Hi 9565

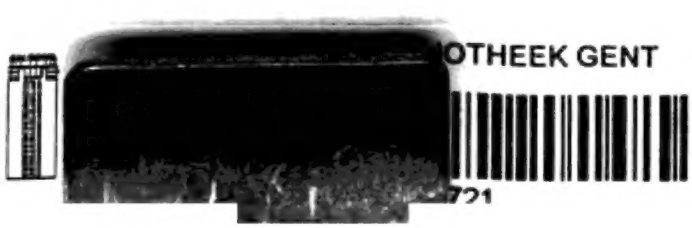

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

ACTA ERUDITORUM

ANNO

M DCC XIX

publicata.

Cum S. Cæſareæ Majeſtatis & Regis Pol. atque Electoris Saxoniæ Privilegiis.

LIPSIÆ,

Proſtant apud JOHAN. GROSSII Hæredes, JOH. FRID. GLEDITSCHII B. FIL. & THOMAM FRITSCHIUM.

Typis BERNARDI CHRISTOPH. BREITKOPFII A. M DCC XIX.

Digitized by Google

ACTA ERUDITORUM

ANNO

M DCC XIX

publicata.

Cum S. Caesareae Majestatis et Regis Pol. atque Electoris Saxoniae Privilegio.

LIPSIAE.

Typis apud JOHAN. GROSSII Haered. JOH. FRID. GLEDITSCHIUM.

TYPOGRAPHUM.

Digitized by Google

SERENISSIMO PRINCIPI
ACDOMINO,

DOMINO
FRIDERICO
AVGVSTO

PRINCIPI REGIO POLON.
&c.

DVCI SAXONIÆ ET ELECT.
SAX. PRINCIPI HEREDI, IVLIACI
ETIAM, CLIVIÆ ET MONTIUM, ANGRIÆ
ITEM ET WESTPHALIÆ DVCI, LANDGRAVIO
THVRINGIÆ, MARCHIONI MISNIÆ ET VTRI-
VSQVE LVSATIÆ, COMITI DIGNITATE
PRINCIPALI HENNEBERGICO, COMITI MAR-
CÆ, RAVENSBERGÆ ET BARBY, DYNA-
STÆ RAVENSTEINII &c.

PRINCIPI AC DOMINO
NOSTRO CLEMENTISSIMO.

Digitized by Google

Sereniſſime Princeps,

Domine Clementiſſime

ANnus decurrit trigeſimus octavus, ex quo feliciſſimis divini Numinis auſpiciis, nutuque ac voluntate Sereniſſimi Avi Tui, JOHANNIS GEORGII III, Principis incomparabilis, hæc Eruditorum Acta procudere, ac Potentiſſimo FRIDERICO AVGVSTO, Principi tum Juventutis, nunc Parenti Tuo auguſtiſſimo, de quo ſumma quæque jam tum augurati ſumus, conſecrare cœpimus: nec ab eo tempore remiſiſſe nobis videmur ab illo ardore, quo primum hanc Orbis Eruditi commodis inſerviendi rationem ingreſſi ſumus, eoque rem deduxi-

Digitized by Google

Ioannis Baptistæ Rubei Ferrariensis, Ordinis Minorum Regularis Observantiæ, Vicarii Generalis, Sacræ Theologiæ Professoris, Concionatoris, & Scriptoris celeberrimi, qui Romæ obiit anno 1591. Ejus Vitam, & Opera, quæ ad Sacram Scripturam pertinent, Sixtus Senensis, Ordinis Prædicatorum, in Bibliotheca sua sanctissimæ Virginis Mariæ Matris Dei, Lib. 4. pag. 307. & Lib. 8. pag. 1000. Wadingus in Annalibus Minorum, Tom. 16. pag. 1. & Tom. 17. pag. 1. & Tom. 18. pag. 1. & Tom. 19. pag. 1. & Tom. 20. pag. 1. & Tom. 21. pag. 1. & Tom. 22. pag. 1. & Tom. 23. pag. 1. & Tom.

Section 2

Question 2

Consider the following statement:

> "Every even number greater than 2 can be expressed as the sum of two prime numbers."

(a) Write down the first five even numbers greater than 2 and express each as the sum of two prime numbers.

(b) Is the statement true? Explain your reasoning.

Question 3

Let $f(x) = x^2 - 4x + 3$.

(a) Find the roots of $f(x)$.

(b) Sketch the graph of $y = f(x)$, showing the coordinates of the vertex and the roots.

(c) Find the range of $f(x)$.

ACTA EELESIÆ GALLICÆ.

Sive Collectio Actorum, Epistolarum, Tractatuum, Memoriarum, Decretorum, Aliorumque Monumentorum, quæ ad Historiam Ecclesiæ Gallicanæ pertinent.

PARS PRIMA.

Quæ Historiam Ecclesiæ Gallicanæ ab ejus primordiis ad Concilium Tridentinum complectitur.

ſuper altare ſancti Petri. Et ſi ſacerdos ſuper altare ſancti Petri
ſacrificium offerre voluerit, ſuper altare ſancti Petri ſacrificium
offerre debet. Et ſi ſacerdos ſuper altare ſancti Petri ſacrificium
offerre voluerit, ſuper altare ſancti Petri ſacrificium offerre debet.
Et ſi ſacerdos ſuper altare ſancti Petri ſacrificium offerre voluerit,
ſuper altare ſancti Petri ſacrificium offerre debet. Et ſi ſacerdos
ſuper altare ſancti Petri ſacrificium offerre voluerit, ſuper altare
ſancti Petri ſacrificium offerre debet. Et ſi ſacerdos ſuper altare
ſancti Petri ſacrificium offerre voluerit, ſuper altare ſancti Petri
ſacrificium offerre debet

lichen conditionibus invitant eſt, quibus Sagaci ſuſpicabatur. Siquidem ſitum reſtituerunt 1730 ad Cometæ Keilianum propoſitio, A. 1631 d. 11. Nov. 03 annos natus Ratisbonæ obiit, ibi etiam in cœmeterio S. D. Petri ſepultus. De deſcriptione non eſt, quod dicamus, cum in poſterum de illorum deſcendi occaſio nobis ſuppeditabit, quando curante *Hanſchio* ſuccinctum lucem adſpiciet. Hæc de vita *Keplerii* tenuiſſima ad ipſum epitheorum quod.

Cum in eo conſiſtamus quod in numero 254. ſteti ſe non poſſe in ſingularium argumenta deſcendere, ſed totalem ſigmæ ſingularia tantummodo indicabimus. Epiſt. 3 *Meſtlinus* exhibet poſſibiles lunationum ſyſtematum modos, intra calculum tabularum Prutenicarum, ſecundum hypotheſes Copernicæ, & omnium Aſtronomiam circularem diſſicile explanat. Epiſt. 6 & 7 narrat *Meſtlinus*, quantum ſtudii ac laboris impenderit, ut Prodromus Myſterii Coſmographici *Keplerianæ* ſine ſphalmatis prodiret, unque leſiones ſcriptum intelligere poſſent. Epiſt. 9 idem demonſtrat, Eclipſin *Terræ* fuiſſe meteoram, cum Synchroniſmus nequiquam congruat. Epiſt. 10 jocis Theologorum, quos contra *Copernicum* in medium proferunt, jocoſa opponendo eſſe ponit, & *Rami* ſententiam cujus de hypotheſibus ex Aſtronomia eliminandis. Agit etiam hac & ſequentibus epiſtolis de numerato quodam plenario a *Keplero* inventa, ſed nimis famoſa. Epiſt. 13 recenſetur, in quibus a *Keplero* aſſentiri circa Chronologiam ſuam: quo etiam ſpectant nonnulla epiſtolæ 14 Epiſt. 15 deſcribitur novi Stella, quæ fub finem A. 1604 comparuit, & epiſt. 19 ingenue fatetur *Meſtlinus*, quod *Hortuſii* nova Chronologia ipſius penitus perplexum reddiderit, ut a ſtudio Chronologico prorſus abſtinuerit, & *Keplero* ſtudet, ut fundamenta *Hortuſiana* examinet, antequam ad Chronologicam excolendam ſe conferret: quod argumentum etiam epiſt. 20 attingit. Epiſt. 21 *Keplerus* fundamentum Logarithmorum & theoriam Lunæ a ſe renovatam exponit. Epiſt. 28 *Meſtlinus* Theologo ſtudet *Keplero* ſatisfacere, ut ſyſtema terræ motæ excitet tanquam hypotheſin ad ſalvanda phænomena Aſtronomo utilem, abſtinet autem a conciliatione cum Scri-

genia facies, ac adversitas videretur se subtrahere. Epist. 68 *Tycho Ursa-*
mus quidem nullus, quamquam multis adhuc adsuevit, parallaxin
stellæ polaris observare nimiratis, dum distantiam a polo quotcun-
que simul temporis quadam in circulo describente, minus variam
quærens, ut certum eor portum reperiret. Exspist. 81 apparet,
Keplerum consuluisse perspicillo de facra Cœsar, & ex epist. 52 di-
scimus, quod perfectionem forsitanin organorum, quæ per se fal-
lunda sint arteria confidentia profit nihil & in inflitutione
cœnæ Christus palam ostenderit, quibus quantumvis fit ex-
ilium purificatum inveniri & in eis communionem cum ex-
tra. Epist. 98 *Longomontanus* dubia quædam movet contra *Ke-*
plerii hypothesin lunarem, & epist. 99 ostendunt Nevelius
lunatis Tychonicæ eidem defendere, ubi respondet *Keplerus*
epist. 100, quod eam transformaverit, non restituerit. Epist.
114 *Andreas Helisæus* suas quoque lunares refert observatio-
nes. Denique, ne diu egeo ex *Keplero* epistolis, an non confultus vi-
ficeatur, ut Rudolpho Mathematico Medicum fungat, cum antea
Thesaurum Pharmaceuticum, & epist. 116 *Keplerus* fignificat, quod non
Medicinæ vacet. Epist. 118 *Crugerus* commendat tabulas lati-
tudinum *Tychonis*, & epist. 130 *Keplerum* cogat, ut fua aquatione
temporis cum illis non conferatur, non illius politio contra
aquationem, quod privatim fit, fententiæ ipfum adnotet. Epist. 133 *Brartus* Italus fuasit, annulos ofculatorios ad-
ponere stellis, ut mutuata planetaria circa infimos Solis; ter-
ram ad certam figuram propius accedere; Solis & lunarium lu-
men non ex materia, fed formam unam procedere; Solem volui
circa proprium & Planetas fequi hunc motum, in ut nunquis-
que tardior fit, quo ab eo diftat longior. Epist. 144 *Paulus Vir-*
dung Scholam habet Inftantinopoli Mathematicarum, quam
ad ipsum parverant *Dafypodius* cum verfionibus Autorum
antiquorum, qui ad Mathefin fpectantia latin Græcis mutila-
runt, & calumniatus *Dafypodii* nomini, quas contigere & libri
ipfi arrogarunt. Epist. 151 *Bruxgerus* dubia quædam propo-
nit adversus *Keplerii* Paralipomena in *Vitellonem*, & annis circi-
ter quatuor integris in speculis colendis & convexis effectis carbo-
ris incidentur. Ad ea epist. 152 *Keplerus* respondet, fimulque
fimila-

fundamenta inde explicandæ proponit, quibus *Scientiæ de Dimuni aequeCaerimoniis* uti sunt. Experimentum etiam eum, qvod aquato eum in finem in cantera oleoso millimetrum commensurat. Ep. 116. *Kepleri* reflatur etiam *Typhonem* in hanc rem commutiam, quod fiella sint nuclei. Ep. 117 indicatur scribi *Brongerus* ad *Kepleram*: 118 Scribit se adjecturum ad diarium, Quintilium, Septentrionem Sedgeanum observationibus meis recognitis comprobatos habere; optimum ego hoc experientiæ specimen videre, eum in terris duplicatum nonnisi ex variatione gravitatis per centrum, sui tuetur fit, cui eorum mutationi si aliquæ aeris adfectiones, nobis quotnodo, experimentum aspere debeat, non valuisse puto. 119 Suadet Lucæus integra ejus experientis fententiam videre. Reprehendit etiam *Keplerum*, quod experientia invita fuctum fecisti conceptu incerto collocet inquæ Magnitudo corporis, qui eum in aere diuretur pondere levetur. Inditem quoque ingenium *Brogeri* objectiones adversus *Kepleri* hypothesin de natura Cometarum, quam polita excolui *Hevelius*. Equid. 118 *Kepleri* animum & adfectibus nihil tribuere, nisi in genere commoviorum naturæ, qua mercatu gignit, ita ut, quod ab uno exemplo nisi fit, in alio plevia aut fimile esse nequeat. *Brunus*, cum Romæ commoretur, fupplicium contemtur nisse notatur. Ipsum ait ecclesiæ religionem summam venerantem, & Deum in omnibus, in circulos, in puncta conversibile. Et literis *Brongeri* 1.174 tradidit descriptio autore boreali, etiam d. 17 Nov. A. 1606 ab hora 6 ad 10 matutinam *Keplero* observatæ. Equid. 162 *Kepleri* epist. 1. Frag. A. 1607 d. 23 Mai vesperi duabus & octo horis nunc Solis occasum vidisse Maestinum in epistolicis Stolis. Ex Epist. 171 apparet, quod Iesuitam Theologicum contra Pontificios edere conftituerit; sed fuadet *Bofelius*, ne nimem fanti praefigat, propterea quod ultima gratia formatio, continuavit nostra adhuc, relicta. Num vero adversarios, a *Kepleo* defendi eos, qui seu facrie ipsum arcebant. Epist. 175 monet, Mathesin divinam humano genere plenam non tantum ad vitæ varios, sed etiam ad obiectionem nimi nimi bonestissimam Deoque gratissimam, ut quæ compositis fit cum celebratione Ingeniilimi optimi. Eodem, ut & ad-

gitur etiam & fementum in fola vehementia & fortitudine po-
nere rationibus idem quo nomen tribuere, & eximiæ facul-
tatis indicare Tullium, fupervacuum. Epiſt. 181 *Silentium* ob-
jectionibus contra limitum mutationes reſtitutionem a *Ty-
cho* factum. Additisque *Pratorii* dubiis circa hypotheſin
Lunarem *Tychonis*. Ad utraque *Keplerus* epiſt. 182 respon-
det. Meer notem, *Dyckmannum* hanc etiam edit. operis *Lon-
gomontani*, & ei inquin, cum Dyckmanni Lunarem conciniuer,
cauſſa haec non poſſum fecre; ſed reſpondit *Longomonta-
nus*: negotio ſele aliud invenit, quod cum tuentur ob-
ſervatis. Epiſt. 183 *Keplerus* notat errores a *Capuccio* in theo-
ria Solis admiſſos. Epiſtola 184 *Antonii Arlei* formata, quidem
iuſe opinetur, deſtrictis & *Scaligerianum* refellit, & ſequent, in
qua querimur, quod *Scaliger* nonreſpondeat, nisi addat ad Chro-
nologiam ſuam ſyſtematis. Epiſt. 185 mentem Regiomon-
Scaligerianum commentum A. 1607 d. 18 Nov. hor. 3 & 4 mat. ob-
ſervata, novam hareſin affuat. Epiſt. 187 *Zeiglerus* exeſſit
MSC. Aſtronomicum *Nicolai Cuſani* Bibliothecæ, enim ad Ma-
ſellum prope lugdum *Cuſam* in Hoſpitali exercet, obvia. Epiſt.
188 *Keplerus* fundamentum Aſtronomiæ reſtituit ex quo, ſo
ſonum Theologiam in ea ſolo periculoſum pronunciat & gra-
vitatem veritatis defenſorem pubeat. Epiſt. 211 ſus fundamen-
ta inſita explicandae per reſtrictionem & reflexionem in gantis
cum *Harriotio* communicat. *Harriotus* epiſt. 212 docet, quantum
obſervatis reflectionem tantum in 45 medium obſervatum
ſpectorum. Idem epiſt. 235 autor eſt, quod, ſi ſolum nati-
ter pontur inter oculum & candelam lucentem, hoc tota in pra-
ctis forma perficiatur, ſub tantummodo colore. Epiſt. 232
Pitoria fuiſet *Keplero*, in Theologiam miſſum faciat, cujus
nihil intelligat, cum Theologia allegat, quæ nunquam ſtanc-
rint. Et epiſt. 237 reponet, *Keplerum* diſſuaſiſſe lectionem
Geometriæ *Romæ* ad Mathematicum cognitionem adſpiran-
bus. Epiſt. 234 idem defenſio ſuſtinuit rerum ſuarum ſtatum,
ni morum reſpondens diſtare exiſtet, ſeque Geographiam ad-
tra Aſtronomiæ limites de longitudinibus & latitudinibus lo-
curium non artigiſſe profitetur, nova quadam conſilia propoſuit
ſe

de longitudinibus locorum meis determinandis ita sunt Orientem quidem 28′, qui epiſt. 286 fatetur, in Borussiam vero quamuis libri mathematici exemplo suo tempore divulsi postea, quorum quinque mihi, alterum Profeſſor Mathesios Regiomontanus, tertium Academia Regiomontana pro Bibliotheca, quartum Nobilis quidam Borussiae *Mathematicus* emerunt. Idem Cogenius epiſt. 285 Longitudinem Cassiopeiae (ubi Tycho adeo pervasile cerebellum fuisse, ut aliquid ſuppetere conatus habuisse cerpsit, in quare ſex ſtellae 22. Epiſt. 290 quidam in Germania Doctus Longitudinem determinendi, nonnulla etiam contra magnificum Comitem ex *Kepleri* objecit. Epiſt. 293 nullus habetur, qui ad Stellarum *Kepleri* theoricam, praeſertim lunarem, obſervationem faciendam adeque utiliter conferatur cum Epitome Aſtronomiae *Keplerianae*. Propterea tam ardens mathematicae ſtudia Iuventus inventi nulla in triangulo ſphaerico, epiſt. 294 exemplum exhibet ſua Joan. Epiſt. 297 principibus ſolum, ubi ſimul varia recondita in reliquum de Aſtronomia ſcripsit volumen. Epiſt. 297 varia recenſet *Kepleras* paradoxa Aſtronomica a de deſcripta. Epiſt. 303 *Hortulus* de deſcribat ſuum Academiae Borussicae, quidem A. 1616 reperit: ubi nonnisi dignum, quod lectione ſuma quilibet audire poterit ſibi dubia vel opportune a Profeſſore ſuo *Kepleri* lectionum ſuam deſcendere, deciſa ſe ſtabiliendo, ſi neceſſe. Epiſt. 321 ſub rationes propoſitas *Kepleras* admittit parallaxin ſuarum ſimul ſemidiametri orbis magni decem Terrae *Semidiametri* Epiſt. 323 denuo inſtis fundamentis gentilis *Kepleri Roma*, & in ſcientiis multa affectantes laborare. Epiſt. 321 *Simon Mayrus* ſatura, quo minus *Copernici* placita ſubſcribat, obſtare caput primum Geneſeos; in eo enim plane aliud ſyſtema mundanum tradi, quam nunc *Copernicanum* ſtruit. (6. ſenta communem interpretationem, ita ex productionem notius ubivis contineri ſuppoſuit.) Dubium autem ſatis ſolidum *Philippus* in Theoria Telluris. Epiſt. 323 *Mayrus* tribuit *Kepleri* methodum obſervandi maculas ſolares, ſpecie Solis per tubum in cameram obſcuram immiſſe. Epiſt. 344 *Kepleras* B obſer-

Digitized by Google

offendit, intentio eſſe nobis ſolitos, quod iam ſub Martio A. 1611 conclamato aſſecutus propoſuerat, & ſub finem recenſet operum quæ usque ad A. 1620 produxerat, numero quatuor-decim. Epiſt. 346 Ioh. Georgius Schmidt *Schmidt* ad Peiſkium publ. Thuſiæ, quamvis ipſe non ignoraverit, *Schisteram* eſſe nocturnam. Epiſt. 351 ſententia, de ſtrictiſſimo binocullo conficiendo ſcribit, laborandum. Epiſt. 352 probabilitate numeri quantitatis unius ſtellæ fixæ regulam, cum ad incerta vera tranſitum conjungit, ex quibus ſua conſtruenda eſt regula, filium ſuum accuſare indolentiæ, tandem amplexum. Epiſt. 354 monet, quod Confutatori nobis Cartæſii catholici regulam regularem contra Scotum Cartæſium videri, quod multis locis ratiocinia diſturbat de numo Terræ, cuius cruſtam, qua ſententia illa Romæ non ſanctificabat, ſi probaret. Epiſt. 388 Antonium Solis ac Tellum deſcribit, eſt facilitatem precipuam hanc ſuadam in ſuis libris. 400 *Florianus Crufius* conſentium *Mydo* atque *Hermelin* expoſuit autore, & epiſt. 403 tentaſſe ſua commenta de numero cantitatis attingit, quarum ſcilicet harmonia, hoc eſt, plurium in materia quantitatum & qualitatum conſentiarum percipit, quod archeopum illarum harmoniarum in 16 habet, quæ Cl. Eſtherii cum peſſimata Harmonia perfectiſſima concidere videntur. Monuit quoque inſici mentionem ex fre progenie facie humana, nil iterata cum circulo recenſa, pentacoſiæ explanata, cæteris publicoque Draconis. Epiſt. 407 optat, ut *Keplerus* Hipparchum ſuum Evangelicum ante, quæ promiſerat, edendo communicet. Epiſt. 411 monet *Keplerus*, quod non contineat numeri in ſedere Catalogo ſtinarum *Tychonis*, quia loca fixarum ex obſervationibus conjungens non ſine ſtudioſis varia, inveniuntque paſſim errores. Epiſt. 463 ſcribit *Schickardus*, ſe extremis machinam indicem integris & ſex ſimilaris rotulis conſtruxiſſe, quæ data numeris ſtarum *ſtereographice* computet, addat, ſubtrahat, multiplicet dividatque, quam epiſt. 464 plenius deſcribit, nonnullis tantum ſufficientem. Epiſt. 483 affirmat *Keplerus*, le olim eſſe terminis ſtellarum Aſtronomia hujus temporis cauſa, eſt non obſtruxiſſe aliquid obſcuritatis inde ſci. Algebræ parum ſolida videtur, dubio procul quod ejus

ero, ex quibus concludit non excludimur nisi terræ humidæ permixtis nubibus ex grano tritici propullulantes & ingentem animalculorum numerum, quem in cuniculos denis minutis cadentium cataractarum exemit & aqua pura plovit permixtis nubibus crebrofque capturit. Ep. 111 ad eundem Societatem A. 1683 datis cuniculum fatebat repertum & eorum errorem redargui, qui fe arbarum errorem effe fentiunt. Additi nunciabat & nervo optico nunciarum & vafa fanguifera in cerebro calleum. Epiſt. 112, quam A. 1683 ad *Antonium Hornbeek* perſcripſit, plura cetera notatu digna: omnium enim circulationem fanguinis diuturniſſime delineavit. Nequeenim folum *notat*, quomodo globuli rubri tubulorum pergentium ad cortices in cerebr verſus externa corporis & in venis regreſſum ad cor ſpectarit, ſed infuper valorum tunicularum valvulas ſimiles depingit, quibus unde apparet, quomodo ſanguis ex arteriis in venas per ramos unioque valorum genere contiguos infundatur. Non poſſumus non ipſum Antonii ſeguem oculis Lectorum ſubjicere, in qua ſex vafa ſanguifera duplo citeriore majora exhibentur, quam ſub microſcopio in anguilla paſtu intra cauda extremitatem ſub pinna ſitam conſpexerunt, intra ſpinnam quale fere tenuium venam occupare ſolet. Sunt nempe A, C & F venæ, B, D & E arteriæ. Ex arteria D prodeunt ramuli GHIK eit unque ad Arteria, ab I ad K ultra iſi vena. Altera ramuli pari FLM arteria manent, donec ſanguinem vena G in M infundit. Similiter cadem vena D per ramulos NO & PQ ſanguinem infundit in venam E in O & M, ramuſque PQ ſtatim ſe, vena, alter vero NO trunc fere arteria manet. Punctula denotant globulos rubicundos ſanguinis. En hic centra per conſpectum Schematis ſanguinis. Epiſt. 113 ad *Hermannum* van Zeller A. 1679 ſcribit Antor ſe invenſſe, quo fanguis ex arteriis in venas migrat, quam ſibi aſſerunt *Hartſekerus* in Diopetica. Recevidem: nam *Hartſekerus* ait ſe invenſum publicatis A. 1678 in Ephemeridibus Eruditorum Pariſienſi; *Leeuwenhoekius* autem obſervationes ſuas ad Societatem Regiam Londinenſem jam miſit menſe Novembri A. 1677, in Transactionibus Num. 143 inſignitis & pro menſibus Decembri A. 1677 atque

TAB. I.

TAB. I ad A. 1719 M. Jan. pag. 12.

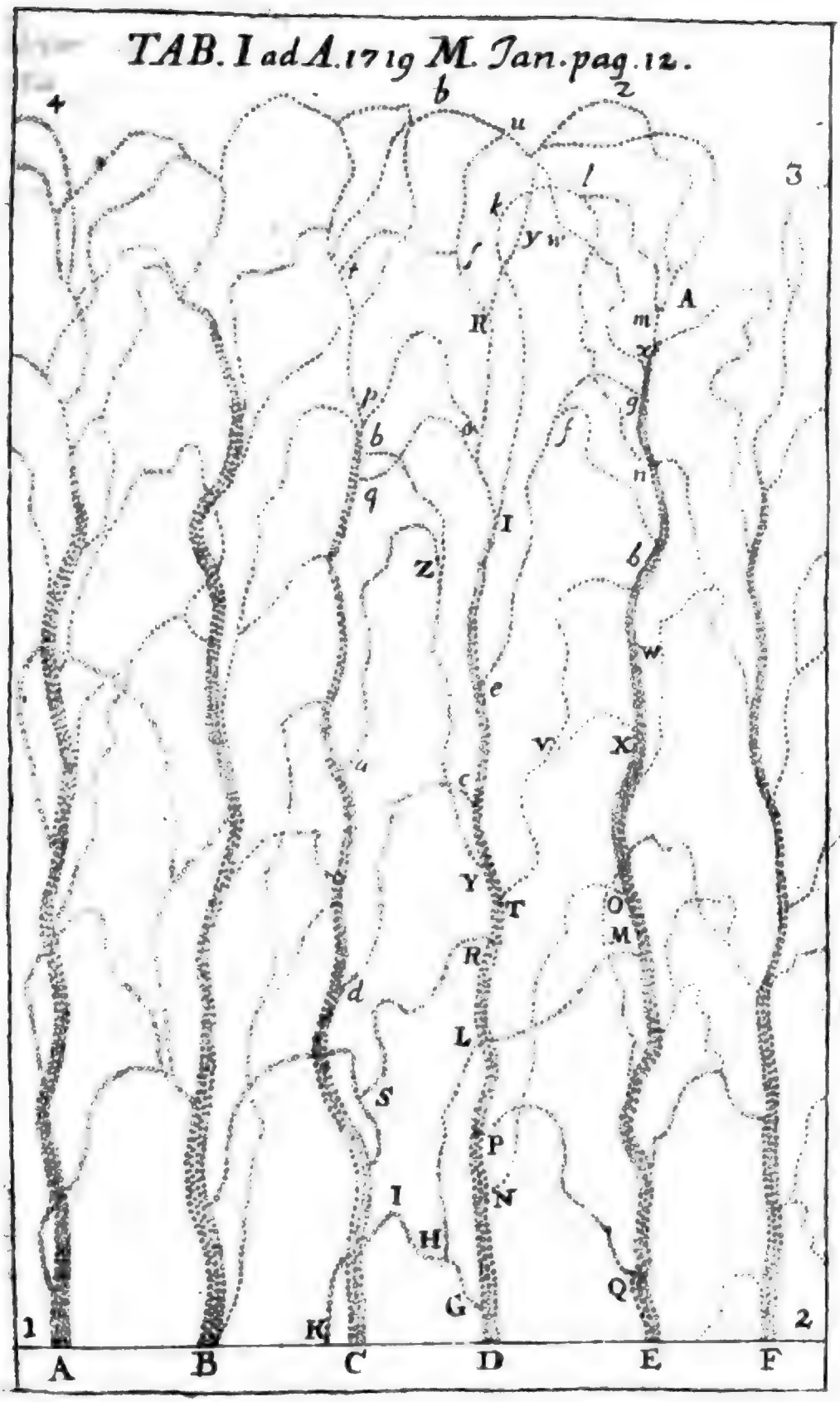

Digitized by Google

quo ſcriptæ ſunt. Alias integras, alias truncatas exhibet, reſectis ſcilicet iis, quæ publicum ignorare poterat. Multa in illis continentur, quæ hiſtoriam naturalem, inprimis quadrupedum, avium, piſcium, inſectorum, plantarum, foſſiliuin, fontium &c. illuſtrant. Varia etiam ad hiſtoriam literariam ſpectantia occurrunt. Nos quædam, quæ ad plurimorum ſunt palatum, hinc inde excerpemus. *Manna frondis*, quæ in fraxini frondibus colligitur, vulgo ex aere in frondes nocturno tempore inſtar roris decidere creditur : ſed *Cornelius* in literis ad *Rayum* perſcriptis experimentum commemorat, quo didicit, illam ex ipſis arborum foliis exhalare. Linteo ſcilicet circa veſperam fraxini frondes velavit, & mane folia roſcido melle imbuta invenit, linteo minime infecto. *Liſterus* in literis ad eundem ſcribit, *Ariſtotelem* in hiſtoria naturali non ſatisfeciſſe tantis adjumentis, quorum meminit *Plinius* ei ab *Alexandro* M. præſtitorum. Monet ſe deprehendiſſe, quod turpiſſime erret. *Albertum*, *Cardanum* ceterosque id genus homines ineptire, ut pœniteat operæ iis evolvendis impenſæ. *Aldrovandum* confeciſſe locos communes ; fuiſſe tamen virum ingenioſum. Ex frequentiori opii, quamvis optime præparati, uſu funeſta tandem ſymptomota conſecuta eſſe *Rayus* annotavit. *Liſterus* cochleam reperit, cujus ſpiræ e dextra in ſiniſtram partem flectebantur, cum conſtans inter doctos opinio ſit, a ſeptentrionali æquatoris parte cochleas omnes a ſiniſtra dextram verſus torqueri. Transfuſi ex arteria ovis in venam humanam ſanguinis exemplum commemorat *Philippus Skippon* : araneas filum ex ano ejaculantes, quo modo robuſtiſſimus juvenis e veſica diſtentiſſima urinam, *Liſterus* in ſcenam producit. Obſervavit etiam, hoc aranearum genus, dum per aerem volat, anterioribus pedibus celerrime circumactis filum in plures ulnas protenſum atque in aere fluctuans ad ſe retrahere inque glomerem aut floccos implicare. Hanc originem aſſignat telarum magna copia cœlitus delapſarum, quas vulgo *capillamenta Veneris* vocant & de quibus, ut ipſe bene monet, magnæ nugæ apud ſcriptores etiam recentiſſimos occurrunt. Addit idem, quamvis alia in epiſtola, araneas iſtas volatum exercere,

ut culices aliasque beſtiolas capiant, quarum incredibili vi aer circa autumnum repletur: ſe enim in telis illis membra culicum decerpta ſæpius reperiſſe. Teſtatur quoque, ſe ſuis oculis, quotiescunque tentare voluerit, vidiſſe aculeos formicarum, de quibus nonnulli dubitant. *Rayus* betulam & acerem majorem medio menſe Februario cum incideret, non obſtante frigoris poſtea inſecuti vehementia, diu noctuque liquor nutritius continuo exſtillabat, etiamſi in ſtirias concreſceret, antequam in vas delaberetur. In alno, fraxino, corylo & caſtanea ſimile quid fruſtra tentavit. Dedit idem anatomiam delphini, piſcis marini & ſe pudere fatetur fabularum Botanicarum, in quibus conficiendis ſe opera ipſius uſum eſſe prodidit Epiſcopus Ceſtrienſis, cum ſint confuſæ & errorum pleniſſimæ, trium tantum hebdomadum opus. *Skippon* exhibet inſcriptionem in monumento antiquo A. 1669 ad Luddi portam effoſſo, in quo figura militis lapidi inciſa comparet.

D M
VIVIO MARCI
ANO 7 LEG. II.
AVG IANVARIA
MARINA CONIVNX
PIENTISIMA POSV
IT ME MEMORIAM

Rayus ſibi perſuadet, inter omnes nationes Germanos omnium minime Veneri eſſe addictos, atque hanc rationem reddit, quod vinum & alios liquores generoſos immoderate hauriant. *Hulſius* de telis areanearum propriis obſervationibus confirmat, quæ ante ex *Liſteri* obſervationibus retulimus. De primæ inventionis gloria diſceptatum eſt inter *Hulſium* atque *Liſterum* in Tranſactionibus Anglicanis. *Rayus* ad *Liſterum* ſcribit, quod *Hulſius* prior *ſibi eandem communicaverit*, quamvis ſaltem ex parte. *Wilhelmus Petty* obſervavit, fruſtum ligni triangulare conſtanter in aqua ita deferri, ut baſis angulo acuto oppoſita ſit anterior, etſi eidem ſitus contrarius conciliaretur. *Rayus* fatetur, ſe in catalogo plantarum noluiſſe de Botanicis antiquis & recentioribus cenſuram exercere, ne crabro-

nes

nes irritaret, & monet se e nomine suo primam literam W (*Wray* enim primum appellabatur) ideo abjecisse, quod eam olim, antiqua & patria scriptione immutata, citra idoneam rationem adscíverit. *Jessopius* autor est, spiritum vitrioli, spiritum salis & omnes spiritus acidos mutare succos herbarum, florum & baccarum, cujuscunque coloris fuerint, in rubrum, & alcali restituere colorem prístinum: non tamen negat, dari quasdam regulæ exceptiones, licet pauciores, si experimentum rite fiat. *Robinsonius* certiorem reddit *Rayum*, quod *Tournefortius* magna cum veneratione de ipso loquatur, circa *Bistortam* tamen *Alpinam* ab eo dissentiat, contendens, duas ab eodem species confundi: quem errorem monitus agnoscit *Rayus*, etsi ignoraret, quis esset *Tournefortius*, cum enim ipse Parisiis fuisset, *Joncquetus* demonstraverat plantas in horto regio. Idem *Robinsonius* vidit scorpios Montepessulano in vallo repentes, & ab hominibus curiosis accepit, quod animalia juxta eos collocata motibus convulsivis corripiantur, quodque in extinctis sanguis semper coagulatus deprehendatur. Vidit etiam triste spectaculum Bononiæ, cum negligentia vetulæ ædes *Malpighii* cum ejus libris ac MSC. ferali flamma absumerentur, miratus Viri patientiam & constantiam. Romæ didicit præparationem laccæ ex resina cupressi, qua corpora illita dicuntur præservari usque ad finem mundi. Præparatio describitur p. 158 *Tysonis* Anatomiam Phocænæ exactam vocat *Rayus*. Disputat idem cum *Robinsonio*, an dentur in natura elementa seu particulæ naturaliter indivisibiles ac immutabiles, ipso affirmativam, hoc negativam defendente. *Johnson* in methodum inquisivit virtutes medicas plantarum per signaturas ipsarum detegendi, & spem successus ab initio concepit; sed cum intellexisset, *Grewium* in ea investiganda inanem operam sumsisse, a proposito destitit. *Lhwydius* autor est, circa Oxonium majorem reperiri lapidum figuratorum varietatem, quam in historia sua descripsit *Plot*. Determinationem numeri plantarum si non absolute, minimum moraliter impossibilem esse censet *Rayus*, & multum disputat contra eos, qui sibi persuadent, novas species plantarum hodienum quotannis generari & alias

interire. In epistolae conquestu quoque aliquot *Barretii* literae ad *Willughbeium* de rebus geometricis, fed quae poſt inventum a *Leibnitio* calculum differentialem & fluxionarium non magni funt momenti. Additur epiſtolio ſidei, quam inter-hondus edidit, cum Vir Reverendus *Pyhius* facram ipſi centum adnumeraſſet, ut vitatico inſtructus ea haec in alterum ſeculum migraret poſſet. Haec deſiderii ſpectatoria nobis ſufficiat: ſpecialiora ad Botanicam, zoologiam, ichthyologiam & ornithologiam ſpectantia, quae magnum numero occurrunt, talium eruditio progreſs induſtria evolvenda relinquimus.

D. LAURENTII HEISTERI, ANAT. ET Chirurg. Profeſſ. Altorfini, Epiſtola ad Collectores Actorum Eruditorum Lipſienſium: qua reſpondetur Epiſtolae eiuſdem, Diario Eruditorum Pariſienſi nuper inſertae, & comroverſia de cataracta illuſtratur.

PErvenit ad nos haud pridem Epiſtola *Greiſeri*, Chirurgi Norimbergenſis, qua in Diario Eruditorum Pariſienſi menſe Maii exhibetur, perſcripta ad *Wishufium*, Oculariſtam, Lutetiae Pariſiorum degentem; in qua obſervatio deſcribitur de cataracta membranacea, Norimbergae in mulitre, praeſentibus Medicis celeberrimis, nimirum D. D. *Lochnero*, *Thomaſio*, *Bilcherero*, *Gockelio* & *Widenmano*, reperta, quaque epiſtolae hujus Autor orbi erudito perſuadere voluit, meum de cataracta doctrinam mox everſam eſſe. Sed quoniam hic aliique nonnulli veram meam ſententiam non rite intellexerunt, aut forte intelligere noluerunt, triumphum mox victoriam cecinit. Quapropter licet mihi paucis mentem meam tum de hypotheſi mea in univerſum, tum ſigillatim de obſervatione illa aperire: ſe enim manifeſtum fore ſpero, eam meo ſenſui non ſolum eſſe contrarium, multo minus illud everteret. Prae caeteris vero mihi demonſtrandum incumbit, *me non tantum & abſolute ſine limitatione aut reſtrictione humorem cryſtallinum cataractae cauſam ſtatuiſſe*, uti Autor illius epiſtolae perhibet: quin non ſolum ei ipſi, ſed etiam Clariſſimis illis Medicis

dicis jam dudum coram declaravi, me quidem, tot inductum experimentis, tam aliorum præſtantiſſimorum virorum, quam meis, in oculis, cataracta laborantibus, inſtitutis, ubi eousque cryſtallinus opacus, & nulla membrana, repertus fuit, cryſtallini opacitatem cauſam cataractæ ſtatuere. Verum licet nullæ adhuc membranaceæ cataractæ certo demonſtratæ fuerant, *aſſeveravi tamen, tales quandoque dari poſſe*, meque eas a cauſa cataractæ non excludere velle, ſi modo prius rite fuerint probatæ. Præterea in Tractat. mea de Cataracta, Anno M DCC XIII edita, variis in locis, præſertim vero pag. 216 perſpicue indicavi, *me membranam a cauſa cataractæ non prorſus excludere, modo prius certo probetur* : hinc deſideravi tantum ibidem membranaceæ cataractæ per certa experimenta demonſtrationem; eam enim ſi demonſtraverint ſecundum requiſita ibidem a me propoſita, *ultro tunc me profiteri velle, veterum hypotheſin ſimul cum recentiori ſtare* poſſe : hoc enim ſine probatione admittere velle, ubi tot experimenta aliud docebant, Philoſophi aut prudentis Medici haud eſſe credidi. Et licet primum in Tract. de Cataracta membranaceas in univerſum negaverim, factum hoc eſt, quia tales per tot annos nusquam reperiri potuerunt; e contrario vero in quamplurimis oculis, quos cataracta laborare præſtantiſſimi quivis Medici atque Chirurgi pronunciarunt, ſemper nonniſi cryſtallini opaci reperti ſunt. Quo tamen non obſtante generale illud aſſertum in eadem adhuc tractat. reſtrinxi, & conditionem poſui, ſub qua etiam membranaceas cataractas admittere velim : nimirum ſi certis experimentis prius repertæ & demonſtratæ fuerint; rei enim dubiæ probationem qui deſiderat, ille profecto eam non abſolute negat. Propterea paulo poſt in eadem adhuc pag. 216 ita pergo : *ſi etiam fortaſſe* vulgaris ſententiæ propugnatores *cataractæ membranaceæ vera exempla tandem producant*, tamen hæc recens ſyſtema meum non diruent, ob longe plura experimenta quæ pro ſe habet; *ſed ſolummodo eis probabunt interdum etiam veram cataractam eſſe poſſe membranaceam.* Ex quibus opinor, a præjudicio liberis ſatis patet, me membranaceas cataractas non prorſus negaſſe; ſed e contrario verbis perſpicuis aſſe-

is affirmetur, catarrhum tenuem effe interdum pofe membranarum, fimulis id probat certis experimentis fuerit comprobatum. Tenue, pathogno cognoverat, *Wedelium* hanc meam mentem expreſſiſſe non: Trachanitem fe corripuiſſe, eamque crudelem & nihilotio contra membranas in cancrata negarum, ad principalium horum vim eruditionem, in epiſtola mea ſecunda item An. 1716 ad eundem data (quam in Apologia, mea pag. 80 legere licet) his tandem verbis pag. 87 mentem circa hoc momentum ſententiam ipſi aperui: *Morbum, quem nervoſi, addit & recentiores, generatim tale valere humorum, & ut aiunt, in tenuibus* PLERUMQUE CONSISTERE, ET LONGE FREQUENTIUS, QUAM IN MEMBRANACEA. Quibus verbis ipſi denuo quam clariſſime indicavi, an ſaltem, cum catarrhum plerumque tenuem in cephalicum conſiſtere, ac non ſemper, tenue frequentius quam in membranaceo. Hinc mirus *Wedelius*, eiusque ſtudioſus, explicatione etiam hac facta, tamen longe aliam mentem mihi tribuere diligere & quaſi obtrudere, contra verba hinc adeo perſpicua, & tali experimento me jam convictum proclamare, cum tamen nulla hactenus mea hypotheſi haud adverſetur. Quarto igitur Acta vefra An. 1718, menſe Novembr. ubi tractatum tui compendium exhibuiſti, dixi indicatum, *tenuem affectus negare, membranam eſſe paſſi cauſam naturalem*, & ideirco me in hac parte *ſententiam ab omnibus aliis diverſam ferre*: hinc & ex his mentem meam verſatiſſimi ingenii pomeridiani mei adverſarii. Accedit porro, quod in Apologia mea, tanquam in curia poſteritatis, ſecundum quas ſcriptoris ſententia judicium debet; annotatum adhuc eviuens experimentum de membrana in bronchiis inventa, illam meam hypotheſin vel exotico exemplorum, tuorumque, illius fruſtra me oppugnantis eſſe, qui per aliquot obſervationes catarrhum membranaceorum meum ſyſtema everterc velint. Finc nonnulla, quare poſt hac omnia tam clare propoſita, aliam interpretem mihi affingant. Quæ cum ita ſint, minime fieri poteſt, ut unum vel alterum, inter aliquot talia exempla unam hypotheſin falſam efficere & convincere queant; quinique quo hæc exempla adhuc fint ratiſſima, & vera.

hoc primum fuerit genuinum, quod intra duodecim annos, dum hæc controverſia agitatur, contra tot cryſtallinos opacos, innotuit, atque Pariſiis huc usque ſimile non fuerit obſervatum; quamvis ibi magna copia perpetuo ſit cataracta laborantium; ex eo ipſo autem patet, *membranas non niſi rariſſime occurrere.* Permitto igitur hanc cauſam publico, id eſt, prudentibus & expertis dijudicandam: utrum hoc exemplo mea ſententia ſit deſtructa, an potius ea adhuc cum veritate & experientia conſentiat: & annon potius vulgaris ſententia, *quæ membranas morboſas frequentiſſime, cryſtallinos vero opacos* rariſſime *occurrere docet*, jam falſa & everſa appareat; præſertim cum ſimul in illa obſervatione in oculo dextro cryſtallinus prorſus opacus, in ſiniſtro autem jam aliquo modo flaveſcens fuerit repertus: ſicuti D. *Widmannus* in ſcripta ſua relatione me certiorem fecit. Ceterum ad ſententiam meam uberius comprobandam, illud præterea monere volui, me anno ſuperiori, menſe Octobri, in juvene viginti annorum, & nuper adhuc die 3 Novembr. in cane, præſentibus variis Doctoribus, Profeſſoribus & ſtudioſis oculos, quos omnes præſentes cataracta laborare agnoverunt, diſſecuiſſe, & in eis cryſtallinum opacum, nullam vero pelliculam reperiſſe; id quod nunc in duobus oculis humanis, & tribus caninis, videre mihi licuit. In juvene illo cryſtallinus opacus tam firmiter oris pupillæ erat adnatus, ut profecto pro *Glaucomate* haberi non potuerit, quod profundam poſt pupillam opacitatem requirit. Adhæc varii, iique doctiſſimi Medici, obſervationes meis ſimiles mihi perſcripſerunt: & inter hos primum publice collaudo Excell. D. *Mauchartum*, Medicum Wurtenbergicum, & Collegam Acad. Nat. Curioſ. digniſſimum, qui duo exempla cryſtallinorum opacorum obſervavit. Deinde D. *Weiſmannus*, Medicus primarius Civitatis Imperialis Winsheimenſis in Franconia, & in Anatome exercitatiſſimus, mihi ſignificavit, ſe varios oculos cataracta affectos haud pridem diſſecuiſſe, & ſemper cryſtallinum opacum, nunquam membranam reperiſſe. Ita & celeberrimus Medicus Hamburgenſis, *Sprægelius*, ſe cryſtallinum opacum in tali oculo inveniſſe mihi retulit. Præterea Doctiſſ. D. *Wenkerus*, Argentoratenſis, Medicus &

em & Anatomicus praestantissimus in Civitate Imperiali Nerolingensi, cataractae naturam investigandi gratia suos superiori primo octobr. defunctos viri, quibus cataracta laborarunt, in ordine nihil praetermisit, quam cryſtallinum utrumque oppacum invenit. Deinde (quod exemplum notatu dignissimum) hic unus, tempore vitii, idem laudatissimus Medicus mihi ocellos visi explorandi aperit, in quibus operato cataractae tres annos ante mortem fuerat preacta: eo incerto, ut in dextro visus ad momentum usque duraverit, in ſinistro vero, poſtquam aliquandiu vilit, tandem periverit. In utroque hoc oculo, praeſertim Clarissimo & optimum Nerolingensium Medicum lebri, eni nomen *Lange*, & duobus hinc Amanuensibus, ſeu famulis, itemque Praetore Illin. Medicinae Candidato, cryſtallinus opacus deprehenſus, ſub vitro, in fundo oculi reperti; imo lan vero membranarum morbolum. Haud secus Vir Clarissimus *Iberg* egregie Patronis suis ſcripſit, celeberrimum *Paſſavantium* oculo cataractae affecto cryſtallinum quoque diſtemperatum; idem ſuspicio luchenus Parisiis obſervarum eſſe, variis amicis intimatum. Et quarta Augusti, Dominoque Ill. Praetore, VII Kalend. Jun. huius anni, ita exempla nobis perſcripſerit membranarum tunicularum, quas in ſe ſolidiores reperant, tamen longum abeſſe, ut hae naturarum cryſtallinarum opacarum sequeat, ut multis manus ſuperant, ſed cognoſcitur potius naturam ſentientem ibi adhuc confare; praeſertim cum ipſe *Paſſavantius* ſe ſaepius, quandoque femper vel vigens cryſtallinus opacus reperiam ut, pro una cataracta membranacea. Inter illas autem Amplist. Consulis cataractas adeo ſimiles ſingulorum ut eventus, ubi ſimul virum operati erat, dimitiendae fere officia audierat, cryſtallinus vero reſolutus reperiebatur; in altera vero humor aqueus prae deficiebatur, & cryſtallinus ad colorem flavum propendebat; in tertia denique cryſtallinus quoque ad colorem flavum inclinabat, ita ut etiam ex his aequeat, in omnibus his exemplis cryſtallinum ſimul ſedem ſuiſſe, membranique cryſtallinorum morbidorum longe excedere cataractas membranaceas, id quod & veteres & recentiores ignorarunt, plurimique eruditorum hac aetate, qualicunque indolis, adhuc ignorarunt.

Nihil

Niſi igitur in poſterum plura exempla membranacearum cataractarum producantur, quam cryſtallini opaci jam reperti, & adhuc in poſterum reperientur, conſtabit ſponte, vulgarem ſententiam (quippe quæ illud docebat) falſam eſſe, meam vero cum experientia convenire. Unicum tantum adhuc hic addo, nimirum me a *Geislero* olim deſideraſſe, ut ad ſectiones talium oculorum me accerſeret: id quod etiam promiſerat, ſed neſcio quare hoc non fecerit, meque inſcio illos diſſecuerit: forte quædam in illis oculis adhuc obſervaſſem, ad quæ alii, ad quos hæc controverſia haud attinet, non attenderunt.

JULII PONTEDERÆ, PISANI PHILOSOphi & Medici, Compendium Tabularum Botanicarum, in quo Plantæ CCLXXII ab eo in Italia nuper detectæ recenſentur.

Patavii, apud Joannem Manfre, 1718, 4.
Alph. 1 plag. 5½. chart. auguſt.

CUm illi hominum claſſi adſcribi nunquam non geſtierit Clariſſ. Pontedera, qui & animo & corpori invigilantes modo ingenio modo viribus exercentur, atque ea ratione præclari facinoris aut artis egregiæ famam laudemque quærunt, animi uſu corporisque exercitio viciſſim ætatem exercere, recreare animum labore & motu, mox ab illo ad literarum cultum redire, prima ejus ſtudia fuere. Quamobrem non artes ſolum illas, quas liberales vocant, attigit, ſed ad illas etiam, a quibus plerique delicate nimis refugiunt, deſcendit. Vites namque nunc in ordinem redigere, nunc in mergos curvare, modo inſerere, modo putare, raſtris ſemina cooperire, & ad ſimilia manum admovere ingenuis viris indigna ei non fuerunt viſa. Qua etiam vivendi ratione aliquam, ſupra ætatem, de plantarum hiſtoria cognitionem adeptus eſt. Et cum interea magis atque magis indies celebrarentur Tournefortii poſtremæ Inſtitutiones, tanti viri fama allectus Noſter ad Botanicen ferri majoreque ſtudio quam pro conſuetudine rapi ſibi viſus eſt. Non autem ſtatim extremam aliquam orbis partem peragrare propoſuit, ſed ſibi glorioſius ſuisque populis utilius fore ratus, ſi unus-

quinque eam provinciam, in qua natus, & cuius nomen pre
ferri, ceteris poſt habitis perfectionibus ſuſcipient, omnem la
borem impendendum eſſe putavit, ut, plantis ſatis pomis dili
gentia, huiſce patriæ, & nunc patriæ noſtræ Cattiſque vertimus,
utpote his temporibus minus pervagatam, cumcetur Ordinem
quod attinet, quo omnes plantas ſui primum inſertionis ratio
dividere ſolemnè eſt Claſſi Fontanes, ea inſertium ſeparat. Prima
pars earum eſt, quæ certo ordine prodeuntur aut generantur, ſe
mini nempe vel gemmis, unde certæ ſecundæ cohortes earum, quæ
eodemo & incerto prodeunt, aut quarum naturæ occultio atque
generatio adhuc ignoratur, unde incertæ appellandæ. Certæ
iterum inſertium dividuntur; alia enim genuinæ certa ter
ram ferunt, alia unimus; illæ arbores & frutices, hæ ſuffru
tices & herbas compellamus. Arborum & frutices vel florem
perfectum edunt, vel imperfectum. Flos perfectus eſt, qui con
ſtat petalis, vel pluribus, vel unico; imperfectus, qui non ex pe
talis ſed filamentis quibusdam ſimplicibus, ut ſtaminibus mantis
cetus. At arborum & ſuffruticum nonnullæ ſemina tantum
ferunt, ſtirpes, ut communis eſt ſententia, ſtoloſve, hinc ſuppo
ſitæ dicendæ; reliquæ vero, quæ ſemen & ſtirpes obtinent;
perfectorum nomine veniunt. Hæ quoque vel florum im
perfectum producunt, vel perfectum, hunc aut unico aut
pluribus petalis efformatum. Incertarum vero nulla damur
cauſſa. In reliquis fere reliquiſe Tournefortium ſectamur. No
ſtri, quem virum summo in merito judicat, quarto ordinis
Botanicos ſimul. In hoc tamen ab eo declinat, quod inverſo
ordine incedam. Cum enim Tournefortius ex perfecta plantis
ad imperfectas procedat, Auctor in hoc tradiscurſu imperfectas
per perfectas ad perfectiores quaſi per gradus quosdam aſcen
dit. Quocirca initium ducit a plantis incertis, deinde tranſ
mittit facit ad perfectas, herbas nempe & ſuffrutices, poſtremo
pervenit ad perfectiores, quæ ſint arbores & frutices. Hæc de Cl.
Auctore eiusque methodo plantarum ordinum reliquendi ac pra
ſitione Tabulis his prætmiſſis cum L. B. communicare libuit,
ſpecimine quodam ex ipſo Compendio ſuperioribus non poſſe
exſtimantes. Hoc meum adſtimo, ſe ſecius eſſe ſalci ejus-
dem

dem Epiſtolam Autoris ad Guillelmum Sherardum, Anglum in quo & de his & de aliis Tabulis, ab Scriptore de Cicada deſcendentibus, quibus feliciter perficientur in Dein vitam Cl. Autori atque Inventore concedit, omnes huic ordinem propatere.

M. FRANCISCI WOCKENII MEDITATIONES privatæ, Theologico-Philoſophico-Criticæ.

Tomus II.

Lipſiæ & Lubecæ, apud Georg. Voſſium, 1712. 4. Alph. 1 plag. 2.

IAbori non ita pridem carpto, cujus Tomum primum Mentze Martio p. 118 ſuperioris anni laudavimus, porro hic Clariſſimus Autor inſiſtit, noſtros, quid in præſentem ſeculum, ſatisfaciat, ad meliorem attentionem non leviter excitans, ſuppoſito, divinum illud Apoſtoli commendare *ἀκρίβειαν* ſcilicet *Theologiæ*, ubi *τὰς τῆς θεολογίας*, 2 Cor. XIII, 8. ſi quorum Apoſ. 1. intens. Vigent quinque, quas vocat, meditationibus opus, eaque tradimus, ubivis notas, quæ ad emendanda difficilora Scripturæ loca & invitata alia, medium fere exponita doctrinæ celeritate capta ſpectant, non leri ſtudio compoſitas. Quarum doctrina illa, & *regula* Apoſtolica juvenes diligens, p. 2. 4
dum illud, *quid primum in rudiori pontitur, ut deinde alia intelligere queant*; ſpes vero *prima Chriſtianiſmi reformati*, imo juſta doctrinæ celeſtis, quæ in nonnullis locis *מדוי ובדוי* ſenſim ſenſim, effe contendit. Neceſſita Ebræa Linguæ, eſſimque *Theoriæ Grammatico-Theologicæ* diſſertationes in varia V. T. loca complexo, illis, contra Autorem de *Miſcellaneis Sacris & Hiſtoricis*, Scriptor *de Antiquitate*, recte vindicatur, ut in demonſtrandi DEI exiſtentia, adhuc variis variorum demonſtrandi modis, ubi modo ex ſtructura humani corporis, cum Derodonio, modo ex oculo, cum Stermio, ex corde, cum Hambergero, ex aure, cum Schmidio, ex manu humana alii, Deum eſſe, docuerunt, Ariſtotelica demonſtrandi ratio non plane contemnatur, adhibi, ſimul alio demonſtrandi 2 Cor.
modo, qui inter *timiorum, fortiorum, anomalorum ſacrorum*, bruteorum ſcilicet, & ratione prædiorum, *anomalo ſa-*

p. 22. *turalem, Solemque*lisque*que Planetas*, referri cupit. Trinitatem Sanctissimam ex loco, 2 Sam. XXIII, 3. docet & per D2D2 31. *Scripturam*, Gen. XLIX, 10. non externam Regiam, aut Davidem perfuerem, sed mysticum Regnum Dei & Christi in Ecclesia Judaica intelligit, cruentumque Crucifixum, ventantissimum locum, 44. Pf. XVII, 17. ita pertentat, ut Ultimam Hilleri, Varietas, prae reliquis, arripiebat sententiae, huamque subjicit ita: *Pro Leone* fuerunt manus meae, & pedes mei, i. e. infecti non fuit non ut cervum, quam dilaniari vexatores non fuerint; sed ut in leonem in me saevierunt. Vaffigia enim fub veteri Testamento perfequitur alibi, explicatis fanè Scripturae locis, qui quotidie non occurrunt; quo cruciffixae crucifixionem inter Judeos V. T. 58 feq. fuiffe indicat, fignumque Tau h. IX, 4. frontibus impreffum, remiffis cruciatu, pro certo explorarunt miffime agnofcit. 64. 69. Gloger ille Pauli quis fuerit, curatius exponit alibi, quando de crucifixione Chriffi bene appellavit Tradit. Tillotsonus alio mire propemodum videatur, & approbanda modis omnibus exegefis, Nobis fane illa in titulo nomen Chriffi, & nihil amplius vero etiam in definiendo refurrectionis momento, fatisfacit minime, quum & ideo data aliquando operae tumendae. Spiritum qui nondum fuerit. Joh. VII, 38 feq. & *Spiritu & expositi*, a 87. *Graffiquitur, tum adhuc exinanito, tandem glorioffor datu*, vitamque fidei *internam & externam* per opera fele enarrentem, pudeo reffringe explicat, dum fententiam *ex Deo*, laroidem in cruce dolum antea fuiffe converfum, ffudium rejicit, probantium ffupia Theologia, a difficultatibus, quibus videbatur obfcura, liberat, & quae fuperfunt plura, ffudiofe potius in ipfo libello perlegendum unius, ac interrupta ferie hic recenfendi, hoc temporis tempore, quo, laudando omnibus infinito, divinum divini Codicis loco emolumento, majori fibi fund praui gloria dicunt, quam fi levis fuae Poeta, vel Hiffrici poffus ffribus ipiorque infigiens, quam pro bono publici indigentia, ffudio fuerint veneri.

Fortgesetzte nichtige Vorurtheile in Glaubens-Sachen.

I. c.

SECULI MODERNI PRÆJUDICIA FIDEM concernentia, cum auctario, Autore M. CAR. GODOFR. ENGELSCHALL, Concion. Aul. & Reg. El. Sax.

Lipſiæ, apud Auguſtum Martini, 1719, 8. Alph. 1 plag. 6.

QUale Max. Rev. Autoris inſtitutum ſit, quove præſens hocce Opuſculum collimet, in Act. A. 1716 p. 259 indicavimus, cum de prima ejusdem Editione exponeremus. In altera hacce non ſolum quamplurima σφάλματα typographica diligenter ſunt emendata, verum & iſta decem præjudiciorum acceſſione eſt locupletata. Initio confutantur illi, qui perſuaſum ſibi habent, divinum Numen iimmediatis adhuc revelationibus cum mortalibus agere ſolere, adeoque Enthuſiaſtarum ac Neo-Prophetarum deliria vel probant, vel penitus rejicere detrectant. Secundo loco oſtenditur, quam inepte atque immerito Arnoldi Hæreſiologia pro utili & egregio libro a multis habeatur. Tertio capite commonſtratur, Janſeniſmum & Quesnellianiſmum multum adhuc a cœleſtis veritatis norma recedere, licet in quibusdam partibus non penitus ſit improbandus. Quarto de Polygamia & Concubinatu, Chriſtianis minus licitis, agitur. Quinto defectus naturalium virium in rebus ſpiritualibus demonſtrantur. Sexto varia, quæ ad Sabbathi ſanctificationem pertinent, diſcutiuntur. Septimo illud refellitur axioma: Fidem ſimpliciſſimam optimam fidem eſſe. Octavo Schurmanniana examinatur ἐυκλήρια; quemadmodum Nono Dippelii Scripta. Denique hodiernam Judæorum religionem ad conſequendam æternam ſalutem minus aptam eſſe, idoneis rationibus declaratur. Adeoque & hanc acceſſionem multis profuturam eſſe, nihil dubitamus.

B. JOANNIS FECHTII, S. THEOL. D. ET Prof. in Acad. Roſtoch. publ. Conſiſtorii eccleſiaſtici Mecklenburgici & Diſtrictus Roſtochienſis Superintendentis &c. Inſtructio Paſtoralis, edita a M. GUSTAVO FRIDERICO FECHTIO, Fil.

Roſtoch. & Lipſiæ, ap. Jo. Heinr. Ruſwormium, 1617, 8. Alph. 1 plag. 16.

QUamvis hæc inſtructio paſtoralis a ſumme venerando ac de eccleſia Chriſti meritiſſimo Theologo, B. Fechtio, non eum in finem ad calamum Auditoribus ſuis olim dictata fuerit, ut aliquando luci publicæ exponeretur, ſed ut Theologiæ cultores ad ſacra officia aliquando adſpirantes ſynopſin quandam præ ſe haberent eorum, quæ in officio eccleſiaſtico obſervanda quotidie occurrunt; attamen cum aliis perlecto opuſculo non videretur plenior inſtructio exſtare, quæ brevius tamen & ſuccinctius cuncta, quæ ad officium Paſtoris requiruntur, complecteretur, editionem tandem ejus permiſit laudatus Theologus. In ea vero procuranda laudabili admodum opera defunctus fuit Clariſſimus & paternarum virtutum æmulus filius, M. Guſtavus Fridericus Fechtius, dum non modo in emendandis erroribus typographicis debitam adhibuit induſtriam, ut omnes accurato ſtudio notati penitus tollerentur, ſed & reviſum a B. Autore manuſcriptum cum ſuo & alterius alio ſtudioſe contulit, allata ſacrarum literarum teſtimonia revolvit, & quadruplicem dictorum indicem, unum capitum, alterum locorum ſacræ Scripturæ, tertium auctorum & poſtremum denique rerum atque verborum copioſiſſimum adjecit, ac præfationem libello utiliſſimo præmiſit, nihilque adeo neglexit, quod ex uſu lectoris futurum eſſe putavit. De inſigni hujus inſtructionis paſtoralis utilitate ut eo rectius conſtare queat, quæ de elencho morali ſeu epanorthoſi capite nono in medium afferuntur, ſpecimînis cujusdam loco brevius exhibere non pœnitebit. Poſtquam B. Autor in capitis citati §. 1 elenchum moralem ad officium eccleſiaſticum pertinere tum Scripturæ S. monitis, tum exemplis Chriſti & Apoſtolorum, tum notabili B. Lutheri ſententia probaſſet, nec non lectorem ad Paſtorale Hartmanni, Pſeudopoliticorum objectiones huic elencho factas ex Valentino Frommio prolixiſſime confutantis, remiſiſſet, & §. 2 in hoc elencho in exceſſu pariter atque defectu peccari probe obſervaſſet, ſequentia monita circa illum perpetim attendenda proponit. Quorum I ne Paſtor verbis injurioſis utatur, II aut non tam in homi-

ripiendi : pertinaces ſeverius caſtigandi ; VII datur & elenchus intempeſtivus atque ætati Paſtoris non conveniens ; VIII in rebus gravioribus, antequam elenchum particularem inſtituas, exquirere aliorum, utpote Superintendentis, Seniorum, Collegarum conſilia expedit ; IX ut nimius zelus, ita & nimia lenitas in vitio eſt ; X ubique privata admonitio (niſi delictum publicum nimis ſit notorium & ſcandalum publicum) præcedere, neque admonendo frequenter delaſſari eccleſiæ miniſter debet.

Reichs-Tags-Theatrum Maximiliani. &c.

i. e.

JO. JOACH. MULLERI THEATRUM COmitiale S. Imperii Romano-Germanici, ſub auſpiciis Maximiliani I &c. ex Actis publicis probatisque hiſtoricis detectum.

Pars I.

Jenæ, apud Jo. Felicem Bielkium, 1718, fol.
Alph. 8 plag. 8.

THeatrum hoc Comitiale a temporibus Friderici V repetitum, cujus mentionem Anno 1714 p. 97 fecimus, eadem methodo, ſolida nimirum & concinna continuaturus Autor Cel. Partem nunc primam eorum exhibet, quæ in Comitiis noſtris ſub Maximiliani I auſpiciis ab Anno 1486 usque ad 1496 acta fuerunt. Neceſſum enim duxit Vir perinduſtrius, quædam Friderico V adhuc regnante geſta huc referre, quod illa Maximilianum potius tangere viderentur. Nonnulla hic deprehendes diplomata, jam primum in lucem protracta, ex quibus matri-
p. III. cula anni 1491 nunc demum integra notari meretur. Plura occurrunt ſingularia ad cognoſcendum Imperii ſtatum hiſto-
6. riamque facientia, unde ſelecta quædam proponemus. Circa jus præcedentiæ animadvertimus, Epiſcopum Miſnenſem in Maximiliani Electione honoratiorem locum occupaſſe præ Magiſtro ordinis Teutonici; poſtea legatum Maximiliani, præ reli-

Digitized by Google

reliquis Legatis Regiis priorem locum affectasse, haud adver- p. 16. 116.
sis initio Hispanis, modo Gallis idem placuisset; denique exe- 198.
quiis Friderico V solutis, plures Principum Legatos Principibus 486.
præsentibus fuisse prælatos. Quid circa litem de potiore loco inter Saxones, Palatinos ac Bavaros anno 1495 fuerit agitatum, multis hic videri potest, unde patescit, inter ipsos fuisse quondam usitatum, ut secundum ætatis prærogativam sedes occuparent; plura tamen hac de controversia imposterum sperare jubet Autor. Jus Electorale Regum Bohemiæ ex diplomatibus 19.
Imperatorum ac Electorum hic corroboratur. Nec tacendum, 9.
ipsummet Fridericum V in separato Conclavis loco sedentem, filii electioni interfuisse. Regem Rom. vivo Imperatore electum haud omni plane potestate destitui ex eo apparet, quod Maximilianus I, vivo Patre, Electores ac Principes, subditos vocatos, fidei Imperatori, sibi & Imperio debitæ per literas admonuerit; imo ipse, ac postmodum Ferdinandus I, absente Imperatore, junctis licet ejusdem Commissariis, ac invito Cæsare, Majestatem suam in Comitiis exercuerint. Inter honorum titulos perspeximus, Maximilianum Regio pariter atque Cæsareo axiomate ante Coronationem Pontificiam fuisse usum; Pontificem tunc *Majestatis*, *Serenitatis*, & *Celsitudinis* titulis, interdum simplici voce *Tu* Maximilianum salutasse; præterea Principes olim, si Saxones excipias, Comitibus, Vasallis licet ipsorum aut subditis, *Consanguineorum* titulum non denegasse. Comitiorum illo tempore sæpius absque ulla Imperii utilitate finitorum culpam in Imperatorem & Status simul Autor conjicit. Inter articulos ab Imperii Archistratego, Alberto Saxoniæ Duce, tunc exhibitos deprehendimus, nullam pacem absque ipsius præscitu coire potuisse. Legatis tunc ad Helvetios missis, jus adlegandi statuum, exclusis tamen civitatibus, evidens est; imo & potestas, absque Cæsareo consensu Legatos mittendi, aut ab exteris missos audiendi. Jus militem in Statuum territoriis legendi, Cæsari alio tempore non liberum, Status ob bellum Gallicum ista ætate in Italia fervens permiserunt. Neque prætereundum Statuum desiderium, ut Cæsaris Consiliarii Imperio quoque juramento se obstringerent; aut quæ de vestitu Princi-

90. 106. 125
193.
203.
355.
342.
346.
352.
354.
377.

p. 557. pum in inveſtituris adhibito occurrunt, licet quo tempore ille ſit inventus, vel qua lege introductus, ignoremus; uti & ea, quæ
565 ſq. de Confraternitate Saxonico-Haſſiaca multis Noſter inſeruit, quibus inſignem lucem Hiſtoriæ huic, dubiis undique involutæ,
396. accendit. Cæſarem, Statibus inter ſe diſſentientibus, ex plenitudine poteſtatis decernere non potuiſſe, ex Actis Pacis Publicæ eluceſcit. De erroribus quorundam emendandis ſollicitus Au-
400. tor Cel. annotavit, Pacem Publicam, ſecus ac ab initio fuerat propoſitum, ſolius Imperatoris ſigillo fuiſſe munitam; Con-
457. ſtitutionem de Executione hujus Pacis non ab Imperatore & Moguntino ſolum, ſed Electoribus etiam, ac multis Principibus eſſe ſubſignatam, & horum forſan potiori Juri annumerandum, quod Civitates ſigilla ſua non appoſuerint; denique Acta
664. Comitiorum Wormatienſium anno 1495 in formam Receſſus minime fuiſſe redacta.

ACTORUM PUBLICORUM, A MICHAELE CASP. LONDORPIO quondam editorum,

Tomus XVI.

Francof. & Coloniæ, apud. Car. Joſephum Bencard, 1718, fol. Alph. 7 plag. 10.

VUlgaverat Cel. Londorpius circa annum 1634 Actorum Publicorum Tomos IV, quibus præſertim res belli tricennalis illuſtrabantur. Recuſi ſunt iidem anno 1668 & ordine meliori diſpoſiti; verum nonnulla deſiderantur, quæ Status quosdam videbantur offendiſſe. Mortuo Londorpio opus utiliſſimum continuatum eſt ab aliis, adeo ut in XIII Volumina iſtud excreſceret, quibus anno 1702 Index Generalis acceſſit. Tandem Cl. Chriſtoph. Leonh. Leucht, ſub nomine Thucelii, hæc Acta ad annum 1700 usque ſiſtere conſtituit, cum ab illo tempore ipſius Viri Cel. Acta Publica ſec. XVIII initium capiant. Hinc prodiit anno 1716 Tomus XIV & anno 1717 Tom. XV, quorum in Supplementis noſtris fiet mentio. Leuchtio interea vivis erepto alii curam ejusdem operis in ſe ſuſceperunt, quorum induſtriæ debemus huncce Tomum XVI, res maxime Imperii ab anno

1688

1688 ad annum 1690 complectentem, immixtis hinc inde quibusdam exoticis. Nos quæ eodem contineantur, brevibus delineabimus. L. 17 C. 1, quæ ob librum a Müllero, Verbi Divini apud Augustanos Ministro, contra Eisenhutium quendam evulgatum, & in Catholicos paullum mordacem, acta fuerint; C. 2 turbæ inter Catholicos & Protestantes Augustæ Vindelicorum in pompa funebri obortæ; & C. 3 nonnulla de emigrandi beneficio a Salisburgensi Tefferegganis denegato proponuntur. C. 4 exhibet lites inter Duces Saxo-Vinarienſem & Isenacensem de tutela Jo. Wilhelmi Ducis Saxo-Jenensis administranda, Vinarienſi Jure Saxonico, observantia, proximitate & senio nitente; Isenacensi vero Contutelam sibi vindicante, ob partem hæreditatis aliquando ad se devolvendæ, paritatem gradus, & Juris Justinianei dispositionem, rejecta transactione mediante Gothano inita. Res tandem amice fuit composita, ita ut Vinarienſis tutelam solus administraret, communicatis tamen cum Isenacensi consiliis & rationibus, præterea salvo huic jure succedendi in duas tertias terrarum Jenensium, si istas vacuas reddi contingeret. C. 5 & 6 nonnulla de jure Aurelianensis in Successionem Palatinam, & controversa Electione Colonienſi, C. 7 lites inter Moguntinum & Francofurtenses, detentis ipsorum civibus prætextu Repressaliarum, C. 8, 9 & 10 Acta circa sequestrum Dynastiæ Wiedensis, Assessorem Cameræ criminis Repetundarum postulatum, & votum Saxo-Querfurtanum ac Palatino-Sulzbacense; ut & dubia de Deputandis in Comitiis Imperii ad Commissarium Cæsareum C. 11 deprehenduntur. C. 12 legi possunt querel Regis Poloniæ Joannis III de repudio a vidua Marggravii Brandenburgici, Jacobo Regio Principi misso; & Würtenbergicorum contra Gallos Catholicorum protectionem Stutgardiæ sibi vindicantes C. 13. C. 14 occurrit quæstio de jure Monetæ Imperatori contra Status negligentes competente, C. 15 consilia de emendatione monetæ, C. 16 controversiæ inter Danos & Holsato-Gottorpienses, C. 17, 18, 19 varia de bello Turcico & Gallico, C. 20 Acta circa investituram Saxo-Querfurtanam, subnexis C. 21 Miscellaneis. L. 18 exhibet C. 1 nonnulla, quæ Josephi electionem præcesserunt, C. 2 descriptionem mortis

L. 1 C. 3. 8.

L. 18. C. 5.

Conf. L. 18. C. 15.

Conf. L. 18. C. 8. 9.

S. P. Lotharium & Carolum, ad electos & inaugurandos Alexandr. VII; cui etiam interfuit Filbelius ille vita & morte Innocentii ex Italico in Germanicum fideum translator. C. 4 continet quæstum a Comite de Cubell contra maritum, qui filium eum abdicasset, moratus, ne ipsum contra pacta matrimonialia facta Pontificis imbui curaret. C. 6 lites de Successione Lauenburgica, quam germanice exhaeta, Adhibitis vobis communi cum Lauenburgicis parente progenii, & hæc pacti hereditarii anno 1674 inter; Electur Saxonia pro Expectativa & Confirmatione Ducis Saxo-Lauenburgici, pro his fert, tribus Expectativæ jure; Reuffico-Lunaburgenses alio Confirmatoria pacto ab his aliorsus eundumur. C. 7 agit de translationibus Judicii Camerales, C. 11 de exemtione Ducum Silesiæ ratione tertiarum Hennebergicarum abouerthia Circuli Francouici ob Societatem cum Electore Saxoniæ contentum, C. 12 de Reffinationi Lauringi, C. 13 de Herbipolitani litigii cum flatibus territorii eh munimentorum exercitionem, C. 14 de modernione Matricula, C. 16 de Submissio S. Romani Imperii, C. 17 de rebus Anglicis, denique C. 18 de Miscellaneis, ex quibus notandum duximus Divi Leopoldi diploma, quo Ducem Saxonia Mauritio burgensem de Numburgo cum titulo Durchlauchtig, h. c. Serenissimus infigniuit; & sententiam senatus Sueciæ contra Pfalgum Rhenum Potestatorem.

L. 19 C. 1 stimatur Acta Coronationis Augustissimæ Eleonoræ, acrima Electionis & inauguratione Divi Josephi in Regem Rom. ex quibus perfectissimæ, longeaticum quondam Vice-Cancellarium habebit, longeregentem jure fus Germani imperatricis gaudet velocitas, gladium Josephi ab Electoribus Secularibus & Legatis absentium fuisse gestum, Cæsarianum Episcopi Wormatiensis ex antiquo privilegio primum inter Equites Regie Rom. crandos locum obtinere. Ex Miscellaneis C. 2 fabuncula legi meretur pacis Mantuanæ ad Morgantiam ab Emelio Landgravio Hasso-Rhinfelsiæ anno 1690 cum Alexandrina de Dulcrati contracta.

P. 376 676

391.
396.

514.

517.

560.
566.
578.
599.

631.

Hiſtoriſcher Bericht vom Anfang und erſten Fortgang der Reformation Lutheri.

h. e.

WILHELMI ERNESTI TENZELII HISTORIÆ Reformationis Lutheri initia & progreſſus : acceſſere varia documenta nunc primum eruta, cum Præf. D. ERNESTI SALOMONIS CYPRIANI, Conſiſtorii & Eccleſiæ Saxo-Gothanæ Conſil.

Tomi II.

Lipſiæ, ap. J. L. Gledisch & J. M. Weidemann, 1718, 8. Alph. 5 plag. 13.

CUm litterarum florem magnæ ſibi curæ cordique ſemper habeat Summe Reverendus E. S. Cyprianus, id quoque inter publica nuper lætantium eccleſiarum jubila ſibi negotii dedit, ut quicquid ad exponendam illuſtrandamque purioris doctrinæ emendationem pertinet, ſtudioſe conferret, eamque ob cauſam varia luci publicæ nondum expoſita ſcripta e ſplendidiſſima Bibliotheca Gothana cum eruditis liberaliter communicaret. Non infimum inter iſta locum obtinet præſens hic Tenzelii fœtus poſthumus, quem Sereniſſimi Principis ſui permiſſu primum nunc publici juris fecit. Ea ſcilicet Tenzelio, cum adhuc in vivis eſſet, ſedit mens & ſententia, ut conſcriptam a Seckendorffio Lutheraniſmi hiſtoriam, ordine paullum immutato, in vernaculam converteret notisque locupletaret. At quo minus laborem illum Tenzelius abſolveret, aliæ occupationes officiorumque, quibus ipſe defunctus fuit, effecit mutatio. Brevem vero hanc & ſuccinctam de feliciſſimæ a Luthero cœptæ eccleſiarum repurgationis auſpiciis & primis progreſſibus hiſtoriam tot tamque egregiis Magnificus Editor auxit acceſſionibus, ut nihil plane, quod huc facere videretur, prætermiſſum ſit, quin documentis fide digniſſimis, fuerit comprobatum. Præmiſit idem præfationem, qua evincitur, quanta cœtus Romanus Lutheri temporibus emendatione indiguerit. Penitus enim temporum iſtorum mores fuiſſe corruptos, ipſi Pontificii, numeroſo agmine a Cl.

Cuyrinus in scriptis eorum prodit tum non confitentes, sive doctrinam, sive ceremonias, sive ecclesiæ regimen & quo, qui se fingi debet. §. II. III. hæ religionum cæremoniarum vanitas explicata. Doctrina enim cæremoniis plane negligenda tota Nouissimorum ætate eo tunc pertulit, ut ceremoniarum facultatis Lipsiensis primarius gratium, quam crebbere, nomen acto argumento vendicare tentans tam antea inopportune expectatum fructum admodum ex arte Francisce, indulgentiarum divendicandarum materia palam nundinantibus inire sit, quum nonnumquam parum refert, præsertim in Germania, in diversitatis aut ideo aptiori lubricum genere ad alios transferunt, quæ ut haud primi jam tunc ita tegentur imprimis detriti, eli tyde Claudius Hispanicus, ecclesiæ fidei fuit propugnator, libro admodum notatus, quem Taxam Cameræ seu Cancellariæ Apostolicæ inscripsit. Plura ejusmodi querelarum exempla de corruptissima illius temporis conditione hic compatuor, quibus & capo & reliqua membra pendentia facile dimetiri. §. IV. V. quis sibi persuadeat, tantum Papæ pabulum infinitorum quoque populorum famine promanasse ubertim edoceamur. Ut de Alexandro VI. Julio II. & Leone X. nutum dicamus, de illius legatis tellatorum inde, præcipue Joannes Burchius, Cæremoniarum ejus, & Jacobus Sannazarius: altre vero fecerono ubique & eruentum mentem prodentem Laurentii Surgianitani Gioli, Bellunensis, his denique non profunde hoc in loco fruti, clarissime vel ex his Bernardi Sacci verbis patet: *Leo Medicæus epistis, contentibus se vulgaturum tantum pecuniæ sibi fore, unde moliri magna ipse posset, quæ ad Ecclesiæ prosperitatem & decorem conducerent.* Cum igitur tot flagitiis infecta fortuna ecclesiæ Rom. esset, nihil minus erat, quam ut ecclesiæ emendatio, quæ ab illa virtutum fulcimine accipitur, non minuatur infinite corruptionem, ita ut Hadrianus VI. ipse in epistola ad Erasmum anno 1522 data gravissimam hominum fortem, maximæ ecclesiæ ruinam, commentetur, & Erasmus ecclesiæ non venturæ, nisi omnes malitiæ, malitiæque fautores abrumpantur, malis fatebatur, & alio loco: *Nunc videmus multos esse plenos sacrarum literarum conclusionibus. Et apud Germanos Episcopus quidam, quisque docti in canonico, non esset ad id datus audacem millia sacrarum paleas conclusionis verum,*

Nam

Rem tale fingulis annis peculant aliquot Epifcopi. Hifce igitur ex gemina hiftoriarum fontibus addu&ta & comprobata tandem ex additis Magnifi. Editor, quæ ad renovandam primi fidei reftituæ nobiles monumentum pertinent, dum Saxoniæ Principum mandata de illo rite celebrando, munusque ea illius recordationem exfolvi exhibet & examinat. Quod ipfum Tenzelius fertum arbitrat, quatuor tantum capitibus totidem generum primo Ecclefiæ Chriftî conditorem Lutherî ætate enatam, & enim neceffitatem fuerit, ut hanc ipfi reftituerent facies prædictæ emendatior. Hoc enim ipfum haud paucî eorum, qui ea tempeftate nunc facta tum probarunt præfuere, perfpectum propheque cognitum habuerunt, quod e Ludovici Kal. Aug. mandato *per dam Epiftolarum* infcripto tum e Maximiliani I. & Academiæ Parifienfis provocatione ad cogendum a fummo Sacerdote concilium patet, perhorrent cum congregati in Ifaina Synodo facerdotes anno 1512 palam profeffi fuerint, omnem Chriftî eorum in doctrina, in vita, in fide & concilio, in capite & membris, hoc eft, in Pontifice & reliquis facrorum miniftris, purgandam effe & emendandam. Ut præterea mittamus rectum a Lutherio inftitutum fertum, & Sectæ ejus ab illo initio natæ, reftitutionem & amotionem hoc documentis a Cl. Cypriano additis nonnihil demonftrat. Multa enim huic de Ludovici Mainburgi vita & fcriptis, de Ludovici XII mandatis addu&is, de gravaminibus, tum Germaniæ nationis contra Pontificis crudelitatem, de veteribus reftibus fub Papatu, quorum nomina Flacium fuperat, de Tetelii flagitiis & morte Lutheri, Margarethæ nata Ludovici XII. 101 & 345
rare ac Zyglerii familia, aliisque plura cognoni lectoque digna- 130.
fima afferuntur; præcipue vero operofe contra Calvini fanati- 192–230.
fmum, jactitarium prudentem, Zwinglium prima emendatæ fidei non deeffe initia. Hec minori ftudio Nofter fomnit, quo 242 ff.
Ja. Friderieus fatisfecit locus facræ exegeos paradoxicæ recenfendus, quo unius quatuor Tezelium eruditæ defenforum, Conradi Wimpinæ, Francofurtenfium doctorum, augur Lutherianus peftum ex luius explicatis libertinæ & enarrat. Tum denique epiftolas XLII antea inedito adeo Virtii Principis ad- 279 ff.
ajiique fub reformationem inita fcriptas, quæ quantum jovis pul-
lum

Ad Quintum.

Quinto quæritur, quomodo Deus dicatur
Pater? Et videtur, quod non dicatur Pater
creaturæ rationalis. Quia Pater est, qui
generat filium. Sed Deus non generat
creaturam rationalem. Ergo non est Pater
creaturæ rationalis.

Præterea, Pater est, qui generat filium
naturalem. Sed Deus non generat naturaliter
creaturam rationalem. Ergo non est Pater
creaturæ rationalis.

Præterea, Pater est, qui generat filium
naturalem. Sed Deus non generat naturaliter
creaturam rationalem. Ergo non est Pater
creaturæ rationalis.

Sed contra est, quod dicitur Isaiæ 63. Tu
Domine Pater noster, & Redemptor noster.

Respondeo dicendum, quod Deus dicitur
Pater creaturæ rationalis, non solum
naturalis, sed etiam adoptivæ. Naturalis
quidem, quia naturaliter generat filium
naturalem. Adoptivæ autem, quia adoptat
filium adoptivum. Et hoc quidem
dupliciter. Uno modo, quia adoptat filium
naturalem. Alio modo, quia adoptat filium
adoptivum. Et hoc quidem dupliciter. Uno
modo, quia adoptat filium naturalem. Alio
modo, quia adoptat filium adoptivum.

Ad primum ergo dicendum, quod Deus
dicitur Pater creaturæ rationalis, non solum
naturalis, sed etiam adoptivæ. Naturalis
quidem, quia naturaliter generat filium
naturalem. Adoptivæ autem, quia adoptat
filium adoptivum. Et hoc quidem
dupliciter. Uno modo, quia adoptat filium
naturalem. Alio modo, quia adoptat filium
adoptivum. Et hoc quidem dupliciter. Uno
modo, quia adoptat filium naturalem. Alio
modo, quia adoptat filium adoptivum.

Ad secundum dicendum, quod Deus
dicitur Pater creaturæ rationalis, non solum
naturalis, sed etiam adoptivæ. Naturalis
quidem, quia naturaliter generat filium
naturalem. Adoptivæ autem, quia adoptat
filium adoptivum. Et hoc quidem
dupliciter. Uno modo, quia adoptat filium
naturalem. Alio modo, quia adoptat filium
adoptivum. Et hoc quidem dupliciter. Uno
modo, quia adoptat filium naturalem. Alio
modo, quia adoptat filium adoptivum.

Ad tertium dicendum, quod Deus
dicitur Pater creaturæ rationalis, non solum
naturalis, sed etiam adoptivæ. Naturalis
quidem, quia naturaliter generat filium
naturalem. Adoptivæ autem, quia adoptat
filium adoptivum. Et hoc quidem
dupliciter. Uno modo, quia adoptat filium
naturalem. Alio modo, quia adoptat filium
adoptivum. Et hoc quidem dupliciter. Uno
modo, quia adoptat filium naturalem. Alio
modo, quia adoptat filium adoptivum.

QUemadmodum Conſultiſſimus Autor de illa Jurisprudentiæ Criminalis parte, quæ circa defenſiones inquiſitorum verſatur,prioribus curis optime meritus eſt: ita nova nunc editione effecit,ut opus in ſe nobiliſſimum nova utilitate ac præſtantia adauctum prodierit. Equidem defenſionum criminalium materia pro gravi atque difficili ſemper fuit habita, ſive malum avertendum ſpectes,ſive modum avertendi,cum illud bona,exiſtimationem, corpus hominis vitamque afficiat, hic vero judicium,experientiam,ſolidam rerum moralium cognitionem, circumſpectionem, animumque vere intrepidum requirat; neque deſunt Scriptores, qui hujus generis regulas attigerunt, ſed attigerunt ſaltem,nam ſyſtematici,præter ſummam defenſionis legem: *Factum accurate repræſenta ac jura convenientia ei applica*, nihil tradunt; illi vero, quorum erat, in ſpeciali, quam ſuſceperant, Proceſſus criminalis tractatione, ad magis ſpecialia deſcendere, abditosque inquiſitionum receſſus pandere, leviter ſaltem illa omnia tangunt, & fragmentis quibusdam propoſitis in uno alterove exemplo acquieſcunt.Rectius officio Noſter defunctus eſt. Uti enim eruditæ collectionis laude defraudandus non eſt, dum variis hiſtoriarum ſententiarumque floribus ſingularia defenſionum momenta exornavit,nec non egregiis autoritatibus confirmavit,ut hactenus locorum communium vicem ſuſtinere queant hujus libri tituli:ita præcipuas rerum criminalium exceptiones ac indiciorum graviſſimorum eliſiones expoſuit,circumſtantiarum urgentium indolem, limitationes, reſtrictiones & id genus alia, ntut non pari ubique cura, plenius tamen,quam vulgo fieri ſolet, excuſſit, ac præterea legitimum tractandi defenſionem perſequendique & proponendi modum docuit. Illud vero ſilentio prætereundum non eſt, ingentia actorum volumina ab Autore Conſultiſſimo luſtrata,aptiores formulas & pleniores elaborationes, ſæpe etiam ſatis prolixas & difficultate graves,excerptas, caſus rariores & ſingulares ſedulo collectos & locis congruis paſſim inſertos, nec non ſententias harumque decidendi rationes cum exquiſitis Prudentum reſponſis & noviſſimorum Criminaliſtarum expoſitionibus,ſeu ut vulgo vocant, deductionibus, hic communicatas eſſe, ut alia notatu digna taceamus. Singula,

Merchants, and their Factors or Servants in such things as belong to Merchandize, shall have Remedy by Action upon the Case, for Redress of Wrongs and Injuries done to them, contrary to the Tenor of this Act, in any of the Courts of Record within this Realm, or in the Court of the Admiralty, or Court of the Marches of Wales, or in the Court of the Counties Palatine of Chester, Durham, or Lancaster, or in the Court of the Great Sessions in Wales, or before the Justices of Assize, according to the Nature of the Cause, and the Limits of the Jurisdiction of the said Courts; wherein no Essoin, Protection, Wager of Law, nor more than one Imparlance shall be allowed or admitted for the Defendant; and Judgment shall be given, and Process awarded for Execution thereupon, as hath been used in Actions upon the Case.

II. And for the better Encouragement of Merchants and others to bring in Merchandizes into this Realm, be it enacted by the Authority aforesaid, That if any Merchant Stranger, or Denizen, shall bring into this Realm any Merchandizes, and shall make Sale of the same by Retail, that then he shall be contributory to all Charges, Payments, Watchings, and Wardings, as the Natural Subjects of this Realm are, or ought to be, for such Merchandizes as he shall so sell by Retail.

III. And be it enacted by the Authority aforesaid, That no Merchant Stranger, nor Denizen, shall sell any Merchandizes by Retail, but only in Port Towns, and there also in their Dwelling-Houses, or Shops, and not in Fairs, Markets, or elsewhere, upon Pain of Forfeiture of the Merchandizes so sold by Retail, the one Moiety to the King's Majesty, his Heirs and Successors, and the other Moiety to the Informer, to be recovered by Action of Debt, Bill, Plaint, or Information, in any of the Courts of Record at Westminster, wherein no Essoin, Protection, Wager of Law, nor more than one Imparlance shall be allowed or admitted for the Defendant.

IV. Provided always, That this Act shall not extend to any Merchant Stranger, that shall bring in any Merchandizes into this Realm, and shall sell the same in Gross, and not by Retail, to any Denizen or Stranger, Merchant or Retailer, but only to Merchants Strangers, that shall carry the same out of this Realm again within Forty Days after the Sale thereof.

V. Provided also, That this Act shall not extend to any Merchant Stranger, that shall bring in any Merchandizes into this Realm, and shall sell the same in Gross, and not by Retail, to any Denizen or Stranger, Merchant or Retailer, but only to Merchants Strangers, that shall carry the same out of this Realm again within Forty Days after the Sale thereof.

VI. Provided also, That this Act shall not extend to any Merchant Stranger, that shall bring in any Merchandizes into this Realm, and shall sell the same in Gross, and not by Retail, to any Denizen or Stranger, Merchant or Retailer, but only to Merchants Strangers, that shall carry the same out of this Realm again within Forty Days after the Sale thereof.

adhibitis cruciatibus confeſſionem faceret, condemnati, quinque Defenſiones, moderamine inculpatæ tutelæ ſe fundantes, oſtendere conabantur, donec inquiſiti Pater ſexta defenſione totum controverſiæ ſtatum mutaret, &, cum antea veritas homicidii ab inquiſito patrati ſuppoſita, deque neceſſaria tutela ſaltem diſceptatum eſſet, deinceps factum ipſum plane falſum, & militem non ab inquiſito, ſed ab alio interfectum oſtenderet. Præterea in laudato opere alias quoque res offendimus, quæ præſenti ſcopo affines & connexæ ſunt, ac lectori facile ſatisfacient. Sic Part. 1 pag. 58 num. 197 ſeq. quæſtio ventilatur, an Imperans jure territoriali cogere poſſit univerſitates, v. g. municipales, ut ſibi redituum ad univerſitatem pertinentium rationem reddant. Pag. 80 num. 57. 76, 77 tractatur quæſtio, an delinquens ſe ipſum deferre obligetur, & caſus notabilis ibidem refertur a B. Luthero in Comment. in Geneſ. cap. 36 fol. 213 ita relatus: narratur, inquit ille, caſus de adultera, quæ ex mœcho conceperat nothum & eum pro legitimo patri & reliquis filiis obtruſit. Cum autem angeretur animo ob commiſſum adulterium, & quod injuſte legitimi filii ea parte hereditatis, quæ notho obventura erat, privarentur: quæſitum eſt, quo pacto ei conſulendum eſſet? an deberet confiteri marito & filiis peccatum, & petere, ut admitterent nothum ad ſocietatem bonorum? nam id ſuadebant aliqui: ſed cum non ſine periculo fieri videretur, alii aliud conſuluerunt. Tandem vero Spiritus S. optimum conſilium ſuggeſſit mulieri. Cum enim decumberet graviter, nec ſpes vitæ reliqua eſſet, convocatis ad ſe ſeptem filiis dixit: Chariſſimi filii, quæſo, ut ignoſcatis mihi; fateor enim me humana imbecillitate lapſam eſſe in graviſſimum peccatum adulterii, ex quo natus eſt filius illegitimus, qui eſt inter vos; ſed qui ſit, non dicam. Oro autem, ut eum pro legitimo habere, neque excludere ab hereditate velitis. Ibi æquiſſimis animis aſſenſi ſunt omnes & ſinguli, ſibi gratulati, quod nominatim non perſtingeretur nothus: nemo enim volebat eam maculam ferre. Et poſtea facile inter fratres convenit. Mater autem, conſolatione audita de remiſſione peccatorum, acquievit in agone mortis vera fide & in miſericordia

DEI ſervata eſt. „ Ead. Part. pag. 406 ſeqq. leguntur literæ, quibus Imperator Leopoldus Electori Saxoniæ ſe excuſat, quod Campi-Mareſchallum Saxon. de S. in Bajis Tœplicenſibus comprehendi juſſerit ſubnexumque ibidem reperitur Reſponſum, quod ad illas redditum eſt. Item Part. 2 pag. 327 inſertum eſt Facultatis Jurid. Halenſis Reſponſum, quo Jus aggratiandi in cauſa homicidii doloſi Imperantibus aſſeritur. Interim nonnulla paſſim occurrunt, quæ vel ad præſens objectum non faciunt, v. g. quando de honore Judici exhibendo plus juſto dicitur, Part. 1 pag. 236 ſeqq. vel a ſcopo plane abludunt, v. g. quando de ſtatu & forma Imperii Romano-Germanici, cuique judicio ſubjecti ſint Germaniæ Proceres, multa diſſeruntur, Part. 1 pag. 398 ſeqq. Quemadmodum vero nemini vitio vertitur, ſi materiam rariorem, utut ſcopo non ſatis convenientem, adducit: ita extra reprehenſionem erit, quando Noſter Part. 1 c. 4 Membr. 1 Sect. 3 pag. 110 occaſione delictorum inquiſitionem merentium ac ſpeciatim criminis ambitus n. 23 in Supplem. ſingulare exemplum Clerici renitentis & Reſponſum Facultat. Theol. Lipſ. ſuper quæſtione: an D. J. W. Paſtor D. vocationem Reg. Sax. ad munus Conſiliarii Eccleſiaſtici, Concionatoris ſupremi Aulici & Conſiſt. Supr. Sax. Aſſeſſoris ob denegatam dimiſſionem Senatus D. ſalva conſcientia recuſare potuerit, 11 Januar. 1709 laudato Conſiſtorio tranſmiſſum, h. e. rem non omnibus obviam, inſeruit. Quod ad ipſas quæſtionum juridicarum deciſiones attinet, variæ variorum Autorum atque dicaſteriorum ſententiæ hic collectæ ſunt. Ea vero quæ Autori noſtro ſuo jure tribuenda veniunt, ex ſolidis juris tam naturalis quam poſitivi principiis paſſim deprompta videntur. Interim bona Deciſio in ipſius philoſophia nonnunquam etiam deſiderari poteſt, v. g. quando Part. 1 pag. 492 num. 120 dicit, fœminam, quæ in caſu veræ neceſſitatis cum internecione violenti oppreſſoris pudicitiam non defendit, in ſtuprum conſentire atque delicti ream fieri. Videtur etiam hac in re ſibi contradicere Noſter, quando Part. 2 pag. 33 num. 237 & pag. 211 num. 10 ſtuprum violentum adhuc pro tali habet, licet mulier armis aut minis coacta conſenſerit, aut noctu oppreſſa non auſa fuerit clamare, quæ ſententia utique verior eſt. Sed

forte

forte deciſio poſterior ſupponit circumſtantias, ob quas internecio malitioſi oppreſſoris fuit impoſſibilis, licet fœmina illa ſe tueri voluerit; ſic Noſter a contradictione quidem liberabitur, ſed quod fœmina, quæ in ſumma animi conſternatione conſtituta pudicitiæ raptorem, cum perimere queat, perimere non audet, in ſtuprum conſenſiſſe delictique rea cenſenda ſit, id juxta vera moralitatis principia Conſultiſſ. Autor vix omnibus perſuadebit. Illud vero, quod Noſter de conditione Imperatoris & Statuum Imperii philoſophatur, uti ad Jus Publicum pertinet adeoque præſenti tractationi minus apte immiſcetur, ita vanum & erroneum eſſe videtur; nam Imperatorem Germaniæ ſummum Imperii Monarcham eſſe, Proceres Germaniæ vero velut ſubjectiſſima membra ab illo dependere, Cæſaremque per Status velut per inſtrumenta imperium ſuum exercere is adſtruit, & tamen ſalva Procerum libertate hoc fieri poſſe credit. Porro ex antiquo Reipublicæ ſtatu veterique Receſſuum formula jura Statuum metitur, imo ex principiis legum Romanarum Imperatoris Majeſtatem probare ſatagit, inſtrumentum vero Pac. Oſnabr. art. 8 junct. Capitul. Leopold. art. 39 ex antiquiſſimis Imperii conſtitutionibus interpretatur; id quod accuratioribus Juris publici Scriptoribus non facile ſe probabit. v. Part. 1 c. 4 memb. 1 Sect. 1 num. 88 ſeqq, pag. 51 ſeqq. num. 125 ſeqq. pag. 53 d. Part. 1 c. 4 memb. 1 Sect. 5 num. 12. 13 pag. 180, c. 5 memb. 2 Sect. 2 art. 4 num. 255, 256 pag. 396 num. 289, 290, 291, 293 pag. 401, 402. Methodus operis juſto quidem ordine decurrit, ſed non videtur illa ita eſſe comparata, ut ſine omni tædio juxta eam evolvi & allegari queat: Partibus enim, Capitibus, Sectionibus, Articulis & numeris univerſa fere tractatio abundat. Cauſa tædioſæ illius diſpoſitionis ex parte fuit abuſus methodi cauſalis, nam opus non erat ſeparata illa, qua Noſter delectatur, ſingularum cauſarum earumque diviſionum elarigatione & propoſitione, ut deinceps illæ diſtinctiones quodvis fere caput in nova membra, membra in ſectiones, ſectiones in articulos diſpeſcerent. Ceterum cogitata ſua collectave ſtylo æquabili, puro & rei tractandæ conveniente Dn. Autor non ſemper propoſuit, nec diſſimulari poteſt peculiaris, qua in nonnullis

vocibus is utitur orthographia, dum cetera, lædit, læsus constanter & ubique per oe scribere consuevit. Sed illi quos annotavimus nævi, tanti forte non sunt, ut operis, cetera utilissimi, & insigni rerum tam necessariarum, quam curiosarum apparatu refertissimi, commendationem sufflaminare queant.

A NEW JOURNEY OVER EUROPE &c.

h. e.

NOVUM ITER PER EUROPAM, AUTORE A. DORIACK CHANCEL.

Londini, apud Joh. Harding, 1717, 8.
Plag. 18.

SI Autori credimus, ingens is spatium itineribus emensus est, quippe qui e Gallia excurrens per Sabaudiam, Helvetiam, Germaniam, Flandriam, Hollandiam, Daniam, Sueciam, Moscoviam, Poloniam, Hungariam, Stiriam, Carinthiam, Venetorum territorium, Italiam, Neapolin, Siciliam, Genuam, Hispaniam, Lusitaniam, Galliam, Magnam Britanniam & Hiberniam omnem profectus est; sed exiguo quidem, ut videtur, fructu, cum præter externas urbium, templorum ædiumque facies, locorum distantias, vecturæ pretia aliaque vulgaria nihil observaverit Autor, quod commemoratione dignum nobis videretur, qui libro integro perlecto vix micam salis invenisse ingenue fatemur.

PRINCIPIA TRIGONOMETRIÆ SUCCINCTE demonstrata, Autore JOANNE WILSON, Scoto.

Lugduni Batavorum, apud Petrum Vander Aa, 1718, 8.
Plag. 5 Tab. æn. 2.

CL. Autor libellum Medico celebri, *Hermanno Boerhaave*, dedicavit, cujus se discipulum profitetur. Fatetur in dedicatione, non expectandum hic esse inventum novum, sed Trigonometriam sisti distincte demonstratam. Pertractat autem Trigonometriam utramque tam planam, quam Sphæricam, una cum constructione canonis triangulorum & logarithmo-

in aula diaconi munus & in Gymnasio Ebrææ linguæ atque Metaphysicæ Professionem exornavit, eodemque anno simul Consiliarii ecclesiastici dignitatem obtinuit: sequente autem 1669 primarius in aula Concionator & Theologiæ in Gymnasio Professor factus fuit. Quibus officiis anno 1688 ephoria Durlacensis Generalis una cum Gymnasii inspectione accessit. Postquam autem anno 1689 Durlacum a Gallis incendio admodum deturpatum esset, ut ipse alibi salutem quærere cogeretur, Calvæ subsitit, donec a Seren. Meckleburgensium Duce, Gustavo Adolpho, ad ea, quæ ad extremum usque diem sustinuit, munia evocaretur. Hujus vocationi cum obsequendum esse secum statuisset, impetrata prius dimissione a Seren. Marchione, Friderico Magno, (cujus, ut & Ser. successoris, singulari gratia Consiliarii ecclesiastici dignitatem absens quoque constanter retinuit) anno 1690 Rostochium pervenit, Gustrovii inde ad Superintendentis in diœcesi Rostochiensi officium solemniter inauguratus. Deinde Theologicam Professionem sibi demandatam adit, atque vergente ad finem anno Doctoris axiomate sine ullis fere sumtibus condecoratus fuit, subsequente autem mox anno locum in senatu ecclesiastico impetravit. Posthac ei quoque Magistratus Academicus quinquies, Decanatus vero in Facult. Theol. sæpissime delatus fuit. Omnia per integros fere 50 annos fidei suæ commissa munera non modo magna dexteritate & indefessa industria administravit, sed etiam plurimis iisque eruditissimis scriptis, (quorum luculentus catalogus in summe Vener. D. Krakewizii programmate, quo ad funus B. Fechtii invitavit, nobis exhibetur,) immortalem nominis famam sibi conciliavit. Familiam quod spectat, anno 1667 Mariam Magdalenam Obrechtiam domum duxit; cum qua ad annum usque 1704, quo decessit, in summa concordia vixit, & ex qua septem amoris pignora suscepit, sed quatuor tantum Filios, Augustum Magnum, Jo. Carolum, Ernestum Henricum & Gustavum Fridericum superstites reliquit. Tandem silentio haud prætermittendum, quod laudatus Theologus anno 1716 d. 5 Maji dormituri ad instar placide exspirarit, ex quo 79 annos, tres menses & undecim dies vivendo confecit.

)o(

ACTA ERUDITORUM,

publicata Lipſiæ

Calendis Februarii Anno M DCC XIX.

ABRAHAMI TROMMII CONCORDANTIÆ GRÆCÆ verſionis LXX interpretum, cujus voces ſecundum ordinem elementorum ſermonis Græci digeſtæ recenſentur, contra atque in opere Kircheriano factum fuerat. Leguntur heic præterea voces Græcæ pro Hebraicis redditæ ab antiquis omnibus V. T. interpretibus, quorum nonniſi fragmenta extant, Aquila, Symmacho, Theodotione & aliis, quorum maximam partem nuper in lucem edidit Domnus

BERNHARDUS de MONTFAUCON.

Tomi II.

Amſtelod. & Trajecti ad Rhen. ſumtibus Societatis, 1718, fol, Alph. 22.

QUod diu multumque ab eruditis deſiderabatur luculentum *Concordantiarum* opus, quo Græca ſacri codicis verſio, a ſeptuaginta & duobus, ut vulgo creditur, ſenibus adornata paullo diligentius excuteretur, id ſingulari prorſus ſtudio Reverendus Abrahamus Trommius, verbi divini in urbe patria apud Gröningenſes miniſter, poſt editas a ſe Concordantias Belgicas, concinnare aggreſſus eſt, ſuisque partibus abſolutum in publicum prodire juſſit. Equidem jam ante ipſum, anno ſcilicet præteriti ſeculi ſeptimo, Conradus Kircherus Auguſtanus ſimili opera defunctus erat, & Concordantias in LXX Interpretum verſionem, quas ſua laude Trommius mactat, ſatis diligenter ſcriptas ediderat; ſed præterquam quod ille liber rarior factus in tabernis librariis haud amplius compareret, nonnulla quoque in eo deprehendiſſe Trommius ſibi viſus eſt, quæ a nova eum editione abſterrerent,

dum opus a prima diverſum erit ætate, ſupplerunt. Ubi vero ex dolo prafatione, cujus principium de pretio verſionis τῶν ἑ exponit, ſudolo apparet, tribus priſtinorum interpretum opus Kircherianum laborare videbatur. Primo enim Kircherus operi ſuo titulum: *Concordantia Græca*, ſuperaddiderat, & tamen ubivis locorum ſolet memorare Hebraicum: ſæpe etiam ſcitu rem, quod non minus incongruum eſſe videtur, quam ſi quis Concordantias Latinas, Germanicis in ſuum Latinorum & Germanicorum adornatarum, tanquam ſolide fecundum voces ſuas codicis Hebraicas & Græcas diſponeret. Ipſe quidem Kircherus præpoſuere a ſe factum poſtmodo animadvertit, quum eam ob cauſam indicem Græcum ſuo ſibi ſubjungeret, qui Græcas vocum additis paginarum numeris brevius recenſet: neque tamen hac modo eſt perpetuam gaudia methodi ponit, ſed hiatibus, qui omnes libri numerus, quorum ſupra longa copia eſt, pervadere voluerunt, multum ſuſtripuit temporis, & ubi ſcorea repoſitus vitium admiſiſſe eſt, tamen ſæpius fuit prolixa ſimpoſuit. Atqui in R. Tromma ſi illum plane vitam inſit, qui voces in verſione LXX interpretum obvias ordine Græcorum alphabetico, ut vocant, invenire, & brevi ſecum colloquuti, inferis tamen ubique vocibus Hebraicis, ex quibus Græcæ voces deducuntur. Ut omnes literarum Hebraicarum periti ſunt confeſſuri, in hac opera laqueis tendis Hebræus ab ipſe adjectus eſt, quo continetur, quicquid Hebraici ſermonis in ipſo opere ſparſim invenitur, additis Græcis & Latinis vocabulis, quæ illis Hebraicis voces ubivis explicant. *Secundo* in opere Kircherianus notari merebatur, quod in operaria Scripturæ S. in eo loca occurrunt, quæ de infigni autoris ad ea vaſtitate videbantur. Id tamen, ut ex operis deſcriptione patet, extende factum eſt, quod Kircherus Græcæ verſionis verba primo ſolis capitum & verſuum numeris in eſſum ſuum privatim configuraverat, & integris ſeptem annis in eo fuerat occupatus, quibus vero finis imponendus videretur, ſuadebatur, quum primulo per opus, tum demum numeris ipſa verba adſcribere coperat. Hinc quoque recidit, ut in ipſo verſibus deſcribendis, qui hic, tre & amplius eaſdem voces Græcum complectebantur, & tamen in Hebræo

eo textu diverſæ ſæpius voces Hebraice poſitæ erant, ut plurimum erraret, & vel omitteret unam pluresve voces ibi obvias, vel vocem ab Hebræo prorſus alienam exprimeret. Quapropter, ut ab hoc errandi periculo ſe immunem Trommius præſtaret, nunquam illius fide ſtetit, ſed ubique Hebræum textum ſollicite evolvit. *Tertio* in Kircheri opere diſplicebat, quod derivatæ voces Hebrææ ſub ſuis radicibus promiſcue & indiſtincto collocarentur, quæ jam diſtinctæ & ſeorſim poſitæ conſpiciuntur. Atque his rationibus adductus Trommius ſuo Concordantiarum operi manus admovit, in quo conſcribendo exemplum Bibliorum Græcorum, quæ anno 1597 Francofurti apud Andr. Wechelii heredes prodierunt, cum Kirchero ob oculos habuit, quoniam tamen aliæ Bibliorum editiones extant, Londinenſis anno 1653, Cantabrigienſis anno 1665, Amſtelodamenſis 1683, Franequerenſis anno 1709, quæ in capitibus & verſibus a Francofurtana diſcrepant, & Vaticanum Bibliorum exemplum a Sixto V Pontifice Romano editum ſequuntur, hinc *additamenti poſterioris* loco eſt *ſuccincta collatio Francofurtenſis, & Vaticanæ editionis*, a Cl. Viro Lamberto Bos adornata, qua facile uſibus ſuis conſulere poterunt, qui exemplum a Francofurtenſi diverſum poſſident. Varias interpretationes Græcarum vocum, quas Francofurtenſis editio inſtar ſcholiorum ſuppeditat, & Kircherus ſuis Concordantiis paſſim inſeruit, R. Trommius haudquaquam neglexit, imo & complures alias a Kirchero præteritas ex iſtis ſcholiis in ſuas Concordantias, peculiari tamen titulo, tranſtulit. Ejusmodi interpretationes, ut plurimum ex Aquilæ, Symmachi, & Theodotionis reliquiis collectæ ſunt, quarum uberiorem explicationem in *additamento priore ſeu Lexico Græco ad Hexapla Origenis*, quod Bernhardo Montfaucon acceptum referimus, invenire licet. In eo autem Kircherum iterum ſequutus eſt Trommius, ut ſi quando οἱ ὁ aliquam textus Hebræi particulam non Græce redderent, ea vero ex jam dictis ſcholiis commode ſuppleri poſſet, id peculiari nota §. ſignificaret, quæ ad finem lineæ adjecta conſpicitur. Voces Hebræas, quæ in verſione Græca omiſſæ ſunt, v. g. דיה milvus Deut. XIV, 13, דמעה lacryma Jer. XIII, 17, aliasque

fenum verborum molieri, & quædam ad hoc Testamenti Opus observationes edisserè accepimus, quibus suas nunc observationes R. Testamento oppositas ; sed quoniam tentum C. Vitringam ad ista perficienda fatis, rerum momenta, quibus Viri docti a se inventi distentunt, enarrare haud possumus.

PETRI DAN. HUETII, EPISCOPI ABRINCENSIS, Commentarius de rebus ad eum pertinentibus. Amstelodami, apud Henricum du Sauset, 1718. 12. Alph. 1 plag. 2.

PRæclarum hactenus in Republica Literaria nostra locum Scriptis in hoc nostro editis conficiendis eft Petrus Daniel Huetius, Cadomi paucis post Rupellam expugnatam annis nobilibus parentibus natus. Nec male is de eadem meritus eft neque, dum fenex nonagenario proximus vita fua in Literarum coetu perpetuo actu ratiocinium Commentarii hoc exposuere scilicet, ea quidem ratione, ut, quotiès eruditorum, quibuscum aliqua ipfi familiaritas intercefsit, mentio fit, illorum characteres vitæ calculus exprimat, aliaque notatu digniora patefiant interferat. Non vitæ integræ in compendium memoriæ laborè nunc fuperfedemus, paucis tantum hinc illinc delibabimus.

Hebraicam & Græcam Literaturam fe, exemplo Jofephi Scaligeri, cum jam novendecim annis major effet, nullo magistro quem fe ipfo adhibiturum teftatur, & Hebraicam fibi ipfe contexuisse Grammaticam ex analogia in libris Modicis deprehenfa, in Græca vero, poft Homerum aliosque Poetas diligenter perlectum, Longi Pathenfia fubinde verfione, quam ipfe confecit, plurimum profecisse. De Jacobo Palmerio Grentemesilio refert, quod jam grandis natu ac penè effetus, cum virum rari fere ingenii tum vitæ nobilis rufticanus, a fenecsio & penitante juvenæ latium fe facto vel dicto putans, hominem provocaverit ad fingulare certamen, & vera virtute & vitæ parsimonia, ut ad vitam protractis & poftulantem, enfemque illi tradendum adegerit. Morem crudi confulem Hardenbergæ in Trajectinis hoc carmine defcribit :

p. 38.

39. 49.

77.

Barbati circa menſam ſtatuuntur acernam,
Hiſpidaque imponunt attenti menta Quirites:
Porrigitur ſerics barbarum deſuper ingens.
Beſtia, pes, mordax, ſueta inter creſcere ſordes.
Ponitur in medio. Tum cujus nomine Divum
Barbam adiit, feſto huic gratantur murmure Patres,
Atque celebratur ſubjecta per oppida Conſul.

Sed fabulam in Præfatione exploſit Editor, & mirum forte videri poterat, Virum tam gravem fidem ei adhibere potuiſſe.

p. 87. Cum in Dania commoraretur Autor, in Huenam inſulam excurrit, ut Uraniburgicam arcem Tychonis Brahei ſpectaret, ſed eo delatus illam pridem dirutam accepit, convenit tamen virum valde ſenem, qui quondam in illius famulatu fuerat, e quo cognovit, Tychonem hominem fuiſſe violentum, impotentem, iracundum, famulos & villicos male multantem, ebrioſum quoque ac mulieroſum; cum uxorem duxiſſet ex infima natalis villæ ſuæ Knudſtrupii plebe ruſtica, ex qua liberos multos ſuſcepiſſet, ea quidem affinitate, velut ſibi probroſa, magnope-

106. re offenſam fuiſſe illuſtrem Braheorum gentem. Bibliothecam Regiam Holmienſem, Chriſtina regnante, libris optimis inſtructam fuiſſe refert: quod ad eos, quos inter Germanicas manubias deportaverat in Sueciam Guſtavus Adolphus, acceſſiſſent multi e Mazariniana, tum Petaviana & Gaulminiana integra, ut & Bibliotheca Gerh. Joannis Voſſii, de Iſaaco filio grandi ære redemta, qui & Codices MS. diligenter per Europam conquiſitos

125. intulit. Dum M. Z. Boxhornii meminit, eum facie fuiſſe ait atroci & lurida, rubentibus perſperſa puſtulis, alloquio itidem aſperum quippiam & ferox præferentem, quem aliquando in angiportu deambulantem adorti adoleſcentes Germani, tune, inquientes, homo impure, ſcribere auſus es adverſus magnum Salmaſium? correptumque in profluentem canalis aquam dejicere conati

126 ſq. fuerint. Mire vero noſter Salmaſium commendat, ut tamen minime diſſimulet, eum uxori imperioſæ, Joſiæ Merceri filiæ, nimium fuiſſe obnoxium, cujus rei hoc inter alia affert documentum. Cum Salmaſius, inquit, ſuſcepit iter Suecicum, tumque hominis ætas & vitæ inſtitutum habitum poſtularent modeſtum & ſimplicem, hujusmodi illa veſtitum tanquam

igno-

ignobilem & plebejum averſata, militari cinctu perſonatum in aulam prodire voluit, thorace indutum e bubali corio, manicis, braccis e panno coccineo, geſtantem capite peluſum cinerei coloris, penna candida protectum; atque ita exornatum ſe produci paſſus eſt in publicum. De Davide Blondello obſervat Celeberrimus Autor, quod cum exſtantes a natura & extra orbitam prominentes gereret oculos, quibus ad vitæ uſus & aſſiduam lectionem ſatis commode utebatur, ſubinde oculis captus ac plane cœcus, nihilo ſecius memoriæ beneficio, quæ illi pro oculis fuerit, ſtemma Francicum, quod inchoaverat, feliciter abſolverit, familiarumque ſeriem per gradus, per nomina & cognomina, per affinitates & propinquitates accurate deſcripſerit, appoſita etiam annorum, menſium, hebdomadum & dierum notatione, in quibus diſtinguendis tanta fuit ejus diligentia, ut Petro Puteano *Magnus Datarius* appellaretur. Jo. Bapt. Tavernerium vocat hominem ſubagreſtem, inurbanum, externis oblitum moribus, quem facile ſuſpicatus eſſes in narrationibus ſuis deſcribendis aliena opera uſum eſſe. Motavillæam Bertandam, quæ inter Reginæ Annæ Auſtriacæ cubicularias primum locum tenuerat, ſcriptos reliquiſſe commentarios memorat, eosque ſatis probandos, ſi hiſtoriæ leges accuratius calluiſſet. *Zabydam* vero, fabulam Romanenſem Gallis tantopere æſtimatam, quæ Segræſii nomen præbet, a Laverna Fayetta, doctiſſima fœmina, compoſitam teſtatur. Salmaſii vitam a ſe ipſo recognitam ac paſſim e conſuetudine, quæ ipſi cum Salmaſio interceſſerat, auctam in Lamarii Senatoris Divionenſis ſcriniis adhuc ſepultam jacere, merito dolemus. Noſtrum quoque, Montauſerio auctore, præcipuam ſcriptorum claſſicorum in uſum Delphini edendorum curam A. 1672 in ſe ſuſcepiſſe, penſaque inter eruditos diſtribuiſſe, & Michaeli Fayo præcipue in edendo Manilio fuiſſe adjutorem, diſcimus. Dum doctos Academiæ Francicæ, in quam anno 1674 receptus eſt, viros recenſet Huetius, Rogerii etiam Rabutini Buſſii meminit, amatoria illa Hiſtoria inclyti, arguta ſane & eleganti, at nimis aculeata, qua incurrit in offenſionem Regis, dignusque habitus eſt, qui in vinculis ad aliquot

p. 135.

250.

253.

254.

275.

286.

291.

310.

menſes

menſes attineretur ; quanquam nec parem (ſic pergit) & reliquis ſuis ſcriptionibus plauſum tulit; ac longe etiam minus ex Commentariis de rebus ſuis ; in quibus id unum ſibi propoſuiſſe viſus eſt, ut laudes prædicaret ipſe ſuas, primumque omnium rerum ſe faceret ; quod longe evenit ſecus ; nam nec eam quam appetiverat, gloriam tulit, & jam ante partam
p. 392. labefactavit. De Bibliotheca Thuanæa notat, eam tam parvo pretio ad rei literariæ dedecus addictam eſſe ab hæredibus, ut cum in libris compingendis centum millia librarum fuerint impenſa, ut pro certo affirmaverat Noſtro Thuanus, ne tertiam quidem ſummæ hujus partem æquaverit ipſius Bibliothecæ venditio.
411. De carminibus ſuis fatetur Cel. Autor, plurimum ac nimium illis ineſſe amatoriæ vanitatis, quæ ætatis hujus propria eſt: ceterum vero ſe patriam ſuam, & mores & ſtudia & vitæ genus in pauca contrahere & in Epigramma hoc referre conatum:

Καδμ῀ ὄπασσε πάτραν, Μῦσαι δέ με παῖδ' ἀτίταλλον
Τέτι῀ Κρονίων δῶκεν ἐπωνυμίην.
Ἐν μυχίοις πραπίδεσσι καθέζετο Φοῖβ῀ ἀνάσσων,
Μηδὲν ὅλως κατ' ἐμῦ ἴσχυεν ἔχθρα τύχης.
Ἐν δὲ κυλινδομένῳ πηλώδει συρφετῷ ἄϊπς,
Νῦν δεινὸς θεόθεν ἐρανῦ εἴλκεν ἔρως.

Sunt præterea admixtæ paſſim libello obſervationes variæ, quo pertinent, quæ p. 20 ſſ. de variolis, veteribus non prorſus ignotis ; p. 42 de exercitatione corporis ad ſanitatem minime neceſſaria, quod exemplo Jac. Sirmondi, qui gravi licet & inexercitato, at ſano corpore fuit, raroque prodiens, vitam in centum fere annos produxit ; p. 98 de hirundinum commoratione hiberna ; p. 144 ſ. & 146 ſ. de genuino ſenſu locorum quorundam Anthologiæ Græcæ ; & p. 425 ſqq. de vitæ propriæ ſcriptoribus annotata reperiuntur.

Des Braunſchweig-Lüneburgiſchen Hauſes Genealogiſche Hiſtorie.

i. e.

JOACHIMI FRIDERICI FELLERI, SEREN. Duci Saxo-Vinarienſi a ſecretis judicialibus, Hiſtoria Genealo-

nealogica domus Brunſuicenſis & Luneb. inde a Welfone I ad Albertum & Johannem.

Lipſiæ, apud Jo. Frid. Gleditſchii B. Fil. 1717, 8. Alph. 1 plag. 10.

CUm Cl. Autori, B. *Joachimi Felleri*, Collegæ quondam noſtri perinduſtrii, Filio haud degeneri, a multis annis cum Viris Celeberrimis Jobo Ludolfo & Leibnitio familiaris conſuetudo intercederet, tanto captus fuit hiſtoriæ Germanicæ mediæ amore, ut quicquid temporis adhuc ipſi a publicis negotiis ſupereſſet, huic literarum ſtudio impenderit, quo factum, ut præter *Monumenta inedita*, per trimeſtria intevalla hactenus vulgata, aliaque elegantis ingenii ſpecimina, hæc ipſa Hiſtoria Genealogica domus Brunſuicenſis accurate elucubrata nuper prodierit. Tabula Genealogica operi præmiſſa, quæ a Welfone, qui Caroli M. temporibus Principis dignitate inclaruit, ad Albertum Magnum, anno 1279 fato functum, totiusque, quæ hodieque floret, ſtirpis autorem, pertexitur, per ſingula ſtemmata ex antiquiſſimis ſcriptoribus diſtorica quadam explicatione, & adductis fide dignis teſtimoniis confirmatur & illuſtratur, cujus quidem omnis antoritas, Cl. Autore judice, *Chronico Weingartenſi* ſive Anonymo *de Guelfis Principibus* nititur; qui tamen nec a Noſtro omnis erroris immunis habetur; cujus rei documentum affertur p. 33. Primo capite inter alia obſervatur, Welfones ortu eſſe Suevos, ipſum Henricum Leonem ſe *de Suevia oriundum* appellitaſſe apud Arnold. Lubecenſ. L. 2 c. 24, ceterum plures uno fuiſſe Warinos & Iſenbardos, qui alias pater & filius fuiſſe creduntur, & Chronicon Weingartenſe ſeptem in univerſum Welfones numeraſſe, quorum tamen ſex tantum commemoret Urſpergenſe. Secundo capite Autor Ethiconem Welfonis I filium & Henricum, qui ab aureo curru dictus, expendit, ſimulque oſtendit, olim viros *egregiæ libertatis* dictos fuiſſe, qui vel nulli omnino, vel uni Imperio Vaſallagii jure eſſent obnoxii. Tertio capite in Judithæ, Ludovici Pii conjugis, vita & fatis, quæ candide recenſet, Thegano quam Agobardo & Reginoni magis adſtipulatur Cl. Autor. A Conrado vero

p. 2. 6. 5. 6. 7. 15. 24.

p. 35. do vero, Judithæ fratre, ejusque filio cognomine originem veterum Burgundiæ Regum atque adeo Rudolphi I usque ad Henricum III, qui Burgundiæ Juranæ præfuit, deducit. Tum pro-
39-109 lixis Autorum testimoniis Burgundicorum Welforum stemma firmatur, probaturque, Conradi Senioris conjugem, Adelhaidam, haud dubie e gente Carolingiaca ortam fuisse, utut de ejus
41-45. origine haud convenerit Chifletium inter & Blondellum. Hu-
47 ff. jus Conradi filius, Conradus junior, *Dux Rhæticarum partium* fuit, minime vero Comes Parisiensis, quod nuper & Ill. Gundlingius, Nostri diligentiam collaudans, in Gundlingianis P.
52- XX demonstravit. Hinc de Rudolpho I, primo Burgundiæ Rege,
57. Conradi illius junioris filio, luculenter agit Autor, atque inter alia dolet, sibi non nisi primam Historiæ Burgundicæ Du-Chesnianæ editionem visam esse, cum, Sammarthanis testibus, altera Par. 1628 duobus Voll. edita, longe pluribus documentis il-
60 ff. lustrata sit. Rudolphus II, Burgundionum Rex, Henrico Au-
65. cupi sacram, ut vulgo creditur, lanceam dono dedit, cujus conjugem alteram Bertam A. 953 adhuc in vivis fuisse, & a genero suo, Ottone I Imp. Abbatiam Moerstein in Alsatia obtinuisse,
67. Nolter probat. Postquam inde Conradi Pacifici familiam documentis fide dignis expositi Autor, ac multa quoq; de Adelhaida ipsius sorore & Ottonis I conjuge disseruit, Rudolphum III, ultimum Burgundiæ Regem, Wipponis aliorumque con-
93. 6. sensu, Germanici Imperii vasallum fuisse negat. Porro Arnulpho Mediolanensi adstipulatus, Odonem Campaniæ Comitem, cui Rudolfi III soror natu major nupserat, ab Imperat. Conrado Salico, qui alteram natu minorem Giselam in matrimonio habuit, per pacta successoria Rudolphi exclusum fuisse do-
96. cet, admodumque Burgundis grave accidisse, ut Conradum Regem venerarentur. Inde itaque Burgundia, hactenus Welfica sive
101 ff. Jurana, a Conrado, e gente Weiblingica oriundo, in Imperii Germanici provinciam redacta est, qua de re Wipponis, & Wiberti in vita Leonis IX, nec non Sigeberti & Arnulphi verba ab Autore allegantur, refutatis etiam Gollutio & Guillimanno, qui Henricum III Burgundiam separato ab Imperio jure tenuisse
114. contendunt. In quarto Capite novam periodum, qua Welfonum

& Weib-

Cap. VII. & hæc quidem brevibus agit, quod in Monumentis suis inedita Trimetii Lib. II. §. 66 ii. de profapia illius, de ejusdem ejusdem cum Henrico III, IV. & V cognatione, de utriusque nuptiis, amoribus, divortio, ultimo fato Agnetis, diversis variisque recenfionibus dedonatione ex vestitilibus medii ævi scriptoribus jam pridem meminerim fecerit mentionem. Odhuc quæ Magnæ ultimi Saxonum Ducis, ejusque Bilingarum, calamitates recenset, cujus filiam Wulfildem Wolfonis V Fratre Henrico Nigro in matrimonium ducit, quo Saxonie Ducatus potius fuisse videtur nomen, Henricum illum colloquio Caballonenſi cum Pontificis de jure investiturarum instituto inter primos interfuisse, & quod Saxonum nomen, gladium fibi ufque præferri juſſit, ex quo cum Annalibus officii Scriptoris repetenda fit origo, in medio relinquit Noller. p. 181. In notis quoque varia occurrunt notatu digna, e. g. quod primi Marchiones Lufatiæ & Mifniæ a Stanislaide, Herimanni Billingæi filia, genus ducerint, item quod ex Ita Principe Welfica Habsburgica familia defcendat. Nonus capitis variis de Imperatore Lothario Saxone enarratur, qui modo Liutgeræ, modo Lodoici, Leodo, Lutharus, ab hiſtoricis, & in diplomatibus Lotharius III appellatur, de ipsius prolapsa, & conjuge, quod cum uxore ipsius filia Gertrude Henrici Superbi Ducis Bavariæ inita, qui hoc pacto Ducatus Saxoniæ fuerit obtinuit, cujus demum anno 1138 compos factus est, de ejusdem potentia & rebus gestis alia, de Alludio item Mathildis Henrico Superbo fenili jure concesso, & quanto successione Conradi III Imperatoris opposito, omnesque fuisse exitus existimo, quæque ergasilia fidæ pilio filio adeundum tunc juventi Henrico Leoni Saxonis adhærerint. Decimæ Brunfuiſenſium & Northeimenſium res fuit Gertrudis filiam regionum conjunctio, cujus fupra mentio facta fuerat, in fchemate quodam Genealogico ftiffime, cujus fidem ſequor pluribus affirmata teſtimoniis. Poſtquam deinde Capite X vitus fratris Henrici Superbi, Wolfonis VI, hujusque filii Wolfonis VII, quocum Welfonis nomen exſtinctum eſt, genus per Henricum Leonem interim propagato, ex Cap. XI Henrici Leonis, de quo ſuſius ſingulari libro agere conſtituo, res notasu dignioresſtrictim expoſuiſſet, Cap. XII Ci. Autor, in-

By Ernest Wilkinson

[Received, June 28th, 1954]

The reaction between 2-methylbut-3-yn-2-ol and hydrogen bromide in acetic acid solution has been investigated. The main product is 2-bromo-2-methylbut-3-ene, but a small amount of 2-bromo-3-methylbut-2-ene is also formed.

The reaction between acetylenic alcohols and hydrogen halides in acetic acid solution has been studied by Smith and Wilkinson [1]. The present paper describes the reaction between 2-methylbut-3-yn-2-ol and hydrogen bromide in acetic acid solution.

enus, perficientibus in Supplem. Tom. VII Scriptorum II, qua prodiisse prodierat eli, impetrit.

1638. Brevis ejus Clarae mentio occurrendo tum maxime habet Regia, ubi 16 Sept. die f. complura, ad pacem circumlatam, tum antecedentia tum poſt nuncupatum diu ſtarile pro miraculis habita. Breviter enim percurrit, quae partis illis annis publice ſeu civili parte Ludovicus XIII, ecclesiae, reformatus ad haec conſilium: bellum proſpere geſtum in Subaudia propugnata Hiſpania. Luxuriosque capta, in Germania Bellum in pacem redactus, ut Hiſpania ſe nobiscum ſaltem de Gallia bene tele communitatis: item mortem Cardinalis Richelii, quae paullo ante obtigerat, Ludovici Regis conſilia, quae ſuum in character ſe deſcribens noſtrum quidem ſuggeſtionem, & proſperitatem ad ſucceſſus eius mirandos, ſed non parum etiam ſortunam, quae ſuccenſos experta eſt ſub ſapientiora & conſilium, contuliſſe indicat.

1643. Acceſſerunt deinde ad ſupremum regni Ludovici XIV hiſtoriam obſervat, patrem ejus virtutis ſuae quoque imbecillitate indices ſuiſſe vitae mortis admonitum, cum filio de natura & regno & administratione regionis tempore antecedentis bene proſpicere velle, ibi haſtilitate, tandemque conſilio praecipue Mazarini regni adminiſtrationem Regine quidem credidit, adiunctis tamen eidem aliquot ex ſummis regni proceribus & conſiliariis, Mazarino praecipue; ita ut ipſa primum ſolum locum haberet, omnia vero conſilia praeſentiae & communibus ſuffragiis. Poſtabitum vero Regis conditionem hanc Regine viſum duiorem, procetibusque ſub ſpe majorum commodorum in ſuos partes pertractis, eam in rerum ſummam quam parlamentum vocant proteriſſe, perficiſſeque, ut abolita illa demortui Regis declaratione & conſtitutione ibi ſola regimen & adminiſtratio non ſimitata concederetur. Sub ipſam autem adminiſtrationis auſpicium ejusdemque diei vesperam Regis Mazarinum, vel ſerio vel ſimulate abhinc ex regno parantem, in miniſterium ſuum contra expectationem omnium aſſeciſſe, eique eo tempore nihil ſine eo egiſſe, nunquamque imminuta vel mutata benevolentia eum profecutum fuiſſe.

Ceterum pugna ad Rupem regiam ſive Rocrojum, qua Condæus junior Hiſpanos illam urbem obſidentes vicit, il-
1644. luſtriora feciſſe novi hujus regni auſpicia dicitur, cui acceſſerit expugnatio villæ Theodonis eodem anno facta. Idem Condæus ſæpius res Gallorum ad incitas, præſertim in Germania, redactas reſtituiſſe, & Turennio opem tuliſſe memoratur, ferente ſcilicet adhuc illo bello, quod tricennale vocari ſuevit, Germaniamque vaſtavit, Belgiumque etiam, Italiam ac Catalauniam contagio quodam afflixit. Cujus eventus omnes ne quidem breviter hic percenſere licet, quemadmodum nec reliqua, quæ circa eadem tempora minorennitatis Ludovici contigerunt, ſi ſuſcepti operis noſtri rationem habere velimus. Illud memorabile, quod, cum his ipſis temporibus ob diſſidia inter Angliæ Regem & Parlamentum orta ipſe Rex, ut Cardinalem ad ſubſidia ſibi ſubmittenda moveret, ſtatuam equeſtrem ex ſolido auro miſiſſet, nihil tamen obtinere potuerit, nec filio ejus Walliæ principi, Carolo, cum in aulam Gallicam veniſſet, prærogativa dexterioris lateris a Rege, licet minorenni, conceſſa ſit, quamvis exemplum Philippi IV Hiſpaniarum Regis patri ſuo hunc honorem etiamnum principi habentis obtenderetur.

Cum vero iisdem annis pacis ineundæ cauſa in Germania conventus Weſtphalicus colligeretur, Reginam, quæ pacem optaverat, a Cardinali ab hac ſententia abductam fuiſſe narratur, qui, continuari bellum, præſertim in Italia, cupiebat, quo Papam ſcilicet adigeret ad fratri ſuo Cardinalitiam dignitatem tribuendam; ob quam cauſam etiam Barberinos Papæ inviſos in tutelam Galliæ ſuſcipi curavit, mox tamen iterum Pontifici reconciliatos. Tum vero magis confirmatum in propoſito continuandi belli morte unici Regis Hiſpaniarum filii, cui adeo unica ſaltem filia reſtaret. Nam cum aliis quidem viſus eſſet hic luctus Regis Hiſpaniæ pacem promoturus, Cardinalem pathetica oratione concilium procerum Gallicorum monuiſſe, verendum, ne Rex Hiſpaniæ filiam unicam Imperatori aut filio ejusdem nuptum daret, duoque potentiſſima regna conjungeret; omni adeo ſtudio annitendum, ut armis & belli calamitatibus Rex Hiſpaniæ eo adigeretur, quo filiam ſuam pacis obtinendæ

tinendæ cauſa potius Ludovico collocaret. Sed cum ad impenſas belli, vel potius ad ſatiandam aviditatem tum reliquorum ex Principibus, tum ipſius Cardinalis, qui in partem rapinæ & lucri venire diſcupiebat, onera populo graviora & dona nomine ſaltem gratuita clero injungerentur, acerbiſſimæque hujus exactionis miniſter Emerius duritate verborum & factorum animos omnium exaſperaret, non mirum, hæc primum impatientius tuliſſe populum, invidia autem hujus neceſſitatis Cardinalem maxime oneratum, tanquam extraneum & populi vitricum, moxque ad funeſta magis conſilia a plebe decurſum.

Inter hæc cum incentore leviſſimo homine piſcatore Neapolitani contra Hiſpanos rebellaſſent, inque reipublicæ formam nationis regimen convertere vellent, caputque & ducem eligi placuiſſet Guiſium e Lotharingica familia, quæ & ipſa jus aliquod in regnum Neapolitanum habere credebatur, Gallos quoq; his turbis involutos cognoſcimus. Quoniam vero aula Gallica Hiſpanis quidem ægre facere, nec tamen Guiſio & juribus ejus velificare vellet, ærarii etiam inopia prohiberetur, parcius auxiliis ſubmiſſis factum refertur, ut accedente proditione ſuorum Guiſius tandem in Hiſpanorum poteſtatem veniret, durius habendus & capitali ſupplicio afficiendus, niſi interceſſione Aurelianenſis Ducis fuiſſet liberatus. Imo non ſolum conatus populi hujus rebellis contra legitimum principem, ſed etiam Angliæ Regis contra furentes ſubditos nihil vel parum adjutos fuiſſe, nec ad Candiam defendendam petentibus Venetis auxilium latum. Regi ſaltem a Cardinali conſilium datum, ut pateretur Epiſcopalem gubernationem in Eccleſia & regno Anglicano aboleri, ad quod tamen ſe perduci, magno equidem ſuo malo, neutiquam ſit paſſus.

Indies ergo ærarii anguſtiis creſcentibus, cum variis & duriſſimis vexationibus natio opprimeretur, nec Marchio Hoſpitalius, qui plebem ad ſeditionem ſpectare Cardinalem libere monuerat, quicquam effeciſſet, tum primum, ut refert Autor, parlamentum verbis & actibus turbulentioribus, quantum poterat, ſeſe opponebat, & edicta pecuniaria autoritate publica firmare renuebat. Quo vero ad id faciendum compellere-

tur Regina consilio suorum regem minorennem, habitu quidem, quem pueri minores gerere solebant, in Parlamentum adducit, & approbationem illorum edictorum, quamvis gravi oratione contra censente advocato generali, extorquet; sed funesto admodum eventu. Nam cum nullo loco se haberi Parlamentum indigne ferret, idem unione cum ceteris supremis regni curiis inita, libertatis & legum vindicandarum animum præ se ferebat. Quam dissolvere frustra ministri regii laborarunt, nec remotione Emerii ab officio populum placare potuerunt. Repetitis potius conventibus Parlamenti, nulla autoritate, etiam Regis in Parlamento præsentis, inhibendis, cum quidam acrius libertatem populi defenderent, quidam Regis potestatem absolutam extollerent, nomina partium illarum Funditorum & Mazarinorum orta fuisse perhibentur, mox omnia in majorem confusionem adductura.

Scilicet cum eodem die, quo gratiæ Deo de egregia victoria ab Hispanis ad Lentium reportata publice agebantur, Regina quasi animo sumto pro modo tantorum successuum, duos ex senatoribus Parlamenti spectatissimis in vincula duci jussisset, plebs iram in furorem vertit. Tempus hujus eventus memorabile notat Autor, tale scilicet, quo fere per universam Europam ejusmodi populares motus vigerent, causam mirorum horum fatorum in providentiam conjiciens, peccata magistratuum punientis. Seditione illa populari mota Regina senatores in libertatem restituit, invidia facti omni redundante in Cardinalem; quod odium artibus Retzii Coadjutoris Parisiensis insigniter auctum, adeo ut omnes flagitarent relegationem Cardinalis ex aula. Hic quidem Condæum juniorem in suas partes pertraxerat, adeo ut is durius ageret ac loqueretur cum senatoribus Parlamenti. Ex reliquis vero principibus viris multi se Funditorum partibus junxerant, prout quisque se injuria affectum a Cardinale credidisset, operam suam Parlamento offerentes contra Cardinalem. Cum itaque nulla reconciliationis promtæ spes supereſſet, urgente præcipue Condæo præcipitis animi Principe, placuit obsidio Lutetiæ: quæ ut suscipi posset, Rex cum aula clanculum urbe excedit. Parlamentum reditum

Regis

Regis fruſtra cum expetiiſſet, ad defenſionem ſe parat, Hiſpanorum etiam auxilio implorato. Poſt aliquot velitationes, æſtu animorum, ut ſolet in hujusmodi motibus, paulatim remittente, ad conditiones pacis deſcenſum, amneſtia omnibus conceſſa. Bona tamen Cardinalis ſubhaſtationi eripi non potuerunt. Motus hi in provincias regni propagati, præſertim ob ſeveritatem Comitis Aletii in Provincia, & Ducis Eſpernonii in Aquitania ambitionem, qua populo uterque inviſus erat, etiam ſedati; & quidem primo in Normannia, ultimo vero in Aquitania. Quo facto aula cum Rege in urbem revertitur, Regina cum Rege, Cardinali ac Condæo eundem currum occupante, promiſſumque adeo ſuum præſtante Condæo, quo ſe obſtrinxerat, ſe Cardinalem triumphantem in urbem reducturum.

Interea pax Monaſterii, irritis quidem artibus Cardinalis, qui omnes legatos Gallicos, quorum in promovendo ſalutari illo negotio ſtudium emicuiſſet, ab illa negotiatione removerat, ſolo relicto Servientio ſibi addictiſſimo, concluſa. Reſtabatque adeo ſolum Hiſpanicum bellum. Majores autem mox motus in inteſtinis regni orti.

Nam tres præcipuos regii ſanguinis Principes, Condæum cum fratre & Longavillæo (& hos quidem tantum ut Condæo ſocii eſſent) in cuſtodiam ductos, refert Autor. Cujus facti cauſam, nec aliis ſatis perveſtigatam, nec ſibi cognitam, occulto cuidam fato, pleraque alia mirandæ ejusmodi potentiæ & ſtellis adſcribere ſolitus, tribuit; quod inſenſibiliter creſcente odio Cardinalis in Condæum, militariter ſcilicet ferocientem & ipſum Cardinalem parum penſi habentem permoverit Reginam ut nulla idonea probatione alicujus criminis reum illum faceret, ſaltem autoritatis ejus minuendæ cauſa. Facinus hoc Cardinalis primo vulgo Pariſienſium placere, etiam aliquibus principum; ita ut ignes lætitiæ teſtes paſſim accenderentur. Sed ſoror Principum horum Longavillæique uxor, injuriam hanc vindicatura, in Normanniam diſcedit, & Turennium in partes ſuas pertrahit, eoque paſſim in aliis provinciis ab amicis Principum in cuſtodia detentorum populus pro libertate eorum vindicanda ad arma concitatur. Motibus illis (quibus ſe nequaquam immiſcuiſſe Proteſtan-

flantium religioni addictos eiiicere cum negligit Autor) eos ex-
terrereat, Regina filium Regem per provincias Normannian,
Burgundiam, Aquitaniam circumducit. Difficillime in Aquitania
animos sedatur, Turonibus vero cum Archiducis Austriæ Collu-
sio ingressibus, pralioq; victus, e regno profugere cogitur. Qua vi-
ctoria ad Rhenidium parta cum Cardinalis inflatior videretur,
invisilia de novo propibullatis brevi omnibus animos in incendia,
in Principum libertatem effligitarunt. Cæ dissimulæ adeo perter-
ritus ex urbe subterfugit, odientium, & Regina mandatos dimittere
recusandum, ad libertatem ex celsitudine 17 metuisse se manifesto
ostendit. Quo profecto errore, maximo vero impendentem tem-
pestatem metuere primo in finibus regni erraret, cum illorum
plane excedere, Colonia que moraretur, ne cum interim in illis ter-
ris Regina consilia subtruisthana. Nec ipsa reditus ipsi fortior, &
Cardinalis cum amicitiam Regina & Ducis tore certamen auxi-
liat, confluentem cum hisce jungere ficiretum voluisset; ipse
sed cum horum partes linquere ipsi suspectæ esset, & præterea
omnium animos duriusculus vultus & lucis a se abalienaffet,
præsertim accedentibus Duis Chevreuse & Retzii artibus, qui
ex Pandionibus ab ociari ea pace, brevi res eo deducta, ut decessum
Lutetiis haud credens, terrore aliquo pavlus urgente, ex urbe pro-
fugere. In quam reverfus quidem pauli post cum Regina iram
lenire non potuit omnique aulæ quinifestia nominis filii
fuspectis communiti cemerer, fub ipsum tempus folennitatis
ejus, quo Rex minorennitate deposita regni auspicium capebat,
tribe iterum exeuli, Burdigalamque properaffet, rebus levitis-
simum in partes suas pertrahit, & cum Hispanis focietatem init.

1652 Bello adeo fulcepto in provinciis cum per aliquod tempus
moratus fuisset, nec ultra vicissitudine animum teneret, qui Car-
dinali adverfabatur, eumque jam redeuntem ab ad Regem fta-
tum pafs cogitationibus motus advolantem ferre non potuerat, fe-
verum consultatus, Parlamenti nempe, quod pretium ea-
ret Mazarini constituerat, & Aurelianensis Duis in urbem ad-
venturus. Quæ cum exercitu regi opponi urbi obfiderentur,
& Condæus a Turennio, qui jam regio exercitui præerat, ur-
geretur, rebus in extremum discrimen adductis, hostilitatibus
adhuc Parlamentum, qui tanti fe fervitiis præberet, fevo-
vit

vit eundem Ducis Aurelianenſis filiæ audax factum, quæ prima tormentum in regios exploſit, hocque facto eosdem receptum canere coegit.

Rex, cum malo medicinam aliter ferri non poſſe videret, Cardinalem iterum a ſe dimittit, ſublatoque hoc prætextu Pariſienſes ad officium reducit, & in urbem redit; Condæus nullam ſolidam ſpem niſi in perfugio Hiſpanorum credens regno egreditur, criminis vero læſæ majeſtatis a Rege damnatur. Ceteris venia data, inque aula & urbe manere permiſſum, filia tantum Aurelianenſis Ducis urbe excedere juſſa. Quo vero fomes malorum tolleretur, factioſus ille Retzius Cardinalis, multis modis iterum ſuſpectus, in vincula ducitur, e quibus elapſus capitali inimico ſuo Condæo jungitur. Interim declaratione publica Proteſtantium fidem a Rege collaudatam monet Autor, quippe qui hiſce turbis nullatenus ſe implicuiſſent.

Ceterum quamvis certatim curiæ regni gratias agerent ob dimiſſum Cardinalem, tamen vix 14 diebus elapſis de eo in aulam revocando loqui cœptum; nec vanum fuiſſe rumorem apparuit, cum poſt 4 menſium abſentiam a Rege ipſo in urbem introduceretur. Sed pertinaci quidem ſilentio populi excipiebatur. Quare cum poſtero die Regi de palatio proſpicienti turba bajulorum vitam ſcilicet precantium acclamaſſet, ipſum oſtenſis & projectis aureis eosdem hortatum memoratur, ut & Cardinalem eodem voto proſequerentur; itaque illos: vivat Rex & Cardinalis! toties quoties projiceretur pecunia hilares exclamaſſe, notat Autor; factum hoc, quod ſimile quibusdam videri poſſit honori, quem Pharao Joſepho tribuit, rectius juventuti ejus condonandum judicans. Tanta vero in eum Regis gratia exiſtente, non mirum, eum opibus & honoribus in immenſum auctum, aque civibus pariter ac exteris cultum; ita ut Genuenſes navem publico ſumtu mitterent, quæ unam ex agnatis ejus in Galliam Roma deveheret.

Inter hos inteſtinos motus Catalaunia iterum amiſſa, Condæus populabundum agmen in fines Galliæ ducens terrore omnia complet: infirmis adeo rebus, ut Anglos non abalienaret, pacemque potius cum iis ſtabiliret, non ſolum legatum

primi ordinis ad eos in reipublicæ formam tunc gubernationem regni convertentes mittere, sed etiam regiam Stuartorum familiam e Gallia removere cogitur Ludovicus.

1654. Solennitate vero coronationis & inaugurationis ejusdem Remis peracta, militiæ tyrocinia in obsidione Stenæi a Turennio susceptа deponit. Novis tumultibus in Neapolitano regno existentibus Guisium, sub vexillis tamen suis militantem, eo mittit. Nubili autem jam existente Anna Philippi Hispaniarum regis filia & Ludovico matrimonium circumspiciente, omnes cogitationes Cardinalis, etiam posthabita familiæ suæ cura (nam Regem in cognatæ ejusdem amorem propendentem ab ipsomet revocatum innuit Autor) eo ferebantur, ut inter hos augustissimum par nuptias conciliaret. Missus ergo ex improviso legatus Gallicus in Madritensem aulam illam pacis conditionem asferebat, sed frustra. Acrius ergo bellum instauratur, cujus pariter eventus omnes recensere nobis non licet. Strenuum Condæi factum silentio non est prætereundum: cum enim Cameracum Turennius obsidere vellet, ex improviso ad urbem, quam modico præsidio instructam norat, cum exercitu accedens, nuncius hujus rei ex civitate ad Gubernatorem Belgii missus forte fortuna in Condæum incidit; qui paucis horis equitatu coacto, antequam vallum, quo urbs ab oppugnatoribus erat cingenda, perficeretur, noctu ad eam advolavit, præsidiumque intulit, reque adeo infecta Turennium discedere coegit. Circa eadem tempora Christina Sueciæ Regina abdicato imperio in Galliam venit, magnifico hospitio a Rege susceptа. Ferdinando vero Imperatore mortuo, cum Francofurti Electores coissent, Ludovicus Metim cum aula, sed sine exercitu, proficiscitur, eo, ut retur Autor, consilio, ut ex vicino loco facilius cum Electoribus agere, curareque posset, quo imperium minime Austriaco deferretur, inani quidem conatu.

J. H. ADDITAMENTUM AD SCHEDAS super Problema Trajectoriarum Mensibus Augusto 1719, & Julio superioris anni in his Actis Eruditorum editas.

Etsi

Bernanke, Ben S., and Mark Gertler. "Inside the Black Box: The Credit Channel of Monetary Policy Transmission." *Journal of Economic Perspectives*, Fall 1995, 9(4), pp. 27–48.

Bernanke, Ben S., Mark Gertler, and Simon Gilchrist. "The Financial Accelerator and the Flight to Quality." *Review of Economics and Statistics*, February 1996, 78(1), pp. 1–15.

Bernanke, Ben S., Mark Gertler, and Simon Gilchrist. "The Financial Accelerator in a Quantitative Business Cycle Framework." In *Handbook of Macroeconomics*, Vol. 1C, edited by John B. Taylor and Michael Woodford. Amsterdam: Elsevier Science, North-Holland, 1999, pp. 1341–93.

Bernanke, Ben S., and Cara S. Lown. "The Credit Crunch." *Brookings Papers on Economic Activity*, 1991, (2), pp. 205–39.

Bernanke, Ben S., and Frederic S. Mishkin. "Inflation Targeting: A New Framework for Monetary Policy?" *Journal of Economic Perspectives*, Spring 1997, 11(2), pp. 97–116.

Bernanke, Ben S., and Ilian Mihov. "Measuring Monetary Policy." *Quarterly Journal of Economics*, August 1998, 113(3), pp. 869–902.

Bernanke, Ben S., and Ilian Mihov. "The Liquidity Effect and Long-Run Neutrality." *Carnegie-Rochester Conference Series on Public Policy*, December 1997, 47, pp. 149–94.

Bernanke, Ben S., and Ilian Mihov. "Was There a Liquidity Crisis in the Early Stages of the Great Depression?" Working Paper No. 6129, National Bureau of Economic Research, August 1997.

Bernanke, Ben S., and Ilian Mihov. "What Does the Bundesbank Target?" *European Economic Review*, June 1997, 41(6), pp. 1025–53.

Bernanke, Ben S., and Ilian Mihov. "Measuring Monetary Policy." Working Paper No. 5145, National Bureau of Economic Research, June 1995.

Bernanke, Ben S., and Ilian Mihov. "Deposit Rate Controls and Credit Crunches: Evidence for the Bundesbank." Working Paper No. 5148

varum ſecandarum $dx = y^m dy : \sqrt{(a^{2m} - y^{2m})}$ indeterminatas ſeparavi, nam hæc æquatio ſecandarum præbet $x = \int \frac{dy\, a^{2m}}{y^m \sqrt{(a^{2m} - y^{2m})}} - \frac{\sqrt{(a^{2m} - y^{2m})}}{y^{m-1}}$, & mutatis in eadem coordinatarum elementis, $dx = \frac{-dy \sqrt{(a^{2m} - y^{2m})}}{y^m}$ & $ds = \frac{a^m dy}{y^m}$, quare ſubſtituendo hos valores ipſarum x, dx & ds in æquatione Trajectoriæ $x\,dy - y\,dx = c^{1-m} y^m\, ds$, proveniet deſtructis deſtruendis $\int \frac{dy\, a^{2m}}{y^m \sqrt{(a^{2m} - y^{2m})}} = a^m c^{1-m}$, æquatio quæ conceſſis figurarum quadraturis conſtrui poteſt eo fere modo, quem Dn. Candidatus a Cel. ſuo Parente adducit §. 9 Schediaſmatis menſe Junio ſuperiori editi in Actis. Similem deductionem in caſu particulari, quo curvæ ſecandæ ſunt *Cycloides*, jam dederam in prima mea Schedæ Auguſti 1717, quando ibidem æquationem *Synchronæ* Bernoullianæ ejusque conſtructionem dedi. Hoc tamen non obſtante Dn. Candidatus carpit in mea æquatione indeterminatarum permixtionem, non animadvertens quod, ea tantum ſit apparens, minime vero realis; nam in hac æquatione $x\,dy - y\,dx = c^{1-m} y^m\, ds$, quantitates x, dx & ds dantur (tranſcendenter prima) ex æquatione curvarum ſecandarum $dx = y^m dy : \sqrt{(a^{2m} - y^{2m})}$. Imo ſi in illa pro dx & ds ſubſtituantur earum valores $\frac{-dy \sqrt{(a^{2m} - y^{2m})}}{y^m}$, & $\frac{a^m dy}{y^m}$, quos ſupra jam habuimus, reſultabit inde algebraica æquatio $x + \frac{\sqrt{(a^{2m} - y^{2m})}}{y^{m-1}} = a^m c^{1-m}$, vel $xy^{m-1} + \sqrt{(a^{2m} - y^{2m})} = a^m c^{1-m} y^{m-1}$, alicujus curvæ cujus interſectiones cum curva ſecanda determinant puncta trajectoriarum, & hæc ſane conſtructio alteri per quadraturas ſi præferri non debet, ei ſaltem æquiparari meretur. Celeberr. *Taylor* hanc conſtructionem Trajectoriæ per interſectionem curvæ algebraicæ & curvæ ſecandæ etiam dedit, & innumeræ aliæ curvæ per quadraturas deſcribendæ exhiberi poſſunt, quarum occurſus cum curvis quibusdam algebraicis puncta ejusdem trajectoriæ determinant.

3. Alteri

3. Alteri difficultati adverſus analyſin meam motæ, quod calculus ejus nimis quam neceſſe erat prolixus ſit, vixque ad alia exempla paullo difficiliora ſeſe extendat, ſatisfacere ſtudui oſtendendo, quod etiamſi ordo, quem in calculo meo ſequutus ſum, minus naturalis & minus late patens ſit, principia tamen analyſeos, quæ conſiſtunt in commutatione elementorum coordinatarum curvæ ſecandæ, & introductione novæ indeterminatæ ſufficiant ad exempla multo difficiliora ſolvenda; Hunc in finem adduxi æquationem Log. c − log. $a = \int \frac{qqdy}{y+fspdy}$ ex qua, quia ponebatur $dx = pdy$ & $x = fspdy$ reſultat iſta & intelligibilior $lc - la = \int \frac{dx^2 + dy^2}{xdx + ydy}$, in qua c eſt conſtantiſſima, a modulus variabilis, & dx, dy ſunt elementa coordinatarum Curvæ ſecandæ. Non neceſſe duco monere, quod lc & la ſignificent logarithmos conſtantis c & variabilis moduli a, ſed hoc non eſt reticendum, quod utique per x, y, dx, dy intelligi debeat $\frac{x}{a}$, $\frac{y}{a}$, $\frac{dx}{a}$, $\frac{dy}{a}$; hoc enim citato in loco expreſſe non monui, in applicatione vero æquationis ad exemplum illic poſitum id accurate obſervavi, quando pro integrali ipſius $\frac{dR}{1-mR}$ ſcripſi $\frac{1}{1-m} lR - \frac{1}{1-m} la$, nam hoc idem denotat, ac ſi poſuiſſem $\frac{1}{1-m}$ log. $(R:a)$.

4. Hujus ratio ex ſequenti analyſi pateſcet. Sint enim $x = \frac{at}{b}$, $y = \frac{au}{b}$, eritque in una eademque curva ſecanda a conſtans, & b per omnes conſtantiſſima; quare differentiando $dx = \frac{adt}{b}$, & $dy = \frac{adu}{b}$; atque adeo $dx : dy :: dt : du$, & $dxdu = dtdy$. Quare permutando juxta Canonem meum elementa dx, dy cum dy & $-dx$ erit $dudy = -dtdx$. Jam in tranſitu ab una Curva

ſecanda ad aliam, oportet modulum a variabilem aſſumere, & hac cautela poſita, æquationes $x = \frac{at}{b}$ & $y = \frac{au}{b}$ differentiatæ præbent $dx = \frac{adt + tda}{b}$, & $dy = \frac{adu + uda}{b}$, & hi valores in $dudy = -dtdx$ ſubſtituti $-adt^2 - tdtda = adu^2 + ududa$, ſeu $\frac{-da}{a} = \frac{dt^2 + du^2}{tdt + udu}$. Quare poſita $b = 1$ ſi in hac inventa æquatione pro t, u, dt, du ſcribantur $\frac{x}{a}, \frac{y}{a}, \frac{dx}{a}$ & $\frac{dy}{a}$ proveniet $\frac{-da}{a} = \frac{dx^2 + dy^2}{xdx + ydy}$, & integrando $lc - la = \int \frac{dx^2 + dy^2}{xdx + ydy}$. Hanc æquationem deinceps exemplo eodem illuſtravi, quod quartum eſt in ſcheda Menſ. Auguſti 1717. Sed quia poſui $p = y^m : r(a^{2m} - y^{2m})$, introductione hujus novæ literæ p factum eſſe puto, quod nonnullis obſcurus viſus ſit calculus meus: quare non abs re fore exiſtimo eundem paullo clarius hoc loco exponere. Æquatio curvarum ſecandarum $dx = y^m dy : r(a^{2m} - y^{2m})$ nobis ſupra dedit $x = \int \frac{l - m a^{2m} dy}{y^m r(a^{2m} - y^{2m})} - \frac{r(a^{2m} - y^{2m})}{y^{m-1}}$, vel ſcribendo brevitatis gratia R pro $\int \frac{l - m a^{2m} dy}{y^m r(a^{2m} - y^{2m})}$, $x = R - \frac{r(a^{2m} - y^{2m})}{y^{m-1}}$, ſed æquatio differentialis ſecantium dat $\frac{r(a^{2m} - y^{2m})}{y^{m-1}} = \frac{ydy}{dx}$ poſita permutatione elementorum dx, dy, quare $\frac{dx^2 + dy^2}{xdx + ydy}\left(= \frac{-da}{a}\right) = \frac{a^{2m} dx}{Ry^{2m}}$ (vel ſubſtituendo ex æquatione differentiali curv. ſecand. valorem ipſius dx) $= \frac{a^{2m} dy}{y^m R r(a^{2m} - y^{2m})}$; verum quia $R = \int \frac{l - m a^{2m} dy}{y^m r(a^{2m} - y^{2m})}$ vel d $R = l -$

$= \frac{1-m\, a^{2m}\, dy}{y^m r\,(a^{2m}-y^{2m})}$; erit $\frac{a^{2m}\,dy}{y^m R(r\,a^{2m}-y^{2m})} = \frac{dR}{1-mR} = \frac{-da}{a}$; & integrando, Log. $\frac{c}{a} = \frac{1}{1-m}$ Log. $\frac{R}{a}$, per notam paulo ante positam, ergo quantitates absolutæ his logarithmis respondentes erunt $\frac{c}{a} = \frac{R^{1-m}}{a^{1-m}}$, ac denique $a^m c^{1-m} = R$.

5. Sed si $t = \frac{bx}{a}$, & $u = \frac{by}{a}$ fuissent ad suas differentias redactæ $dt = \frac{badx - bxda}{aa}$, & $du = \frac{bady - byda}{aa}$ & hæc elementa in æquatione $dudy = -dtdx$ substituta, prodiisset $\frac{da}{a} = \frac{dx^2 + dy^2}{xdx + ydy}$, ubi dx & dy jam sunt elementa coordinatarum Trajectoriæ quæsitæ, Hæc æquatio vocari posset *Modularis*, quam Celeberrimus D. *Taylor* etiam dedit, sed suppressa ejus analysi. Hæc æquatio modularis omnibus curvis similibus communis est, sed solis similibus, quod veritatis amore, quam colo, minime dissimulare volui; idem sentiendum de æquationibus paragraphi præcedentis, quas antea generales esse arbitrabar. Nam in curvis transcendentibus dissimilibus æquatio modularis variat, quæ una & eadem est pro omnibus similibus, ut dictum; inventio tamen ejus quæ peculiare calculi differentialis & integralis artificium deposcit omnino in potestate est, & canonis mei usum quoque involvit.

6. Si in æquatione §. 4 inventa $\frac{-da}{a} = \frac{dt^2 + du^2}{tdt + udu}$, ponantur $tt + uu = rr$, atque adeo $tdt + udu = rdr$; ac $dt^2 + du^2 = ds^2$ & $ds^2 = dr^2$ vel $dt^2 + du^2 - dr^2 = dq^2$. Ac denique $xx + yy = zz$, erit $zz\,(= xx + yy) = \frac{aatt + aauu}{bb} = \frac{aarr}{bb}$, & $z = \frac{ar}{b}$ vel etiam $a = \frac{bz}{r}$, ergo $la = lb + lz - lr$, & differen-

ferentiando $+\frac{da}{a}=\frac{dz}{z}-\frac{dr}{r}$; quare æquatio $\frac{-da}{a}=\frac{dt^2+du^2}{tdt+udu}$, mutatur in $\frac{-dz}{z}+\frac{dr}{r}=\frac{dt^2+du^2}{rdr}$; & $\frac{-dz}{z}=\frac{dt^2+du^2-dr^2}{rdr}=\frac{dq^2}{rdr}$. Constructio quam Dn. Candidatus noster §. 10 a Cel. suo Patre affert in hanc æquationem definit, atque adeò solas Curvas similes respicit. Nam si in Schemate ejus (vid. Fig. 2 Tab. III Act. 1718 pag. 253) $AF=AM=r$, $AI=b$, $AC=AE=z$, erit $AT=\frac{bdq}{dr}$ (nam dy est ad dq ut sinus complementi anguli, quem tangens curvæ AF in puncto F facit cum ejus subtensa AF, ad sinum rectum ejusdem anguli) & AL vel (constr.) PM tertia proportionalis post MA & AT ob angulum (constr.) rectum MTL $=\frac{bbdq^2}{rdr^2}$, quare cum sit $AM=r$ erit elementum areæ $AVPM=\frac{bbdq^2}{rdr}$. Ordinata hyperbolæ QRS, quæ est CR, est $=\frac{bb}{z}$, & elementum quadrilinei hyperbolici $HCRS=\frac{-bbdz}{z}$; quum vero areæ AVPM & HCRS (constr.) æquales sint, æquabuntur etiam earum elementa, ac proinde habetur $\frac{bbdq^2}{rdr}=\frac{-bbdz}{z}$, vel dividendo per bb, $\frac{dq^2}{rdr}=\frac{-dz}{z}$, quæ est æquatio quam ex nostra $\frac{-da}{a}=\frac{dt^2+du^2}{tdt+udu}$ elicuimus.

Hæc eadem constructio immediate etiam deduci potest ex consideratione similitudinis arcuum AF & AE curvæ, quam Cel. Bernoulli *principalem* vocat, AFG & secandæ AED, quod quia

quia quilibet, qui voluerit, facile explorare & invenire poteſt, brevitatis gratia oſtendere omitto. Hoc unum annotaſſe contentus, quod ſi Trajectoria NEB ſurſum conſtinuetur usque ad occurſum cum recta verticali AM, intervallum in hac verticali inter trajectoriam & punctum A æquale futurum ſit datæ lineæ AH. Quare variata hac variabitur etiam Trajectoriæ altitudo.

7. Iis quæ ſupra in mea ſolutione deſiderari ſcripſi Cl. Candidatus *Bernoulli* non ſolum ſubſcribit, ſed plura etiam profert, quæ in analyſi exempli mei quarti reprehendenda invenit. Concedit quidem Canonem meum generalem eſſe pro Curvis Algebraicis, ſed pro tranſcendentibus non item, non majorem ideo ei extenſionem adſcripſiſſe Cel. ſuum *Patruelem* Prof. Patavinum, etiamſi commune mecum in inventionem ejus jus habeat, nec obſtare putat quod contrarium dicam. Scripſi Canonem meum ad Curvas tranſcendentes æque ac ad Algebraicas ſeſe extendere, & in hoc nihil a veritate alienum aſſeruiſſe ſentio, cum id quod ſcripſi exemplis probaverim. Diſtinguendum porro eſt inter canonis amplitudinem & ſufficientiam, Canon enim ille conſiſtens in permutatione elementorum coordinatarum Curvæ ſecandæ generaliter obtinet in omnibus omnino curvis algebraicis & tranſcendentibus, ſed ſolus ne quidem in Curvis algebraicis ſufficit; nam præter æquationem differentialem curvæ ſecandæ, in qua elementa *dx*, *dy* permutari debent, alia ſemper requiritur æquatio, quæ cum hac differentiali poſſit conferri & modulus variabilis aufferri, ita ut ad æquationem nil niſi coordinatas Trajectoriæ cum ſuis elementis primis vel ſecundis aut utrisque & quantitatibus conſtantibus contineat. Talem novam æquationem in exemplo ſæpius citato quæſivi & inveni, canonisque uſum indiſpenſabilem cognovi: contra hanc Analyſin varia excipit Dn. Candidatus, quod me tantum duxerit ad æquationem aliquam, quæ a conſtructione per quadraturas a Leibnitio poſtulata adhuc abſit, ob indeterminatarum permixtionem, quod procedat per ambages, & per integrationem aliquam non facilem nec certa ratione patentem pervenerim ad æquationem meam differentialem. Miratur denique quod judicando anonymi cujusdam Angli tentamen fore calculi laborioſiſſi-

ſiſſimi, ipſemet calculi prolixitatem & moleſtiam evitare non ſtuduerim. Miratur item me dicentem ſecunda differentialia eſſe ſuperflua cum ipſe ego ad ea delapſus ſim.

8. Sed vellem & mihi locum indicet Dn. Candidatus in quo circa exemplum curvarum *algebraicarum* in nimiam calculi prolixitatem inciderim aut ad ſecunda differentialia delapſus ſim? talia enim me in Anonymi Angli tentamine improbaſſe, adeo clarum eſt ex eo, quod expreſſe negaverim ejus methodum latius patere quam ad curvas *algebraicas*, aut ſimpliciſſimam ex tranſcendentibus, Logarithmicam ſcilicet, ut ego viciſſim mirer, ipſum verba mea aliter intellexiſſe, vel potius interpretatum fuiſſe, quam ipſa ſonant. Verum eſt, me circa curvas Tranſcendentes ad ſecundas differentias delapſum eſſe, ſed quid hoc mirum? Quis enim negaverit rationi conſentaneum eſſe, quod in ejusmodi curvis tranſcendentibus inventio Trajectoriæ ſecunda differentialia expoſcat, quemadmodum pro curvis Algebraicis primis differentiis opus eſt? Scio in curvis tranſcendentibus ſimilibus uſum ſecundarum differentiarum vitari poſſe, ſed Dn. Candidatus nondum probavit, nec forte unquam probabit, idem obtinere circa curvas tranſcendentes *diſſimiles*, quales ſunt eæ curvæ, quæ hac æquatione differentiali exprimuntur, $dx = \frac{b^m dy}{\sqrt{(a^{2m} - y^{2m})}}$ in qua a eſt modulus variabilis, conſtans quidem pro una eademque linea ex infinitis, quæ hac æquatione exprimuntur, ſed major vel minor in alia atque alia ex hiſce lineis, b vero eſt conſtantiſſima per omnes haſce infinitas curvas; earum omnium æquatio modularis eſt $\frac{da}{a} = \frac{dx^2 + dy^2}{ydy + 1 - mxdx}$. Et Trajectoriæ orthogonalis æquatio differentio-differentialis ea quæ ſequitur $(mdx^4\,dy + \underline{mdx^2\,dy^3} + ydx^2\,dy\,ddy - ydxdy^2\,ddx + \overline{m-1}\,xdx^2\,dy\,ddx + \underline{1-m}\,xdx^3\,ddy)\,xb^{2m} = m - mm\,xy^{2m-1}\,dxdy^4 - my^{2m}dx^2\,dy^3$. Quod ſi æquationem differentialem primi gradus invenire poſſit pro Trajectoria quæſita, aut hujus trajectoriæ conſtructionem per quadraturas abſolvere poſſit operæ

pre-

prætium erit ejus labor. Ad reliquas ejus objectiones in præcedentibus cum jam reſponſum ſit, manum de tabula retraho.

NOUVELLES MAXIMES SUR L'EDUCATION des Enfans.

i. e.

NOVA METHODUS EDUCANDI LIBEROS.

Amſtelod. apud Honoré & Chatelain, 1718, 12.

Pl. 14.

NOn heri, aut nudius tertius, ſed omni tempore Viri doctrinæ & prudentiæ laude conſpicui inventi ſunt, qui, cum damna, quæ ex perverſa liberorum educatione in rempublicam redundant, ſecum expenderent, omni opera adniſi ſunt, ut præceptis monitisque ſalubrioribus pravos hominum mores corrigerent, & quantum in ipſis eſſet, rectiorem educandi rationem commonſtrarent. Plurima ea de re doctorum monimenta extant, a quibus tamen omnibus primo adſpectu longiſſime abire videtur libellus, quem jam recenſere inſtituimus, utpote qui loco virtutis, quam alii teneris infantum mentibus inſtillare cupiunt, non niſi *avaritiam*, *invidiam*, *aſtutiam*, aliaque hujusmodi prava animi vitia commendat, quibus mature, & in prima illico ætate puerorum, inprimis nobilium, mentes imbui jubet. Sed rectius ſine dubio de eo exiſtimabit, qui doctiſſimi Autoris, quem celeberrimum *Crouſazium* eſſe accepimus, conſilium paullo accuratius perſpectum habuerit. Poſtquam enim ſevera morum diſciplina, quæ ſimplicem, & ſuo tantum habitu indutam virtutem producit, ſe vel parum, vel nihil apud homines delicatos, & virtutis impatientes proficere cognoverat, alia rem via adgreſſus eſt, & methodum educandi liberos adornavit, quæ prima quidem ſpecie vaniſſimis hominum animis mirifice blandiri poterit, re tamen ipſa corruptam educationem lepide exagitat & vivis quaſi coloribus depingit. Nam quod ipſe Autor aliam prorſus ſententiam de liberorum educatione foveat, vel exinde ſatis & abunde patet, quando propterea ſe nomen in libri titulo reticuiſſe dicit, ne ſorte proprio & domeſtico exemplo regulas, quas ſuppeditat,

tat, infringere videatur. Sed excutiendum jam est ipsum opusculum, & videndum, quid novæ rei complectatur. Itaque post brevem præfationem, in qua serio se rem agere Autor simulat, Cap. I, quod de moribus inscribitur, ejusmodi se heic puerum moribus instruere dicit, qui aliquando in re publica eminere, & caput præ ceteris extollere debeat. Huic *moderatam*, ut vocat, *Invidiam*, & *Malitiam*, quæ *Æmulationis*, & *Vivacitatis* nomine vulgo insigniri solent, tanquam præcipuas virtutes commendat, illisque liberos mature adsuefaciendos docet, non solum quod maxima pars actionum humanarum hisce duobus principiis nitatur; sed quod etiam ipsa natura, quæ scintillulas hujus rei in ignem mox erupturas continet, ad id mirifice impellat. Ut autem tenelli puerorum animi facilius citiusque invidia inflammentur, ejusmodi Autor præscribit regulas: (1) Ne facile laudes, quæ liberorum sunt, sed ea tantum magnifice extollas, quæ ab aliis possidentur. (2) Munuscula liberis dispertiens, invitum, & non nisi ultima necessitate inductum te id facere simules. (3) Non earum modo rerum, quas superiores, & æquales possident, sed etiam quas inferiores habent, desiderium in liberis accendas &c. Hac ratione habendi cupido magis & magis in puerorum animis inflammabitur, præsertim quando provectiore ætate pecuniam orbis terrarum reginam esse didicerint, cujus imperio omnia parent, & subjiciuntur. Ineunte igitur ætate pueri ejusmodi præceptoribus sunt committendi, qui fidei & officio suo ex asse satisfaciunt & quacunque occasione auri sacram famem in discipulis excitent. Hac enim ratione non futurum est, ut nobiles pueri ex illustri loco ad extremam paupertatem dejiciantur, & cum Dionysio Syracusano parce ac duriter aliquando vivere debeant. Hinc quotiescunque tempus, & res patitur, eorum exempla pueris ob oculos ponantur, qui omnium rerum inopia misere laborant, & omnibus despectui odioque sunt, propterea quod ex præpostero virtutis studio, quod præ se tulerint, de re facienda minus fuerunt solliciti. Sedulo illud tritum: *In pauperem omnia licent*, ipsis inculcetur, & quæ alia plura sunt, quæ Autor suppeditat consilia, quibus pueri incitentur, ut divitias ament,

ament, & pauperratem odio prosequantur. Jamque etiam Autor illorum obviam ire vult sententiæ, qui hanc suam doctrinam periculo plenam, & ad sordidissimam avaritiam manu quasi ducere pronunciabunt. Facilis, inquit, ab invidia, quem laudavi, ad avaritiam est prolapsio, nihilominus tamen inter utramque multum interest discriminis. Nonne, pergit, animi generositas facillime in prodigalitatem degenerat? ab omnibus tamen laudari, & ut præcipua virtus commendari solet. Et quid plura? ita rerum humanarum in his terris ratio comparata est, ut mala a bonis haud distent longius & interdum sibi invicem sint admixta. Imo eo usque progreditur Autor, ut hanc suam sententiam oppido novam cum sapientissimorum hominum placitis perbelle conspirare existimet. Homo enim virtuti deditus nihil querit, nisi quod sibi utile & proficuum esse credit, quicquid autem ipsi utile & profuturum est, id bonum, honestum, & pulchrum vulgo vocatur. Sic Principes & in dignitate constituti civibus suis humilitatis laudem impertiunt, quando divinis ab illis afficiuntur honoribus, cives vero, & qui potentiorum imperio subjecti sunt, clementiam & humanitatem appellant, quando Principes debitæ quasi prærogativæ obliti, suas sibi res ipsos habere permittunt; sic parentes tenaciores in liberis parsimoniam; liberi in parentibus indulgentiorius liberalitatem collaudant. Ex quibus sane apparere ait, pro virtute id haberi ab omnibus, quod cum eorum commodo est conjunctum. Neque hanc ipsam de virtute opinionem æternæ, quam omnes sectari debemus, felicitati obstare Autor simulat, & postquam, quæ contra sententiam ejus afferri possunt, diluit, verissimum omni tempore fuisse pronunciat, quod is, qui multum pecuniæ possidet, nulla amplius re indigeat. Hanc ob causam Pindarus in principio carminum aquam, ignem, & aurum res omnium optimas nominat, quibus homo neutiquam carere potest, & Glaucus ante ab Homero laudatus tum demum insignis stultitiæ documenta prodidit, quum aureum scutum cum æneo temere permutavit, & propterea a Jove mente exutus est. Verum non satis erit flagrare habendi cupidine, ingenio insuper & arte opus est. quibus rebus ad utilitatem nostram

pertinentibus potiri queamus. Igitur opera inprimis præceptori danda est, ut in discipulorum animis *Calliditas* sive *Astutia* propulluler, qua tanquam aliquo freno vehementior habendi cupiditas retineatur, & propositum scopum eo facilius obtineat. Id quomodo fieri possit, Autor pluribus exponit, simulque artes describit, quibus pueri, necessitate ad id inducti, parentum, propinquorum, & amicorum marsupia egregie emungere queant, *Tres*, inquit, *Ratiliusve sunt, nullo discrimine habeto.* Experientia autem edocti astutiam sine *audacia* plerumque torpere animadvertunt. Conjungatur itaque necesse est cum reliquis jam enumeratis virtutibus, quoniam nihil tam arduum natura constituit, quo vulpis astutia, leonis audacia adjuta, & ovina pelle involuta non possit eniti. Et hactenus Autor descripsit virtutes, quas alii Philosophi Cardinales vocant, *Avaritiam* scilicet, *Astutiam*, *Audaciam* & *Malitiam*, quibus cum fuleris omne novæ methodi systema innititur, quod etiam in fine capitis denuo stabilire aggreditur, & a fecu sentientium opinionibus defendit. Cap. II de Scientiis puero necessariis agit, & iterum fundamenti loco ponit utilitatem, quam feientiæ prorsus exiguam promittunt, qua non aliam in finem addiscantur, quam ut earum cultores apud alios in honore fint. Hunc vero haud difficulter consequemur, quando rejectis novis veritatibus, quas alii ambitiose crepant, veteres modo & ab antiquis traditos errores forti animo defendemus, & ea tantum nobis placere demonstrabimus, quæ alii stupent atque admirantur. Ante omnia Latinæ linguæ studium Autor serio inculcat, qua maximam eruditionis partem absolvi vulgus existimat, atque ei, qui Latine loquitur, licet stupidus, bardus, & omnium rerum ignarus sit, primum inter eruditos locum attribuit, ac ejus effata, quamvis non intelligat, in oraculorum habet numero. Hac occasione suas sibi res habere jubet, quicunque regulas Grammaticas alia, quam Latina, lingua conscribunt, atque ita laudabilem consuetudinem tot seculorum & virorum doctorum consensu probatam migrare sustinent. Atque ita ad altiora rite præparatus puer, sacris paullatim initiari, & religionis, quam profitetur, placitis imbui debet. Hæc prima & præcipua magistri

Digitized by Google

giſtri cura in eo verſetur, ut rationem diſcipuli, quæ in rebus fidei intempeſtive ſollicita eſt, ſub jugum mittat, ab interrogationibus diſcipulum deterreat, neque facile permittat, ut eorum, quæ ipſi dubia adhuc ſunt & incerta, uberiorem explanationem rogitet. Jamque Autor Calvinianorum ſacris addictus de uſu rationis in fidei rebus prolixe diſputat, & duorum Anglorum *Sacheverelli*, & *Atterbury* meminit, quos ſcientiis ab ipſo deſcriptis præditos fuiſſe arbitratur. Porro de reverentia, quæ perſonis Eccleſiaſticis debetur, tractat, cujus quidem duplex genus conſtituit, & alterum, quod prolixe & eleganter deſcribit, rarius inveniri exiſtimat, alterum vero eo magis in honore habendum cenſet, quo facilius nocere poſſit, imo & forte velit. Quapropter omnia, quacunque ſe ratione habeant, in iis laudes, & ubi ejusmodi ſacerdotem, propter curtam doctrinæ ſupellectilem, breviores ad populum ſermones habere animadvertis, dicas: *En hominem! qui invitus ſe imperitæ multitudinis ingenio accommodat*; ubi juſto prolixior eſt, & tædium movet audientibus: *En hominem! qui totum ſaluti hominum promovendæ ſe conſecrat*; ubi omnia ex aliorum ſcriptis compilat, atque ex iis ſermonem male hiulcum conſarcinat: *En hominem! qui ſingulari præditus eſt modeſtia, & de induſtria haud cupit plus aliis ſapere*, &c. Deinde amicitiam mulierculārum quarundam magnifaciendam, & cupide expetendas ſuadet quæ ſingularem pietatis ſpeciem præ ſe ferunt, & jam in his terris beatis mentibus loca in paradiſo aſſignare haud erubeſcunt. Illas præcipuo honore dignas Autor cenſet, quoniam, quocunque vitam geſſeris modo, illæ cauſam tuam tueri, teque pium, & beatum prædicare poterunt. De ceteris diſciplinis puero tradendis præceptor non admodum ſollicitus eſſe debet, ſed potius in eo acquieſcet, ſi diſcipulus primum & ultimum ſyſtematis caput exacte teneat. Inprimis a Mathematicis diſciplinis ſtudioſe dehortetur, quia rationem nimis exacuunt, & multis in re publica literaria turbis feneſtram aperiunt. Caput III de animi recreationibus inſcribitur. Heic Autor luſum juvenibus iterum iterumque commendat, quem ubi magnopere laudavit, & utilitates, quæ ex crebra ludendi conſue-

tudine promanare ſolent, deſcripſit, neminem fere in hoc terrarum orbe futurum exiſtimat, qui accurata ludendi ſcientia deſtitutus, res ſuas commode agere, & utilitatem ſuam rite promovere poſſit. Caput IV de prudentia apodemica agit. Qui exteras regiones perluſtrare cupit, pecunia inprimis, aliquot ſervis, & pretioſis veſtibus inſtructus ſit, oportet, quibus omnium oculos in ſe convertat. Viros eruditos & celebres in itinere adire, vix operæ pretium eſt, publica hoſpitia & diverſoria peregrinator potius frequentet, in quibus aurea libertas regnat, & omnis generis hominum colluvies reperitur. Exterorum linguis memoriam onerare, res excelſo animo indigna eſt, ſatis eſt, ſi aliquo modo divinare poteſt, quæ alii ejusmodi linguis inſtructi loquantur. Domum redux indulgentiſſimam matrem, & dilectas ſorores ſpeculis, picturis rarioribus, aliisque ejusmodi crepundiis poſt longam abſentiam exhilaret, aliis vero mille narret hiſtoriolas, quarum fidem, qui una fuit, magiſter confirmet. Capite V officia parentum exponit: a patre inprimis requiritur, ut filio generis nobilitatem diligentiſſime inculcet, quo is mature alios contemnere; & criſtam erigere diſcat; mater vero ad garrulitatem filium adſueſcat, ne forte tetricus & auſterus fiat, & quæ ſunt alia parentum officia, quæ conſulto præterimus. Cap. VI officia præceptoribus quædam præſcribit, qui non tam de diſcipuli, quam parentis ingenio ſit ſollicitus, ſi ſcilicet rite ſibi proſpicere cupit. Igitur diſcipulum non facile ad iram provocet, ne parentum. qui filios tenerrime amare haud deſinunt, gratia excidat. Laudet quotidie filiorum profectus, & mores, quoniam parentes liberorum laudibus admodum delectantur, verbo: *Qui volet decipiatur.*

CHRISTIAN MORALS AND CHRISTIAN PRUDENCE.

h. e.

MORALIA CHRISTIANÆ RELIGIONIS, & Prudentia ejusdem, Partibus duabus; quibus oſtenditur ſingularis ſapientia & excellentia Chriſtianæ religionis e ſcopo ipſius generali promovendi præſtantes haſce, & ad per-

perfectionem humanæ naturæ tendentes virtutes, puritatem & pacem. Autore JOANNE LAURENCE, A. M. Rectore Yelvertoftenſi in Comitatu Northantonienſi.

Londini, apud Jac. Knapton, 1717, 8.
Alph. 1 plag. 2.

OPtime omnino de mortalium genere meriti ſunt, non ſolum qui veritatem, ſed etiam qui utilitatem religionis Chriſtianæ ſcriptis ſuis demonſtrarunt. Quemadmodum enim illi intellectum ad fidem ei adhibendam movent, ita hi voluntatem ad eandem eo promptius amplectendam flectunt. Prioris generis ſcriptores inde a Patrum noſtrorum memoria magno numero extant, poſterioris autem pauciores ſunt, & noſtra præſertim ætate in publicum demum prodierunt. Hos inter ex Anglis nobis alias innotuit Anonymus, qui ſcriptum edidit ſub titulo: *Lucrum hominis præcipuum; ſive de Religione Tractatus, dilucide demonſtrans Præceptorum Evangelicorum æquitatem, & quod multum conducat debita eorum obſervatio ad ſalutem & felicitatem tam ſocietatum publicarum quam privatorum hominum.* Oxon. 1705, 12. Eo ſpectant etiam, quæ e Noſtratibus B. Gottfridus Olearius libro præſtantiſſimo de Jeſu vero Meſſia, vernacula lingua conſcripto, Part. IV p. 787 ſqq. ediſſeruit. Plenius vero poſtmodum e Reformatis in Belgio Gallis rem pertractavit Vir Cl. Jacobus Bernardus libro de Excellentia Chriſtianæ Religionis Amſtelodami A. 1714, 8 Gallice evulgato. In illo enim non ſolum generatim de religione Chriſtiana, ſed ſpeciatim quoque de doctrinis & præceptis ejus, promiſſionibus & comminationibus manifeſtum facit, quod hominibus ſive ad animi tranquillitatem, ſive ad vitæ integritatem, ſive ad ſocietatis vinculum eo arctius adſtringendum ſummam utilitatem afferant. Similem hiſce operam Rev. Laurentius libro, quem præ manibus habemus, præſtitit.

Poſteaquam in Introductione ejus generatim docuiſſet, religionem Chriſtianam & veritate & utilitate ſummopere ſe hominibus commendare, declarat, ſe conſtituiſſe, ad ductum verbo- p. 1 ſqq. XVII ſqq.

verborum Jacobi c. III, v. 7: *Quæ autem e supernis est sapientia primo quidem pura est, deinde pacifica*, quæ Gnosticis opposita esse conjecit, speciatim ostendere, quod eadem religio doctrinis & præceptis suis, promissionibus & comminationibus non solum vitæ puritatem, sed etiam pacem promoveat, five quod & bonos homines vel Christianos, & bonos cives efficiat.

XXIV sqq. Obiter etiam ibi contendit, quod per fructus, quibus falsos Prophetas probandos Servator præcipit, non intelligendi sint fructus vitæ, sed potius fructus doctrinæ, vel, ut Sanderfonus interpretetur, conclusiones ex iis doctrinis naturaliter fluentes, quæ vel ad vitia vel virtutes viam sternunt. Quod enim fructus vitæ hominum attinet, alios melius vivere posse observat, quam errorum vis ipsis persuadeat, alios pejus, quam doctrinæ veritas permittat; atque adeo hac rutina veram aut falsam religionem minime examinari posse. Sub finem autem introductionis indicat, se huic libro priorem saltem instituti partem destinasse, & in illo expositurum esse, qua ratione religio Christiana promovendæ vitæ puritati inserviat; ut adeo inscriptio ejusdem, quæ & posteriorem de pace partem jam expletam ibi præfert, minus illi respondeat. In tractatione Cap. I

p. 1 sqq. de natura & vera notione Evangelicæ puritatis agens, explicat partim, quid alias per illam intelligatur, partim quidnam per

7 sqq. illam intellectum velit, constantem nempe venerationem dominii Dei in mortales, qua semper agimus illud, quod nobis convenit, & fugimus ea, quæ dedecori sint imaginii ipsius, quam mentibus nostris impressit, vel repugnant fini, cui destinati sumus. Caput II, quo de gradibus puritatis, quos Evan-

8 3 sqq. gelium requirit, differit, repudiatis Enthusiastis, qui hic in excessu, & hominibus voluptati nimium deditis, qui in defectu

17 sqq. peccant, in duas sectiones dividit; quarum priori ostendit, quod lex Evangelica non absolutum, perfectum & nunquam

31. interruptum puritatis gradum postulet. Ne vero aliquis sibi inde peccandi licentiam persuadeat, ad vindicandam puritatem legum Christianarum, sapientiam item, benignitatem & sanctitatem legislatoris observationes quasdam addit. Sectione autem posteriori in fixum puritatis terminum inquirens, distin-

ſtinguendum eſſe docet inter gradum puritatis, quem Evangelium nobis commendet, & gradum, quem Deus ut terminum vitæ & ſalvationis benevole accipiat. Illum eſſe ſummum perfectionis hominum apicem, hunc autem, ſilente Scriptura, non niſi difficulter poſſe præciſe determinari; nec ſine ſingulari nutu divino in Scriptura eundem celatum eſſe. Multos enim alias Chriſtianos nihil ultra facturos fuiſſe, quam quod neceſſarium fuerit & ſufficiens ad ſalutem obtinendam, & interitum effugiendum, & ſic ibi ſubſiſtentes facile in ſtatum damnationis relabi potuiſſe. Interea ad explorandum, an aliquis conditionem Evangelii expleverit, an minus, tria hæc conſideranda eſſe. (1) Quod Evangelium abſolute requirat talem puritatis gradum, quo ſimiles reddamur Deo, & divini favoris capaces. (2) Quod talis gradus eſſe debeat, qui conſiſtat cum honore, ſanctitate, & ſapientia divinæ œconomiæ ſub Evangelio. (3) Quod talis etiam gradus eſſe debeat, qui provehi & conſummari in ſtatu gloriæ poſſit, quo neque caro, neque ſanguis, neque aliud quid impuri perveniat, ut expurgetur, Cap. III tradit, religionem Chriſtianam omnium optime inſtructam eſſe argumentis & mediis, quæ homines ad ejuſmodi puritatis gradum ducant; eaque præcipue in doctrinis ipſius & præceptis, promiſſionibus & comminationibus conſiſtere. Quantum ad doctrinas Evangelicas, illarum duo eſſe genera, alterum pure Evangelicum, ſive tale, quod ſpectet corruptam hominum naturam reparandam, quodque non niſi revelatione cognoſci poſſit, & ex conſilio ac benevolentia Dei plane pendeat: alterum ratione quidem quodammodo intelligi, dubium tamen, incertum, vel probabile tantum eſſe, antequam ex Evangelio lucem acceperit. Cap. IV igitur agit de doctrinis pure Evangelicis, easque omnes illa, quæ de Chriſto Filio Dei ut mediatore, & ſingulis officiis ejus revelata ſunt, complecti ſtatuit, & declarat, quomodo eadem nos ad vitæ puritatem excitare poſſint. Cap. vero V loquitur de doctrinis, quæ lucem & augmenta acceperunt ex Evangelio, nimirum de immortalitate animæ, de reſurrectione piorum & impiorum ad vitam & damnationem æternam, ut & de Deo, pro eodem ſcopo. Remque illuſtrat e contrario gentilium ſtatu, quo quidem

p. 32. 33. 34. 35. 39 ſqq. 44. 47 ſqq. 76 ſqq.

quidem de immortalitate animæ & resurrectione incertas fal-
tem conjecturas habentes, in Scepticismum, Atheismum, &
perditam profligatamque vitam incidebant, Deosque ipsos vitio-
sos repræsentantes, vitia sua exemplis Deorum suorum defende-
bant. Cap. VI præcepta Christianæ religionis contemplatur,
p.97 sqq. ibique, rejectis Antinomorum principiis, tres hasce generales
virtutes, quæ ad omnia præcepta Evangelica accommodari
queant, ad vitæ puritatem vel maxime faciant, perfequitur: (1)
101 sqq. quod sint spiritualia, sive quod in hominem intermm, & abditos
animæ ejus recessus penetrent, & nos e. c. non solum male lo-
qui, sed etiam male cogitare probibeant; (2) quod intrinsece
106 sqq. bona & æqua sint; (3) quod naturæ hominum rationali con-
116 sqq. veniant, & primis atque fundamentalibus naturæ legibus
consentanea sint. Ex triplici hacce præceptorum Evangelico-
rum præstantia tres quoque eorundem nobiles effectus Cap. VII
126 sqq deducit. Primus est, quod excitent semina virtutis & bonita-
tis, sive notiones innatas de bono & malo, vero & falso, justo
& injusto, quæ lateant in ruinis naturæ corruptæ, & ex interna
omnium hominum averfione a vitiis, & approbatione virtu-
144 sqq. tis pateant. Secundus, quod reducant corruptas & inordina-
153 sqq. tas animæ facultates in rectum & priftinum statum. Tertius,
164 sqq. quod ad conformationem divinæ naturæ nos commoveant. Ad
promissiones Christianæ religionis accedens, Cap. VIII, IX, X,
XI demonstrat, quod promissio de plena remissione peccato-
rum, prout libere præfertim, & singulari quodam modo, in
nulla alia religione locum habente, declaretur, & conditionem
vitæ emendandæ additam sibi habeat: de sufficienti auxilio ad
185 sqq. debitum nostrum exequendum, gratia scilicet conatibus no-
stris piis assistente, seu divina virtute nos aptos reddente ad subi-
gendos inveteratos maxime peccati habitus, & repellendos for-
229 sqq. tissimos tentationum insultus; omnibusque cooperantibus cum
illa, ad preces ipsorum ardentes, justa mensura impetranda:
247 sqq. de conatibus hominum imperfectis, modo sinceris, ita accipi-
261 sqq. endis, ac si perfecti & sine peccato essent: de ineffabili & æ-
terna felicitate, qua Deus eosdem conatus remuneraturus sit,
272 sqq. sive conditionem spectemus, qua illam consequamur, sive pre-
tium

sium ejus omnem captum superans, sive indubitatam certitudinem, sive naturam, sive gradus gloriæ ejus, gradibus virtutum hujus vitæ respondentes; quod hæ, inquam, promissiones adhortationi ad sanctimoniæ studium maximum pondus addant. Eaque occasione, gratiam non esse irresistibilem, multis evincit. p. 286 sqq.
Denique Cap. XII monstrat, quod & comminationes Christianæ religionis homines ad tuendum officium suum impellere possint, præcipue, quoniam (1) affectum metus, magnam in animis hominum vim habentis, moveant: (2) pariter cum conditione quadam proponantur: (3) certissimas, & (4) gravissimas pœnas peccatoribus, pœnitentiam non agentibus, denuncient. Ubi etiam eorum objectionibus respondet, qui tormenta inferni æterna cum divina justitia consistere non posse putant. 294 sqq. 304 sqq. 310 sqq. 317 sqq. 319 sqq. 326 sqq. 330 sqq. 337 sqq.

ZACHARIÆ GRAPII PHIL. ET SS THEOL. D. ejusdemque in Acad. Rostoch. Professoris quondam Publici Ordin. & V. D. M. Systema novissimarum Controversiarum, seu Theologia recens controversa, IV Tomis absoluta.

Rostochii & Parchimi, apud Georg. Ludov. Fritschium, 1719. 4. Alph. 3 plag. 10.

CUm celebertimi Grapii, quod hic exhibemus, Systema, ob insignem quem in cognoscendis ac enodandis novissimis controversiis Theologicis præstat usum, paucos intra annos jam quarta vice in lucem prodeat, atque adeo multorum manibus teratur, illius recensionem instituere omittimus, & quid in hac nova eaque quarta editione præstitum sit, tantummodo paucis attingere haud inconsultum esse putamus. Docere autem illud nos opinor potest summe Venerandi Krakewitzii edecumata huic operi præmissa Præfatio; in qua, postquam controversiarum Theologicarum studium Theologo necessarium esse probe ostendit, celeberrimorumque aliquot Virorum de B. Grapio ejusque theologia recens controversa præclara judicia in medium adduxit, atque modo laudarum Theologum in controversiis tractandis præ multis excelluisse monstravit, sub colophonem

memorat, inprimis in hac editione procuranda circa expungenda menda, quæ in prioribus irrepserant, omnem curam adhibitam fuisse: Jo. Wertherum, olim SS. Theolog. studiosum, nunc Bibliopolam solertissimum, laudabili admodum industria tres indices, quibus priores destituebantur, subjunxisse, dicta probantia ex textu originali adjecisse, atque loca e sacris Literis citata revolvisse, & an ex typographi incuria fallant, studiose inquisivisse: præterea hanc Theologiam controversam auctiorem & locupletiorem jam comparere, præsertim cum parti III & IV nota haud contemnendæ accesserint.

DE JURE ASYLI, QUA SACRI, QUA Profani, Opus; Autore STEPHANO a PUTEO, JCto.

Tridenti, ex offic. Jo. Ant. Brunati, 1717, 4.

Alph. 1 plag. 6.

præf. INter nobiliora Juris publici & privati argumenta percunctanti Autori, quo commento in arenam descenderet, opportunum se obtulit Jus Asyli, quo, liceat pluribus autoribus tractatum fuisse non ignoraverit, methodo tamen ab iis non usurpata, præscriptas Asylorum leges, appositas illis conditiones, juraque Majestatica & Sanctiones publicas, huic fecutus. Totum vero Opus in Titulos VII & paragraphos XXI dividitur, ubi Tit. I generalius definitionem & onomatologiam §. 1 suppeditat, §. II originem asylorum ab exitu Israelitarum ex Ægypto repetit, quo a Deo sex civitates refugii constitutæ, postmodum ad Romanos translata fuisse, & præter Romuli asylum seu Lucum, plura extitisse perfugia notatur, & jus asyli tandem Ecclesias a Constantino M. accepisse, ab Arcadio iterum illis ereptum, ex *l. 40. Theod. d. his qui confug. ad eccles.* ab Honorio & Theodosio II restitutum *l. 2 C. eod.* a Justiniano in Nov. XVII limitatum, & 11. a Carolo M. confirmatum dicitur. §. III statuit Juris Gentium asyla, ac eadem ex Jure Naturali & Divino derivantes refellit. Titulo II specialiora tractat, ac, dum de locis & personis agit, 19. 31. jus Asyli sacri competere probat *inter loca*: § 1 ecclesiis, § 2

Con-

Digitized by Google

Cœmeteriis & Hospitalibus, §. 3 Monasteriis, ecclesiis monalibus, Eremitoriis fundatis, n. 15, Clericorum domibus, Oratoriis publicis fraternitatum, n. 19, Seminariis & puellarum conservatoriis, n. 20 ; *inter personas:* sacerdoti SS. Eucharistiam portanti, n. 13, non vero Episcopo, Cardinalibus, n. 28, imaginibus aut reliquiis sanctorum, n. 34. Jure Asyli Profani gaudere monstrat §. IV statuas principum, n. 1, Aras, n. 8, Cadavera & sepulcra Principum, n. 9, Scholas, n. 10, Palatia, n. 11, personas Principum, n. 15, Legatorum, n. 16, Virginum Vestalium & sacerdot. Jovis, n. 23. Tit. III examinat personas, quæ Asyli jure se tueri queant, quas inter nominat Nostes §. I. Excommunicatos, n. 1, interdictos, n. 2, Servos delinquentes, n. 6, Judæos & hæreticos animum convertendi declarantes, n. 8-16. bannitos ob crimen non exceptum, n. 17, effractores carcerum, n. 19, condemnatos ad Triremes, *si aufugerint*, n. 24, circa quos Sarpii sententia, hujusmodi homines pro servis publicis habens, ex fublata servorum pœnæ conditione refutatur, n. 25. Illud Asyli privilegium denegat §. II Clericis, quoad pœnas correctivas, n. 1-4, Religiosis contra suos superiores, n. 6, §. III vero concedit debitoribus, n. 1, & deerctoribus, licet dolosis, n. 7. Tit. IV inter effectus facri Asyli ponderat §. I receptionem profugorum, quos nec expellendos, n. 1, nec remittendos ad alium locum, n. 2, nec rejiciendos, n. 3 docet, sicut & §. II immunitatem Asyli in tantum explicat, ut conflitutum in eo ad mortem vel pœnam gravem trahere n. 1, spoliare n. 2, nefas dicat, approbet tamen mortem condemnandi in Asylo latentem, n. 3, confiscandi bona, vel extra ecclesiam possessa, n. 9, vel nullo justo titulo acquisita; legitimisque ex Dominis restituendi, n. 12. Judici vero se tutari nullam potestatem in sacro loco competere, ex Catholicorum principiis deducit §. III, cum & impedire delationem necessariorum, n. 1, minas adhibere, n. 2, nequeat; & ecclesiæ victus dandi necessitatem injungit, n. 6, sive ad indemnitatem reidente actione, n. 6. Tit. V crimina recenset, quæ suos autores ture asyli privent, nimirum §. I publicos latrones, n. 1, viarum grassatores, n. 9, depopulatores agrorum, n. 12, occidentes vel mutilantes aut vulnerantes in ec-

p. 36.

51.

64.

76.
83.

90.

97.

103.

110.

Digitized by Google

p. 116. 125. 142. 151. 163. 172. 180. 188. 199.

cleſiis & cœmeteriis, §. II homicidium proditorium, vel §. III n. 1—24 Aſſaſſinium committentes, n. 25, hæreticos, §. IV n. 1—5 læſæ majeſtatis reos ; hoc tamen limitatur n. 14 ita, ut filios, uxorem, vel fratres Principis offendens aſylo gaudeat, n. 15. Tit. VI, quomodo cum illis procedatur, qui indigne Aſyli jure uti præſumunt, excutit, & hinc §. I confugam invitum Curiæ ſeculari ſimpliciter non tradendum, n. 1—14, ſed ad effectum tutæ cuſtodiæ extractionem concedendam, n. 5.-19, & in caſibus dubiis ad Pontificem recurrendum, n. 20 judicat, alias vero ſoli Epiſcopo cognitionem de cauſis confugarum ad eccleſiam relinquit §. II, ita, ut & Capitulum ſede vacante de ipſis non cognoſcat, ſed idem munus viciniori Epiſcopo potius committendum ſit, n. 6. Tit. VII jus Aſyli principaliter in honorem & reverentiam locis ſacris debitam introductum, violantibus pœnas dictitat, & §. I ejus violationem Autor deſcribit contingentem per illicitam extractionem factam, n. 1-5, attentatam, n. 6, aut mandatam, n. 8, quo tamen caſu eccleſiis non integrum eſſe aſſeritur, armis temporalibus Laicorum invaſionem repellere, 15. Violatores autem de jure Civili tanquam ex capite læſæ majeſtatis morte plectendos, §. II n. 1, Canonice præter publicam pœnitentiam, n. 2, pœna pecuniaria mulctandos, n. 3, & ceteris paribus, n. 5, excommunicandos vigore Conſtit. Gregor. XIV, largam patientis interpretationem, n. 8 fiſſit. §. finalis præter reſtitutionem extracti n. 1-11, violantes aſylum obligat ad refectionem damnorum, n. 12, iisdemque divinam ultionem minatur, n. 17. Sub calcem denique libelli adjicitur in ſingulis fere paginis citata Conſtitutio Gregorii XIV Romæ An. 1591 promulgata, quæ immunitatem localem eccleſiis concedit, quam fundamentum laboris ſui fuiſſe ipſe Autor in præfatione teſtatur.

B. JO. MICH. DILLHERRI DE HISTORIA Priſcæ Germaniæ, Commentatio poſthuma. Adjuncta eſt B. JO. HENR. HAGELGANSII de Priſca Germanorum ætate Diſſertatio, cui acceſſit ULRICI HUTTENII *Arminius.*

Fran-

Francof. & Lipſ. ap. Philip. Wilhelm. Stock, 1718, 8.
Pl. 13.

Si unquam Antiquitatis ſtudium laudem habet; habet ſane in Orebus Patriæ. Unde Cluveri, Althameri, Wilichii, Rhenani, Hachenbergii, Struvii, Speneri atque reliquorum Virorum Clariſſ. in enodandis Germanorum antiquitatibus præclare collocata eſt opera. Nec abſimilem profecto laudem meretur Dilherrus noſter, qui ut ſtudioſæ imprimis juventuti conſuleret, primas *Hiſtoriæ Priſcæ Germaniæ* duxit lineas, haud fortaſſe quidem publico deſtinatas, nunc tamen a Cl. Hagelganſio ex ſchedis Paternis primum editas. Fuit Dilherrus ſua ætate Theologus, Orator, Hiſtoricus ac Philologus eximius. Natus erat 1604 Themaræ, oppido Comitatus Henneberg. haud obſcuro; in Academia Jenenſi primus uno tempore *quatuor* Profeſſionum ſpartam exornavit; Noribergæ deinde Antiſtes factus ibique mortuus eſt anno 1669. Hiſtoriam Priſcæ Germaniæ diverſis capitibus recenſuit, & primo quidem loco de Germanorum Conditore in genere, poſt de Educatione, Indole, Victu, Opificiis, Religione, Deaſtris, & Ritibus Sacrorum, & funerationis veterum Germanorum in ſpecie diſſeruit. *Aſchenaz*, Japetis filius & Noachi Nepos primus Germanicæ gentis conditor ipſi videtur. Etymologiam denominationis Teutſche deducit a Mercurio præſeo illo Germanorum Idolo Teuts appellato, additis Germanorum literis ſch, uti fere a voce Papſt deſcendit vocabulum Päbſtiſch. Vocem Latinam, *Germanus*, derivata voce Celtica *Gerre*, Bellum, & Germanica Mann, quaſi dixeris viros bellicoſos, Kriegs-Männer. Germanorum uxores durifſimæ erant naturæ circa ipſum etiam parturiendi tempus. Infantem recens editum flumini immergebant, ut frigori ferendo aſſueſceret, num ut conſtaret, utrum legitima proles eſſet nec ne; undis enim abſorpti pro ſpuriis, innatantes pro legitimis habebantur. Cum fides Germanorum jam pridem omnibus fuerit probata, hinc factum, ut Imperatores Rom. inde ab Auguſto corporis cuſtodiam eis committerent. Capillos habebant flavos, vel natura pictos vel arte, barbas modicas, veſtimenta nulla.

Cap. I §. 4. §. 6.
§. 8.
Cap. II §. 1. §. 2. §. 4. §. 5.
Cap. III §. 7.
Cap. IV §. 1.

Pellibus tegebantur non consutis neque arte paratis; parum
praeterea curantes utrum pudenda tecta haberent nec ne; nulla
tam virilium quam muliebrium erat occultatio, sed coibant ma-
res cum foeminis palam more pecorum. Cubabant humi substra-
§. 5. tis utrorumque pellibus; a qua cubandi consuetudine tracta est ap-
§. 6. pellatio contumeliosa Bärenhäuter. Sera Juvenum Venus
erat, & tantus pudicitiae honor, ut ante 20 annum rem cum
foemina habuisse, turpissimum haberent; unde quidam ita lusit:

Carpore maturo tunc nupsit inaevula Virgo,
Quatuor ut Lustris vita peracta fuit.
Colloquium castum juvenis fervabat in agris,
Robustoque fuit corpore fera Venus.
Sed nunc bis quinos ubi vix transgerit annos,
In Venerem & Bacchum dat se puella ruit.

§. 7. 10. Bigamia inter eos rara, foecundae nuptiae exosae. Dotem non uxor
C. V §. 10. marito, sed maritus uxori affert bat. Vefcebantur carne cruda; pa-
C. VI §. 2. ne fere non nisi in conviviis utebantur. Venationi & ludo indul-
gebant; mercaturam exercebant: natare pueri fere omnes, navi-
C. VII §. 2. gare Saxones imprimis callebant. Coluerunt Germani *Mercuri-*
um, cui statuam poluerunt *Irmensulam* a Mercurio *Hermite* vel *Ir-*
§. 5. §. 8. *mino* denominatam; quae destructa demum anno 772. Repre-
hendit hac occasione Cl. Autor Cranzium Saxon. L. 2. c. 9, qui
statuae inscripta fere hae verba fuisse tradit:

Dux ego Gentis Saxonum, victoriam tertam pollicitor me
venerantibus.

Existimat quippe, minus affectum fuisse Cranzium Saxonica
more gentis & seculi concisa & corrupta, rectius ita reddenda:

Olim Saxonum Dux fui & Deus; adoravit me populus Martius,
Gens quae me veneratur, adici cornua gubernat.

C. IIX §. 1. Praeter Mercurium coluerunt & alios Deos Germani, *Hercu-*
§. 3. *lem* imprimis & *Martem*, a quo *Marburgum* & *Marsburgum*
quasi Marsburgum dici volunt. Sunt qui *Vestam* etiam Germanis
venerabilem fuisse & ab ea *Westphalos* appellatos existimant; ast
§. 6. Autori verosimilius videtur, dici Westphalos a vento Occiden-
tali, qui Germanis West vocatur, quemadmodum Ostphalos ab
C. IX §. 1. Orientali. Nulla Germanis fuerunt templa, quod Deos parie-
tibus

ubus cohibere abſurdum eſſe crederent. Inter arbores *quercus* §. 5.
ipſis ſacra erat ; quam & Adamum ex omnibus aliis arboribus
fuffugio imbrium ventorumque ac nivium, utpote foliis & ra-
mis denſiſſimam, elegiſſe credidere nonnulli. Graviores belli Cap. X §. 4.
ineundi eventum explorantes, captivum ejus gentis, quacum bel-
lum erat gerendum quomodocunq; interceptum, committebant
cum electo popularium ſuorum, patriis quemque armis. Victoria
hujus vel illius pro augurio fuit. Ducem belli non ex familiæ C. XI. §. 11.
ſplendore ſed virtute æſtimatum eligebant ; electum aliquoties §. 12.
in gyrum circumducebant ; ex quo ritu recte intellecto multa
Scriptorum loca intelligi poſſe putat Cl. Autor. Aciem inſtru-
ctam & ad prælium paratam curruum multitudine a tergo §. 15.
claudebant ; fœminasque & liberos in iis locabant, a quibus, ſi
qui hoſtium irruerent, fortiſſime excipiebantur ; quin & uxores
maritos ſuos fugientes cædebant. Acies inſtruebatur per Cune- §. 17.
um Δ literæ figuram referentem & anteriore ſui parte in acu-
tum deſinentem, intermedius locus relinquebatur vacuus & nu-
da militum terga ſeriatim conſpiciebantur, quæ mutua hac con-
trapoſitione defendebantur. Aciem inſtructam claudebant §. 19.
currus ſeu plauſtra arcte conjuncta. Quodſi acies eſſet inclina- §. 23.
ta, retro ad plauſtrorum munimenta ſe recipiebant, viribusque
collectis denuo in hoſtes irruebant. In ſumeratione mortuo- C. XII. §. 1.
rum quidam Epiſtolas propinquis defunctis inſcriptas in rogum
conjiciebant, quas ab iis legi credebant. Lamenta & lacrymas §. 4.
cito, dolorem & triſtitiam tarde ponebant. Fœminis lugere
decorum, viris meminiſſe ; animique abjecti & muliebris erat
indicium, planctum & ejulatum tollere. Ceterum quæ addi-
ta huic operi in fine eſt *de Priſca Germanorum ætate* Diſſerta-
tio Cl. Hagelganſii, eam, quippe jam olim editam, non mi-
nus ac Huttenii Dialogum prætermittimus.

HORATII TURSELLINI DE PARTICU-lis Latinæ orationis libellus utiliſſimus, recognitus olim a B. JACOBO THOMASIO, nunc perpolitus a
JO. CONRADO SCHWARTZ,
Gymn. Cob. Prof.
Lipſiæ, ſumptibus M. G. Weidmanni, 1719, 8.
Alph. 3 pl. 8.

NOvæ hujus editionis præfatio refpondet Cel. Jacobo Facciolato, qui quum optima quæque de editione priore decerpfiffet, ipfe pauciffima & ea vulgaria editioni fuæ Turfellini addidiffet: de Germanica tamen iniquius judicare vifus. Quum enim Cl. Schwartzius multa quidem Turfellini exempla primus improbaffet, fed e libro tamen ipfo non fuftuliffet: Facciolatus ea libri augendi cauſa relicta eſſe cenſuit. Sed refpondet Schwartzius, libros teſtimonia ingeniorum eſſe: teſtimonia autem religioſius tractanda. Schwartzius notas, quibus Thomaſius obſervationes ſuas & aliorum a Turfellinianis ſecreverat, ſuo etiam calculo approbarat. Facciolatus, qui minutias carpere videatur, totam eam rationem iſto argumento reprehenderat, quod, ſi Calepino notas tales addere voluiſſent ejus libri amplificatores, neſcio quid peccaſſent. Reſpondet autem Schwartzius, muſcam cum elephanto comparandam non eſſe, neque ſimilitudinem a re pro ratione haberi. Eandem in modum reliqua item Facciolati argumenta refutantur. Ipſe vero liber nunc iterum politior prodit. Nam (1) ordo obſervationem multo diligentius obſervatus eſt; (2) obſervationes novæ identidem ſunt adjectæ; (3) exempla Turfellini plura nunc denuo rejecta ſunt & condemnata; (4) exempla Turfellini rurſus loca, unde petita ſunt, aſſignata videmus; (5) exempla ſupervacanea, editioni priori a Schwartzio addita, reſciſſa ſunt; (6) de uſu particularum multo vel ratiore crebrius admonetur; (7) rationes, cur particulæ quædam hanc vel illam ſignificationem habeant, & habere poſſint, demonſtantur; (8) Præfatio Turfellini ipſius etiam addita eſt; (9) curioſe denique, quæ caſu neſcio quo priori editioni non inſertæ fuerant obſervationes, nunc inſertæ inveniuntur; (10) poſtremo etiam, ubi lectionum aliqua varietas eſt, editiones quæ pro quaque lectione ſtent, nominantur. Uſus ergo & præſtantia hujus editionis longe major eſt, quam editionis ſuperioris. Et quoniam Autor propter uſum particularum cognoſcendum vereres libros perlegit: origines ſignificationum, quæ particulis adhærent, nusquam rectius cognoſcuntur. Sane diſcrimen aureæ & argenteæ Latinitatis, quod ad particulas attinet, ex hoc uno libello optime & facillime perſpicitur.

Digitized by Google

ACTA
ERUDITORUM,
publicata Lipsiæ
Calendis Martii Anno M DCCXIX.

IL TRIBUNALE DELLA S. ROTA ROMANA, descritto da DOMENICO BERNINO, &c.

i. c.

TRIBUNAL S. ROTÆ ROMANÆ, DESCRIPTUM a DOMINICO BERNINO, atque ab eodem dedicatum Sanctissimo Patri CLEMENTI XI.

Romæ, ex officina Bernaboana, 1717, fol. Alph. 4 & Tabb. æn. 8.

Nihil omittit Cl. Autor, quod ad illustrandam atque extollendam celebris S. Rotæ dicasterii historiam pertinet. Divisit librum in duodecim capita: quorum primum est de origine & nunquam interrupta continuatione illius collegii, itemque de variis collegarum nominibus. Non institutum a Papis, secundum Autorem, sed natum cum iisdem Tribunal S. Rotæ est; neque illi unquam eo carere ac negotiorum moli, quæ ipsis incubuit, sufficere, potuerunt. Ceterum sicut origo collegii Cardinalitii ab ipsis *Apostolis*, ita hujus a *Senioribus* illis, quorum in Actis Apostol. C. 15 mentio fit, Nostro omnino videtur deducenda. Itaque antiquissimis temporibus ii qui in hoc collegio fuerunt, dicti sunt *Seniores*, itemque *Consiliarii & Decuriones Reipublicæ*. Postea vero, cum pax & quies Ecclesiæ divinitus esset indulta, Papalisque dignitas a Constantino mirifice aucta, nomen acceperunt *Cubiculariorum*, ab Auditorio ipsis concesso, id est, a cubiculo, seu parte Palatii Papalis, ubi super alto lecto seu thalamo sacra Pontificum vestimenta conservabantur, quorum cura iis Cubi-

p. 11

3.

7.

biculariis simul erat demandata. Circa medium quinti Seculi
p. 8 & 8. vocari cœperunt *Capellani* Papæ, propterea quod sepulchrum Apostolorum Petri & Pauli a S. Leone Magno ipsorum custodiæ traditum erat. Quo loco vocabulum *Capellani* non a *Capella* deducendere Autor contendit, sed a *Cappa S. Martini, quam Reges Francorum ob adjutorium victoriæ in prœliis solebant secum habere:* unde primo custodes illius cappæ, deinde vero omnes qui reliquias sacras alicujus Ecclesiæ custodiebant, *Capellani* dicti sint. Secutum vel potius simul inventum est nomen *Magistrorum* Ecclesiæ Romanæ, quod initio solis Capellanis,
10. de quibus modo diximus, post omnibus Prælatis honoris causa tributum est. Alibi etiam Cl. Berninus nomina *Judicum Pa-*
120. 121. *latinorum*, sive *de Aula Lateranensi*, itemque *Judicum Catho-*
162. *licorum* atque *Ordinariorum*, commemorat. Ultatissimum vero est nomen *Auditorum S. Rotæ*: de cujus derivatione Autor fuse disputat. Juxta sententiam Du Fresnii in Glossario, fuit Romæ certa quædam camera, Rota dicta a pavimento, quod ex marmore porphyretico figuram rotæ efformabat: in qua quoniam Judices Rotæ convenire solebant, factum est ut Tribunal illud *Rota* nuncupereture. Sed non placet hæc sententia Nostro, qui rotam prophyreticam, a Petro Diacono memoratam, (ad quem Autorem Du Fresne provocat) non in camera confessui Judicum accommodata, sed in Basilica S. Petri fuisse de-
11. monstrat. Neque vero magis Goldastio accedit, qui lib. 2 Ale-
12. man. Antiqu. rem hoc pacto explicat: germanicum vocabulum *Raath* Rotam seu cameram significare; hinc natum esse nomen civitatis Rotweilensis, in qua olim civitate Rota seu tribunal illud fuerit quod nunc Spiræ reperitur; atque ab hac Rota Germanica Rotam Romanam denominatam esse. Nostrum hoc assertum invertendum, & ab antiquissimo nomine Rotæ Romanæ Rotam Germanicam potius deducendam arbitratur. Vinc. Petra in *Constit. XIV Joannis XXII* nomen Rotæ derivat a Legione militum, qui *Rotarii* dicebantur, & sub certo vexillo prœliabantur; *hinc enim*, ejus opinione, *cum olim judices sparsim & singuli jus dicebant, in certo loco jus dicturi Rotarii Judicesve merito dicti fuerunt.* Vestrius & cum eo plures alii Auditoribus

bus Rotæ propterea id nominis obtigiſſe pronuntiant, quod in orbem olim ſedentes controverſias quaſi rotaſſent atque examinaſſent. Cl. Bernino veriſimillimum videtur, Auditores S.Rotæ ob eam rationem ita dictos eſſe, quia in Auditorio Palatii Apoſtolici cauſas audiebant, quæ ad ipſos deferebantur, ſcriptæ juxta conſuetudinem illorum temporum in Rota ſeu rotula, hoc eſt, volumine in orbem & formam rotæ complicato; ceterum Rotam nuncupatam *ſacram* eſſe, quia Pontificis tribunal proprium forenſe erat; *Romanam* vero, ut diſtingueretur ab aliis rotis, alio tempore in aliis civitatibus conſimiliter inſtitutis, velut Bononiæ a Paulo III,& Ferrariæ a Clemente VIII. Atque hæc de nominibus Auditorum. Nunc de veſtibus eorumdem, de quibus Autor capitē ſecundo differit, nonnulla memoranda ſunt. Et primis quidem tribus ſeculis, hoc eſt, tempore perſecutionum, nullum erat inter Clericos & Laicos, nullum inter Paganos & Chriſtianos veſtium diſcrimen. Romani veſtē talari, tunica, & pallio vulgo utebantur: color albus erat: materia non una. Sequentibus temporibus veſtimenta Laicorum neque certi coloris neque formæ certæ fuerunt, ſed varia pro variis hominum ingeniis: plerumque tamen nigra & talaria, antē irruptionem Barbarorum, ſeculo quarto & quinto: poſt brevia & coloris rubri. Clerus Romanus veſtem interiorem talarem retinuit: tunicam & pallium breviora fecit: colorem violaceum elegit, quippe inprimis modeſtum, & antiquis Hebræorum ſacerdotibus, teſte S. Hieronymo, itemque nonnullis Apoſtolorum, & ipſi (ut quidam volunt) Chriſto Servatori familiarem. E tunica, breviori facta, nata *Cotta* Clericorum inferiorum & *Rochetus* ſuperiorum: ex pallio natum *palliolum* eſt, ſolis Eccleſiaſticis majoribus conceſſum. Ortus deinde eſt ordo nigrorum, hoc eſt, Benedictinorum, nigris ſeu *umbratticis* veſtibus utentium. A quibus cum mox tota monarchia Eccleſiaſtica occuparetur (nam XXIV Pontifices, CC cardinales, & multa millia Epiſcoporum, Abbatum, & Sanctorum, ex iſto ordine prodierunt, totaque Eccleſia Romana juſta ſerie ab eo per quingentos fere annos recta eſt) accidere fere neceſſe erat, ut a fuſco Monachorum coloreClericorum violaceus offuſcaretur. Jam

p. 13.

15.

21.

24.

25.

26.

p. 27. quod ad Auditores Rotæ attinet, ii antiquitus partim Laici, partim Clerici, partim Monachi erant. Itaque omnes veſtibus candidis & talaribus principio utebantur: poſt Laici plerumque rubras, Monachi nigras, Clerici violaceas uſurpabant: tempore ſequenti etiam Clerici, ut Monachos imitarentur, ni-
35. gras ſumebant. Sed circa decimum quintum ſeculum, cum Papæ nullos niſi Clericos admittere in collegium S. Rotæ incipiebant, color in veſtimento talari niger, in cappa & rocheto violaceus obtinebat: tandemque ab Alexandro VII in locum nigri coloris violaceus omnino reſtitutus, rediniculumque
37. pilei ejusdem coloris introductum eſt. Omittimus de origine *cappæ* dicere, quæ olim a *pluviali* nulla re diſtincta, veſtimentumque non ſacrum ſed mere civile fuit, ad tuendum adverſus frigora & pluvias corpus comparatum. Nihil etiam addimus de
41. 41. *Berreta* ſeu *Birreto* (Græci *Camelaucium* vocant) quod a *Vireto*, porroque ab antiqua *Viria*, id eſt, *Viri tegumento*, nonnulli deducunt: nihil de *Galero* ſeu Pileo Pontificiali, qui partim in ſolennibus equitationibus, pro tegumento, partim in feſtivis proceſſionibus pro umbraculo eſſe ſolet: nihil denique de privilegio iſtorum veſtimentorum, Auditoribus Rotæ & ſummis duntaxat viris Eccleſiaſticis conceſſo. Sed progredimur potius ad Caput tertium libri noſtri, in quo agit Cl. Berninus de numero
44. Auditorum Rotæ, itemque de nationibus illorum. Numerus
45. initio definitus non fuit, ſed varius, pro Papæ arbitrio & temporum ratione. Sixtus IV eum ad duodenarium reſtrinxit, memoriam forte duodecim fratrum uno patre genitorum (Gen. XLII, 32) vel duodecim judicum de duodecim tribubus Chri-
48. ſtianiſmi (Matth. XIX, 28) renovaturus. Quod ad nationes Auditorum attinet, de iis itidem antiquitus præſcriptum nihil
49. fuit. Nunc ita conſtitutum, ut tres Auditores eſſe debeant Romani, duo Hiſpani, unus Germanus, Gallus, Venetus, Bononienſis, Mediolanenſis, Florentinus, & Ferrarenſis, aſſideant.
50. Germanum Imperator nominat atque eligit, Gallum Rex Gal-
52. liæ, Hiſpanos Rex Hiſpaniæ. Venetum, poſt ſeparationem Eccleſiæ Anglicanæ a Romana, in locum Angli ſucceſſiſſe, Noſter exiſtimat, ita ut nunc quidem Veneti jus habeant quatuor

Docto-

Doctores e sua gente denominandi, quorum unus a Pontifice eligitur. Similiter Mediolanenses tres denominant Doctores, e quibus unum Pontifex eligere solet. Bononienses autem facultatem denominandi non habent, sed libera Papæ electio est: parique ratione Auditores Romani, Florentini, Ferrarienses, a Pontifice ipsius arbitrio constituuntur. Sequitur quartum Caput, quod est de singularibus beneficiis & privilegiis, quæ Pontifices larga manu & velut certatim Auditoribus tribuerunt. Joannes XXII privilegium cappæ & rocheti dedit, vel potius amplificavit: Benedictus XII, Martinus V, & alii eos pro Familiaribus suis, Domesticis, continuis commensalibus, specialibusque & veris officiariis declararunt: Clemens VII amplissimas immunitates concessit: Alexander VII, suppressis antiquis Subdiaconis, officium illud atque honorem ad Auditores Rotæ detulit, similque custodiam sacrorum palliorum ipsis commisit. De quibus quidem palliis, omissa ceterorum privilegiorum enumeratione, nonnulla ex Autore referemus. Nimirum die festo S. Agnetis, candidos quosdam agnos, refert, super altari sanctæ illius feminæ consecratos, a Camerario Rotæ Monialibus IV Sanctorum dari custodiendos: quorum lana confectum pallium tempore constituto ab eodem Camerario Canonicis S. Petri traditur, positumque super corpora S. S. Apostolorum Petri & Pauli, a Patribus Rotæ conservatur. Itaque tale pallium est sacrum infigne, quod ab altari sub quo corpora principum Apostolorum quiescunt, depromptum, Patriarchis, Metropolitis, atque Episcopis conceditur. Et quidem, quoties Patriarcha vel Episcopus pallium accipit, hæc pronuntiari verba solent: *traditmus tibi pallium de corpore B. Petri defuntum, in plenitudinem Pontificalis dignitatis.* Papa vero, die quo consecratur, propriis manibus pallium ex altari depromit ac Decano S. Collegii tradit, qui illud Papæ hisce verbis imponit: *Accipe pallium* (non vero, *traditmus tibi pallium*) *de corpore B. Petri defuntum &c.* Affine quarto Capiti quintum est; ubi ostenditur, quanta existimatione & autoritate omni tempore Patres S. Rotæ cum in ipsa curia Romana, tum apud omnes catholicos Principes Europæ fuerint. Docetur, eos, ut cubicularios

p. 53. 58. 59. 53. 69. 92. 110.

p. 126. Papales, ſacris veſtibus Papam induere, atque eidem in omni re ſacra aſſiſtere. Demonſtratur, in graviſſimis quibusque negotiis ſuffragium ac judicium S. Rotæ a Pontificibus requiri. Agitur
132. de emolumentis atque honorariis Auditorum, tum ordinariis
151. atque annuis, tum extraordinariis. Affirmatur, in omnibus
131. fere congregationibus quæ Romæ fiunt, atque in plerisque Nun-
132 & 283. tiaturis locum his concedi, inſpectionesque in loca pia & exe-
155. cutiones teſtamentorum identidem demandari. Proponuntur
156. multorum Regum ac Principum perquam honorifica teſtimonia, quibus ſacrum Tribunal hoc perſecuti ſunt. Tandemque
160. etiam de ſplendore ac pompa exequiarum nonnulla attinguntur. Capite ſexto de qualitate, de examine, de jurejurando, atque de probatione eorum diſſeritur, qui Auditores Rotæ fieri geſtiunt: quos *famoſos Doctores Juris* eſſe oportet, *qui poſt receptum Doctoratum, per triennium ad minus in eodem legerint, commendatos de vita ac morum honeſtate, legitimos, nec bonis*
176. *temporalibus deſtitutos.* Diſputandum ipſis publice in Cancellaria Apoſtolica, præſentibus plerisque Cardinalibus, magnaque Prælatorum, Curialium, aliorumque doctorum hominum turba, & paullo poſt in *ſecretiori examine*, coram Cardinale Vice-
177. Cancellario, reſpondendum eſt; quod quidem ante Sixtum V
192. non ita moris fuit: tum enim Cardinalis Camerarius, *de mandato Papæ*, ipſis rochetum, cappam, & birretum absque examine dedit, eorumque nomina matriculæ inſcripſit. Peractis omnibus cerimoniis, quas exponere longum eſſet, introduci-
280. tur in Auditorium Rotæ Candidatus: cui prima quidem rota, ſeu primo conventu rotali, Decanus, habita brevi oratione, os claudit ſilentiumque imponit, proxima vero rota rurſus aperit, adjectis verbis: *eſto Auditor.* Sequitur Benedictio Papalis, quæ toti actui finem tandem imponit. Capite ſeptimo ipſa judicandi ratio ac forma S. Rotæ, cum antiqua tum recentior, explicatur: qua de re hæc inprimis videntur commemoranda.
5. Quemadmodum cauſæ *minus contentioſæ*, quæ verſantur circa generalem Eccleſiæ adminiſtrationem, Cardinalibus a Papis commiſſæ ſunt, eoque vocantur *Conſiſtoriales* a loco in Palatio Apoſtolico, ubi Cardinales ad excutiendas cauſas illas convenire olim con-

confueverant; ita *cortentiofæ* ac *forenſes* Tribunali S. Rotæ ſunt demandatæ atque appellantur *cauſæ ſacri Palatii Apoſtolici*. Et primis quidem temporibus erant Auditores ad audiendum tantum atque ad referendum cauſas illas deputati, deciſiones- que ab ipſis Papis provenientes, quorum etiam plumbo ſigna- bantur. Sed auctis poſtea ſedis Apoſtolicæ negotiis, conceſſa fuit Auditoribus definiendi facultas. Unde antiqua illa Rotæ p. 196. 195. inſignia atque ſigilla orta ſunt, quæ ab Autore exhibentur p. conf. 6. 6, 15 & 195, quibus deinde relictis ſigillum Decani uſurpari & 15. cœpit. Nunc ſinguli Ponentes (uti vocantur) propriis ſigna- re ſigillis decreta ſua ſolent. Olim Auditores partim primi gradus erant, partim ſecundi: *Auditores primi gradus cogno- ſcebant ſimpliciter de negotio principali, de quo ſi appellari con- tigerat, cauſa appellationis committebatur Auditoribus ſecundi gradus*. In præſentia tres ſunt Auditorum claſſes, penitus in- ter ſe æquales. In ſingulis quatuor ſunt Auditores, quorum unus, qui cauſam proponit, *Ponentis* nomine vocatur, ceteri *Correſpondenter* dicuntur. Ab unaquavis claſſe is qui cauſa ce- cidit, appellare ad aliam, porroque tertiam poteſt: ſed ab ipſo tri- bunali niſi ad Papam provocare nefas eſt. Antequam ſententia 198. fertur, judicia atque rationes coram ceteris omnibus a Ponente ex- ponuntur, ſcilicet ut eo melius rationes contrariæ ſuggeri veri- tasque inveniri poſſit: *conceſſumque huic tribunali eſt, pro nego- tiorum qualitate rigoroſas juris cancellos quandoque egredi, atque cum illis regulis vel legibus, quæ prudentiales dicuntur, procedere, ut negotiis finis vel temperamentum magis oportu- num concedatur*. Idibus Octobris, poſt ferias æſtivas, quovis 183 anno Tribunal aperitur: ultimique duo Auditores, rochetto, pallio, berreta & galero induti, mulisque ornatis inſidentes, & magno nobilique comitatu equeſtri ſtipati, præcedentibus ipſorum ſervis, quorum nonnulli inſignia Rotæ geſtant eoque veterum lictores imitantur, in Vaticanum contendunt. Au- 187. ditorium habent in Palatio Papæ, atque adeo hyeme in Palatio Vaticano, æſtate in Quirinali. Bis quavis hebdomade con- 191. veniunt, die Lunæ & Veneris, vel ſi feſtum quodpiam in dies il- los inciderit, die Mercurii, vel denique, ſi etiam in diem Mercu-

rii ſe-

p. 193. rii feſtum inciderit, die Saturni. Sedebant olim in ſublimioribus cathedris in orbem poſitis, nunc conſuetis utuntur ſedilibus, cujus utriusque moris, ut & equeſtris pompæ, de qua paullo ante diximus, ab Autore noſtro exhibentur icones, inductis coloribus, quale nobis eſt exemplum, pulcre diſtinctæ. Nec minus accurate de Advocatis, Procuratoribus, Secretariis, Adjutoribus, Notariisque S. Rotæ exponitur. Hinc ultimis capitibus Bullæ producuntur Pontificiæ, ad Tribunal Rotæ, atque ejus judicandi rationem, pertinentes: tum de Auditoribus ſanctitate & doctrina inſignibus; de muneribus Eccleſiaſticis & mixtis, ad quæ plurimi Auditores quovis ſeculo promoti fuerunt; de iis, qui Cardinales facti ſunt; deque eorundem virtute, doctrina, & præclaris factis; denique de his qui ad ipſum Pontificatum pervenerunt, ex inſtituto Autor agit, quæ ſingula recenſere non attinet.

202. 347. 280. 290. 314.

S. CLEMENTIS ROMANI AD CORINTHIOS Epiſtolæ duæ, expreſſæ ad fidem MS. Codicis Alexandrini, illuſtratæ notis Junii, Cotelerii, & Poiſii. Cum MS. codice de novo contulit, notisque eas illuſtravit, & Præfationem ac duas Diſſertationes præmiſit
HENRICUS WOTTON.

Cantabrigiæ, typis Academicis, 1718, 8.
Alph. 3 plag. 7.

PLacuit Editori doctiſſimo, novæ huic S. Clementis Epiſtolarum editioni præmittere Prologum quendam galeatum ſive Præfationem longiſſimam, (implet enim 208 paginas,) qua & autoritatem Patrum Eccleſiæ in univerſum propugnat, &, primam Epiſtolam omnino Clementem habere autorem, evincere ſtudet. Primo igitur contra Patrum obtrectatores, Dallæum atque Clericum, ſtatuit, in S. Scripturæ lectione non privatas, ſed Patrum Eccleſiæ interpretationes ſequendas eſſe, ex eorumque monumentis diſci debere, quod autoritas Epiſcoporum ſit juris divini. Maxime primi ſecundique ſeculi Patribus ſummam tribuit autoritatem, tanquam teſtibus quam maxime

maxime idoneis tum doctrinæ, tum disciplinæ ecclesiasticæ. Nec sine salutis æternæ periculo negligi aut rejici posse putat interpretationes Patrum in doctrinis Fidei: nec minus nefas ducit, eorum traditionem repudiare de disciplina & regimine ecclesiastico. Copiose his disputatis, breviter diluere studet argumenta, quibus nonnulli auctoritatem Patrum labefactare sunt conati. Hinc certos exhibet canones, secundum quos judicari debet, utrum libri antiquissimis Ecclesiæ doctoribus tributi sint genuini, an supposititii: horumque canonum ductu multis demonstrat, *Constitutiones Apostolicas* & *Canones Apostolicos* esse supposititios. Contra eorundem canonum criticorum præsidio fretus statuit, genuinos omnino fœtus esse *Hermæ Pastorem, Epistolas Barnabæ, Polycarpi, & Ignatii.* Innuit autem illas Ignatii epistolas, quas e Mediceo Codice in lucem protulit Vossius. Nam alteras auctiores pro genuinis habentem Whistonum copiose refutat. Nec primam Clementis Romani epistolam genuinam esse dubitat: de secunda merito dubitari, concedens.

Succedunt Præfationi duæ dissertationes breviores, quarum priore de divinitus instituto clero Christiano, posteriore de unitate Ecclesiæ agitur, & utrobique Clementis Romani consentiens suffragium adducitur. Priore igitur, postquam questus esset, ab una parte Papam Romanum erepta Episcopis potestate divinitus concessa summum sibi arrogasse imperium, ab altera permultos divinam Cleri originem & a Laicis distinctionem impugnare, & Clerum omnibus suis juribus ac privilegiis exuere conari; contra utrosque docet, (1) Christum esse summum religionis nostræ sacerdotem, (2) eum virtute sacerdotii sui Apostolos constituisse sacerdotes in Ecclesia, iisque Ecclesiam suam commisisse, adjecta potestate, alios eodem modo Ecclesiæ præficiendi, (3) Apostolos constituisse alios, qui in eadem jura pascendi regendique Ecclesiam sibi ex integro succederent, ac, ne Ecclesia deficeret, ordinem successionis per omnia futura sæcula in Ecclesia instituisse. Altera dissertatione docet Noster, ad Patres Ecclesiæ, imo ad S. Scripturam provocans, tenendam nobis studiosissime esse unitatem Ecclesiæ, nec quen-

quam extra Eccleſiæ unitatem poſſe ſalutem conſequi. Conſiſtit autem, ſi Noſter recte judicat, unitas Eccleſiæ in una fide, una doctrina, iisdemque Sacramentis a Chriſto inſtitutis, ac uno Eccleſiæ regimine a Chriſto non interrupta ſucceſſione derivato. Addit, unum hoc regimen eſſe Epiſcopatum, rurſusque cavere unumquemque jubet, ne extra cancellos Eccleſiæ deprehenſus æterna felicitate excidat.

Sequuntur jam Clementis epiſtolæ nitidiſſime deſcriptæ, quarum codicem MS. qui unicus in orbe eſt, diligenter inſpexit Editor ac religioſe ſecutus eſt. Adjecit annotationes doctiſſimas, in quibus textui a mendis liberando accuratiſſimam navat operam, inſertis emendationibus & conjecturis Junii, Boiſii, Cotelerii, Felli, Colomeſii, & Clerici. Sub finem operis hujus ſeorſim exhibentur Notæ Patricii Junii, &, quæ nondum ante editæ fuerant, Joannis Boiſii, ac denique Cotelerii.

NOVUS THESAURUS ANTIQUITATUM Romanarum, congeſtus ab ALBERTO HENRICO DE SALLENGRE, Celſiſſimorum ac præpotentium fœderati Belgii Ordinum rei æreariæ Quatuorviro, nec non Sereniſſimæ Principis Arauſionenſis Conſiliario.

Tomus II.

Hagæ Comitum, apud Henricum du Sauzet, 1718, fol, Alph. 8 plag. 6 Tabb. æn. 15.

QUam viam *Cl. de Sallengre* in colligendo Antiquitatum Romanarum Theſauro ingreſſus fuerit, anno 1717 in his Actis p. 49 ſatis, ut credimus, & abunde expoſitum eſt, quam etiam ob cauſam nihil amplius nobis relictum exiſtimamus, quam ut alterum hujus Theſauri volumen more noſtro perluſtremus, & quid rei illud complectatur, breviter edifferamus. Initio igitur occurrit *Andreæ Cirino, Clerici regularis Meſſanenſis, antiquarum lectionum de urbe Roma, ejusque Rege Romulo, liber ſingularis*, qui anno 1665 Panormi in folio promulgatus eſt, & novem ac quinquaginta capitibus abſolvitur, quo-

quorum decem prioribus de urbe Roma, de ejus nomine, & Deo tutelari agitur; poſt, cur Roma κατ' ἐξοχὴν urbs dicta ſit? & an Æneas unquam in Italiam ingreſſus fuerit? an Romæ nomen dederit? quam figuram urbs Roma habuerit? diſquiritur. Præterea Romuli & Remi parentum ſeries a Troja usque exſtructa evolvitur, & Romuli inprimis fratrisque Remi vita & res geſtæ aliquanto copioſius enarrantur. Iſte liber dimidiam fere partem totius voluminis conſtituit, in quo, etiamſi multa occurrunt, quæ de doctrina Autoris teſtantur, nihilominus, quod nec ipſe *Cl. Sallengre* inficiari poteſt, nonnulla ſine ordine hinc & illinc diſperſa inveniuntur, & aliquoties absque omni cauſa repeti ſolent. Hinc autorem morte opinione citius abreptum, ultimam huic libro manum admovere haud potuiſſe, facile crediderimus, quamobrem, ſi quid recte conjicimus, celeberrimus Grævius, ſecus ac ante conſtituerat, hunc librum in Theſauro ſuo forte de induſtria omiſit, quamvis *Cl. Sallengre* aliam ea de re foveat ſententiam, & libri raritatem eum ab hoc propoſito detinuiſſe opinetur. II *Claudii Salmaſii brevis diſſertatio de Secretariis* nunc primum in lucem edita conſpicitur, in qua Salmaſius de Notariis, Scribis, Librariis, Cancellariis, Referendariis, & quibuscunque Secretarii nomen forte tribui poteſt, diſſerit. Equidem nomen Secretarii antiquitas ignorat, neque etiam ſcriptoribus medii, ut dicuntur ævi, uſu receptum fuit, utpote qui a ſecretis illos nominare ſolebant, Græci tamen Imperio ad finem vergente vocem ἀσηκρῆτις conflare cœperunt, cum apud Latinos Secretaria proprie illa vocarentur loca, in quibus judices conſidere, & jura interrogantibus reddere conſueverant. III *Octavii Ferrarii diſſertatio de Pantomimis & mimis* extat, quo nomine olim adpellabantur, qui taciti vel ſola ſaltatione, vel geſtu omnia, quæ a tragœdo canebantur, repræſentare poterant. Quomodo autem hoc fieri potuerit, nobis hodie exploratum non eſt, quoniam vel nulla, vel tamen admodum exigua hujus artis veſtigia ad ætatem noſtram pervenerunt. Poſtmodo autem, præter ejusmodi tacitos pantomimos etiam hoc nomine vocari ſolebant, qui non quidem ſaltatione & geſtibus ſolum, ſed

etiam voce ac verbis ita in ſcena res agere poterant, ut quid ſibi vellent, illico ſpectantibus pateret. IV *Nicolai Calliachii Syntagma poſthumum de ludis ſcenicis mimorum & pantomimorum* exhibetur, quod ſimile argumentum, ſed multo luculentius, quam Ferrarius tractat, & Venetiis anno 1713 a Marco Antonio Madero bibliothecæ D. M. præfecto editum eſt, etiamſi non integrum ſit opuſculum, ſed in fine aliqua deſiderentur. V *Joannis Antonii Aſtorii Diſſertatiuncula* aſſertur, quæ de monimento agit, quod Venetiis in ædibus Grimanis cernitur, & humanam faciem cum hac inſcriptione præ ſe fert:

BONO DEO
BROTONTI

Legendum heic cenſet Aſtorius Brontonti, Græce βροντῶντι, i. e. *Jovi tonanti* domeſtico ſacrum, quod variis inſcriptionibus illuſtrat. VI ſequitur *ejusdem Autoris Diſſertatio ad Magliabechium ſcripta, qua antiquum aliquod monimentum, quod ex Græcia allatum Alcmanis Poetæ Laconis eſſe creditur*, explicatur. Monimentum ex albo marmore, virum aliquem ſenem in ſella exhibet, circa quem alii quatuor lamentantibus ſimiles conſpiciuntur, cum hac epigraphe:

--ΚΜΑΝΟ ΣΤΡΑΤΗΕΣ ΗΚΕΣ ΤΙΔΟΕΕΗΔΙΣ ΧΙΡΑ ΧΤΕ---
--ΔΗΣΟωΝ ΥΜΕΤω----ΧΗΣΤΗΣ ΕΠΕωΣΗΧΗ.ΝΣ ΗΔΑΤΟΝΣΤΕ.
ΦΑΝΟΝΤΟΙΣ ΠΑϑΙΟΝ ΣΙΝ---
ΕΣΗΚΕΣ ΡΙΔΗΣ ΠΡΟΤΙΟΝ. ΟΣΑΙΖΟΝ ΕΥΣ ΖΑΝ.

Ex quibus verbis quomodo Aſtorius Alcmanem Poetam Græcum exſculpſerit, ipſe Lector in diſſertatione videre poterit. Huic VII ſuccedit *Andreæ Cruſii de Nocte & nocturnis officiis liber*, qui primo anno 1652 Bremæ, & iterum in eadem urbe 1666 aliquanto auctior prodiit. Qua ratione hic liber locum inter antiquitates Romanas invenerit, vix hariolari poſſumus, niſi quod, ut ejusmodi ſcriptoribus, qui ritus veterum exponunt, ſolemne eſt, aliqua de Romanis in eo reperiantur. VIII *Petri Bertii*, primum Lugduni Batavorum, poſt ubi ad Pontificiorum ſacra tranſierat, Lutetiæ regii Profeſſoris, *de aggeribus, & pon-*

Digitized by Google

& pontibus hactenus ad mare exſtructis digeſtum novum, cui libro conſcribendo occaſionem dedit obſidio Rupellenſis, ubi Cardinalis Richelius ad impedienda Anglorum auxilia aggerem in portu Rupellano exſtrui juſſit, quo tempore Bertius publicæ luci expoſuit, quæ de aggeribus, & pontibus in mari ſtructis digeſſerat, Regique Ludovico XIII non diu poſt expugnatam Rupellam dedicavit. Recenſentur autem in hoc opere pons Darii Hyſtaſpis f. ad bosphorum Thracium, pons Xerxis ad Helleſpontum, agger Alexandri M. ad Tyrum, Pyrrhi Epirotarum Regis, ac poſtea M. Varronis pons inter Hydruntem Italiæ, & Apolloniam Græciæ &c. Huic IX ob materiæ adfinitatem *Ludovici Ferdinandi Comitis Marſilii epiſtola de ponte a Trajano ſupra Danubium exſtructo* ſubjungitur, quæ nunc primum ex Italico ſermone, quo tomo XXII Diarii Veneti exarata legebatur, in Latinam linguam transpoſita videri poteſt. In ea autem id inprimis agit Autor, ut pontis Trajani magnificentiam, prout a ſcriptoribus vulgo jactatur, neutiquam famæ reſpondere oſtendat. Propterea etiam inter ceteros Dionem, vel rei veritatem non ſatis edoctum, vel adulationi inſervientem, poſteris narratione ſua egregie impoſuiſſe arbitratur. X conſpicitur *Paulli Petavii, in Francorum curia Conſiliarii, antiquariæ ſupellectilis portiuncula*, quæ Pariſiis anno 1610 in 4to prodiit, & multa continet, quibus rerum antiquarum periti ingenium exercere poterunt. Ipſe Petavius tam ſtudioſus antiquitatis fuit, ut Symboli loco id ſæpius in ore haberet: *cum nova tot quærant, non niſi priſca peto.* Huic iterum XI *ejusdem Autoris veterum numorum γνώϱισμα* ſubjunctum eſt, in quo multi Francorum numi, ſecundum exemplar Pariſienſe in æs inciſi, conſpici queunt. XII *Caroli Breti, Regis Conſiliarii, & in curia ſubſidiaria regni & fiſci Advocati, de ordine antiquo judiciorum civilium apud Romanos commentarius*, qui anno 1604 Pariſiis in 4to editus eſt, & privatorum judiciorum ordinem, quo olim cum Romani, tum Athenienſes uſi ſunt, explicat. Illud autem opuſculum, cujus Autor in dedicatione meminit, quodq; publicorum judiciorum ritus & ſolemnia exponere ait, lucem forte nunquam adſpe-

xit. XIII *Hieronymi Magii Anglarienſis de Tintinnabulis liber poſthumus, cum notis Franciſci Swertii fil.* & XIV *ejusdem de Equuleo liber, cum notis Iungermanni*, in quibus ſtupendam Magii memoriam merito mireris, utpote qui in captivitate Turcica nullis libris adjutus tot Autores illuſtravit, & emendavit, ut lucupletiſſima bibliotheca eum fuiſſe inſtructum, niſi aliud compertum haberes, facile crederes. XV *Angeli Rocha, Epiſcopi Taguſtenſis, & apoſtolici ſacrarii Præfecti, de Campanis Commentarius*, Romæ 1612 in 4to excuſus, in quo uſus Campanarum præcipue in ſacris apud Pontificios exponitur, qui etiam propterea magis ad ſcriptores rituum Eccleſiaſticorum, quam antiquitatum Romanarum ſpectare videtur. XVI *Hieronymi Boſſii de toga Romanorum Commentarius*, primum Ticini anno 1612, & poſt Amſtelodami anno 1672 evulgatus, in quo Autor ſatis erudite de toga variisque ejus generibus, prætexta ſcilicet, pura, candida, alba, pulla, picta, palmata, purpurea, pexa, raſa, vitrea, regia, & præſidiaria duodeviginti capitibus agit. XVII *Ejusdem de Senatorum lato clavo obſervationes nov-antiquæ in XIX ſyntagmata diſtinctæ*, quæ Ticini anno 1618 in 4to prodierunt. In iis autem uſus lati Clavi, quem inſigne Senatorum apud veteres Romanos fuiſſe, nemo ignorat, explicatur, & ex quinque eruditorum ſententiis, quas ea de re Autor adducit, ea lati clavi fuiſſe dicitur forma, quæ purpuream lineam in media veſte nominat. XVIII *Ejusdem Autoris Iſiacus, ſive de Siſtro opuſculum*, Mediolani anno 1622 in 12 promulgatum, exhibetur; Siſtrum inſtrumentum fuit, quo Ægyptii in ſacris Iſidis utebantur. De figura ejus Autores maxime inter ſe diſſident. Boſſius ita deſcribit: *Siſtrum crepitaculum ovale eſt, ex arguti metalli lamina factum, cujus apſis ſuperior tribus inſignitur figuris, una ſcilicet æluri humana facie in medio poſita; altera Iſidis in dextro latere, tertia Nephthyos in ſiniſtro; in ima vero ſui ipſius parte manubrium habet, quod dum concutitur, virgulæ quædam ex eodem metallo factæ, & per laminæ forulos trajectæ, aduncо utrinque cuſpide laminam ipſam percutiunt, quæ mox ſonorum edunt tinnitum.* Tandem XIX finem huic volumini imponit *Hieronymi*

mi Boissi Janotatius, sive de Strena liber, anno 1624 itidem Mediolani typis excusus, quem propterea hoc titulo Autor inscripsit, quoniam in Jani honorem strenæ datæ fuerunt a Romanis, Tatius autem primus fuit, qui hunc apud Romanos ritum solemniter introduxit. Omnis strenarum historia duodecim capitibus absolvitur, quam deinceps *luculenti totius voluminis Indices* sequuntur, & eorum, quæ allata sunt, agmen claudunt.

HENR. JACOBI VAN BASHUYSEN, S. TH. Doct. &c. Exercitationes ad Compendium œconomiarum Dei WILHELMI MOMMÆ, in usum auditorii sui editæ.

Serveſtæ, apud Jo. Frid. Ernestum, 1718, 8. Alph. 1.

SAtis ſe in ſcriptis, quæ Philologiæ Ebraicæ imprimis inſerviunt, edendis defudaſſe ratus Cel. Henr. Jac. van Bashuyſen operam ſuam & in Theologia ſanctiore illuſtranda, quod a munere ejus, quo jam Serveſtæ fungitur, alienum non eſt, non ſine fructu collocari poſſe judicavit. Quare poſtquam ipſa muneris auſpicia edita diſſertatione, quæ *nexum theoriæ & praxeos Theologiæ* defendit, cepiſſet, ſubſequentibus hanc *Diſſertationibus practicis* varii argumenti, *formam analyſeos ſuæ* cum *concionibus practicis* publici juris fecit: integrum vero *ſyſtema Theologiæ, Anbaltinum* a loco inſcribendum meditans, ſpecimen primum hujus XII *Diſſertationibus* exhibuit, quibus anno ſuperiore *Exercitationes* has *ad compendium Mommæ* ſubjunxit, quo Auditores ſuos ad conceptus ſuos, ut ipſe loqui amat, præpararet. Præfatio exercitationibus his præmiſſa nonnulla exhibet de Theologiæ Scripturariæ uſu & præſtantia, qua occaſione Autor Coccejum & Altingium præceptores ſuos contra criminationes aliorum defendit, & Coccejiimprimis manibus egregie parentat. Siſtit eadem præfatio nomina juvenum, qui hæc publice ventilarunt, ſubjuncta alia præfatione Hanoviæ anno 1711 jam conſcripta, qua rationem exercitii hujus publicarum exercitatio-

Digitized by Google

citationum tum temporis abrupti reddit. Sequitur deinde ipsum Compendium Oeconomiarum Dei vel dissertatio Mommæ & Exercitationes Autoris nostri ad illud, quæ notis textui Mommæ subjunctis absolvuntur, quibus difficiliora Mommæ in usum, ut ipse testatur, studiosæ juventutis maximam partem ex scriptis suis alio tempore editis expedit. Momma quidem in opusculo suo satis eleganti doctrinam imprimis de fœdere exponit, quam Coccejus libello de fœdere & in summa Theologiæ dilucide satis exhibet, ipse vero Momma in opere majore de Oeconomia temporum ab hac dissertatione diverso aliique Coccejani prolixius declararunt, sed hæc ita in summa exhibet Momma, ut summam summæ conflare hic supervacaneum videatur. Quare pauca tantum ex Autoris nostri notis adducimus. P. 26 duplicem facit traditionem, illam quæ tandem scripta est, & quæ ore tantum ad filios translata disciplina arcani & cabala vera dici possit. P. 29 sententiæ Mommæ subscribit, quæ sacrificia ab ipso Deo primum instituta docet, quod & de conjugio Adami, baptismo & sabbatho contra Spencerum memor. P. 34 Genes. IV, 4. Deum beneplacitum suum erga sacrificium Abelis ἐμπυρισμῷ combustione hostiæ cœlitus facta declarasse putat, quoniam hostias Aaronis & Salomonis eodem signo sibi acceptas esse significaverit. P. 57 locum 1 Petr. III, 18, 19, 20 non de locali Christi ex mortuis resuscitati descensu ad inferos, sed de præconio pœnitentiæ, quod per Spiritum S. Christus apud homines sceleratos tempore Noachi obiverit, exponit. P. 63 locum Gen. VI, 3. לא ידון רוחי באדם לעלם deferens in eo Coccejі expositionem reddit: *non judicabit spiritus meus quemquam in termino vitæ*, ad introductum propter malitiam hominum vitæ terminum breviorem respici existimans. P. 70 illos, qui ex Gymnasiis in Academias emigrant, nihil magis agere credit, quam qui in minore senatu prolata in majore confirmari cupiunt. P. 72 ad 1 Petr. IV, 6, ex quo Momma probari posse existimavit, quod de plurimorum diluvio pereuntium salute æterna bonam spem concipere liceat, observat, de electis hic sermonem esse vita jam defunctis, qui beneficiis hujus vitæ a Deo privati a sceleris peccati hac ratione purgati in æternum servati fuerint

fuerint. P. 86 ſabbathum N. T. non ſimpliciter ab Apoſtolis inſtitutum, ſed Deo prædeterminante decretum docet, & hujus in alium diem translationem Pſ. CXVIII, 24 aſſeri, ſibi quidem perſuadet. P. 90 idololatriæ originem poſt diluvium locat. P. 96 ſeqq. ſententiam Mommæ ad Geneſ. XI, 4 deſerit, qui exſtructum Babelis opus de civitate & ſenatu conſtituendo, apud quem religionis dictatura eſſet, explicat: ipſe vero rem ita declarat: homines illius temporis pharum quandam opus rude exædificaſſe in ſignum, quo ad unam eandemque ſedem omnes colligerentur, tum vero Deum, qui a diſperſis hinc & inde populis orbem habitari volebat, turrim illam demolitum fuiſſe, qua deſtructa populum alias ſedes quærentem non uno momento ſed tempore ſibi ſuccedente ore diverſo loqui cœpiſſe, ſola familia Heberi cum fide Adami linguam Hebræam primævam ſervante. Occurrunt inſuper variæ notæ Autoris, quæ Syſtema Theologiæ Coccejanæ præeunte Coccejo & Altingio multum ſæpe declarant: ipſe ubi Coccejum & Mommam deſerit, Altingium plerumque ſequitur. P. 146 Deum œconomias ſuas non ſtatim a creatione incepiſſe perhibet, ſed præparationem primum ad illas factam in ſtatu naturæ integræ, deinde poſt lapſum tempus promiſſionis primum initia ſua habuiſſe, poſtmodum duo teſtamenta Vetus & Novum executioni data. P. 176, 177 ſqq. inter fœdus & teſtamentum Dei diſtinguit. Teſtamentum dicit, teſtationem mentis de hoc vel illo bono alii præter meritum dando, & ſic *vetus teſtamentum* appellat ex mente Coccejanorum voluntatem DEI de danda hereditate terreſtris Canaan: *novum* vero voluntatem DEI de danda hereditate cœleſtis Canaan & mundi. *Fœdus vetus* promiſſionem dicit populi, quo ſe omnia quæ Deus poſtulaturus eſſet, ex propriis viribus facturum promittit, & a Deo deinde cum vitam æternam, tum bonum teſtamenti, expectaturum. *Novum* contra *fœdus* dicit promiſſionem populi Dei, qua ſpondet, ſe omnia bona a Deo acceptarum, hinc nihil meriturum, interim facturum quod poteſt, per DEI gratiam, ſub expectatione hereditatis cœli & conſummationis eccleſiæ ac hereditatis mundi. *Fœdus* vetus & vetus

teſtamentum Autor cum Altingio orditur ab exitu Iſraelitarum ex Ægypto, quo tempore fœdus gratiæ quod cum patribus initum renovare cum filiis parabat, perverſo populi reſponſo, Exod. XIX & XX, נעשה ונשמע *audiemus & faciemus*, commutatum eſſe in fœdus operum ſibi perſuadet, quod nomine jugi deſignari autumat. Pertinet huc quoque decalogus, non quidem quoad ipſa præcepta ſpectatus, ſed quoad circumſtantias, ſub quibus altera pars fœderata obſequium ſpopondit. Jugum illud auctum eſſe cenſet cum Iſraelitæ vitulo aureo facto graviſſime in Deum deliquiſſent, nec tamen fœdus gratiæ, quod fœdus juventutis dicit, prorſus abolitum eſſe judicat, ſed bonitate DEI conſervatum, licet velo execrationis tectum & jugo legis aggravatum, ex quo fideles ſe male reſpondiſſe: *audiemus & faciemus*, viderint atque ita reſipuerint. Annexus eſt his Autoris exercitationibus Index duplex locorum Scripturæ, verborum & Autorum, brevisque addita ſub calcem compellatio ad ſtudioſam juventutem de doctrina fœderis divini morum doctrinæ ex Scripturis ſedulo jungenda.

JUSTI HENNINGII BOEHMERI JC. Succincta Expoſitio Doctrinæ de Actionibus; adjectæ ſunt in calce Poſitiones de Gradibus Matrimonialibus & Ordine Succedendi.

Halæ, in Officina Rengeriana, 1718, 8.
Alph. 2 plag. 6.

RIgidiores paulo, quam par eſt, Romanos in cuſtodiendo Proceſſu ſuo Judiciario fuiſſe, negabit nemo, qui plurima in Foro ſecundum Formulas a Prætore Judici Pedaneo præſcriptas expedienda fuiſſe perpendit. Inde enim Proceſſus ille *Formularius*, tot item negotia *Ordinariæ Perſecutionis*; inde differentia Actionis *bonæ fidei, ſtricti juris & arbitrariæ*. Et quamvis in nullius amplius verba ſeu Formulas jurare in Foro noſtro jubeatur judex; minime tamen hoc ipſo omnis ceſſat Proceſſus Judiciarii ſubtilis ſolennitas; quin potius multæ Actiones peculiarem ſuam naturam ex Jure Romano conſtanter

ter retinerunt, quæ in concipiendo libello non sine ineptitudine negligitur. Præterea compenint quoque ex uno eodemque negotio plures sæpius Actiones, diversæ plane naturæ & indolis, quæ si ab Advocato penitus non intelligantur, fieri facile potest, ut præ commodiore, faciliore & utiliore minus commodam, difficilem & inutilem eligat. Imo & in Judice ista cognitio necessaria est, ut commodam pro natura negotii ferat sententiam. Ut vel proinde inconsultum foret, si quis in studio Juris Practico excolendo doctrinam de *Actionibus* negligere velit.

Quod cum fapientes penes se reputasset Consult. Autor, ante octo fere annos *sucinctam de Actionibus expositionem* in usum Auditorum, conscribendi consilium cepit; quæ postquam secunda nunc vice prelo commissa fuit, longe auctior illustriorque prodiit.

Omnem vero materiam in tres partes speciales dissecuit; quarum *prima* indolem exhibet Actionum peculiarem, *secunda* ipsas Actiones sigillatim considerat, *tertia* de cumulatione earundem agit. Methodus, quam in singulis sequitur, eo redit, ut consideret, (1) cui competat Actio (2) contra quem (3) ad quid detur (4) quam diu detur (5) quid probandum sit (6) ubi agendum sit (7) quo processu (8) denique quibus exceptionibus ipsa Actio expolita sit? S. I. C. I. §. II.

Actionis vocabulum de Jure Romano in stricta significatione, quatenus opponebatur extraordinariæ cognitioni, denotabat actum, qui *solemnibus Formulis*, propolito negotio conuenientibus, a Judice Pedaneo erat peragendus. Quæ formulæ olim ita immutabiles erant, ut causa caderet, qui vel in syllaba erraret. Sed formulis tandem cum Judice pedaneo sublatis applicari cepit vox Actionis illis remediis, quibus, *novo ordine foluuntur*, maxime J. Cæsarino, *substituto*, agi debuit. Erat etiam in Foro Romano olim ingens differentia Actionum *bonæ fidei & stricti Juris*; ast verum hujus distinctionis fundamentum a plurimis ignoratur. Consult. Autor illud ex *Jurisprudentia* Romanorum *Formularia* repetendum esse existimat. Conventionum quippe apud Romanos duo erant genera, *Naturalium & Civilium*, illæ utpote ex Jure Gentium de-

C. 2. §. 3

C. 3. §. 14.

§. 19.

§. 20.

§. 29. scendentes & naturalem præstationem habentes? solennitatem formularium apud Romanos haud ullam desiderabant, sed secundum simplicitatem Juris Gentium contrahebantur atque
§. 30. inde Contractus b. f. dictæ sunt. Hæ sc. *Civiles* Juri Romano, qua tali, propriæ erant, nec apud alias gentes obtinebant atque in his unice secundum *formulam* ore nuncupatam aut scripto expressam judicabatur, nec fines formulæ excedere permissum erat; unde strícti Juris nomen sunt sortitæ. Ex quibus
§. 44. concluditur, non dari amplius in Foro nostro Contractus strícti Juris fed omnes hodie esse b. f. Quod attinet Actiones arbitrarias, hæ a superioribus in eo differebant, quod in b. f. judiciis judex adjudicet, quæ non sunt verbis formu-
§. 53. laribus expressæ, licet sint in Jure determinatæ; in arbitrariis autem determinantur, quæ sunt incerta & indefinita & specia-
S.2C.4§.64 liter libello petinequeunt. Muri sive Mœnia Romanis dicebantur *Res sanctæ*, quod ideo sactum videtur Consult. Autori, quod conservata essent dedicataque Diis Tutelaribus, quo factum, ut quoties urbem obsiderent, Deos Tutelares prius per facerdotes evocarent, quorum in tutela oppidum esse scirent, promittentes ipsis eundem aut ampliorem locum & templa
§. 65. Romæ extruenda, uti passim ex Livio & Plinio constat. Sic pariter sepulchra religionem quandam habere dicebantur, quod essent dedicata *Diis Manibus*, quales defunctorum animæ credebantur. Inde Jura circa sepulturam *Jura Manium* dicta fuerunt & soleunis in Monumentis sepulchrorum formula conspiciebatur: *Diis Manibus sacrum*. Inde *res nullius*, inde *di-*
§. 68. *vini Juris*, inde *religiosæ* appellabantur. Hoc cultu Gentilium, quem Diis Manibus exhibebant, factum, ut in extruendis exornandisve monumentis nullis sumtibus parcerent; religionis quippe dicebatur interesse, monumenta extrui & exornari.
C. 6§. 4.5. Nuda Pacta Jure Romano nullam produxisse Actionem notissimum est, quod quidam inde factum esse existimant, quia pro *conventione indeliberata vel indeterminata* Jure Civile habita fuerint; sed Autori nostro ista ratio haut arridet, aliam proinde subsituens, autumat, Romanos in hunc maxime finem pactis vim obligatoriam detraxisse, quia ut plurimum his promis-
sis op-

Digitized by Google

ſis opponi ſolet exceptio *nudorum tractatuum*, quod ut evitetur, litibusque anſa eo magis præcidatur, novam formam cuilibet negotio præſcripſere, qua obſervata conſtaret evidentiſſime, conventionem inter paciſcentes abſolutam fuiſſe ; quale pactum ita formatum nomine ſpeciali *Contractus* dicitur. Porro in definiendo Conſanguinitatis gradu reſpectum perſonarum recte pronuntiandum eſſe monet Conſult. Autor, ut ne forte quis in errorem deducatur, quaſi non adſit paternitas & filiatio e. g. ſi dixerim : Meines Groß-Vaters Bruders Groß-Vater eſt meus Atavus magnus ; Meiner Schweſter Kinder Groß-Vater eſt Pater meus ; Meines Groß-Vaters Sohns einzіger Sohn ſum ipſemet ; Meines Groß-Vaters einzige Tochters-Tochter eſt mea ſoror. Affinitas etiam contrahitur per injuſtum concubitum : ſic qui duas ſorores imprægnavit, neutram ducere poteſt. Sic Maritus poteſt fieri Affinis uxoris ſuæ, ſi cum ejus ſorore concumbat. Prohibitionem Lev. XVIII & XX factam Conſ. Autor haud quidem pro lege univerſali, totum genus humanum reſpiciente, habet ; nihilominus tamen ex eo, quia Chriſtianiſmus ex ſententia Chriſtianorum primitivæ Eccleſiæ non ſit nova Religio, ſed tantum reformatus Judaiſmus, præterea ipſa prohibitio ad *agenda* & *mores*, neutiquam vero ad Politiam vel ritus Judaicos ſpectet, concludit, Chriſtianos nullo modo ſolutos eſſe a vinculo harum LL. Matrimonialium. Quod vero in dicto Cap. XVIII Lev. tantummodo ad perſonas, non vero gradus reſpexerit ſummus Legiſlator, inde probabiliter aſſeri ſibi perſuadet ; (1) quia prohibitio iſta, tanquam lex nova poſitiva eſt ſtrictæ interpretationis ; (2) quia Deus alias ſine dubio clarius locutus fuiſſet, imprimis cum Judæis, populo ſatis duro & pertinaci, lex eſſet præſcribenda ; (3) quia Magiſtrorum Hebræorum ſententia in N. T. a Chriſto nunquam fuit reprehenſa ; (4) quia ex contraria ſententia multæ fluunt difficultates ; (5) quia nova harum prohibitionum repetitio Lev. XX facta eſt, ubi tamen eædem perſonæ tantum enumerantur ; (6) denique quia diſſentientium argumenta facile exploduntur.

De Grad. Matr. C. 2. §. 7.

C. 3. §. 2.

§. 3.

C. 5. §. 2.

§. 4.

§. 7.

§. 8.

§. 9.

§. 10.

§. 11.

§. 12.

§. 13.

RATIO PRÆLECTIONUM WOLFIANARUM IN Matheſin & Philoſophiam univerſam.

Halæ Magdeb. in Officina Rengeriana, 1718, 8. Plag. 1 3/2.

RAtiones, quæ Cel. *Wolfium* permoverunt, ut ſuarum in Matheſin atque Philoſophiam univerſam prælectionum rationem publice redderet, in Præfatione recenſet, nempe ut ſatisfiat iis, qui de iisdem per literas percontantur, aut quod ipſis non mature de iisdem conſtiterit, conqueruntur, tum quod non deſint, qui ipſius lectiones larvatas tanquam proprii ingenii fœtus edunt. Dividitur libellus in duas ſectiones, quarum prior prælectionibus in Matheſin; alter prælectionibus in Philoſophiam deſtinatur. Quem ſibi finem in lectionibus Mathematicis propoſuerit, Sect. I c. 1 docet. Primus ſcilicet finis eſt cultura intellectus; alter vero cognitio veritatum mathematicarum, vel ad diſciplinas ceteras inſtar principiorum, vel ad vitam humanam utilium. Prior cum ſit ipſi primarius, ut ſtudium Matheſeos omnibus utile reddat, accurata in tradenda Matheſin utitur methodo. Poſterioris conſequendi gratia, theoriis praxes jungit. Alteram diſciplinarum Mathematicarum partem lectionibus privatis, alteram publicis deſtinavit, ne ſuperficiaria tractatio obſtet, quo minus finem primarium conſequatur. Privatis ſerviunt Arithmetica, Geometria, Trigonometria, Mechanica, Hydroſtatica, Hydraulica cum Architectura civili & militari atque Pyrotechnia; publicis Optica, Aſtronomia, Geographia atque Gnomonica; Algebra ſive Analyſis, quæ ad paucorum eſt palatum, privatiſſimis reſervatur. De illis cap. 2, quod de curſu Mathematico inſcribitur, de iſtis cap. 3, de his denique cap. 4 agit. In omnibus Cl. Autor finis primarii cauſa utitur methodo analytica a principiis progrediens ad concluſiones. Hinc in Arithmetica, itemque in Analyſi, frequentiſſime utitur *principio reductionis* (quod vocat) *ignoti ad notum* E. gr. in algorithmo additionem reducit ad vulgarem numerationem nummorum; ſubtractionem ad eorundem permutationem; in algorithmo ſpecioſo irrationales quantitates ad rationales,

Digitized by Google

nales, & ita porro. Oſtendit etiam, quomodo in Arithmetica demonſtrandi rigor cum deſiderata tyronibus brevitate ac facilitate conjungatur, & quomodo exempla ſingularia ſint ſcribenda, ut demonſtrationem univerſalem veluti oculis ſpectandam exhibeant. Ab Arithmetica ad Geometriam digreditur, ubi demonſtrationes ad duplex reducit principium, *congruentiæ* ſcilicet ac *ſimilitudinis*, quorum iſtud fundamentum eſt Geometriæ *Euclideæ*, hoc *Wolfius* primus in Geometriam introduxit, *Leibnitio* anſam præbente, ut quædam demonſtrationes fierent breviores, faciliores ac clariores & Geometria æthiologica evaderet. In explicandis demonſtrationibus operam dat, ut indolem demonſtrationis diſtincte percipiant tyrones, & ut demonſtrationum comprehenſio facilitetur. De demonſtrationum analyſi ita loquitur. Primam propoſitionem" ſuppeditat theorematis hypotheſis aut conſpectus Schematis in" uſum demonſtrationis delineati, quæ ob terminum quendam" communem propoſitionem aliam anteriorem in memoriam" revocat (in primis nempe demonſtrationibus definitionem vel" axioma aliquod). Ex his duabus propoſitionibus tanquam præ-" miſſis combinando terminos in utraque diverſos infertur Con-" cluſio. Hæc inſtar præmiſſæ novi Syllogiſmi aſſumitur &," ut ante, ob communem terminum propoſitionem aliam ante-" riorem in memoriam revocat: unde denuo nova concluſio" infertur. Interdum ex conditione theorematis aut intuitu" ſchematiſmi duæ vel plures concluſiones eliciuntur, quæ inter" ſe comparatæ novam exhibent propoſitionem præmiſſæ loco" ſumendam in ſequente ſyllogiſmo." Hac ratione progreditur Autor, donec tandem prodeat propoſitio, quæ ad demonſtrandum proponebatur. Declarat analyſin exemplo, & præter alia ſingularia, quæ ſubnectit, ejus neglectui tribuit lapſus eorum; qui methodum mathematicam irrito ſucceſſu ad alias diſciplinas applicare ſtuduerunt. Ad demonſtrationum comprehenſionem facilitandam utitur *examine propoſitionum* & *reductione demonſtrationum ad intuitum.* Examen inſtituitur, ſi Schema juxta conditionem theorematis delineetur & ope inſtrumentorum examinetur, quæ in theſi enunciantur, utrum ita ſe habeant,

ant, nec ne: ubi dandam esse ait operam, ut ad demonstrationem manu ducat, immo (si fieri potest) eam eodem modo contineat, quo singulare continet universale, quo in casu examen *demonstrationem mechanicam* appellat. *Demonstratio ad intuitum* reducitur ope Artis characteristicæ. Conclusiones nempe syllogismorum characteribus exprimi & distincte sub Schemate scribi jubet, ut integram demonstrationem uno obtutu comprehendere singulasque propositiones sigillatim expendere liceat. Quomodo id fieri possit, exemplo docet. Consultius judicat, demonstrationem omittere, quam nimis imperfectam aut prorsus paralogismis scatentem tradere: immo monstrat, singulari quadam utilitate quasdam propositiones demonstrabiles in tyronum gratiam sine demonstratione assumi. Egregium deprehendit artificium ad terminos in omni Matheſi facile retinendos, eorumque definitiones, quotiescunque visum fuerit, proprio Marte eruendas, si in schematismis lineis atque angulis adscribantur nomina vi definitionum ipsis vindicanda, modo caveatur, ne conspectus schematismi reddatur confusus: id quod facilius ipsius judicio posset evitari, si *ars characteristica* haberetur adeo exculta, ut singularum rerum commodi prostarent characteres. Pleniorem *Artis characteristicæ generalis* mentionem injicit, ubi in Algebra de commoda quantitatum denominatione agit, quam aliter inveniri ac perfici posse negat, nisi ab exemplis singularibus notiones universales abstrahendo & has iterum per determinationes speciales specificando, prout alibi se distinctius expositurum promittit. Characteres tum demum optimos censeri ait, si omnes relationes datas distincte exprimant, quas in resolutione problematis attendere debemus, aut si definitionem rei intuitui exhibeant. Istos characteres demonstrativos esse & æque fœcundos ac ipsas notiones, quas adæquate referant. Commendat itaque tyronibus *reductionem notionum ad characteres* per combinationem characterum simplicium. Formulæ & expressiones analyticæ, judice Nostro, cognitionem Symbolicam convertunt in intuitivam eamque puram, h. e. uno obtutu comprehendendum exhibent, quod ad rem præsentem spectat, super-

ſuperfluis remotis, ut & confuſe & diſtincte percipi poſſit, prout commodum viſum fuerit. Cum tandem cap. 5 de inſtituto lectionum mathematicarum privatiſſimarum diſſerit, notatu digna ſunt, quæ docet de modo ex ipſo diſcente interrogationibus aptis eliciendi, quod doceri debet.

De lectionibus Philoſophicis plura nobis commemoranda forent, niſi metuendum eſſet, ne recenſio ſtatutos limites excederet. Cum Cl. *Wolfio* Philoſophia ſit omnium poſſibilium ſcientia, ita ut Philoſophus rationem eorum diſtincte perſpiciens excellentius cognoſcat, quæ in diſciplinis ſuperiorum Facultatum vulgari modo pertractantur; finis lectionum Philoſophicarum eidem eſt, ut præclara ingenia ad diſtinctam cognitionem manu ducat & principia ſufficientia tradat, quibus unusquisque ad rationes eorum, quæ ipſi cognoſcenda offeruntur, intime perſpiciendas prompte utatur. Eum ut conſequatur, operam ſe dare ait Sect. 2 c. 1, ut 1 accuratas tradat earum rerum, de quibus agendum eſt, definitiones, nec utatur voce niſi diſtincte explicata, 2 ut nihil ſine probatione aſſumatur, ne: 3 in obſervationibus & experimentis (quod plerumque fieri ſolet) *vitium ſubreptionis* committatur, 4 ut ſingula inter ſe, quantum datur, connectantur, h. e. ut antecedentia ſint conſequentium rationes. Neglectui ſtudii Philoſophici tandem tribuit, quod paſſim omnium Facultatum eruditi nihil diſerte explicare, nihil ſufficienter probare, nihil quod ſatisfaciat ad objectiones reſpondere valeant, quodque tot quotidie in lucem edantur opinionum monſtra. Circa ſingulas diſciplinas Philoſophicas 1 principia recenſet, quibus dogmata ſua ſuperſtruit & viam ingenue monſtrat, qua ad ea pervenit: 2 methodum exponit, qua in tradendis ſingulis diſciplinis utitur: 3 utilitatem eorum oſtendit. Orditur cap. 2 a lectionibus Logicis, in quibus regulas explicat veritatem inveſtigandi & examinandi. Etſi enim ultro largiatur, artem inveniendi per exempla exerceri debere & ejus præcepta maximam partem a veritatibus jam ante cognitis pendere; non tamen inutilem judicat diſtinctam regularum generalium cognitionem, quam confuſe intuentur, qui donum meditandi ſolo exercitio ſibi

 com-

compararunt. Cum ſtudio logico mathematicum conjungere jubet, cum regulæ logicæ tantum commonefaciant, quid in dato quolibet caſu fieri debeat, Matheſeos vero ſtudium vires largiatur iis ſatisfaciendi. Philoſophiæ rationalis principia *Wolfiana* jam recenſuimus in Actis A. 1713 p. 133. Non opus itaque eſt, ut de iis in præſenti verba faciamus. Cap. 3 ad *Metaphyſicam* progreditur, per quam ſcientiam de Deo & mente humana rerumq; principiis intelligit. Neque etiam contrarius eſt, ſi ad eam *Philoſophiam primam* ſeu *Ontologiam* referre volueris. Ait ſe primum, cum apud nos Philoſophiam doceret, eſſentias rerum arbitrarias per rationes finales exſculpentem, *creaturas* per repræſentamina perfectionum divinarum definiviſſe, diverſitate creaturarum in diverſis Deum repræſentandi modis fundata, & in commercio mentis cum corpore explicando cum *Carteſio* ad motum divinum confugiſſe. Sed cum *Carteſianum* dogma a *Leibnitio* minus probari intellexiſſet, qui arbitraria non admittebat, notione eſſentiarum arbitrariarum accuratius examinata, tandem deprehendiſſe, quod nulla veritas in arbitrio divino fundetur, cum omnis independenter ab eodem demonſtrari poſſit, & hinc eſſentias rerum ab intellectu divino derivaſſe, antecedenter ad omne decretum; *Leibnitio*, cui ea de re ſcripſerat, probante. Legit deinde, quæ de ſyſtemate harmoniæ præſtabilitæ in Actis A. 1705 p. 573 extant, & ab eo tempore in res metaphyſicas novo ſtudio inquirere cœpit, operam inprimis dans, ut doctrinæ eſſent ab omni ſecta liberæ, definitionibus nimirum ac demonſtrationibus fundamentalibus ita conceptis, ne ipſi idealiſtæ ac ſceptici eas rejicere poſſint, utque vi dogmatum ſuorum ratio reddi poſſit mutationum in mente. Notiones itaque quæſivit diſtinctas Dei atque mentis humanæ omniumque ſubſtantiæ utriusque attributorum, & in leges inquiſivit, quas ſervant mutationes mentis. Reperit autem rationem ſucceſſionis perceptionum in mente deſumi 1 ab harmonia earum cum mutationibus quæ in organis ſenſoriis accidunt, 2 a nexu fortuito idearum in imaginatione, 3 a ſyllogiſmo, 4 a repræſentatione boni & mali, 5 a ſenſu perfectionis & imperfectionis. Cum itaque expenderet, perceptiones mentis reſpon-

reſpondere mutationibus organorum ſenſoriorum corporis noſtri & ab his tandem pendere omnes notiones reliquas, immo in his fundari nexum fortuitum idearum & ab iſtis initium ſumere omnem ratiocinationem; vim perceptivam mentis a corpore limitari, ſicque tandem a ſitu corporis in univerſo pendere intellexit. Unde *animam* definivit per ſubſtantiam, quæ univerſum ſibi repræſentat pro ſitu corporis organici in univerſo: quam animæ notionem admodum fœcundam & harmoniæ præſtabilitæ *Leibnitianæ* conſonam deprehendit, etſi eam quoque in ſyſtemate influxus phyſici & cauſarum occaſionalium locum habere poſſe agnoſcat. Ceterum *univerſum* definit per ſeriem poſſibilium ſimultaneorum & ſucceſſivorum inter ſe connexorum, & ſpirituum differentias a diverſis univerſum repræſentandi modis arceſſit. Plurium univerſorum poſſibilitatem, quam in Theodicæa ſumit *Leibnitius*, Noſter ex natura contingentium demonſtrat. *Intellectum* vocat repræſentationem poſſibilium. *Voluntatem* mentis inclinationem ad objectum pro ratione boni in eodem repræſentati; *Noluntatem* vero mentis reclinationem ab objecto pro ratione mali in eo repræſentati. *Libertas* ipſi eſt determinatio interna ad electionem ejus ex pluribus poſſibilibus quod melius apparet. Etſi autem eſſentiam Dei in vi repræſentandi diſtincte omnia univerſa conſiſtere ſtatuat; in ejus tamen exiſtentia probanda ſumit definitionem nominalem, quod ſit ſubſtantia, in qua ratio ſufficiens exiſtentiæ univerſi ſive idealis, ſive realis continetur. Mittimus quæ de exiſtentia entis a ſe & ejus a mundo & mente diverſitate, divinisque attributis annotari poterant. In Philoſophia prima emendanda etiam aliquid ſtudii poſuit & multum *principii rationis ſufficientis* uſum deprehendit. E. gr. *Actionem* definit per mutationem ſtatus, cujus ratio continetur in ipſo ſubjecto, ſtatum ſcilicet mutante; *paſſionem* vero per mutationem ſtatus, cujus ratio continetur in alio a ſubjecto ſtatum mutante diverſo. Cap. 5 collegii experimentalis rationem deſcribit, in quo fundamenta ponere nititur ad Naturæ ac Artis phænomena intelligendum neceſſaria. Eum in experimentis ſervat ordinem, ut anteriora contineant rationem poſteriorum, nec ullum proponit experimentum, cujus non appareat uſus aliquis peculiaris, quem aliud

licet agnatum habere tamen nequit : alia nempe ſunt principia explicandorum aliorum, alia examina hypotheſium phyſicarum, alia Naturæ ac Artis arcana revelant, alia ingenium in explicandis phænomenis exercent, alia methodum experimentandi illuſtrant. Ordinem hunc & genera experimentorum vide apud Autorem ipſum. Cap. 6 de collegio Phyſico differit, in quo experimentis dogmata ſubnectit. Finem lectionum phyſicarum ſtatuit, ut habitum conſequantur auditores phænomena naturalia ad rationes ſuas revocandi. Abſtinet itaque ab hypotheſibus fictitiis, neque in principiorum loco habet, niſi quod vel experientia clara, vel demonſtratione nitatur : nec adeo ulterius progreditur, quam obſervationes ac experimenta permittunt. Conjecturas probabiles ſubinde admittit, quatenus ad inveniendum veritatem ſerviunt & experimentis anſam præbent. De elementis parum ſollicitus in cauſis phænomenorum proximis acquieſcit. Veritates tamen phyſicas inter ſe connectit & poſteriora ex prioribus, quantum datur, deducit. Orditur ergo a natura corporis ac inde pendentibus affectionibus. Progreditur ad corpora mundi totalia &, quod ex iis componitur, Mundi ſyſtema eorumque mutuas in ſe invicem actiones. Hinc in ſpecie conſiderat Terram &, quæ in ea accidunt, mutationes. Tandem in vegetabilibus & animantibus ſubſiſtit. Specialiora videat lector apud ipſum Autorem, qui inter alia monet, in Phyſicis doceri poſſe, quomodo in corpore repræſententur mutationes mentis ac inde conſenſus cum corpore obtineatur. Duo nobis commemoraſſe ſufficiat, 1 quod colores fixos eadem prorſus ratione produci ſtatuat, quo emphatici gignuntur, non per nudam reflexionem, ſed per duplicem inſuper refractionem, in ingreſſu in maſſulas cavas & in egreſſu ex iisdem : 2 quod ipſemet ſæpius animalcula in ſemine maris contemplatus fuerit & aliis ſpectanda exhibuerit. Cap. 7 philoſophiæ practicæ deſtinatur, ad quam Philoſophiam practicam univerſalem, Ethicam, Oeconomicam, Politicam & jus Naturæ refert. *Philoſophiæ practicæ univerſalis*, hactenus inauditæ inter Philoſophos, ſpecimen aliquod publice dedit in Academia noſtra A. 1703, methodo mathematica conſcriptum, quo primum *Leibnitio* innotuit & ejus favorem ſibi conciliavit. In ea ex-

Digitized by Google

ea explicat fundamenta omnibus disciplinis specialibus communia & artificia generalia, per quæ ex istis fundamentis veritates speciales in disciplinis specialibus derivantur. Unde eam definivit per scientiam affectivam practicam dirigendi actiones liberas ad finem optimum per regulas universalissimas. Theoriam juris naturæ & omnis Philosophiæ practicæ ad hanc regulam reducit, quod *actiones dirigi debeant ad summam sui aliorumque perfectionem*, quam in natura mentis humanæ fundatam demonstrat. Actiones sua natura bonas & malas agnoscit, cum naturaliter influant in nostram statusque nostri perfectionem vel imperfectionem, & ad eas obligationem ex ipsa mentis natura deducit. Ad praxin descendens docet, quomodo data qualibet agendi occasione casus omnes possibiles eruantur; quomodo nexus actionum cum fine ultimo reperiatur; quomodo media ad finem ducentia & impedimenta detegantur & remedia inveniantur; quomodo elevanda sit mentis acies ad hunc acuminis gradum, ut objecti appetibilis cujuscunq; in vita obvii cum fine ultimo nexum perspiciat; quomodo excitetur ardor nil quicquam faciendi nisi eidem conforme; quomodo obtineatur, ut ad conspectum objecti cujuscunque appetibilis cum fine ultimo nexum cogitemus; quomodo imperium in sensus, imaginationem atque affectus obtineatur; quomodo denique homo eo adducatur, ut naturæ suæ convenienter vivat. Hæc quidem in isto specimine jam continebantur. Nunc vero superaddit methodum generalem mores aliorum conjectandi, quæ fundatur in motivis generalibus ex actionibus hominum atque passionibus animi elicitis. Monstrat Autor theoriæ suæ cum Philosophia Sinensium consensum. Philosophiam specialem in quatuor capita distinguit, de officiis erga Deum, erga se ipsum, & erga alios, atque de societatibus simplicibus & compositis. Officia hominis erga Deum ad honorem Numinis reducit, hoc est, ad actus, quorum motiva sunt perfectiones divinæ: alterum enim, *Wolfio* judice, sincero affectu colit seu honorat, qui edit actus, quorum motiva sunt perfectiones alteri competentes. Media petit a distincta perfectionum divinarum cognitione, quæ animum ad assensum cogat. Officia erga se ipsum quoad maxima minima ex naturæ humanæ atque status humani perfectione derivat:

unde etiam officia erga alios intelliguntur, aliis enim debemus, quod nobis ipsis, sed ita, interprete *Wolfio*, ut alius non habeat jus petendi ab aliis, nisi quod ipsi necessarium in sua non habet potestate. In doctrina de societatibus suprema ipsi lex est summa sociorum, quam in societate conjunctis viribus consequi possunt, perfectio, & hinc in specie in civitate, quicquid saluti ac tranquillitati ejusdem convenit. Est autem ipsi *Salus Reip.* non impeditus civium progressus ad maximas, quas viribus conjunctis consequi possunt, perfectiones, cum *beatitudinem* in genere definiat per non impeditum progressum ad majores indies perfectiones. Monet autem quod in sua Philosophia practica eodem nexu omnia cohæreant, quo in Matheſi. Ultimum denique caput de lectionibus physicis publicis inscribitur, in quibus specialia themata pertractat. Animus ipsi est ostendere Auditoribus, quomodo principiis in lectionibus physicis privatis stabilitis uti possint ad quæstiones specialiores progressuri, & exemplis artificia analytica edocere, quibus in veritatibus physicis detegendis Naturam perscrutaturi uti debeant. Recenset deinde in specie argumentum lectionum hiemalium A. 1716, æstivarum A. 1717, hiemalium anni ejusdem, æstivarum A. 1718 & hiemalium anni præsentis. Ceterum spem denuo facit singularum Philosophiæ partium patrio sermone edendarum. De iisdem autem, compendiis istis absolutis, olim prolixius commentabitur idiomate Latino, si Deus vitam & vires concesserit.

HOROGRAPHIA TRIGONOMETRICA, SEU Methodus accuratissima arithmetice per sinus & tangentes horologia quævis Solaria in plano stabili qualitercunque situato, etiam declinante & simul inclinato, facili negotio describendi, & quædam alia, quæ Vialia dicuntur &c. cum suis fundamentis & rationibus in gratiam aliorum exhibita. Autore P. BERNARDO GRUBER, Sacri Ordinis Cistercienſis in Monaſterio B. V. Mariæ De Alto Vado Profeſſo, in Collegio Archiepiſcopali Pragæ Art. L. L. & Philoſ. Profeſſore.

Vetero-Pragæ, typis Wolffgangi Wickhart, 1718, 4. Alph. 1 plag. 14 Tabb. æn. 11.

Cenſor

Digitized by Google

CEnſor libri R. P. *Georgius Thomas*, e Societate Jeſu, Mathematum in Academia Pragenſi Profeſſor, in Approbatione, quæ eidem præfixa comparet, monet, *Chriſtophorum Clavium*, poſtquam libris quatuor Gnomonicam Geometrica methodo pertractaſſet, judicaſſe, quod perdifficile ſit, ut illa uſus in nullum errorem labatur, etiamſi ea in re diu multumq; ſeſe exercuerit, atque hinc lib. 5 methodum Arithmeticam tanquam Geometrica certiorem propoſuiſſe. Idem inſtitutum in Gallia ſecutus eſt *Picardus*, qui lineas ad horologia ſolaria deſcribenda neceſſarias una cum angulis requiſitis Trigonometrice computare docuit in Praxi magnorum Sciatericorum, cujus mentionem fecimus in Actis A. 1695 p. 129, & inter Noſtros Cl. *Doppelmeyerus* in parte quarta, quam Gnomonicæ *Welperi* A. 1708 tertia vice recuſæ adjecit, c. 10 & 11. Eandem methodum excoluit & ad quodvis horologiorum ſolarium genus aptavit R. P. *Gruber*; poſtquam (quod in præfatione fatetur) diu in aſſequenda methodo Geometrica delineandi horologia ſolaria deſudaſſet. Accommodavit eam captui tyronum, ut proprio Marte eandem addiſcere poſſint. Eum dubio procul in finem quoque præmittit, quæ ex Sphæra, Trigonometria & Aſtronomia ſupponi poterant. Nimirum part. 1 c. 1 explicat terminos, qui in Sphæricis & parte Aſtronomiæ Sphærica circa Sphæram & primum mobile occurrunt. C. 2 declarat terminos in utraque Trigonometria uſitatos atque analyſin triangulorum rectilineorum & ſphæricorum rectangularium; prætermiſſa ſolutione obliquangulorum, quod eorum rarior ſit in methodo ſua uſus. C. 3 Quæſtiones quasdam aſtronomicas circa primum mobile ſolvit, quarum in ſua methodo eſt uſus, atque una ad datum quodvis tempus locum Solis verum computare docet, additis Tabulis ſolaribus ex *Streetii* Aſtronomia *Carolina*. Subjungit alia problemata in praxi ſciaterica neceſſaria, e. gr. quomodo invenienda ſit linea meridiana, itemque planorum declinatio & inclinatio, & in appendice ex Geometria practica repetit ad horologiorum ſolarium deſcriptionem profutura. Ab hiſce præliminaribus ad methodum ſuam progreditur, quam parte ſecunda ad horologia primaria applicat, æquinoctialia ſcilicet, polaria, horizontale & verticalia, quibus non modo lineas horarias, verum

etiam

etiam ſigna Zodiaci inſcribere docet. Idem parte tertia præſtat in horologiis ſecundariis, quæ in planis inclinatis, declinantibus a verticali primario, vel a meridie, vel ab Horizonte, atque deinclinatis delineantur: ubi etiam rationem habet horologiorum eccentricorum. Tandem parte quarta methodum transfert ad horologia, quibus arcus diurni & horarum varia genera inſcribuntur, itemque ad annularia, quadrantalia, cylindrica, magnetica, lunaria & ſtellaria. Colophonem imponit horologium univerſale, quod ſimul ſolare, lunare & ſtellare exiſtit. Subjunguntur Tabulæ aſcenſionum rectarum eclipticæ & chordarum reſpectu radii 1000 partium, ne chordas, quando iis ad deſcribenda horologia opus eſt, ex canone ſinuum petere opus ſit.

THERMOMETRUM AEREUM A THEODORO BALTHASARE Med. D. recens inventum.

COnſtructio hujus thermometri ſequenti ratione abſolvitur. Paretur tubulus vitreus, recurvus A G B C D, globo E inſtructus, qui globus quanto capacior eſt, tanto magis thermometrum ſenſibile evadit. Longitudo tubi AB debet eſſe major quam $2\frac{1}{2}$ ped. qualis requiritur pro barometris ordinariis. Præterea in A debet eſſe apertura, per quam immittendum eſt argentum vivum vel ope infundibuli chartacei, vel ſi anguſtius ſit orificium, calefaciendo globum E, & orificium A in argentum vivum immittendo. Tantum autem argenti vivi immittendum eſt, quantum ſufficit ad totum tubulum A G B C D replendum. Hoc facto eousque inclinetur thermometrum, ut argentum vivum totum tubum usque ad orificium A impleat, ſigilletur tubus hermetice in A, vel, quod commodius fieri poteſt, obturetur lacca, qua literas obſignare ſolemus. Statuatur deinde thermometrum in ſitum erectum, ita ut extremitas A, quæ antea aperta fuerat, ſummum obtineat; deſcendet

argen-

argentum vivum ab A, & hærebit in G, illa circiter altitudine, in qua eo tempore argentum vivum in barometro consistit; cum aer globo inclusus tantum valeat, quantum altitudo totius atmosphæræ, ideoque argentum vivum, quod inest tubo, sustineat in æquilibrio. Sed cum clauso orificio A aeris externi commercium denegatum sit, argentum vivum tubo inclusum nihil amplius patitur a mutata aeris externi gravitate, sed mutationes caloris & frigoris posthinc solæ in hoc thermometrum operantur. Supponamus enim in erecto thermometro argentum vivum ex A descendisse usque in G, sic ut portio tubuli AG vacua maneat, si deinde aer in globo E incalescat, rarescet, & per consequens argentum vivum tubi ultra G sustollet, contra si aer globi refrigescat, idem condensabitur, vel saltim ab incumbentis argenti vivi pondere se comprimi patietur, quamobrem illud in tubulo denuo descendet. Quemadmodum igitur in thermometro Florentino crescente calore spiritus vini expanditur & in tubo ascendit, ac contra ingruente frigore idem condensatur & descendit; ita in hoc thermometro aer calore expansus sursum protrudit argentum vivum, & contra condensatus frigore, descensuro argento vivo locum concedit. Multifariam hoc thermometrum aereum præstat Florentino. Aer semper eodem modo condensatur & rarescit, non autem spiritus vini. Citius etiam hoc thermometrum mutationes caloris & frigoris percipit, & cum superior portio AG vacua sit, nihil est, quod ascensuro argento vivo resistat, ideoque rupturæ tantopere obnoxium hoc thermometrum non est, cum in Florentino aer, qui nunquam penitus excludi potest, expansioni spiritus vini obnitatur, & eam quoque ob causam vitrum facile rumpatur.

Usus jam hoc thermometro toto anno abhinc elapso, ejusdemque variationes singulis diebus annotavi.

Sicut vero ubique clauso vase genuinum hoc est thermoscopium; ita si inferius in globo fiat apertura, thermometrum hoc mutatur in barometrum, & contra si barometri recurvi vasculum inferius lacea signatoris claudatur, inde fiet thermometrum aereum. Quodi autem superior apertura in A recludatur, inde fit thermometrum vulgari quodammodo simile. Nam non tantum calor crescens, sed etiam aeris externa gravitas diminuta efficient, ut argentum vivum in tubo ascendat; & e con-

trario calor diminutus vel frigus auctum, atque præterea aeris externi gravitas adaucta argentum vivum in tubo depriment.

DISCOURS SUR LA STRUCTURE DE FLEURS.

i. e.

SERMO DE STRUCTURA ET DIFFERENTIA Florum, usuque partium, eos constituentium, & Constitutio trium generum novorum plantarum, Araliastri, Sherardiæ, & Bœrhaviæ, Autore SEBASTIANO VAILLANT, Demonstratore Plantarum Horti Regii Parisiensis.

Lugduni Batavorum, apud Petrum van der Aa, 1718, 4. Plag. 7.

SIstitur hic sermo de Florum fabrica & differentia', usuque partium, quæ illos componunt, habitus a Clarissimo Vaillant, cum X Junii 1717 stirpes in Horto Regio Parisino demonstrare auspicaretur, prout a studiosis rei herbariæ exceptus fuit, cui ejusdem in Latinam linguam versio combinatur. Quoniam enim nullus Botanicorum hactenus Florum ideas, nisi confuse admodum, depictas dedit, isti nihilominus inter omnes stirpium partes, quibus plantarum character definitur, maxime earum naturæ singulari conjuncti spectantur, operæ pretium duxit Autor Clarissimus, in ipsis auspiciis Demonstrationum Botanicarum quædam de illis monere.

Generaliter loquendo Flores juxta Autorem appellari debent organa diversos plantarum sexus constituentia. Conspiciuntur scilicet hæc organa quandoque nuda, ut in Typha palustri, Limnopeuce Cordi, Potamogeito affini graminifolia Raji, in quibusdam Fraxini speciebus, aliisque. Petala vero ubi ambiunt Flores immediate, pro his tegendis atque defendendis formata sunt, hæc nihilominus Autor, tanquam speciosissimam Floris vulgo appellati partem constituentia, Florum nomine insignit, quacunque demum fabrica constructa fuerint, quocunque etiam colore superbiant, sive ambiant organa utriusque sexus uniti, sive alterutrum, sive partem ad aliquem horum sexuum spectantem cingant, modo folia horum petalorum non sint eadem cum foliis suæ plantæ. Quibus positis nudos seu spurios Flores nominat organa generationis petalis privata,

privata, veros vero, qui eis inveſtiuntur, ſicque Flores ſtamineos ex hac claſſe expungit. Organa, quæ diverſos plantarum ſexus conſtituunt, duo primaria habentur, ſtamina ſcilicet, & ovaria. Stamina ceu maſcula organa componuntur capitulis & caudis, apices & filamenta vulgo dictis. Capitula ſeu teſticuli geminis conſtant loculis ſeu capſulis membranaceis, quæ in completis quibusque plantis binos habent receſſus pulvere plenos, cujus granula utplurimum in qualibet plantarum ſpecie formam aſſumunt definitam. Caudæ vel filamenta, quæ ligandis ſuſtinendisque teſticulis inſerviunt, vel pro vaginis valorum ſpermaticorum haberi debent, ſunt vel ſimplicia, ut in plantis gramineis, cyperaceis, umbelliferis, aliisque, vel ramoſa, ut in ricino lauroque; hæc quidem diſtincta ſunt & ſeparata a ſe mutuo in floribus harum ſtirpium; at in aliis, ut plerisque malvaceis, cucurbitaceis, leguminibus &c. reperiuntur adeo unita, ut unum efficiant corpus. Ortus organorum maſculinorum non ubivis unus idemque eſt, utplurimum tamen hic in baſi embryonis fructus, quoties intra florem ſive polypetalum, ſive monopetalum continetur, conſpicitur; modo hujus ſegmenta usque ad centrum ejus porrigantur. Eſt &, ubi organa hæc oriuntur a lumbis embryonum, ut in nymphæa alba majore. Si flos embryoni innaſcitur, calicemque poſſidet, plura habet petala, & eadem organa naſcuntur vel ex capite embryonis, aut ex ungue petalorum, vel ex ſpatiolis vacuis intra petala relictis, aut denique a ſuperficie interna partis illius calicis, quæ embryonem coronat. Quando vero flos monopetalus minus profunde ſectus eſt, ſive embryonem contineat, ſive embryo eum ſuſtineat, organa hæc fere ſemper a parietibus internis floris oriuntur. Aſarum tamen excipiendum eſt ab hac regula, in quo formant orbiculum inſtar collaris ſub latiori inferiorique parte tubæ, ut & in Ariſtolochia & ſupra ovaria Ari Europæi, ſed binis hiſce poſtremis Flores integri absque lobis ſunt. Flores vero, qui maſculina tantum organa continent, quod attinet, hæc non niſi cavitati ipſius Floris affigi poſſe, ſatis intelligitur. Caudæ teſticulorum quemadmodum petalorum naturam omnino referunt, ita ſæpe contingit, ut in quibusdam ſpeciebus florum polypetalorum illæ transformentur in petala, ſicque grata forment monſtra, ſub titulo florum plenorum venientia, in quibus

raro vel nunquam teſticulos videre licet. Injuſtæ quippe hæ crudelesque novercæ ab ipſis cunis eosdem devorant, ſibique rapiunt avide omne illorum pabulum. Neque tamen voraces hæ vel ſic quieſcunt, imo vero æque inimicæ cuicunque demum ſexui, poſtquam uni jam exitiales factæ, mox alium pariter aggrediuntur, lentaque ſenſim fame conſumentes mori denique præ languore cogunt. Hinc ſemina horum infœcunda abortiunt, raroque fit, ut frugifera reperias, inter male fortunatos ſuperbientium Florum horum fructus. Ovaria, a Malpighio matrices dicta, ſunt plantarum organa fœminina, in quibus ſemina, ceu vera ova ad maturitatem usque perfectam nutriuntur, in Ventrem & Collum, ſeu in Corpus & Tubas dividenda. Corpus vel Venter, ceu inferior ovarii pars, nequaquam ſemper incluſa flori habetur, ut e. g. in plantis cruciferis; contra vero ſæpe ſuſtentaculum tantummodo floris apparet, ut in pomiferis, umbelliferis, plurimis liliaceis, & cucurbitaceis &c. cum interim Tubæ, quæ hoc coronant, terminantque, ſemper intra Florem comprehendantur; claro equidem indicio, Florem in conſervationem organorum ſexus utriusque tantum conformatum eſſe, nequaquam vero in præparationem ſuccorum, qui nutrimentum primum præbent embryoni fructus; nec enim ſui aliud pabulum capit niſi a pedunculo ſuo vel ſuſtentaculo, quo ſimul alitur, fulciturque totum integri floris corpus. Tubæ hæ, quas Fallopianis comparat Noſter, ad ova deferunt, non exigua quidem ipſa pulveris fœcundi grana, quæ teſticuli ſuper illas ejaculentur, aut in earum excutiant infundibulum fictum, ſed halitum tantum aut ſpiritum volatilem, qui pulvere hoc ſe expedit, ovaque ipſa fœcundat. Cum autem plantarum uterque ſexus non ſemper unitus reperiatur in uno eodemque Flore, contra vero alteruter ab altero ſæpe remotus ſit, quandoque ſuper eadem planta, quandoque diverſis plane in ſtirpibus, tres ſtabilit Noſter Florum ſpecies, Mares ſcilicet, Fœmellas, & Androgynas. Flores maſculi, quos Botanici recentiores ſteriles ſpuriosve appellant, ſunt illi, qui ſola organa maſculina continent; Fœmellæ Flores, quos Botanici proliferos vel fructiferos vocant, ſola comprehendunt ovaria vel ſolas tubas. Androgynas vel Hermaphroditos flores appellat Noſter, ubi uterque ſexus in uno

uno flore apparet. Superſunt calices, qui quanquam non ſint partes ad floris naturam abſolute requiſitæ, ideoque nec in omnibus deprehendantur, funguntur tamen integumenti officio, præcipue quoties in multas partes diviſi ſunt, ubi Autor Clariſſimus, quemadmodum monophylli a polyphyllis, & monopetali flores a polypetalis diſtingui poſſint, uberius docet, quæ recenſere nimis foret prolixum. Quæ demum ſint Notæ characteriſticæ & ſpecies novorum generum plantarum, Araliaſtri, ad quam Ninzin aut Ginſeng Chinenſium ſpectat, Sherardiæ, & Bœrhaviæ, ex Autore L. B. haurire poterit.

Bericht von der Natur und denen Eigenſchaften des Pyrmontiſchen Waſſers.

i. c.

D. FRIDERICI SLARE, SOCIETATIS REgiæ & Collegii Medici Londinenſis Socii, Relatio de Natura, proprietatibus & virtutibus Aquarum Pyrmontanarum, ex Anglica in Germanicam linguam translata a GEORGIO LUDOVICO PIDERIT.

Anno 1718. 8.

Plag. 7.

Aquarum Pyrmontanarum efficaciam equidem in Germania ſatis jam celebrarunt Johannes Pyrmontanus, Andreas Cunæus, Georgius Bollmannus, Johannes Reiskius, & Johannes Philippus Seippius, nunc vero earum fama in Anglia quoque ad ſui examen invitavit curioſos naturæ ſcrutatores. Ex quo enim Sereniſſimus Magnæ Britanniæ Rex fontes Pyrmontanos non ſine exoptata ſanitatis ſuæ conſervatione non ſolum ipſe adiit, ſed & eorum aquas in Angliam apportari juſſit, harum copiam nactus Clariſſimus Slare, cujus in Materia Medica examinanda induſtriam jamdum in Actis his anno 1716 menſe Martio pag. 139, Experimenta ejus circa lapidem Bezoardicum & vindicationem ſacchari recenſentes, commendavimus, experimenta varia in Societate Regia non minus ac Collegio Medico Londinenſi, præſentibus quamplurimis eorun-

dem membris cum iisdem adornavit, inque tractatum vernacula lingua hoc titulo: *An Account of the Nature and excellent Properties and vertues of the Pyrmont Waters*, anno 1717 exscriptum, a nobis quidem nondum visum, collegit, quem deinde Georgius Ludovicus Piderit in Germanicum traduxit idioma.

Gustu scilicet acutum, spirituosum, & gratum detexit saporem martialem in his aquis Clar. Slare, ex potu vero majus robur majoremque resocillationem percepit, quam ex acidulis Spadanis, quæ tamen hactenus præ reliquis in Anglia fuerunt æstimatæ. Alcalicas ideo istas esse judicat, quia ex affusione spiritus cornucervi vel salis ammoniaci in nullum effervescentiæ motum abripiuntur, lacti vel tepido vel ebullienti affusæ hoc non solum non coagulant, sed per quatuor vel quinque dies a coagulatione omni præservant. Nucum gallarum granum semis cum unciis sex aquarum harum intime permistum in momento summe purpureum, superficietenus vero superaffusum cœruleum exhibuit colorem, sensim ad nigredinem vergentem, qualem etiam tincturam, sed elegantiorem, unciæ tres aquarum quatuor vel quinque foliis Théæ affusæ extraxerunt. Observavit insuper, aquas has suas quam diutissime conservare virtutes, etiamsi ad dissita transvehantur loca, aut aeris accessui pateant; minerale intime secum permistum gerere, non facile ex eis præcipitandum; plus etiam ferri vel vitrioli continere, hinc citius per vasa lactea penetrare, cum massa sanguinea felicius se combinare, præstantioresque edere effectus quam reliquas vitriolicas aquas. Purgandi virtutem illis denegat, quia salis, cui vis purgans debetur, exilem concedunt quantitatem, ad sal marinum potius, quam catharcticum amarum, quo reliquæ acidulæ pollent, accedentes. Si vero numerosos quis ex earum usu numeraverit secessus, copiæ nimis cito evacuatarum aquarum & nimio motui inter potandum instituto hunc effectum adscribit Noster, simplicem etiam aquam affatim haustam alvum laxare, edoctus. Monet igitur, ut ne in excessiva quantitate istæ aquæ ingurgitentur, nec nimis cito scyphi exhauriantur, aut corpus validis motibus defatigetur, ne aquæ a viis urinariis, quas expurgare solent, retrahantur, & vel cum secessibus, vel cum sudoribus ex corpore proscribantur. Virtutem potius adstringentem & confortantem, diluentem satque abster-

absergentem eisdem affluat; hinc affectibus primarum virarum non minus, quam aliarum corporis regionum apprime convenire eas, judicat; ac ne ventriculum debiliorem magis gravent, vel cum aqua purissima eas miscere, vel ferrum candens in eis extinguere jubet.

Atque hæc est summa Relationis hujus Cl. Slare, quam prelo jam subjecerat, cum Cunzi & Seippii. Tractatus de aquis Pyrmontanis, reliquos enim supra allegatos Autores non conspexit, ad manus ejus pervenirent; hinc quæ circa hos, ut & Anonymi Angli Scriptum de Acidulis, præsertim Ipswicense subjungit, monenda duxit, sub calcem libri adjungit; eadem autem prolixius recensere, nostrum non fert institutum. Tantum vero abest, ut Clariss. Piderit in omnibus Autoris sententiæ subscribat, ut in multis ab eodem se dissentire, in adjectis notis palam fateatur, certo credens, acidum in Acidulis non quidem prædominari, non tamen penitus desiderari.

HISTORIÆ BIBLIOTHECÆ FABRICIANÆ Pars II. Autore JOANNE FABRICIO.

Wolfenbuttelii, apud Godofr. Freytagium, 1718. 4. Alph. 3.

CUm de summe Rev. Autoris instituto dictum jam fuerit in Actis anno 1717 M. Nov. p. 501, cum primam operis partem recenseremus, nunc brevius rem expediemus in hac altera, quæ quidem & argumenti gravitate & observationum ac emendationum ubertate primæ minime cedit. Pertexit nimirum Cel. Autor Commentarios in S. Scripturam, quibus deinde libros alios Theologicos, Systematicos, Polemicos, Symbolicos, Morales, Homileticos, tum Juridicos, Politicos, Synodicos, Geographicos, Chronologicos & Historicos subnectit. De Urbani Regii, germanice *Kenig* dicti, operibus agens, judicium ejus de Luthero, anno 1534 perscriptum, p. 80 observat: *Talis ac tantus est Theologus Lutherus, ut nulla secula habuerint similem. Scribimus quidem passim, & tractamus Scripturam, absit invidia verbo, sed Luthero collati, discipuli sumus.* In Jo. Brentii deinde Tomis VIII & Ægidii Hunnii Tomis V recensendis multum Noster operæ ponit, quibus Martini Geleri, Thomæ Gatakeri, Samuelis Bocharti, Simonis Episcopii, Stephani Curcellæi, Casp. Schwenckfeldii commentationes subjiciuntur, subinde sub censuram ab Autore revo-

Digitized by Google

revocatæ. Cumque paucis recte conflet de Bibliotheca fratrum Polonorum, quos Unitarios, vel Socinianos vocant; paulo verbosius de illa agit a p. 57, ad 80. Autores illius habentur Fauftus Socinus, Jo. Crellius, Jo. Slichtingius, & Jo. Ludovicus Volzogenius, Irenopoli, id eſt, Amſtelodami 1656. Vi. Voll. etiſt, de quibus ſingulis differitur dilucide, ut cognoſcatur, quid quilibet conſignaverit, & ad quem referendæ ſint illæ commentationes; quæque cujusvis vita, ſtudia, mores, & fata peculiaria fuerint. Ad eam Bibliothecam adjecta ſunt 5. XII Sam. Przipcovii cogitationes ſacræ, cum tractatibus varii argumenti, Eleutheropoli 1692. Thomæ Aquinatis ſummam Theologiæ perconſens, editionem, quæ Paravii e typographia fuminarii in 12 tomis XII prodiit, oprimam ac poliriſſimam haberi obſervat. Examinatis inde Gregorii de Valentia & Martini Becani operibus, Eſtii Comin IV libros ſententiarum, Bellarmini, Adriani & Petri de Walenburch, fratrum, M. Ant. de Dominis ſcriptis & Jo. Launoji epiſtolis, Libros ſymbolicos conſideravit, Formulam Concordiæ, Corpus item doctrinæ Julium, iteratam & ſolidam Defenſionem pupillæ &c. quibus Matth. Flacii catalogus teſtium veritatis, Mart. Chemnitii & Jo. Gerhardi loci Theologici, Hutteri item, Petrarchæi, Muſculi, Zanchii, Chamierii, Forbeſii a Corſe, Juelli, G. J. Voſſii, Noriſii, Limborchii, Vvicelii aliorumque ſcripta ſuccedunt. In Juridicis Corpora Jur. Civ. & Can. in Politicis Goldaſti imprimis ſcripta diligenter excutit, aliaque. In libris ſynodicis Fr. Longi a Coriolano ſumma conciliorum, Guil. Beveregii ſynodicon, Hen. Spelmanni concilia, &c. Concilium Conſtantienſe per Ulricum a Reichenthal, Conſtanz 1483, Auguſt. Patavii 1483, 1536, Francof. 1575, liber perrarus, & fortaſſe primus eorum, qui in Germani de re heraldica prodiere: Jo. Stumpfii hiſtoria concilii Conſtantienſis, Tiguri 1541, & imprimis Acta Hardtiana hujus Concilii accurate & copioſe recenſentur, qua occaſione optat Autor, ut cetera quoque quæ affecta habeat Cl. von der Hardt, utpote obſervationes in ſacram Scripturam, & collectio Actorum Concilii Baſilienſis, cujus nos quidem manum paratam injecimus A. 1718 menſe Septembri p. 417, in lucem producat. Sed ut prætermittamus ceteros, in quibus Strabo, Stephanus Byzantinus, Philo, Fl. Joſephus, a Noſtro quamplurimis locis illuſtratus & emendatus, Scriptores item Hiſtoriæ Eccl. vereres, ut & Byzantini, Centuriatores Madeburgenſes, Baronii annales, Arnoldi hiſtoria hæreſium, non leviter ab Autore caſtigata, Huſſi & Hieronymi Prag. opera aliaque eminent; nihil nobis ſupereſt, quam ut vota noſtra repetamus & ſimme Rev. Autori vitam & vires integras ad abſolvendam hanc Bibliothecam apprecemur.

Proſtat cum hoc Menſe Supplem. Tomi VII Sectio III.

Digitized by Google

ACTA ERUDITORUM,

publicata Lipſiæ
Calendis Aprilis Anno M DCC XIX.

ITALIA SACRA, SIVE DE EPISCOPIS Italiæ & Inſularum adjacentium, ad noſtram usque ætatem, Opus ſingulare Provinciis XX diſtinctum; Autore FERDINANDO UGHELLO, Florentino, Abbate SS. Vincentii & Anaſtaſii ad Aquas Salvias Ordinis Ciſtercienſis. Editio ſecunda, aucta & emendata, cura & ſtudio NICOLAI COLETI, Eccl. S. Moyſis Venetiar. Sacerd. Alumni.

Tomus I, II, III.

Venetiis, apud Sebaſt. Coleti, T. I & II 1717, T. III 1718, fol. Alph. 20.

EGregie de Ughello non minus, quam de univerſa Rep. literaria merentur *Coleti* Fratres, Nicolaus, qui opus Ughellianum magno labore conſarcinatum revidit, emendavit & ad noſtra tempora continuavit, & Sebaſtianus, qui in eo accurate & compte imprimendo nihil intermiſit. Fuit Ughellus, ut ex præmiſſa huic editioni Julii Ambroſii Lucentii (qui Italiam S. reſtrictam, auctam, veritati magis commendatam dedit Romæ 1704, f.) Epiſtola patet, Florentiis A. 1594 12 Cal. Aprilis natus; Ciſtertienſi deinde ordini adſcriptus. Is cum adoleſcens abjectas cœnobii ſui chartas forte perluſtraret, incidit ea occaſione in haud modicam auri ſummam, qua ad Abbatem illico delata, Bibliotheca inde cœnobii initia cepit, quam noſter poſtea plurimis voluminibus proprio ære complevit. Romam miſſus Franc. Piccolomineum aliosque audivit, ac deinde varia perreptans monaſteria,

ſteria, dum ſui imprimis ordinis monumenta excuſſit, conſilium de Italia ſacra edenda cepit, rurſusque Romam reverſus, ſimul cum Andrea Victorello Ciaconii de vitis Pontificum & Cardinalium opus notis illuſtrare & ad ſua tempore perducere juſſus eſt. A ſummis inde Pontificibus eccleſiaſticis penſionibus usque ad ſummam quingentorum aureorum auctus, Epiſcopatus tamen honorem continuo recuſavit; interim omne ſtudium condendæ Italiæ S. impendit, quam demum IX Voluminibus abſolvit, quamvis diris vexatus obtrectationibus, ægre admodum dolos, ſeductis etiam amanuenſibus, evitaret. Horum primum A. 1644 Romæ editum cum Mazarinus obtinuiſſet, adeo illi placuit inſtitutum, ut & ſponte autori horariam thecam auro gemmisque ornatam obtulerit, & eruditos Viros Pariſiis ad ſimile opus tentandum excitaverit. Demum cum nimia ſtudendi ſcribendique aſſiduitate tuberculum in ſtomacho contraxiſſet, extra lectum ſedens, monaſticum cucullum indutus, in corona monachorum, dum e paſſionis Dominicæ hiſtoria prælegerentur verba: *et inclinato capite tradidit ſpiritum*, expiravit A. 1670 14 Cal. Jun. Ejus iconem his verbis Lucentius exprimit: *Corpore fuit ſatis oblongo, optime quadrato, magis obeſo, quam tenui, & apprime robuſto præpollebat: ſpectabilis erat aſpectu, & cum quodam ſuffuſo rubore candidiſſimo. Capite aliquantulum calvus, barba obraſus omnino, fronte ſpatioſa, naſo ad labia prono, oculis aquilinis; in victu, veſtitu & inceſſu rigidioris monaſtici cultus obſervantiſſimus. Valuit judicii ingeniique rectitudine, & omnium, quæ ſcripſit, quæ legit, promptam ſemper retinuit memoriam.* &c.

Jam quid Rev. Editor in hac editione præſtiterit, videamus. Primum ergo Appendices juſtis paſſim locis inſeruit, deinde non modo de urbis & eccleſiæ, de qua ſermo, antiquo ſtatu, nunquam prætermiſſo menſæ Epiſcopalis annuo reditu, ejusque taxa, quæ in primo Tomo referre pene ſemper neglexerat Ughellus, paſſim quædam addidit, ſed & Epiſcopos ſubinde omiſſos, oppleta lacuna, inſeruit, abundantes expunxit, paſſim aliqua adjecit, & cum cuncta, quæ de ſingulis Epiſco-

Episcopis dici poterant, enarrare tempus non patiretur, Autores identidem a Prospero Mandosio Romano liberaliter communicatos in margine allegavit, documenta quædam antiqua addidit, feriemque Episcoporum ad hæc ipsa tempora studiose continuavit, & quo singula a Nostro suppleta facile internosceremur, ea diverso charactere a ceteris distingui curavit. Præterea quoties hallucinatum fuisse Ughellum comperit, in Notis vel ad marginem allegaris idoneis autoribus annotavit, nihil ausus in ipso textu immutare, præterquam errores typographicos, quos fustulit longe plurimos. Denique in Indicibus supplendis non vanam operam posuit: monumenta vero ad calcem Voluminum subinde ab Ughello repostta, ut in primo Chronicon Fossæ Novæ atque Arinense, in unum conferre Volumen e re duxit, ut adeo decem operis volumina deinceps proditura speremus. Ut suum etiam cuique tribuat, præter Mandosium modo laudatum, auroresque typis impressos, in quibus Lucentius sæpe, Tomo maxime I, memoratur, commendat imprimis diligentiam Salvini Salvini, Franc. Gasparoli, Petri Antonii Corsignani, Petri Pollidori, Dominici Rivieræ, Petri Ant. Roverscii, Odoardi Bonvicini, Bened. Bacchinii, Jo. Matth. Zappatæ, Petri Canneti, Hier. Baruffaldi, Jos. Lanzoni, Ph. Riccoputi, Bern. Gentilii, Jos. Tiraboschii, Jo. Bapt. Casotti, Umb. Benevolentii, Bened. Joannelli & Petri Sommier aliorumque. Ceterum cum liber jam dudum innotuerit eruditis, ex eo hoc loco specimina afferre supersedemus.

ANECDOTES &c.
hoc est,

HISTORIA ARCANA RERUM IMPERANTE auspiciis Ludovici XIII Richelio in Gallia gestarum.

Tomi II.

Amstelodami, sumtibus Societatis, 1717, 12 maj.
Alph. 1 plag. 15.

A pluribus perſcriptam eſſe hiſtoriam Richelii, neminem fugit. Non tamen veretur novi hujus operis Autor, ne ſuus labor ſit ſupervacaneus, quem impendit transferendis in Gallicam linguam iis, quæ in *Victoris Siri* Operibus hiſtoricis Italice conſcriptis exſtant de rebus Richelii. Etſi enim ceteri quoque Richelianæ hiſtoriæ ſcriptores hoc e fonte hauſerunt, ii tamen, indice Noſtro in Præfatione, non diligenter ſatis expoſuerunt conſilia ſecretiora, & molimina varia, quæ tempore Richelii in aula Gallica fuerunt ſtructa. Quæ igitur aliis in ſcriptoribus leguntur, ſicco pede Noſter tranſilit: ipſe in eo eſt totus, ut conſpirationes adverſus Richelium initas perſequatur, earumque ſucceſſum in apricum proferat. Obſervat inter hæc ſubinde, a quam tenui origine perſæpe pendeant maximarum rerum momenta, ſimulque characteres deſcribit perſonarum præcipuarum. Eadem in præfatione *Sirium* abbatem magnopere laudat, ac *Mercurium* ipſius vocat opus fide digniſſimum propterea quod & occaſionem habuerit maxima minima reſciſcendi tanquam Hiſtoriographus & in aula Gallica reſidens legatus, & ingenio præditus fuerit curioſiſſimo pariter ac perſpicaciſſimo.

Accedimus nunc ad Tomum priorem, & inde Lectoris in
Lib. I. gratiam depromimus, quæ ſequuntur. Richelius natus eſt Lu-
Pag. 1. tetiæ A. 1585 oriundus ex nobiliſſima familia *Dupleſſis* agri
3. Pictavienſis. Exſtincta eſt familia Richeliana cum fratre Car-
4. dinalis inimica manu occiſo. Ipſe Cardinalis adoleſcentiam ſuam transegit acerrima ſtudii Theologici cultura, *Doctoris* quoque adeptus inſignia. A Paulo V. P. M. creatus eſt Epiſco-
5. pus Lucionenſis vigeſimo tertio ætatis anno: quam quidem rem initio celavit Pontificem, ab eoque conſecratus petiit veniam mendacii hujus officioſi. Lutetiam redux circumſpexit viam inclareſcendi, eumque in finem excoluit artem concionandi, in qua cum ſe præſtaret virum egregium, innotuit Regi-
6. næ, Mariæ Mediceæ. Hinc inſinuavit ſe in favorem Mareſchalli Ancræi, (cujus character p. 38 ſq. deſcribitur, ejusque uxor Luinii inſtinctu a Parlamento ad ultimum ſupplicium in-
27. juſte damnata fuiſſe dicitur p. 40) qui ipſi procuravit munus primarii

marii Elecmosynarii apud uxorem Ludovici XIII & ipsius usus
est consiliis in rebus gravissimis. Hinc a Regina matre factus P. 34.
est Secretarius Status. At post eadem Ancrai una cum ceteris 39.
ejus amicis etiam Richelius exutus est munere suo ad aliquot ejectus. Imo Luinius Richelium, cujus virtutibus erat invisus, 42.
in exilium pellendum curavit. At cum non ita multo post Luinius in eandem Principum invidiam, quæ Ancrao fatalis fuerat, incidisset, usus hac occasione Richelius officia sua detulit Luinio, facileque & Regis & Luinii gratiam impetravit, credentium quippe, se Richelii ministerio uti posse ad reconciliandam 53.
eum Regi matrem, cui cordi erat Richelius. Nec hoc negotium non fuscepit Richelius, idque exsecutus est callide, ut Regiæ matri non fuboleret, ipsum cum Luinio fociisse consilia. 54.
Interea variis usus artibus summum Reginæ matris favorem sibi conciliavit, eamque cum filio Rege in gratiam reduxit. Ceterum cum hoc reconciliatio non esset sincera, & Regina mater multis modis offensa in animum induceret novas ciere tur- 57.
bas, ea Richelium sibi adscivit, facile obsequentem, quippe 62.
qui ægre ferebat Luinii ingratum erga se animum. Consilio hinc arte Richelii bello intestino, cum ad extremum Rex cum matre reconciliari cuperet, hæc omne negotium commisit Richelio. Tum vero hic suam magis, quam Reginæ, 82.
causam agens viam sibi callide sternebat ad altiorem dignitatis gradum, idque ut succederet melius, quandam propinquam suam nuptum collocavit cuidam propinquo Luinii. Nihilo- 84.
minus Luinius vehementer obstitit, quo minus Richelius pro- 90.
missam a Regina matre dignitatem Cardinalatus adipisceretur, verens, ne tunc Richelius suum in locum adscitus supremus fieret Regis administer. Sed Luinio morte sublato, assiduis Reginæ matris precibus fatigatus Pontifex Richelium fecit Cardinalem. Autor noster hic animadvertit, Richelium hoc gra- 94.
du adscendisse ad summum honoris fastigium, sed tam malam Reginæ optime de se meritæ retulisse gratiam, ut aula pariter & regno eam ejiceret. Richelius jam Cardinalis non segnem dabat operam, ut reciperetur in *Concilium Status*. Quæ res cum initio multum difficultatis haberet, ipso quippe Rege ad- 98.

versante, tandem tamen ex voto succeſſit, factusque Richelius eſt Præſes Conſilii Regii. Tum ſenſim Regi ſe fecit gratioſiſſimum, tantamque ſibi comparavit potentiam, ut in aula ab
p. 105. ipſius arbitrio penderent omnia. Hinc cepit conſilium, domus Auſtriacæ opes frangendi, viresque Galliæ augendi. Quo conſilio Hugonotos prius domandos duxit, ne internæ turbæ ſibi poſſent eſſe obſtaculo. In tanta potentiæ magnitudine Richelius effugere principum virorum invidiam haud potuit.
122. Ipſius Regis frater capere Richelium & in cuſtodia tenere conſtituit: ac in ceterorum Gallorum tanto Richelius fuit odio, ut
140. Rex ei exemplo inaudito adjungeret cuſtodes corporis, *une*
145. *Garde*. Inter hæc dux Bukinghamius Anglicam claſſem ap-
153. pulit ad Rupellam urbem. Qui ſi ſtatim occupaſſet inſulam Oleroniam, rebus ſuis perbene conſuliſſet. Verum is ſplendidiori opeti intentus adortus eſt arcem S. Martini in inſula Rhea; quam & ipſam facile ſuam redegiſſet in poteſtatem, niſi Richelius, hoc facto omnia ſua conſilia opprimendæ Rupellæ irrita fore intelligens, ſingulari uſus arte fuiſſet. Scilicet ju-
156. bebat Reginam Galliæ (cujus ferviditſimo amore captus erat
150. 157. Bukinghamius, antea in aula Gallica legatus,) literas dare ad Bukinghamium, quibus eum rogitabat, ut aggreſſionem arcis S. Martini in aliquot dies differret. Scribebat Regina, ſe ideo dilatam capere aggreſſionem illam, ut Rex, maritus ſuus, ſpatium haberet ad exercitum ſe conferendi, ejusque miſerum ſtatum cognoſcendi, ſentiendique, quam imprudenter Richelius fecerit, exercitum opponens Anglis rebus neceſſariis minus inſtructum. Concludebat, ſe id agere, ut Rex iracſatur Richelio, ſuaque ipſum dignitate exuat. Ex animi ſententia callidum hocce conſilium Richelio ſucceſſit, atque hæc erat cauſa,
160. cur expeditio Anglorum voto conatuque ſuo exciderit. Simili arte uſus Richelius ad præcipuas Hugonotorum urbes dedit literas officii & humanitatis pleniſſimas, quibus Anglos adduxit in invidiam, tanquam non ſervientes commundis Hugonotorum, ſed ſuam amplificare potentiam ſtudentes. Id quoque proſpere ei ſuccellit. Nam Hugonoti, æque ut ceteri Galli, inveteratum gerentes odium erga Anglos, veteres

Galliæ

Galliæ hoſtes, perſuaderi ſibi paſſi ſunt, ut Anglis non venirent ſubſidio. Anglis paulo poſt ab obſidione arcis S. Martini recedere coactis, & quidem maximo cum damno, gloria Richelii in tota Gallia evaſit illuſtris, odioque ejus ſumma ſucceſſit admiratio. Jam Richelius, qui ſolus regnare cupiebat, ut Regis matrem omni privaret potentia & autoritate, varias contra eam ſuſpiciones ſubjiciebat Regis animo. Nata etiam erat inimicitia inter Richelium & matrem Regis, utroque operam dante, ut Regis fratri novam conciliaret uxorem. Richelius enim uti hac occaſione volebat ad ſtabiliendam ſuam potentiam, ſi forte Rege exſtincto frater ejus regnum capeſſeret. In ſubſequentibus Autor noſter politico calamo perſequitur hiſtoriam obſidionis Rupellæ, addens, ejus urbis deditionem Richelio magnam attuliſſe gloriam, & fundamenta tum jacta eſſe maximæ potentiæ Regis Galliæ. Meminit inter hæc, Richelium dicere ſolitum, ſe Rupellam expugnaſſe invitis tribus Regibus, Hiſpano, Anglo, & Gallo: ſed poſtremum ſibi maximo fuiſſe impedimento, qui ab inimicis Richelii inſtigatus ſæpenumero iſtam obſidionem ſolvi voluerit.

p. 165. 167. 169. 170 ſqq. 188.

Poſtea Reginæ matris odium adverſus Richelium ita exar ſit, ut palam ſe profiteretur ei inimicam. Equidem brevi tempore poſt Rex eos reconciliabat. Verum Richelius minime fidens feminæ, & quidem Italæ, matrem ſtudebat a Rege divellere. Itaque Regi ſuaſit, ut in gratiam Ducis Nivernenſis duceret ipſe exercitum in Italiam. Quod quamvis ſummopere diſſuaderent ceteri Conſiliarii, pervicit tamen Richelius, Regemque comitatus eſt in hac expeditione. Hinc Lutetiam redux cum videret, Reginam matrem ejusque aſſeclas ſibi inimiciſſimos eſſe, rurſus conſilium cepit Regem a matre abducendi, ideoque ſuaſit ei ac perſuaſit iter in urbem Lugdunum. Hæc Richelii ars tum non fallebat Reginam matrem. Quocirca ea Regi comes ire ſtatuit. Etiam Dux Sabaudiæ Richelium Regis ſui gratia ejicere conabatur, indigne ferens, Cardinalem ſe prudentia eſſe ſuperiorem, & in intimos conſiliorum ſuorum receſſus penetrare. At novum prudentiæ ſuæ ſpecimen edidit Richelius, mira arte Pignerolium redigens in

Lib. II. p. 191. 211. 213.

Regis

Regis ſui poteſtatem, eam urbem ut priſtino domino redderet,
p. 220. nullo modo fieri paſſus. Interim accidit, ut Regina mater decumbente Rege occaſionem nanciſceretur ſe in gratiam Regis inſinuandi, Richeliumque reddendi Regi exoſum. Nec ei dubium erat, quin Cardinalem e faſtigio ſuo deturbatura eſſet, ac inimici tantum conſultabant de modo eum opprimendi, aliis exilium ſuadentibus, aliis captivitatem perpetuam, aliis necem. Sed Rege præter ſpem convaleſcente in vanum abiere hæc con-
228. ſilia, Rege perficiente, ut Regina mater & Richelius reconciliarentur interpoſito jurejurando & uſu S. Cœnæ. Verum nec hæc diuturna fuit quies, Regina denuo incenſa odio Richelii, & omni ſpe reconciliationis prorſus evaneſcente. Sentiens id Richelius, melius eſſe ratus prævenire, in animum induxit, matrem Regi reddere exoſiſſimam. Ideo ei perſuaſit, matrem alterum filium nunquam non majori amore proſecutam eſſe.
237 ſqq. Hoc modo prorſus alienatus a matre eſt Regis animus. Nihilominus ea callidiſſimum iniit contra Richelium conſilium A. 1630 d. XI Nov. die S. Martino ſacra, quæ proinde nomen accepit *la journée des dupes*. Superior enim diſceſſit Richelii calliditas. Tota hujus rei hiſtoria lectu digna eſt, ſed longior, quam pro modo inſtituti noſtri. Poſtea cum denuo Regina mater erumperet in acerrimum odium, Richelius Autor fuit
250. Regi, ut eam excedere juberet aula, docens, Regem debere officium erga patriam ſtudiumque ſalutis publicæ præferre amori erga matrem. Rex tamen prius expertus eſt, an reconciliare matrem Richelio poſſet. Quæ cum ſurdas præberet aures, eam Rex in urbem Compendium ſecum duxit, ibique reliquit captivam. Quanquam hinc evaſit, fugaque ſe contulit in Flandriam. Ita Cardinalis liberatus eſt ab inimica maxima.
285 ſqq. Sub finem hujus libri deſcribitur mors Momorancii, ultimi ſuæ ſtirpis illuſtriſſimæ, eique tribuuntur encomia quam maxima.

Lib. III. Poſtea Ludovicus Borbonius, qui titulum gerebat Co-
p. 316. mitis Sueſſionenſis, cum Archiepiſcopo Rhemenſi, qui deinceps dictus eſt Dux Guiſius, & Duce Bullionæo ſocietatem iniit ad evertendas opes Richelii, ſumto titulo *Principum pacis*.

Hujus

Hujus conjurationis circumstantiæ hic exponuntur diligenter, simulque ostenditur, quomodo Richelius & proprii ingenii admiculo & fortunæ beneficio hostes laqueos evaserit. Unde non immerito dictus est Richelius *incomparabilis*, itemque *Tiberius sui seculi*. Inprimis lectu dignum, quantam operam dederit Richelius, ut persuaderet Comiti Suessionensi, ut in matrimonium duceret quandam propinquam Richelii: quæ cum dignitate longe inferior esset, ei promisit dotem amplissimam: cumque vidua esset, Comiti persuasum ivit, eam a superiore marito discessisse virginem illibatam. Sed non potuit expugnari Comes, non solum ideo, quod nuptias tam humiles dedignaretur, sed etiam, quod summopere odisset Richelium. p. 317.

Dicitur etiam Richelius ipsi Regi persuadere studuisse, ut, Anna Austriaca ob sterilitatem repudiata, illam Richelii propinquam matrimonio secum jungeret. Tandem res erupit in bellum, quod contra Galliæ Regem Comes ille & Bullionius susceperunt: cujus is fuit exitus, ut in acie caderet Comes, & Bullionius a Rege reciperetur in gratiam. 333.

Sequitur alter Tomus, itidem tres, ut superior, dissectus in libros, Ac libri quidem quarti maximam partem occupat relatio de conjuratione Cinqmarsii. Scilicet Richelius maximis periculis feliciter perfunctus erat, præcipuis ejus inimicis morte vel exilio sublatis, ut jam videretur esse tutus ab omni periculo, & per omnem vitam sine æmulo regnaturus in Gallia; cum subito Cinqmarsius, homo juvenis & apud Regem gratiosus, eum de suo fastigio dejicere conatus est. Hic a Richelio fuerat Regi commendatus, & adeo Regis conciliarat ei gratiam Richelius, ut nemo unquam majori Regis gratia floruerit: ut adeo Cinqmarsius omnem fortunæ suæ prosperitatem debuerit Richelio. Is tamen magnificis inimicorum Richelii promissis illectus, molitus est perniciem ejus, postquam ex amico factus fuerat æmulus. Ita factum est, ut Dux Bullionius, Cinqmarsius, & Franciscus Thuanus fœdus facerent ad deturbandum Richelium. Primo Cinqmarsius Regi, qui magis timebat, quam amabat, Richelium, inspirabat odium erga Richelium. Thuanus, cujus singulares virtutes hic de- 106 sq.

scribuntur, jam dudum Cardinali fuerat suspectus. Eo enim internuntio Regina Galliæ literarum commercium alebat cum Ducissa *de Chevreſe*, quæ Richelio invisa ex aula Gallica in Angliam profugere coacta fuerat. Qua re detecta Richelius interdixit Thuanum omni cum Regina commercio. Non ita multo post Cardinalis Valettanus rogavit Richelium, ut Thuanum ipsum, suum propinquum, adscisceret in ordinem *Conſiliariorum Status*. Sed renuit Richelius, metuens, ne Thuanus Regi reddatur carus & Richelii in locum succedat. Accedebat vetus odium, quod erga Thuanum patrem conceperat Richelius, quod is in opere suo historico unum e Richelii majoribus eo nominarat modo, ut Richeliana familia parum illustris ipsi visa sit. Videns igitur Thuanus junior, Richelio superstite nullam sibi spem superesse enitendi ad altiora, amicitiam fecit cum Cinquarsio, quem jussit sensim persuadere Regi, ipsum carere posse ministerio Richelii. Inter hæc cum Rex iter suscipere constituisset in Comitatum Rusconensem, par illud amicorum consilium iniit violentius. Nimirum Ducem Bullionium sibi adjunxerunt consilii socium, cujus animum contra Cardinalem Thuanus magis in dies ac magis exacerbavit. Regis etiam fratri Thuanus persuasit, ut ad hanc societatem accederet. Imo vulgo creditum est, ipsum Regem consilii hujus participem fuisse: sed noster Autor aliquot rationes affert, quæ id minus verosimile reddunt. Ceterum Dux Aurelianensis, Dux Bullionius, & Cinqmarsius fœdus clam fecerunt cum Hispaniæ Rege: id quod Richelius, qui tamen tot exploratores ubique alebat, non rescivit. Etiam Cinqmarsius promiserat sociis suis, se primo quoque die Richelium esse obtruncaturum: quod tamen, oblata licet occasione, facere ausus non est. Interim in itinere cum Rege suscepto Richelius Narbonæ incidit in morbum, quem cum Medici adeo periculosum pronuntiarent, ut nulla spes salutis superesset, Cinqmarsius a proposito suo occidendi Richelium destitit maluitque, naturali morte eum eripi rebus humanis. Thuanus interea ab eo, qui in Hispaniam missus articulos secreti fœderis secum retulerat, certior factus de fœdere isto, ægerrime eam

eam rem tulit, ac prorſus ab eo conſilio abhorruit. Richelius ob infirmitatem corporis Narbonæ manere coactus, cum Regis abſentis favorem magis magisque decreſcere ſentiret, ea urbe exiit, petiturus (ut credebatur,) Italiam, propterea quod credebat, ſe Regis gratia penitus excidiſſe. At mutavit conſilium, poſtquam Cinqmarſii conſilia & molimina ipſi fuerunt detecta. Cum enim in itinere eſſet Richelius, allatus ei eſt faſciculus literarum, cui inſertus erat inimicorum Richelii tractatus cum Hiſpanorum Rege. Maxima hinc lætitia elatus eſt Richelius, nactus occaſionem eos perdendi, qui ipſi ſtruxerant inſidias. Quis ad Richelium miſerit literas illas, latet. Ipſe ſtatim exemplum impii fœderis miſit ad Regem ſuum, eumque docuit, quantas calamitates Galliæ importatura fuerit hæc conſpiratio. Secretarius Status, quem cum his literis miſerat Richelius, etiam atque etiam ſuaſit Regi, ut continuo Cinqmarſium in vincula conjiceret. Rex initio, ut hominem ſibi cariſſimum ita tractaret, a ſe impetrare non potuit. Hinc in genua provolutus coram imagine Chriſti crucifixi, DEUM oravit, ut ſibi inſpiraret conſilium hoc caſu capiendum. Tum Sirmondum, Confeſſionarium ſuum, conſuluit, quid faceret: qui ſuaſit, ut ſine hæſitatione comprehendi juberet Cinqmarſium. Tandem Rex id facere ſtatuit, prius tamen Narbonam reverſus, quo literis ſua manu ſcriptis revocavit Richelium. Narbonæ igitur verſans Rex comprehendi Thuanum juſſit & Cinqmarſium. Poſterior hac de re certior factus fuga ſalutem quæſivit: ſed, cum portæ urbis jam eſſent clauſæ, latebras quæſivit in domo civis cujusdam. Thuanus igitur prior comprehenſus eſt, deinde & Cinqmarſius in latebris ſuis deprehenſus. Hinc Dux Bullionius, qui in Italia præerat exercitui, juſſu Richelii captus eſt. Richelius quippe rurſus cum Rege collocutus ejus gratiam ſummam ſibi reconciliarat. Bullionius in carcere faſſus eſt omnia, quæ cognita habuit: idque permovit Cinqmarſium, ut nec ipſe quicquam diſſimularet. Captivi omnes ducti ſunt Lugdunum, ibique ſuſcepta cognitio cauſæ, quæ hic copioſe exponitur. Ut igitur ne deeſſet confeſſio propria, Rex fratri ſuo denunciari juſſit, ſe ipſi veniam datu-

rum, si simpliciter confiteretur omnia. Quare metu majoris mali is confessionem edidit ingenuam. Ceterum initio nihil occurrebat, quod Thuanum in vitæ periculum adducere posset: quod cum nunciaret Richelio Princeps Condæus, ille: *Omnino*, inquit, *reus est Thuanus, eumque mori oportet.* Quin etiam Mazarinus operam dabat, ut Thuanus conservaretur. Sed JCtus quidam legem Ludovici XI produxit, secundum quam, quæ pœna in crimen læsæ majestatis constituta est, eadem subeunda est iis, qui notitiam ejus habentes id celarunt. Ita Cinqmarsius & Thuanus ad mortem damnati, & uterque capite plexus est. Idem supplicium ferendum fuisset Bullionio, nisi Mazarinus iram Regis mitigasset, qui & Bullionio persuadebat, ut Principatum Sedanensem daret Regi, alias accepturus terras: quam conditionem ut accepit Bullionius, statim libertati fuit restitutus.

Quintus liber continet brevem recensionem præcipuarum rerum a Richelio gestarum, item descriptionem mortis ejus. Character Richelii p. 253 ita describitur: *erat tali facie, ut, qui eum intueretur, non solum revereri eum ac venerari, sed & amare cogeretur: forma præditus erat honesta & decora, judicio summo: phlegmaticus magnus erat in negotiis, inexorabilis in vindicandis injuriis, ingenio perspicacissimo, humanus & affabilis, eloquens, eruditus & in philosophia & in theologia & in literis humanioribus, Græce, Latine, Hispanice & Italice loqui doctus, intrepidus in periculis*, &c. P. 274 judicat, Richelium omnium politicorum, quos unquam viderit Sol Gallicus, fuisse maximum, dignumque, qui Rex esset totius orbis, atque
p. 275. adeo merito dictum *incomparabilem.* Aliquot diebus ante suam mortem (mortuus est Lutetiæ d. 4 Dec. A. 1642) in palatio suo edi jubebat comœdiam, in qua regina, nomine Europa, repræsentabatur, plures habens amatores, in quibus eminebat Iberus quidam, omni studio, ut regina illa potiretur, annitens; sed superveniebat rivalis, nomine Francion', qui ad extremum
291. illam reginam accepit uxorum. Eo ipso die, quo moribundo Richelio allatum est Sacramentum Cœnæ, clara voce sic exclamavit: *en judex meus, qui brevi sententiam de me pronunciabit.*

Digitized by Google

bit. Oro eum ex animo, ut æternis me ſuppliciis addicat, ſi toto miniſterii mei tempore aliud ſpectavi, quam utilitatem Reip. & Regis, gloriam DEI, & emolumentum religionis. De cetero quoque pie ac religioſe ſub vitæ finem ſe geſſiſſe hic legitur. Autor noſter ita hunc librum quintum concludit: *nihil Richelii gloriæ officit, niſi quod præter inſignem ambitionem ſeveriſſimus fuit in omnes inimicos ſuos, & quod ingratiſſimum ſe præbuit erga Regis matrem, quam Coloniæ fame confici paſſus eſt.* p. 296.

Sexto eodemque poſtremo libro deſcribitur mors Ludovici XIII & ejus character, quem vocant, item, quæ acciderunt initio regiminis Annæ Auſtriacæ, Reginæ Galliæ. Ultimus illius Regis vitæ actus copioſiſſime deſcribitur, ſimulque obſervatur, eum obiiſſe eodem menſe, eodem die, ac pene eadem hora, qua pater ſuus. Ceterum quod is teſtamento caverat, ut regimen durante filii minorennitate, a Collegio quodam adminiſtraretur, id ſtatim poſt mortem ejus a Parlamento reſciſſum, abſolutumque imperium Reginæ fuit commiſſum.

MEMOIRES DE MR. JOLI.

i. e.

JOLII COMMENTARII HISTORICI.

Tomi II.

Amſtelodami, apud Jo. Frid. Bernard, 1718, 8.
Alph. 1 pl. 21.

IN his Commentariis lectu haud indignis ea potiſſimum continentur, quæ ſub regimine Annæ Auſtriacæ, & prioribus annis Ludovici XIV juſtæ jam ætatis acciderunt, unde callida Rezii Cardinalis conſilia deteguntur, plura in ejusdem Commentariis omiſſa hic primum exhibentur vel inde jam nota illuſtrantur. In hoc autem volumine, quod ſub examen nunc vocamus, collecta cerni poſſunt, Elogium Rezii ab Anonymo conſcriptum, Annotationes in Commentarios Jolii, haud magni certe momenti nobis viſæ, ipſum Jolii opuſculum, Nemoroſiæ Commentarii, in Supplementis Actorum noſtrorum

Tom. IV p. 460 laudati, propter rerum affinitatem huc inſerti, & Jolii narratio de turbis inter aulam Gallicam & Rezium agitatis, ut adeo hæc editio additamentis haud vulgaribus aucta, Roterodamenſi, haud ita pridem vulgatæ, præferenda videatur. Nimis quidem Rezii partibus addictum fuiſſe Jolium cenſet
p. 51. Nemoroſia, ſed rigidam iſtam cenſuram haud meruiſſe Jolium, ex memorabilibus maxime huc adducendis ſimul patebit. Funditorum nomen iſtis temporibus pervulgatum, ortum me-
27. moratur, quod plebs Pariſina, lapidibus ex funda miſſis, tunc ſæpius ſe peteret, fruſtra obnitente magiſtratu. Hinc illi, qui liberius in ſuprema Curia ſententias dicebant, Aurelianenſi in-
61 ſeq. 147. caſſum reluctante, eodem nomine ſunt inſigniti. Condæus majora ſemper appetens, Regina inſuper, Mazarino, ut & Funditoribus irritatis effecit, ut conſilia, proſpero deſtituerentur
84. effectu. Condæo, Contio, & Longovillano in cuſtodiam traditis, Aurelianenſis exclamavit: o ſplendidam venationem, ce-
163. pimus enim leonem, ſimium & vulpeculam. Tandem Condæus in apertum bellum prorupit, non proprio quidem motu, ſed ut Longovillanæ a mariti conſortio alienæ, & Rupifucaldo vindictæ in Mazarinum cupido morem gereret. Verum cum
T. II. p. 15 Condæus, arte Mazarini, & Pariſiorum, & Rezii, maxime vero
p. 26. Regis in ſe odium concitaſſet, fuga in Flandriam ſibi conſulere
30, 42. coactus eſt. Rezius interea, dum incautius agit, omnis fere conſilii impatiens, Regis juſſu comprehenditur. Paulo poſt vitam cum morte commutaverat Archi-Epiſcopus Pariſinus,
61. cujus in locum ſuffragiis Canonicorum ſuffectus eſt Rezius, Coadjutoris officio huc usque functus, Rege maxime adverſo.
68. Hinc ille vitæ inſidias a Mazarino clam ſtructas veritus, & libertatis captus amore, Archi-Epiſcopatu ſemet ſub conditionibus quibusdam abdicavit, hocque facto ſub militum cuſto-
73. dia in arcem Nannetenſem ſe duci paſſus eſt. Aſt cum Pontifex pacta illa rata habere nollet, Rezius deteriora metuens, Jolii præſertim ope & conſiliis, fuga carceris ærumnas evaſit;
100. mox libertati redditus, omnia, quæ captivo ſibi fuerant extorta, irrita pronunciavit. Deinde Jolii monita parvipendens Hiſpaniam petiit, iſtaque peragrata Romam eſt delatus, ubi

ipſe

ipſe electioni Alexandri VII in ſummum Pontificem interfuit, qua de re plura apud Noſtrum legi merentur. Ab iſto quidem Rezius pallio eſt donatus, ſed cum brevi poſt tempore Pontificem Gallis faventem nimis cerneret, ipſemet Burgundiam Minorem, Germaniam, Belgium, Angliam hinc inde vagus pererravit, & dum Maldercio cuidam faciles præberet aures, voluptatibus miſere indulſit. Mazarino demum fatis functo, vanam ſpem animo conceperat Rezius: verum Regem nondum placatum ſentiens Archi-Epiſcopatu ceſſit, accepta viciſſim Abbatia S. Dionyſii & aliis quibusdam beneficiis Eccleſiaſticis. Rezium hunc fuiſſe dicit Jolius iracundum, in ſecundis elatum, in adverſis timidum, ſaniora conſilia haud ferentem, in rebus gerendis minus aſſiduum, vanitati deditum & inanis gloriæ maxime cupidum. Inde hiſtoriam ſui temporis hoc titulo: Partus Vincennarum, ab ipſo cœptam, vix ultra primas lineas fuiſſe continuatam; Genealogiam Gentis Gondianæ multo labore collectam, nunquam tamen in ordinem fuiſſe redactam; imo literas vel ab aliis ad ſe ſcriptas, vel ſua manu exaratas cuivis advenienti Rezium oſtendiſſe, ac ſi literarum mole ipſe obrueretur. In ſubnexa narratione de turbis Rezianis ea ſaltem brevibus repetuntur, quæ a Jolio fuere dicta, ſi pauca ſingularia excipias, quæ tamen huc referre nimis longum fuerit.

p. 114. 126. 180. 205. 204. 216. 226. 130.

Hiſtoriſche Beſchreibung der alten Stadt und Grafſchafft Rochlitz in Meiſſen ꝛc.

i. e.

DESCRIPTIO HISTORICA ANTIQUÆ urbis & Comitatus Rochlicienſis, in Miſnia, a prima origine ad A. 1719; Autore SAMUELE Gottlieb Heine, Eccleſiaſte Rochlic. ad D. Petri. Acceſſit CASPARIS HENRICI GRAUNII, Paſtoris quondam & Superintend. Rochlic. de antiquitate oppidi, ditionis & Comitatus Rochlicienſis Commentatio.

Lipſiæ, apud Jo. Chriſtianum Martini, 1719, 4.
Alph. 2 plag. 12.

Non

NOn dissimulat Plur. Reverendus Autor, per quos profecerit, Casparum Fiedlerum ante alios, Collegam suum, qui collectanea sua omnia Nostro liberaliter communicavit, tum Christiani Juchseri, Georgii Samuelis Hermanni & Christiani Rathsleben operam & Menckenii nostri in communicandis libris rarioribus studium collaudans. Nec manuscriptis destitutus fuit, quippe Melch. Mathesii Chronici Rochlic. partem, quæque Michael Pabst, Martinus Heidenreich & Daniel Gehe affecta reliquere, diligenter in consilium adhibuit, ac integram summe Rev. Graunii Commentationem Latinam, jam cum tineis & blattis conflictantem, ad finem operis exhibuit. Examinatis C. I variorum de nomine sententiis, eam sequitur, quæ Rochlicium a vocibus Slavicis, quæ cum Græcis
p. 4. 5. χάσμα *hiatus, scissura*, & λίθος *lapis* affinitatem habeant, derivat. C. II incertam nec Henrici Aucupis temporibus antiquiorem urbis originem censet, licet alii eam ad Julii Cæsaris
6. tempora evehant. Quod vero ad Comitatum Rochlicien-
16 sq. sem attinet, eorum sententiæ accedere videtur Cap. III, qui ad Caroli M. tempora originem referunt, quod tum vixisse memoretur Theodoricus Comes Rochlicensis, cujus filiam Julianam Witichindus II in matrimonio habuerit; ceterum nomen post Thimonem non relictis liberis exstinctum, circa
19. annum 1210 exspirasse autumat. C. IV de situ urbis, C. V de ædibus sacris, in quibus templum Kunigundæ, sive ab ipsa Kunigunda Henrici II uxore, quæ in altari repræsentatur, sive in ejus memoriam excitatum, eminet, C. VI de ædificiis publicis aliis, C. VII de incolis, C. VIII de eorum sustentatione, præsertim lapidicinis, agit, simulque de virtutibus margæ Rochlicien-
82. sis (Stein-Marck) in arthritide aliisque morbis exponit. Cap. IX Dominos Rochlitii recensens fatetur, de justa eorum serie concinnanda non omnes inter se convenire, cujus rei ratio videtur, quod ii olim, qui majores Comitatus, vel Ducatus pos-
90. siderent, Comitatus reliquos in titulis suis insuper haberent. Incipit vero Noster a Dieterico, qui circa A. 764 vixit, finitque in FRIDERICO AUGUSTO, hodie glorioſissime regnante. De his quæ ad religionem statumque Ecclesiæ, qualis tum genti-

gentilium tum Pontificiorum ætate ac deinceps poſt reformationem, hic demum A. 1537 a vidua Johannis D. Sax. Eliſabetha Haſſiaca ſuſceptam, pertinent, agitur Capite X, ubi & vitæ Superintendentum & miniſtrorum Eccl. Rochlicienſis accurate recenſentur. Cap. XI de regimine urbis politico agitur, ſimulque ſtatuta urbis exhibentur: quibus ſubjunguntur Cap. XIII docti Rochlicienſes, in quibus eminent Jo. Matheſius, Jo. Ben. Carpzovius, Chriſtianus Chemnitius, & Jo. Daniel & Jo. Henr. Erneſti, fratres, quorum ille plurimis ſcriptis inclytus A. 1707 d. 15 Dec. obiit, hic vero, Poeſeos in Acad. noſtra Prof. de ſtudioſa juventute adhuc bene meretur. Quæ in commodum & decus urbis evenerint, Cap. XIV, & quæ ei ſiniſtra acciderint, Cap. XV enarrantur, quibus bella in illo tractu geſta Cap. XVI, & alia, quæ in urbe ſubinde acciderunt notatu digniora, Cap. XVII ſubjunguntur. Ceterum uti paſſim afferuntur monumenta vetuſta, ita lectu imprimis jucunda ſunt, quæ e ſchedis manuſcriptis p. 329 ſſ. de Eliſabetha ſupra memorata, Albertum Marchionem Brandenb. furtivis amoribus in caſſes Jo. Friderici El. A. 1547 pellicente, & p. 338 ſſ. de Caroli V Imp. & Ferdinandi fratris in Saxoniam ac ſpeciatim Rochlicienſem urbem ingreſſu eodem anno facto, memorantur.

HECT. GOTTFR. MASII AMICA VELITATIO Epiſtolaris cum V. C. PAULO INFANTIO, de Gratia univerſali, fide infantum, aliisque fidei capitibus, ex MStis edita, cum ſummariis & Præfatione S. E. VERINI LINTRVPII.

Havniæ, apud Hieron. Chriſtian. Paulli, 1718, 4. Alph. 1 plag. 8.

GRatum Theologis veritatis amantibus, at ſimul eruditis & moderatis, ſuſcepit laborem ſumme Reverendus Lintrupius, Theol. & Eloq. P. P. Havnienſis celeberr. quo commercium hoc Epiſtolicum, quod inter Maſium, decus quondam Havnienſis Academiæ, & Infantium, Eccleſiæ Reformatæ in Gallia Miniſtrum, cum Lutetiæ Pariſiorum B. Autor hæreret,

A. 1684 interceſſit, luci publicæ non amplius invidit. Cum præfatio Lintrupiana molem tractatus propemodum æquet, primum ex illa, quandoquidem doctrina, lectio multijuga, fontibusque innixa ſolida elucet induſtria, tum vero etiam ex ipſa velitatione quædam ſunt delibanda.

Joanni Simoni, Theologo quondam ad Viadrum Francofurtenſi, in præfatione, de qua nunc, non refragatur Lintrupius, duo ſcilicet, *rationem* primo in ſacris nimium æſtumatam, tum vero *errores fundamentales* penes Reformatos, quæſitæ toties huc usque unioni obſtitiſſe. Qua ſua opinione a Strimeſii, aliorumque pacis conciliatorum, Parei, Crocii, Duræi, Melleti, Hornbeckii, Spanhemii, Dieſtii, Juriei, Picteti, immo & Calixti, Rintelenſium & Speneri ſententiis, quibus convenientiam inter nos in *Principio* admittunt, longius recedit, Meiſnero contra, in alia quævis abeunti, Haberkornio, C. Lœſchero & J. B. Carpzovio, a Strimeſio in partes perperam vocato, niſu multo majori adhæret, cum quæ Reformati *verbis* largiri ſæpe videantur, *facto* ſtatim & ipſa praxi, obſervante hoc inprimis ipſo Spenero, iterum ſubvertant. Falſum itaq; contra Simonem, Sociosque pronuntiat, *ratione Reformatos in Theologicis non magis, quam Lutheranos uti*, cum Vedelius in integro Rationalis Theologici volumine æque, ut Hæreticis perditiſſimis, hoc nomine noſtris, quod rationem pro Principio in Theologicis non admitterent, dicam ſcribat, eumque Syſtematici Reformati, Hornbeckius, Mareſius, Turretinus, Maſtrichtius, Burmannus, Turckney, Braunius, Heideggerus, Gauterius, Sal. van Til, pari modo ſequantur. Quæſtione recte formata, quo noſtratibus in pretio ſit ratio, provocans ad Grawerum, C. & J. Martini, Calixtum, Ebelium, Leibnizium, qui G. Ameſio, tum vero & Flacio ac Hoffmanno, quos heteroclitos & cerebroſos Eccleſiæ noſtræ Doctores vocat, immo & P. Bælio ſtrenue fuerint oblocuti, diſerte docet, ut Simonis adeo argumentis ſtudioſe conquiſitis, & iisdem, quibus Wiſſowatius, Sociniarus, in Religione naturali utitur, ſuperſedere facile potuiſſet, dum a ſententiis antiquis Reformati moderni, ne Strimeſius quidem, quod caput ſpeciatim de uſu rationis in ſacris concernit, non receſſerint.

A. 2. a. b.
3. b.
B. 3.
3. b.
4. a.

Ordi-

Orditur ab antiquis, ad recentiores usque progrediens, qui paſſim cum verbo DEI rationem pari loco cum P. Martyre collocarint, infallibile lumen rationis cum Jo. Claudio, normam ſecundariam cum Vedelio, lapidem lydium cum Wittichio, uſum etiam principalem cum Jo. Marckio, judicium normaliter diſcretivum cum Turretino, tertium credendi principium cum Henr. Hulſio, æqualem cum Scriptura veritatem cum P. Altinga, in ratione ſe inveniſſe crediderint. Nec praxin Reformatorum aliud quippiam docere, quodcunque demum πρῶτον ψεῦδος, ſive ἀπεσίαν in cœna cum Calovio, ſive abſolutum decretum cum Menzero, aliisque agnoſcamus, cum nullum facile detur fidei orthodoxæ myſterium, quod non illo rationis ariete oppugnarint, id quod periculoſiſſimis de Trinitate aſſertionibus Walliſii, Roëllii, Sherlockii, Cudworthi, Bulli, Hockeri, Southi, aliorumque diſerte & erudite probat. Cum celeberr. Strimeſio ut Noſtro hic potiſſimum res eſt, ſic ingenuam ejus confeſſionem, qua, ex ſuorum quorundum de εὐδοκίᾳ divina &c. doctrina, per bonam legitimamque conſequentiam, propoſitionem blaſphemam: Deus eſt Autor & cauſa peccati, deduci poſſe fatetur, præterire nequit. Saltum Johannis in utero, fontesque, ubi de Theologia infantum alii diſquiſiverint, immo, ubi Infantii laudandus ſit candor, non diſſimulat, qui in hac præfatione apparatum veluti Anti-Calvinianum ſubminiſtrat, ſimulque alicubi optat, ut acutiſſimi, quem vocat, Baſilienſium Theologi, Sam. Werenfelſii diſputatio ad verba H.E.C.M. docta, ingenioſa & modeſta, pari modo a quodam noſtratium confutetur. Hæc, quam luci expoſuit, Maſium inter Infantiumque velitatio, colloquii, ut putat, Theologici inſtar futura, prelo a Maſio jam tum, ſub titulo: *Acta Concordiæ Eccleſiaſticæ inter Lutheranos & Reformatos incundæ*, deſtinata fuit. Cum vero polemica magis, quam irenica hic deprehenderet Lintrupius, ſub titulo diſceptationis nunc opuſculum, quod ab anno 1710 & ſic per octennium fere integrum hæſerat, vulgat, ac propediem *diſſertationes* quoque *Maſianas*, immo & *fragmenta lucubrationum Maſianarum poſthuma* expectare jubet.

C. 1. a, b.

D. 4. b. ſeq.

G. 1. b.

K. 1. b.

2. a.

H. 2. b.

K. 3. b. ſeq.

Quinque Maſianis, quatuor vero Infantianis Epiſtolis

unverſum abſolvitur iſlud commercium Theologicum. Prima Maſius, quem domi inviſerat Infantius, ac de unione utri-
p. 1. usque Eccleſiæ diſſeruerat, pro fratribus ſe nunquam agnoſcere poſſe, ingenue fatetur, qui diſſentiant in fidei fundamento, quem
2. diſſenſum, quicquid in contrarium videatur Infantio, Maſius adſtruit adhuc, quamvis a Bezæ, Piſcatoris, Calvini, Spanhemii, Amyraldi, aliorumque ſuorum ille receſſerit ſententiis,
3. meritum Chriſti univerſale, ratione intenſionis, & extenſionis admiſerit, diſtinctionemque inter vocationem internam & externam, verbum item externum & internum, ſenſu Calviniano, repudiaverit. Reſpondet poſtea ad hæc Infantius, modeſtiæ initio, lenitatis, & compoſitæ ad pacis ſtudium induſtriæ mi-
5. nime oblitus. Hominem *lapſum* non *creabilem* ante oculos habuiſſe Deum, dum de ſalute conſilium iniiſſet, ac Redemtorem veniſſe, ut *omnes*, nullo, ne perditiſſimo quidem excepto, in *partem ſalutis adſciſcerentur*, immo, *omnibus hominibus* omnia media ad ſalutem ſufficientia, & in ſe efficacia per miniſtros Evangelii eſſe oblata. Quæ Maſius equidem aperiri ſibi, patitur, pati tamen illud ſimul minime poſſet, fratres Auguſtanæ Confeſſionis
9. Infantium vocare noſtros, quos tamen ſciat, in capitibus, funda-
10. mentalibus certe, minime convenire, in quibus ſi vel ipſe a ſociis abiret, remanere tamen cum fratribus reliquis diſſenſum. Ferre inſuper non poteſt, peculiarem quandam electorum gratiam, in converſione communi ac ſufficienti gratiæ ſuperadditam,
11. ab Infantio admitti, quandoquidem quidam, v. g. Centurio, Capernaita, per media ordinaria & communia converſi, Judæi vero per majores multo gratiæ gradus non fuerint emol-
13. liti. Ab Enthuſiaſmo inſuper ſe liberat facile, fidem adſtruens infantum, omni quippe medio non deſtitutam, cum Enthuſiaſtica alias & Johannis exultantis fides foret appellanda.
15. Parum abeſt, quin, his perlectis, de ſpe concordiæ promovendæ deſperet Infantius, quippe qui paullo ſe durius exceptum putat, & ad fratris illud amabile nomen cohorruiſſe propemo-
16. dum Maſium, miratur. At priſtinum tamen reſumit opus, varie ſe torquens, ubi de fundamentali diſſenſu eloqui ſententiam debet, quem ſcilicet in *dogmatibus* ſaltim, ad praxin pertinentibus,

inter

inter nos esse, dixerit, *theoretica* de industria reticendo, ne pacis negotium turbetur. Sufficere, si *Christiane*, licet nec *Lutherane* nec *Reformate* sentiat, semperque se nos, quomodocunque animatos, immo vel invitos, fratres esse exosculaturum; gratiam se agnoscere *efficacem in se*, & ratione *eventus*, dummodo maneat salvum, Deum in gratiam electorum curam impensiorem, quam in reproborum, adhibere, utpote qui, si eorum usque ad finem agere curam DEUS pergeret, procul dubio etiam salutis participes forent. Baptismum esse medium salutis, at fidelium, quorum e numero infantes non sint; ex sensu horum enasci fidem posse minime, ad Spiritus S. vero motus internos perperam provocari, ac monstrum fore in Theologia sine omni cognitione fidem; placere Deo fidelium natos non vi *baptismi*, quod nondum probatum sit a Masio, sed *fœderis*, cujus pignus sit aut sigillum baptismus immo, ratione infantum, sigillum *tantum*. Novo velut modestiæ studio infringens hæc postea Masius, omnem a se quæsitæ ostensionis suspicionem mitissime amolitur, salva tamen ubique veritate, cujus causa pressius paullo, & in forma, ut loquimur, arguens, persequitur dissentientem, mota dubia, lecto licet tum affixus, nervose solvit, sumumque divinæ veritati pretium ubique statuit. Neque vero ad hæc placide eruditus conticescit Infantius, quin, sicubi mendose quædam a se dicta sint, ea emendat, illudque, quod in Lutherum & Calvinum durius dixisse paullo videri poterat, tam molliter exponit, ut mollius, majorique cum formidine fere non potuisset, in nullius hominis, ne Calvini quidem, verba juraturus, fratrisque erga nos nomine usurus amplius. *Gratiam particularem*, universali, respectu *quorundam superadditam, peculiarem* illis, quos Deos præ ceteris amaverit, eamque ad voluntatem Dei *antecedentem* & *prædestinationem* insimul referendam, agnoscit adhuc; *gratiam æqualem* ratione *essentiæ*, omnibus oblatam, ad salutem sufficientem & efficacem; *inæqualem* tamen respectu *graduum* & *modi* inperscrutabilis, ex quo reprobos tam efficaci, ut electos, gratia vocari, postea omnino negat, utpote quibus, ceu minus a Deo amatis, non, ut aliis, quorum Deus *curam* ageret *intensiorem*, fuisset indulta, trepidante tamen & respon-

p. 17. 18. 20. 21 seq. 22. 23. 25. 26. 30. 34. 36 seq. 38 seq. 41. 48. 54.

p. 49. 50 seq. fionem hic prope subterfugiente calamo. Rationem reprobationis in reprobatis poni autumat in eo, quod *minus aliis* acceperint, quemadmodum ratione electionis in eo consistere ait, quod Deus electos vocans, *minus dilectis antetulerit*, sicque Deum carere culpa, quia reprobatio non sit *absoluta*, sed 59. 61. reprobi *minus* saltim a Deo *dilecti*. Pro gratia irresistibili se- 74 seq. vere porro depugnat, & Masii censuram vel hinc etiam juste provocat, qua, Infantium decreti absoluti patrocinium nondum abjeciſſe, rectissime concludit, idque hoc majori cum ratione, quod in sequentibus multo crassius Calvinisequa, qui dulce cecinerat ante, se explicat, incertum scilicet esse, Tit. III, 4 de 76 seq. baptismo *externo* agi, baptismum infantum esse, *sine re* i. e. 78. *regeneratione*, impossibile esse credere infantes, cognitione va- 79. cuos, & mysteriorum Evangelii plane ἀγένυσους, renasci ex spi- 80. ritu Joh. III, nil esse, nisi credere promissionibus; immo *somnium* ac *delirium* suorum etiam quorundam haberi merito in- 82. fantum fidem. Joannem exultasse in utero ex sympathia, matre tum gaudente, & ἀγαλλιάσεις ad eam multo commodius, quam ad fœtum referenda, nil agere Deum in infantibus, sive 84. per aquam baptismi, sive per ullum actum spiritus internum, baptismum esse a Christo institutum in hunc finem, ut hac ceremonia consecraret lavacrum internum; pusillum Matth. 96 seqq. XIIX, non ætate talem, nec circumcisionem fuisse salutarem, nisi de futuro, adultos saltim *induere Christum* (en vero miram gratiæ actuum confusionem!) deponendo hominem veterem, induendo novum, infantes fieri participes promissionis, *non accipiendo*, sed quando in Ecclesia Parentum jure foverentur, sine fide obtingere hæreditatem cœli, licet adultis minime, 106. infantibus tamen, futile (de fide infantum) dogma e systemate esse expungendum, & quæ sunt plura rationis male dominantis dicteria. Concludit denique Masius, Socinismi, quæ legerit dis- 109. sentiens Autor, vestigia passim indicans, & durius ab Infantio dicta solide refellit. *Spiritum Sanctum etiam operari posse* 120. *in non regenitis, Balaamo vel ipso*, id vero Noster pro explorato habet, qui infantem, etiam ætate talem, in discipulorum medio

medio Matth. XIIX fletiſſe, argumentis idoneis probat, latentem adhuc ſociorum duritiem, etiam in Infantiana mollitie, & colluſionem cum Anabaptiſtis, immo & Pontificiis, commonſtrat, ac nihil adeo quod veritas exigebat, in caſibus diſceptatis reticeſcit. p. 124. 127. 134. 138.

S. SPYRIDIONIS EPISCOPI TREMITHUNtini Vitam ejusque in Turcas a Corcyrenſi obſidione profligatos fortitudinem examinat, imaginem æri inciſum exhibet, ſimul ANDREAM MARMORANUM Scriptorem Corcyrenſem, aliquoties ſuppiet URBANUS GODOFR. SIBERUS, Th. Lic. Antiquit. Sacr. P. P. & ad D. Th. Sacerdos.

Lipſiæ, apud Hæredes Lanckiſ. 1718, 4.
Plag. 13.

QUum monumenta iſta, quæ de vita S. Spyridionis Epiſcopi Tremithuntini hodie extant, multis fabulis fictitiisque miraculis, neſcio quorum culpa, repleta ſint, Max. Rev. Autor omnem impendit operam, ut fata hujus Sancti ab omnibus mendaciis purgata Antiquitatum Sacrarum amatoribus exhiberet. Quatuor vero hic liber conſtat capitibus, quorum primum hujus ſcripturæ rationem reddit, ſimulque accuratam quamvis brevi ſtylo conceptam Inſulæ Corcyræ deſcriptionem nobis ſuppeditat. Occaſionem hujus Sancti vitam delineandi Cel. Autori Venetorum ac Corcyrenſium ſuperſtitio præbuit, quippe qui, quum Inſula Corcyra a Saracenis hactenus cincta, Schulenburgii fortitudine obſidione liberaretur, hanc Turcarum profligationem S. Spyridionis opera patratam eſſe, ſibi perſuaderent. Quin imo ipſe illuſtriſſ. Reipubl. Venetæ Senatus, ut credulam plebem in illa ſuperſtitione & ſimplicitate detineret, ingentis auri ponderis lampadem in hujus Sancti templo ſuſpendi juſſit. Et hæc eſt illa lampas, quæ nuper paulo ante tragica iſta fata, quæ univerſa fere Inſula, pulvere pyrio fulminis ictu accenſa, experta eſt, proprio auſu in terram ſe demiſiſſe dicebatur. In deſcriptione hujus Inſulæ varia ejus recenſentur nomina, quibus apud veteres inſignita fuit, quorum tamen

tamen antiquiſſimum illud eſt, quo hodie adhuc ſuperbit, cujus originem nonnulli a Corcyra Æſopi filia, alii vero & quidem majori jure ab hujus inſulæ figura caudam caninam incurvatam referente, quæ apud Græcos κέρκος, unde & κέρκυρα appellatur, derivare volunt p. 6 & 7. Autores, qui hiſtoriam Corcyrenſem delinearunt, adducuntur p. 7, inter quos Andreas Marmora, eques Corcyrenſis, e Comneorum regia ſtirpe natus, facile principem locum obtinet. Mores Inſulanorum effrenaque eorum libertas deſcribuntur p. 8, ubi & Periandri Corinthii inſtitutum memoratu dignum eſt, qui ad coercendam hanc ferociam trecentos Corcyrenſium Principum filios caſtrari voluit. Qui apud eos floruere viri eruditionis fama præſtantes, memorantur p. 9, inter quos Hieronymus Machius & Arſenius Collutus, quorum uterque inſigni bibliotheca, multisque codicibus MSS. inſtructus fuit. An Jaſon & Soſipater, an vero Paulus ipſe prima religionis Chriſtianæ ſemina ibi ſparſerit, inquiritur p. 10 & 11. Julius Jovianus Inſulam nobili templo eoque hodie adhuc ſuperſtite ſub παναγίας nomine exornaſſe fertur, cujus Græca inſcriptio ex Marmoræ hiſtoria adducitur p. 12 & 13. Inter Epiſcopos Corcyrenſes floruere Soterichius, qui conciliis adverſus Neſtorium & Eutychen habitis ſubſcripſit, Philippus, qui concilio Niceno VII interfuit imaginumque cultum promovit, & tandem ſub Arſenii nomine Sanctorum ordini adſcriptus. P. 13 Stephanus a Sponio inter Epiſcopos Sec. VI refertur, qui ædem Soſipatri & Jaſonis amplificaſſe dicitur, cujus & Græca inſcriptio legitur p. 14; ſed p. 15 ſolide demonſtratur, hunc Stephanum inter Epiſcopos Corcyrenſes referri non poſſe. Sequitur Sec. VII Alcyſon, cujus variæ lites cum Epiſcopo Theſſalonicenſi & Epiſcopo Curiæ Epirotico, ut & epiſtolæ Gregorii Pontificis recenſentur p. 16 & ſeq. adeoque Andreas Marmora memorabilis hujus hiſtoriæ plane oblitus ſuppletur. Sec. IX Johannes floruit heterodoxus, cujus hæreſeos hiſtoria accurate delineatur, variaque monumenta antiqua afferuntur p. 20 & ſeq. Finiente Sec. XI viguit Nicolaus, quem excipit Georgius, cujus epitaphium Græcum, quo per SS. Trinitatem omnesque Apoſtolos obteſtatus fuit poſteros,

ne

ne ossa sua conturbarent, lectu dignum est p. 25 & 26. Cap. II vita Spyridionis ante susceptum Episcopatus munus gesta delineatur, cujus initia adeo caligine sunt tecta, ut nil certi reperiri possit. Poetæ Græcorum Ecclesiastici falso eum in utero sanctificatum perhibent, p. 29. Adolescentiæ annos S. Spyridion in Insula Cypro peregit, ibique parentum solatio orbatus vitam solitariam elegit, postea Tremithunta abiens in locum ὀλιγάνθρωπον concessit, p. 30 & 31. Sigillatim ovium pastorem egisse caseosque compressisse, Bailletus & Marmora aliique produnt, sed probabilior Autoris est sententia, quod villicationis principem egerit, servulis ad viliora servitia destinatis, quod variis probatur rationibus p. 33. Inter medios labores meditationibus sacris indulsit, verbique divini lectioni, sepositis aliis curis, sæpius unice erat affixus, p. 33 & 34, qua occasione nonnulla exempla Monachorum ex Palladio producuntur, qui non alia nisi Scripturæ S. scientia memoriam occupare voluerunt. Simplicitas ejus laudatur variisque testimoniis probatur p. 35 & seq. ubi & vocis ἁπλότητος origo genuinusque sensus eruitur. Medicinæ operam dedit hinc & Thaumaturgus appellatus, p. 39, quo vero arti suæ aliquid piæ commoditatis adjiceret, Hierosolymas abiit oleum S. crucis ibi petiturus, hinc & reversus ampullam olei S. crucis collo appensam circumgestavit, p. 40. Conjugium iniit faustum & felix, ex quo filiam Irenem suscepit: ex eo matrimonio & hoc emergebat commodum, ut adventantibus hospitibus aliisque egenis beneficia exhibere posset, hinc & in Meneis Græcorum φιλόπτωχος καὶ τῶν πενήτων προστάτης appellat r, p. 41 & seq. Cap. III Cl. Autor vitam S. Spyridionis in Episcopatu exponit, ubi statim inquirit, an juxta quorundam sententiam unus ex istis confessoribus fuerit, quos Galerius Maximianus effosso oculo & sinistro poplite succiso ad metalla damnavit, quæ opinio rejicitur p. 45 & 46. Insignis hujus viri probitas morumque dulcedo Tremithuntinos cives movit, ut eum ad Episcopalem eveherent dignitatem, quum e .esia ipsorum hactenus a presbyteris tantummodo regeretur, qua occasione Autor statum religionis hujus Insulæ investigat p. 48 & seq. Episcopatum summa cum laude gessit veritatis-

que divinæ tum quoad ſenſum tum quoad verba ſtrenuus aſſertor, quod notabili exemplo probatur: cum enim Triphyllius, in Synodo Leveſienſi dictum Marc. II, 4 citans, loco vocabuli κραββάτε, σκίμπεδα ſubtitueret, Spyridion non tantum vehementer hoc Triphyllio exprobravit, ſed & fede ſua deſiliens ſe digreſſurum minatus eſt, quod factum deinde ſub examen revocatur p. 53. In celebratione Euchariſtiæ συνηχῶν ἀρτιμέτρων dicitur a Paphio, quæ verba non fanatico ſed ſano ſenſu ſunt explicanda, p. 54; ſcholas aperuit, in quibus & animæ & corporis medicinam tradebat, p. 57; inter diſcipulos ipſius etiam Tycho Thaumaturgus vulgo refertur, p. 59 & 60; concilio Niceno Spyridion interfuit, verbaque ejus, quibus Philoſopho cum ipſo diſputanti ſilentium impoſuit, adducuntur p. 61; Sardicenſem ut & Antiochenam Synodum adiit, p. 63 & ſeq. Memorabile Spyridionis factum recenſetur p. 67, quo hoſpiti tempori quadrageſimali ad ſe accedenti carnem appoſuit, ex quo Chemnitius ipſeque Launojus Pontificius Papæorum jejunium & abſtinentiam a carne refutat. Veſtitus ejus p. 69 deſcribitur, ubi varia memoratu digna de mitra, barba, ampulla & baculo hujus Sancti proferuntur. Obitus Spyridionis eſt notabilis, liquidem mors eum in media æſtate meſſisque hilaritate occupavit, quum falcem manu tenens meſſores ſtrenuo exemplo præiret, p. 77, ubi & fabula de capillis ipſius cœleſti rore perfusis exploditur. Cap. IV agit de Miraculis hujus Sancti, quorum ſeriem Autor e Meneis Græcorum adducit, ſolidisque rationibus refutat. Præcipua eorum fuere: imbres e nubibus producti, p. 79, Serpentis in aurum, rurſus auri in ſerpentem commutatio, p. 80, Philoſophi in Synodo Nicæna devictio, p. 81, mortuæ virginis ad indicandum depoſitum e mortuis reſuſcitatio, ibid. Conſtantini M. ſolo capitis tactu ab inſanabili morbo liberatio, ibid. Falſitas horum miraculorum demonſtratur, ſimulque proclivitas gentis Græcæ novos fingendi Thaumaturgos e Meneis ipſorum probatur p. 88 & ſeq. ubi & requiſita miraculorum adducuntur. Cultus Idololatricus, quo & mediatoris nomen huic Sancto attribuunt, exhibetur p. 89, cauſæque hujus craſſæ ſuperſtitionis allegantur. Triphyllius vitam hujus Spyri-

Spyridionis jambo delineavit, quæ non amplius extat, hunc ſecutus Paphius, cujus opuſculi extant quædam fragmenta in Bibliotheca Senatoria Lipſienſi, p. 91 & ſeq. Deinde fata ejus recenſent Menea die XII Decembris, autoribus, ut dicitur, Anatolio & Germano. Alia quoque ejus vitæ deſcriptio extat apud Montfauconium in Bibliotheca Coisliniana, cujus Autor eſt Anonyma, p. 94, ubi & e recentioribus ii adducuntur, qui de vita hujus Sancti nonnulla ediderunt, ſimulque controverſia Johannis Juelli & Thomæ Hardingii de Spyridionis matrimonio exhibetur. Qua ratione exuviæ hujus Sancti ex inſula Tremethunte Conſtantinopolin, & tandem Corcyram ſint delatæ, legi poteſt p. 95 & ſeq. Miracula quoque in hac inſula ab ipſo perpetrata examinantur, ſoliditasque ac falſitas nuperrimi miraculi in profligandis Turcis ſolidis argumentis demonſtratur, quum ipſe Pontifex Romanus hanc victoriam ad D. Virginis auxilium decreto publico retulerit, gratesque ipſi adeo decernendas ſanxerit, p. 98. Tandem Deo Triuni Chriſtiani nominis defenſori, Illuſtriſſimoque Heroi Schulenburgio, militumque fortitudini, qui ſub auſpiciis divinis Barbaros aggreſſi eos in fugam profligarunt, hæc victoria meliori jure vindicatur p. 100.

JO. FRANCISCI BUDDEI, THEOL. D. ET P. P. O. Hiſtoria eccleſiaſtica Veteris Teſtamenti ab Orbe condito usque ad Chriſtum natum, veriis obſervationibus illuſtrata. Tomus poſterior a Samuele usque ad Chriſtum natum.

Halæ Magdeb. impenſis Orphanotrophei, 1719, 4. Alph. 7.

UT promiſſis ſuis ſatisfaceret ſumme Reverendus Autor, alteram quoque hiſtoriæ eccleſiaſticæ Veteris Teſtamenti partem publicæ tradidit luci, eaque univerſo operi, quod vetus teſtamentum attinet, feliciſſimum impoſuit finem. Qui alter tomus complectitur periodi ſecundæ a Moſe usque ad Chriſtum ſectionem *tertiam* a Samuele usque ad templi Salo-

monei extructionem; *quartam* ab hac usque ad captivitatem Babylonicam; *quintam*, quæ exponit captivitatem Babylonicam; *sextam* a soluta captivitate Babylonica usque ad principatum Maccabæorum, & *septimam* inde ad natum Christum. Eadem quidem ratione hæc ecclesiæ veteris momenta persecutus est celeberrimus Autor, qua priorem tradidit partem; majorem tamen diligentiam, majusve studium in hisce rebus exponendis ponere, necesse erat. Namque rerum variarum longe major copia ei sese obtulit, sive respicias Christianæ religionis hostes, quibus obviam eundum; sive aliorum errores, qui confutandi fuere; sive temporum obscuriores rationes, redigendas in ordinem; sive profanorum scriptorum historias, quæ cum sacro Codice ejusque fide debebant omnino conciliari. In primis operam dedit amplissimam, omnia pro officio historici probæ notæ ex probatis deducere monimentis, aliorum discrepantes sententias non solum afferre, sed in illas quoque singulari inquirere industria, ac de iis acuta judicii vi dicere, idque modeste, ut ipsius tulit opinio. Non solum vero Israeliticæ gentis, quæ sedem veræ ecclesiæ ante Christum natum præcipue obtinuit, historiam justo ordine ante Christi nati ætatem exhibet, ac viros ipsius sapientia, sanctitate aliisque virtutibus conspicuos commemorat; sed & momenta doctrinæ sacræ, cultus externi, rituumque & ceremoniarum eo spectantium aliaque studiosissime edisserit, nec ea, quæ ex historia literaria ecclesiastica afferunt lucem, transmittit silentio. Quumque ea, quæ sacræ literæ de populo Israelitico ejusque fatis tradunt, paganorum quoque autorum testimoniis sint confirmata, istos pariter vocavit in auxilium, ita ut hac opera historiæ huic multum lucis, multumque ornamenti accesserit. Ut vero reliquarum quoque gentium, quæ per hunc tractum temporis, quo commentatio hæc circumscribitur, quandam consecutæ sunt celebritatem, subjunxerit historiam, id gravissimis adductus causis fecit. Judaicarum quippe rerum faciem nemo accuratius cognoverit, nisi Ægyptiorum, Babyloniorum, Persarum, Græcorum gentiumque Judæis vicinarum, ipsorum quoque Romanorum, fata cognita atque explorata habuerit,

buerit, qua ratione & ſcriptis Prophetarum Veteris Teſtamenti egregiam conciliavit lucem.

Hactenus de facie operis hujus præſtantiſſimi generatim. Singulas vero ſectiones accuratius evolvere, illarumque momenta, quæ tradunt, commemorare ſpeciatim, non conſultum eſſe videtur, præcipue quum quisque ex hujusmodi hiſtoriæ indole ac natura facile colligat, quæ explicentur ibi argumenta. Quibus de cauſis ſpeciminum loco ſeligamus quædam, quæ partim celeberrimi Autoris in omni literaturæ genere conſpicuum ingenium, partim eximiam utilitatem inprimis præ ſe habent.

Quum de Nabale, cui Abigail uxor erat, diſſerit, obſervat, iſtum quoque dici כלבי id eſt, ex familia Calebi; LXX vero vocem כלב pro cane accipientes, tranſtuliſſe: ἄνθρωπος κυνικὸς, unde Flavius Joſephus errore riſu digno ex eo Cynicum fecerit Philoſophum. Hiſtoria Davidis diſputat Autor contra *Bælium*, qui iſtum ejusmodi criminum accuſat, ut ipſius ſententia homo fuerit omni ſcelerum generi deditus, ita ut, licet lubens fateatur, non omnia, quæ geſſerit David, eſſe laudanda, nonnulla quoque vitio haud carere, cuncta tamen æqua lance ponderanda eſſe cenſeat. Verum quod David præter uxores, quas duxerat, priusquam Hieroſolymam rerum ſuarum ſedem transferret, alias adhuc uxores pellicesque duxerit, id inter humanæ imbellicitatis ipſius documenta refertur. Quumque 2 Sam. XII, 8 uxorum multitudinem non tantum inter beneficia a Deo in Davidem collata locum obtinere, affirmatur, ſed & DEUS plures adhuc uxores ei promittere videtur, id polygamiæ partes tueri haud poſſe, doctiſſime monet Cl. Autor, quum hæc ſimiliave ex temporis iſtius more ac recepta opinione intelligenda eſſe, conſtet. Diſputatur inter viros eruditos, quid per משפט המלך *jus regis* 1 Sam. VIII, 11 intelligatur, aliis per meram conſuetudinem, quamvis iniquam; aliis autem per jus legitimum & a Deo conceſſum id explicantibus. Cl. Autor obſervat, vocem משפט non minus morem, conſuetudinem, vitæ rationem & inſtitutum, quam legem ſeu judicium ſignificare: quam ſignificationem huic loco convenire, vel

p. 96.

102 ſqq.

262.

265.

ex ſcopo, quem DEUS habuerit, cur jus hoc regium populo
p. 267. Iſraelitico proponeret, ſit manifeſtum. Opinio illorum, qui exiſtimant, per ſtatus regii introductionem theocratiam in gente Ebræa fuiſſe ſublatam, Autori noſtro haud eſt probata, quum Saul primus Iſraelitarum Rex ex voluntate numinis ſit conſtitutus, ab eoque repudiatus, quod & de electione Davidis & Salomonis ſit dicendum. Et licet deinceps ſucceſſio quædam per vim heredis obtineret, id tamen iterum ex Dei conſenſu factum, qui Davidi continuam poſterorum ejus ſucceſſionem promi-
296. ſerit. De poeſi veterum Hebræorum nihil aliud dici poſſe affirmatur, quam eam in eo conſtitiſſe, quod ſtylus fuerit ſublimis, vocesque ad muſicam accommodatæ. Sunt quidem, qui poeſin rythmicam, vel rythmicometricam in antiquis Ebræorum canticis quærunt, quæ ſententia & *Clerico* placuit, qui cantica Moſis Exod. XV & Deut. XXXII ita diſpoſuit, ut verſus ὁμοιοτελεύτους in illis obſervare liceat. Verum Cl. Autor id obſtare monet, quod ſubinde in codice ſacro multa mutanda, tranſponenda, corrigenda ſint, ut Lectores ubique verſus ὁμοιοτελεύτους inveniant. Deinde nondum probatum eſſe, immo vix vero ſi-
306. mile, poeſin rythmicam jam ea ætate fuiſſe in uſu. Diſceptationem iſtam, num re ipſa Samuelis anima apparuerit Sauli, an dæmonis mali formam Samuelis aſſumentis illuſio, an meræ mulieris artem evocandi mortuos profitentis fuerint præſtigiæ? Autor noſter uberius explicat, multaque, quo minus pro vero Samuele haberi queat, obſtare monet: partim intuitu ipſius corporis, quod Ramæ ſepultum & haud dubio maximam partem diſſolutum & in cineres redactum erat: partim intuitu ipſius animæ, quæ poſt mortem in beatorum ſedes translata, ex quibus quo pacto artibus necromanticis in terram retrahi
309. potuerit, nemo ſecus ſentientium dixerit. In ſententiam *Antonii van Dale*, qui nihil hic ſibi deprehendere videtur, quod non a præſtigiis & fraudibus callidæ mulieris proficiſci potuerit,
585. accuratius inquirit. Nomina illa, quorum in inſcriptione capitis XXX Proverbiorum mentio injicitur, fuiſſe propria, *Agur* quippe, *Jake*, *Ithiel* & *Vchal*, habetur pro vero ſimili, quum illorum opinio, qui haſce voces appellativa eſſe nomina exiſtimant,

iment, admodum coacta videatur. De *Tobia* historia iis rationibus redditur suspecta, ut non tam vera narratio, quam fabula, non malo consilio ad eruditionem pariter ac delectandum excogitata esse videatur, quod primum Tobias senior se cum familia & tota tribu sua in diebus Salmanassaris in captivitatem abductum significet, quum tamen ex II Reg. XV, 18 constet, tribum Naphtali, ex qua ipse ortum duxerit, ante triginta retro annos a Tiglat Pilassare in captivitatem fuisse deportatam: deinde quod ille Tobias senior, quum mortem sibi instare intelligeret, in oratione ad filium fore significaverit, ut templum Hierosolymitanum, quod incensum & combustum sit, iterum ædificetur, cap. XIV, 7, licet possit demonstrari, templum Hierosolymitanum eo tempore, quo Tobias senior mortuus est, nondum fuisse flammis traditum; tertium quod ea, quæ de angelo Raphaele referantur, sint fabulosa, & ipsius Tobiæ nomen, quod verum dominum significet, nomina item Raphaelis & Ahmadari, quæ in Judæorum de angelis bonis & malis fabulis haud ignota, ad fœnam hanc intruendam satis accommodata: denique nec illud prætermittendum, quod Josephus nullam Tobiæ hujus fecerit mentionem. *De Judithæ* copiose quoque agitur, quumque *Montfauconius* de veritate historiæ ipsius fit commentatus, proponit Autor noster ejus argumenta, ac quæ illis vis infit, demonstrat luculenter. De *Homero* ac *Hesiodo* varia lectu digna collegit, inprimis quæ ipsorum Theologiam spectant; de contentionibus autem, quibus aliquot abhinc annis de præstantia Homeri fuit disputatum, judicatur, ipsas minori cum fructu, quam forte ingenii gloria, quam quisque ex hoc certamine referre fit conatus, fuisse institutas. De *ara ignoti Dei*, cujus mentio fit Actis Apostolorum c. XVII. v. 23, probatur, extitisse Athenis aram Θεῷ ἀγνώστῳ in unitatis numero, sacram, cujus ignoti Dei cultum apud Athenienses ab Epimenidis quam tradit Diogenes Laertius, lustratione derivari posse, pro vero simili habetur. Alii per τὸν ἄγνωστον Θεὸν Iudem significari contendunt, cujus opinionis celeberrimus Olearius est; verum & id Autori nostro longe petitum, nec difficultatibus suis carere videtur. Quæstio illa:

p. 609.

611.

671.

729.

Digitized by Google

p. 768. illa : *quænam imperia in ſomnio iſto Nebucadnezari oblato fuerint indicata?* multis illuſtratur. Cl. Autor rejicit ſententiam *Hermanni von der Hardt*, qui non integra regna, ſed ſingulos Reges Nebucadnezari proxime ſucceſſuros ſignificatos contendit; illorum vero rationes, qui per quartum ſeu ultimum regnum Romanum intelligunt, non prorſus contemnendas eſſe,
775. profitetur. Quum res a Daniele geſtæ ſtudioſe traduntur, inter alia de *hiſtoria Suſannæ*, quæ Danieli attributa eſt, multis
822. probatur argumentis, iſtam nullius eſſe fidei. Quis *Darius* ille *Medus* ſit, cujus apud Danielem injicitur mentio, de eo viri docti maxime inter ſe diſſentiunt; præferenda tamen ſententia *Scaligeri* videtur Autori noſtro, qui oſtendit, Darium Medum non alium eſſe, quam Nabonnedum Beroſo memoratum, qui in canone Ptolemaico Nabonadius dicitur, Megaſtheni au-
997. tem Nabannidochus. Quod hodiernæ literæ Ebrææ eædem ſint cum antiquis, nec poſt captivitatem Babylonicam in locum caracterum Samaritanorum ſubſtitutæ, his confirmatur rationibus, quod ex hiſtoria ſacra, libris præcipue ipſius Eſræ ac Nehemiæ, ejusmodi quid ſit colligendum, vix autem fieri potuiſſet, ut res tanti momenti, ſi contigiſſet, prætermitteretur ſilentio: quod nec apud Joſephum, nec apud Philonem ejusmodi quid deprehendatur : quod nulla probabilis admodum afferri poſſit ratio, cur Eſra hanc literarum mutationem ſuſceperit; quod Judæos, præſertim a tempore captivitatis Babylonicæ, in rebus patriis retinendis conſtantiſſimos, immo pertinaciſſimos fuiſſe conſtet; quod Chriſtus diſerte neget *ἰῶτα ἓν ἢ μίαν κεραίαν* perituram, Matth. V, 18, quæ verba ad tempora antecedentia extendenda eſſe, ex eo pateat, quod de perpetua verbi divini literis comprehenſi, qua minimas etiam partes, duratione Servator lo-
1001. quatur. Quibus argumentis expoſitis, ad rationes illorum, qui literas Samaritanas pro Ebræis antiquis venditant, reſpondetur; quumque inter alia ad numos ſive ſiclos, inſcriptionibus Samaritani characteris gaudentes, provocant, tradit Autor
1033. noſter verboſius, quid de numis illis ſit ſentiendum. Ex hiſtoria verſionis Græcæ LXX tria momenta attinguntur, quæ Autor, quum nullam plane veri ſpeciem præ ſe habeant, confutat:

primum

primum quod interpretes illi Spiritus ſancti afflatu perculſi, nunquam erraverint nec errare potuerint: ſecundum, quod in diverſis cellulis ſinguli Regis mandato concluſi, ut veritatem interpretationis ex omnium conſenſu cognoſceret, omnes in unam eandemq; ſententiam, immo in eadem verba conſpirarint, eademque ſcripſerint: tertium quod tam immenſum opus tam brevi temporis, LXXII ſcilicet dierum, ſpatio abſolverint. Sed hæc ſpeciminum loco ex tam vaſta rerum eruditarum ac utilium copia ſufficiant.

Pauca tantum generatim adhuc obſervare liceat. Primum opus hoc plenum eſt obſervationibus doctiſſimis, quibus *hiſtoria Philoſophica* egregie poteſt illuſtrari, quum ſingulæ veterum Philoſophorum ex Græcia ſectæ earumque hiſtoria ſubinde lucem ſibi petere poſſint, uti ea, quæ de *Ariſtotele* dicta ſunt, teſtantur: deinde *Geographia ſacra* multis locis p. 1070. tradita eſt illuſtrior; & tertium illi, qui oraculis divinis intelligendis explicandisque ſunt addicti, multa heic deprehendent adjumenta, quibus ſuam operam ſuumque ſtudium poſſunt adjuvare. Additus inſuper eſt index Chronologicus, Geographicus, rerum memorabilium ac locorum Scripturæ ſacræ, quæ aut explicantur, aut illuſtrantur.

EXERCITATIONUM SUBSECIVARUM Francofurtenſium

Tomus II Sectio I.

Francofurti ad Viadrum, impenſis Jeremiæ Schrey, 1718, 8. Plag. 12.

IN hac ſectione continentur Exercitationes ſex. Prima eſt excerptum *Gœlickii* ex ſcriptis Medicorum Luſatorum *Budæi*, *Longolii*, *Haberkornii* & *Wiliſchii*, quæ A. 1717 de morbo quodam inſolito ſpaſmodico convulſivo ediderunt, variis in locis Electoratus Saxonici & Marchionatus Luſatiæ ſuperioris A. 1716 epidemice graſſato. *Gœlickius* eundem affectum eſſe arbitratur, quem *Sennertus* ſub nomine *ſpaſmi maligni & epidemii cum febre* graphice deſcribit, & de quo A. 1596 Facultas

Medica Academiæ Marpurgensis consulta consilium medicum impertita, a *Gregorio Horstio* in Operibus Medico-practicis publicatum & a *Gregorio Leisnero* denuo recusum. Secunda Exercitatio Juridica est, in qua *Reinoldus* commentatur in verba *Ulpiani* §. ult. L. XV D. de usufructu: *proprietatis dominus ne quidem consentiendo fructuario servitutem imponere potest.* In variorum libro amplexus erat interpretationem *Francisci Connani*, qui censet, *Ulpianum* velle, quod proprietatis Dominus servitutem fundo imponere possit, quamvis fructuarius haud consentiat, modo imposita servitute conditio ejus non reddatur deterior. Enimvero a *Perizonio* per literas, quas hic integras exhibet, admonitus *Connani* interpretationem plane repugnare usui ac rationi Latinæ linguæ & nexui L. XV & XVII de usufructu, sententiam mutavit, & *Ulpianum* sensisse agnoscit, quod proprietatis Dominus fundo, cujus alii usufructus competit, imponere servitutem non possit, quamvis fructuarius consentiat. Exercitatione tertia & sexta *Wesenfeldius* suos de dubitatione difcursus continuat. Illa ignorantiam & dubitationem (quam vocat) piam atque doctam a Scepticismo vindicare intendit, hac nexum utriusque cum omnibus virtutibus Christianis monstrare conatur. Exercitatione quarta Geometra insignis *Hermannus* exhibet meditationem suam in systema dynamicum *Leibnitii* de æstimatione virium absolutarum, quam Sect. 2 Tom. I promiserat, sicuti notavimus in Actis anni superioris p. 501. Monet autem sub initium, se non omnia sua facere, quæ in specimine dynamico philosophatus est Vir summus, cum plura ad captum ipsius non satis expediverit, ut calculum suum iis adjicere posset. Unum hoc sibi demonstrandum sumit, *vires absolutas corporum æstimandas esse ab altitudinibus, ad quas libere ascendendo pervenire possunt corpora ascendentia*, vel etiam *a spatiis, quæ motu a quiete incepto perlabuntur.* Intelligit hic per vires absolutas *vires vivas*, quæ cum motu corporis conjunctæ sunt, *viribus mortuis* oppositæ, per quas gravitatem designat. Inter vires vivas & mortuas non admittit rationem, propterea quod sint quantitates heterogeneæ, ubi simul expendit, quæ *Galilæus* & *Torricellius* de vi insita

Digitized by Google

infinita percuſſionis tradiderunt. Recenſet deinde controverſiam, quæ *Leibnitio* cum Abbate *de Catelan* & *Papino* circa virium æſtimationem interceſſit in Novellis Reip. literariæ *Bælianis* & in his Actis. Cum vero adverſarii non conceſſerint *Leibnitio*, vires eſſe ut altitudines, quas gravia aſcendentia percurrere poſſunt, *Leibnitius* tamen hoc aſſumtum non demonſtraverit; ideo ipſe defectum ſuppleturus demonſtrationem aliquam concinnat. Definit *menſuram vis vivæ*, quod ſit complexus omnium gravitatis impreſſionum durante deſcenſu ex altitudine verticali eaque in cujus termino inferiore mobile celeritatem cadendo acquirit parem illi, quam habet cum vi, de cujus menſura nunc agitur. Deinde ſumit, gravitatem agere continuo eadem præter propter efficacia in quacunque ab horizonte diſtantia, hinc ita argumentatur: „ Vis abſoluta mobilis M, cum actu movetur, celeritate C tanta eſt, quanta ea, quam „ acquirit cadendo ex altitudine L motu a quiete incepto, una „ cum celeritate C. Jam quicquid virium grave hoc deſcenſu ac- „ quirit, id habebit a gravitatis g impreſſionibus. Sed quantitas „ preſſionum gravitatis eſt ut longitudo L ducta in g ſeu gL, vi „ aſſumti: quare *per definitionem* V = gL. Eodem argumento „ probatur, quod ſit u = gl, atque adeo V : u = gL : gl, ſeu divi- „ dendo per g, V : u = L : l, Q. e. d. „ Ad *Clarkianas* objectiones proxime ſe reſponſurum promittit. Exercitatio quinta hiſtorica eſt, in qua *Dithmarus* veſtigiis illuſtris *Leibnitii* inſiſtens confirmare ſtudet, Germanos & Gallos Scytharum propaginem eſſe. Conatur primum Gallorum & Germanorum inter ſe, dein utriusque iſtius populi cum Scythis convenientiam oſtendere. Ad illud ſtabiliendum argumenta a ſacris, indole, habitu corporis & lingua olim communi petit: nec ab his abludunt quæ ad poſterius evincendum adducuntur.

DE CALCULO FLUENTIUM LIBRI DUO, quibus ſubjunguntur libri duo de Optica analytica, Autore JOHANNE CRAIG.

Londini, ex officina Pearſoniana, 1718, 4.

Plag. 12½.

Joannes Craigius, Geometra merito ſuo celebris, a multo tempore in ſtudio tetragoniſtico cum laude verſatus eſt. Sane jam A. 1685 edidit Methodum figurarum lineis rectis & curvis comprehenſarum quadraturas determinandi, cujus facta eſt mentio in Actis A. 1686 p. 169. Methodus illa nitebatur theoremate quodam *Barrowii*, quod e calculo differentiali *Leibnitii* ſua veluti ſponte conſequitur, quemadmodum annotatum eſt ab ipſo celeberrimo inventore in Actis A. 1686 p. 297, & ab ipſo *Craigio* agnitum p. 29, ſcilicet quod ſumma ſubnormalium ad axem applicatarum æquetur ſemiquadrato ſemiordinatæ ultimæ. Enimvero cum eandem nonniſi ad exempla facilia & ex parte jam aliunde nota applicaſſet; poſtea eandem methodum magis excoluit & A. 1693 in Tractatu Mathematico de figurarum curvilinearum quadraturis & locis geometricis Londini edito ad exempla alia difficiliora promovit. Utitur in ea calculo differentiali *Leibnitii*, atque ſtatim ab initio ita ſcribit: „ Ne nimium mihi adſcribere, vel aliis detra„here videar, libenter agnoſco *Leibnitii* calculum differentia„lem tanta mihi in his inveniendis ſuppeditaſſe auxilia, ut ſine „illo hæc vix aſſequi potuiſſem ea, qua optabam, facilitate. „Quantopere ſolidam & ſublimiorem Geometriam hoc uno „nobiliſſimo invento adauxerit celeberrimus ejus Autor, peritiſ„ſimos hujus ævi Geometras latere non poteſt, & quam inſignis „fuerit utilitatis in dimenſionibus figurarum inveniendis, ſe„quens hic tractatus ſufficienter indicabit. Idem in Tractatu ſuo calculum differentialem conſtanter *Leibnitii* calculum vocat. Ab eo tempore in excolenda methodo quadraturarum majus adhuc ſtudium poſuit, & A. 1701 in Actis Philoſophicis Anglicanis exhibuit ſpecimen methodi generalis determinandi figurarum quadraturas, quod inde in Actis A. 1704 p. 311 & ſeqq. translatum. Nunc ex intervallo ipſam methodum ſub titulo calculi fluentium publicat, per quam Geometria ſublimior non parum promovetur. Ceterum cum in Tractatu de Quadraturis A. 1693 uſus eſſet ſignis *Leibnitianis*, nunc cum Anglis ſubſtituit literas punctatas, & calculum differentialem more Anglorum calculum fluxionum vocat. Ait in præfa-

tione,

tione, ſe A. 1685 Cantabrigiæ cum *Newtono* egiſſe, & eidem prima elementa calculi fluentium (per quæ intelligitur methodus Quadraturarum A. 1686 edita) perlegenda tradidiſſe, antequam ederentur: qui ipſi ſignificaverit, ſe poſſe Quadraturas innumeras exhibere per ſeriem infinitam, quæ in datis conditionibus abrumpens figuræ propoſitæ Quadraturam Geometricam determinaret. Cum vero in iſto Tractatu mentionem injiciat p. 72 & ſeqq. calculi differentialis *Leibnitiani*, eodemque utatur, per quem, ſi eum tunc ſatis intellexiſſet, ſine tædioſis ambagibus non ſolum omnia hujus, ſed & alterius Tractatus, qui A. 1693 prodiit, pleraque expedire potuiſſet; mirum ſane videbitur, cur *Newtonus*, ſiquidem *algorithmum aliquem infiniteſimalem* tunc habuit (quod nunc volunt Angli nonnulli) aut *Leibnitiani* indolem ac vires ſufficienter perſpexit, de eo non admonuerit *Craigium*, paſſusque fuerit, ut ſuum inventum alteri tribueretur, & tantum ſeriei infinitæ mentionem injecerit. Sed mittamus iſta, & ad methodum *Craigianam* deſcribendam accedamus, in qua nos utemur terminis & ſignis *Leibnitianis*, tanquam in his Actis uſu receptis & olim ab ipſo Autore (ut ante monuimus) uſurpatis.

Methodus iſta exponitur libri primi ſectione prima & huc redit. 1. Ex æquatione curvam definiente v. gr. $z^m = ay^n + bz^r y^s$ quærit valorem differentiæ dz, & ex eo exterminat per ordinariam Algebram $z^{m-1} \cdot$ 2 Aſſumit æquationem quadraturam definientem, e. gr. pro curvis trinomialibus, h. e. iis, quarum æquationes tribus terminis conſtant, $Azy + Bz^f y^g = fzdy$, & inde inveſtigat ſimiliter valorem ipſius dz. 3 Duplicem valorem ipſius dz combinans, reductione (ut par eſt) facta reperit æquationem reſultantem, quæ in noſtro caſu eſt

$$\begin{array}{llll} maAy^n & + rbA\ z^r y^s & + nfa\ BZ^{f-1} y^{g+n-1} & + rfbBz^{r+f-1} y^{s-1} \\ -ma & + mbA & + mgaB & + mgbB \quad = 0 \\ +naA & - ebA & & - egbB \\ & - mb & & \\ & + eb & & \end{array}$$

4 Hinc inſtituit comparationem inter binos & binos exponentes terminorum hujus æquationis reſultantis, & quia 5 diver-

fis modis comparationes illæ inſtitui poſſunt, ideo rejicit omnes, quæ vel ducunt ad abſurdum, vel ad exponentium f, g, h, i, &c. valores determinatos. E. gr. in noſtro caſu comparat exponentes termini ſecundi $z^r y^r$ cum exponentibus tertii $z^{f-1} y^{g+n-1}$, nempe ponendo $e = f-1$ & $r = g+n-1$: unde $f = e+1$ & $g = r-n+1$. Brevitatis gratia ponit $c = r-n$, ſicque reperit $g = c+1$ & $r = c+n$, adeoque $z^m = ay^n + bz^r y^{c+n}$ definit omnes curvas trinomiales & $Azy + Bz^{e+1} y^{e+1} = \int z dy$, quando quadratura duobus tantum terminis conſtat. Quodſi faceremus $e = e+f-1$ & $r = g+r-1$; tum foret $f = 1$ & $g = 1$, ſcilicet indeterminati æquales determinatis: quod abſurdum. 6 Quodſi pro $f-1$ ſubſtituatur e, & r pro $g+n-1$, reſultans contrahitur ad tres terminos (retento $c = r-n$)

$+maA$	$y^n + rbA\ z^r y$,	$+(1+e)\ rbB\ z^{e+1} y^{r+c} = 0$
$-ma$	$+mbA$	$+(1+c)\ mbB$
$+naA$	$-ebA$	$-(1+c)\ ebB$
	$-mb$	
	$+eb$	
	$+(1+e)\ naB$	
	$+(1+c)\ maB$	

7 Coefficientes A, B &c. determinaturus ponit coefficientes reſultantis in noſtro caſu ſic contractæ nihilo æquales, & per novas haſce æquationes facta reductione, ut par eſt, quantitates A, B &c, determinat. Eſt nempe in noſtro caſu

$$maA - ma + na\,A = 0, \text{ adeoque } A = \frac{m}{m+n}$$

$$rbA + mbA - ebA - mb + eb + (1+e)\,naB + (1+c)\,maB = 0$$

adeoque $$B = \frac{(m-e)(1-A) + (c+n)(-A)}{m(e+1) + n(e+1)} \cdot \frac{b}{a}$$

Quoniam plures hinc oriuntur æquationes, quam quæ ſufficiunt ad determinandas coefficientes A, B, C &c. ideo ex reliquarum reductione invenit quadrabilitatis conditiones: quod Sect. 2 docet tum in curvis trinomialibus, quando area figuræ tribus conſtat terminis, tum in quadrinomialibus ejusdem caſus. Sect. 3 theoremata ex methodo illa deducta ſiſtit, nempe

1 theo-

I theorema generale pro curvis trinomialibus, quæ definiuntur per æquationem $z^m = ay^n + bz^e y^{c+n}$. Pro iis eſt $\int z dy = Azy + Bz^{e+1}y^{c+1} + Cz^{2e+1}y^{2c+1} + Dz^{3e+1}y^{3c+1} + Ez^{4e+1}y^{4c+1}$ &c. & in hac æquatione

$$A = \frac{m}{m+n}$$

$$B = \frac{(m-e)(1-A)+(c+n)(-A)}{m(c+1)+n(e+1)} \cdot \frac{b}{a}$$

$$C = \frac{(m-e)(c+1)+(c+n)(e+1)}{m(2c+1)+n(2e+1)} \cdot \frac{-bB}{a}$$

$$D = \frac{(m-e)(2c+1)+(c+n)(2e+1)}{m(3c+1)+n(3e+1)} \cdot \frac{-bC}{a}$$

$$E = \frac{(m-e)(3c+1)+(c+n)(3e+1)}{m(4c+1)+n(4e+1)} \cdot \frac{-bD}{a}$$

$$F = \frac{(m-e)(4c+1)+(c+n)(4e+1)}{m(5c+1)+n(5e+1)} \cdot \frac{-bE}{a}$$ &c. in infinitum.

Monet, has figuras quadraturam geometricam admittere, quoties $\frac{c-e+m+n}{-cm-en}$ eſt numerus integer ac poſitivus, & hanc quadraturam haberi ſumendo tot ab initio terminos, quot ſunt unitates in numero per $\frac{c-e+m+n}{-cm-en}+1$ deſignato. Succedit

II theorema pro omnibus curvis quadrinomialibus, III pro quinomialibus, & IV pro ſextinomialibus. Subjunguntur deinde exempla Curvarum, quæ definiuntur per æquationes incompletas, & de his in genere notatur, deſtruendos eſſe omnes terminos, quos terminorum deficientium coefficientes ingrediuntur, in valoribus quantitatum A, B, C, &c. computatis ex æquatione completa propoſitam æquationem incompletam includente; reliquos horum valorum terminos eſſe valores quantitatum A, B, C &c. pro æquatione incompleta. Sect. 4 theoremata generalia ad figuras particulares applicat. E. gr. Sit æquatio curvæ trinomialis $z^3 + y^3 = hzy$, ſeu $z^3 = -y^3 + hzy$, erit $m=3$, $n=3$, $e=1$, $c=-2$, $a=-1$, & $b=h$. Et

quia

quia $\frac{c-e+m+n}{-cm-en}$ est 1, figura geometrice quadrabilis: quoniam

vero $\frac{c-e+m+n}{-cm-en}+1=2$, ideo ad quadraturam sufficiunt duo

primi theorematis generalis termini: in quibus si valores quantitatum m, n, e, c, a, b substituantur; prodibit $\frac{2}{3}zy-\frac{2}{5}hz^2y^{-1}$. Sect. 5 progreditur ad Quadraturas curvarum geometrice irrationalium, quarum aliquas A. 1696 in Actis Philosophicis Anglicanis dedit, & elementa methodi cujusdam exemplis illustrata exhibet. Vocat autem *Curvam geometrice irrationalem*, quando æquationem curvæ ingreditur arcus alicujus curvæ: unde *rationalis* ipsi est, quam *Leibnitius* Algebraicam vocat. Methodum his verbis tradit:

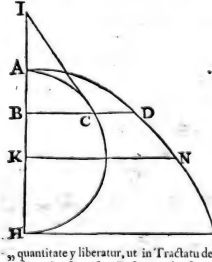

„ 1 Ad Curvæ „ACH punctum „quodvis C esto „tangens CI axi „AB occurrens in „puncto I. 2 inveniatur Tangentis CI valor „analyticus per y „& datas expressus, & per x denotetur pars ipsius valoris, quæ „sub vinculo radicali quadratico continetur, „postquam quantum fieri potest, „quantitate y liberatur, ut in Tractatu de Quadraturis A. 1693 „edito ostensum est. 3 Posito quod z sit exponens dimensionum, „ad quas indeterminatæ, z, y, v assurgunt in æquatione Curvam „ADE definiente, fiat invokitio hujus quantitatis $(v+x+y+)^{e:z}$, A negle-

Digitized by Google

A neglectis coefficientibus numericis ex involutione oriundis, afficiantur termini coefficientibus incognitis, A, B, C &c. & ſumma omnium ponatur = ſzdy. 4 Differentietur hæc æquatio & eliminentur dv, dx; & poſt alias uſitatas reductiones habebitur æquatio, quam voco *reſultantem*, cujus termini more uſitato comparati dabunt A, B, &c. adeoque ſzdy ſeu aream quæſitam. Quoniam æquatio *per reg. 3* conſtituta ſæpiſſime plurimos comprehendit terminos inutiles, ideo in ſequentibus tales omittuntur, quos calculum expertus ad Quaduraturam non ſpectare deprehendi. Ut hæc rectius intelligantur, exemplum Autoris primum huc apponere juvat. Sit ACH ſemicirculus, cujus diameter AH = 2a, arcus AC = v, BD = z AD = y & pro Curva ADB z = v, quæratur quadratura areæ ABD. Quoniam IC = $a\sqrt{(2ay - y^2)} : (a - y)$, erit vi methodi $x = \sqrt{(2ay - y^2)}$. Cum in hoc exemplo vi ejusdem e = 1; $(v + x + y + 1)^2$ eſt quantitas, cujus termini coefficientibus A, B, C &c. affecti conſtituent ſzdy. Neglectis ergo terminis inutilibus erit $Ayv + Bv + Cyx + Dx = ſzdy$; unde porro reperitur

$$\begin{array}{llll} +Axv & +Aay & +Ba & (-2Cy^2) = 0 \\ -1 & +3Ca & +Da & \\ & -D & & \end{array}$$

& ex terminorum comparatione A = 1, B = −a, C = 0, D = A. Quare ABD = $yv - av + a\sqrt{(2ay - y^2)} = ſzdy$.

Applicat Cel. Autor eandem methodum inter alia ad cycloidem vulgarem & ad funicularian, atque in ſcholio p. 30 monet, ſi in expreſſione arcus generali ponantur omnes termini quantitate v affecti = 0, & reductione facta valor ipſius y fuerit affirmativus, figuræ propoſitæ competere quadraturam ſpecialem illius portionis, quæ huic abciſſæ y adjacet, & ſi in areæ expreſſione generali pro y ſubſtituatur valor ejus determinatus, quadraturam ſpecialem obtineri. E. gr. ſi in exemplo præcedente ponatur yv − av = 0, erit y = a. Tranſit ergo ſemiordinata KN per centrum circuli K, & area AKN = a^2, ſeu quadrato radii æqualis. Ex hoc fundamento omnia conſequi notat, quæ in his Actis de cycloidis ſpatiis innumeris geometrice quadrabilibus tradiderunt ingenioſiſſimi fratres *Bernoullii*. Se au-

autem primum omnium in Actis Anglicanis A. 1697 detexiſſe arbitratur talium fundamentum. Ut præſtantiam methodi in aprico ponat, duas ſubnectit ſpatiorum cycloidalium quadraturas geometricas & indefinitas, qualium hactenus nulla apparuit. Inſuper integra Sect. 6 monitum iſtud compluribus exemplis illuſtrat, & in iis ex ſua methodo deducit theorema Cel. Domini de *Tſchirnhauſen* de Lunulæ quadratura indefinita in Actis A. 1687 editum, cui primam iſtiusmodi Quadraturæ inventæ laudem tribuit. Tandem Sect. 7 de ſummatione formularum $ay^m dy = by^{m+1} dx + qdx$, $ay^m dy = by^{m+1} pdx + qdx$, $ady = pydx + by^n qdx$ & $ay^s dy = by^n qdx + pdx$ (in quibus p & q denotant quantitates ex 1 & x utcunque compoſitas) nonnulla annotat, quas ad methodos quadraturarum a ſe expoſitas reducit. Sed intelligentibus, quæ Cel. *Bernoulli* in Actis anni 1697 p. 115 & *Gabriel Manfredus* in libro de conſtructione æquationum differentialium primi gradus poſt ipſum p. 180 & ſeqq. tradidere, non apparet, quid novi hac in re præſtiterit. Monet tandem, ſi per methodos a ſe explicatas ſummatio fieri nequeat, recurrendum eſſe ad ſeries infinitas *Newtoni*. Hæc dicta ſunto de parte operis eximii præcipua.

Liber ſecundus inſcribitur de calculi fluentium uſu: ſed quæ hic occurrunt, nova non ſunt, ſed pleraque ex his etiam Actis dudum nota. Sectio enim prima ſeries infinitas pro logarithmis, ſecunda alias pro arcu circulari ejusque ſinubus, tangente & chorda, & tertia pro curva loxodromica ac inde pendentibus problematibus nauticis exhibet. Eminet hic ſectio quarta, in qua de transmutatione figurarum curvilinearum tractat Autor ingenioſus. Docet hic 1 omnes figuras binomiales geometrice quadrabiles in parabolicas transmutare, & inde earum Quadraturam determinare; & 2 figuræ cujusvis datæ Quadraturam invenire, ex deſcripta curva generis parabolici, quæ per aſſignata quotcunque puncta tranſit: quod eſt inventum ſummi Geometræ *Newtoni*, Geometriæ ſublimioris cultoribus ſatis notum. Colophonis loco hæc verba addit: „Hiſce ſubjungere decreveram calculum inveniendi theore„mata mea pro locis Geometricis, quæ cum tractatu noſtro de „Quadraturis edita ſunt A. 1693: ſed me labore illo exoneravit illu-

illustrissimus *Hospitalius*, qui operis sui posthumi librum seri-„ psit integrum 7 de theorematum horum calculo, & diffusa„ methodi nostræ explicatione. Multumque mihi gratulor, nostra„ qualiacunque tantopere in Gallia probari, ut ipse *Hospitalius*„ (magnum scientiarum harum decus & promotor egregius)„ eadem *transscribere*, ejusque operis posthumi editor eadem„ luci denuo exponere dignati fuerint. Methodum *Hospitalia-nam* eandem esse cum *Craigiana*, monuimus cum *Hospitalii* opus posthumum in his Actis recenseremus. Sed cum *Hospitalius* non citet *Craigium*; quid aliud inde concludetur, quam Gallis a *Craigio* plagium *Hospitalii* falsæ exprobrari? De optica analytica pauca nobis dicenda sunt, cum gemina hisce jam passim occurrant. Liber primus de Catoptrica agit, & in eo determinatur focus radiorum parallelorum, divergentium & convergentium, qui in superficiem quomodocunque convexam vel concavam incidunt. Addit usum in parte Catoptricæ inversa, docens nimirum invenire curvam, quæ radios parallelos excipiens efficiat, ut reflexi in dato puncto colligantur. Liber secundus Dioptricæ destinatur; & in eo determinatur focus radiorum parallelorum, divergentium & convergentium, in superficiem utcunque convexam vel concavam incidentium. Applicatio theorematum generalium fit ad superficies sphæricas, tum etiam ad lentem quamcunque sphæricam. Additur etiam problema generale de invenienda foci physici aberratione, quam primus in Dioptrica consideravit *Hugenius*; & ultimo loco comparet solutio problematis de inveniendo area, quæ ab omnibus refractis projicitur in planum ad axem normale & in foco positum, atque hinc deducit rationem efficaciæ radiorum in foco ad efficaciam incidentium in lentis superficiem.

ACTA MEDICORUM BEROLINENSIUM IN INCREmentum Artis & scientiarum collecta & digesta.

Volumen III.

Berolini, apud Godofredum Gedickium, 1718, 8. Plag. 6.

IN Volumine hoc III Medici Berolinenses N. I & II. Historiam morbi & sectionem anatomicam B. Lichtscheidii, Ma-

thematici & Theologi Celeberrimi, Collegæ quondam noſtri, exhibeat ; quem laborem ſuſcipere eo magis neceſſarium judicarunt, quo minus Medici, quamdiu aura vitali frui licuit ægro, morbum cognoſcebant. Cum enim plerique crediderint, ſuccum fuiſſe nutritium, qui ex thorace per paracenthefin aperto exſtillaverat, quam etiam ſententiam tueri conatus eſt Johannes Erneſtus **Leidenfroſt**, in Diſputatione inaugurali Halæ Magdeburgicæ anno 1704 ſub præſidio D. Friederici Hoffmanni habita, ſectio nihilominus, poſt fata Viri eruditiſſimi celebrata, ductum thoracicum integrum, ex empyemate vero poſt vomicam pulmonis ruptam eum defunctum eſſe, manifeſtavit. Hunc quemorbum dignum æſtimarunt Medici Berolinenſes, quem variis analogis eaſibus N. III illuſtrarent. N. IV de Arte parandi vaſa Porcellanica Extractum ex literis Rev. Patris d'Entrecolles, Miſſionarii Chinenſis, & Diarii Trevoltienſis anni 1717 Januario Artic. 5 pag. 19 inſertis exhibent. N. V ancillæ mentionem faciunt, eaſe lato vulneratæ, qui in regione epigaſtrica tribus digitis latis ſiniſtrorſum magis ſupra umbilicum dorſalesque thoracis vertebras inter primam & ſecundam ad ſpurias coſtas pertinentem penetraverat, uſu aquæ vulnerariæ, *l' Eaud' arquebuſade* dictæ, curatæ. N. VI caſum recenſent ruſtici, cujus inteſtinum colon barbitonſor, tumorem hypogaſtricum, quem pro inflammatorio & ſuppurato habuerat, incidens, graviter læſerat, ut fæces alvinæ copioſe exinde effluxerint, quod tamen vulnus feliciter curatum fuit. N. VII certam aquæ gryſeæ efficaciam in ſiſtendo fluxu ſynoviæ circa juncturarum læſiones deprædicant, cujus deſcriptio hæc eſt : Rec. Mercurii vivi, aquæ fortis una unc. ſolve & repone aliquandiu in loco frigido, ut congeletur quaſi in cryſtallos. Seorſum paretur ſequens decoctum : Rec. Herb. rut. hortenſ. ſolani hortenſ. ariſt. long. Rud. chelidon. maj. Flor. roſ. una Manip. ʒ. Inciſa coque cum ſuff. quant. aquæ ſimplicis, Colaturæ Menſ. ii calentibus adde priorem ſolutionem, atque tum abſit decoctum antea ſuſcum in coloremi gryſeum, deponens ſenſim ſedimentum, ſub uſu commovendum. N. VIII febrifugum chirurgorum, quod ex arſenici partibus tribus & nitri parte una conflatur, certiſſimum, ſed & inquiſſimum

TAB. II ad A 1719 M. April. pag. 181.

mum vocant. De cetero plagii crimine notant pag. 38 librum, qui anno 1697 Parisiis sub titulo: de l' Art de Verrerie, &c. par M. Haudicquer de Blancourt; i. e. Tractatus de Arte Vitraria Autore Blancurtio, prodiit, nil vero novi referentem quod in opere Runckelii non habeatur, nulla tamen facta vel hujus, vel Neri, vel Merretti mentione.

VILLA BURGHESIANA VULGO PINCIANA, poetice descripta ab ANDREA BRIGENTIO, Patavino.

Romæ, apud Franciscum Gonzagam, 1716, 8. Plag. 7 Tabb, æn. 24.

VIlla Burghesiana, quæ extra portam Pincianam sita, vulgo Pinciana vocatur, præterquam quod loci amœnitate, & ædificiorum splendore inter alias Romanas villas eminet, quam plurima antiquitatis monimenta tenet, quibus curiosos peregrinantium oculos animosque in se convertit. Illam Cl. Andreas Brigentius hanc potissimum ob causam carminis sui materiam deligere voluit, ut illustris Jacobi Burghesii, qui illepidas scholarum nugas ingenti animo adspernabatur, studiis peroportune consuleret, & ipsi velut incio fictorum Deorum nomina, res eorum gestas, atque alia gentium commenta, insillaret, quibus a natura abhorrere videbatur. Omnia autem Cl. Autor quatuor libris complectitur, in quibus villæ Burghesianæ magnificentia carmine heroico satis terso & nitido adumbratur. Inter alia vetustatis rudera, quæ afferuntur, nobis memoratu inprimis dignus videtur lapis, in quo Mithræ apud Persas sacra exhibentur. Ut de poesi Cl. Autoris ferri possit judicium, en ejus descriptionem: TAB. II.

At reliquis præstat Lapis hic, ubi cultus agrorum
Vel signis latet arcanis, vel Persica divo
Sacra Mithræ fiunt, en bos procumbit in antro,
Definit in spicas cui cauda erecta: sacerdos
Terga genu premit: & correptum naribus acto
Infigulum ferit ense Bovem: dum sanguinis imbrem

Excipit ore canis, quid hianti gutture corvus
Potantem adſpectat? tauri ſub ventre quid anguis
Reptat? quid cancer morſu genitalibus hæret?
Interea pueri geſtantes lampada ſacris
Interſunt: cidaris, regale inſigne, miniſtros
Obtegit, ac myſten; pulſa dum nocte quadrigæ
Surgentem Titana vehunt, Latonia bigis
Occidua infertur: Veneris quæ ſidus amicæ eſt,
Fax elata præit Soli, depreſſaque Lunæ.

Atque hac ratione plures ſtatuæ & picturæ, quæ ex remotiore antiquitate ad nos pervenerunt, deſcribuntur, quas illis quoque, qui graphice delectantur, haud ingratas fore exiſtimamus, quandoquidem maxima earum pars in æs affabre inciſa exhibetur.

ADAMI TRIBBECHOVII DE DOCTORIbus Scholaſticis, & corrupta per eos divinarum humanarumque rerum ſcientia, liber ſingularis. Editio ſecunda, cui acceſſit C. A. HEUMANNI Præfatio, item Vita Autoris, & Index copioſus.

Jenæ, apud Jo. Fel. Bielkium, 1719, 8.
Alph. 1 plag. 7.

MEdio ævo qui in Academiis Philoſophiam docebant ac Theologiam, eos dictos fuiſſe Scholaſticos, conſtat inter omnes. Eorum hiſtoriam nemo diligentius perſecutus eſt Tribbechovio, ideoque jamdudum deſiderata fuit nova hujus libri, a Jac. Thomaſio & Morhofio eximie laudati, editio. Iterum igitur nunc prodit hic liber, & quidem ornatior locupletiorque. Præter Indicem enim accuratiſſime confectum exhibetur Vita Tribbechovii, ſimulque Cl. Heumanni diſſertatio præliminaris, qua de origine, appellatione, natura atque ἀσοφίᾳ Theologiæ & Philoſophiæ Scholaſticæ copioſe diſputatur. Ipſius libri, multis annis ante, quam Acta hæc publicari cœpta ſunt, jam emiſſi, nec inter eruditos ignoti, recenſione ſuperſedemus. Vitam vero Autoris ac novam Præfationem paulisper perluſtrabimus. Natus eſt Tribbechovius A. 1641 d. 10 Augu-

Auguſti Lubecæ, ubi pater ipſius Gymnaſii Collega erat. Literis omnis generis Lubecæ, Roſtochii, Helmſtadii ac Giſſæ excultis, ducibus Bangerto, Dorſcheo, Varenio, Conringio, Schindero, Calixto, Haberkornio, Siricio, ob ingenii famam edito hoc de Doctoribus Scholaſticis libro partam inter Profeſſores Academiæ Kilonienſis A. 1664 receptus eſt, ac civilem atque eccleſiaſticam hiſtoriam tradidit, variasque perdoctas diſſertationes edidit. A. 1672 ab Erneſto Pio, Duce Saxoniæ, Gotham arceſſitus eſt ad obeundum munus Conſiliarii, eccleſiaſtici & aliquot annis poſt Superintendens generalis conſtitutus. A. 1687 præmatura morte deceſſit, relinquens liberos ſeptem, itemque libros elegantiſſimos, inter quos præter eum, quem in manibus habemus, eminent ejus Exercitationes contra Baronii Annales, & liber de Naturaliſmo.

Accedimus ad Præfationem, in cujus exordio obſervatur, nomen *Scholaſtici* Ciceronis ævo recentius eſſe, Quintiliani vero ætate tritiſſimum fuiſſe. Hoc enim tempore *Scholaſticos* dictos fuiſſe eos, quos hodie *Profeſſores* diſciplinarum vocamus. Qui cum alios eruditione excellerent, poſtea acciditſſe, ut *Scholaſticus* ſignificaret quemvis eximie eruditum hominem, qualem hodie vocamus *Polyhiſtorem*. Ceterum cum medio ævo ſola fere Theologia excoleretur, inde factum eſſe, ut nomen *Scholaſtici* deſignaret hominem Theologum eundemque Theologica illius ævi Philoſophia excultum. Oſtenditur porro, ſingula fere cœnobia illa tempeſtate ſuum habuiſſe *Scholaſticum*, id eſt, Theologiæ ac Philoſophiæ Profeſſorem: atque hinc reſpondet ad quæſtionem, quis primus fuerit Scholaſticus, alio modo, quam vulgo reſponderi ſolet. Hinc inveſtigat indolem ac naturam Scholaſticæ illius Philoſophiæ pariter ac Theologiæ, ac Philoſophiam Scholaſticam definit, quod ſit *Philoſophia in ſervitutem Theologiæ Papææ redacta*. Primum Scholaſticorum ψεῦδος, quod vocant, fuiſſe ait illam opinionem, qua ſtatuerunt, Theologiam eſſe debere rectricem Philoſophiæ, Philoſophiam contra eſſe debere ancillam Theologiæ. Etſi enim Scriptura omnis erroris immunis eſt, tamen Theologia, judice Noſtro, hoc privilegio non gaudet, ſed legibus rectæ Rationis ſubjecta eſt, imo pars quædam eſt Philo-

Philoſophiæ, eaque nobiliſſima. Cetera lectoribus reliquenda conſideranda, Heumanni de Tribbechoviano libro judicium adjunximus. Ait itaque Tribbechovium hoc in opere & ſumma induſtria congeſſiſſe quicquid in variis libris huc pertinens diuturna ex lectione annotarat, & rectiſſimi judicii libra omnia ponderaſſe, & commodiſſimo ſingulas hujus hiſtoriæ partes expoſuiſſe ordine, & eleganti denique ſuaviſſimoque dicendi genere totum hoc argumentum perfecutum eſſe. Ingenue tamen ſimul fatetur, duo Capita a Tribbechovio fuiſſe prætermiſſa: unum, quo ſingulorum Scholaſticorum vita, ſcripta & fata percenſenda erant; alterum, quo exhiberi oportebat reliquias Philoſophiæ Scholaſticæ in Philoſophia ac Theologia Lutheranorum deprehenſas. Ceterum utrumque Caput ſe pollicetur expleturum in *Actis Philoſophorum*.

Anweiſung zur Erlernung der Hiſtorie ꝛc.

i. e.

ABBATIS LANGLETI DU FRESNOY METHODUS ſtudiandi hiſtorias, una cum catalogo Hiſtoricorum, Germanice verſa. Notas addidit ac paſſim auxit & emendavit D. IO. BURCHARDUS MENCKENIUS, Conſil. & Hiſtoricus Regius Hiſt. P. P. & Societ. Reg. Britan. Soc.

Lipſiæ, apud Jo. Frid. Gleditſchii B. Fil. 1718, 8.
Alph. 3.

ETſi libri hujus mentionem nondum fecimus, de ejus tamen utilitate eximia publice conſtat, poſtquam Gallice Pariſiis primo & mox Bruxellis prodiit, iterumque Lipſiæ 1714, cum notis & additamentis Menckenii noſtri, quæ ipſi Cl. Autori non diſpliciuiſſe accepimus. Cum inde librum Veneti e Menckenii editione (in qua tamen ei falſo prænomen dedere Jo. Baptiſtæ) Italice translatum, libriſq; in Italia editis auctum recudiſſent 1716, noſtri quoque Germanico idiomate librum edere e re duxerunt. In hac ergo editione & Interpres partes ſuas egregie implevit, faciliquippe ac florido ſtylo uſus, ut jurares vernacula noſtra ſcriptum ab Autore librum, & Menckenius catalogum hiſtoricorum infinitis prope locis e propria Bibliotheca auxit, Collectionum contenta expoſuit, novasque eruditorum cenſuras adjunxit, libris inſuper, qui apud ipſum exſtant, appoſita ſtellula deſignatis.

Digitized by Google

ACTA ERUDITORUM,

publicata Lipſiæ
Calendis Maji Anno M DCC XIX.

NOVUM VOLUMEN SCRIPTORUM RE-rum Germanicarum, inprimis ad Luſatiam & vicinas regiones ſpectantium. E Bibliotheca Senatus Zittavienſis edidit & Introductionem in Scriptores præmiſit CHRIST. GODOFREDUS HOFFMANNUS, J. U. D. & in Acad. Lipſ. Juris Nat. & Gent. Prof.

Tomi IV.

Lipſiæ & Budiſſæ, ſumpt. Dav. Richteri, 1719, fol. Alph. 18½ Tabb. æn. 6.

OPtime de Hiſtoria patria meretur Conſult. Hoffmannus, Collega noſter honoratiſſimus, dum Scriptores rerum Luſaticarum, plerosque hactenus latentes vel ineditos, e Bibliotheca Zittavienſi atque aliunde communicatos, publici juris facit, quibus etiam eruditam præmiſit Introductionem, a nobis paulum perluſtrandam. Exhibentur nimirum Tomo I Parte I *Vita Viperti Comitis Groicenſis & Luſatiæ Marchionis, Autore* Monacho Pegavienſi, cum brevibus Reineri Reineccii notationibus, quem librum dum erudite conſiderat Cl. Editor, occaſione agri Niſani duo producit diplomata, alterum Ottonis M. quo fundat A. 948 Eccleſiam Miſnenſem, alterum Johannis Papæ, quo donationem monaſterii S. Johannis Miſnæ per Ottones factam confirmat; 2) Jo. Garzonis Bonon. *de bellis Friderici Admorſi, ſeu de rebus Saxoniæ, Thuringiæ, Libonotriæ, Miſniæ & Luſatiæ Libri II*, cum notationibus itidem Reineccii, cujus Codicem MSptum

Ἀθηναίων ἐπὶ τὴν Σικελίαν ἐκπλεόντων ἐπὶ τὸν πόλεμον τὸν μέγιστον τῶν πρὸ αὐτοῦ γενομένων, ἐπὶ δὲ τοὺς εὐδαιμονεστάτους τῶν Ἑλλήνων, οὐ μόνον τῶν τότε ἀλλὰ καὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ, ἐπὶ δὲ τοὺς ἀνδρειοτάτους καὶ πολεμικωτάτους

vogelii, aliorumque diſſertationes de juribus Luſatiæ; ac demum Tomo IV continentur: *Chronicon Montis Sereni*, antehac a Madero vulgatum, cum variorum monaſteriorum fundationibus; Pancratii Vulturini *Sleſia Bresla*, Poema, ſeu totius Sileſiæ deſcriptio, cujus codicem MS. a Menckenio noſtro pariter communicatum habuit Cl. Editor; excerpta ex Andr. Hoppenrodii *Annal. Gernrodenſibus* de Gerone, C. H. Grauuii *Dalemincia Slavorum*; denique appendix diplomatum & documentorum, quibus inſuper accedunt in Introductione *Formula ceſſionis inter Wenceslaum Regem Bohemiæ & Fridericum Marchionem Miſniæ A. 1289*, & *contractus permutationis Archiep. Magdeb. Wichmanni, concernens bona nonnulla in Luſize Marchia ſita A. 1185*. His vel leviter enarratis facile nos ſperamus ſalivam moviſſe Lectoribus noſtris, ut ipſi haurire e fontibus iſtis, quam a nobis ſpecimina exſpectare malint; imprimis cum nova nunc nobis paulo fuſius recenſenda ſit Luſatiæ Superioris Hiſtoria.

Neueröffneter Ehren-Tempel merckwürdiger Antiquitäten des Marggrafthums Ober-Lauſitz.

i. e.

HONORIS TEMPLUM MEMORANDARUM Antiquitatum Marchionatus Luſatiæ Superioris, reſeratum a JO. BENEDICTO CARPZOVIO, J. U. D. Potent. Regi Pol. & El. Sax. a Conſil. Commiſſionum & Syndico Zittavienſi.

Lipſiæ & Budiſſæ, apud Davidem Richterum, 1719, fol. Alph. 7 pl. 6 it. 52 Tabb. Geneal. & 7 Fig. æn.

DUm colliguntur alibi diſperſi Hiſtoriæ Luſaticæ Scriptores, novam ſummo ſtudio concinnatam procudit vernaculo ſermone Conſultiſſimus Carpzovius, qui poſt editum ante biennium Zittaviæ ſuæ Chronicon luculentum, a nobis in Actis A. 1716 p. 141 commendatum, nunc omnem Luſatiæ ſuperioris Hiſtoriam complectitur, errores aliorum emendat, & ubivis teſtimonia ex optimis Autoribus, vel documentis publicis petita ſubnectit. Hæc inter prima jam vice typis expreſſa legi

Rules for
Examina-
tions.

Rule 1.

Rule 2.

Rule 3.

Rule 4.

Rule 5.

Rule 6.

Rule 7.

Rule 8.

Rule 9.

Rule 10.

Rule 11.

Rule 12.

Rule 13.

Rule 14.

Rule 15.

Rule 16.

Rule 17.

Rule 18.

Rule 19.

Rule 20.

Rule 21.

Rule 22.

Rule 23.

Rule 24.

Rule 25.

Rule 26.

Rule 27.

Rule 28.

Rule 29.

Rule 30.

Rule 31.

Rule 32.

Rule 33.

Rule 34.

Rule 35.

Rule 36.

Rule 37.

Rule 38.

Rule 39.

Rule 40.

Rule 41.

Rule 42.

Rule 43.

Rule 44.

Rule 45.

Rule 46.

Rule 47.

Rule 48.

Rule 49.

Rule 50.

Rule 51.

Rule 52.

Rule 53.

Rule 54.

Rule 55.

Rule 56.

Rule 57.

Rule 58.

Rule 59.

Rule 60.

Rule 61.

Rule 62.

Rule 63.

Rule 64.

Rule 65.

Rule 66.

Rule 67.

Rule 68.

Rule 69.

Rule 70.

Rule 71.

Rule 72.

Rule 73.

Rule 74.

Rule 75.

Rule 76.

Rule 77.

Rule 78.

Rule 79.

Rule 80.

Rule 81.

Rule 82.

Rule 83.

Rule 84.

Rule 85.

Rule 86.

Rule 87.

Rule 88.

Rule 89.

Rule 90.

Rule 91.

Rule 92.

Rule 93.

Rule 94.

Rule 95.

Rule 96.

Rule 97.

Rule 98.

Rule 99.

Rule 100.

Rule 101.

Rule 102.

Rule 103.

Rule 104.

Rule 105.

Rule 106.

Rule 107.

Rule 108.

Rule 109.

Rule 110.

Rule 111.

Rule 112.

Rule 113.

Rule 114.

Rule 115.

Rule 116.

Rule 117.

Rule 118.

Rule 119.

Rule 120.

Rule 121.

Rule 122.

Rule 123.

Rule 124.

Rule 125.

Rule 126.

Rule 127.

Rule 128.

Rule 129.

Rule 130.

Rule 131.

Rule 132.

Rule 133.

Rule 134.

Rule 135.

Rule 136.

Rule 137.

Rule 138.

Rule 139.

Rule 140.

Rule 141.

Rule 142.

Rule 143.

Rule 144.

Rule 145.

Rule 146.

Rule 147.

Rule 148.

Rule 149.

Rule 150.

Rule 151.

Rule 152.

Rule 153.

Rule 154.

Rule 155.

Rule 156.

Rule 157.

Rule 158.

Rule 159.

Rule 160.

Rule 161.

Rule 162.

Rule 163.

Rule 164.

Rule 165.

Rule 166.

Rule 167.

Rule 168.

Rule 169.

Rule 170.

Rule 171.

Rule 172.

Rule 173.

Rule 174.

Rule 175.

Rule 176.

Rule 177.

Rule 178.

Rule 179.

Rule 180.

Rule 181.

Rule 182.

Rule 183.

Rule 184.

Rule 185.

Rule 186.

Rule 187.

Rule 188.

Rule 189.

Rule 190.

Rule 191.

Rule 192.

Rule 193.

Rule 194.

Rule 195.

Rule 196.

Rule 197.

Rule 198.

Rule 199.

Rule 200.

Rule 201.

Rule 202.

Rule 203.

Rule 204.

Rule 205.

Rule 206.

Rule 207.

Rule 208.

Rule 209.

Rule 210.

Rule 211.

Rule 212.

Rule 213.

Rule 214.

Rule 215.

Rule 216.

Rule 217.

Rule 218.

Rule 219.

Rule 220.

Rule 221.

Rule 222.

Rule 223.

Rule 224.

Rule 225.

Rule 226.

Rule 227.

Rule 228.

Rule 229.

Rule 230.

Rule 231.

Rule 232.

Rule 233.

Rule 234.

Rule 235.

Rule 236.

Rule 237.

Rule 238.

Rule 239.

Rule 240.

Rule 241.

Rule 242.

Rule 243.

Rule 244.

Rule 245.

Rule 246.

Rule 247.

Rule 248.

Rule 249.

Rule 250.

Rule 251.

Rule 252.

Rule 253.

Rule 254.

Rule 255.

Rule 256.

Rule 257.

Rule 258.

Rule 259.

Rule 260.

Rule 261.

Rule 262.

Rule 263.

Rule 264.

Rule 265.

Rule 266.

Rule 267.

Rule 268.

Rule 269.

Rule 270.

Rule 271.

Rule 272.

Rule 273.

Rule 274.

Rule 275.

Rule 276.

Rule 277.

Rule 278.

Rule 279.

Rule 280.

Rule 281.

Rule 282.

Rule 283.

Rule 284.

Rule 285.

Rule 286.

Rule 287.

Rule 288.

Rule 289.

Rule 290.

Rule 291.

Rule 292.

Rule 293.

Rule 294.

Rule 295.

Rule 296.

Rule 297.

Rule 298.

Rule 299.

Rule 300.

Rule 301.

Rule 302.

Rule 303.

Rule 304.

Rule 305.

Rule 306.

Rule 307.

Rule 308.

Rule 309.

Rule 310.

Rule 311.

Rule 312.

Rule 313.

Rule 314.

Rule 315.

Rule 316.

Rule 317.

Rule 318.

Rule 319.

Rule 320.

Rule 321.

Rule 322.

Rule 323.

Rule 324.

Rule 325.

Rule 326.

Rule 327.

Rule 328.

Rule 329.

Rule 330.

Rule 331.

Rule 332.

Rule 333.

Rule 334.

Rule 335.

Rule 336.

Rule 337.

Rule 338.

Rule 339.

Rule 340.

Rule 341.

Rule 342.

Rule 343.

Rule 344.

Rule 345.

Rule 346.

Rule 347.

Rule 348.

Rule 349.

Rule 350.

Rule 351.

Rule 352.

Rule 353.

Rule 354.

Rule 355.

Rule 356.

Rule 357.

Rule 358.

Rule 359.

Rule 360.

Rule 361.

Rule 362.

Rule 363.

Rule 364.

Rule 365.

Rule 366.

Rule 367.

Rule 368.

Rule 369.

Rule 370.

Rule 371.

Rule 372.

Rule 373.

Rule 374.

Rule 375.

Rule 376.

Rule 377.

Rule 378.

Rule 379.

Rule 380.

Rule 381.

Rule 382.

Rule 383.

Rule 384.

Rule 385.

Rule 386.

Rule 387.

Rule 388.

Rule 389.

Rule 390.

Rule 391.

Rule 392.

Rule 393.

Rule 394.

Rule 395.

Rule 396.

Rule 397.

Rule 398.

Rule 399.

Rule 400.

Rule 401.

Rule 402.

Rule 403.

Rule 404.

Rule 405.

Rule 406.

Rule 407.

Rule 408.

Rule 409.

Rule 410.

Rule 411.

Rule 412.

Rule 413.

Rule 414.

Rule 415.

Rule 416.

Rule 417.

Rule 418.

Rule 419.

Rule 420.

Rule 421.

Rule 422.

Rule 423.

Rule 424.

Rule 425.

Rule 426.

Rule 427.

Rule 428.

Rule 429.

Rule 430.

Rule 431.

Rule 432.

Rule 433.

Rule 434.

Rule 435.

Rule 436.

Rule 437.

Rule 438.

Rule 439.

Rule 440.

Rule 441.

Rule 442.

Rule 443.

Rule 444.

Rule 445.

Rule 446.

Rule 447.

Rule 448.

Rule 449.

Rule 450.

Rule 451.

Rule 452.

Rule 453.

Rule 454.

Rule 455.

Rule 456.

Rule 457.

Rule 458.

Rule 459.

Rule 460.

Rule 461.

Rule 462.

Rule 463.

Rule 464.

Rule 465.

Rule 466.

Rule 467.

Rule 468.

Rule 469.

Rule 470.

Rule 471.

Rule 472.

Rule 473.

Rule 474.

Rule 475.

Rule 476.

Rule 477.

Rule 478.

Rule 479.

Rule 480.

Rule 481.

Rule 482.

Rule 483.

Rule 484.

Rule 485.

Rule 486.

Rule 487.

Rule 488.

Rule 489.

Rule 490.

Rule 491.

Rule 492.

Rule 493.

Rule 494.

Rule 495.

Rule 496.

Rule 497.

Rule 498.

Rule 499.

Rule 500.

Rule 501.

Rule 502.

Rule 503.

Rule 504.

Rule 505.

Rule 506.

Rule 507.

Rule 508.

Rule 509.

Rule 510.

Rule 511.

Rule 512.

Rule 513.

Rule 514.

Rule 515.

Rule 516.

Rule 517.

Rule 518.

Rule 519.

Rule 520.

Rule 521.

Rule 522.

Rule 523.

Rule 524.

Rule 525.

Rule 526.

Rule 527.

Rule 528.

Rule 529.

Rule 530.

Rule 531.

Rule 532.

Rule 533.

Rule 534.

Rule 535.

Rule 536.

Rule 537.

Rule 538.

Rule 539.

Rule 540.

Rule 541.

Rule 542.

Rule 543.

Rule 544.

Rule 545.

Rule 546.

Rule 547.

Rule 548.

Rule 549.

Rule 550.

Rule 551.

Rule 552.

Rule 553.

Rule 554.

Rule 555.

Rule 556.

Rule 557.

Rule 558.

Rule 559.

Rule 560.

Rule 561.

Rule 562.

Rule 563.

Rule 564.

Rule 565.

Rule 566.

Rule 567.

Rule 568.

Rule 569.

Rule 570.

Rule 571.

Rule 572.

Rule 573.

Rule 574.

Rule 575.

Rule 576.

Rule 577.

Rule 578.

Rule 579.

Rule 580.

Rule 581.

Rule 582.

Rule 583.

Rule 584.

Rule 585.

Rule 586.

Rule 587.

Rule 588.

Rule 589.

Rule 590.

Rule 591.

Rule 592.

Rule 593.

Rule 594.

Rule 595.

Rule 596.

Rule 597.

Rule 598.

Rule 599.

Rule 600.

Rule 601.

Rule 602.

Rule 603.

Rule 604.

Rule 605.

Rule 606.

Rule 607.

Rule 608.

Rule 609.

Rule 610.

Rule 611.

Rule 612.

Rule 613.

Rule 614.

Rule 615.

Rule 616.

Rule 617.

Rule 618.

Rule 619.

Rule 620.

Rule 621.

Rule 622.

Rule 623.

Rule 624.

Rule 625.

Rule 626.

Rule 627.

Rule 628.

Rule 629.

Rule 630.

Rule 631.

Rule 632.

Rule 633.

Rule 634.

Rule 635.

Rule 636.

Rule 637.

Rule 638.

Rule 639.

Rule 640.

Rule 641.

Rule 642.

Rule 643.

Rule 644.

Rule 645.

Rule 646.

Rule 647.

Rule 648.

Rule 649.

Rule 650.

Rule 651.

Rule 652.

Rule 653.

Rule 654.

Rule 655.

Rule 656.

Rule 657.

Rule 658.

Rule 659.

Rule 660.

Rule 661.

Rule 662.

Rule 663.

Rule 664.

Rule 665.

Rule 666.

Rule 667.

Rule 668.

Rule 669.

Rule 670.

Rule 671.

Rule 672.

Rule 673.

Rule 674.

Rule 675.

Rule 676.

Rule 677.

Rule 678.

Rule 679.

Rule 680.

Rule 681.

Rule 682.

Rule 683.

Rule 684.

Rule 685.

Rule 686.

Rule 687.

Rule 688.

Rule 689.

Rule 690.

Rule 691.

Rule 692.

Rule 693.

Rule 694.

Rule 695.

Rule 696.

Rule 697.

Rule 698.

Rule 699.

Rule 700.

Rule 701.

Rule 702.

Rule 703.

Rule 704.

Rule 705.

Rule 706.

Rule 707.

Rule 708.

Rule 709.

Rule 710.

Rule 711.

Rule 712.

Rule 713.

Rule 714.

Rule 715.

Rule 716.

Rule 717.

Rule 718.

Rule 719.

Rule 720.

Rule 721.

Rule 722.

Rule 723.

Rule 724.

Rule 725.

Rule 726.

Rule 727.

Rule 728.

Rule 729.

Rule 730.

Rule 731.

Rule 732.

Rule 733.

Rule 734.

Rule 735.

Rule 736.

Rule 737.

Rule 738.

Rule 739.

Rule 740.

Rule 741.

Rule 742.

Rule 743.

Rule 744.

Rule 745.

Rule 746.

Rule 747.

Rule 748.

Rule 749.

Rule 750.

Rule 751.

Rule 752.

Rule 753.

Rule 754.

Rule 755.

Rule 756.

Rule 757.

Rule 758.

Rule 759.

Rule 760.

Rule 761.

Rule 762.

Rule 763.

Rule 764.

Rule 765.

Rule 766.

Rule 767.

Rule 768.

Rule 769.

Rule 770.

Rule 771.

Rule 772.

Rule 773.

Rule 774.

Rule 775.

Rule 776.

Rule 777.

Rule 778.

Rule 779.

Rule 780.

Rule 781.

Rule 782.

Rule 783.

Rule 784.

Rule 785.

Rule 786.

Rule 787.

Rule 788.

Rule 789.

Rule 790.

Rule 791.

Rule 792.

Rule 793.

Rule 794.

Rule 795.

Rule 796.

Rule 797.

Rule 798.

Rule 799.

Rule 800.

Rule 801.

Rule 802.

Rule 803.

Rule 804.

Rule 805.

Rule 806.

Rule 807.

Rule 808.

Rule 809.

Rule 810.

Rule 811.

Rule 812.

Rule 813.

Rule 814.

Rule 815.

Rule 816.

Rule 817.

Rule 818.

Rule 819.

Rule 820.

Rule 821.

Rule 822.

Rule 823.

Rule 824.

Rule 825.

Rule 826.

Rule 827.

Rule 828.

Rule 829.

Rule 830.

Rule 831.

Rule 832.

Rule 833.

Rule 834.

Rule 835.

Rule 836.

Rule 837.

Rule 838.

Rule 839.

Rule 840.

Rule 841.

Rule 842.

Rule 843.

Rule 844.

Rule 845.

Rule 846.

Rule 847.

Rule 848.

Rule 849.

Rule 850.

Rule 851.

Rule 852.

Rule 853.

Rule 854.

Rule 855.

Rule 856.

Rule 857.

Rule 858.

Rule 859.

Rule 860.

Rule 861.

Rule 862.

Rule 863.

Rule 864.

Rule 865.

Rule 866.

Rule 867.

Rule 868.

Rule 869.

Rule 870.

Rule 871.

Rule 872.

Rule 873.

Rule 874.

Rule 875.

Rule 876.

Rule 877.

Rule 878.

Rule 879.

Rule 880.

Rule 881.

Rule 882.

Rule 883.

Rule 884.

Rule 885.

Rule 886.

Rule 887.

Rule 888.

Rule 889.

Rule 890.

Rule 891.

Rule 892.

Rule 893.

Rule 894.

Rule 895.

Rule 896.

Rule 897.

Rule 898.

Rule 899.

Rule 900.

Rule 901.

Rule 902.

Rule 903.

Rule 904.

Rule 905.

Rule 906.

Rule 907.

Rule 908.

Rule 909.

Rule 910.

Rule 911.

Rule 912.

Rule 913.

Rule 914.

Rule 915.

Rule 916.

Rule 917.

Rule 918.

Rule 919.

Rule 920.

Rule 921.

Rule 922.

Rule 923.

Rule 924.

Rule 925.

Rule 926.

Rule 927.

Rule 928.

Rule 929.

Rule 930.

Rule 931.

Rule 932.

Rule 933.

Rule 934.

Rule 935.

Rule 936.

Rule 937.

Rule 938.

Rule 939.

Rule 940.

Rule 941.

Rule 942.

Rule 943.

Rule 944.

Rule 945.

Rule 946.

Rule 947.

Rule 948.

Rule 949.

Rule 950.

Rule 951.

Rule 952.

Rule 953.

Rule 954.

Rule 955.

Rule 956.

Rule 957.

Rule 958.

Rule 959.

Rule 960.

Rule 961.

Rule 962.

Rule 963.

Rule 964.

Rule 965.

Rule 966.

Rule 967.

Rule 968.

Rule 969.

Rule 970.

Rule 971.

Rule 972.

Rule 973.

Rule 974.

Rule 975.

Rule 976.

Rule 977.

Rule 978.

Rule 979.

Rule 980.

Rule 981.

Rule 982.

Rule 983.

Rule 984.

Rule 985.

Rule 986.

Rule 987.

Rule 988.

Rule 989.

Rule 990.

Rule 991.

Rule 992.

Rule 993.

Rule 994.

Rule 995.

Rule 996.

Rule 997.

Rule 998.

Rule 999.

Rule 1000.

Q. Is there a limit to the number of times a person can apply for a Social Security number?

A. Yes. Only three applications are allowed per year, except in cases of name change, change in citizenship status, or to correct an error in the original application.

Q. Can I get a Social Security number for my child?

A. Yes. Parents can apply for a Social Security number for their child at the same time they apply for a birth certificate. There is no minimum age requirement.

Q. Can I get a Social Security number for my pet?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my business?

A. No. Businesses should apply for an Employer Identification Number (EIN) from the IRS.

Q. Can I get a Social Security number for my deceased relative?

A. Yes. You can apply for a Social Security number for a deceased relative by providing their death certificate and other required documents.

Q. Can I get a Social Security number for my imaginary friend?

A. No. Social Security numbers are only issued to real people.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite celebrity?

A. No. Social Security numbers are only issued to the person to whom they are assigned.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite fictional character?

A. No. Social Security numbers are only issued to real people.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite inanimate object?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite food?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite color?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite number?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite letter?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite word?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite song?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite movie?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite book?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite game?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite sport?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite hobby?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite vacation spot?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite restaurant?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite store?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite brand?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite product?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite service?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite app?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite website?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite social media platform?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite influencer?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite meme?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite emoji?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite GIF?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite sticker?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite filter?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite augmented reality experience?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite virtual reality experience?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite mixed reality experience?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite extended reality experience?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite metaverse experience?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite blockchain experience?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite cryptocurrency?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite NFT?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite DAO?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite DeFi protocol?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite Web3 application?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite smart contract?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite oracle?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite layer 2 solution?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite sidechain?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite bridge?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite wallet?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite exchange?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite stablecoin?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite governance token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite utility token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite security token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite asset-backed token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite algorithmic token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite hybrid token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite rebasing token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite non-rebasing token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite wrapped token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite synthetic token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite liquidity pool token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite yield farming token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite staking token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite lending token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite borrowing token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite insurance token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite prediction market token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite gaming token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite metaverse token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite NFT token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite DAO token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite DeFi token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite Web3 token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite smart contract token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite oracle token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite layer 2 token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite sidechain token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite bridge token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite wallet token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite exchange token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

Q. Can I get a Social Security number for my favorite token token?

A. No. Social Security numbers are only issued to humans.

$$\sum_{\substack{n=1\\(n,q)=1}}^{q} \left|\sum_{m=1}^{M} a_m e\left(\frac{mn}{q}\right)\right|^2 \le \sum_{m=1}^{M} |a_m|^2 \sum_{\substack{n=1\\(n,q)=1}}^{q} \left|\sum_{m=1}^{M} e\left(\frac{mn}{q}\right)\right|^2 \le \sum_{m=1}^{M} |a_m|^2 \sum_{n=1

In Parte II gentes aliquot, generoſæ ſtirpis antiquitate in Luſatia Superiore illuſtres, adjunctis Tabulis Genealogicis, oculis animisque ſubjiciuntur,& qui ex iſtis vel toga vel ſago inclaruerunt, accuratius delineantur,erroribus aliorum ſollicite emendatis. Exhibentur vero 1) Burggravii a Dohna, 2) Comites, Barones & Nobiles de Noſtiz, 3) Barones & Nobiles de Gersdorf, 4) Domini de Caniz, ex quibus aliqui Baronum dignitate ornati, 5) Domini de Ponickau, 6) Domini de Hund, 7) Nobiles de Mezrad,& 8) Nobiles de Debſchitz. Horum in laudes excurrere non licet & ſi pauca delibare velimus, verendum nobis eſſet,ne minus, quam merita illorum poſtulant,dixiſſe videamur.

JUSTI FONTANINI, CUBICULARII PONtificii,diſſertatio de Corona ferrea Longobardorum.

Romæ, apud Franc. Gonzagam, 1717, 4 maj. Plag. 18.

item

Lipſiæ, apud Maurit. Georg. Weidmannum, 1719, 8. Plag. 12.

GRaviſſime ferens Celeb. Autor, ſanctitatem Coronæ ferreæ Modoetienſis in dubium vocari a Mediolanenſibus invidia quadam, ut ipſi videtur, ductis, ſigillatim a Cl. Muratorio in Commentario, nuper Suppl. Tom. VII Sectione IV memorato, hanc ſententiam acriter, Muratorio licet nuſpiam nominato, defendendam ſuſcipit. Etiamſi vero, judice Baronio, conſtans fama vetusque traditio potius ad probationes hujusmodi quam ſcripta ſufficiant, tamen nec ſcriptorum veterum approbatione carituram eam eſſe confidit, idque adeo exponere hoc ſcripto allaborat, cujus duas hic producimus editiones, Romanam ſub ipſis Ill. Autoris oculis editam & Lipſienſem ab ipſo Autore recognitam & auctam. Orditur autem ab enumeratione clavorum Chriſti, & fatis eorum, quatuor numeratos fuiſſe probans. Horum unum freno Imperatoris Conſtantini inſertum; alterum coronæ ſuperne galeatæ ejusdem; tertium projectum eſſe in fretum ad ſedandas tempeſtates Adria-

THIS ENCYCLOPÆDIA IS COPYRIGHTED BY THE APPLE PUBLISHING COMPANY, INC. AND MAY NOT BE REPRODUCED IN WHOLE OR IN PART WITHOUT THE EXPRESS WRITTEN PERMISSION OF THE APPLE PUBLISHING COMPANY, INC.

ANY UNAUTHORIZED REPRODUCTION OF THIS ENCYCLOPÆDIA WILL BE PROSECUTED TO THE FULLEST EXTENT OF THE LAW.

THE APPLE PUBLISHING COMPANY, INC. IS NOT RESPONSIBLE FOR ANY ERRORS OR OMISSIONS IN THIS ENCYCLOPÆDIA.

THE APPLE PUBLISHING COMPANY, INC. IS NOT RESPONSIBLE FOR ANY DAMAGES RESULTING FROM THE USE OF

rum quorundam demonſtrat : denique ſanctam dici coronam a ſcriptore ſatis antiquo Villanio,& ab omnibus qui de priſco ſacro theſauro Modoetienſi mentionem fecerint, eandem illi eſſe connumeratam.

Tangit vero etiam controverſiam, a *Cointio* & *Muratorio* motam,de jure eligendi Reges Archi-Epiſcopis Mediolanenſibus a Gregorio Papa conceſſo,illudque his vindicat. Cauſam denique,cur Henricus VII ſive Lucemburgicus corona alia,quam priſca illa ferrea, conſecratus ſit, prolixius & diſertius exponit, variaque adeo fata illius recenſet.

Ex quo conſtat,eam una cum reliquis vaſis ſacris a Turrianis oppignoratam, ad alios aliosque mercatores tranſiiſſe, quos tamen omnes bonis ſuis excidiſſe obſervatum fuerit. Poſtquam vero 46 annos abfuiſſet,a Matthæo Vicecomite, admonito in quorum manibus eſſet, anno 1319 eſſe redemtam. Quadriennium cum ab ea recuperata effluxiſſet, Canonicos Modoetienſes metu bellorum ingruentium eandem cum ſacro theſauro reliquo ſepelire decreviſſe, ſelectis quatuor ex ſuis, qui ſacramento ſe obſtrinxerint, ne quisquam eorum, præterquam morti proximus, rem alteri cuidam panderet, indeque in diverſa loca diſceſſerint.Accidiſſe vero,ut eorum aliquis jamjam moriturus rem Aicardo Archi-Epiſcopo Mediolanenſi communicaret,tum exuli. Hunc rem ad Cardinalem Legatumque Apoſtolicum detuliſſe. Unde per Aimericum, ærario Pontificio præfectum,ſacer ille theſaurus ex Modoetienſibus foveis eductus,Avenionemq; ad Papam Joannem XXII delatus ſit:qui quidem factum ipſum improbaverit,interim theſaurum Canonicis Avenionenſibus coram nonnullis exModoetico & Caſtellano tabellione tradiderit aſſervandum. Quo interjecto tempore cum Ludovici Bavari coronatio peracta ſit, notat liquere eum non vera ferrea corona cinctum fuiſſe. Ceterum furem, cui ad ſacrarium Avenionenſe acceſſus patebat, eam abſtuliſſe porro narratur. Sed cum ad pontem Rhodani fugiens veniſſet,viſum ſibi eſſe videre milites pontem cuſtodientes ,imo idem prodigium ad omnes urbis portas reliquas offendiſſe, eoque de ea intra urbem vendenda cogitaſſe, ab aurifice vero, cui eam detulerit, deprehenſum,meritas pœnas dediſſe : theſaurun in loco publico

ſacro in arca ſuſpenſum, donec Modoetiam mitti poſſet, quod factum tandem anno 1345. Ex eo tempore Mediolanenſe vulgus invidia erga Modoetienſes coronam illam palearem dixiſſe credit.

Silentium Jovii aliorumque in recenſenda coronatione Caroli V parum momenti habere notat Cel. Autor, præcipue cum Jovius multis aliis modis lapſus deprehendatur. Ceterum ſi vera ſint, quæ Ripamontius narrat, (vera autem eſſe contra Muratorium contendit,) quæ circa illam contigiſſe dicuntur: horrore ſcilicet perfuſos omnes adſtantes, cum Cæſaris capiti corona imponeretur; admodum evidens judicat, ſanctitatem ejus fuiſſe tum agnitam. Poſt Ripamontium hanc veritatem adſtruxiſſe Bugatum aliosque S. Caroli Borromæi æquales vel ſuppares: ante hos vero Joh. Baptiſtam Doganum, qui anno 1530 orationem in laudem Caroli V ſcripſerit. Si urgeatur, non Marchionem Montisferrati, ſed Epiſcopum aliquem eam Carolo præferre debuiſſe, ſi ſancta tum reputata fuiſſet, reſpondet: hoc permittente Pontifice tum præſente fieri potuiſſe. Nec dubitat ex opinione illa ſanctitatis fluxiſſe, quod operculo, cui incluſa remiſſa erat, ut hodieque viſitur, crux impreſſa eſt, cum alias Cæſaris, vel patroni Modoetienſium S. Joannis Baptiſtæ, vel aliud ſignum impreſſum fuiſſet.

Etſi autem in Actis viſitationis theſauri Modoetienſis a S. Carolo ſuſceptæ ſacri clavi nulla fiat mentio, conſtare tamen ex relatione Cubiati Notarii, qui annum agens 98 (vixit autem integros 110 annos) juramento interpoſito affirmaverit, S. Carolum in actu illo viſitationis ſuismet manibus thecam coronæ ferreæ ſublevaſſe, accenſisque funalibus ſacrum clavum genibus flexis oſculatum, invicemque ſuo & Epiſcopi Ragazonii capiti coronam impoſuiſſe; quod factum aſſertione plurium teſtium, presbyterorum imprimis nonagenariorum, confirmetur, qui S. Carolum hanc coronam laudantem pro ſuggeſtu audiverint, vel a parentibus ſuis idem acceperint. Caroli ipſius autoritatem in hac re multum valere, cum tanta religione omnes ſacras reliquias ſectatus fuerit, & falſas abs ſe detectas intrepide exploſerit, ut dicterium inde enatum ſit, per Cardinalem Borro-

Borromæum nec vivos nec mortuos quiescere. Eandem sententiam fuisse Archi-Episcopis sequentibus Montio & Littæ. Decretum Vicarii generalis Antonii de Matthæis, qui sede vacante religiose eam deferri vetuerat, ab Archi-Episcopo subsequente abrogatum, & coronam in cruce prægrandi, in qua nunc post tempora Caroli Borromæi asservatur, præferri permissum. Et quamvis deinde anno 1687 Antonius Franchedinus in visitatione Basilicæ Modoetiensis hunc cultum iterum prohibuerit, & rationes, cur idem hactenus habitus esset, Archi-Episcopo Viscontio exponere Modoetienses jusserit; tamen illum Archi-Episcopum decretum nullum interposuisse, quod quidem tradi a Muratorio indigne fert, sed simpliciter ad Romanæ curiæ discussionem totam rem remisisse, Autor evincit.

Cujus adeo decreta expectanda, nec quenquam iniquius animatum esse decere, in priori operis editione monuerat Ill. Autor, quam ipse Calvinus fuerit; qui, quod 14 clavos diversis locis asservari observasset, omnem propterea eorum cultum explodere conatus sit. Summa id quidem, ceu ipsi videtur, injuria. Nam etsi summi Pontifices non ignoraverint numerum clavorum etiam majorem, quam Calvinus prodidit, 25 nempe, quorum Catalogum ipse Autor recenset, locis ubi asservantur annotatis; plures tamen & sonticas rationes habuisse cultum eorum non prohibendi, inter quas est, quod sancte credi possit, clavum aliquem ex his mysticum Christi membrum aliquod, martyrem nempe, confixisse, vel plures compingendo ligno crucis adhibitos. In posteriori vero & hac editione hujus controversiæ decisio a Romana sede facta exponitur, decretumque ipsum pro Modoetiensibus datum in fine exhibetur.

RELATION D' UN VOYAGE DU LEVANT,

hoc est,

RELATIO DE ITINERE IN ORIENTEM SUSCEPTO, auspiciis Regis Galliæ, a PITTON DE TOURNEFORT, Consiliario Regio, Academiæ Scientiarum Collega, Doctore & Profess. Medicinæ Parisiensis. Tomi tres.

Lugduni, apud Anisson & Posuel, 1717. 8.
Alph. 4 pl. 14 Tabb. æn. 155.

PRæfationis loco, quippe quam Autor ante, quam totum opus typis esset exscriptum, vita defunctus confecere non potuit, in limine hujus Itinerarii exhibetur Vita Autoris, quam a nobis jam A. 1710 p. 210 his in Actis breviter expositam nunc silentio prætermus. Ipsa historia itineris viginti duabus continetur epistolis, ad Comitem Pontchartrainium, Secretarium Status Regium, perscriptis: quibus præfixum est proœmium, e quo discimus, illius, quem diximus, Comitis instinctu Regem Galliæ constituisse, mittere doctos aliquot viros in regiones exteras, Historiam naturalem curiosis observationibus locupletaturos, Geographiam illustraturos, atque religiones, mores, commercia gentium bona fide descripturos. Electus hinc Turnefortius, qui peteret Orientis regiones, strenue hoc iter ingressus est mense Martio anni 1700, adscito sibi Medico, itemque pictore. Eodem in proœmio recensionem exhibet eorum, quæ Massiliæ, ubi navem conscendit, notatu dignissima vidit, atque in urbibus inter Lutetiam & Massiliam interjectis. Inter alia refert, Thomasinum, Consiliarium Parlamenti Provincialis, edituram esse epistolas Peirescii. Quo loco & memoriæ prodit, heredes Peirescii MSSta in ejus museo reperta consecrasse Vulcano, & per integram fere hiemem conclave hoc modo calefecisse. Ac recte judicat Turnefortius, excusatius eos fuisse peccaturos, si lignum cedri vel aloes pro MSS. illis combussissent. p. 6.

In ipsis epistolis præcipua cura impenditur describendis plantis cujusque regionis: ipsarum vero regionum atque urbium non præsens solum status, verum etiam vetus historia e monumentis antiquorum scriptorum diligenter exponitur. Statim Epistola prima secundaque Creta insula describitur accurate, simul priscæ urbis *Gortynæ* ruinæ, veteris magnificentiæ tesles, repræsentantur, adjecta rumorum mentione olim hac in urbe cuiorum, quorum præstantissimus habetur, qui Hadriani Imp. nomine inscriptus, in aversa facie hasce literas exhibens: ΚΟΙΝΟΝ ΚΡΗΤΩΝ ΓΟΡΤΥΣ. exstat in Regis Galliæ Numophylacio. Exhibet etiam Autor noster duas inscriptio- 74. 75.

scriptiones Græcæ, Gortynæ adhuc exstantes, nec a Gruteto commemoratas. Tribus milliaribus Gortyna distat labyrinthus celeberrimus, cujus accuratissimam descriptionem cum lectoribus communicat Autor, simul observans, non esse eum labyrinthum veteribus tantopere celebratum: hunc enim in urbe Gnosso fuisse. *Ladamum* quoque in hac insula large proveniens quid sit, præclare docet Autor, qui & hodiernis Cretæ insulæ incolis hanc laudem tribuit, quod honestioribus sint moribus præditi, quam olim fuisse legantur. Epistola III hodiernus Græcæ Ecclesiæ status describitur, qui quidem tam est miser, ut sacerdotes literarum omnium sint expertes, ac in omnibus regionibus Turcico imperio subjectis vix decem reperiantur Græci Christiani, vetustæ linguæ Græcæ periti. Narrat etiam Autor, quantam quamque pravam levitatem offendant Græci in dejiciendo Patriarcha Constantinopolitano, novoque sufficiendo: nec sine nota dimittit novi cujusque Patriarchæ avaritiam, quam Episcopi sacerdotesque reliqui imitantur. Hinc describit Calogeros, monachos ordinis S. Basilii: item templa Græcorum, ritus ecclesiasticos, nuptiales, dogmata denique & superstitiones. Epist. IV insulas, Argentariam, Melon, Siphnum & Seriphum perlustrat. Memoratu dignissimum in toto oriente, quod ad historiam naturalem attinet, ei videtur quoddam genus aluminis, (*alun de plume* vocat,) quod in Melo insula gignitur, nec tamen in ullo descriptum exstat Itinerario. Male illud a quibusdam confundi ait cum amiantho vel lapide incombustibili, cum tamen sit sal quoddam, a vulgari alumine tantum in eo differens, quod in exigua fila possit discerpi. Docet etiam Noster, hoc aluminis genus a Plinio memoratum esse, a Dioscoride & a Diodoro Siculo. Quanta medicæ artis imperitia in hac insula regnet, propria experientia edocuit Autorem, quippe qui non fine indignatione vidit mulierem quandam e morbo delirantem horrendis impugnatam exorcismis a sacerdotibus, & tamdiu misere vexatam, donec effluvit animam. Idem veteres, qui ranas Seriphias vocem edere negarunt, refellit, suis se auribus eas audivisse coaxantes testans. Unde per jocum suspicatur, mutarum illarum, quæ olim hic loci fuerunt, p. 85.

ranarum familiam jamdudum esse exstinctam. Epist. V insulæ Paros, Antiparos & Naxos perstringuntur. Et in Antiparo quidem Autor sibi reperisse videtur, quo firmiter probatum daret vegetationem lapidum. Lustravit scilicet cavernam curioso oculo dignissimam, quam pleniss deserbit præter plantas
p. 271. singularum insularum proprias. Epist. VI minores aliquot
285. Archipelagi insulas descriptas exhibet. Uberius describit Pharmicam, rariss imam Stenosæ insulæ plantam: item Origanum, æque raram plantam, quam physicis usurpavit oculis in Amorgo insula. Delon insulam Epist. VII describit, & in ea sanctissimorum veterum templorum rudera, simulque inscriptiones aliquot Græcas in ea obvias exhibet. Epist. VIII, IX & X ceteras Archipelagi insulas, Andron, Chium, Tenedon, Samum, Patmum, Lesbum, Gyarum, &c. perseq uitur. Epist. XI & XII præter Hellespontum & Gallipolin urbem accurate describit Constantinopoleos amplitudinem, templa, portum, palatium, quod *Serrail* appellant Turcæ, & suburbia, adjuncta plantarum singularium, circa hanc urbem nascentium, descriptione. Regimen civile & politicas Turcarum artes Epist. XIII enarrat, ac diligentissime eum militarem, tum civilem Turcarum statum exponit. Epist. XIV de religione Turcarum, moribus, consuetudinibus, victu & amictu disserit copiose. Ad religionem Muhammedanam quod attinet, Autor judicat, si Muhammedes non voluisset haberi legatus Dei, eam haud multum differre a Socinianissimo. Ceterum quatuor in sectas distrahi Muhammedanos observat. Alia enim est secta Arabum, alia Persarum, alia Turcarum, alia denique Tartarorum. Hac occasione Noster etiam agit de *Muftis*, Turcarum Pontifice maximo, itemque de monachis Turcarum, quos *Dervis* vocant. Epist. XV Bosphorus Thracæ describitur, & oppida ab utraque ejus parte sita: qualem descriptionem etiam Dionysius Byzantinus jam olim reliquit, & recentiori ævo Petrus Gillius, quorum utrumque Noster laudat magnopere. Epist. XVI latus meridionale maris nigri inde ab ostio suo ad urbem Sinopem usque, hinc Epist. XVII a Sinope usque Trapezuntem describitur, qua occasione Autor observans, male collocatam esse Sinopen

pen in mappis geographicis, invehitur in earum autorum tum negligentiam, tum imperitiam. Epiſt. XVIII iter ſuum enarrat, quod per Armeniam confecit & Georgiam. Hinc quoque plantas ſuo conſpectui oblatas accurate deſcribit, & inter eas unam pulcherrimam, cui *Gundeliæ* nomen impoſuit, quia comes ipſius, Gundelsheimerus, Medicus, primus eam obſervavit. Præterea refert, carnificis munus in Georgia adeo non eſſe infame, ut potius ſit honeſtiſſimum, &, qui inter majores ſuos multos poſſint numerare carnifices, id magnæ ſibi ducant laudi, dicentes, nihil eſſe honeſtius, quam juſtitiam adminiſtrare, quippe ſine qua ſecure vivere civibus non liceat. Ad Georgianos Chriſtianos quod attinet, Autor teſtatur, eos verſari in ſumma rerum divinarum ignorantia, omnemque eorum religionem abſolvi jejuniis. Refert quoque, mortui hominis pectori ab Epiſcopo imponi Epiſtolam, qua Petrus Apoſtolus rogetur, ut defuncto aperiat fores Paradiſi. Epiſt. XIX initio contendit, Paradiſum olim fuiſſe in Georgia inter urbes Erzeron & Teflis. Hinc triſtem fœdamque faciem montis Ararat deſcribit, ſimul narrans, quousque eum adſcenderit & cum quantis moleſtiis. Epiſt. XX mores, religionem atque commercia deſcribit Armeniorum. Armenios ait eſſe homines probos ac humanos, mercaturamque ampliſſime exercere non in Oriente ſolum, ſed & in Europa. Religione Chriſtiani ſunt, Romanum vero Pontificem non agnoſcunt pro capite eccleſiæ neque ei præſtant obſequium. Vulgo pro Eutychianis habentur: ipſi tamen negant, ſe unam duntaxat naturam Chriſto tribuere. Ceterum inter eos & Græcos Chriſtianos acerrimum intercedit odium. De Chriſto & ejus Apoſtolis plurimas ineptas fabulas fovent, deſumtas ex apocrypho quodam evangelio. Purgatorium etſi negant, ipſorum tamen ſacerdotes ſtrenue Miſſas pro mortuis celebrant, ſacra auri fame, ut Autor noſter exiſtimat, compulſi. Præterea ſtatuunt, nec infernum jam eſſe nec paradiſum: Chriſtum enim deſtruxiſſe infernum, liberatis inde animabus & ſanctorum & damnatorum. Ceterum credunt, animas univerſas initio mundi creatas fuiſſe: ante judicium ſupremum Chriſtum mille annos verſaturum eſſe hoc in

orbe

orbe una cum electis: animas defunctorum existere in loco quodam cœlum inter ac terram interjecto, & ibi novissimum expectare judicium. Septem habent sacramenta, æque ut Romani. Sacræ Cœnæ etiam infantes adhibent. Describit etiam Autor ipsorum Patriarcham & regimen ecclesiasticum. Eorum Doctores Theologiæ, quos *Vertabiets* appellant, sunt homines admodum illiterati. Ipsorum est concionari: sed orationes, quas pro concione habent, sunt ineptissimæ. Epist. XXI duæ urbes, Tocatum & Angora, describuntur. Tocatum est urbs magna & perbene ædificata. Noster Autor castigat illos Geographos, qui Tocatum confuderunt cum Neocæsarea, cujus urbis olim Episcopus fuit Gregorius Thaumaturgus. Docet, veterum illam Neocæsaream hodie pœne in ruinis jacere, & duorum dierum intervallo distare a Tocato, quam urbem centrum appellat commerciorum in Asia minore. Angoræ sive Ancyræ historiam antiquam perfectus, præsentem statum illustris illius monumenti Ancyrani describit. Ceterum Ancyram esse testatur unam e præcipuis Anatoliæ urbibus. Complures quoque exhibet inscriptiones, quas Ancyræ vidit: addens, tantam Ancyræ superesse inscriptionum multitudinem, ut antiquarius aliquis ibi describendis integrum annum consumere possit. Nos unam Græcam, ac duas Romanas, inde communicabimus cum lectoribus nostris. Græca hæc est: Μάρκελλον Στρατονίκης γλυκυτάτην γυναῖκα μνήμης χάριν. Latinarum prior Juliano apollate dicata ita fluit: DOMINO TOTIUS ORBIS JULIANO AUGUSTO EX OCEANO BRITANNICO VIIS PER BARBARAS GENTES STRAGE RESISTENTIUM PATEFACTIS. Cetera delevit vetustas. Altera hæc est:

IMP. CÆSARI
M. AURELIO
ANTONINO. IN
VICTO. AUGUSTO
PIO. FELICI
AEL. LYCINUS. V. I.
DEVOTISSIMUS
NUMINI EJUS.

Epist.

Epiſt. XXII eademque poſtrema iter ſuum exponit, quod Smyrnam, hinc Epheſum ſuſcepit. Smyrnam refert e ſeptem eccleſiis illis, ad quas Apocalypſin ſcripſit Apoſtolus, ſolam hodie priſtinam ſervare magnificentiam: ceteras ſex aut miſera eſſe oppidula, aut plane periiſſe: Sardes, Pergamum, Epheſum, urbes quondam illuſtriſſimas, nunc exiguos eſſe vicos: Thyatiræ, Philadelphiæ & Laodiceæ ne veſtigium quidem ſupereſſe. Epheſum ait nunc habitari a triginta circiter familiis Græcorum, quorum nemo literarum Græcarum tam peritus, ut Pauli ad Epheſios ſcriptam intelligere valeat epiſtolam. Illud ſilentio prætermittere nolumus, Autorem noſtrum Smyrnæ vidiſſe Conſulem mercatorum Venetorum, Lupazzolum nomine, ſenem centum & octodecim annorum: cujus non ira pridem mortuus fuerat filius nati maximus octogeſimo quinto ætatis ſuæ anno: at minima natu filia ſedecim duntaxat habebat annos.

JACOBI TYPOTII SYMBOLA DIVERSORUM Principum SS. Eccleſiæ, & S. Rom. Imperii, in Germanicam converſa linguam, æneas exprimente figuras JACOBO WILHELMO HECKENAUERO.

Guelferbyti, 1719, 12.
Alph. 1 pl. 9.

JAcobi Typotii ſymbola primum Pragæ A. 1601 in folio, ut vulgo loquimur, edita fuere, figuris æri ſcitiſſime inciſis a Sadelero, artifice clariſſimo. Ea editio cum rariſſima eſſet facta, Arnhemii poſtea A. 1679 recuſa eſt. At nec hæc editio vulgo amplius eſt obvia. Quocirca *Heckenauerus*, Aulæ Guelferbytanæ Chaleographus, in animum induxit, præclarum illud opus denuo edere figuris doctiſſima ſua manu expreſſis. Cum vero ſentiret, inter harum deliciarum ſtudioſos in Germania complures haud faris eſſe Latinæ linguæ peritos, id negotii dedit doctiſſimo *Gelhudio*, Brunſuicenſi, ut verſionem operis conficeret Germanicam. Edidit autem nunc primum e Typo-

Digitized by Google

tianis Symbolis Symbola Principum, cetera brevi exhibiturus, si ista cupidos nacta fuerint emtores. Ceterum Interpres, qui & in Præfatione de vita, fatis ac ceteris Typotii libris exponit, maximum dedit operam, ut Latina Typotii velligia religiose sequeretur, nec tamen a patrii sermonis indole recederet. Præterea annotationes subinde subjunxit, ubi tenebræ quædam mythologicæ dispellendæ fuerunt. Etiam Typotianæ cuique interpretationi brevem præfixit symboli descriptionem, gratam utique futuram lectoribus. Denique limen totius operis exornavit memorabili symbolo Sereniſſimi AUGUSTI WILHELMI, Ducis Brunſuicenſis ac Luneburgenſis, avitis regionibus feliciter hodie imperantis, idque uberiori explicatione dilucidavit. Siſtitur in hoc ſymbolo leo, dextra gladium aperto libro impoſitum tenens, ſiniſtra globum terræ complectens, ſuperſcripto hoc verborum pari : PARTA TUERI. Significatur ſcilicet, Principem hunc non eſſe intentum finibus imperii ſui ambitioſe amplificandis, ſed illud Ovidii accurata æſtimatione penſare : *Non minor eſt virtus, quam quærere, parta tueri.* Leo igitur ſignat firmitudinem animi, itemque vigilantiam, quæ utraque virtus in Principe ineſſe debet. Liber leges humanas divinasque repræſentat : gladius juſtitiam ultricem, ſine qua legibus ſua non conſtat auctoritas. Globus denique regionem ſignificat Principis poteſtati & imperio ſubjectam.

Sed ut ad Typotium veniamus, exhibentur hoc libello figuræ æneæ elegantiſſimæ CCXLVI, quibus exprimuntur Cardinalium ſymbola XCVII, Magiſtrorum ordinis Joannei IV, Patriarcharum VII, Principum Germaniæ Electorum XIV, Archiducum XXV, ceterorum Imperii Germanici Principum XCVI. Quod ad ipſa ſymbola attinet, aliis arbitrandum relinquimus, utrum ipſi Principes pro eorum auctoribus ſint habendi, an docti in ipſorum aulis viri; item, quæ acumine & elegantia ſatisfaciant eruditis, quæ minus; denique an Typotius veram ſemper ſymbolorum ſententiam ſit aſſecutus. Ceterum e tanta multitudine nonnulla, quæ digniora memoratu videntur, ſymbola lectoribus noſtris exhibebimus. Symbolo XLV Cardinalis Buoncompagnius repræſentavit Danielem Prophetam inter

Digitized by Google

ter leones, circumscriptis hisce verbis : SI DEUS NOBIS-CUM QUIS CONTRA NOS. Symbolo LI Cardinalis Ursinus exhibet mulierem cœlesti splendore collustratam, manu tenentem calicem, in cujus ore apparet transubstantiata hostia. Verba adscripta : SOLA FIDES, haud dubie volunt, nullam hic esse rationi humanæ locum, sed simplici fide amplexandam esse transubstantiationem. Symbolo LXXII Cardinalis Ferrarius ignivomum pingi jussit montem, superscriptis verbis : EGO SEMPER, subaudi, *ardeo*. Recte judicat Typotius, stultum esse hocce symbolum, si Cardinalis arsit amore mulierum ; at, si cœlesti fuit inflammatus amore, esse præclarum laudeque dignum. Pag. 332 Symbolum Annæ, Augusti Electoris Saxoniæ uxoris, fuit pavo pulcherrimus, addito hoc lemmate : INTERNA PRÆSTANT. Pag. 352 Symbolum Ferdinandi, Archiducis Austriæ, inter licet, in quo vir apparet tabulam tenens ita inscriptam : AN. M D LVI. Pro lemmate exhibentur hæ literæ : V. T. H. E. S. E. Typotius Oedipo ait opus esse ad eas explicandas : ipse hunc iis affingit sensum : *Ut Tunc, Hoc Ego Semper Ero.* Pag. 529 Symbolum Julii, Ducis Brunsuicensis, exhibet equum currentem, adscriptis istis verbis : ALIIS INSERVIENDO CONSUMOR, itemque his literis, quas inexplicatas omisit Typotius : WHDA. LUBDSSN.

ARTE ORATORIA &c.

I. e.

JOSEPHI MARIÆ PLATINÆ, E MINORibus conventualibus, Ars Rhetorica.

Bononiæ, apud Successores Benacci, 1716, 4. Alph. 3 pl. 14.

INter cetera, quæ de hoc argumento existant, scripta vix invenias quod accuratius diligentiusque conscriptum sit hoc ipso, quod Rev. Autor, S. Francisco Assisio, e cujus schola prodiit, consecratum, superiori anno (quod nobis constat, titulo licet annum 1716 præferente) in publicum emisit. Præcepta

Sententiarum. Quarti. Prologus. Primus. Secundus. Tertius. Quartus. Quodlibeta. Quaestiones. Quodlibeta. Quaestiones. Quodlibeta. Quaestiones

Copyright © 2010 Cengage Learning. All rights reserved. No distribution allowed without express authorization. May not be scanned, copied or duplicated, or posted to a publicly accessible website, in whole or in part.

Suppose that you are a risk-neutral investor in a company whose current stock price is $40. It is known that at the end of 3 months the price will be either $45 or $35. The risk-free interest rate is 5% per annum with continuous compounding. What is the value of a 3-month European call option with a strike price of $40? Use no-arbitrage arguments.

If the option is exercised, the payoff is $5. Consider a portfolio consisting of a long position in Δ shares and a short position in one call option. The value of the portfolio in 3 months is $45\Delta - 5$ if the stock price moves up and 35Δ if it moves down. The two are equal when

$$45\Delta - 5 = 35\Delta$$

or $\Delta = 0.5$. The portfolio is therefore riskless when 0.5 shares are purchased for each option held. The value of the portfolio in 3 months is $17.5 regardless of what happens to the stock price. Assuming no arbitrage opportunities, the value of the portfolio today must be the present value of $17.5, or $17.5e^{-0.05 \times 0.25}$, which is $17.32. The value of the stock today is $40. Suppose that the option price is f. The value of the portfolio today is $20 - f$. Hence

$$20 - f = 17.32$$

and $f = 2.68$. The option price should be $2.68.

An Alternative Approach

We can also value the option in Example 5.1 by calculating the probability of stock price movements in a risk-neutral world. If p is the probability of an up movement and $1 - p$ is the probability of a down movement, the expected stock price at the end of the 3 months is

$$45p + 35(1 - p)$$

or $10p + 35$. In a risk-neutral world, we require a return of 5% on the stock, so that $40 must grow to $40e^{0.05 \times 0.25}$, or $40.50, in 3 months. Hence

$$10p + 35 = 40.50$$

or $p = 0.55$. The expected payoff from the option is $0.55 \times 5 + 0.45 \times 0$, or $2.75. The option price is the present value of this amount, or $2.75e^{-0.05 \times 0.25}$, which is $2.68.

The Risk-Neutral Valuation Principle

The risk-neutral valuation principle is a general principle that can be used to value derivatives. It states that when valuing a derivative, we can assume that the world is risk neutral. The principle is a powerful one because it leads to the following procedure for valuing a derivative:

1. Assume that the expected return from the underlying asset is the risk-free rate.
2. Calculate the expected payoff from the derivative.
3. Discount the expected payoff at the risk-free rate.

The risk-neutral valuation principle is a consequence of the no-arbitrage principle. When we have found a risk-neutral world, we are sure that we have found a world that is consistent with no arbitrage. The value of a derivative we calculate in this world is therefore correct in our real world.

Example 5.1 is an illustration of the risk-neutral valuation principle. We first calculated the probability of an up movement in a risk-neutral world and then calculated the option price as the present value of the expected payoff. We will show in Chapter 11 that the risk-neutral valuation principle can be used to value a wide range of derivatives.

cibus, figuras autem verborum a figuris sententiarum pendere, atque adeo totum artificium Rhetoricum in eo positum esse, ut natura & proprietas Enthymematum accuratius penitinque perspiciatur.

DE ECLIPSI SINICA LIBER SINGULARIS, Sinarum de Eclipsi Solis, quæ Christo in crucem acto facta esse creditur, judicium examinans; Autore THEOPH. SIGEFRIDO BAYERO. Accedunt præceptionum de lingua Sinica libri duo eodem Autore.

Regiomonte, apud Mart. Haller vordil hæredes, 1718, 4. Plag. 7.

IN Annalibus Sinicis circa illud tempus, quo Servator noster Christus crucem passus est, mentio fit Eclipseos alicujus notabilis, quæ magnum terrorem incussisse Sinis perhibetur: unde quidam, quos inter Dominicus Gabianus, certo persuasum sibi habent, esse illam eandem cum Solis obscuratione, quæ ipso die passionis Dominicæ parricidalem Judæorum cohortem exterruit. Philippus vero Cupletus in Chronologia sua Sinica mentione hujus rei injecta, & seniore adhibito judicio, ipsum hoc assertum Astronomis potius discutiendum relinquere voluit. Hanc inquisitionem in se suscepit Vir Cl. Th. Sigf. Bayerus, Bibliothecæ patriæ Regiomontanæ nuper præfectus, linguarum exoticarum peritia commendatissimus.

Primoque adeo loco disquirit, an hæc dubitatio Cupleti (quem non quidem autorem, sed editorem saltem ejus Chronologiæ habet, verum autorem Prosperum Intorcettam fuisse inquiens) confirmet criminationem illam, qua Jesuitarum Societas ab æmulis oneratur, quod omnia scilicet, quæ ad Christi mortem luminemque in his terris conversationem pertinent, studiose Sinis occultet; illamque imputationem non satis firmo fundamento nixam credit, cum in Bibliotheca Berolinensi librum vidisse se testetur Sinicum & in Sina editum, cujus Autorem ex variis indiciis colligit Jul. Alenum S. J. qui vitam & gesta

gella Servatoris noſtri in terris explicet figuris, inter quas etiam appareant imagines mortis atque paſſionis ejus. Etſi non diffitetur mirari ſe, cur in alio libro contra Janquangſini calumnias ſcripto & Imperatori Sinarum exhibito, qui extat in Noviſſimis Sinicis Leibnitii, altum ſit de morte Chriſti ſilentium, & ſola vitæ integritas urgeatur. Deinde oſtendit, absque hæſitatione pronunciandum eſſe, tenebras illas mortem Chriſti comitantes cum eclipſi Sinica nihil commune habere. Ceterum in hac inquiſitione parum ſe adjutum eſſe ſcriptis Mulleri, quæ ipſe rogatu Cochanskii ſuſcepto eodem examine conceperit, mandante vero & imperante atque etiam ſubſidia magnifice præbente magno illo Electore Brandeburgico Friderico Wilhelmo (cujus in literas & res Sinicas tantum ſtudium fuiſſe prædicatur, ut etiam in caſtris ad Stetinum difficillima obſidione vallatum de iisdem cum Mullero per Menzelium ageret) in publicum ſermone Germanico & Latino ediderit. Quorum poſtremum titulum habet: *Specimina Sinicorum Decima de decimis.* In quo ſcilicet more ſuo, qui fuerit, magnificas ſpes publico faceve, nihil præſtare, aliud nil egerit, quam ut locum ex Annalibus ſed ſine characteribus Sinicis, quos in anticorum ſaltem exemplaribus adſcripſerit, ederet, verſionemque parum juſtam eidem jungeret. Autor vero ex ipſis annalibus a ſe inſpectis locum exhibet verſione magis perſpicua inſtructum, cujus hic ſenſus: „Regnante *Quangvuti*, ſeptimo anno, vere, tertio menſe. Ultimo die a meridie cui nomen erat *Quichai* Sol paſſus eſt Eclipſin. Edictum propoſitum eſt: Omnium ſtatuum, imperii ſuperioribus magiſtratibus & regulis officium (incumbit:) Ille qui ſummus libellarius eſt non permittat illos vocari tiulo SCHING. Ex quibus ſine verbis neminem credit occaſionem ſumere potuiſſe confingendæ illius ſententiæ, quam refutat, niſi forte eos, qui talibus præjudiciis occupati ſint, ut apud eos fidem invenerit ſuppoſititia Dionyſii Areopagitæ fabula, de eclipſi illa per intercurrentem ſub Sole Lunam facta, quam Aſtronomicis aliisque rationibus refellit Cl. Autor; aut ut credant reverſa exſtinctum eſſe Solis lumen & deinde iterum accenſum; quales ſunt Syri Jacobitæ, ut vocantur, quorum preces hanc opinionem

Objici vero poſſet Cl. Autori; niſi extraordinarium hoc phænomenon in Sinis fuiſſet, non videri, cur tantam proſtrationem animorum illud effecerit, ut Imperator ipſe titulum aliquem majeſtatis deponeret, quod quidem innuunt verba, quibus Mullerus in ſua verſione loci illius in annalibus Sinicis utitur, quæ ſunt hæc: „ Tum hujusmodi edictum Imperator univerſis populis promulgabat: eſt hoc opus ſuperioris Domini.„ Quare vocula & uſitatus titulus noſter *Xim* porro ne uſurpetur a„ ſupplicibus, nec admittatur a ſcribis aut cancellariis. „ Ad hoc reſpondet, illam interpretationem eſſe falſam eique veram ſuperius exhibitam eſſe ſubſtituendam: ſenſumque & ſcopum edicti illius regii fuiſſe, ne quis ex inferioribus magiſtratibus titulum *Sching* uſurparet, qui ſit inter Sinas fere eo ſignificatu, quo nos *Auguſtum* dicimus, etſi alias eum eruditis viris aliisque rebus dederint. Et ne ullo dubio locus ſit, hanc interpretationem confirmat autoritate lexici *Tſching tſu tung*, in quo expreſſis & diſertioribus verbis idem de promulgatione hujus edicti ab Imperatore *Quang Vuti* facta narratur. Unde ſane vero eſt ſimilius, non ob eclipſin ſed alias fortaſſe cauſas hoc edictum propoſitum eſſe: vel ſi eclipſeos occaſione idem promulgatum ſit, id non extraordinarium vel præternaturale aliquod phænomenon arguere, cum Sinæ ſæpius ordinariis eclipſibus maxime commoveantur, idque etiam nunc, cum Aſtronomiæ paulo majorem notitiam habeant quam pridem.

In Grammatica huic commentario ſubjecta vixque plagulam unicam occupante, tota ratio linguæ Mandarinææ, quæ eſt dialectus nobilior, exponitur. Primus liber vel ſectio de ipſa lingua agit. Voces habent Sinæ 318 monoſyllabas ad omnem uſum loquendi, ſed ſonis differunt inter ſe, ut ſi paulo dejiciatur tollaturve vox, ſignificatus ſtatim mutetur. Quævis vox poteſt eſſe vel nomen vel verbum vel alia pars orationis; ſi ea præcedit aliam quam regit, verbum eſt, ſi eandem præceſſerit alia, nomen fit. Adjectiva ſimiliter a ſubſtantivis non differunt; eadem vox cum præcedit, adjectivum eſt, cum ſequitur, ſubſtantivum. Generum nullus uſus eſt, comparatio fit per particulas. Nec caſus aut numeri ratio habetur aliunde di-

gnoſcendorum. Pronomina primitiva tria ſaltem ſunt, derivata fiunt appoſitione voculæ TIE. Activum a paſſivo ſola poſitione differt. Illud præcedit nomen ſuum, hoc poſtponitur. Modi & tempora ope paucarum particularum diſtinguuntur.

Liber ſecundus de ſcriptione agit ; ſcribere eos a ſuprema parte ad infimam paginæ incipiendo a dextra verſusque ſiniſtram progrediendo pervulgatum eſt. Titulos vero librorum a dextra ad ſiniſtram more Hebræorum ſcribunt. Mugali, ſub quorum imperio hodie Sinæ conſtituti ſunt, ſimili cum iis genere ſcribendi utuntur. In literis fruſtra myſteria quærit Kircherus. Olim fuerant aliæ, quæ in Lexicis ad omnium ætatum memoriam ſervantur. Diverſo vero earum genere utuntur hodie, uno in ſignis & nominibus grandiuſculo, altero in libris & ordinarie, tertio in tachygraphia & feſtinantes, utpote poſitis præcipuis ſaltem literarum ductibus.

Lexica Sinica ſunt : *Hai pien* vel *Zu hai* : *liberum mare* vel *literarum mare*, *Tal cu hæi*, quod edere voluit Menzelius, *Tſchin ſu tung*, quod plures habere dicitur ſignificationes & plus eruditionis. Romæ aliquod editum eſt literis Latinis. Franciſci Diaſi Lexicon exſtat in Bibliotheca Berolinenſi. Ordo in Lexicis obſervatur talis, ut radicibus, quæ maxime ſimplicibus lineis conſtant, ſubjiciantur magis compoſitæ, litera poſita addatur pronunciatio & deniq; explicatio. Ceterum laudat Cl. Autor Polycarpi Lyſeri ſpecimen & meditationes de clave ſive Lexico ejusmodi Sinico, in Apparatu literario Wittebergenſi exhibitas.

JOANNIS POLENI, IN GYMNASIO Patavino Phil. Ord. Prof. & Scient. Societatum Regalium, quæ Londini & Berolini ſunt, Sodalis, de Motu aquæ mixto Libri duo, quibus multa nova pertinentia ad æſtuaria, ad portus atque ad flumina continentur.

Patavii, typis Joſephi Comini, 1717, 4.
Plag. 18 Tabb. æn. 3.

QUi de motu aquarum fluentium hactenus ſcripſerunt, nonniſi motus ſimplicis rationem habuerunt. Ultra limites

gitur

igitur ab aliis constitutos *Hydrometrium* promovet Cel. *Polenus*, dum novum caput de motu aquæ mixto adjicit. Sed ut intelligatur, quid sibi velit motus aquæ mixtus; tenendum est, *Aquam* Nostro vocari *mortuam*, si quiescat; *vivam* si ob pressionem superincumbentis moveatur, nec quicquam motui ipsius resistit, & motum Aquæ vivæ dici *mixtum* simplicem; si vero aqua viva fluat super mortua eamque premens efficiat, ut & ipsa moveatur, motum ex motu aquæ vivæ ac mortuæ compositum eum esse, cui nomen *Motus mixti* vindicet. Porro perpendiculum ex superficie aquæ mortuæ in fundum demissum *Altitudinem mortuam* appellat: unde simul intelligitur, quid nomine *Altitudinis vivæ ac mixtæ* designari debeat. Ut motus hujus rationem percipere, sequens instituit experimentum in fossa prælonga, cujus altitudo undecim pedum regiorum Parisiensium, altitudo trium. In vasis rotundi P, cujus diameter fundi pollicum 30, (ipsa propemodum Cel. Autoris verba recitamus) pariete recta sectio erat IGEL, latitudine IL linearum $3\frac{1}{2}$. Hoc vas in aquam fossæ demissum defixis palis firmabat in ea altitudine, ut sectionis IGEL, cujus latera IG, LE ad perpendiculum ponebantur, pars ZGER effet infra supremam aquæ superficiem tranſeuntem per ZR: quo facto, linea ZG determinabat *altitudinem aquæ mortuam*, in hoc experimento lin. 55. Vas aliud S diametro pollicum 42, cujus fundo prope ambitum 16 rotunda foramina K (quorum diameter linearum ferme 8) æqualia erant, fusis obturata, ponebat ea ratione, ut pars fundi perforata immineret ori vasis P, reliqua vero tota fundi pars extra vas P peculiari fulcro inniteretur. In hujus vasis latere patebat foramen aliud M, a fundo vasis 21 pollicibus distans. Præterea vas T prægrande, in cujus fundo prope ambitum plura erant proxima inter se epistomia Y, locari curabat super vas Seodem modo, quo vas S super vas P, nempe ut epistomia Z in vas S fundere aquam possent, reliqua vero fundi portio a solido fulcro sustineretur. His ita paratis & vase T aqua repleto, nec non aqua in vase S altitudinem usque in M obtinente, ut tantum non efflueret per ipsum foramen M; primo experimento recludebat tria ex foraminibus K & tot epistomia Y laxabat, quot sufficerent, TAB. IX. Fig. 1.

Mr. Hall's report on the Rothamsted Experiments is a record of work done in connection with the Field Experiments, the Laboratory, the Pot Culture Experiments, and the Meteorological Observations. The Field Experiments have been carried on with the usual crops, and the results are given in detail. The Laboratory work has been concerned with the analysis of soils, manures, and crops, and with investigations on the nitrogen and phosphate content of the soils. The Pot Culture Experiments have been carried on with barley, wheat, and mangolds, and the results are discussed. The Meteorological Observations have been recorded as usual, and the results are given in tabular form. The report concludes with a list of publications issued during the year.

Mr. Hall's report on the Woburn Experiments is a record of work done in connection with the Field Experiments, the Laboratory, the Pot Culture Experiments, and the Meteorological Observations. The Field Experiments have been carried on with the usual crops, and the results are given in detail. The Laboratory work has been concerned with the analysis of soils, manures, and crops, and with investigations on the nitrogen and phosphate content of the soils. The Pot Culture Experiments have been carried on with barley, wheat, and mangolds, and the results are discussed. The Meteorological Observations have been recorded as usual, and the results are given in tabular form. The report concludes with a list of publications issued during the year.

Mr. Hall's report on the Woburn Experiments is a record of work done in connection with the Field Experiments, the Laboratory, the Pot Culture Experiments, and the Meteorological Observations. The Field Experiments have been carried on with the usual crops, and the results are given in detail. The Laboratory work has been concerned with the analysis of soils, manures, and crops, and with investigations on the nitrogen and phosphate content of the soils. The Pot Culture Experiments have been carried on with barley, wheat, and mangolds, and the results are discussed. The Meteorological Observations have been recorded as usual, and the results are given in tabular form. The report concludes with a list of publications issued during the year.

bus vel profecta, vel proficiſcenda. Ubi laudat prudentiam & vigilantiam ampliſſimorum Aquarum Curatorum, ſolertiam eorum, qui aquarum naturam & motus illuſtrarunt, operas denique hominum mercenariorum in excavando fundo machinarum ope.

Ubi ad damna progreditur ac emolumenta, quæ æſtuariis a mari veniunt, ſub initium oſtendit, phyſicas obſervationes æſtuariorum naturæ cognoſcendæ non mediocriter conducere. Obſervat deinde, ex fluviatili arena limoque falſo quoddam veluti cæmentum efformari, quod fundorum excavationi plurimum obſit, & limum æſtuariorum aqua falſa cum dulci commixta ſuffuſum arundineta facilius procreare. His tamen detrimentis majora æſtimat, quæ a motibus maris originem trahunt & ad turbidas aquas in æſtuaria delatas potiſſimum redeunt. Explicat hic etiam, quomodo venti aquarum motum in refluxu maris retardent, ut majori temporis intervallo aquæ turbidæ in æſtuariis detineantur, fordes ſuas ad eorum fundum deponentes, & tandem in hunc cenſum refert diminutionem litorum. His & ſimilibus damnis medelam afferri putat, ſi herbæ ab aqua falſa procreatæ opera hominum tollantur, adhibitis machinulis commodis, & ſi multiplici ordine clathrorum ad rectum angulum cum litoribus conſtitutorum litora muniantur ad arcendas arenas, quæ a motu maris litora radente in æſtuaria deferri poſſunt. Simul narrat, quæ *Montanarius* in hunc finem commendavit, ſed diſſenſus ſui rationem reddit. Monet etiam, *Gulielminum* non ſatis attendiſſe, quid ſit diſcriminis inter fluminis exitum per latitudinem auctam oſtii & exitum per auctam altitudinem, ob ignoratam ſcilicet differentiam inter motum aquarum ſimplicem & mixtum, atque hunc defectum ſuppleturus exponit, quæ ſibi ea de re ex motus mixti conſideratione in mentem venere. Porro expendit remedia, quæ præſcribuntur, ad aquas maris exuberantes ab æſtuariis arcendas, & hinc pergit ad damna, quibus a mari litora afficiuntur: ubi inprimis diligenter excuſit, quænam munimenta adverſus vim maris conſtrui debeant, cum vulgaria, quibus nunc locus eſt, ipſi non ſatisfaciant. Utilitates, quæ a mari æſtuariis afferri poſſunt, in eo po-

eo potiſſimum poſitas eſſe ait, ut motus aquarum maris limum æſtuariorum verrat: quod ut fiat, *Fournierius* commendat cataractas, quarum ope aqua tam diu in æſtuario vel portu detineatur, donec aqua maris refluxerit, ſic enim majori velocitate ex æſtuario refluet; ſed quænam in executione operis difficultates ſe objiciant, pluribus evincit Noſter, qui aliorum quoque ea de re conſilia examinat.

Damna a fluminibus data in duas diſtinguit claſſes. Alia enim arceſſit a fluminibus in mare ſeſe exonerantibus, alia vero a fluminibus in æſtuaria influentibus. De prioribus cum jam dixerit, ubi damna a mari profecta recenſuit; nunc ſaltem de poſterioribus non nulla ſuperaddit. Obſervat itaque, fluviorum aquam dulcem cum ſalſa commixtam arundineta producere & arenam fluviatilem cum ſalſo limo conjunctum fundum æſtuariorum duriorem reddere: præterea aquas fluminum conſpurcatas inquinamenta ſecum in æſtuaria deferre, quæ facilius fundum petant, motu aquarum ob varias, quas recenſet, rationes retardato: tandem aquæ motu in æſtuariis imminuto, noxias exhalationes facilius elevari notat. Suadet vero remedium commendaturus, ut flumina in univerſum omnia ab æſtuariis avertantur. Multus itaque in eo eſt, ut oſtendat, quomodo id commode fieri poſſit, atque contra *Caſſellium* aliosque diſputat, qui ſibi perſuaſerunt, a vi fluminum in æſtuaria influentium maximum haberi aquarum momentum.

JOH. BERNOULLI RESPONSIO AD NONneminis provocationem, Ejusque ſolutio quæſtionis ipſi ab eodem propoſitæ de invenienda Linea curva quam deſcribit projectile in medio reſiſtente.

PRoponere problemata in publicum non caret utilitate, hæc enim ratione excitantur & acuuntur ingenia; ac ſæpe aliquid eruitur in ſcientiæ incrementum, quod alioquin forte abſconditum manſiſſet. Hoc igitur nomine laudabilis eſt illa quovis tempore recepta conſuetudo, qua cumprimis Geometræ mutua problematum propoſitione vires ſuas ſubinde exercuerunt: amittit vero

verò pretium summ statim ac degenerat in abusum a parte Proponentis, quod fit, quando non indefinite proponit, ut cui que fas sit propositi vadium tentare, sed ei tantum, cui male vult, & quem cuperet solutionis non capacem fore, eum tantum in finem, quo postea ex illius quasi infirmitate triumphet.

Exemplum hujusmodi indecentis provocationis dedit nobis Homo quidam natione Scotus, qui ut apud suos impuris inclaruit moribus, ita apud Exteros jam passim notus odio plusquam Vatiniano quo flagrat, in ipsos præsertim Germanos, usque adeo implacabili, ut cum aliis sui similibus sibi persuadeat, quod ita rusticitate modum excedere non possint cum Germanis controvertentes, cujus quidem ille causam non aliam habet, quam quod putet hos præ aliis resistere immodicæ ambitioni, qua occœcatus quicquid hactenus inventum est popularibus suis arrogare contendit. Mirum profecto, quod inclytus Newtonus, cujus ingentia merita suspiciunt omnes veri rerum pulcharum Æstimatores, talem non repudiet vindicem, a quo sane laudari turpe mihi duerem, vizuperari honestum: Nostros si admitteret plausus Vir egregius, si nostra ipsi placerent præconia, uti sunt sincera atque a partium studio aliena, ita magis foreat solida ac fide magis digna saltem apud eos, qui non nisi ex aliorum judicio de rebus ipsis judicare valent.

Quod itaque attinet ad Aggressorem nostrum, qui nominari non meretur, tulit ille ægerrime quosdam a me notatos errores in Phil. natur. Principiis Newtoni, quos in Actis Lipf. anni 1713 correxi, falsis vera substituit, ac defectus aliquos supplevi, tanto cetera candore & modestia usus, ut Newtonus ipse, qui in fine præfationis hoc a Lectore suo petit, non tantum non offensus meis annotationibus, sed ut postea intellexi ab Amico communi, qui Newtono familiariter utitur, iisdem haud parum deviustus esse videretur; nec miror, quis enim veritatis amans in errore licet inscius perseverare mallet, quam ejus admoneri? cum præsertim eo jam ventum esset, ut altera Principiorum Editio paulo post in lucem prodiret, quod proin elegans opus iisdem nævis dedecoratum comparuisset, nisi amica nostra interpellatio tempestive intervenisset.

Hoc vero, ut modo dixi, momordit Antagonistam Scotum, quasi, quod ridiculum, toti suæ Insulari Nationi ignominiosum esset, Britannum a non-Britanno corrigi, lapsuque a summo Geometra commissos detegi a Geometra quodam inferioris subsellii. Dissimulato aliquandiu dolore cum lites interim fuscitasset magno quondam Leibnitio, voluit, ut nunc apparet in suas me trahere partes multis in me congestis encomiis & honorum titulis in aliquo contra Leibnitium scripto edito in Diario Hagiensi: Sed cum vanis laudibus facile inescari me non patiar, nolui, quod litigator optabat, me inniti cere controversiæ intempestive inceptæ, multo minus partes amplecti contra Leibnitium, partim quia rixarum sum pertæsus, partim quia argumenta quibus pugnare solet Aggressor sunt talia, ut illis, si vel Anglus essem, convinci non possim. Irritatus hac mea renitentia, laxavit tandem fræna furori, atque relicta blandorum verborum methodo, iniit convicionum viam, quibus me, quod audio, masculo obruit & obruere pergit, sicuti solent qui desperatam habent causam; qui antea ipsi eram in calculo infinitesimali versatissimus, nunc mutata rerum facie, uti in eodem Diario testatur, hunc calculum ne quidem intelligo; credo equidem, cum posteriorem suam sententiam ferret, præ furore non meminisse ejus quod antea sedato animo scripserat. Taceo alia, ut rumor fert, dictu horrenda, ex quibus nuper conflavit libellum (editum an ineditum nescio) quem tum manuscriptum circumferebat prælo destinatum. Fuerunt, ut mihi scribitur, inter ipsos adversæ partis sequaces, qui perlegendo cohorruerunt; sed ita sum animatus, ut, quemadmodum ejus elogia me parum affecerunt, ita nec ejus contumelias morari conflituam, utrumque æquali animo excepturus. Quod enim superiori anno in Actis hisce moneri curavi, me nemini respondurum, qui aculeis & convitiis militare vellet, id jam repeto atque sanctissime observabo, securus utique, me quoque silente maledicorum conatus in summum abire, ab illis enim meam qualemcunque existimationem dependere non puto.

Materia autem circa quam meæ animadversiones errorum Newtonianorum versabantur desumta erat ex Sectionibus quatuor

tuor prioribus Libri ſecundi Philoſophiæ Natur. Principiorum: Antagoniſta, ut extenuet meum laborem, cauſatur in aliqua epiſtola, cujus apographum ipſo ita dirigente ad me miſſum fuit, quod hæc unica pars Philoſophiæ Nevvtonianæ, quam ait me ſummo ſtudio excoluiſſe & examinaſſe, nullius ſit momenti; quamvis Nevvtonus ipſe longe aliter ſentire videtur in fine Sectionis quartæ, utpote qui has disquiſitiones vocat perplexas, ac proin haud dubie præ reliquis dignas, ut ſingulari attentione pertractentur.

Credebam ego, quod in honorem Nevvtoni fateri non pudet, in toto ejus opere nihil non momentoſum contineri: Scotus vero noſter, qui ceteroquin etiam errores ejus mordicus defendere ſatagit, nunc partem invenit notabilem Operis Nevvtoniani, quam tanquam nauci exagitat ac vilipendit; ita ſolet furor in transverſum agere quosdam homines, qui ſibi libenter unum eruerent oculum, dummodo liceret ambobus orbare eos quibus ſunt infeſti. Interim hic iterum turpiter prodit inſanum, quo laborat, ſibimet ipſi contradicendi cacoethes. Poſtquam enim prædictam partem Philoſ. nat. Principiorum ceu rem frivolam & inutilem exploſiſſet, ſubdit ſtatim in eadem Epiſtola, *ſe, ſi velim exercere meam induſtriam in aliqua re utili, deſiderare, ut ſolvam problema tentatum pridem a Leibnitio, ſed qui erraverit & ſolvere non potuerit:* Problema autem ad cujus ſolutionem me provocat ita habet, *Invenire curvam, quam projectile deſcribit in aere pro ſimpliciſſima ſuppoſitione gravitatis atque medii denſitatis uniformis, reſiſtentiæ vero in duplicata ratione velocitatis.* Ubi ſtatim Lectorem attendere cupio ad inconſtantiam Provocatoris problema hocce tanquam *utile* & ſolutu dignum æſtimantis, quod tamen ad ipſam illam ſpectat materiam, in cujus enucleatione ſtudium ſingulare collocavi, & quæ ipſius judicio nullius eſt momenti, nullique inſervit naturæ phænomeno explicando. Eſt enim illud problema nihil aliud quam inverſum Prop. X Phil. Nat. Princip. p. 232 Edit. poſter. ubi Nevvtonum hallucinatum demonſtraveram. Inſanientis certe eſt, craſſe adeo ſibi contradicere, ut 5 vel 6 lineis unum idemque modo nullius, modo magni æſtimet momenti.

Quare autem hoc potius problemate quam alio me tentare voluerit, conjectu haud difficile mihi fuit. Credebat enim, cum nullam illius ſolutionem invenerit ipſe Newtonus (nam ſi inveniſſet, nullum eſt dubium, quin Principiis ſuis inſeruiſſet, majoris quippe utilitatis futurum, quam illa eſt, quæ extat pag. 215 pro hypotheſi naturæ non convenienti, ſupponendo ſcil. reſiſtentiam ſimplici velocitati proportionalem) credebat, inquam, hoc quod eluſerit ſagacitatem magni Newtoni, immo omnium tum temporis, cum hæc ſcriberet, Geometrarum Anglorum, idem multo magis vires meas ſuperaturum. Interim quamvis meæ tenuitatis conſcius mihi tantum non tribuam, ut cum conſummatiſſimo Geometra Newtono paria facere velim, contigit tamen mihi inveniſſe id quod lynceos ejus oculos fugerat. Etenim viſa Provocatoris epiſtola, quam ab Amico aliquo Viro Nobili & inſigni Mathematico communicatam acceperam ineunte Februario anni ſuperioris, non diu poſt plenaria potitus ſum ſolutione, & quidem ultra quam depoſcebat Provocator, quandoquidem illa ſe extendit ad hypotheſin reſiſtentiæ non tantum in duplicata, ſed in quavis multiplicata ratione velocitatis.

Verum antequam ſolutionem meam publicarem, juſtum & æquum judicabam, ut Provocatori ſuum ipſummet problema viciſſim proponerem; quare ſubſequenti menſe Majo ad eundem Amicum reſcripſi, rogavique ut eadem, qua fuerat compellatus, via uteretur ad ſignificandum Adverſario petitum meum, quod eo tendebat, ut ante tum proximum menſem Septembrem declararet, num ipſe problema ſuum ſolverit aut ſolvere poſſit, addita ſimul juſtiſſima hac comminatione, niſi ſtatuto tempore reſponſurus ſit, me ſilentium ejus accepturum pro tacita confeſſione ſuæ imbecillitatis, atque hinc ſonticam cauſam habiturum conquerendi publice de ipſius turpi & inhumano mecum agendi modo, ſiquidem me tentaverit quodam mihi propoſito problemate, cui ſolvendo ſe ipſum longe impa rem ſenſiſſet.

Terminus iſte ad interceſſionem Amici, prorogatus fuit meo conſenſu usque ad Calendas Novembris, ita ut fere ſeme-

ſtre

ſire deliberandi ſpatium habuerit Provocator: Sed turpi fuga terga dedit, & loco ſolutionis poprii ſui problematis, quam utique poſſidere prius debebat, quam illam a me exigeret, hunc futilem tergiverſationis ſuæ prætextum obtruſit, ſcilicet *me agere imitatorem Leibnitii, qui cum ad argumenta reſpondere non poſſet, in problematum propoſitione diverticula quæſiverit; jam non controverti, uter noſtrum melior ſit Geometra meliusque ſciat problemata reſolvere: ſed cardinem quæſtionis eſſe, quis ſit inventor calculi fluxionum directi & inverſi &c.* Sed quid ad me aliorum litigatio? quid inde utilitatis redundat in publicum? eſto penes quemque Lectorem adjudicare inventa cuicunque voluerit, modo inde doctior evadat; ſi quis mihi mea eripere, ac ſibi vel aliis attribuere geſtiet, per me licet, erunt ſemper inter æquiores de rebus geſtis inſtructos, qui quod verum deprehenderunt ſuum cuique publice aſſerere non verebuntur. Extant hanc in rem ſcripta noſtra, quæ ut totidem monumenta facile diſſipabunt inania jurgia, his demum temporibus tanto cum ardore agitari cœpta a vitilitigatoribus, quorum magno ſuo merito Coryphæus eſt Provocator meus. Quis autem non miretur miſerabile ſubterfugium, quo ſe a mutua obligatione ad id, quod mihi imponebat, ſubducere conatus? Provocat ille me ad certamen; ego compareo; provoco vicissim; comparere renuit; quod a me præſtandum popoſcerat, præſtiti; idem ab ipſo præſtari petii, quid æquius? hoc vero ille jam vocat diverticula quærere; uter diverticula quæſiverit nunc judicet Lector: ſane ſi inveniſſet in armamentario ſuo idoneum quid ad explicandum Gordium ſuum quem mihi propoſuit nodum, quanta quæſo hilaritate prorupiſſet in ſcenam? ſed latuit, ſed ſiluit pudibundus, ſi quid pudoris adhuc habet.

Sicuti nemo dubitabit, illum interim, cum ſe imminente termino in anguſtiis videret, ab omnibus mathematicis, quos habet amicos, flagitaſſe manus auxiliatrices, ita firmiter mihi perſuadeo, ſi quis in Anglia optatam ſolutionem præſtituto tempore inveniſſet, quod eam protinus cum publico communicare non fuiſſet intermiſſurus, ſiquidem, ut videmus, ſollicite adeo caveat impotens Thraſo & qui cum eo faciunt, ne qua

$$\sum_{\substack{n=1 \\ (n,k)=1}}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \frac{1}{n} = \frac{\pi}{\sqrt{k}} \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \cot \frac{\pi n}{k}.$$

Proof. Let $\zeta_k = e^{2\pi i/k}$. Then

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \cos \frac{2\pi n}{k} + i \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \sin \frac{2\pi n}{k}.$$

Since $\left(\frac{n}{k}\right) = \left(\frac{k-n}{k}\right)$ and $\cos \frac{2\pi n}{k} = \cos \frac{2\pi(k-n)}{k}$, the first sum on the right is zero. Since $\left(\frac{n}{k}\right) = -\left(\frac{k-n}{k}\right)$ and $\sin \frac{2\pi n}{k} = -\sin \frac{2\pi(k-n)}{k}$, the second sum on the right is

$$2i \sum_{n=1}^{k/2} \left(\frac{n}{k}\right) \sin \frac{2\pi n}{k}.$$

Thus

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = 2i \sum_{n=1}^{k/2} \left(\frac{n}{k}\right) \sin \frac{2\pi n}{k}.$$

Now

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^{-n} = \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{-n}{k}\right) \zeta_k^n = \left(\frac{-1}{k}\right) \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n.$$

Hence

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = 0 \quad \text{if } k \equiv 1 \pmod 4.$$

Thus

$$\sum_{n=1}^{k/2} \left(\frac{n}{k}\right) \sin \frac{2\pi n}{k} = 0 \quad \text{if } k \equiv 1 \pmod 4.$$

Now

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^{-n} = -\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n.$$

Hence

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = 0 \quad \text{if } k \equiv 3 \pmod 4.$$

Thus

$$\sum_{n=1}^{k/2} \left(\frac{n}{k}\right) \sin \frac{2\pi n}{k} = 0 \quad \text{if } k \equiv 3 \pmod 4.$$

Now

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \left(\cos \frac{2\pi n}{k} + i \sin \frac{2\pi n}{k}\right).$$

Since $\left(\frac{n}{k}\right) = \left(\frac{k-n}{k}\right)$ and $\sin \frac{2\pi n}{k} = -\sin \frac{2\pi(k-n)}{k}$, the second sum on the right is zero. Since $\left(\frac{n}{k}\right) = -\left(\frac{k-n}{k}\right)$ and $\cos \frac{2\pi n}{k} = \cos \frac{2\pi(k-n)}{k}$, the first sum on the right is

$$2 \sum_{n=1}^{k/2} \left(\frac{n}{k}\right) \cos \frac{2\pi n}{k}.$$

Thus

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = 2 \sum_{n=1}^{k/2} \left(\frac{n}{k}\right) \cos \frac{2\pi n}{k}.$$

Now

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^{-n} = \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{-n}{k}\right) \zeta_k^n = \left(\frac{-1}{k}\right) \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n.$$

Hence

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = 0 \quad \text{if } k \equiv 3 \pmod 4.$$

Thus

$$\sum_{n=1}^{k/2} \left(\frac{n}{k}\right) \cos \frac{2\pi n}{k} = 0 \quad \text{if } k \equiv 3 \pmod 4.$$

Now

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^{-n} = -\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n.$$

Hence

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = 0 \quad \text{if } k \equiv 1 \pmod 4.$$

Thus

$$\sum_{n=1}^{k/2} \left(\frac{n}{k}\right) \cos \frac{2\pi n}{k} = 0 \quad \text{if } k \equiv 1 \pmod 4.$$

Now

$$\sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \zeta_k^n = \sum_{n=1}^{k} \left(\frac{n}{k}\right) \left(\cos \frac{2\pi n}{k} + i \sin \frac{2\pi n}{k}\right).

$Z = \int dz \sqrt{aa+zz}$ quod dependet a quadratura hyperbolæ, coordinatas autem $x = \int \frac{z\,dz}{Z}$ & $y = \int \frac{a\,dz}{Z}$. Huic conſtructioni pro hoc caſu tantum particulari conſimilem fere, quamvis non tam ſimplicem conſtructionem dedit Cl. Hermannus in Phoron. p. 354.

Coroll. 2. In omni caſu quo $2n$ eſt numerus impar unitate major, curva quæſita erit tranſcendens communis ſeu primi gradus, nam quia tunc $\sqrt{aa+zz}^{n-\frac{1}{2}}$ habetur in terminis ſimplicibus & numero finitis ex meris poteſtatibus ipſius Z, dabitur algebraice ipſum Z; ipſæ vero x & y dabuntur per quadraturas curvarum algebraicarum.

Coroll. 3. Sed quando $2n$ eſt numerus impar negativus dabitur Z per quadraturam circuli.

Coroll. 4. In omni caſu ubi n eſt numerus integer negativus dabitur algebraice ipſum Z. Et quidem in ſpecie ſi $n=-1$, erit $Z = \frac{z}{\sqrt{aa+zz}}$; atque tunc etiam y dabitur algebraice, ſed x dependet a quadratura hyperbolæ.

Coroll. 5. Quod ſi vero $2n=1$, hoc eſt ſi reſiſtentia ſit in ſimplici ratione velocitatis, qui caſus omnium eſt ſimpliciſſimus; Erit curva quæſita expreſſa per hanc æquationem $x = \frac{by}{a} + \log. a$

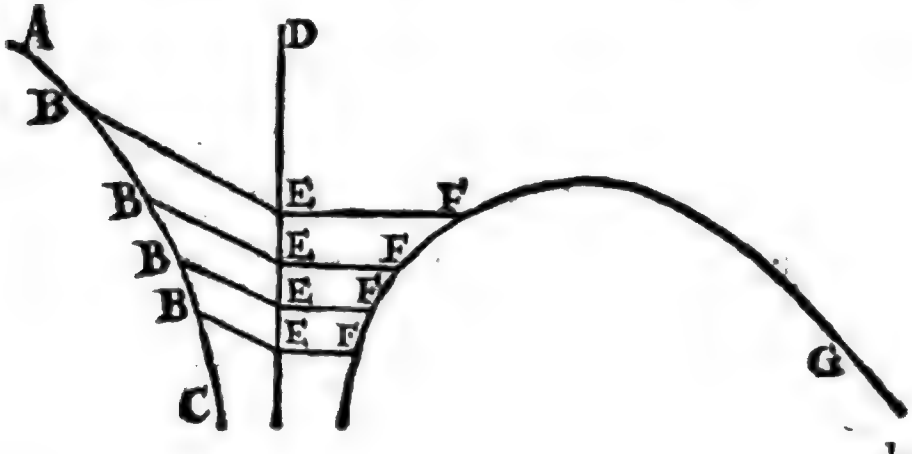

log.

—log. y, vel sumta a pro unitate, x = by — log. y; quæ indicat curvam quæsitam posse esse logarithmicam vulgarem, existente nimirum b = o, aliis vero in casibus facillime ex ipsa logarithmica construendam, & quidem hunc in modum: Ad axem verticalem DE delcripta sit logarithmica ABC, ex cujus singulis punctis B ducantur BE, quæ faciant angulos BED dato æquales: Atque ad punctum E agantur ad axem perpendiculares EF ipsis BE æquales. Puncta F formabunt curvam quæsitam GFF. Hæc constructio facilior est & simplicior quam Hugeniana exposita sine demonstratione in libro de *causa gravitatis* pag. 171, & multo adhuc simplicior quam Newtoniana, vid. *Princip. Phil. Lib. 2 Prop. 4.* quæ cum sit valde perplexa & operosa, ex illa haud facile pater curvam quæsitam esse posse logarithmicam, aut ex ea posse construi.

Atque ita satisfactum arbitror quæstioni, ultra quam petiit Provocator; solutionis meæ analysin non addo, ut habeat quo inquirendo porro se maceret, sufficit ut regulam indicem in qua fundatur: publicavi illam in Actis Lipf. 1713 pag. 118 lin. 6 & pag. 119 lin. 2. Interim communicabo his calculum Agnati mei Mathematum Professoris Patavini, nam & ille solvit ope formularum mearum binarum huic rei apprime inservientium, quas dedi in Commentariis Acad. Reg. Gall. Scient. an. 1711 pag. 47 lin. antepen. & pag. 49 lin. 8. Imo postquam intellexisset me generali solutione potitum esse, protinus quoque suam reddidit generalem. Calculus ejus ita se habet:

Æquatio pro curva quam describit projectile in aere resistente in duplicata ratione velocitatum est $dy = \frac{\mp dp}{\int dp\sqrt{1+pp}}$, posito $dx = pdy$. Si enim sit $ds =$ elemento curvæ, $u =$ velocitati, $r =$ radio osculi, $R =$ resistentiæ, $g =$ gravitati; est generaliter $\frac{grdy}{ds} = uu$, & $gdx \mp Rds = udu$, sed $r = \frac{dyx\sqrt{1+pp}}{dp}\sqrt{1+pp}$ (quod demonstratum est in Actis Lipf.

1701 pag. 137) & $ds = dy\sqrt{1+pp}$, unde $uu = \frac{grdy}{ds} = \frac{gdy\times\sqrt{1+pp}}{dp}$ & udu (positis g & dy constantibus) $= \frac{2pdp^2 - ddp - ppddp}{2dp^2} \times gdy = gdx \pm Rds = gpdy \pm Rdy\sqrt{1+pp}$; dividendo per dy, & utrinque gp subtrahendo, erit $\frac{-gddp - gppddp}{2dp^2} = \pm R\sqrt{1+pp}$, sive $ddp = \frac{\mp 2Rdp^2}{g\sqrt{1+pp}} = (\text{ponendo } 2R = uu = gdy + \frac{1+pp}{dp})\mp dydp\sqrt{1+pp}$ quare integrando $dp = \mp dy\int dp\sqrt{1+pp}$, sive $dy = \frac{\pm dp}{\int dp\sqrt{1+pp}}$, in qua æquatione separatæ sunt variabiles. Simili modo invenio cruvam, quam describit projectile si resistentia ponatur esse in ratione quacunque multiplicata velocitatis h.e. $2R = u^{2m} = (1+pp)^m \times \left|\frac{gdy}{dp}\right|^m$; nam tunc erit $ddp = \pm g^{m-1}dy^m dp^{2-m}\kappa(1+pp)^{m-\frac{1}{2}}$ sive $dp^{m-1}ddp = \mp g^{m-1}dy^m dp\times(1+pp)^{m-\frac{1}{2}}$, & integrando $\frac{dp^m}{m} = \mp g^{m-1}dy^m\int dp\times(1+pp)^{m-\frac{1}{2}}$, quæ æquatio in casu $m = \frac{1}{2}$, mutatur in hanc $2dp^{\frac{1}{2}} = \mp g^{-\frac{1}{2}}dy^{\frac{1}{2}}\int dp$, sive $\frac{4dp}{p+a} = g^{-1}dy$, cujus integralis est $\frac{-4}{p+a} = g^{-1}y + b$, vel substituendo pro p ejus valorem $\frac{dx}{dy}$, & reducendo terminos habebitur $dx = \frac{-4gdy}{y+bg} - ady$, quæ æquatio existente $a = 0$ est pro

logarithmica vulgari, in ceteris vero casibus ope ejusdem logarithmicæ construi potest.

Hæc hactenus, retentis Autoris verbis, inviti licet, inseruimus: nec nostra quidem facimus, quæ durius concepta videbuntur. Quamvis vero ab altercationis studio nos longissime abesse, tot annorum experientia compertum existimemus, neutiquam tamen penes nos stetit, quo minus moderamine velut inculpatæ tutelæ uteretur in hoc conflictu Cel. Bernoullius, Vir de Actis non minus nostris quam de Orbe erudito immortaliter meritus, quem hactenus, æque ut alios Geometras Germanos, acriter lacessitum, non diffitemur. Misit idem ad nos solutionem Problematis analytici nuper a Clar. Tayloro Mathematicis non-Anglis propositi; quam proximo Mensi inseremus.

ספר החיים

h. e.

LIBER VITARUM.

Cothenis, impressit R. Israel fil. Abraham, a. 477 C. 1717. 8. Alph. 1. Plag. 11.

HEbræi per εὐφημισμὸν quendam בית חיים *domum vitæ* vocant sepulchrum, & sic quoque hic *Liber vitarum* ea continet, quæ ad curam ægrotorum & mortuorum pertinent. Autor ejus est R. Simeon Francofurter, Amstelodamensis, ut ex præfatione Rabbini Dessaviensis constat, qui part. 2 fol. 18, 1 de se narrat, quod a. 432 C. 1672, quo tempore Galli Amstelodamo imminerent, ibidem fuerit גבאי seu Collector Eleemosynarum: ex eadem patet, hanc esse secundam libri editionem. Quum vero inter Christianos nondum satis notus, a Cel. etiam Wolfio in Bibliotheca Hebræa præteritus sit, pauca quædam de eodem monere liceat. Partes habet duas, quarum prior Hebræa lingua conscripta est, & nil continet, nisi preces ægrotorum, morientium, adstantium, funusque curantium: tum præcipue varia dicta Talmudis & Rabbinorum de cura ægrotorum, præstantia eleemosynarum & afflictionum a

Deo

Deo immiſſarum, meditationes de morte & vita æterna, & quæ hujus generis ſunt alia. Pauca ſunt ab Autore profecta, ſed undecunque conſarcinata, neque iis ignota, qui libros Judæorum evolvere ſolent, unde nihil amplius de iis dicemus.

Pars altera in uſum mulierum conſcripta eſt dialecto Judæorum Teutonica, & ritus præſcribit, quomodo ægrotantes ac mortui tractandi ſint. Utque gens Judaica in determinandis ritibus ſuis ad ſuperſtitionem usque accurata eſt, ſic idem hoc loco uſu venire deprehendimus. Tam multa enim de lotione cadaveris, de ritibus lugendi, de modo curandi funus præcipiuntur, ut nauſeam ea legentibus excitent. Duo exempla ſpeciminis loco adferemus. Judæis nefas habetur, juſtos atque impios eadem ſerie ſepelire: ſingulis enim ſingulæ claſſes in cœmeterio attribuuntur. Rationem ejus rei reddunt fol. 20, 2, quod vir ille, qui ex ſubito hoſtium ingruentium terrore in ſepulcrum Eliſæi conjectus eſt, ideo ab Eliſæo reſuſcitatus ſit, quia Propheta, vir juſtus, pati noluit, ut ipſe & impius eodem ſepulcro uterentur. Aliud exemplum viri juſti narratur, qui ſæpius poſt ſepulturam amicis apparuerit, dicens, ſe in ſepulcro mirifice angi, quando angeli doloris, (מלאכי חבלות) impium vicinum verberent, magnoque ſæpe terrore percuti. Hinc murum inter bina iſta ſepulcra exſtruxerunt, ne juſtus ultra ſonitum verberum exaudiret. De apparitione animarum poſt mortem fol. 44, 1 hæc traduntur. Dicunt eas aliquando apparere cum veſtibus ordinariis, quas vivi induerant, aliquando cum linteis ſepulcralibus, nonnunquam ſub flamma ignis. Quædam per ſomnum apparere creduntur, cui rei teſtimonium præbere putant maculas quasdam lividas & flavas ex attactu & colloquio ipſarum in corpore humano reſtantes. &c. Ridiculum eſt, quod fol 48, 1 narrant, Moſi ideo in deſerto moriendum fuiſſe, quod Iſraelitas Numer. XX *rebelles* vocaverit. Jeſaiæ vero os quoque ferra diſſectum eſſe, quod dixerit, ſe cum populo contaminato habitare.

Sub finem acceſſit ספר רפואות, ſive *libellus formularum medicinalium*, quarum exempla bina verbis ipſorum vernaculis adponimus. Num. 14. *Vor die geel Sucht. Nehm die Wurm, die man ſind unter die Achſel, unter die Füſs von die Schaf aber Ziegen, in Wein gericben und eingeben. Auch ir gut; Nehm Gänſs-Dreck aber Pferds Dreck, und zureib es in Wein, und alles ſonder ſein Wiſſen eingegeben. Noch eine: Menſchen Dreck gedörrt und geſtoſſen, und in Wein eingegeben.* Num. 21. *Vor den* אבן (Stein). *Nehm Anis getrucknet und geſtoſſen und in Honig gepregelt, Abends und Morgens davon gegeſſen. Auch viel Rettich und Kreim ſol er eſſen: und kein Kas noch geſaltzene Sachen ſol er wit eſſen, auch ſol er Eſſig trincken. Auch is gut Ziegen-Klau verbrennt, und in Wein das Pulver ingeben. Oder Knobloch-Saamen zu Stucken in Waſſer aber Wein geweicht und getruncken.* In genere de his formulis obſervatus, eas levi pretio parabiles, & ex eorum medicamentorum genere eſſe, quæ vulgo *remedia domeſtica* vocamus.

HISTORIÆ MEDICINÆ UNIVERSALIS Periodus III & IV; Autore ANDREA OTTOMARO GOELICKE, Medico & Profeſſore Regio.

Francofurti ad Viadrum, apud Joh. Godofred. Conradi, 1718. 8. Plag. 10.

Diſcuſſo duabus prioribus periodis univerſo Medicinæ ſtatu, qualis Hebræorum, Aſſyriorum, Babyloniorum, Indorum, præcipue Ægyptiorum, aliarumque antiquiorum gentium tempore fuit, nunc in Græcorum Rem Medicam ab Æſculapii temporibus ad Magnum usque Hippocratem inquirit Clariſſimus Goelicke. Quanquam autem, quæ de his temporibus recenſentur, multo obſcura, fabularumque nebulis obvoluta eſſe, ſponte fateatur, non tamen in dubium vocat, ſub fabu-
pag. 201. loſis hiſce narrationibus multa latere vera. In ſcenam igitur pri-

primum prodiit *Melampum*, qui Paſtor, Augur & Medicus fuit feliciſſimus, ut in proverbium quondam abierit, rem usque adeo difficilem eſſe, ut ipſa Melampode indigere videatur. Lacte caprarum melampodio veſcentium fœminas Argivas ab inſania, qua in vaccas ſe transmutatas fingebant, liberavit, unde Καθάρσιος vocatus fuit. Idque forſan primum actus purgatorii ſolenniter a Medicis inſtituti exemplum eſt. Sequitur *Chiron Centaurus*, qui & hominibus & brutis medelam attulit, magnamque rei herbariæ habuit notitiam, unde & eidem centaurium minus ſuum debet nomen. Non internos autem ſaltem morbos, ſed & potiſſimum externos curare docuit, hinc ulcera pene incurabilia Chironia dicta ſunt. In arte militari, cujus pariter peritiſſimus, non minus ac in Medicina præter Æſculapium fortiſſimos atque celeberrimos ævi ſui Heroes, *Herculem* ſcilicet, *Ariſtæum*, *Theſeum*, *Telamonem*, *Teucrum*, *Jaſonem*, *Peleum*, ejusque filium *Achillem* liberaliter inſtruxit. *Hercules* quidem Αλεξίκακος & Σωτὴρ vocatus fuit, vel quod morbos a mortalibus depulerit, vel quod a diverſis monſtris terram liberaverit. *Ariſtæus*, Arcadiæ Rex, primus parandi olea, coagulandi lac, colligendi mel, aliasque ad ſocietatis humanæ conſervationem apprime utiles artes hominibus demonſtravit. A *Teucro* herbam teucrion, ab *Achille* achilleam ſuam traxiſſe denominationem, probabile eſt. Ad Heroum horum tempora pertinet quoque *Palamedes*, qui diram peſtem, Helleſpontum, ipſamque Trojam mire devaſtantem, a caſtris Græcorum, quæ ante Trojana mœnia metati fuerant, ita avertit, ut nemo eadem invaderetur. Hic *Orpheus* nobis commemorandus venit, Magus, Aſtronomus, Muſicus, & Medicus, qui primus curioſius aliqua de herbis prodidit, & in exemplum continentiæ, tanquam efficaciſſimi conſervandæ valetudinis remedii, ab eſu carnium provide ſemper abſtinuit. Ejus diſcipulus fuit *Muſæus*, qui pariter varia curandorum morborum media hominibus oſtendiſſe dicitur. Eodem tempore vixit *Eribotes* & *Cadmus*, Medicorum vel Chirurgorum numero accenſendi.

p. 140.

215.

222.

226.

229.

1888 Municipal Elections Act, 1888—*continued.*

Municipal Elections Act, 1888—*continued.*

Municipal Elections Act, 1888—*continued.*

tranſieratin filium & nepotes, donec hinc inde Aſclepiades publicas exercint ſcholas, quas inter celebriores fuerunt Rhodia, Coa, & Cnidia. Rhodia ſicut omnium prima inclarereſcere cœpit, ita etiam prima iterum extincta eſt. Coa reliquas omnes fama atque celebritate ſuperavit. Et Cnidii quidem Medici accuratam morborum ſymptomatumque conſignarunt hiſtoriam, de cauſis eventuque eorum parum ſolliciti, & medicamenta adhibuerunt ſimplicia quidem ſed exploratarum virium, uti ſunt ſuccus elaterii, lac, ſerum lactis, aliaque ejus generis plura. Eorumque veſtigia preſſerunt Coi, uti clare teſtantur Coaca Præſagia Hippocratis, in quibus plurimorum mortiferorum effectuum & eventuum certitudo occurrit, rationes vero illorum ubique deſiderantur. Sed non puri Empirici fuerunt Aſclepiadei, fed principiis Anatomicis probe imbuti. Præter has ſcholas fuit etiam Cyrenaica & Crotoniana, ex qua ultima prodiit *Democedes*, celeber Medicus. Circa hæc pro- pag. 309.
pemodum tempora Medicina a Philoſophis uſurpari cœpit, quorum plerique in ſolis ſpeculationibus ſubſiterunt, artique plus damni quam emolumenti attulerunt. Inter hos fuerunt *Thales Mileſius*, *Pherecydes*, *Epimenides Cretenſis*, *Pythagoras Samius* cum ſuis aſſeclis, *Zamolxis*, ſive *Samoſis Thrace*, *Empedocle*, *Pauſania*, Anchiti filio, *Alcmeone Crotoniate*, *Epicharmo*, *Timæo Locro*, & *Eudoxo*. Præter Pythagoræos & alia- 376.
rum ſectarum Philoſophi Arti Apollineæ operam navarunt, ut *Heraclitus*, *Democritus*, *Diagoras Melius*, & *Cyprius*. In eo- 404.
dem tempora incidit *Acron Agrigentinus*, ſectæ Empiricæ Auctor atque Fundator, qui repudiatis Philoſophorum ſpeculationibus aliam plane viam ingreſſus eſt, & ſoli experientiæ primatum eſſe deferendum acriter contendit. Excipiunt hunc 408.
Apollonides, Medicus Cous, *Algimius*, qui primus de pulſibus ſcripſit, *Philiſtion Locrenſis*, *Antiphon*, *Anacharſis*, & quos Galenus & Plato citant, *Phaton* ſive *Phaon*, *Ariſton*, *Philotas*, *Acefias*, *Archidamus*, *Erixymachus*, & *Leucippus* Philoſophus. 421.
Hippocratis denique Præceptor fuit *Heraclicus*, qui medicinam Gymaſticam in artis formam redegit, cui corporis exercitationi

Digitized by Google

tioni etiam admodum addictus fuit *Iccus Tarentinus*. Quorum singulorum placita recensere, nimis prolixum foret. De cetero monendus est L. B. hisce Periodis Præfationem esse præmissam, dictatoriis Censorum quorundam Halensium cribris, quibus Autoris Scripta acriter perstrinxerunt, oppositam, quas litas nostras non facimus.

LES SOUVERAINS DU MONDE.

i. e,

ORBIS IMPERANS, IN QUO GENEALOgia, statusque politicus, & Heraldica Principum hodie imperantium traditur, additis passim Catalogis Scriptorum celebriorum.

Tomi IV.

Parisiis, apud Wilh. Cavellier, 1718, 12 mai.
Alph. 3 pl. 18 Tabb. æn. 20.

NOn ita Germanica scripta fastidiunt Galli, quin nostrorum opera, quæ genti suæ profutura existimant, in vernaculam subinde transferant. Neque tamen ea omnium est ingenuitas, ut e Germanicis fontibus hausisse se fua fateantur. Quod noster quidem interpres libri, die Durchlauchtige Welt dicti, non dissimulavit, qui nihil sibi præter ordinem paulo concinniorem & rerum quæ inde ab A. 1710, quo postremum liber Germanice prodiit, evenere, continuationem deberi haud dissitetur. Ceterum de genealogiis saltem & re heraldica Principum hodie regnantium agere Nostro constitutum fuit; quare tres tantum Germanici operis tomos, eosque ob immutatum aliquanto ordinem in quatuor tomos distributos, transtulit: quartum vero qui historiam Chronologicam succinctam exhibet, prætermisit.

ACTA
ERUDITORUM,
publicata Lipsiæ
Calendis Junii Anno M DCC XIX.

VOYAGES PAR LA MOSCOVIE, EN PERSE, & aux Indes orientales.

hoc est,

ITER CORNELII BRUNI PER MOSCOVIAM in Persiam & ad Indos orientales.

Tomi II.

Amstelodami, apud Wetstenios Fratres, 1718. fol. cum figuris æneis amplius 320. Alph. 5 plag. 5.

CUm Itinerarium figuris carens æneis desiderio legentium vix unquam satisfaciat, haud dubie magnificum, quod hic exhibemus, opus plurimos nanciscetur & amatores & admiratores, quippe cum hic artifice manu descripta videre liceat palatia disjunctissimarum regionum, animalia rariora, arbores, vestitus, & id genus alia. Nec vero de fide picturarum dubitabit, qui e Præfatione cognoverit, autorem pictoriæ artis peritissimum sua ipsius manu omnia accuratissime depinxisse, eaque usum esse felicitate, ut ipsi primo per Czarum licuerit, quæcunque voluit, depingere Moscoviæ loca. Præterea nihil quicquam hic relatum legimus, nisi quod suis ipse oculis Autor usurpavit atque exactissime consideravit. Hinc non dubitat suum itinerarium præferre omnibus superioribus eorundem itinerum scriptoribus, quo permulta enarrentur, nemini peregrinantium ante ipsum cognita. Ceterum Autor noster, Hagæ Comitis natus, jam antea iter quoddam novendecim annorum confecerat, cu-

Ad Antiphonarium Compostellanum saeculi XII. Codex Calixtinus nuncupatus. Tomus I. Liber Sancti Jacobi. Tomus II. Studia critica. Tomus III. Descriptio musica. Tomus IV. Facsimile. Tomus V. Indices. Edidit Walterus Muir Whitehill. Barcinone, Typis Seminarii Centralis, 1944. 5 vols. 4°.

1876, Mr. Lawrence was elected to the Board of Trustees of the Peabody Institute, and in 1878 he was elected President of the Board, which position he held until his death. He was also a member of the Board of Trustees of the Johns Hopkins University, and of the Board of Visitors of the Naval Academy at Annapolis. He was a member of the Maryland Historical Society, and of the Maryland Academy of Sciences, and was President of the latter from 1878 to 1880. He was a member of the Society of the Cincinnati, and of the Society of the War of 1812. He was a member of the Maryland Club, the Baltimore Club, the Merchants' Club, the Baltimore Country Club, the Gibson Island Club, the Chesapeake Club, the Eutaw House Club, the Baltimore Yacht Club, the Corinthian Yacht Club, the Maryland Jockey Club, the Baltimore Jockey Club, the Rockingham Park Club, the Saratoga Racing Association, the Saratoga Club, the Saratoga Reading Room, the Metropolitan Club of New York, the Union Club of New York, the Knickerbocker Club of New York, the Racquet Club of New York, the Turf, Field and Farm Club of New York, the Jockey Club of New York, the Westchester Racing Association, the Westchester Polo Club, the Meadow Brook Club, the Rockaway Hunting Club, the Rockaway Hunting Club Polo Team, the Rockaway Hunting Club Coaching Club, the Rockaway Hunting Club Four-in-Hand Club, the Rockaway Hunting Club Tandem Club, the Rockaway Hunting Club Trotting Association, the Rockaway Hunting Club Steeplechase Association, the Rockaway Hunting Club Polo Association, the Rockaway Hunting Club Coaching Association, the Rockaway Hunting Club Four-in-Hand Association, the Rockaway Hunting Club Tandem Association

Mr. Hamilton's Report on the Public Credit, January 9th, 1790.

Mr. Hamilton's Report on a National Bank, December 13th, 1790.

Mr. Hamilton's Report on Manufactures, December 5th, 1791.

Mr. Jefferson's Report on Weights and Measures, July 4th, 1790.

Mr. Jefferson's Report on the Establishment of Mints, January 28th, 1791.

Mr. Jefferson's Report on the Establishment of a Coast Survey, February 10th, 1807.

Mr. Gallatin's Report on Roads and Canals, April 6th, 1808.

Mr. Gallatin's Report on the Establishment of a Mint, January 13th, 1830.

Mr. Woodbury's Report on the Establishment of the Treasury Department, July 4th, 1840.

Mr. Woodbury's Report on a Uniform Currency, December 6th, 1840.

Mr. Woodbury's Report on the Establishment of a Branch Mint in California, December 4th, 1848.

Mr. Walker's Report on the Tariff, December 5th, 1845.

Mr. Walker's Report on the Establishment of the Treasury Department, December 5th, 1845.

Mr. Walker's Report on the Establishment of a Branch Mint in California, December 4th, 1848.

Mr. Meredith's Report on the Establishment of the Treasury Department, December 3d, 1849.

Mr. Meredith's Report on the Establishment of a Branch Mint in California, December 3d, 1849.

Mr. Corwin's Report on the Establishment of the Treasury Department, December 1st, 1850.

Mr. Corwin's Report on the Establishment of a Branch Mint in California, December 1st, 1850.

Mr. Corwin's Report on the Establishment of a Branch Mint in California, December 1st, 1851.

Mr. Corwin's Report on the Establishment of a Branch Mint in California, December 1st, 1852.

Mr. Corwin's Report on the Establishment of a Branch Mint in California, December 1st,

ab ipsis Graecis, qui Hyperboreos ad Oceanum Germanicum habitare putabant, ut Pytheas, Timaeus, Dicaearchus, Eratosthenes, Hipparchus, Strabo, Ptolemaeus, Marcianus, Agathemerus, Orosius, Solinus, Martianus Capella, Isidorus, Dionysius Periegetes, Priscianus, Avienus, Eustathius

$$\frac{\partial^2 \log \Gamma(x)}{\partial x^2} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^2}$$

$$\frac{\partial^3 \log \Gamma(x)}{\partial x^3} = -2 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^3}$$

$$\frac{\partial^4 \log \Gamma(x)}{\partial x^4} = 6 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^4}$$

$$\frac{\partial^5 \log \Gamma(x)}{\partial x^5} = -24 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^5}$$

$$\frac{\partial^6 \log \Gamma(x)}{\partial x^6} = 120 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^6}$$

$$\frac{\partial^7 \log \Gamma(x)}{\partial x^7} = -720 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^7}$$

$$\frac{\partial^8 \log \Gamma(x)}{\partial x^8} = 5040 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^8}$$

$$\frac{\partial^9 \log \Gamma(x)}{\partial x^9} = -40320 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^9}$$

$$\frac{\partial^{10} \log \Gamma(x)}{\partial x^{10}} = 362880 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{10}}$$

$$\frac{\partial^{11} \log \Gamma(x)}{\partial x^{11}} = -3628800 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{11}}$$

$$\frac{\partial^{12} \log \Gamma(x)}{\partial x^{12}} = 39916800 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{12}}$$

$$\frac{\partial^{13} \log \Gamma(x)}{\partial x^{13}} = -479001600 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{13}}$$

$$\frac{\partial^{14} \log \Gamma(x)}{\partial x^{14}} = 6227020800 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{14}}$$

$$\frac{\partial^{15} \log \Gamma(x)}{\partial x^{15}} = -87178291200 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{15}}$$

$$\frac{\partial^{16} \log \Gamma(x)}{\partial x^{16}} = 1307674368000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{16}}$$

$$\frac{\partial^{17} \log \Gamma(x)}{\partial x^{17}} = -20922789888000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{17}}$$

$$\frac{\partial^{18} \log \Gamma(x)}{\partial x^{18}} = 355687428096000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{18}}$$

$$\frac{\partial^{19} \log \Gamma(x)}{\partial x^{19}} = -6402373705728000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{19}}$$

$$\frac{\partial^{20} \log \Gamma(x)}{\partial x^{20}} = 121645100408832000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{20}}$$

$$\frac{\partial^{21} \log \Gamma(x)}{\partial x^{21}} = -2432902008176640000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{21}}$$

$$\frac{\partial^{22} \log \Gamma(x)}{\partial x^{22}} = 51090942171709440000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{22}}$$

$$\frac{\partial^{23} \log \Gamma(x)}{\partial x^{23}} = -1124000727777607680000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{23}}$$

$$\frac{\partial^{24} \log \Gamma(x)}{\partial x^{24}} = 25852016738884976640000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{24}}$$

$$\frac{\partial^{25} \log \Gamma(x)}{\partial x^{25}} = -620448401733239439360000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{25}}$$

$$\frac{\partial^{26} \log \Gamma(x)}{\partial x^{26}} = 15511210043330985984000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{26}}$$

$$\frac{\partial^{27} \log \Gamma(x)}{\partial x^{27}} = -403291461126605635584000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{27}}$$

$$\frac{\partial^{28} \log \Gamma(x)}{\partial x^{28}} = 10888869450418352160768000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{28}}$$

$$\frac{\partial^{29} \log \Gamma(x)}{\partial x^{29}} = -304888344611713860501504000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{29}}$$

$$\frac{\partial^{30} \log \Gamma(x)}{\partial x^{30}} = 8841761993739701954543616000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{30}}$$

$$\frac{\partial^{31} \log \Gamma(x)}{\partial x^{31}} = -265252859812191058636308480000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{31}}$$

$$\frac{\partial^{32} \log \Gamma(x)}{\partial x^{32}} = 8222838654177922817725562880000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{32}}$$

$$\frac{\partial^{33} \log \Gamma(x)}{\partial x^{33}} = -263130836933693530167218012160000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{33}}$$

$$\frac{\partial^{34} \log \Gamma(x)}{\partial x^{34}} = 8683317618811886495518194401280000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{34}}$$

$$\frac{\partial^{35} \log \Gamma(x)}{\partial x^{35}} = -295232799039604140847618609643520000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{35}}$$

$$\frac{\partial^{36} \log \Gamma(x)}{\partial x^{36}} = 10333147966386144929666651337523200000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{36}}$$

$$\frac{\partial^{37} \log \Gamma(x)}{\partial x^{37}} = -382206516736784328382661699438454400000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{37}}$$

$$\frac{\partial^{38} \log \Gamma(x)}{\partial x^{38}} = 14527852637986824478441145178681267200000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{38}}$$

$$\frac{\partial^{39} \log \Gamma(x)}{\partial x^{39}} = -566488452418486154458204521968569548800000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{39}}$$

$$\frac{\partial^{40} \log \Gamma(x)}{\partial x^{40}} = 22658738096739446178328180878742781952000000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{40}}$$

$$\frac{\partial^{41} \log \Gamma(x)}{\partial x^{41}} = -929069467276316312311555316034054060032000000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{41}}$$

$$\frac{\partial^{42} \log \Gamma(x)}{\partial x^{42}} = 39020917625605285116885323273430290521344000000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{42}}$$

$$\frac{\partial^{43} \log \Gamma(x)}{\partial x^{43}} = -1677199557901027260026078900757502542417792000000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{43}}$$

$$\frac{\partial^{44} \log \Gamma(x)}{\partial x^{44}} = 73796780547645199441147491633330111866382848000000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{44}}$$

$$\frac{\partial^{45} \log \Gamma(x)}{\partial x^{45}} = -3321050124644033974851587123498504983987228160000000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{45}}$$

$$\frac{\partial^{46} \log \Gamma(x)}{\partial x^{46}} = 152768305733625562843172907660931229243452495360000000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{46}}$$

$$\frac{\partial^{47} \log \Gamma(x)}{\partial x^{47}} = -7180120269480401453629126600063767774451367331840000000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{47}}$$

$$\frac{\partial^{48} \log \Gamma(x)}{\partial x^{48}} = 344645772935059269774298076803060853373665751928320000000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{48}}$$

$$\frac{\partial^{49} \log \Gamma(x)}{\partial x^{49}} = -16887692198917904218940605713349981815309521844527616000000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{49}}$$

$$\frac{\partial^{50} \log \Gamma(x)}{\partial x^{50}} = 843845109945895210947030285667499090765476092226380800000000000 \sum_{n=0}^{\infty} \frac{1}{(x+n)^{50}}$$

ſtro tam excellens apparuit, ut non erubuerit, ipſum cum noſtro Salvatore Chriſto comparare, qui forma ſervili aſſumta, hominum ſalutem quæſivit, p. 26. Cap. IV duræ ipſius calamitates exponuntur, quas ob divinam veritatem a Theridate perpeſſus eſt, quippe qui, quum blanditiis S. Gregorium a divinæ veritatis cultu abſtrahere haud potuiſſet, ira accenſus eum in carcerem duci juſſit, p. 29 & ſqq. in quo duriſſimos & immanes cruciatus ſuſtinuit, p. 32 & ſeq. Cum vero & in his ſuppliciis ſummæ patientiæ & conſtantiæ exhibuiſſet ſpecimen, Rex altero pede ipſum ſuſpendi, ſimumque ſubſtratum accendi juſſit, ita, ut Martyr ſimul a decem lictoribus virgis cæderetur & fœtidum ſumum naribus excideret, p. 14 & ſeq. Cap. V cetera cruciatuum genera exponit, quando Tyrannus tibias illius acutiſſimis lignis comprimi ſubjecit, conſtringi juſſit, ita, ut ex ipſis etiam ſummis pedum digitis guttæ ſanguinis deſtillarent, p. 37 & 38. Naſo porro ipſius fibulam applicuerunt, nitrumque & ſalem aceto mixtum infuderunt, p. 39. Latera ejus ferreis unguibus dilacerarunt, p. 45. Cap. VI pergit Autor in recenſendis iſtis tormentis magnis & prope fidem excedentibus, niſi crudelitas humana omnem modum ſuperaret. Hoc tamen inter ea præcipuum, in fœtidum & ſerpentibus repletum lacum conjectus XIV annos in eo illæſus vixiſſe pœnæque atrocitatem patientia & conſtantia victſſe dicitur, viduæ tantum benignitate ſublevatus, quæ neceſſariam ſtipem ſuppeditabat, p. 50 & ſeqq. C. VII recenſet Autor martyrium Virginis cujusdam nomine Ripſimes, quæ cum infidias Diocletiani Imperatoris feliciter effugiſſet, in manus Theridatis eam ad turpes amplexus invitantis incidit, qui eam renitentem una cum ſociis ipſius acuto lapide dilaniari, ac inteſtina in terram effundi juſſit, quod crudele facinus prolixe deſcribitur p. 55 & ſeqq. Cap. VIII exponit Autor mirandam illam, ſi credere fas eſt, metamorphoſin Theridatis, qui juſto Dei judicio in porcum commutatus dicitur, cujus mutationis hiſtoriam prolixe deſcribit p. 68, ejusque veritatem exemplo Nebucadonoſoris aliorumque probare imprimis annititur. In fine hujus capitis liberatio S. Gregorii ex iſto lacu inflinctu divino a Theridatis furore facta adducitur, ubi varia immiſcentur, quæ fabulam redolent. In fine hujus capitis

tis memoratur, qua ratione Rex Theridates precibus nostri Gregorii rationis usum receperit, forma porcina interim retenta, p. 73. Cap. IX copiose Autor enarrat visionem S. Gregorio factam, qua Angelus in forma Columnæ a Deo missus ipsi mandasse dicitur, ut templum exstrueret, reliquiasque beatæ Virginis Ripsimes sociarumque ipsius in illud reponeret. Varia hic ad cultum idololatricum stabiliendum adducuntur, quæ infirmo stant talo. Exstructio hujus templi legi potest p. 84, ut & institutio Regis ipsiusque familiæ in fide Christiana, quam subsecutum est alterum S. Gregorii miraculum, quo Regem Theridatem ex parte pristinæ restituit conditioni, ita, ut semiporcina nunc incederet forma, quæ rursus fere lectori movere possunt, p. 87. Cap. X integra Regis restituto recensentur variaque miracula ab hoc Sancto patrata adducuntur, ut fanatio omnis generis morborum, multarumque gentium ipsiusq; Theridatis conversio, p. 100 & sqq. 500 myriades hominum S. Gregorius brevi tempore baptizasse dicitur a Metaphraste, cui tamen Autor non subscribit p. 103. C. XI exhibentur res in Præfulatu a Gregorio gestæ, ut & iter ipsius, quod cum converso Rege Theridate, cujus singularis pietas ac constantia ad cœlum usque laudibus tollitur, ad Pontificem Romanum Sylvestrum adornavit, colloquiique etiam cum Imp. Constantino tunc habiti fit mentio p. 111, adducto fragmento ex Epistola amoris & concordiæ inter M. Constantinum, S. Pontif. Sylvestrum & inter Armeniæ regem Theridatem & S. Gregorium, cui hic titulus Illuminatoris datur. Cap. XII reditus ejus in Armeniam & abdicatio muneris Episcopalis describitur. Senio enim confectus animum a terrenis curis abstractum, cum paucis discipulis secessit in Sinidinem & quadragesimo demum die semel panem gustavit, p. 119, precibus tandem Theridatis redux filio suo Aristarcho episcopalem contulit dignitatem, sacrasque ipsi imposuit manus, p. 120. Concilium Nicænum, quamvis a Constantino invitatus, non adiit, omnes fugiens honores, sed filium eo misit, p. 124. Placida morte, inscius discipulis ipsius, 80 ætatis anno occubuisse dicitur. Cap. XIII refert, corpus nostri Gregorii aliquamdiu sepultura caruisse, quoad tandem ab Armeniæ pastoribus, quos Autor cum pastoribus

Digitized by Google

floribus Bethlemiticis comparat, inventum sepulturæ tradere-tur, p. 130 & seq. Tempore vero Zenonis Eremitæ cuidam in somno apparuisse eumque monuisse dicitur, ut corpus ipsius abducens in propinqua civitate Tourdan sepeliret, Zeno vero in duas partes illud dividens unam Constantinopolin transferri jussit, altera ibi relicta, p. 131. Pars illa Constantinopoli asservata in multa iterum dissecta est frusta, ita ut Neapolitani caput cum catenis & fragmentis virgarum, quibus cæsus est, Neritenses brachium, aliique cetera corporis membra se possidere gloriantur. Neapolitani tamen in hujus Gregorii honorem templum exstruxere, in quo Neapolitanæ virgines olim sub habitu & regulis Sancti Basilii nunc vero S. Benedicti vivunt, p. 134; qua occasione cetera templa in honorem hujus Sancti erecta recensentur p. 136. Cap. XIV Autor multa adducit Martyrologia Autorumque testimonia, quibus hactenus recensita corroborare allaborat. Cap. denique XV varias subjicit notas, quibus ea quæ forte lectori dubium movere possent, dilucidius explanare studet. Coronidis tantum loco exhibet P. Villotti literas, quibus hodiernus Armeniæ status, cultusque, qui huic Sancto ab hujus regionis incolis hodie adhuc exhibetur, cognosci potest. Nos de hoc libello ejusque Autore eam ferimus sententiam, quam Autor ipse ex Bellarmino de Metaphraste adducit Not. VIII p. 181: Illud observandum est, inquit, a Metaphraste scriptas fuisse historias de vitis Sanctorum multis additis ex proprio ingenio; & eadem pagina: illud quoque observandum est, aliquas historias Sanctorum videri additas a posterioribus & non omnes esse Autoris ejusdem.

JOH. JAC. SCHUDT, GYMNASII MOENO-Francofurtani Rectoris, Commentarius Philologico-Theologicus in Psalmum CX.

Francof. sumtibus And. Frid. Boetticher, 1718, 8. Alph. 1 pl. 7.

COnstat liber iste octo dissertationibus in Gymnasio Francofurtano inde ab A. 1705 habitis, jam vero conjunctim editis. Psalmus totus ab Autore Cl. ita disponitur ut *Regnum Messiæ* proponat, p. 7.

ponat, ubi deferibatur 1) Divina Regis Meſſiæ exaltatio v. 1; 2) majeſtatica Regis gubernatio v. 2. 3) magnifica ſubditorum deferiptio v. 3, 4) inſignis triumphantis Regis victoria
p. 10. v. 5, 6, 7) gloriosa Regis ex paſſione emerſio v. 7. Autorem Pſalmi Davidem octo argumentis probat, Judæosque refellit, qui verbo לדוד *de Davide* explicantes, vel Melchiſedecum Regem, vel Elieſerem ſervum Abrahami Pſalmum hunc de Abrahamo
16. eeciniſſe nugantur. *Subjectum* ejus Judæi Angelum cuſtodem Davidis, Hiſkiam, Zorobabelem, Moſen, Saulum, Abrahamum,
25. Salomonem, vel ipſum denique Davidem ſtatuunt. Sunt ex
27.–33. Chriſtianis, qui Davidem & Meſſiam ſimul deſcribi putant, ſed Autor ſolum Meſſiam Pſalmi hujus ſubjectum ſtatuit, idque
39. 43. ſeptem rationibus adductis evincit. *Sedere ad dextram Dei* ipſi notat cum Deo regnare, & majeſtatis divinæ participem fieri, quæ explicatio contra Socinianos prolixe ſtatuminatur.
50. Voculam עד, usque, non excludere tempus futurum cum
64. Theologis & Philologis noſtris confirmat. Diſſ. 2 in eo præcipue verſatur, ut probet regnum Meſſiæ Hierosolymis inceperiſſe, & virtute divina mirabiliter amplificatum eſſe. Verſum
80. tertium, qui difficillimus eſt, & multum negotii interpretibus faceſſivit, Noſter ita diſponit, ut in eo ſubditi Regis Meſſiæ deſcribantur 1 ab obſequio, ut promtiſſimi, 2 a decore, ut ornatiſſimi, 3 a multitudine, ut copioſiſſimi. Verſio ejus hæc eſt: *Populus tuus alacritates* (alacris erit) *in die roboris tui: in ſplendoribus ſanctitatis, præutero aurora tibi vos juventutis tua.*
94. Per *diem roboris* Chriſti omne illud tempus intelligit, quod ab
120. adſcenſione in cœlum usque ad finem mundi intercedit. Reſutantur ſimul Patres quidam, & Doctores Eccleſiæ noſtræ, qui ultima hujus commatis verba de æterna filii Dei generatione acceperunt. V. 6 verba מלא גויות noſter interpretatur *implevit cadaveribus*. Ultimo verſu per *bibitionem ex torrente* ſtatum exinanitionis & paſſionem, per *exaltationem* vero *capitis* ſtatum exaltationis cum Theologis plerisque intelligit. Quæ
157. differt 6 & 7 de ſacerdotio Chriſti & Melchiſedeco prolixe monentur, ea nos non tangimus. Noſter ipſum ut hominem pium, Cananæorum dynaſtam, ex Chami poſteris oriundum, deſcri-
308. bit.

Digitized by Google

bit. Cetenum Autor Cl. inultum in eruendis genuinis verborum significationibus insudat, quæ nos quidem hic prolixius recensere supersedemus. Sub finem addita est oratio *de Officio boni Rectoris*, d. 21 April 1717, quum munus Rectoris in Gymnasio patrio auspicaretur, ab ipso habita.

EVERARDI OTTONIS, ANTECESS. DUISburg. Papinianus, sive de Vita, studiis, scriptis, moribus & morte Æmilii Papiniani, JCtorum Coryphæi, Diatriba.

Lugduni Batavorum, apud Sam. Luchtmans, 1718, 8. Plag. 31.

CUm in Emundi Merillii observationem, Servium Sulpitium, Salvium Julianum & Æmilium Papinianum ceteris JCtis palmam maxime præripuisse, incidisset V. Cl. Everardus Otto, jam ante stationem Duisburgensis Academiæ a nobis laudatus, attentius eos considerans, atque aliud etiam agens, ex numis, inscriptionibus ceterisque veterum monumentis annotavit nonnulla, quibus eorum Historia illustrari possit. Sulpitii etiam laudes publico nuper sermone ait se inchoasse, & Ciceronis cavillationes refutasse. Historiam porro Edicti perpetui dudum sibi affectam, Juliani vitam capite singulari complecti. Et nunc Papinianum, ætate posteriorem, in lucem prodire primum: ita tamen ejus hic lineamenta duci, ut forte cura majore olim queat exornari. Syrum hunc, vel saltem respectu parentum aut majorum, ex Syria oriundum fuisse, e verbis Spartiani colligit: *Papinianum Imperatori, Severo affinem etiam per secundam uxorem fuisse*, per Juliam scilicet, sapientem illam Orientis mulierem, quam Severus, amissa Martia, e Syria petiit. Sic Fronto Rhetor, eodem quo noster tempore Romæ degens, ejusque popularis, erat *Emisenus*, apud Suidam. Emisa autem, civitas Phœnices. Ammianus: *Phœnice regio acclivis Libani montis, urbibus decorata magnis & pulchris, in quibus Tyrus, Sidon, Berytus, Emissa & Damascus.* Certe Ulpianus, studiorum æmulus & Papiniani assessor, in L. 1 D. *de Censibus, in Syria, Phœnice, Tyriorum colonia est, unde mihi origo.* In eadem c. 1.

Copyright © 1970 by the Regents of the University of California

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the Regents of the University of California.

Printed in the United States of America

fus ad hiſtoriam pertinere ait etiam L. 8 D. *ad L. Jul. Maj.* & L. 23 D. *de Liberis & poſthum.* ubi reſpiciatur ad veterem ritum, quo mulieres in adoptionibus parturitionem in lecto geniali ſimulaverint. Minus expreſſa ejus moris veſtigia occurrere apud alios, ſed manifeſte eum indicari a Plinio in Panegyrico Trajani & a Propertio. Imo amplius, apud Judæos etiam ſimile quid jam ante occurrere in hiſtoria Patriarchali, ſed & de aliis populis idem diſerte teſtari Diodorum Siculum. Quid in ſtudiis Geographicis præſtiterit Papinianus, egregium extat ſpecimen in L. 37 D. *de rebus auctorit. jud. poſſid.* Loquitur illa de Antiochenſium Cœle-Syriæ civitate. Videri autem Papinianiætate obtinuiſſe, ut omnis Syria in duas tantum partes, Syriam Cœle & Syriam Phœnice, quas *Syrias* appellet Ulpianus in L. 3 D. *de Cenſib.* divideretur. Jam & Philoſophum fuiſſe eum aſſerit: imo Philoſophiam hereditarium aliquid fuiſſe in familia Papiniani, utpote cujus ipſæ etiam mulieres philoſopharentur. Qualis Julia Domna, Severi uxor, Philoſopha. Tum vero noſtrum cum commilitone ſuo Severo Matheſeos peritiſſimum laudat Spartianus, Arithmeticæ puta & Geometriæ, idque propter ipſam quoque juris artem, cujus multæ quæſtiones de terminis, menſuris, finibus, in judiciis familiæ erciſcundæ & communi dividendo facili ſic negotio ſolvuntur. Dediſſe eum duo eximia ſpecimina, alterum de fructibus fundi dotalis dividundis, in L. 7 D. *ſolut. matrim. dos quemadm. repet.* alterum de parte fundi evicta, in L. 64 D. *de Evict.* De prioribus ait, divortio facto fructus dividi *non ex die locationis*, ſed *habita ratione præcedentis temporis, quo mulier in matrimonio fuit.* Repetit §. 9: *nam & hic fructus toto tempore, quo curantur, non quo percipiuntur, rationem accipere debemus.* De parte fundi autem evicta, partes quartam & quintam reapſe diverſas non eſſe, ſed ejusdem quantitatis, nimirum CC jugerum: diſtingui autem modo conſiderandi; atque ea ratione exponi hunc textum noviſſime a C. Wæchtlero, cui Noſter aſſentitur. Pro excuſatione autem Molinæi, Balduini, & Cujacii, qui in alia omnia iverint, monuiſſe Ciceronem, Mathematicos magna in obſcuritate rerum & in arte ſubtili verſari. Ut dialecticum fuiſſe Papinia-

c. 8.

ſuper ſe ſuſtinere poſſit. Et ſi ſuſtinere poſſit, ſuper ſe ſuſtinere non

ma mundi multum differt.) Fluxit ergo hinc, quod ait Nostrer, *beneficio affici hominem, hominis interest.* L. 7 D. *de serv. export.* Stoicum etiam esse, quod statim sequitur: *pœne non irrogata indignatio solam duritiem continet.* Iidem statuebant, si quis in scelere non deprehensus, nec reus criminis postulatus, manus tamen sibi intulerit vel ex tædio vitæ aut pudore æris alieni, ejus bona Fisco non vindicari. Non enim facti scleritatem esse obnoxiam, sed conscientiæ metum in reo, velut confessio, teneri. L. 3 pr. D. *de bonis eorum qui ante sentent.* Ubi laudatur expositio Amplissimi Viri, Bynckershœc. Summam esse rationem, quæ pro religione facit, ait Papinianus. L. 43 D. *de relig. & sumpt. fun.* Et lucem fenerari istud ex ipsa etiam philosophia Stoica quodammodo. Tandem ut Jurisconsultum fuisse Papinianum probet, eundum sibi per singula mutavit. Solenne ipsi, ex ipsius naturæ fontibus jus deducere. Ubi L. 7 § 1 D. *si tabulæ testam. null. extab.* confirmatur verbis Philonis Judæi de Vita Mosis libro tertio. Adversus Schilterum defenditur L. 29 § D. *de donation.* & ex jure divino similiter L. 38 § 2 D. *ad L. Jul. de adulteriis.* Porro jura antiqua sciens prudensque ut recentia tractavit, imo quasi nulla fuisset constitutio, qua tollerentur. Ita enim JCtum jam ante descripsisse Ennium: & extat is locus Libro VII Annalium Ennii. Idem tamen divina pene mentis acie multa etiam invenit nova & ex ipsius naturæ finu Jurisprudentiam auxit, teste Novella 4 c. 1. In interpretatione ultimarum voluntatum divino illo responso in *L. 102 D. de condit. & demonstration.* se ipsum superavit. Ac ne quis ad senfum L. 2 D. *qui potiores in pign.* adhæreat cum Regnero & Schiltero, respondet cum Hubero in Enomia, & provocat præterea ad mores Germaniæ, ipsumque nostrum Carpzovium. Nunc cautiones etiam Papiniani cum cautelis Cæpollæ comparat, ceu plane contrarias. Miram denique in scriptis Papiniani esse vim rationum & consequentiarum: quum multa alias in Digestis superfint quæ nulla ratione fulciuntur. Homo tamen etiam hic Papinianus, non Deus. Præceptorem communem cum Severo habuit is Q. Cervidium Scævolam, qui itidem Græce admodum peritus, & raro invenias apud nostros

c. 10.

11.

noſtros legem Græcam, quæ non ſit Scævolæ aut Modeſtini. In ſermone Latino pene ſimilis præceptori diſcipulus. Ubi obiter illuſtratur L. 38 §. 2 D. *de auro arg. legat.* Signum Dei notare imaginem fuſilem indigenæ cujusdam & familiaris Dei: Deum autem multories JCtos numero ſingulari uſurpare, quia unum ſolummodo crediderint. L. 1 §. 5 D. *ad L. Falcid.* L. 4 §. 1 D. *ad L. Jul. peculatus.* Etiam hac parte Papinianus Præceptorem ſuperavit, dum in facti quæſtionibus prudentiam & vim judicii ſine pari oſtendit, forte etiam vicit eum candore & integritate mentis. Aliquando diſſenſit porro a Scævola atque obtinuit. De diſcipulis Papiniani difficilis eſt locus Lampridii c. LXIIX. Atque æquales illius a diſcipulis recte diſtinguit Noſter: aut ſi non ætate erant, voluntate tamen & cultu gerebant ſe pro diſcipulis, judicio Gravinæ. A Secta ut abſtineret Papinianus, ingenii ejus magnitudo effecit. Sæpius tamen ei Sabini opiniones placuerunt, quod ea ſchola æquitatis magis ſtudioſa, Proculejana autem ſubtilitatum juris. Quæſtiones & Reſponſa Papiniani a ſe invicem diſtare, monet D. Otto ſatis diſerte, in
c. 12. libros duos autem Definitionum theſes generales ac regulas, aſſidua fori obſervantia a Prudentibus excogitatas, velut per ſaturam fuiſſe conjectas. Additque præterea p. 246, has regulas non in Definitionum tantum libris occurrere, ſed Quæſtiones etiam & Reſponſa ſimilibus eſſe referta. In libris de Adulteriis ſuſtulit Papinianus leviſſimam legem Papiam, mœchiæ illicem. Et ex L. 12 D. *de fundo dotal.* tandem conſtat, legem Juliam de fundo dotali non eſſe fragmentum Legis Julie & Papiæ de maritandis ordinibus, ſed caput Legis Juliæ de adulteriis. Nunc etiam conſtabit iis poſterum, Hieronymum in epiſtola ad Oceanum reſpicere ad ea, quæ Papinianus libro primo de adulteriis, in L. 6 D. *ad L. Juliam* ſcripſerat. Eodem pertinere verba Lactantii & Chryſoſtomi. Romanos tamen hæc a Græcis, hos a Judæis acceſſiſſe. Viciſſim conſentit Noſter, ipſo etiam civili jure pari auxilio legum gaviſam uxorem adverſus maritam. Ex σύνταγμα unicum ſupereſſe fragmentum in L. un. D. *de via publica.* Nomen petitum eſſe ab Aſſyriorum Athenienſium, non rem ipſam: quo pertinet liber D. Ottonis ſingulariis

ris de Ædilibus colonianum & municipiorum. Quantacunque autem fuerit autoritas Papiniani, plures tamen JCtorum notas scripserunt in ejusdem libros, etsi nomina sua, vivente adhuc Papiniano, non semper distinguant & exprimant. Nec tamen *rò notat* perpetuo refutat, sed etiam interpretatur. Nimium interim studium Papiniano post funestum obitum contradicendi in Ulpiano, Paullo & Marciano nemo dissimulabit: vitio hominibus coævo & perpetim duraturo. Mortuo ergo leoni, quem ante metuerant, impotenter insultarunt, quoties vel levissima occasio daretur, & captarunt Caracallæ gratiam, qui illum necari jusserat, sub quo etiam notas istas & alia pleraque emiserunt. Hæc quum viderent Theodosius Junior & Valentinianus III, notas Pauli atque Ulpiani in Papiniani corpus factas, ceu calumniosas infirmare præceperunt. Nam nec anteriores Impp. istud cacoethes potuerant pati: *sicut dudum statutum est.* Neque etiam Justinianus notas has Ulpiani & Pauli, calumniis plenas, valori suo restituisse dicendus est. Justit, omnes istos conflictus JCtorum denuo diligenter examinare post fata illorum, sine ira studioque, & adeo non statim respuere, quæ in notis occurrebant, sed ante omnia excutere, numquid ex iis vel ad declarationem laborum Papiniani (*ad repletionem* dixit) vel interpretationem esset necessarium. Hoc retinendum erat, denuo rejectis reliquis omnibus altercationibus calumniosis. Nihil ergo hic ademptum vel veritati vel justitiæ, nec exæquata contradictientium invidiose ac mordentium hominum autoritas. Sed & eandem judicii limam adhuc hodie a nobis postulari, dicendum est, si occurrant vestigia ambitiosæ affectationis cujusdam censoriæ animadversionis, sive in Papinianum, sive in quemcunque alium.

D. Laurentii Heisters Wund-Artzney.

h. e.

D. LAURENTII HEISTERI, ANAT. CHIRURG. & Theor. P. P. Chirurgia: in qua omnia, quæ ad Chirurgiam pertinent, ex recentissimis & optimis principiis, cum multis tabulis æneis, exhibentur.

Cromlech, Kit's Coty House, Kent.

Cromlech, Lanyon, Cornwall.

Cromlech, Plas Newydd, Anglesey.

Cromlech, Pentre Ifan, Pembrokeshire.

Cromlech, Trellech, Monmouthshire.

Cromlech, Arthur's Stone, Herefordshire.

Cromlech, Drewsteignton, Devonshire.

Cromlech, Stanton Drew, Somersetshire.

Cromlech, Rollright Stones, Oxfordshire.

Cromlech, Stonehenge, Wiltshire.

Cromlech, Avebury, Wiltshire.

Cromlech, Kit's Coty House, Kent.

Cromlech, Lanyon, Cornwall.

Cromlech, Plas Newydd, Anglesey.

Cromlech, Pentre Ifan, Pembrokeshire.

Cromlech, Trellech, Monmouthshire.

Cromlech, Arthur's Stone, Herefordshire.

Cromlech, Drewsteignton, Devonshire.

Cromlech, Stanton Drew, Somersetshire.

Cromlech, Rollright Stones, Oxfordshire.

Cromlech, Stonehenge, Wiltshire.

Cromlech, Avebury, Wiltshire.

Bronze Age, and the Iron Age. The Stone Age is divided into the Palæolithic and Neolithic periods, the former being characterized by the use of rough implements of flint, the latter by the use of implements of flint carefully chipped and polished. The Bronze Age is characterized by the use of implements of bronze, and the Iron Age by the use of implements of iron. The Bronze Age is divided into the Early Bronze Age and the Late Bronze Age, the former being characterized by the use of bronze implements of simple form, the latter by the use of bronze implements of more elaborate form. The Iron Age is divided into the Early Iron Age and the Late Iron Age, the former being characterized by the use of iron implements of simple form, the latter by the use of iron implements of more elaborate form.

The Stone Age is the earliest period of human culture. It is characterized by the use of implements of stone, and by the absence of implements of metal. The Stone Age is divided into the Palæolithic and Neolithic periods, the former being characterized by the use of rough implements of flint, the latter by the use of implements of flint carefully chipped and polished. The Palæolithic period is the earliest period of the Stone Age. It is characterized by the use of rough implements of flint, and by the absence of implements of polished stone. The Neolithic period is the latest period of the Stone Age. It is characterized by the use of implements of flint carefully chipped and polished, and by the absence of implements of metal.

The Bronze Age is the period of human culture which follows the Stone Age. It is characterized by the use of implements of bronze, and by the absence of implements of iron. The Bronze Age is divided into the Early Bronze Age and the Late Bronze Age, the former being characterized by the use of bronze implements of simple form, the latter by the use of bronze implements of more elaborate form. The Early Bronze Age is the earliest period of the Bronze Age. It is characterized by the use of bronze implements of simple form, and by the absence of implements of iron. The Late Bronze Age is the latest period of the Bronze Age. It is characterized by the use of bronze implements of more elaborate form, and by the absence of implements of iron.

The Iron Age is the period of human culture which follows the Bronze Age. It is characterized by the use of implements of iron, and by the absence of implements of bronze. The Iron Age is divided into the Early Iron Age and the Late Iron Age, the former being characterized by the use of iron implements of simple form, the latter by the use of iron implements of more elaborate form. The Early Iron Age is the earliest period of the Iron Age. It is characterized by the use of iron implements of simple form, and by the absence of implements of bronze. The Late Iron Age is the latest period of the Iron Age. It is characterized by the use of iron implements of more elaborate form, and by the absence of implements of bronze.

[illegible] [illegible] [illegible] [

ta sit necessitas, ut multis in casibus & potissimum in fracturis, luxationibus, hæmorrhagiis vulnerum, amputationibus artuum, aliisque casibus, præcipuum auxilium, quod ab ope humana expectari potest, a legitima fasciarum applicatione dependeat; hinc præcipuas hodieque usitatissimas, quæ in omnibus fracturis & luxationibus, ut & quæ in aliis capitis, colli, thoracis, abdominis, atque artuum morbis, applicari solent, tanta perspicuitate describit, ut eos, qui naviter hæc legant, fasciarum applicandarum rationem etiam sine magistro discere posse, non dubitet.

Ut vero specialim pauca referamus, describitionem dedit novæ methodi Anellianæ fistulas lacrymales non cariosas oculosque lacrymantes sanandi una cum instrumentis requisitis; cataractæ naturam accuratius descripsit, ostenditque eam ut plurimum in opacitate crystallini, rarissime in membrana consistere; tonsillarum scarificationem in faucium vehementi inflammatione commendavit; Methodum Rautianam calculum vesicæ secandi descripsit, & quomodo a Monachi illius, lithotomi celeberrimi, *Frere Jacques* vulgo dicti, methodo differat, docuit. loco puncturæ perinæi securius vesicam mox supra ossa pubis pertundi sustinet. Præterea, quomodo torcular pro Hæmorrhagiis avertendis & sistendis, unico bacillo applicari debeat, figura illustravit Tab. III. At in Tab. IV novum Instrumentum ad Hæmorrhagias compescendas delineavit. Tab. VII pro aneurysmate sanando nova instrumenta; Tab. VIII singulare instrumentum pro scarificatione, quo simul & semel tot cuti infliguntur vulnuscula, quot requiruntur, & quidem cum minori dolore, quam olim factum est unico scalpello; ita quoque Tab. XIII pro labrorum leporinorum operatione, & pro dentium extractione, ut & uvulæ amputatione Tab. XIV quædam instrumenta delineavit, quæ apud alios non exstant. Varia quoque instrumenta descripsit, aliarumque rerum Chirurgicarum figuras dedit, quæ non ubivis obviæ, & ex ratioribus libris desumtæ sunt. Peculiarem & valde utilem emendationem quoque fecit Uncı, quo in fœtu mortuo extrahendo utitur; variasque hinc inde observationes, e praxi sua desumtas, huic libro inseruit.

THEODORI BALTHASARIS MED. DOCT. de Dosibus medicamentorum diatribe, qua ille juxta Medicinæ practicæ pariter ac Mathescos principia expenduntur.

Lipsiæ, apud Maur. Georg. Weidmann, 1718, 8. Plag. 11 Tabb. æn. 2.

AUtor doctissimus in frontispicio libri dosin definit, quod sit medicamentorum exhibendorum ad operationem aliquam medicam procurandam requisita quantitas, pondere, mensura, numero vel aliis modis determinanda. Cum in dosi decernenda sedulo respiciendum sit ad efficaciam medicamentorum, in quo ea consistat, §. 19 exponit, & §. 20 infert, esse Quotum, qui resultat, quando virtus medicamenti per massam dividitur. Nempe si efficacia medicamenti alicujus sit E, ejusdem virtus V & massa M, & alterius cujusdam medicamenti efficacia e, virtus ejus v & massa m, fore $E=\frac{V}{M}$, vel $e=\frac{v}{m}$. Inde deducit Æquationem canonicam $Vm=vEM$, aut loco massarum substituendo pondera $Vep=vEP$, ex quibus deinde resolutione æquationis in analogias facta & V atque M incremento quodam auctis vel decremento imminutis, plura alia elicit. Vocat deinde molem S vel f, factisque $ME=S$ & $me=f$, alias inde elicit analogias. Substituit etiam pro E & e tum raritates R & r, vel levitates L & l, directe; tum densitates d & D, vel gravitates g & G, reciproce. Sub finem denique capitis ad dosin per guttas determinandam defendit, quas esse ait 1 in ratione directa cohæsionis, 2 superficierum, in quibus colliguntur & a quibus destillant, 3 in directa levitatum & reciproca gravitatum. Capite secundo de dosibus simplicium, tertio vero de dosibus compositorum & componendorum medicamentorum agitur: ubi inter alia notissimum de Corona problema *Archimedis* variis modis applicatur.

Quoniam etiam dosis compositioni ipsi medicamentorum accommodanda est, ut concinna fit forma, hinc Capite quarto regulæ, quæ in componendis medicamentis observari

the reaction is carried out at a temperature of 25°C. The rate of the reaction is found to be 1.5×10^{-2} mol litre^{-1} sec^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^2[B]$

$1.5 \times 10^{-2} = k(0.5)^2(0.5)$

$k = \frac{1.5 \times 10^{-2}}{0.25 \times 0.5} = 0.12$ litre^2 mol^{-2} sec^{-1}

Example 2. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a first order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.5} = 5 \times 10^{-3}$ sec^{-1}

Example 3. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a second order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^2$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^2$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.25} = 10 \times 10^{-3}$ litre mol^{-1} sec^{-1}

Example 4. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a zero order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^0$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^0$

$k = 2.5 \times 10^{-3}$ mol litre^{-1} sec^{-1}

Example 5. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a third order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^3$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^3$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.125} = 20 \times 10^{-3}$ litre^2 mol^{-2} sec^{-1}

Example 6. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{1/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{1/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.707} = 3.53 \times 10^{-3}$ litre$^{1/2}$ mol$^{-1/2}$ sec^{-1}

Example 7. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a one and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{3/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{3/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.353} = 7.08 \times 10^{-3}$ litre$^{3/2}$ mol$^{-3/2}$ sec^{-1}

Example 8. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 9. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 10. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 11. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 12. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 13. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 14. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 15. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 16. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 17. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 18. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 19. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 20. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 21. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 22. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 23. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 24. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 25. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 26. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 27. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 28. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 29. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 30. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 31. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 32. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 33. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 34. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 35. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 36. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 37. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 38. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 39. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 40. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 41. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 42. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 43. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 44. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 45. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 46. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 47. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 48. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 49. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 50. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 51. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 52. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 53. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 54. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 55. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 56. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 57. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 58. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 59. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 60. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 61. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 62. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 63. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 64. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 65. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 66. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{5/2}$

$2.5 \times 10^{-3} = k(0.5)^{5/2}$

$k = \frac{2.5 \times 10^{-3}}{0.177} = 14.12 \times 10^{-3}$ litre$^{5/2}$ mol$^{-5/2}$ sec^{-1}

Example 67. The rate of a reaction is found to be 2.5×10^{-3} mol litre^{-1} sec^{-1} when the concentration of the reactant is 0.5 mol litre^{-1}. Calculate the rate constant of the reaction if it is a two and half order reaction.

Solution: Rate of reaction $= k[A]^{

& Q ait esse in linea dosium. Atque hæc est linea ADQ, in qua si fiat AP=x, PQ=y, reperitur $y = 4abx : (a+x)^2$. Ipse doctissimus Autor ingenue fatetur, se demonstratione mathematica evincere non posse, quod vires præcise hac & non alia ratione crescant atque decrescant. Neque enim alia ipsi est ratio, quam quod applicatæ initio velocius, deinde tardius crescant, post maximam vero applicatam GH paulatim iterum decrescant, abscissis continuo crescentibus. Est autem GH=b & AG=a. Habet etiam curva hæc punctum contrarii flexus in Q, ubi respondens eidem abscissa AP=$2a$: ipsa vero PQ=$\frac{8}{9}b$. In applicatione ætatem constantem a ponit 40 annorum.

CLAR. TAYLORI MATHEMATICI ANGLI Problema Analyticum, quod omnibus Geometris non-Anglis proposuit, solutum a JOH. BERNOULLI.

INeunte hoc anno accepi literas a Nobiliss. Monmortio, Mathematico acutissimo ac Fautore meo singulari, in quibus significat se rogatum fuisse a Cl. Tayloro, ut ipsius nomine proponeret Geometris Problema sequens: *Invenire* (sunt verba Taylori Latine reddita) *per quadraturam circuli aut hyperbolæ fluentem hujus quantitatis* $\dot{z}z^{\frac{\delta}{\lambda}q-1} : (c+fz^q+gz^{2q})$; *ubi* c, f, g, *sunt quantitates constantes*, z *quantitas variabilis*, δ *numerus integer qualiscunque affirmativus aut negativus*, & λ *numerus quilibet hujus progressionis* 2, 4, 8, 16, 32, &c. *hoc est potentia quævis numeri binarii. Peto autem* (ita pergit Taylorus) *ut hoc problema solvatur sine ulla limitatione per radices imaginarias; id quod non tantum uno modo præstari potest, quamvis Leibnitius in Actis Lipsi. an. 1702 pag. 218. demonstrare conatus fuerit contrarium in hoc casu* $\dot{x} : (x^4+a^4)$, *qui omnium simpliciissimus est post hunc* $\dot{x} : (xx+aa)$ *spectantem ad arcum circuli. Idem inveniri potest respectu hujus elementi* $\dot{z}z^{\frac{\delta}{\lambda}q-1} : (c+fz^q+gz^{2q}+hz^{3q})$; *sed exigo duntaxat solutionem prioris*

vii casus. Hæc Cl. Taylorus; ubi statim monere debeo, quod in Typothetarum commodum, fractiones a Taylorо propositas expresserim more Leibnitiano, interpositis nempe duobus punctis inter terminos in una linea collocatos, ita ut antecedens designet numeratorem vel dividendum, consequens vero denominatorem vel divisorem utrumque binis parenthesibus ( ) inclusum, si ex pluribus constet partibus: eadem notandi ratione utar per totum hoc schediasma, ubi terminorum prolixitas id requiret; simpliciores vulgari modo scribam.

Ante omnia æquitatis ratio postulat, ut in defensionem Leibnitii, cui dicam scribit Taylorus, hoc etiam moneamus; non recte reprehendi Leibnitium, quasi loco citato absolute dixisset *silx*: ($x^n + a^n$) neque ad circuli neque ad hyperbolæ quadraturam reduci posse; nam notanter addidit hanc restrictionem a Taylorо dissimulatam, quod id fieri non possit per Analysin suam eo in loco institutam; sic nempe loquitur ab initio pag. 219: *Itaque silx*: ($x^n + a^n$) *neque ex circuli neq; ex hyperbola quadratura per Analysin hanc nostram reduci potest*; videmus hinc Virum optimum non absolute negasse rei possibilitatem, sed voluisse tantum innuere, quod per eum, quem loco citato præscripsit, calculandi modum non possit obtineri intentum, consistens in investigatione quatuor radicum simplicium seu factorum rationalium ex quibus componatur fractionis propositæ denominator $x^n + a^n$. Nihilo tamen minus methodus ipsa dextre adhibita, quæ eadem est paucis exceptis quam ego inveneram uti constat ex Commentar. Acad. Reg. Scient. 1702 & Act. Lipf. 1703 feliciter succedit, imo hæc unica succedere videtur; adeo ut dubitem, num Cl. Taylorus aliam invenerit. Sufficit autem in hoc exemplo secundum methodi præscriptum ut denominator $x^n + a^n$ resolvatur in duos factores reales in quorum utroque indeterminata x ad duas dimensiones ascendat; verum præter factores hos imaginarios $xx + aa^{\frac{2}{n}} - 2$ & $xx - aa^{\frac{2}{n}} - 1$, dantur & hi duo alii reales (quos, quæ sola ejus fuit inadvertentia, Leibnitius non observavit) $xx + ax^{\frac{1}{n}} 2 + aa$ & $xx - ax^{\frac{1}{n}} 2 + aa$. Habemus proinde, si per methodum quam docui in Commentariis Parif. & in Actis Lipf. calcu-

lum probe inivertimus $dx : (x^n + a^n) = \left(\frac{1}{2aa} + \frac{x}{2a\sqrt{}^3}\right)$

$dx : (aa + ax\sqrt{} + xx) + \left(\frac{1}{2aa} - \frac{x}{2a\sqrt{}^3}\right) dx : (aa - ax\sqrt{} + xx)$; utriusque vero partis integratio dependet a quadratura partium circuli partim hyperbolæ, ficuti infra patebit. Dico itaque $\int dx : (x^n + a^n)$ dari per duas quadraturas circuli & per duas quadraturas hyperbolæ.

His in antecessum præmonitis, e re nostra futurum duco, ut quod privatim rescripsi Celeb. Monmortio de propositione problematis Taylori publice nunc exponam, inferviet enim ad reddendam rationem coram Publico ob quam constitui, me nolle posthac ad omnia hujusmodi problemata respondere, scilicet quia non existimo me eo teneri, ut in libertatis & tranquillitatis meæ præjudicium cuicunque provocationi me statim præsto esse oporteat, quando præsertim alia negotia id vetant, unde ex silentio quod servavero nihil concludendum, quod vel solvere vel non solvere potuerim problema propositum, nisi hoc tantum, quod illud intentatum ac prorsus neglectum præterierim. Quæ igitur hanc in rem ad Monmortium scripsi huc fere redeunt:

„ Quod respicit reductionem ad quadraturam circuli aut „ hyperbolæ quantitatis integrandæ hujus $z^{\frac{\partial}{\lambda}q-1}\,dz : (\epsilon + fz^q$ „ $+ gz^{2q})$, vel etiam hujus $z^{\frac{\partial}{\lambda}q-1}\,dz : (\epsilon + fz^q + gz^{2q} +$ „ $hz^{3q})$; quam Taylorus problematis loco proponit Geometris Europæ extra Britanniam degentibus, videor mihi summo jure ab eo me eximere posse æque ac Illustr. Newtonus se eximendum putat, eoque magis, quod nemo me longius reductionis negotium produxerit atque perfecerit. Cl. Taylorus ex illis meis laboribus lumine sibi accenso quædam alia haud dubie invenit, meisque inventis aliquid addidit, quod non „ est difficile: ita glaciem a me sibi fractam gratus agnoscere „ potius deberet quam insultare, quoniam forte secus ad res istas ani-

animum nunquam advertisset. Si relegere digens, quod olim communicavi in Commentariis Acad. 1702 & in Actis Lipf. 1703 ad integrandas fractiones rationales (id quod si bene memini impense Tibi placuit) non inficiaberis opinor valde esse probabile, Cl. Tayforum non esse usum alia methodo diversa ab ea quam ibi docui; & quicquid inveneris novi conferre fortassis in aliqua mea methodi modificatione, qua radices imaginariæ evitantur pro exemplo proposito. Polliceor autem, etsi nondum tentaverim, id me impetraturum ut talem modificationem etiam invenire possim; de quo si dubitaverit Problematis Autor, faciat ejus periculum. Non peto præmium, quandoquidem nec ego unquam mercedem pecuniariam obtuli problemata mea soluturis; sed, si lubebit, sponsionem cum eo inibo, modo certare audeat, qua me obstringam, quod sim talem daturus solutionem qualem exigit, nempe citra limitationes per radices imaginarias. Quare uterque nostrum ad Tuas manus deponi curabit certam summam pecuniæ, ex. gr. pretium 50 numorum aureorum Anglicorum (quos Guineos vocant) hac conditione, ut si intra tempus definiendum transmisero Tibi solutionem, quam Tu tanquam Judex judicaveris legitimam, mihi remittas non tantum meam depositam summam, sed & illam quam a Concertatore lucratus fuero; quod si vero intra illud tempus nullam dedero solutionem, aut talem quæ Te Judice non sit legitima, consentiam ut totam summam centum numorum aureorum Tayloro lucratori persolvi cures. Præterea, ut non habeat de quo queratur, obligo me ad talionem: nimirum proposam ipsi vicissim aliquod problema, cujus solutionem ego in potestate habeam; ac pari conditione certabimus, ita scilicet, ut si illud legitime solverit tempore limitando, eandem stipulatam summam tanquam victoriæ præmium sit reportaturus, si sin minus, ut illa mihi victori cedat. Tuo me, ut jam dixi, tribunali subjiciam, modo ille quoque idem agnoscere velit, certus quippe Te judicem fore integrum & intelligentem. Propone quæso conditiones istas Cl. Tayloro, qui, ut nullus dubito, sponsionem tanto avidius amplecteturus, quanto minore

Ananias the high priest commanded them that stood by him to smite him on the mouth.

3 Then said Paul unto him, God shall smite thee, thou whited wall: for sittest thou to judge me after the law, and commandest me to be smitten contrary to the law?

4 And they that stood by said, Revilest thou God's high priest?

5 Then said Paul, I wist not, brethren, that he was the high priest: for it is written, Thou shalt not speak evil of the ruler of thy people.

6 But when Paul perceived that the one part were Sadducees, and the other Pharisees, he cried out in the council, Men and brethren, I am a Pharisee, the son of a Pharisee: of the hope and resurrection of the dead I am called in question.

7 And when he had so spoken, there arose a dissension between the Pharisees and the Sadducees: and the multitude was divided.

8 For the Sadducees say that there is no resurrection, neither angel, nor spirit: but the Pharisees confess both.

9 And there arose a great cry: and the scribes that were of the Pharisees' part arose, and strove, saying, We find no evil in this man: but if a spirit or an angel hath spoken to him, let us not fight against God.

10 And when there arose a great dissension, the chief captain, fearing lest Paul should have been pulled in pieces of them, commanded the soldiers to go down, and to take him by force from among them, and to bring him into the castle.

11 And the night following the Lord stood by him, and said, Be of good cheer, Paul: for as thou hast testified of me in Jerusalem, so must thou bear witness also at Rome.

12 And when it was day, certain of the Jews banded together, and bound themselves under a curse, saying that they would neither eat nor drink till they had killed Paul.

13 And they were more than forty which had made this conspiracy.

14 And they came to the chief priests and elders, and said, We have bound ourselves under a great curse, that we will eat nothing until we have slain Paul.

15 Now therefore ye with the council signify to the chief captain that he bring him down unto you to-morrow, as though ye would inquire something more perfectly concerning him: and we, or ever he come near, are ready to kill him.

16 And when Paul's sister's son heard of their lying in wait, he went and entered into the castle, and told Paul.

17 Then Paul called one of the centurions unto him, and said, Bring this young man unto the chief captain: for he hath a certain thing to tell him.

18 So he took him, and brought him to the chief captain, and said, Paul the prisoner called me unto him, and prayed me to bring this young man unto thee, who hath something to say unto thee.

19 Then the chief captain took him by the hand, and went with him aside privately, and asked him, What is that thou hast to tell me?

20 And he said, The Jews have agreed to desire thee that thou wouldest bring down Paul to-morrow into the council, as though they would inquire somewhat of him more perfectly.

21 But do not thou yield unto them: for there lie in wait for him of them more than forty men, which have bound themselves with an oath, that they will neither eat nor drink till they have killed him: and now are they ready, looking for a promise from thee.

22 So the chief captain then let the young man depart, and charged him, See thou tell no man that thou hast shewed these things to me.

23 And he called unto him two centurions, saying, Make ready two hundred soldiers to go to Cæsarea, and horsemen threescore and ten, and spearmen two hundred, at the third hour of the night;

24 And provide them beasts, that they may set Paul on, and bring him safe unto Felix the governor.

25 And he wrote a letter after this manner:

26 Claudius Lysias unto the most excellent governor Felix sendeth greeting.

27 This man was taken of the Jews, and should have been killed of them: then came I with an army, and rescued him, having understood that he was a Roman.

28 And when I would have known the cause wherefore they accused him, I brought him forth into their council:

29 Whom I perceived to be accused of questions of their law, but to have nothing laid to his charge worthy of death or of bonds.

30 And when it was told me how that the Jews laid wait for the man, I sent straightway to thee, and gave commandment to his accusers also to say before thee what they had against him. Farewell.

31 Then the soldiers, as it was commanded them, took Paul, and brought him by night to Antipatris.

32 On the morrow they left the horsemen to go with him, and returned to the castle:

33 Who, when they came to Cæsarea, and delivered the epistle to the governor, presented Paul also before him.

34 And when the governor had read the letter, he asked of what province he was. And when he understood that he was of Cilicia;

35 I will hear thee, said he, when thine accusers are also come. And he commanded him to be kept in Herod's judgment hall.

Reductio integralium ad Quadraturas Circuli vel Hyperbolæ.

Propositio I. Sit Circuli radius ut & Hyperbolæ æquilateræ semiaxis transversus $=a$, ac tangens ad verticem $=x$, erit arcus circuli $=\int aadx : (aa+xx)$, Sector circuli $=\int \frac{1}{2}a^3dx : (aa+xx)$; & Sector Hyperbolæ $=\int \frac{1}{2}a^3dx : (aa-xx) = \frac{3}{4}aa \times \text{Log.}\,(a+x) - \frac{3}{4}aa \times \text{Log.}\,(a-x)$. Hæc jam sunt notissima. Hinc $\int dx : (e+fxx)$, ubi e sicut etiam in sequentibus semper affirmativum supponitur, dependet a quadratura circuli vel hyperbolæ, est enim $\int dx : (e+fxx) = \int \frac{1}{f}\,dx : \left(\frac{e}{f}+xx\right)$, adeoque = Sectori circuli vel hyperbolæ, prout f vel affirmativum vel negativum est, cujus radius $r\frac{e}{f}$, multiplicato per $2rf : er\,e$; sumendo scilicet f affirmative etsi sit negativum.

Prop. II. Sit formula reducenda $\int dx : (e+fx+gxx$; ponatur $x = y - \frac{f}{2g}$, mutabitur proposita in hanc $\int dy : \left(e - \frac{ff}{4g} + gyy\right) = \int \frac{4g\,dy}{4eg-ff} : \left(1 + \frac{4ggyy}{4eg-ff}\right)$. Hæc autem ut patet ex præced. dependet a quadratura circuli, si $4eg$ majus quam ff, & a quadratura Hyperbolæ si $4eg < ff$. Ergo reducta est proposita ad alterutram quadraturam. Nota: si $4eg = ff$, erit proposita absolute integrabilis, mutatur enim in hanc $\int dy : gyy$, quæ est $= -1 : gy$.

Prop. III. Esto jam reducenda $\int xdx : (e+fx+gxx)$; suppleatur quod deficit, ut logarithmus eliciatur: hunc in finem reducendæ hanc tribuo formam $\int \left(\frac{f}{2g} + x\right) dx : (e+fx+gxx) - \int \frac{f}{2g}\,dx : (e+fx+gxx)$. Liquet au-

tem $\int \left(\frac{f}{2g} + x\right) dx : (e + fx + gxx) = \frac{1}{2g}$ Log. $(e + fx + gxx)$, altera vero $\int \frac{f}{2g} dx : (e + fx + gxx)$ casus est præcedentis. Ergo factum est quod quæritur.

Prop. IV. Posito numero r quolibet integro & affirmativo, erit $\int x^r dx : (e + fx + gxx)$ reducibilis ad quadraturam alterutram. Nam per divisionem, quoad fieri poterit, continuatam numeratoris per denominatorem, prodibunt termini simplices absolute integrabiles, residuum vero habebit hanc formam $\int (\alpha + \beta x)\, dx : (e + fx + gxx)$, reducibilem per II & III ad quadrat. circuli vel hyperbolæ.

Prop. V. Posito numero r quolibet integro sed negativo, erit etiam $\int x^r dx : (e + fx + gxx)$ ad quadraturam alterutram reducibilis, est enim illa (ponendo $x = 1 : z$) æqualis huic $-\int gz^{-r} dz : (g + fz + ezz)$; hæc autem, quia $-r$ est affirmativa, habet conditionem præced. adeoque ad circulum vel hyperbolam reducibilis.

Prop. VI. Proponatur reducenda $\int dx : (e + fxx + gx^4)$ vel posito bb pro e, $\int dx : (bb + fxx + gx^4)$. Hæc duos habet casus seorsim solvendos; aut enim $4eg > ff$, aut $4eg < ff$.

Cas. I. Sit primo $4eg < ff$; facio ex præscripto methodi $dx : (bb + fxx + gx^4) = \alpha dx : (b + mxx) + \beta dx : (b + nxx) =$ (reductis ad communem denominatorem), $(\alpha b + \beta b + \alpha nxx + \beta mxx)\, dx : (bb + bmxx + bnxx + mnx^4)$; comparando coefficientes denominatorum, $bm + bn = f$, & $mn = g$; provenit $m = \frac{f}{2b} + r\left(\frac{ff}{4e} - g\right)$ & $n = \frac{f}{2b} - r\left(\frac{ff}{4e} - g\right)$. Cognitis m & n, comparentur etiam coefficientes numeratorum, $\alpha b + \beta b = 1$, & $\alpha n + \beta m = 0$; prodibunt valores ipsorum α & β, nempe $\alpha = m : (bm - bn)$ & $\beta = -n : (bm - bn)$. Sic itaque habemus $\int dx : (e + fxx + gx^4)$ reductam ad $\int \alpha dx : (b + mxx) + \int \beta dx : (b + nxx)$, hoc est per Propos. I ad quadraturam circuli vel hyperbolæ, vel etiam utriusque.

Cas. II. Sit nunc $4eg > ff$; ponatur $dx : (bb + fxx + gx^4) = (\alpha +$

$= (\alpha + \gamma x)\,dx : (b + nx + mxx) + (\beta + \varepsilon x)\,dx : (b - nx + mxx)$ vel (reductis ad communem denominatorem) $= (\alpha b + \beta b - \alpha nx + \beta nx + \gamma bx + \varepsilon bx + \alpha mxx + \beta mxx - \gamma nxx + \varepsilon nxx + \gamma mx^3 + \varepsilon mx^3)\,dx : (bb + bmxx - nnxx + mmx^4)$; comparando coefficientes denominatorum, $2bm - nn = f$, & $mm = g$, emergit $m = \frac{1}{2}\gamma g$, & $n = \frac{1}{2}\gamma(-f + b\sqrt{gg})$ $= \frac{1}{2}\gamma(-f + 2\gamma g)$. Cognitis jam m & n, comparentur porro coefficientes numeratorum, $\alpha b + \beta b = 1$, $-\alpha n - \beta n + \gamma b + \varepsilon b = 0$, $\alpha m + \beta m - \gamma n + \varepsilon n = 0$, & $\gamma m + \varepsilon m = 0$; innotescent $\alpha = \frac{1}{2b}$, $\beta = \frac{1}{2b}$, $\gamma = \frac{n}{2mb}$, $\varepsilon = \frac{-n}{2mb}$. Eorum igitur valoribus fubſtitutis habebitur $\int dx : (\varepsilon + fxx + gx^4) = \int \left(\frac{1}{2b} + \frac{nx}{2mb}\right) dx : (b + nx + mxx) + \int \left(\frac{1}{2b} - \frac{nx}{2mb}\right) dx : (b - nx + mxx)$. Cujus utrumque membrum per Propoſitiones ſecundam & tertiam pertinet ad quadraturam circuli vel hyperbolæ.

Prop. VII. Formula $fx^q dx : (\varepsilon + fxx + gx^4)$, ubi r deſignat numerum qualemcunque five affirmativum five negativum, reduetur ſimili modo ut in præcedenti, vel (exiſtente $4rg < ff$) ad $\alpha fx^q dx : (b + mxx) + \beta fx^q dx : (b + nxx)$, quorum utrumque per Prop. IV & V habetur per quadrat. circuli vel hyperbolæ : vel (exiſtente $4rg > ff$) ad $\int (\alpha x^r + \gamma x^{r+1}) dx : (b + nx + mxx) + \int (\beta x^r + \varepsilon x^{r+1}) dx : (b - nx + mxx)$, hoc eſt, ad $\alpha fx^r dx : (b + nx + mxx) + \gamma fx^{r+1} dx : (b + nx + mxx) + \beta fx^r dx : (b - nx + mxx) + \varepsilon fx^{r+1} dx : (b - nx + mxx)$, quæ ſingula per easdem Propoſitiones revocantur ad alteram quadraturam.

Prop. VIII. Porro reducenda venit $fdx : (\varepsilon + fx^q + gx^{2q})$; hoc peragitur ut prius reſolvendo in duas partes, nempe vel (exiſtente $4rg < ff$) in has $fadx : (b + mx^q) + fBdx : (b + nx^q)$, ubi iterum $m = \frac{f}{2b} + \gamma\left(\frac{ff}{4g} - g\right)$ & $n = \frac{f}{2b} - \gamma\left(\frac{ff}{4g} - g\right)$; atque

Mr. Speaker, I have no doubt that the gentleman from Ohio [Mr. Bingham] will be able to show that the Democratic party has been in favor of the Union, and that the Republican party has been in favor of the Union, and that the Democratic party has been in favor of the Constitution, and that the Republican party has been in favor of the Constitution, and that the Democratic party has been in favor of the laws, and that the Republican party has been in favor of the laws, and that the Democratic party has been in favor of the flag, and that the Republican party has been in favor of the flag, and that the Democratic party has been in favor of the Union, and that the Republican party has been in favor of the Union, and that the Democratic party has been in favor of the Constitution, and that the Republican party has been in favor of the Constitution, and that the Democratic party has been in favor of the laws, and that the Republican party has been in favor of the laws, and that the Democratic party has been in favor of the flag, and that the Republican party has been in favor of the flag.

Ponatur primo $z^q = y$, inde transformabitur propoſita (neglecto coefficiente numeratoris) in hanc $\int y^{\frac{\delta}{\lambda}-1} dy : (e+fy+gyy)$, hæc vero (facto $y = x^\lambda$) in hanc alteram $\int x^{\delta-1} dx : (e+fx^\lambda+gx^{2\lambda})$, quæ conditionem habens formulæ propoſitionis XII reduci poteſt ad quadrat. circuli vel hyperbolæ; ad quam per conſequens reducta eſt $\int z^{\frac{\delta}{\lambda}q-1} dz : (e+fz^q+gz^{2q})^m$. Atque ita problemati Tayloriano ſatisfactum. Q. E. D.

Quod nunc ad alterum ſpectat $\int z^{\frac{\delta}{\lambda}q-1} dz : (e+fz^q+gz^{2q}+bz^{3q})$, cujus quidem mentionem facit Taylorus, non tamen petit ſolutionem; illud ex abundanti ſolvam, quantum ſolvere licet. Huc faciunt ſequentes reductionum formulæ:

Prop. XV. Detur reducenda $\int x^r dx : (b^3+fx+gxx+hx^3)$, intelligo hic iterum & in ſequentibus per r numerum integrum quemcunque affirmativum ſeu negativum. Ponatur illa æqualis $\int (\alpha+\beta x) x^r dx : (bb+mx+nxx) + \int \gamma x^r dx : (b+px)$ hoc eſt (reductis ad communem denominatorem) $= \int (\alpha b+\gamma bb+\alpha px+\beta bx+\gamma mx+\beta pxx+\gamma nxx) x^r dx : (b^3+bmx+bbpx+bnxx+pmxx+pnx^3)$. Comparentur primo coefficientes denominatorum, $bm+bbp = f$; $bn+pm = g$; $pn = h$; hinc determinabuntur valores coefficientium quæſitorum, reperietur enim $m = \frac{f}{b} - bp$, $n = \frac{g}{b} - \frac{fp}{b} + pp$, & $p =$ cuilibet ex radicibus realibus (omnis enim æquatio cubica unam ſaltem habet radicem realem) hujus æquationis cubicæ $p^3 - \frac{f}{b}pp + \frac{g}{b}p - h = 0$; conſtruibilis autem eſt radix p ope ſectionis alicujus conicæ aut alterius lineæ curvæ, ſicuti apud Algebræ ſcriptores docetur, ergo dabitur p algebraice vel geometrice, hinc & dabuntur m & n. Jam ex comparatione coefficientium numeratorum $\alpha b+\gamma bb = 1$; $\alpha p+\beta b+\gamma m = 0$; $\beta p+\gamma n = 0$, provenit $\alpha = (bn-mp) : (bbpp-bmp+bbn)$; $\beta =$

 $-np$:

$$\begin{aligned} &\text{Minimize } z = \sum_{j=1}^{n} c_j x_j \\ &\text{subject to } \sum_{j=1}^{n} a_{ij} x_j \geq b_i \quad (i = 1, 2, \ldots, m) \\ &\text{and } x_j \geq 0 \quad (j = 1, 2, \ldots, n) \end{aligned}$$

Here c_j, a_{ij}, and b_i are given constants, and x_j are the variables. The function z is called the *objective function*. Any set of values x_j that satisfies the constraints is called a *feasible solution*. A feasible solution that minimizes z is called an *optimal solution*.

Let us illustrate the problem with a simple example. Suppose that a farmer has a 100-acre farm on which he can grow corn or wheat. He has 1000 bushels of corn and 500 bushels of wheat in storage. He can sell corn for $2 per bushel and wheat for $3 per bushel. He can buy corn for $3 per bushel and wheat for $4 per bushel. He can grow 50 bushels of corn per acre and 20 bushels of wheat per acre. He has $1000 in cash and can borrow $1000 more at 10% interest. He has 2000 man-hours of labor available, and he needs 40 man-hours per acre of corn and 10 man-hours per acre of wheat. He wants to maximize his profit.

Let x_1 be the number of acres of corn he grows, and let x_2 be the number of acres of wheat he grows. Let y_1 be the number of bushels of corn he buys, and let y_2 be the number of bushels of wheat he buys. Let z_1 be the number of bushels of corn he sells, and let z_2 be the number of bushels of wheat he sells. Then his profit is

$$P = 2z_1 + 3z_2 - 3y_1 - 4y_2 - 0.1(1000).$$

The constraints are

$$\begin{aligned} x_1 + x_2 &\leq 100 \quad \text{(land)} \\ 50x_1 + 1000 + y_1 &\geq z_1 \quad \text{(corn)} \\ 20x_2 + 500 + y_2 &\geq z_2 \quad \text{(wheat)} \\ 3y_1 + 4y_2 &\leq 1000 + 1000 \quad \text{(cash)} \\ 40x_1 + 10x_2 &\leq 2000 \quad \text{(labor)} \\ x_1, x_2, y_1, y_2, z_1, z_2 &\geq 0. \end{aligned}$$

Rearranging the terms, we have the problem

$$\begin{aligned} &\text{Minimize } -P = -2z_1 - 3z_2 + 3y_1 + 4y_2 \\ &\text{subject to } x_1 + x_2 \leq 100 \\ &50x_1 + y_1 - z_1 \geq -1000 \\ &20x_2 + y_2 - z_2 \geq -500 \\ &3y_1 + 4y_2 \leq 2000 \\ &40x_1 + 10x_2 \leq 2000 \\ &x_1, x_2, y_1, y_2, z_1, z_2 \geq 0. \end{aligned}$$

Ergo integrantur omnes per quadraturam circuli vel hyperbolæ.

Prop. XVI. $\int x^r dx : (b^3 + fxx + gx^4 + hx^6)$ reducitur ut ſequitur: ponatur ſicuti per priorem modum prop. præced. factum eſt $\int (\alpha + \beta xx) x^r dx : (bb + mxx + nx^4) + \int \gamma x^r dx : (b + pxx)$; invenientur rurſus valores ipſarum $p, m, n, \alpha, \beta, \gamma$. Jam vero pars prior reducitur ad quadraturam circuli vel hyperbolæ per prop. VII, & altera pars eodem reducitur per eandem propoſ. vel per prop. IV & V.

Prop. XVII. Simili modo $\int x^r dx : (b^3 + fx^4 + gx^8 + hx^{12})$ reſolvitur in $\int (\alpha + \beta x^4) x^r dx : (bb + mx^4 + nx^8) + \int \gamma x^r dx : (b + px^4)$, quarum pars prior reducitur per Prop. IV, & altera per eandem, vel etiam per Propoſ. VII.

Propoſ. XVIII. Poſito jam p eſſe dignitatem quamcunque numeri binarii, reducetur generaliter $\int x^r dx : (b^3 + fx^p + gx^{2p} + hx^{3p})$ ad quadraturam circuli vel hyperbolæ, quod utique patet ex præcedentium proceſſu continuato.

Prop. XIX. Poſito autem q numero quocunque, reducetur $\int x^{rq-1} dx : (e + fx^q + gx^{2q} + hx^{3q})$ faciendo $x^q = y$; mutabitur enim propoſita in hanc, neglecto coefficiente numeratoris $\int y^r dy : (e + fy + gyy + hy^3)$, quæ per Prop. XV quadrabilis eſt per circulum vel hyperbolam.

Prop. XX. His præmiſſis ſit nunc reducenda altera formula Taylori $\int z^{\frac{\delta}{\lambda} q - 1} dz : (e + fz^q + gz^{2q} + hz^{3q})$, in qua ſupponitur ut ſupra δ = numero integro affirmativo vel negativo, & λ = numero cuilibet in progreſſione 2, 4, 8, 16, 32, &c. ſed q = numero cuicunque. Fiat quemadmodum in Prop. XIV fecimus $z^q = y$, propoſita hanc induet formam, inſuper habito coefficiente numeratoris, $\int y^{\frac{\delta}{\lambda} - 1} dy : (e + fy + gyy + hy^3)$; hæc vero (facto $y = x^\lambda$) mutatur in hanc, poſthabito etiam coefficiente numeratoris, $\int x^{\delta - 1} dx : (e + fx^\lambda + gx^{2\lambda} + hx^{3\lambda}$

Il Presidente Cav. Prof. Giuseppe Bianconi, dopo aver ringraziato i Soci per la fiducia dimostratagli, ha letto la seguente relazione sull'andamento della Società nell'anno 1880.

Signori Soci,

Nell'anno 1880 la Società ha continuato a prosperare, e ciò per la costante operosità dei Soci, per la loro assiduità alle adunanze, per la pubblicazione regolare degli Atti, per la ricchezza della Biblioteca, per la cura posta nella conservazione delle collezioni, per la buona amministrazione, per la concordia che regnò sempre fra i Soci, per la cortesia che ebbero sempre gli uni verso gli altri.

Il numero dei Soci, che nel 1879 era di 70, nel 1880 è salito a 74. Ne abbiamo perduti 3 per morte, 2 per dimissione, 1 per cancellazione, ma ne abbiamo acquistati 10 nuovi.

Ecco l'elenco dei Soci morti:

Cav. Prof. Giuseppe Bianconi, Presidente della Società, morto il 15 Febbraio 1880.

Cav. Prof. Giuseppe Ercolani, morto il 19 Febbraio 1880.

Cav. Prof. Giuseppe Gozzi, morto il 19 Maggio 1880.

Ecco l'elenco dei Soci dimissionari:

Cav. Prof. Giuseppe Ruggeri.

Cav. Prof. Giuseppe Vicini.

Ecco l'elenco dei Soci cancellati:

Cav. Prof. Giuseppe Bianchi.

Ecco l'elenco dei Soci nuovi:

Cav. Prof. Giuseppe Bianchi, Professore di Fisica nella R. Università di Bologna.

Cav. Prof. Giuseppe Bianconi, Professore di Chimica nella R. Università di Bologna.

Cav. Prof. Giuseppe Ercolani, Professore di Anatomia nella R. Università di Bologna.

Cav. Prof. Giuseppe Gozzi, Professore di Chimica nella R. Università di Bologna.

Cav. Prof. Giuseppe Ruggeri, Professore di Fisica nella R. Università di Bologna.

Cav. Prof. Giuseppe Vicini, Professore di Chimica nella R. Università di Bologna.

Cav. Prof. Giuseppe Bianchi, Professore di Fisica nella R. Università di Bologna.

Cav. Prof. Giuseppe Bianconi, Professore di Chimica nella R. Università di Bologna.

Cav. Prof. Giuseppe Ercolani, Professore di Anatomia nella R. Università di Bologna.

Cav. Prof. Giuseppe Gozzi, Professore di Chimica nella R. Università di Bologna.

Cav. Prof. Giuseppe Ruggeri, Professore di Fisica nella R. Università di Bologna.

Cav. Prof. Giuseppe Vicini, Professore di Chimica nella R. Università di Bologna.

Adjicere lubet quædam mihi inventa Theoremata, quæ in reductionibus utilitatem ſuam habent non exiguam: demonſtrationes eorum brevitatis gratia nunc ſupprimo; erunt inter Geometras, qui forſan facile invenient, quocirca illis eas indagandas relinquo.

Definitio. Per q & l intelligo numeros qualescunque integros, fractos, affirmativos, negativos, rationales; ſed per k, n & p intellectos volo tantum numeros quoslibet integros & affirmativos, & ita quidem, ut pro p & n etiam ſumi poſſit 0.

Theorema I. $\int dx : (e + fx^q)^{k+\frac{l}{q}}$ eſt abſolute ſeu algebraice quadrabilis.

Theor. II. Generalius $\int x^p dx : (e + fx^q)^{k+p+\frac{l}{q}}$ eſt algebraice quadrabilis.

Theor. III. $\int x^{kq-l} dx : (e + fx^q)^{k-\frac{l}{q}}$ eſt algebraice quadrabilis.

Theor. IV. Generalius $\int x^{kq-l} dx : (e + fx^q)^{k+p-\frac{l}{q}}$ eſt algebraice quadrabilis.

Theor. V. $\int x^p dx : (e + fx^q)^n$ dependet ex quadratura hujus $\int dx : (e + fx^q)$.

Theor. VI. $\int x^{-p} dx : (e + fx^q)^n$ pendet a quadratura ejusdem $\int dx : (e + fx^q)$.

Theor. VII. Generalius $\int x^p q^{+l} dx : (e + fx^q)^n$ fluit ex quadratura hujus $\int x^l dx : (e + fx^q)$.

Theor. VIII. Sumtis δ & λ in ſenſu Taylori, erit $\int z^{\frac{\delta}{\lambda}q-1} dx : (e + fz^q)^n$ quadrabilis per circulum vel hyperbolam.

Quæ ex hiſce theorematibus deduci poſſent corollaria pulchra & miranda non minus quam utilia nunc omitto, ſicut

& plura alia ad quadraturarum reductionem ſpectantia, quæ jam olim inveni ac partim cum Amicis communicavi.

SELECTA HISTORICA ET LITERARIA continuata.

Regiomonti & Lipſiæ, apud Henr. Boyen, 1719, 8. Alph. 1 plag. 4 Tab. æn. 1.

PAulo ſerius quidem quam primo Selectorum horum Volumine, a nobis in Actis A. 1716 p. 45 recenſito, promiſſum erat, ſed tanto majori noſtra voluptate alterum tomum legimus, quod exſpectationem uberrima bonæ frugis copia compenſavit, qui his edendis curam gerit, Rever. *Michael Lilienthalius*, A. M. & Diaconus Cathedralis Eccleſiæ, quæ in Regiomontana Inſula eſt. *Prima* obſervatione ipſe Cl. Editor de *Uſu & abuſu Philothecarum* commentatus eſt. Exiſtimamus rem jucundam legentibus fore, ſi, cum in omnium manibus & ore philothecæ Germanorum & Belgarum ſint, de iis ab Autore tradita paulo accuratius commemorabimus. A nominibus philothecarum profectus ad originem pervenit. De nomine & pervulgata admodum inter omnes, & faſtidioſa res eſt dicere, ergo de origine primum maluimus. In ea vero eſt opinione, cum inventum proavorum ætatem non ſuperet, omnes qui veſtigia ſtirpium altius ponerent, falli. Sibi ergo videri a Maximiliani I tempore arceſſendam talium librorum originem eſſe, ita, ut qui primum ad confervanda ſtemmata & confirmandam ingenuam nobilitatem eſſent inventi, deinde ad commendandam iisdem amicorum & magnorum nominum memoriam communi peregrinantium ſtudio transferrentur. Juvare conjecturam, quod libri gentilitii a Germanis vocantur, quodque in plerisque antiquiſſimis philothecis magno inveniuntur ſtudio picta nobilium inſignia. Nullam philothecam (quod ad confirmandam ætatem valeat) inventam a ſe eſſe dicit, quæ vetuſtate ſuperet illud tempus, quo omnium congratulatione bonorum nova hæc Germanicis eccleſiis adſulſit. Adeo, ut nobis quidem ſuſpicari li-

ri lubeat, ducto a nobilium hominum libris exemplo, ob Luthe-
ri, Melanchthonis, Bugenhagii taliumque virorum memoriam
primum philothecas inſtituras eſſe ab inferioris conditionis
adoleſcentibus, ut (quod præcipuæ laudi ſibi omnes ducebant) &
manus illorum haberent & iisdem manibus confirmarent, ſe il-
lis viris aliquando familiariter eſſe uſos. Ab eo tempore tam fre-
quentem uſum philothecarum invaluiſſe deprehendit, ut etiam
veluti ad ſolandam ſcribentium paupertatem libri prodirent,
quibus Jacobus Gerſchovius, Cornelius Matthias, Nathan. Due-
ſius ſententias philothecis dignas totis modiis admetirentur.
Nec in populo illud ſtudium manſiſſe, verum magnorum viro-
rum æmulatione dignum eſſe habitum. Joannem Fridericum
Gronovium talem librum habuiſſe & J. Rutgerſium, magnos
omnium confeſſione viros. Homines tamen de medio circo
talium librorum pretium (ut fit, cum faſtidio magis elegantium,
quam judicio intelligentium obſequimur) haud parum minue-
runt. Apud Germanos, apud quos inventi fuerunt, ſolos ali-
quamdiu uſus eorum perſtitit, laudantibus tamen ceteris gentibus & denique ingenuum hoc ſtudium imitantibus. Apud Batavos
hodie fere ſtudioſius tales libros circumferri cognovit Noſter,
quam in ipſa Germania, adeo ut, quod fieri in Germania non
ſolitum eſt, aliqui (in quibus Joannem Wayenum & Jacobum
Rhenferdium nominat) viciſſim his, qui ſibi dant, philothecas
offerant ſuas, in quibus memoriam hoſpitum ipſi quoque con-
ſervent. Italos in Germania ſimilibus libris uti ſcribit. Sed
in Italia tam ignotam rem eſſe, a ſummis viris accepimus, ut
alter Ciampino vix perſuadere poſſet, ut nomen daret ſuum, in
quo Magliabecchium multo faciliorem (ob plurimum cum
Germanis uſum) invenerat: alter ne auderet quidem talem li-
brum oſtendere etiam familiaribus ſuis, cum ſemel pæne repul-
ſam tuliſſet. Ex Gallis hoc ingenio Joannem Harduinum eſſe
accepimus, ut nemini, qui honoris & officii cauſa eum adit, id
viciſſim memoriæ cauſa ſuæ tribuat. Quanti nomina amico-
rum faciant Germani, philothecarum ornatu ſignificant, de quo
multa enarravit Autor. Titulos, nomina, patriam, inſignia in-
ſcribi philothecis, præcipit Autor, quoniam illa omittentes ſæpe
poſte-

pœnituit, quod non optime accepti essent ab his, qui in tali quoque re supercilium habent. Scribi solere Græce aut Latine, scilicet ut inter eruditos, esse tamen nonnullos, qui ut docti habeantur, etiam ignotis linguis audacissime utantur. Galli aliqui, inepto quodam Latinæ linguæ fastidio & amore suæ, non nisi Gallice scribunt, meriti, quibus rursum aliiCalecutice aut Russice scribant. Reges & Principes ait sola plerumque nomina scribere, quæ ad omnem memoriam satis sint, aliquos symbola sua, alios emblematum picturarumque 'neem, plerosque sententias graves aut joculares philothecis commendare. In iis sententiis sæpe esse aculeum, qui hospitis ingenium, doctrinam, mores feriat, quarum sententiarum aliqua exempla affert. Cetera de sententiis, inscriptionibus, ordine scribentium jucunde admodum persequitur. De multiplici usu, deinde tractavit Autor. Ut constet a quibus in honore habiti, quibus familiariter usi fuerint; ut, cum philothecæ multorum nomina habent, ad conversationis colloquiorumque usum valeant, præsertim cum his, qui difficiliores paulo sunt; ut, cum eruditi homines scribunt, defixis in eos oculis tanto securius vultum, oculos, mores notemus, quod fieri nequit si inter brevia loquentium officia conversatio subsisteret; ut tot nominum memoria quidam ignicuti comparentur, quibus ad æmulationem ingenium excitemur; ut ex sententiis cognoscamus animum scribentis, doctusne sit an gerro, pius an nequam, gravis an ineptus, quavre quisque cum aliis amicitias aut simultates gerat; ut manus denique cognoscamus & advitarum nostrarum commentarios (si dignæ sunt perscribi) fegerem veluti aliquam relinquamus. Abusus æque magnos esse, ex præstantibus commodis suspicari omnibus facile est. Sed hæc & cetera in libro legi merebuntur. *Secunda* observatio *de Rerum Prussicarum scriptoribus Manuscriptis & typo evulgatis* ejusdem Autoris est. Caliginem antiquissimarum historiarum in Equites Germanici Ordinis Schurzfleischius contulit: id aliter visum est Lilienthalio, qui ex Dusburgo & Hennebergo cognitum habebat, Prussos veteres literis caruisse aliquandiu & solo sermone memoriam rerum conservasse, quamobrem (interemtis Equitum

cru-

Digitized by Google

crudelitate tot hominum millibus & toto flore gentis miserandum in modum deleto) mirum non esse, si omnia incerta & male cohærentia in antiqua historia evaserunt. A tertio & decimo seculo Chronica scribendi, (ut ejus ætatis studium ferebat) quoslibet libido incessit, unde tantam copiam veterum Commentariorum Borussi habent, quos frustra Equites cum facinorum suorum sempiterna memoria delere conati sunt, cum Borussi etiam muris constructionibusque ædium suarum mallent committere, quam Equitibus delentis prodere. A MSS. quæ in Borussia habentur, incipit, in quibus quædam merito reprehendit, quædam ita ut non omnibus qui illos tractarunt, perfusurus putetur. Joannis Freybergi Chronicon & quædam alia optimæ notæ non in curia sed in Bibliotheca senatus Palæopolitani exstant, quibus Hartknochius admodum parce usus est. Multa sunt inter MSS. & quædam optimæ fidei & existimationis ab Autore omissa, ut in editis quoque factum est, in quibus tamen nullum ita quam Pussendorfii Commentarios de rebus gestis Friderici Wilhelmi, maximi momenti & locupletem historiarum Borussicarum segetem habentes, desideramus. Præter eos & Georgii Reinholti Curikii Gedanenenses Commentarios multos alios nominare possemus, si non constaret nobis, ipsum Autorem hanc observationem locupletandi & augendi animum habere. Ex hac observatione etiam cognovimus, C. Lilienthalium Hartknochii Historiam cum multis suis augmentis editurum, eundemque & Joh. Samuel. Strimesium eloquentissimum virum & Gabriel. Fischerum, Professores Publicos, tum & Rhodium A. M ita esse inter se operam dispertitos vitarum scribendarum, ut primus Theologos Regiomontanos, alter Oratores, tertius Philosophos, postremus Poetas daturus sit. *Observatio tertia* agit de *Helena Menelai ejusque amatoribus*. Sed de ea, quia separatim etiam edita est, seorsim agemus proxime in Supplementis. *Observatio V de elegantia nonnullorum eruditorum* inscribitur, cujus Autor *T. S. Bayer* sibi proposuit barbaram quorundam vocem, cum ajunt: *Doctus malepingere*, ita profligare, ut exemplis gravissimis id ita nequaquam dici debere ostenderet. Primum cum explicasset, quem in modum

Mr. Hall's report on the Geology of the Fourth District, which is published in the Fourth Annual Report of the Regents, contains a description of the Potsdam sandstone, which is the lowest rock of the New York system, and which underlies the whole of the Fourth District, and also the Second and Third Districts. It is a quartzose sandstone, and is the source of the sand which is used for the manufacture of glass. The Potsdam sandstone is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Calciferous sandrock, which is the next rock above the Potsdam sandstone, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Trenton limestone, which is the next rock above the Calciferous sandrock, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Utica slate, which is the next rock above the Trenton limestone, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Hudson River shale, which is the next rock above the Utica slate, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Medina sandstone, which is the next rock above the Hudson River shale, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Clinton limestone, which is the next rock above the Medina sandstone, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Niagara limestone, which is the next rock above the Clinton limestone, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Salina shale, which is the next rock above the Niagara limestone, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Onondaga limestone, which is the next rock above the Salina shale, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Hamilton shale, which is the next rock above the Onondaga limestone, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Portage shale, which is the next rock above the Hamilton shale, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Chemung shale, which is the next rock above the Portage shale, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Catskill shale, which is the next rock above the Chemung shale, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District. The Catskill shale, which is the next rock above the Chemung shale, is also quarried for building stone in many localities in the Fourth District.

tumeliis mortuum lacerare æquum esset. Quod autem ad tuendam famam doctissimi civis, a lectissimo viro lacessitam, dicere possem, id Europæ magna pari gravissimo de ejus in immortalem Deum religione & fide, de temperantia cæterisque virtutibus ejus testimonio, quantum adversus tantillam calumniam satis est, fecit. Faciet, opinor, similiter hic Martinus Sylvester Grabiut, beatissimi & clarissimi viri frater, ingenio, doctrina, humanitate eadem cum eo laudes meritus, cum vitam in Anglia editam multo luculentissima accessione præsertim earum rerum, quæ in urbe nostra & alibi terrarum, antequam in Angliam veniret, fratri evenerunt, eruditis legendam dabit. In quam rem cum sæpe V. C. hortatus sum, tum quia denique mihi promisit, publice nunc cum ipsius fide & pietatis religione obstringo. Succedit *observatio V* sub titulo *Conradus Tiberius de Wallenrad Mariani Ordinis Teutonici summus & quidem XXI Magister Generalis Prussiæ a criminationibus liberatus.* Ejus Autor est Cl. *Rhodius.* Exorsus a catalogo Apologeticorum, qui aut Basilidem, aut Sardanapalum, aut Phalaridem, aut Pilatum, aut Vaninum, aut Xantippen & alia humano generi exosa capita defendissent, se quoque dicit in eorum numero esse cupiisse, qui inique opprobria & nullo suo merito passum ex illustrissima gente virum ulcisceretur. Egerat id ante eum magna ejus familiæ soboles Emeslus de Vallerodiis, cujus apologia in bibliotheca Vallerodiana & quorundam manibus est, magno judicio & specie veritatis scripta. Hanc Rhodius secutus majori testimoniorum augmento causam sive illustravit sive tuitus est. Denique *VI observ.* sistitur *explicatio Leibnitiana mutationis Barometri in tempestatibus pluvii contra dubitationes V. C.* Jo. Theoph. Desagulieri asserta. Inventum Leibnitianum ipsimet exposuimus Actorum nostrorum A. 1711 p. 499, & varias ibidem difficultates, quæ objici possent, removimus. Sed Cl. Desagulier in Transactionibus Philosophicis Anglorum sibi alia dubia nexuit, quibus occurrit Autor hujus observationis *G. H. Rastius.* Nam quod principium Leibnitii : *corpora gravia in fluido aliquo aëtu cadentia cum fluido una non gravitare adeoque gravitatem suam inter cadendum perdere,* sub-

ruere vult Desaguliер, dum ostendit, corpora ob locum in fluido occupatum hujus pondus aliquantum augere & inter cadendum etiam non omnem suam gravitatem perdere, sed tantam minimum retinere, quantam habet fluidi volumen, volumini corporis in id immersi æquale; hoc quicquid est, Leibnitium non ferire Cl. Autor annotat, qui per gravitatem a corpore in fluido cadente propter ipsum casum amissam, solum excessum gravitatis corporis supra specificam gravitatem fluidi intellectum voluit. Posse tamen dici etiam, corpus in tali statu omnem gravitatem amisisse, cum reliqua gravitatis in corpore pars, ante adhuc quam corpus caderet, jam fluido ambienti cesserit, comprobante id corporis fluido immersi pondere imminuto. Improbaverat porro Cl. Desaguliер in experimento Ramazini, quod filum, ex quo grave quodpiam suspenderat, libræ brachio alligasset, dixeratque, se effectum principio Leibnitiano prorsus contrarium deprehendisse, cum, veluti id fieri debebat, filum illud manu teneret. Hoc dento doctissimus Autor nihil facere contra Leibnitium & omnino fieri debere ostendit, ut filum, ex quo grave in fluido cadurum suspenditur, non manu teneatur, sed ad brachium libræ alligetur. Id scilicet requirere problematis propositi similitudinem, cum pari ratione vapores materiam pluviæ suppeditantes, antequam guttas pluviales formant ac proinde decidunt, toti una cum atmosphæra gravitent, non vero ex parte solum, ex alia autem a geniis quibusdam aut spiritibus (prout corpus grave in aqua a manu juxta experimentum Desaguliери) in alto sustineantur.

ETAT PRESENT DE L' ESPAGNE.

h. e.

HISPANIÆ STATUS MODERNUS, AUTORE Abbate DE VAYRAC.

Tomi III, seu Voll. IV.

Parisiis, apud Antoninum des Hayes, 1718, 12 maj. Alph. 5 pl. 18 Tabb. æn. 4.

Cum

...ſtrong, and ſhall not be ſhaken: and his ſeed ſhall remain in honour.
...ſhall be ſpoken of wiſedome in the congregation, and his praiſe ſhall ſhew forth among the multitude.
...ſhall poſſeſſe him, and his ſeed ſhall inherit it from generation to generation.
...ſhall dwell long in his houſe, and his ſeed ſhall ſtand faſt for his ſake.
...ſhall fulfill wiſedome as Phiſon, and as Tigris in the time of the new fruits.
...ſhall make vnderſtanding to abound as Euphrates, and as Iordan in the time of harueſt.
...ſhall ſhew inſtruction as the light, as Geon in the time of vintage.
...ſhall not finde out a full ſearch: the deepe alſo and the earth ſhall not be able to paſſe through vnto him.
...ſhall not be ſeene from the beginning of the world, neither ſhall the eye ſee the Creator beſide him.
...ſhall ſhew forth the diſcipline of knowledge with the light of his doctrine, as Prophecie, which he ſhall leaue vnto all generations for euer.
...ſhall not ceaſe for euer, neither ſhall the memorial of him be put out, but his name ſhall remaine from generation to generation.
...ſhall declare his wiſedome, and the congregation ſhall ſhew forth his praiſe.
...ſhall ſpeake with his mouth, and ſhall ſeeke out the Lord, and he ſhall make his counſell and knowledge to abound, and he ſhall meditate in his ſecrets.
...ſhall ſhew forth the inſtruction of his doctrine, and ſhall glorie in the Law of the Teſtament of the Lord.
...ſhall not ſpeake much more than the Prophets, but their words ſhall not faile.
...ſhall be in the aſſemblies of great men, and ſhall not be knowne before the multitude.
...ſhall ſhed abroad the words of his wiſedome, and ſhall make confeſſion vnto the Lord in his prayer.
...ſhall direct his counſell and knowledge, and he ſhall meditate in his ſecrets.
...ſhall ſhew forth the doctrine of his inſtruction, and ſhall glorie in the Law of the Teſtament of the Lord.
...ſhall not ſpeake much more than the Prophets, but their words ſhall not faile.
...ſhall be in the aſſemblies of great men, and ſhall not be knowne before the multitude.
...ſhall ſhed abroad the words of his wiſedome, and ſhall make confeſſion vnto the Lord in his prayer.
...ſhall direct his counſell and knowledge, and he ſhall meditate in his ſecrets.

ſtrinxit & manu ultro ſauciata ſanguinem in membranam effudit, additis verbis: *Par eſt legem, qua ſubditis fuit conceditur cligendi Regis, Regio ſanguine deleri.* Unde *Petrus de pugione* vulgo dictus, viſiturque ſtatua illius Cæſaraugustæ, altera manu membranam, altera pugionem tenentis. Enimvero notum, mox Arragonenſes vetera jura reſuſcitaſſe, quæ demum Philippus II oppreſſit. De Pauli Oroſii, Hiſtorici Eccl. patria Hiſpanos & Luſitanos inter ſe contendere, Autor notat, illis Tarraconenſem, his Bracarenſem aſſerentibus; & Hiſpanis quidem eum vindicaſſe ſcriptorem recentiorem, vaſto ea de re volumine 400 plagularum in fol. edito. Haud procul Hiſpali ſpectari obſervat veteris rudera theatri & urbis, quam hodie *Hiſpalin antiquam* vocant, Romanis olim *Italicam*, ut docti cenſent, medio vero ævo corrupte *Talcam* dictam, patriam Imp. Adriani, & Silii Italici poetæ. Scorialenſem Bibliothecam dum affabre depingit Autor, libros impreſſos circiter 130000, manuſcriptos vero 15000 in ea contineri obſervat, & in his Chryſoſtomum Græcum, Auguſtini Tr. de Baptiſmo, ipſius manu exaratum, Euſebii Canones, Conradi Imp. tempore ſcriptos, IV Evangelia cum præfatione S. Hieronymi & alia celebrari: imprimis vero codices Arabicos 7800 Regi Marocano ante centum annos ereptos hic aſſervari docet. De Academiis Hiſpaniæ dum breviter diſſerit, numerat viginti duas, in quibus celebriores Salmanticæ, quæ ſeptuaginta duos Profeſſores alit & Pariſienſi aggregatur, Vallifoletî & Compluti florent, nec incelebris ob Medicinam Valentienſis. Novam Secerræ in Catalaunia Academiam modernus Rex, ut civium fidem nobiliteret, A. 1717 fundare cœpit, additis mandatis, ut ſuppreſſis ceteris provinciæ Academiis, Leridenſi, Dertoſana & Tarraconenſi, reditus omnes ad eam amplificandam deferrentur. Societates eruditæ non niſi duæ hodie clarent, altera Hiſpali, Scientias & artes, Phyſicam imprimis colens, cui exornandæ multum operæ impendit Johannes de Peralta, Mediceus celeberrimus; altera anno demum 1713 auſpiciis Ducis de Eſcalona Madriti fundata, Academicis conſtat virginti quatuor, qui uti in univerſum in poliendo lingua Caſtellana, ita imprimis nunc in concinnando Dictionario Hiſpanico laborant. In tertio

p. 188.

330.

T. II. p. 536.

T. II. p. 593

956.

Tomo

Ordered, That the Writ for the Election of a Member to serve in this present Parliament for the County of Cambridge, in the room of Sir Thomas Sclater Harrison, Knight, deceased, be issued to the Sheriff of the said County.

Ordered, That the Writ for the Election of a Member to serve in this present Parliament for the Borough

deret comburendum. Hinc etiam factum est, ut cum laudati viri nomine memoria quoque scriptorum ejus in Italia si non penitus exoleseeret & interiret, magnopere tamen labefactaretur & fere concideret. Cujus rei indignitate permoti exteri quidam, quicquid invenire poterant scriptorum Palearii, vel typis, vel manu exaratorum, sedulo collegerunt, & primum in Germania, post in Belgio uno volumine comprehensum ediderunt. Sed quacunque adhibita industria non potuerunt omnia conquiri, quæ patrio sermone ab Autore literis confingata erant, quapropter secus, & multo præclarius, quam majores sui Itali, de eive laude dignissimo sentiens Petr. Paul. Christianus festivum dialogum, quem *Grammaticum* Autor inscripsit, ab interitu haud adeo longe remotum, in lucem protraxit, & magno literarum Patrono Justo Fontanino Cubiculario Pontificio munus annuepavit, atque hac ratione illi aditum parefecit ad eos, quibus vir probus olim rejectus & male habitus fuit. Id vero constitutum Autori est, ut pravam ludi magistrorum consuetudinem facete rideat & admodum falsæ perstringat, qui, ubi scriptores Latinos adolescentibus in schola proponunt, vel verba Latina aliis permutando, barbara inculcant, vel orationis structuram pervertendo, solœcismos faciunt, atque ita magno conatu magnas nugas agere solent. Ipse Autor in lingua Latina puriore addiscenda servare jubet methodum, qua juvenes meliores notæ scriptores veteres prosæ orationis, præcipue Marcum Tullium, diligenter legant relegantque, & sibi quam familiarissimos reddant. Eos magister interpretando vernacula lingua exponat, & proprium verborum usum, structuræque orationis formam doceat, neque juvenes Grammaticorum regulis adstringat. Post ex Latino in vernaculum sermonem convertere, & idem aliquot post diebus in Latinum iterum transferre, & cum Ciceronis dictione componere jubet, ut, quam longe a regula abierint, adolescentes intelligant. Inde demum ad Rhetorum scholas transire Autor permittit, ut oratio Latina comtior ornatiorque existat, & nervos quasi spiritumque nanciscatur. Certe dignus est hic facetus dialogus, quem aliquis ex nostris Latinum faciat, quoniam futurum existimamus, ut ludorum moderatores nominis sui pudeat, & tamdiu barbaros fuisse pœniteat.

ACTA ERUDITORUM,

publicata Lipſiæ

Calendis Julii, Anno M DCC XIX.

EUGENII DE LOUVILLE, EQUITIS, Regiæ Scientiarum Academiæ Socii, nec non Regalis Societatis Londinenſis Sodalis, de mutabilitate Ecliptiæ Diſſertatio, Aureliis d. 4 Nov. A. 1718 ad Collectores Actor. Erud. data, ſed nunc demum exhibita.

QUanti ſit in Aſtronomia momenti perfecta obliquitatis Ecliptiæ notitia, ſcientiæ peritis abunde conſtat. Cum tamen hactenus non ſatis conſtet, quanta ſit hodie, quanta fuerit olim; an ſemper eadem, an vero mutabilis, de re Aſtronomica non male me meriturum arbitratus ſum, ſi quas magno labore collegi veterum ac recentiorum obſervationes, ac cum meis contuli, publici juris facerem. Quoniam vero oſtendendum mihi propoſui, obliquitatem Ecliptiæ conſtanter diminui, iſta autem diminutio admodum lento gradu procedat; ab antiquiſſimis obſervationibus exordiendum eſſe duxi.

Antiquiſſima & celeberrima omnium eſt *Pytheæ Maſſilienſis*, a *Strabone* nobis conſervata, qui plusquam 2000 abhinc annis *Maſſiliæ* altitudinem Gnomonis ad umbram meridianam in ſolſtitio æſtivo reperit ut 120 ad 42 demta parte quinta, ſeu ut 120 ad $41\frac{4}{5}$ hoc eſt, in numeris integris ut 600 ad 209 ut itaque certus fierem, an hodienum eadem ratio vigeat, ſub finem anni 1714 *Maſſiliam* profectus, ope altitudinum meridianarum Stellæ polaris atque Solis, uſus in obſervando quadrante aſtronomico R. R. Patrum ſocietatis Jeſu, & ſocia opera in obſerva-

tionibus plurimis R. P. *Lavalii*, Matheſeos Profeſſoris & Obſervatorii Patrum Præfecti, elevationem poli duplici via rimatus ſum. Radius inſtrumenti æquabat tres pedes Pariſinos & teleſcopii ad ipſum applicati poſitionem verificaturus duobus minutis erroneam deprehendi, factaque, ut notum eſt, correctione errorem ad 20 ſcrupula ſecunda reduxi, cujus rationem habui in omnibus meis obſervationibus. Fuit itaque

	d. 21 Dec. prid. brumæ			d. 26, Dec.		
Altitudo ſuperioris limbi ſolis	23°.	32′.	30″	23°.	36.	35″
Error inſtrumenti demendus			20			20
Altitudo apparens correcta	23.	32.	10	23.	36.	15.
Refractio parallaxi mulctata auferenda		2.	7		2.	6
Altitudo vera	23.	30.	3	23.	24.	9
Semidiameter ſolis demenda		16.	22′		16.	22
Vera centri ſolis altitudo	23.	13.	41.	23.	17.	47.
Declinatio ſolis addenda	23.	28.	13.	23.	23.	58
Ergo altitudo æquatoris Maſſiliæ	46.	41.	54.	46.	41.	45
Elevatio Poli	43.	18.	6.	43.	18.	15

Declinationes Solis deduxi ex noſtris Tabulis MSC. hypotheſi *Keplerianæ* ellipticæ ſuperſtructis. Eodem modo deductæ ſunt ex obſervationibus hic poſitis altitudines poli ſingulis reſpondentes.

Alt. mer. limbi ſuper. Solis				Altit. Poli		
27 Dec.	23°.	38′	45″	43°.	18′.	21″.
2 Jan. 1715.	24	2.	0	43.	18.	36.
3 Jan.	24.	7.	38.	43.	18.	28.
4 Jan.	24.	14.	0	43.	18.	8.
6 Jan.	24.	27.	20.	43.	18.	4.
10 Jan.	24.	59.	15.	43.	18.	6
12 Jan.	25.	17.	50.	43.	18.	0

Media igitur inter has omnes poli elevationes erit 43°. 18′. 14″. Eandem per obſervationes ſtellæ polaris rimatus ſum. Fuit ſcilicet

The Seuen Deacons.

6 And in those dayes, when the number of the disciples was multiplied, there arose a murmuring of the Grecians against the Hebrewes, because their widowes were neglected in the daily ministration.

2 Then the twelue called the multitude of the disciples vnto them, and said, It is not reason that we should leaue the word of God, and serue tables.

3 Wherefore brethren, looke ye out among you seuen men of honest report, full of the holy Ghost and wisdome, whom we may appoint ouer this businesse.

4 But we will giue our selues continually to prayer, and to the ministry of the word.

5 And the saying pleased the whole multitude: and they chose Stephen a man full of faith and of the holy Ghost, and Philip, and Prochorus, and Nicanor, and Timon, and Parmenas, and Nicolas a proselyte of Antioch:

6 Whom they set before the Apostles: and when they had prayed, they laid their hands on them.

7 And the word of God increased, and the number of the disciples multiplied in Hierusalem greatly, and a great company of the Priests were obedient to the faith.

Stephen is accused.

8 And Stephen full of faith and power, did great wonders and miracles among the people.

9 Then there arose certaine of the Synagogue, called the Synagogue of the Libertines, and Cyrenians, and Alexandrians, and of them of Cilicia and Asia, disputing with Stephen.

10 And they were not able to resist the wisdome and the spirit by which he spake.

11 Then they suborned men which said, We haue heard him speake blasphemous words against Moses, and against God.

12 And they stirred vp the people, and the Elders, and the Scribes, and came vpon him, and caught him, and brought him to the Councell,

13 And set vp false witnesses, which said, This man ceaseth not to speake blasphemous words against this holy place, and the Law:

14 For we haue heard him say, that this Iesus of Nazareth shall destroy this place, and change the customes which Moses deliuered vs.

15 And all that sate in the Councell, looking stedfastly on him, saw his face as it had been the face of an Angel.

Stephen's Apologie.

7 Then said the high Priest, Are these things so?

2 And he said, Men brethren and fathers, hearken: The God of glory appeared vnto our father Abraham when he was in Mesopotamia, before he dwelt in Charran,

3 And said vnto him, Get thee out of thy country, and from thy kindred, and come into the land which I will shew thee.

4 Then came he out of the land of the Caldeans, and dwelt in Charran: and from thence when his father was dead, he remoued him into this land, wherein you now dwell.

5 And he gaue him none inheritance in it, no not so much as to set his foot on: but promised that he would giue it to him in possession, and to his seed after him, when as yet he had no child.

6 And God spake on this wise, That his seed should dwell in a strange land, and that they should bring them into bondage, and entreat them euill foure hundred yeeres.

7 And the nation to whom they shall be in bondage will I iudge, said God: and after that shall they come forth, and serue me in this place.

8 And he gaue him the couenant of circumcision: and so Abraham begat Isaac, and circumcised him the eight day: and Isaac begat Iacob, and Iacob the twelue Patriarkes.

9 And the Patriarkes moued with enuie, sold Ioseph into Egypt: but God was with him,

10 And deliuered him out of all his afflictions, and gaue him fauour and wisdome in the sight of Pharaoh king of Egypt, who made him gouernour ouer Egypt, and all his house.

11 Now there came a dearth ouer all Egypt and Chanaan, and great affliction: and our fathers found no sustenance.

12 But when Iacob heard that there was corne in Egypt, he sent our fathers the first time.

13 And at the second time Ioseph was made knowen to his brethren, and Pharaoh had knowledge of Ioseph's kindred.

14 Then sent Ioseph, and called his father Iacob to him, and all his kindred, threescore and fifteene persons.

15 So Iacob went down into Egypt, and died himselfe, and our fathers,

16 And were caried ouer into Sichem, and laid in the sepulchre that Abraham bought for a sum of money of the sonnes of Hemor in Sichem.

17 But when the time of the promise drew neere, which God had promised to Abraham, the people grew and multiplied in Egypt,

18 Till another king arose, which knew not Ioseph.

19 The same dealt craftily with our kinred, and entreated our fathers, that they should cast out their young children, to the end they might not liue.

20 At which time Moses was borne, and was exceeding faire, and nourished vp three moneths in his fathers house.

21 And when he was cast out, Pharaohs daughter tooke him vp, and nourished him for her owne sonne.

22 And Moses was learned in all the wisdome of the Egyptians, and was mighty in words and deedes.

23 And when he was full forty yeeres old, it came into his heart to visite his brethren the children of Israel.

24 And when he saw one of them suffer wrong, he defended him, and auenged him that was oppressed, and smote the Egyptian.

25 For he supposed his brethren would haue vnderstood how that God by his hand would deliuer them: but they vnderstood not.

26 And the next day he shewed himselfe vnto them as they strouen, and would haue set them at one, saying, Sirs, ye are brethren, why do you wrong one to another?

27 But he that did his neighbour wrong, thrust him away, saying, Who made thee a ruler and a iudge ouer vs?

28 Wilt thou kill me, as thou diddest the Egyptian yesterday?

29 Then fled Moses at this saying, and was a stranger in the land of Madian, where he begat two sonnes.

30 And when forty yeeres were expired, there appeared to him in the wilderness of mount Sinai an Angel of the Lord in a flame of fire in a bush.

31 When Moses saw it, he wondred at the sight: and as he drew neere to behold it, the voice of the Lord came vnto him,

32 Saying, I am the God of thy fathers, the God of Abraham, and of Isaac, and of Iacob. Then Moses trembled, and durst not behold.

33 Then said the Lord to him, Put off the shoes from thy feet: for the place whereon thou standest is holy ground.

34 I haue surely seene the affliction of my people which are in Egypt, and haue heard their groaning, and am come down to deliuer them: and now come, I will send thee into Egypt.

35 This Moses whom they refused, saying, Who made thee a ruler and a iudge? the same did God send to be a ruler and a deliuerer by the hand of the Angel which appeared to him in the bush.

36 He brought them out, after he had shewed wonders and miracles in the land of Egypt, and in the red sea, and in the wilderness forty yeeres.

37 This is that Moses which said vnto the children of Israel, A Prophet shall the Lord your God raise vp vnto you of your brethren, like vnto me: him shall you heare.

38 This is he that was in the Congregation in the wilderness with the Angel which spake to him in the mount Sinai, and with our fathers: who receiued the liuely oracles to giue vnto vs:

39 To whom our fathers would not obey, but thrust him from them, and in their hearts turned backe again into Egypt,

40 Saying vnto Aaron, Make vs gods to goe before vs: for as for this Moses that brought vs out of the land of Egypt, we know not what is become of him.

41 And they made a calfe in those dayes, and offered sacrifice vnto the idole, and reioyced in the workes of their owne hands.

42 Then God turned, and gaue them vp to worship the hoste of heauen, as it is written in the booke of the Prophets, O ye house of Israel, haue ye offered vnto me slaine beasts and sacrifices by the space of forty yeeres in the wilderness?

43 Yea, ye tooke vp the tabernacle of Moloch, and the starre of your god Remphan, figures which you made to worship: and I will cause you to goe beyond Babylon.

44 Our fathers had the tabernacle of witnesse in the wilderness, as he had appointed, speaking vnto Moses that he should make it according to the figure that he had seene.

45 Which our fathers that came after, receiued, and brought in with Iesus into the possession of the Gentiles, whom God draue out before the face of our fathers, vnto the dayes of Dauid,

46 Who found fauour before God, and desired that he might finde a habitation for the God of Iacob.

47 But Salomon built him an house.

48 Howbeit the most High dwelleth not in temples made with hands, as saith the Prophet,

49 Heauen is my throne, and earth my footestoole: what house will you build me, saith the Lord? or what is the place of my rest?

50 Hath not my hand made all these things?

51 You stiffe-necked and vncircumcised in heart and eares, you alwayes resist the holy Ghost: as your fathers did, so do you.

52 Which of the Prophets haue not your fathers persecuted? and they haue slaine them which shewed before of the comming of that Iust one, of whom you haue been now betrayers and murderers:

53 Which haue receiued the Law by the disposition of Angels, and haue not kept it.

Stephen stoned.

54 When they heard these things, they were cut to the heart, and they gnashed on him with their teeth.

55 But he being full of the holy Ghost, looked vp stedfastly into heauen, and saw the glory of God, and Iesus standing on the right hand of God,

56 And said, Behold, I see the heauens open, and the Sonne of man standing on the right hand of God.

57 Then they cried with a loud voice, and stopped their eares, and ran violently vpon him,

58 And cast him out of the city, and stoned him: and the witnesses laid downe their clothes at a young mans feet, whose name was Saul.

59 And they stoned Stephen, calling vpon God, and saying, Lord Iesus receiue my spirit.

60 And he kneeled downe, and cried with a loud voice, saying, Lord lay not this sinne to their charge. And when he had said this, he fell asleepe.

demantur obliquitas eclipticæ anni 1641, quo obſervatio facta, 23° 29′ 12″ reſidua fit elevatio æquatoris 46° 41′ 42″. Eſt ergo juxta *Gaſſendum* elevatio Poli *Maſſiliæ* 43° 18′ 18″, quæ a noſtra ex obſervationibus ſolis elicita nonniſi 4″ diſcrepat. Equidem *Gaſſendus* obſervavit, in Templo Patrum Oratorii, quæ ab æde Patrum ſocietatis Jeſu ſeu Sanctæ Crucis 200 circiter hexapedis Gallicis ſecundum lineam meridianam diſtat. ſed cum differentia latitudinum inde ſit 12″, quæ ab elevatione *Gaſſendica* ſubducta relinquunt elevationem poli in obſervatorio Patrum ſocietatis 43° 18′ 6″, a noſtra nonniſi 8″ aut, ſi mediam ex obſervationibus ſolis & ſtellæ conjunctis elicitam adhibere volueris, 18″ diſſidentem, differentia hæc parum attendi meretur.

A. 1672 *Jo. Dominicus Caſſini* eandem altitudinem Poli dimenſus reperit 43° 17′ 33″, ut adeo noſtra inter *Caſſinianam* & *Gaſſendicam* media ſit, omnes autem nonniſi in minutiis haud magni faciendis differant. Licet autem nulla inter me, *Gaſſendum* atque *Caſſinum* ſit controverſia de elevatione Poli Maſſilienſis; unusquisque tamen aliam inde elicuit conſequentiam pro obliquitate eclipticæ. *Gaſſendus* enim contra, quam a nobis factum eſt, mutationem in ecliptica nullam eſſe factam intulit, propterea quod minorem, quam opinabatur, reperiſſet. Contra *Caſſinus*, qui falſis rationibus nixus juſta majorem repererat, nihil omnino concluſit. Scilicet in linguis parum verſatus ſecutus eſt (vid. Commentarii Academiæ Regiæ ſcientiarum Anni 1692 p. 49) verſionem *Strabonis* Caſaubonianam, ubi verba λείποντα πέμπτῳ redduntur Gallice: moins cinq parties de l' as, hoc eſt, *minus quinque aſſis partibus*, cum verti debuiſſent (ut a nobis factum eſt,) *minus una quinta parte*. Mirum ſane eſt, *Caſaubonum*, qui *Strabonem* integrum vertit, non fuiſſe illius dicendi modo aſſuefactum: neque enim unquam lineam vel quantitatem aliquam in uncias dividit *Strabo*, ſed potius in partes ſexagenas, Aſtronomorum more. Non jam urgeo, contra ſenſum naturalem eſſe *Caſauboni* verſionem. Loquitur loco allegato *Strabo* de *Byzantio*; ſed non ſemel dicit, eandem proportionem

nem Gnomonis ad umbram inventam esse *Byzantii*, quam olim *Massiliæ* invenerat *Pytheas*. Supposuit deinde vir optimus *Cassinus*, in celebri illa observatione usum fuisse *Pytheam* Gnomone cum pila in vertice, quia *Plinius* autor est, Manlium Mathematicum tempore *Augusti* apici Gnomonis, quem *Cæsar* in campo Martio extrui jusserat, auratam pilam addidisse, cujus vertice umbra colligeretur in semetipsam. Sed nemo non videt, qui *Plinii* verba attentius legit, inventionem pilæ tribui *Manlio*, ut adeo plus quam 300 annis ante, eadem uti non potuerit *Pytheas*. Notum vero est Astronomis, quam differentiam afferat pila observationibus. Si enim pila adsit, & centrum ellipseos umbræ illius sumatur pro vertice gnomonicalis umbræ; habebitur vera centri solis altitudo: si pila non adsit, extremitas umbræ Gnomonis conici vel pyramidalis respondet altitudini limbi superioris: id quod non animadversum esse a veteribus, omnes hodie Astronomi fatentur, cum *Ptolemæus*, qui minimas quasque operationes in Observationibus Astronomicis recenset, ea de re fileat, multisque in locis conqueratur, quod extremitates verticum Gnomonum, maxime in bruma, discernere admodum sit difficile, manifesto satis indicio, quod Gnomonibus acutis usus fuerit. Tandem *Cassinus* loco supra citato p. 53 scribit, *Ptolemæum* altitudinem Poli Massilienſis statuere 43° 6′, cum tamen in omnibus MSC. Almagesti, quæ in Bibliotheca Regia servantur, æque ac in editione Græca Basileensi anni 1538 legatur $43\frac{1}{4}$ graduum, hoc est, 43° 15′. Notandum præterea, quod *Strabo* latitudinem Massilienſem accuratissime determinet. Dicit enim *Massiliam* distare ab æquinoctiali circulo 30300 stadiis, qualium 252000 æquant circumferentiam circuli maximi terrestris, seu 360 gradus; unde latitudo *Massiliæ* conficitur 43° 17′ 9″, a nostra ne integro quidem minuto primo aberrans. Corruit itaque universum systema, quod loco supra citato tam belle concinnavit *Cassinus*.

Veniamus jam ad *Pappum*, quem *Gassendus* & alii bene multi putant obliquitatem Ecliptiæ 23° 30′ supponere. Ait *Pappus*, sinum obliquitatis Ecliptiæ esse ad semidiametrum tropici, seu cosinum obliquitatis ut 10 ad 23. Ponamus *Pappum*

retinuiſſe obliquitatem Eclipticæ *Ptolemæi* 23° 51′ 20″ (neque enim quisquam perhibuit, *Pappum* proprias obſervationes inſtituiſſe, nec credible eſt, quod ea de re tacuiſſet, ſi tantam inter ſuam & *Ptolemæi* obſervationem diſcrepantiam animadvertiſſet) erit ſinus obliquitatis ad coſinum ut 40443 ad 91457, hoc eſt, ut 10 ad $22\frac{248}{40443}$ vel $22\frac{5}{8}$. Ergo *Pappus* iſtam rationem numeris integris exprimere non potuit, quam per 10 ad 23. Nequaquam igitur inde concludere licet, quod magno a *Ptolemæo* diſſenſu obliquitatem eclipticæ ſtatuerit 23° 30′.

Nunc ad aliorum Aſtronomorum obſervationes accedendum, ut appareat, num eandem obliquitatis diminutionem reſpectu intervalli temporis, quo factæ ſunt, reperiamus. Quodſi enim iſta diminutio ſemper tempori proportionalis reperiatur, ejus non modo realitatem, verum etiam quantitatem demonſtratam eſſe fatendum omnino erit. Antequam id fiat, dicendum mihi eſt, quanta hodie per meas obſervationes prodeat. Quadrans aſtronomicus quo utor, in Commentariis Academiæ Scientiarum A. 1714 deſcribitur, propria manu novoque modo diviſus, & loco dioptrarum teleſcopio cum micrometro inſtructus. In fine anni 1715 obſervavi multoties altitudinem meridianam maximam ac minimam ſtellæ polaris Pariſiis in ædibus meis, quas inveni adhibita correctione per refractionem 51° 3′ 35″ & 46° 38′ 44″: unde altitudo poli prodit 48° 51′ 10″. Diſtat domus mea ab Obſervatorio Regio ſecundum lineam meridianam 1008 hexapedis, quæ pro latitudinum differentia dant 1′ 4″: unde elevatio Poli in Obſervatorio prodit 48° 50′ 6″. In noſtris autem ædibus elevatio æquatoris eſt 41° 8′ 50″. Qua adhibita d. 22 Dec. 1615 ex obſervata altitudine limbi ſuperioris ſolis 17° 59′ 39″, per ſubtractionem refractionis 2′ 51″ & ſemidiametri ſolis Perigæi 16′ 22″ correcta, itemque d. 22 Jun. A. 1715 ex obſervata altitudine limbi inferioris 64° 21′ 49″, per ſubtractionem refractionis 24″ & additionem ſemidiametri ſolis Apogæi 15′ 49″ correcta, declinationem tropici reperi 23° 28′ 24″: qualis etiam prodit, ſi a maxima altitudine centri ſolis 64° 37′ 14″ ſubducas minimam

mam 17° 40′ 26″, & reſiduam tropicorum diſtantiam 46° 56′ 48″ biſeces.

Quod jam aliorum obſervationes attinet, *Eratoſthenes* annis ab hinc 1965 ſeu 250 ante æram vulgarem diſtantiam Tropicorum deprehendit $\frac{1}{83}$ Meridiani, hoc eſt, 47° 42′ 39″, adeoque obliquitatem Eclipticæ 23° 51′ 20″. Quodſi hinc auferas 20′ 38″, quæ ſecundum noſtram diminutionis hypotheſin 1965 annis conveniunt, relinquuntur pro obliquitate hodierna 23° 30′ 42″, quæ a vera 1′ 18″ diſſidet. Sin obliquitatem immutabilem ponas, *Eratoſthenes* in ſua obſervatione 23 minutis peccavit: quod de Aſtronomo paululum accurato ſuſpicari nefas.

Obliquitatem *Eratoſthenis* retinuerunt cum *Ptolemæo* omnes Aſtronomi usque ad *Almamonem* Kalipham, qui, teſte *Alfragano*, congregatis in eam rem viris doctis compluribus, & novis obſervationibus factis, eam definivit 23° 35′. Cum ab *Almamone* usque ad præſens tempus elapſi ſint anni 885, diminutio erit 8′ 51″ ſeu, rejectis 51″ propter refractionem antiquis ignoratam, 8′, atque hinc obliquitas præſens 23° 27′, quæ a vera aberrat 1′ 24″. Sed oſtendemus, errorem adhuc eſſe minorem, ſigillatim examinando illorum obſervationes, quas retulit *Ibn Jonis Arabs.* Nimirum obſervatio altitudinis ſolis facta eſt A. 338, obſervatio minimæ A. 337 *Jezdegerdis*, & quidem *Bagdadi* ſub latitudine 33° 20′. Hæc in 29° 48′ ♐ adhibita parallaxi deprehenſa eſt 33° 5′; illa vero in 10′. ♋ fuit 80° 15′. Parallaxis horizontalis, qua uſi ſunt, *Ptolemaica* erat 2′ 57″: quamobrem auferri debent ab altitudine maxima 36″, a minima 2′ 24″, ut prodeat maxima obſervata 85° 14′ 24″, minima 33° 2′ 36″, a qua ſunt auferenda pro parallaxis & refractionis veræ differentia 1′ 22″, ut relinquatur altitudo minima vera 33° 1′ 14″. Cum ex altitudinibus ſic correctis reſultet obliquitas eclipticæ illo tempore 24° 36′ 31″; adhibita diminutione pro 746 annis 7′ 50″, erit hodierna 23° 28′ 51″ noſtram 27 tantum ſecundis ſuperans. Per hanc reformationem invenimus elevationem veram Poli *Bagdadenſis* 33° 22′ 15″.

Mabo-

Mahomet Albategnius eodem tempore, quo *Almamon*, in civitate *Aracta* ſub latitudine 36° obliquitatem Eclipticæ 23° 35′ obſervavit, uſus (quod diſerte monuit) altitudinibus per parallaxin emendatis, quæ veram 1½ min. circiter minuit, ut modo vidimus.

Arzachel Hiſpanus A. 1070 æræ Chriſtianæ obſervavit *Toleti* in Hiſpania obliquitatem Eclipticæ 23° 34′, quæ ſi ad elevationem æquatoris *Toletanam* 50° 5′ addatur, prodibit altitudo ſolis in ſolſtitio æſtivo 73° 39′; ſi ab eadem dematur, altitudo in brumali 26° 31′. Quodſi porro ibi refractio 15″ hic vero 1′ 54″ auferatur; reſtabunt altitudines veræ 73° 38′ 45″ & 26° 29′ 6″, quæ dant obliquitatem eclipticæ illius temporis 23° 34′ 50″. Si denique ab ea ſubduxeris diminutionem 6′ 27″, annis 645 convenientem, habebis obliquitatem præſentem 23° 28′ 24″ uno tantum ſcrupulo ſecundo a noſtra deficientem.

Thebit Ben-Choræ etiam in Hiſpania A. 1150 & *Almæon*, filius *Almanſoris*, obſervarunt obliquitatem Eclipticæ 23° 33′ 30″, id eſt, 30″ minorem quam *Arzachel*. At eorum obſervationes 80 annis ſunt poſteriores; invenerunt ergo illam diminutionem, quæ 50 annis competebat, errorem admittentes 18″, quanta eſt diminutio 30 annorum.

Prophatius Judæus, anno 1300 hoc eſt annis 230 poſt *Arzachelem*, invenit obliquitatem iſtam 23° 32′, ſeu duobus minutis minorem quam *Arzachel*, errore itidem 18″ non ſuperante.

Ex obſervationibus *Regiomontani* atque *Waltheri* mediam ſumam, eamque anno intermedio attribuam. Sic mediam chordam anguli diſtantiæ ſolis a Zenith invenio 44885 partium, cujus dimidium eſt ſinus 12° 58′ 5″. Hujus duplum 25° 56′ 10″ cum ſit diſtantia ſolis a Zenith, addita refractione 24″, ſummæ complementum exhibet altitudinem ſolis veram in ſolſtitio æſtivo 64° 3′ 26″. Similiter pro altitudine brumali media inter chordas obſervationum 7 annorum reperitur 118779 partium, cujus dimidium eſt ſinus 36° 26′. Inde ut ante, adhibita refractione 3′, elicitur altitudo ſolis in ſolſtitio brumali 17° 5′ 9″, atque ex his altitudinibus obliquitas quæſita

Digitized by Google

ſita 23° 29′ 13″. Ab anno intermedio obſervationum 1490 usque ad A. 1715 elapſi ſunt anni 225, quibus convenit diminutio 2′ 25″. Emerget igitur obliquitas hodierna 23° 27′, adeoque error unius ac dimidii circiter minuti. Hic ſolus omnium Aſtronomorum tantum errorem dedit, nec vero multum ego fido illius obſervationibus, qui 14 minutis primis in elevatione poli urbis *Romæ* aberravit: eam enim facit 42° 8′, cum ſit tantum 41° 54′.

Princeps Haſſiæ annis 1561, 1564 & 1565 d. 12, 11 & 10 Jun. altitudinem Solis meridianam obſervavit 62° 12′, hoc eſt, demtis 27″ pro refractione 62° 11′ 33″. Idem A. 1566 d. 13 Decemb. deprehendit altitudinem Solis 15° 12′, hoc eſt, refractione 3′ 25″ ſublata, 15° 8′ 35″. Inde reſultat, adhibita diminutione 1′ 30″ pro annis 150, obliquitas Eclipticæ præſens 23° 30′. Sed hæ ſunt primæ Principis obſervationes, quas non pro tam accuratis venditat, quam poſteriores, quæ ſequuntur. A. 1568 d. 12 Jun. itemque annis 1569, 1574, 1575, 1578 & 1580 altitudo Solis fuit 62° 12′, hoc eſt, refractione 27″ ſubtracta, 62° 11′ 33″. A. 1572 d. 11 Dec. eadem obſervata 15° 14′. Ergo demta refractione 3′ 24″, fuit 15° 10′ 36″, adeoque obliquitas Eclipticæ 23° 30′ 28″, unde diminutione 1′ 24″ pro 143 annis ſublata, prodit hodierna 23° 29′ 4″.

Iuſto Byrgio Caſſellis obſervante A. 1592 d. 11 Decemb. altitudo Solis fuit 15° 15′ 30″ ſeu, demta 3′ 24″ refractione, 15° 12′ 6″: ſed A. 1594 d. 10 Jun. altitudo meridiana fuit 62° 10′ 22″, hoc eſt, refractione 27″ ſublata, 62° 9′ 55″. Hinc prodit obliquitas eclipticæ 23° 28′ 55″, quæ, diminutione 1′ 15″ pro 124 annis facta, dat hodiernam 23° 27′ 40″.

Copernici obſervationes non parum animos multorum Aſtronomorum torſerunt, maxime *Tychonis de Brahe*, propterea quod ſolus obliquitatem eclipticæ adeo parvam faciat, ut, quamvis abhinc plus quam 175 annis inſtitutæ ſint ipſius obſervationes, nihilominus eam minorem hodierna ſtatuat: quod quidem operæ pretium eſt examinare. Altitudo poli *Fruemburgi*, ubi *Copernicus* obſervavit, ipſo obſervante eſt 54′ 19′ 30″,

obliquitas vero eclipticæ 23° 28′ 8″, unde elicitur altitudo apparens Tropici ♋ 59° 8′ 38″ quæ refractione conveniente 30″ mulctata dat veram 59° 8′ 8″. Altitudo apparens ♑ ibidem eſt 12° 12′ 21″, quæ refractione 4′ 19″ mulctata dat veram 12° 8′ 3″. Hinc reſultat obliquitas eclipticæ iſtius temporis 23° 30′ 3″. Cum *Copernicus* A. 1543 fuerit mortuus, ponamus eum obſervaſſe obliquitatem Eclipticæ A. 1540. Quodſi ergo dematur diminutio 1′ 45″ annis 175 conveniens; emergit præſens 23° 28′ 18″, ſex tantum ſcrupulis ſecundis a noſtra diſcrepans. Conveniunt igitur jam tanti Aſtronomi obſervationes cum cæteris, quæ hactenus tantum diſcrepare videbantur. Oriebatur differentia a magna latitudine *Fruemburgi*, ubi ignotæ Aſtronomis illius temporis refractiones in tropico hiemali erant valde ſenſibiles, ac multo magis elevabant tropicum iſtum, quam æſtivum, unde magna diſtantiæ Tropicorum diminutio oriebatur, quæ per tabulas refractionum correcta cum ceteris obſervationibus congruit.

Tycho, Aſtronomorum Coryphæus obſervavit Uraniburgi altitudinem apparentem meridianam Solis A. 1584 d. 11 Jun. 57° 35′ 30″, A. 1585 d. 11 Jun. 57° 35′ 20″, A. 1586 d. 12 Jun. 57° 35′ 30″, per quadrantem volubilem 57° 35′ 45″, per *Tychonicum*, ut ipſe vocat, 57° 35′ 45″ & per alium adhuc quadrantem 57° 35′ 50″. Inter omnes iſtas intermedia erit, 57° 35′ 35″, a qua ſi auferatur refractio 32″ altitudo vera media erit 57° 35′ 3″. Hieme A. 1584 d. 11 Dec. obſervavit eam per volubilem quadrantem 10° 41′ 20″, per magnum ferreum 10° 41′ 10″. Ablata igitur refractione 4′ 56″, altitudo brumalis media vera 10° 36′ 14″. Unde elicitur obliquitas eclipticæ 23° 29′ 25″, quæ, diminutione 120 annorum, quæ eſt 1′ 12″ ablata, degenerat in hodiernam 23° 28′ 13″ a noſtra 11 tantum ſcrupulis ſecundis diſcrepantem. Ex hiſce obſervationibus determinamus veram latitudinem Uraniburgi 55° 54′ 20″, fere ut invenit *Picartus*.

Hevelius A. 1661 d. 11 Jun. ſt. v. obſervavit altitudinem Solis meridianam Gedani 59° 7′ 10″, quæ, ablata refractione 29″ exhibet veram 59° 6′ 41″, & d. 11 Dec. ejusdem anni 12° 12′ 45″, quæ refractione 4′ 18″ mulctata tranſit in veram

ram 12° 8′ 27″. Quamobrem obliquitas eclipticæ illius temporis 23° 29′ 7″, atque hinc porro, habita ratione diminutionis 33″ in 55 annis, hodierna 23° 28′ 34″, 10 tantum ſecundis noſtram ſuperans.

Flamſtedius per quadrantem magnum muralem 7 pedum radio, teleſcopio inſtructum, altitudinem meridianam Solis apparentem A. 1691 d. 11 Jun. obſervavit, 62° 1′ 0″ hoc eſt, habita refractionis 27′ ratione, 62° 0′ 33″, & d. 11 Dec. A. 1697, 15° 6′ 30″, d. 11 Dec. A. 1695 & d. 10 Dec. A. 1689 15° 6′ 25″, hoc eſt, refractione 3′ 26″ ſubducta, 15° 3′. Eſt ergo obliquitas Eclipticæ illius temporis 23° 28′ 46″, quæ, habita ratione diminutionis 14″ pro 24 annis exhibet hodiernam 23° 28′ 32′, a noſtra 5 tantum ſecundis diſtantem. Latitudo autem Grenowici inde eruitur 51° 28′ 14″.

Richerius in libro Itinerum Academiæ Regiæ ſecundum *Caſſini* calculum invenit iſtam obliquitatem in inſula Cayenna 23° 28′ 54″ A. 1672. Quare, facta diminutione 26″ in annos 54, hodierna 23° 28′ 28″ noſtram nonniſi 4 ſcrupulis ſecundis ſuperans.

Tandem *Blanchinus*, Pontificis Camerarius, hujus Academiæ Socius, eandem ope magni Gnomonis, quem Pontifex in thermis Diocletiani erigi curavit, obliquitatem Eclipticæ deprehendit 23° 28′ 25″. Cum iisdem tabulis refractionum ac parallaxeos uſus fuerit ac ego, nulla correctione indiget ipſius obſervatio. Atque adeo conſtat obliquitatem Eclipticæ hujus ævi eſſe 23° 28′ 24″, ut illam determinavi.

Ad calcem hujus diſſertationis omnium Aſtronomorum obſervationes in Tabula apponimus, ut uno intuitu differentia ac mutatio illius obliquitatis animadvertatur, quæ ſemper tempori, quo factæ fuerunt obſervationes, proportionalis reperietur: quod in pari argumento pro vera demonſtratione haberi debet, neque enim ullo alio ſyſtemate differentia iſta explicari poteſt. Nec vero ego moror illos, qui omnium Aſtronomorum obſervationes pro parum accuratis habent ac differentiam iſtam in errorem rejiciunt, quaſi ipſi ſoli eſſent oculati. Qui autem fieri poſſet, ut omnes Aſtronomi, ne uno quidem excepto,

ſemper in exceſſu peccaſſent ? Non licet ad poli mutationem confugere, quaſi terra motum ſuum diurnum non continuo circa eundem polum perficeret: hoc enim & veriſimilitudini, & experientiæ omnino repugnat. Certe altitudo Poli Maſſilienſis a Strabone relata, quam dubio procul ex *Pytheæ* obſervationibus hauſit, a noſtris obſervationibus ne uno quidem minuto differt, nec vix aliquot ſcrupulis ſecundis noſtra obſervatio a *Gaſſendica* & *Caſſiniana* diſtat.

Facile autem diminutio iſta phyſice explicatur: Quæ enim vocatur obliquitas eclipticæ, æquatoris potius eſſet dicenda, utpote circuli terreſtris. Mobiles cum *Copernico* omnes circulos terreſtres ſupponimus, cœleſtibus motum omnem adimimus. Unde ad explicandam diminutionem iſtam ſufficit ſupponere, æquatorem ad eclipticam ſingulis ſeculis uno minuto primo gradus accedere, ſeu, quod perinde eſt, polos æquatoris ad polos eclipticæ eadem quantitate accedere. Hæc approximatio noſtræ mutationi ſatisfaciet, quemadmodum ejusdem axis terræ retrogradatio anticipationem punctorum æquinoctialium parit, immotis interea ſtellis fixis, æque ac Apogæo Solis. Quodſi olim ſemper eadem proportione obliquitas eclipticæ minuatur, elapſis 140 annorum millibus æquator cum plano Eclipticæ coincidet: unde maxima rerum oboriretur mutatio, cum nulla amplius eſſet tempeſtatum viciſſitudo, ſed ver perpetuum in zonis temperatis, adeoque non alia anni forma, quam ſiderei, nunc ſolis Aſtronomis cogniti, quem metitur revolutio Solis integra in orbita ſua ab Apogæo ad Apogæum. Admiſſa hac diminutione, dies æſtivi continuo decreſcent, hiemales augebuntur, amplitudines ortivæ & occiduæ Solis in Solſtitiis minuentur, ut adeo optimus eſſet diminutionem iſtam obſervandi modus per ortum vel occaſum Solis in Solſtitiis ope alicujus montis vel rupis longinquæ.

Traditionem ab Ægyptiis manantem nobis conſervavit *Herodotus*, quod ecliptica fuerit ad circulum æquinoctialem perpendicularis. Unde apparet, olim Ægyptios diminutionem obliquitatis Eclipticæ agnoviſſe, illosque eam obſervaſſe veriſimile eſt. Refert *Diodorus Siculus*, quod *Chaldæi* tam antiquas

quas obſervationes ſe habere jactaverint, ut a primis ſuis obſervationibus usq; ad ingreſſum *Alexandri* M. in Babylonem 403 millia annorum numerarent. Equidem mihi non perſuadeo, ipſos obſervationes tam antiquas habuiſſe: ſed quod locum huic commento dare potuit, nihil aliud eſt quam longiſſima aliqua motus cujusdam cœleſtis periodus, ad cujus initium principium obſervationum ſuarum, ſeu forte etiam mundi referebant; quemadmodum hodie non pauci inveniuntur, qui creationem mundi huic anno tribuunt, quo Apogæum Solis in principio Arietis verſabatur, quod a Chronologia ſeptuagintavirali parum differt. Nulla autem tam diuturna periodus inter motus cœleſtes, quam noſtra, reperiri poteſt, quippe obliquitatis Eclipticæ mutatio ſingulis ſeculis unum minutum primum non ſuperat. Sed oſtendamus idem paulo apertius. Ab ingreſſu *Alex.* M. in Babylonem elapſi ſunt anni circiter 2000, quo adeo tempore obliquitas eclipticæ, hodiernam ſuperans 20 tantum minutis, erat $23^{\circ}\,48'\,30''$. Hujus complementum $66^{\circ}\,11'\,30''$ eſt iter a polis eclipticæ confectum, ſiquidem initio periodi axis terreſtris cum plano Eclipticæ coincidere ſupponatur, intervallum efficiens 397150 annorum Julianorum, ſi progreſſus fiat unius minuti primi per ſingula ſecula: ſed anni Ægyptii antiquiſſimi tantum 360 conſtabant diebus (quicquid contra dicat *Petavius*), ut videre eſt apud *Scaligerum*, *Kircherum*, *Diodorum Siculum*, in notis *Golii* ad *Alfraganum*, in libro *Plutarchi* de *Iſide* & *Oſiride* &c. & ex ambitu murorum Babyloniorum concluditur, qui erant 360 ſtadiorum & uno anno ædificati fuerant, ſingulis diebus ſtadio uno confecto; itemque ex numero ſacerdotum ſeu Aſtronomorum Memphiticorum, qui erant 360, unoque die tantum ſingulis annis ſinguli obſervabant. Ergo intervallo 397150 annorum Julianorum, qui ſunt ad Ægyptiacos in ratione $364\frac{1}{4}$ ad 360, reſpondent anni Ægyptiaci antiqui 402942, qui ſane numerus a periodo *Chaldæorum* 403000 annorum nonniſi 58 annis differt, miro in tanta periodo conſenſu.

Concludo itaque *Chaldæos* non ſolum mutationem obliquitatis Eclipticæ obſervaſſe, ſed etiam quantitatem iſtius mutationis agnoviſſe: id quod mirum videri non debet ob antiquiſſimas ac continuas eorum obſervationes.

TABULA DIMINUTIONIS OBLIQUITATIS ECLIPTICÆ.

	Anni ante. Ch	Obliquitas non correcta	Obliquitas correcta	Anni elapsi	Differentia ab hodierna	Error observationum
Pytheas	360	23 49′ 10″	23 49 10	2075	21′ 0″	
Eratosthenes	200	23 51 20	13 51 20	1965	23′ 30″	1′18″ per Exceſſ.
Almamon	post C. 830	23 35 0	23 36 31	885	8 6	1′24 per defect.
Albategnius	969	23 35 0	23 36 31	746	7 50	0 17 per Exc.
Arzachel	1070	23 34 0	23 34 50	645	6 26	0 1 per Exc.
Thebit benCoræ	1150	23 33 30	23 34 17	550	5 53	0 3 per Exc.
Almæon	1150	23 33 30	23 34 17	550	5 53	0 3 per Exceſſ.
Prophatius	1300	23 32 0	23 32 50	415	4 25	0 17″ per Exc.
Regiomontanu	1490	23 29 13	23 29 13	225	0 49	1′26″ per defec.
Copernicus	1540	23 28 8	23 30 3	175	1 39	0 6″ per defect.
Prin. Haſſiæ	1575	23 30 28	23 30 28	140	2 0	0 40″ per defec.
Tycho Brahæus	1595	23 29 25	23 29 25	120	1 1	0 11″ per defec.
Juſt. Byrgius	1592	23 28 55	23 28 55	123	0 31	0 44 per defec.
Hevelius	1661	23 29 7	23 29 7	54	0 43	0 17″ per exc.
Flamſtedius	1691	23 28 32	23 28 32	24	0 8	0 7″ per defec.
Richerius	1672	23 28 54	23 28 54	44	0 30	0 4″ per exc.
Blanchinus	1703	23 28 35	23 28 25	12	0 1	0 7″ per defec.
per meas obſervat.	1715	23 28 24	23 28 24	0	0	0

NIC.

Digitized by Google

NIC. BERNOULLI, MATH. PROF. PATAVINI, Tentamen ſolutionis generalis Problematis de conſtruenda Curva, quæ alias ordinatim poſitione datas ad angulos rectos ſecat.

CUm Celeb. Hermannus noſter in Supplemento ſolutionis ſuæ, quod menſe Julio ſuperioris Anni in his Actis edidit, aliis quoque in ſolutionem hujus Problematis inquirendi voluptatem relinquere voluerit; haud incongrue me facturum exiſtimavi, ſi & ego regulæ noſtræ (illius ſcilicet, quam Cl. Hermannus in Actis 1717 propoſuit, quæque non differt ab ea, quam, uti conſtat ex narratione Patruelis mei in Actis 1718 p. 259 ante triennium cum Nobil. Monmortio communicavi, neque ab ea, in quam jam olim inciderunt Leibnitius & Patruus meus) defectum aliquatenus ſupplerem. Dico *aliquatenus*; exiſtimo enim, generalem Trajectoriarum conſtructionem dari non poſſe, ne quidem conceſſis Curvarum quadraturis; ſecus ac exiſtimat Cl. Hermannus, qui, ut ſpero, haud ægre feret, quod hic moneam, duo præcipue in ejus ſupplemento deſiderari, quæ obſtant, quo minus pro ſolutione generali haberi poſſit. Primum eſt, quod pro generali æquatione Curvarum ſecandarum aſſumit $dx = pdy$, ubi p datam ſupponit quomodocunque per y & conſtantes; cum tamen ſupponere debuiſſet datam per x, y, & conſtantes. Alterum eſt, quod credam, errorem irrepſiſſe in ipſam æquationem $\text{Log. } c - \text{Log. } a = \int (qqdy : y + pspdy)$, quam nobis ſuppeditat pro conſtructione generali Trajectoriæ quæſitæ: nam applicanti mihi hanc formulam ad caſus particulares nunquam ſe obtulit vera ſolutio, nequidem in caſibus ſimpliciſſimis, quando ex. gr. lineæ ſecandæ ſunt lineæ rectæ ex communi vertice egredientes, aut Parabolæ ex eodem vertice & ſuper eodem axe deſcriptæ, quarum Trajectoriæ, ut notum, ſunt Circuli vel Ellipſes concentricæ. Imo ne quidem in exemplo ab ipſo Cl. Hermanno allato res mihi ſucceſſit; ipſe quidem veram ſolutionem tandem elicuit, ſed applicatione, ut mihi videtur, illegitima. Regula, quam ipſe præſcribit, ſic ſe habet: " Aptandæ ſunt in Logarithmica duæ ordinatæ a & c, atque

„que in Curva, cujus abſciſſæ y, ordinatæ vero ſint $qq : y + pſpdy$ (pono $pſpdy$ loco $ſpdy$, ut corrigam errorem a typographo commiſſum) abſcindenda area proportionalis diſtantiæ „applicatarum illarum Logarithmicæ; abſciſſa hujus areæ dabit ordinatam, ejusque valor in æquatione $x = ſpdy$ ſubſtitutus „abſciſſam Trajectoriæ quæſitæ in puncto interſectionis ejus & curvæ ſecandæ. „ Jam vero in applicatione hujus regulæ ad exemplum citatum invenit $qqdy : y + pſpdy = dR : \overline{1-m}R$, ubi $dR = \overline{1-m}a^{2m}pdy : y^{2m} = \overline{1-m}a^{2m}dy : y^m\sqrt{(a^{2m}-y^{2m})}$; porro invenit Log. c − Log. $a = \frac{1}{1-m}$ Log. $R - \frac{1}{1-m}$ Log. a, ergo ſecundum præſcriptum regulæ deberet in Curva, cujus abſciſſæ y, ordinatæ vero ſint $qq : y + pſpdy$ i. e. in hoc exemplo $dR : \overline{1-m}Rdy$, abſcindi area proportionalis Log. c − Log. a, i. e. $\frac{1}{1-m}$ Log. $R - \frac{1}{1-m}$ Log. a, quod non video quomodo conveniat cum concluſione Hermanniana, quæ hæc eſt: *ergo ſi in Curva cujus abſciſſæ y, & applicatæ ſint* $\overline{1-m}\,a^{2m} : y^m\sqrt{(a^{2m}-y^{2m})}$ i. e. $dR : dy$, *abſcindatur area* $= a^m c^{1-m}$ i. e. $= R$, *areæ hujus abſciſſa y dabit ordinatam trajectoriæ quæſitæ.* Rogatur itaque Cl. Hermannus, ut aut errorem (ſi quis ſit) in regula ſua corrigere, aut verum ejusdem ſenſum, quem fortaſſis non aſſecuti ſumus, explanare, modumve eam ad alia exempla applicandi nobis aperire velit.

Ut autem meum Trajectorias conſtruendi modum exponam, communicabo hic geminam regulam, quarum una ſervit pro iis caſibus, in quibus haberi poteſt æquatio differentialis completa Curvarum ſecandarum; altera vero ſervit pro aliquibus illorum caſuum, in quibus Curvarum ſecandarum natura per æquationem differentialem incompletam exprimitur. Voco autem æquationem differentialem Curvarum ſecandarum *completam* illam, quæ exprimit relationem, quam habent inter ſe differentialia, non tantum coordinatarum Curvarum ſecandarum, ſed & parametri variabilis, ſive ejus lineæ, quam Cl. Hermannus *modulum* appellat. Æquationem vero diffe-

differentialem *incompletam* voco illam, quæ exprimit tantum relationem, quæ eſt inter differentialia coordinatarum unius ex Curvis ſecandis, parametro ſive modulo manente conſtante. Æquationem differentialem completam Curvarum ſecandarum generaliter deſigno hoc modo $dx = pdy + qda$, incompletam hoc modo $dx = pdy$, in quibus æquationibus literæ x & y denotant coordinatas Curvarum ſecandarum, a parametrum variabilem, p & q quantitates datas quomodocunque per x, y, a, & conſtantes.

His tanquam definitionibus præmiſſis regulam meam primam ſic enuntio: Logarithmus quantitatis $\surd(1+pp):p$ differentietur ſumendo y conſtantem & parametrum a variabilem, & ſubſtituendo pro dx ejus valorem qda, poſtea inventa differentialis iterum integretur ſumendo etiam y variabilem, & ſubſtituendo, ubi opus fuerit, valorem harum æquationum $dx + ppdx = qda$ & $dy + ppdy = -pqda$, integralis (ſi qua haberi poſſit) habeatur pro Logarithmo cujus numerus vocetur n, per hanc quantitatem n dividatur quantitas q, & ex quotiente, poſtquam pro x ſubſtitutus fuerit ejus valor expreſſus in y, a, & conſtantibus, ejiciantur omnes illi termini, in quos ingreditur y, reſidui per da multiplicati ſumatur integralis, quæ ponatur $= A$. Quo facto ſi in Curva, cujus abſciſſæ ſint $= y$, & ordinatæ, quas vocabo $z = (1+pp):pn$, abſcindatur area $= C - A$, ubi per C intelligo quantitatem arbitrariam conſtantem pro ſingulis ejusdem Trajectoriæ punctis; areæ hujus abſciſſa y dabit ordinatam Trajectoriæ quæſitæ in puncto interſectionis ejus & Curvæ ſecandæ.

Altera regula, quæ corollarium eſt præcedentis, locum tantum habet in iis Curvis ſecandis tranſcendentibus, quarum æquatio differentialis incompleta $dx = pdx$ ita comparata eſt, ut quantitas $\surd(1+pp):p$ multiplicatione componatur ex duobus factoribus, quos nominabo B & $\surd$, quorum ille datus ſit per a & conſtantes, hic per y & conſtantes. In his caſibus conſtruenda eſt Curva, in qua abſciſſis exiſtentibus $= y$ applicatæ z ſint $= (1+pp):pB$, & reliqua peragenda ut prius, cum hoc tamen diſcrimine, quod loco fractionis $qda:n$, quæ ſervit pro inveni-

enda quantitate A, hic adhiberi debeat fractio ista $dE : B$, ubi per E intelligitur distantia variabilis puncti intersectionis Curvarum secandarum cum axe a puncto quopiam dato, ex quo nempe sumitur initium abscissarum Trajectoriæ quæsitæ; datur autem illa distantia E per a & constantes: quare hic area abscindenda semper erit $= C - \int dE : B$, adeoque constans, si Curvæ secandæ omnes transeant per idem axis punctum. Utramque regulam exemplis aliquot illustrare conabor.

Exempl. 1. Sit æquatio Curvarum secandarum $dx = y^m dy : \sqrt{(a^{2m} - y^{2m})}$, ut in exemplo quod Leibnitius proposuit in Act. 1715 pag. 226 hic $p = y^m : \sqrt{(a^{2m} - y^{2m})}$, & $\sqrt{(1+pp)} : p = a^m : y^m$, adeoque per regulam secundam erit applicata Curvæ construendæ sive $z = (1+pp) : pB = a^m : y^m \sqrt{(a^{2m} - y^{2m})}$, & area abscindenda constans, si Curvæ secandæ omnes commune habeant principium; quæ solutio apprime consentit cum solutione priore Patrui mei recensita ab ipsius Filio in Actis 1718 pag. 253.

Exempl. 2. Sint Curvæ secandæ eædem, quæ in præcedenti exemplo, sed eo situ positæ, ut distantia puncti ejusdem dati in axe a principio cujusque Curvæ secandæ sit æqualis parametro a. Hic eadem Curva quæ antea construi debet, sed area abscindenda erit $= C - \int dE : B = C - \int da : a^m = C + 1 : \overline{m-1}\, a^{m-1}$.

Exempl. 3. Sit æquatio Curvarum secandarum $x = a + \int p dy$, ubi p significet quantitatem quamcunque compositam ex y & constantibus. Tales Curvæ omnes nihil aliud sunt, quam una eademque Curva super axe sua ita mota, ut singula ejus puncta describant lineas rectas axi parallelas. Hic quantitates singulæ q, n, B, æquales sunt unitati, & $E = a$; ideoque erit ordinata Curvæ construendæ $z = (1+pp) : p$, & area abscindenda $= C - a$.

Exempl. 4. Sint Curvæ secandæ Parabolæ dati gradus, sed diversarum parametrorum habentes eundem verticem & axem, quarum æquatio generalis sit $y^m = a^{m-1} x$, cujus differentialis completa est $my^{m-1} dy = \overline{m-1}\, a^{m-2} x da + a^{m-1} dx$; hic $p = my^{m-1} : a^{m-1} = mx : y$, & $q = \overline{1-m}\, x : a$, & $\sqrt{(1+pp)} : p = \sqrt{(yy + mmxx)} : mx$, cujus Logarithmus si differentietur sumendo y con-

Exempl. 7. Sint Curvæ ſecandæ Logarithmicæ diverſarum ſubtangentium ſuper eodem axe & per idem punctum ductæ, quarum æquatio generalis ſit $x = a$ Log. y, cujus differentialis completa eſt $dx = ady : y + da$ Log. y, ubi $p = a : y$ & $q =$ Log. y, & $\sqrt{(1+pp)} : p = \sqrt{(yy+aa)} : a$, cujus Logarithmus per regulam primam differentiatus dat $ada : (yy+aa) - da : a$, quod iterum ope æquationis $dy + ppdy = -pqda$ reducitur ad $-dy : (y$ Log. $y) - da : a$, ergo integrando erit Log. Logarithmi $1 : y -$ Log. $a =$ Log. n, & proinde $n = 1 : a$ Log. $y = 1 : x$, & $z = (1+pp) : pn = (yy+aa)$ Log. $y : y$, & area abſcindenda = conſtanti.

Exempl. 8. Sit æquatio Curvarum ſecandarum $x = \int dy \sqrt{(bb-yy)} : \sqrt{(aa+yy)}$, ubi $p = \sqrt{(bb-yy)} : \sqrt{(aa+yy)}$ & $\sqrt{(1+pp)} : p = \sqrt{(aa+bb)} : \sqrt{(bb-yy)}$; hinc per regulam ſecundam eſt $B = \sqrt{(aa+bb)}$ & $z = (1+pp) : pB = \sqrt{(aa+bb)} : \sqrt{(aa+yy)} . \sqrt{(bb-yy)}$, & area abſcindenda = conſtanti.

Exempl. 9. Sint Curvæ ſecandæ Parabolæ habentes eundem axem, ſed parametros æquales reſpectivis verticum a puncto dato diſtantiis, quarum æquatio generalis ſit $yy = ax + aa$, cujus differentialis completa eſt $2ydy = adx + xda + 2ada$, quapropter $p = 2y : a$, & $q = (x+2a) : x - a = (yy+aa) : -aa$, & $\sqrt{(1+pp)} : p = \sqrt{(4yy+aa)} : 2y$, cujus Logarithmus more ſolito differentiatus eſt $ada : (4yy+aa)$, qui mediante æquatione $dy + ppdy = -pqda$ reducitur ad $da : a + 2dy : y - (8ydy + 4ada) : (-yy - aa)$, proinde integrando habetur Log. $a + 2$ Log. $y - 2$ Log. $(2yy - aa) =$ Log. n, unde $n = a^2 y : (4y^4 - 4aayy + a^4)$, & $z = (1+pp) : pn = (16y^6 - 12aay^4 + a^6) : 2aay^3$. Area abſcindenda ſic invenitur: quia $q : n = (yy+aa) . (4y^4 - 4aayy + a^4) : -a^2yy = -4y^4 : a^2 + 3a - a^3 : yy$, erit rejectis terminis, in quibus y reperitur, reſidui per da multiplicati integralis $= \int 3ada = 3aa : 2 = A$, & per conſequens area abſcindenda eſt $= C - 3aa : 2$.

Exempl. 10. Sit æquatio Curvarum ſecandarum $x = \sqrt{(bb + 2byy : a)}$, æquatio nempe ad infinitas hyperbolas ejusdem verticis & centri, cujus exempli ſolutionem a Patruele meo exhibitam

Digitized by Google

bet. Nimirum $\int a^m dy : y^m \sqrt{(a^{2m}-y^{2m})} = \sqrt{(a^{2m}-y^{2m})} : \overline{1-m}a^m y^{m-1} + \int y^m dy : \overline{1-m}a^m \sqrt{(a^{2m}-y^{2m})} = \sqrt{(a^{2m}-y^{2m})} : \overline{1-m}a^m y^{m-1} + x : \overline{1-m}a^m = C$, aut quod ob quantitatem C arbitrariam eodem recidit $\sqrt{(a^{2m}-y^{2m})} : a^m y^{m-1} + x : a^m = C$. Sed ex natura Trajectoriæ eſt $dy = -pdx = -y^m dx : \sqrt{(a^{2m}-y^{2m})}$, quarum duarum æquationum ope ſi parameter a eliminetur, habebitur $(xdy-ydx) : y^m \sqrt{(dx^2+dy^2)} = (xdy-ydx) : y^m ds = C$, prorſus ut invenit Hermannus.

In *exemplo* 4 expreſſio areæ abſcindendæ eſt hæc $C = \int (a^{2m-2} ydy + mmy^{2m-1} dy) : ma^{2m-2} = (a^{2m-2} yy + my^{2m}) : 2ma^{2m-2} = yy : 2m + y^{2m} : 2a^{2m-2}$, ſive quia conſtans C arbitraria eſt, $C = yy : m + xx$; quare Trajectoriæ hujus exempli ſunt Ellipſes concentricæ, quarum latus rectum ad latus transverſum ut m ad 1.

In *exemplo* 9 expreſſio areæ abſcindendæ eſt $C - 3aa : 2 = \int (16y^6 dy - 12aay^4 dy + a^6 dy) : 2aay^3 = \int (8y^3 dy : aa - 6ydy + a^4 dy : 2y^3) = 2y^4 : aa - 3yy - a^4 : 4yy$, hinc $C = (8y^6 - 12aay^4 + 6a^4 yy - a^6) : 4aayy = (\overline{2yy-aa}^3) : 4aayy$, aut etiam extrahendo radicem quadratam $C = (2yy-aa)^{\frac{3}{2}} : 2ay$. Sed æquatio integralis Curvarum ſecandarum eſt $yy = ax + aa$, hinc $a = \sqrt{(\frac{1}{4}xx+yy)} - \frac{1}{2}x$, quo valore ſubſtituto reperietur $C = (yy - \frac{1}{2}xx + x\sqrt{\frac{1}{4}xx+yy})^{\frac{3}{2}} : (-x\sqrt{} + y\sqrt{xx+4yy})$ pro æquatione Curvæ, quæ ad angulos rectos ſecat Parabolas ſuper eodem axe conſtructas, & habentes parametros æquales diſtantiis verticum ſuorum a puncto axis dato, poſito hoc punctum datum eſſe ſitum intra Parabolas ſecandas. Patruus meus in Comment. Acad. Regiæ Scient. Pariſ. A. 1702 pag. 294 & poſt eum Gabriel Manfredius in fine Libri *de Conſtructione æquationum differentialium* dederunt æquationem talium Trajectoriarum in hypotheſi, quod punctum datum reſpiciat convexitatem Parabolarum.

Schol. 3.

Ex eadem expreſſione areæ abſcindendæ elici poteſt alius modus conſtruendi Trajectorias quæſitas, inveniendo nempe pro qualibet Curva ſecanda, cujus parameter a invariata concipitur,

Linea recta ad datum punctum datæ rectæ lineæ æqualem rectilineum angulum constituere.

Sit data recta linea AB, punctum autem datum sit A, rectilineus vero angulus datus sit DCE. Oportet igitur ad datum punctum A datæ rectæ lineæ AB æqualem rectilineum angulum constituere.

Sumantur in utraque ipsarum CD, CE quælibet puncta D, E, & jungatur DE. Ex tribus autem rectis lineis, quæ sunt æquales ipsis CD, DE, & DE, constituatur triangulum AFG, ita ut CD quidem ipsi AF sit æqualis, CE vero ipsi AG, & præterea DE ipsi FG. Quoniam igitur duæ CD, CE duabus AF, AG æquales sunt, altera alteri, & basis DE basi FG æqualis, erit angulus DCE angulo FAG æqualis.

Ad datum igitur punctum A datæ rectæ lineæ AB æqualis rectilineus angulus constitutus est FAG. Quod oportebat facere.

Digitized by Google

MANUELIS MOSCHOPULI BYZANTINI Scholia ad Homeri Iliados Librum I & II, adhuc inedita, cum Notis & Animadverſionibus JOANNIS SCHERPEZELII. Accedit Commentarius JOACHIMI CAMERARII.

Trajecti ad Rhenum, ex Officina Jacobi a Poolſum, 1719, 8. Alph. 1 pl. 11.

EDitionem hujus libri jam factam eſſe A. 1702 Harderovici apud Viduam & Fil. Saſios Ducatus Geldr. Typogr. Ord. fat certis indiciis cognovimus. Sed adeo parum ea tunc ſucceſſit ac innotuit, ut nunc tanto poſt tempore pro nova vulgari potuerit, alio loco, ut ex Titulo novo videre eſt, & alterius Typographi nomine; ſperantis, ut videtur, meliorem ſucceſſum & emptores plures. Hic & Præfatione nova præconium Libri fecit, fingens cupidum Lectorem: *Ego vero*, inquit, *eum nactus, tam expectati boni ſpe Te diutius macerare nolui.* Quamvis autem non ea ſit hodie felicitas harum literarum, ut verendum ſit, ne multi nimis crucientur deſiderio illius boni, præſertim plerisque ignoti; laudem tamen meretur revocatæ editionis ſtudium, ipſeque liber commendationem. Inſervit Homero, in quo cognoſcendo feliciter verſantem neminem operæ pœnituit, nec invidia torſit, quaſi vicinus ab hoc alienus meliore aliquo mentis & ingenii pabulo fruatur. Et juvabunt nonnihil *φιλομήρους* junctim hic editi Moſchopulus atque Camerarius. Ille quidem fere in verbis, hic autem Noſter & in rebus idque docte explicandis, afferens ſimul cultum eximium Latini ſermonis. Nec minus tamen peropportuna Moſchopuli opera videri debet, cum ſit nativitate Græcus, indolem geniumque linguæ callens. In quo verſetur Moſchopuli opera bene deſcribit Editor Scherpezelius in Præfatione ſua: *Varios vocum uſus explanat. Proprias earum ſignificationes oſtendit. Differentias notat. Verba analogice reſolvit. In Etyma inquirit.* Ubi, quod ad *differentias* attinet, illud perbene, quod ſubinde monet Græcus iſte, quid ποιητικὸν ſit, quid κοινὸν, quid ποιητικῶς dicatur aut κοινῶς, quod parum obſervatur a plerisque noſtrorum, non ſine magno vitio ut monuimus in Actis noſtris

Anno 1711 p. 367, vid. retro p. 296 itemque p. 31. Sed cetera etiam Moſchopuli perutilia futura ſunt cupienti penitius rimari dictionem Poetæ. Cui rei adſuefcendum ab ipſo primordio, omnesque minutiæ excutiendæ, & obſervandæ proprietates; ſi recte debet procedere ſtudium. Quod fiet, ſi per unum alterumque librum moleſtia hac devorata, guſtum verum habere cœperimus ipſius dictionis. Ejus autem rei indicium erit, ſi hæc ſuaviter incipiat afficere, & magis magisque percipiatur, quam rebus apta ſit convenienter. Deinde ſenſim ſtudio ultro creſcente, ſubinde & dictio & res ipſæ lætiores, amœniores multoque cultiores videbuntur. Donec primum amare Poetam, deinde admirari, Poſtremo venerari cogamur idque vero & proprio ſenſu, non famæ & teſtimoniis illis credentes, quæ nullus mortalium adhuc conſecutus eſt.

Illud dolendum, valde vitioſa hæc exhiberi & paſſim hiulca, quæ quidem adhuc mendoſiora videtur accepiſſe Cl. Editor, conquerens de ea re in præfatione: *Tot mendis injuria temporum ſeu deſcriptorum ſcatebant hæc Scholia, ut vix quidquam poſſit eſſe mendoſius. Nullus fere accentus aut ſpiritus ſuo loco ſecundum Grammaticorum præcepta conſpiciebatur: nulla fere diſtinctionem ratio.* Mirum hic de accentibus tam male poſitis; cum vix dari poſſit librarius Græcus inobſervans eorum, præſertim ex quo rotundæ literæ & concatenata iſta ſcriptura obtinuere, quod factum non paucis ante ipſum Moſchopulum ſeculis, qui circa medium tertii abhinc ſeculi vixit. Interim tamen alios incuſans Editor ipſe in ipſo titulo, λεξέων dedit. De diſtinctionum ratione neglecta facilius creditur; nam plerique librarii in ea re ſupini deprehenduntur: ipſe tamen non multo diligentior, ut initio ſtatim. Λέγεται θυμὸς καὶ ἡ ψυχὴ ποιητικῶς, κινηθεῖσα δὲ ἡ ὀργή. εἶτα μὴ ἀφεθεῖσα, ἀλλὰ παραμείνασα. Μῆνις λέγεται καὶ μένος παρὰ τὸ μένειν. ὧν τὸ μέν ἐστι κοινὸν, ἡ μῆνις, τὸ δὲ ποιητικόν. pravis diſtinctionibus omnia pervertuntur, alio etiam vitio in poſtremis verbis latente legi debebat: Λέγεται θυμὸς καὶ ἡ ψυχὴ ποιητικῶς. Κινηθεῖσα δὲ ἡ ὀργὴ, εἶτα μὴ ἀφεθεῖσα, ἀλλὰ παραμείνασα, μῆνις λέγεται καὶ μένος, παρὰ τὸ μένειν. ὧν τὸ μένος κοινὸν, ἡ μῆνις δὲ ποιητικόν. Atque ſic recte ubi ſenſus turba-

batur,

Digitized by Google

Hebrew, and the Greek, and the Latin, and the Saxon, and the Britons, and the Scots, and the Picts, and the Romans, and the Frenchmen, and the Dutch, and the Danes, and the Northmen, and the Spaniards, and the Africans, and the Egyptians, and the Indians, and the Arabians, and the Angles, and the Saxons

pe tantum usque ad Catalogum navium, ut in Ed. Scherpezelii. Quamvis autem titulus non parum discrepet ab eo, qui ex Antverpiensi editur, sic habente: Ἐμμανὲλ τῦ Μοσχοπόλε τεχνολογίας καὶ ἀνάπτυξις τῶν λέξεων τῦ πρώτε βιβλίε τῦ Ὁμήρε, tamen eadem sunt Scholia; nisi quod in secundum Librum noster Codex multa omittit, ita ut hujus Scholiis vix duo, prioris autem novem impleantur folia. Deinde post spatium vacuum duorum foliorum, Herodotus de vita Homeri duobus foliis. Hæc in assumento illo, nisi quod ei præfixa duo folia satis attrita recentioris tamen scripturæ; quorum contenta omnia jam typis vulgata sunt. Hic jam Codex ille antiquus & principalis, in foliis ducentis & prope viginti. Apparet autem, Viros Doctissimos, qui hoc Libro inspecto mentionem ejus faciunt, minus accurate eum perlustrasse. Tollius in Epist. Itinerar. p. 62: *Ostensi Codices MSS. insignes. In his Homerus erat cum Exegesi & Scholiis Joannis Tzetzæ Græcis ineditis, sed propter notarum seu literarum compendia lectu perdifficilis*; & Cl. Fabricius in Bibliotheca Græca p. 294 Ed. pr. *Lipsiæ in Bibliotheca Paulina servatur ejusdem Tzetzæ inedita Homeri ἐξήγησις, luce non indigna, & supra ame laudata*, nempe p. 260, non memorans cetera luis locis: omne hoc Tzetzæ ἐξήγησιν putarunt. Paullo distinctius Fellerus, quondam Bibliothecarius, in Catal. MSStorum, contenta sic recenset:

Joannis Tzetzæ Grammatici Exegesis Græca in Iliada Homeri.

Τρύφων περὶ παθῶν λέξεων.

Tractatus cujus initium: Ἡσιοδὸς Ἀλεξανδρεὺς περὶ Ὁμήρε γενέσεως &c. (sed hic erratum, nescio cujus culpa, certe vix Felleri, nam clare scriptum, Ἡρόδοτος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς περὶ Ὁμήρε γενέσεως.)

Ilias Homeri Græce cum Scholiis quæ neque Didymi sunt neque Eustathii.

Moschopuliana nec hic vidit, quamvis titulus sit notabilis, utpote rubro scriptus. Nos in Actis horum etiam mentionem fecimus eodem Anno 1712, quo ab Hornejo edita in nostro:

Cod.

Cod. inveniri indicavimus, cum p. 58 daremus emendationem illius loci Il. α v. 20.

Ὑμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὖ δ' οἴκαδ' ἱκέσθαι.
Παῖδα δ' ἐμοὶ λύσαιτε φίλην. τὰ δ' ἄποινα δέχεσθε.

Ubi λύσοιτε quidem haberi in Noſtris Moſchopulianis indicavimus, prætulimus tamen ex Var. Lect. Barneſii λύσαιτε, id quod ex Antverpienſi MS. exhibuit Scherpezelius.

Sed & Fellerus, quamvis diſtinxerit Iliadem cum Scholiis a præcedentibus, nondum dat veram notitiam. Sciendum igitur, vetuſtum illum & capitalem Codicem Homeri & Scholiorum terminari in Iliad. ϱ v. 37, ut tamen nihil interciderit. Finis enim non in extremo folio, ſed in medio prioris lateris, manu illa quæ inde a principio perpetua fuit ibidem deſinente in textu Homeri, ubi finiuntur ſcholia. Deinde ſolus textus Homeri continuatur ab alia non tamen recenti manu, ad juſtum complementum illius folii, cujus poſtremus v. 89. Sequitur aliud aſſumentum habens textum Homericum a ſeq. v. 90 usque ad ultimum Iliados, recentius & ejusdem cum priore aſſumento conditionis tam in charta quam in ſcriptura (primum hujus folium errore compactoris in fine comparet.) Scholia hic marginalia rara hinc inde & pauca, interlinearia ubique excepto Libro ultimo, ubi nulla omnino. Poſtremo, quod nec ipſum ſilentio præteriri debuit, Homeri Batrachomyomachia, cum ſcholiis interlinearibus ubique, marginalibus paucioribus. Poſt quam titulus ſemibarbarus: σελέντια ἢ κατηχητικοὶ λόγοι, ἀδέσποτοι, οἱ δὲ, Ἀρισοτέλες, præmiſſus verſibus de incommodis in quolibet vitæ genere, qui & typis vulgati habentur, ſed ſub Poſidippi nomine apud Hertelium in *Sententioſis veterum Poetarum*. Contrarii verſus hic etiam ſub nomine Metrodori.

Quamvis autem ſic non pauca nec contemnenda deprehenderimus, tamen unice gaudemus & gloriamur agnito & detecto veteri illo theſauro. Quem quidem ſperamus feliciter erutum etiam cum publico communicatum iri. Hæc enim antiqua & pretioſiſſima ſcholia jam dudum ſibi deſcribi curat J. B. Menkenius noſter, publico uſui, ubi preſo purata fuerint, non

invidenda. De Editione Moſchopuli, quam recenſendam ſumpſeramus, alio loco dicemus.

ספר דרך הישר לעולם הבא

h. e.

LIBER VIÆ RECTÆ AD SECULUM venturum.

Francofurti ad Mœnum, typis Jo. Kelner, a. 477. C. 1717, 8. Plag. 14½.

AUtor hujus libri vernaculo ſermone conſcripti eſt R. Jechiel Michel fil. Abrahami Epſtein, qui, ut in titulo exſtat, etiam סדר הפילה דרך ישרה & קיצור שני לוחות הברית conſcripſit. Noſtrum vero opuſculum in gratiam plebejorum & mulierc ularum conſcriptum eſt, quibus officia varia ad bene beateque vivendum, ut ipſis quidem videtur, facientia tradun-tur, ita quidem ut inſtar Theologiæ moralis Judæorum hodiernæ haberi poſſit. Methodus totius libri nulla eſt, quæ nec in cerebro Judaico facile quærenda, quare contenta capitum præcipuorum enumerabimus. Cap. 1 & 2 de anima ejusque qualitate agit. Differentiam ſcil. faciunt Judæi inter נפש, quæ in ſanguine, רוח, quæ in cerebro locum habet, & נשמה, quæ auræ divinæ eſt particula. Singulas autem animarum claſſes in ſingulis orbibus cœleſtibus adſervari ſtatuunt: quod ſi ergo parentes concubitum exercentes talem habeant intentionem, ut ſecundum mandatum divinum ſe conjungant, liberosque deſiderent, qui in ſtudio legis excellere, gloriamque Numinis amplificare poſſint, iis cœlitus animam nobiliorem demitti. Qui vero inſtar pecorum carnalis libidinis cauſa coeant, ex iis generari עמי הארצים, *terræ filios*, qui ſtupido ſint ingenio, & cordibus induratis. Docet exinde *μετεμψύχωσιν*, quod animæ impiorum poſt mortem quieſcere non poſſint, ſed per turbines circumvehantur, donec aliquando occaſionem in corpus hominis impii denuo intrandi nanciſcantur. Cap. 3 de libertate arbitrii humani agit, &c. 4, cur Deus homini concupiſcentiam pravam (יצר הרע) indiderit, nempe ut homines haberent

Ahasja, König in Juda, war zu Jesreel krank, und sandte Boten hin, und sprach zu ihnen: Gehet hin, und fraget Baal-Sebub, den Gott zu Ekron, ob ich von dieser Krankheit soll genesen. Aber der Engel des HERRN redete zu Elia, dem Thisbiter, und sprach: Mache dich auf, und gehe hinauf den Boten des Königs in Samaria entgegen, und sprich zu ihnen: Ist nicht darum, daß kein Gott in Israel ist, daß ihr hingehet, zu fragen Baal-Sebub, den Gott zu Ekron? Darum spricht der HERR also: Du sollst nicht herabkommen von dem Bette, darauf du gestiegen bist, sondern des Todes sterben. Und Elia ging hin. Und die Boten kehrten wieder zu ihm. Und er sprach zu ihnen: Warum kehret ihr wieder? Sie sprachen zu ihm: Es kam ein Mann herauf uns entgegen, und sprach zu uns: Gehet wieder hin zu dem König, der euch gesandt hat, und sprich zu ihm: So spricht der HERR: Ist nicht darum, daß kein Gott in Israel ist, daß du sendest, zu fragen Baal-Sebub, den Gott zu Ekron? Darum sollst du nicht herabkommen von dem Bette, darauf du gestiegen bist, sondern des Todes sterben. Und er sprach zu ihnen: Was für ein Mann war es, der euch entgegen kam, und solche Worte zu euch sagte? Sie sprachen zu ihm: Er hatte ein härenes Kleid, und einen ledernen Gürtel um seine Lenden. Er aber sprach: Es ist Elia, der Thisbiter. Und der König sandte zu ihm einen Hauptmann über fünfzig mit seinen fünfzig. Der zog zu ihm hinauf; und siehe, er saß auf der Höhe des Berges. Und er redete zu ihm: Du Mann Gottes, der König hat gesagt, du sollst herabkommen. Elia aber antwortete und sprach zu dem Hauptmann über fünfzig: Bin ich ein Mann Gottes, so fahre Feuer vom Himmel herab, und fresse dich und deine fünfzig. Da fuhr Feuer vom Himmel herab, und fraß ihn und seine fünfzig. Da sandte er wieder einen Hauptmann über fünfzig mit seinen fünfzig. Der hob an, und redete zu ihm: Du Mann Gottes, also hat der König gesagt: Du sollst eilend herabkommen. Elia aber antwortete und sprach zu ihnen: Bin ich ein Mann Gottes, so fahre Feuer vom Himmel herab, und fresse dich und deine fünfzig. Da fuhr Feuer vom Himmel herab, und fraß ihn und seine fünfzig. Da sandte er wieder einen Hauptmann über fünfzig mit seinen fünfzig. Der kam herauf, und kniete vor Elia nieder, und bat ihn, und redete zu ihm: Du Mann Gottes, laß doch meine Seele und der fünfzig deiner Knechte Seele vor dir wert sein. Siehe, es ist Feuer vom Himmel herabgefahren, und hat die beiden ersten Hauptleute über fünfzig mit ihren fünfzig gefressen; aber laß nun meine Seele vor dir wert sein. Der Engel des HERRN aber redete zu Elia: Gehe mit ihm hinab, und fürchte dich nicht vor ihm. Da machte er sich auf, und ging mit ihm hinab zu dem König, und redete zu ihm: So spricht der HERR: Darum daß du Boten gesandt hast, zu fragen Baal-Sebub, den Gott zu Ekron, als wäre kein Gott in Israel, zu fragen sein Wort, darum sollst du nicht herabkommen von dem Bette, darauf du gestiegen bist, sondern des Todes sterben. Also starb er nach dem Wort des HERRN, das Elia geredet hatte. Und Joram ward König an seiner Statt im andern Jahr Joram, des Sohnes Josaphats, des Königs in Juda; denn er hatte keinen Sohn. Was aber mehr von Ahasja zu sagen ist, was er getan hat, siehe, das ist geschrieben in der Chronik der Könige in Israel.

Und da der HERR wollte Elia gen Himmel fahren lassen mit einem Wetter, ging Elia mit Elisa von Gilgal. Und Elia sprach zu Elisa: Bleibe hier, denn der HERR hat mich gesandt gen Bethel. Elisa aber sprach: So wahr der HERR lebt, und deine Seele lebt, ich will dich nicht verlassen. Da zogen sie hinab gen Bethel. Und die Kinder der Propheten, die zu Bethel waren, gingen heraus zu Elisa, und sprachen zu ihm: Weißt du auch, daß der HERR heute deinen Herrn wird von deinem Haupte nehmen? Er aber sprach: Ja, ich weiß es wohl, schweiget nur. Elia sprach zu ihm: Elisa, bleibe hier, denn der HERR hat mich gesandt gen Jericho. Er aber sprach: So wahr der HERR lebt, und deine Seele lebt, ich will dich nicht verlassen. Da kamen sie gen Jericho. Und die Kinder der Propheten, die zu Jericho waren, gingen zu Elisa, und sprachen zu ihm: Weißt du auch, daß der HERR heute deinen Herrn wird von deinem Haupte nehmen? Er aber sprach: Ja, ich weiß es wohl, schweiget nur. Elia sprach zu ihm: Bleibe hier, denn der HERR hat mich gesandt an den Jordan. Er aber sprach: So wahr der HERR lebt, und deine Seele lebt, ich will dich nicht verlassen. Da gingen sie beide. Und fünfzig Männer der Kinder der Propheten gingen hinzu, und traten gegenüber von ferne. Sie aber beide standen am Jordan. Elia aber nahm seinen Mantel, und wickelte ihn zusammen, und schlug damit das Wasser, da teilte es sich hin und her, daß sie beide trockenen Fußes hindurchgingen. Da sie aber hindurchgegangen waren, sprach Elia zu Elisa: Bitte, was ich dir tun soll, ehe denn ich von dir genommen werde. Elisa sprach: Ich bitte, daß ein zweifältig Teil deines Geistes auf mich komme. Er aber sprach: Du hast schwer gebeten. Doch wenn du mich wirst sehen, wenn ich von dir genommen werde, so wird dir's also geschehen; wo nicht, so wird's nicht geschehen. Und da sie also gingen und redeten, siehe, da kam ein feuriger Wagen und feurige Rosse, und schieden beide voneinander, und Elia fuhr im Wetter gen Himmel. Elisa aber sah es, und schrie: Mein Vater, mein Vater, Wagen Israels und seine Reiter! Und sah ihn nicht mehr. Und er faßte seine Kleider, und zerriß sie in zwei Stücke. Und hob auf den Mantel Elias, der ihm entfallen war, und ging wieder und trat an das Ufer des Jordans. Und nahm den Mantel Elias, der ihm entfallen war, und schlug das Wasser, und sprach: Wo ist nun der HERR, der Gott Elias? Und da er auch das Wasser schlug, teilte es sich hin und her, daß Elisa hindurchging. Da ihn aber sahen die Kinder der Propheten, die gegenüber zu Jericho waren, sprachen sie: Der Geist Elias ruht auf Elisa. Und gingen ihm entgegen, und fielen vor ihm nieder auf die Erde, und sprachen zu ihm: Siehe, deine Knechte haben fünfzig starke Männer bei sich; laß sie gehen, daß sie deinen Herrn suchen, ob nicht der Geist des HERRN ihn aufgehoben hat, und geworfen auf einen Berg oder in ein Tal. Er aber sprach: Ihr sollt nicht senden. Da sie aber anhielten mit Bitten bis auf die Scham, sprach er: Ihr sollt senden. Da sandten sie fünfzig Männer, die suchten drei Tage, und fanden ihn nicht. Und da sie wieder zu ihm kamen, denn er hatte daheim gelegen, sprach er zu ihnen: Habe ich euch nicht gesagt, ihr sollt nicht gehen? Und die Leute der Stadt sprachen zu Elisa: Siehe, es ist gut wohnen in dieser Stadt, wie mein Herr siehet; aber das Wasser ist böse, und das Land unfruchtbar. Er aber sprach: Bringet mir eine neue Schale, und tut Salz hinein. Und da sie ihm brachten, ging er heraus zu der Wasserquelle, und warf das Salz hinein, und sprach: So spricht der HERR: Ich habe dieses Wasser gesund gemacht, daß hinfort weder Tod noch Unfruchtbarkeit daher kommen soll. Also ward das Wasser gesund bis auf diesen Tag, nach dem Wort Elisas, das er redete. Und er ging von dannen hinauf gen Bethel. Und da er auf dem Wege hinaufging, kamen kleine Knaben zur Stadt heraus, und spotteten sein, und sprachen zu ihm: Hebe dich hinauf, du Kahlkopf, hebe dich hinauf, du Kahlkopf! Und er wandte sich hinter sich, und sah sie, und fluchte ihnen im Namen des HERRN. Da kamen zwei Bären aus dem Walde, und zerrissen zweiundvierzig Kinder unter ihnen. Er aber ging von dannen auf den Berg Karmel, und kehrte wieder gen Samaria.

Joram, der Sohn Ahabs, ward König über Israel zu Samaria im achtzehnten Jahr Josaphats, des Königs in Juda, und regierte zwölf Jahre. Und tat, was dem HERRN übel gefiel, doch nicht wie sein Vater und seine Mutter; denn er tat weg die Bildsäule Baals, die sein Vater gemacht hatte. Aber in den Sünden Jerobeams, des Sohnes Nebats, der Israel sündigen machte, wandelte er, und ließ nicht davon. Mesa aber, der König in Moab, war ein Schafmeister, und gab dem König in Israel alle Jahre hundertmal tausend Lämmer und hundertmal tausend Widder mit der Wolle. Da aber Ahab gestorben war, fiel der König in Moab ab vom König in Israel. Und der König Joram zog zu der Zeit aus von Samaria, und ordnete das ganze Kriegsvolk Israel. Und sandte hin zu Josaphat, dem König in Juda, und ließ ihm sagen: Der König in Moab ist abgefallen von mir; ziehe mit mir wider Moab in den Streit. Er sprach: Ich will hinaufziehen; ich bin wie du, mein Volk wie dein Volk, meine Rosse wie deine Rosse. Und sprach weiter: Welchen Weg wollen wir hinaufziehen? Er sprach: Den Weg durch die Wüste Edom. Also zogen der König in Israel, der König in Juda, und der König in Edom hin, und da sie sieben Tagereisen umher gezogen waren, hatten sie kein Wasser für das Heer, und für das Vieh, das ihnen nachfolgte. Da sprach der König in Israel: Wehe, daß der HERR diese drei Könige hat berufen lassen, zu geben in die Hände Moabs! Josaphat aber sprach: Ist kein Prophet des HERRN hier, daß wir den HERRN durch ihn fragen? Da antwortete einer unter den Knechten des Königs in Israel, und sprach: Elisa, der Sohn Saphats, der Elia die Hände wusch, ist hier. Josaphat sprach: Des Wort ist bei ihm. Also zogen zu ihm hinab der König in Israel, Josaphat, und der König in Edom. Elisa aber sprach zu dem König in Israel: Was habe ich mit dir zu schaffen? Gehe hin zu den Propheten deines Vaters, und zu den Propheten deiner Mutter. Der König in Israel sprach zu ihm: Nein, denn der HERR hat diese drei Könige berufen lassen, zu geben in die Hände Moabs. Elisa sprach: So wahr der HERR Zebaoth lebt, vor dem ich stehe, wo ich nicht das Angesicht Josaphats, des Königs in Juda, ansehe, so würde ich dich nicht ansehen noch dich kennen. Nun aber bringet mir einen Spielmann. Da nun der Spielmann spielte, kam die Hand des HERRN über ihn. Und er sprach: So spricht der HERR: Machet in diesem Bach Gruben, Grube neben Grube. Denn so spricht der HERR: Ihr werdet weder Wind noch Regen sehen, und doch wird dieser Bach voll Wasser werden, daß ihr trinken müsset, ihr und eure Leute und eure Tiere. Das ist aber noch leicht vor dem HERRN, er wird auch Moab in eure Hände geben, daß ihr alle feste Städte und alle auserwählte Städte schlagen, und alle guten Bäume fällen, und alle Wasserquellen verstopfen, und alle guten Äcker mit Steinen verderben sollt. Des Morgens, da man Speisopfer opfert, siehe, da kam Wasser von der Seite Edoms, daß das Land voll Wasser ward. Da aber alle Moabiter hörten, daß die Könige heraufgezogen kämen wider sie, wurden sie zusammengerufen, alle, die Waffen trugen, und darüber waren, und traten an die Grenze. Und da sie des Morgens früh aufstanden, und die Sonne über das Wasser schien, sahen die Moabiter das Wasser gegenüber rot wie Blut. Und sprachen: Das ist Blut; die Könige haben sich mit dem Schwert gewürget, und haben einer den andern erschlagen. Nun, Moab, zum Raube! Da sie aber kamen in das Lager Israels, machten sich Israel auf, und schlugen Moab, daß sie vor ihnen flohen. Und sie kamen hinein, und schlugen Moab, wo sie hinkamen, und rissen die Städte ein, und warfen jeder sein Stück auf alle guten Äcker, daß sie voll wurden, und verstopften alle Wasserquellen, und fällten alle guten Bäume, bis daß allein ihre Steine in Kir-Hareseth blieben. Da aber die Schleuderer umher kamen, schlugen sie es auch. Und da der König in Moab sah, daß der Streit zu stark wider ihn war, nahm er mit sich siebenhundert Mann, die das Schwert zogen, daß sie durchbrächen zu dem König in Edom; aber sie mochten nicht. Da nahm er seinen ersten Sohn, der an seiner Statt sollte König werden, und opferte ihn zum Brandopfer auf der Mauer. Und es kam eine große Entrüstung über Israel, daß sie von ihm zogen, und kehrten wieder in ihr Land.

Es war ein Weib unter den Weibern der Propheten, die schrie zu Elisa, und sprach: Mein Mann, dein Knecht, ist gestorben, und du weißt, daß dein Knecht den HERRN fürchtete; nun kommt der Gläubiger, und will mir meine beiden Kinder nehmen zu Knechten. Elisa sprach zu ihr: Was soll ich dir tun? Sage mir, was hast du im Hause? Sie sprach: Deine Magd hat nichts im Hause, denn einen Krug Öl. Er sprach: Gehe hin, und bitte dir von allen deinen Nachbarn leere Gefäße, nicht wenige, und gehe hinein, und schließe die Tür hinter dir und deinen Kindern zu, und gieße in alle diese Gefäße; und was voll ist, setze beiseite. Sie ging von ihm, und schloß die Tür hinter sich und ihren Kindern zu, die reichten ihr, und sie goß ein. Und da die Gefäße voll waren, sprach sie zu ihrem Sohn: Reiche mir noch ein Gefäß her. Er sprach zu ihr: Es ist kein Gefäß mehr da. Da stand das Öl. Sie aber kam, und sagte es dem Manne Gottes an. Er sprach: Gehe hin, verkaufe das Öl, und bezahle deine Schuld, und du und deine Kinder nähret euch von dem, das übrig ist. Es begab sich aber eines Tages, daß Elisa ging gen Sunem. Daselbst war ein reiches Weib, die nötigte ihn, daß er bei ihr aß. Und also oft er vorüberging, kehrte er daselbst ein, zu essen. Und sie sprach zu ihrem Mann: Siehe, ich merke, daß dieser ein heiliger Mann Gottes ist, der oft bei uns vorübergeht. Lasset uns ihm eine kleine Kammer machen, und setzen ihm daselbst ein Bette, und einen Tisch, und einen Stuhl, und einen Leuchter, daß, wenn er zu uns kommt, er sich daselbst einkehre. Es begab sich aber eines Tages, daß er dahin kam, und kehrte sich in die Kammer, und lag daselbst. Und sprach zu Gehasi, seinem Knaben: Rufe mir diese Sunamitin. Da er sie rief, trat sie vor ihn. Er sprach zu ihm: Sage ihr, siehe, du hast uns mit aller dieser Sorge gedient; was ist nun zu tun, das du wollest, daß man dir tue? Willst du dem Könige oder dem Hauptmann im Heer zugesprochen werden? Sie sprach: Ich wohne unter meinem Volk. Er sprach: Was ist nun zu tun? Gehasi sprach: Ach, sie hat keinen Sohn, und ihr Mann ist alt. Er sprach: Rufe sie. Da er sie rief, trat sie in die Tür. Er sprach: Um diese Zeit, wenn es lebendig wird, sollst du einen Sohn herzen. Sie sprach: Nein, mein Herr, du Mann Gottes, lüge deiner Magd nicht. Und das Weib ward schwanger, und gebar einen Sohn um dieselbige Zeit, wenn es lebendig ward, wie Elisa zu ihr gesagt hatte. Und da das Kind groß ward, begab es sich eines Tages, daß es hinaus zu seinem Vater zu den Schnittern ging. Und sprach zu seinem Vater: Ach, mein Haupt, mein Haupt! Er sprach zu dem Knaben: Trage ihn zu seiner Mutter. Und da er ihn trug, und zu seiner Mutter brachte, saß er auf ihrem Schoß bis an den Mittag, und starb. Da ging sie hinauf, und legte ihn auf das Bette des Mannes Gottes, und schloß zu, und ging hinaus, und rief ihrem Mann, und sprach: Sende mir einen Knaben und eine Eselin, daß ich eile zu dem Manne Gottes, und komme wieder. Er sprach: Warum willst du heute zu ihm gehen? Es ist weder Neumond noch Sabbat. Sie sprach: Laß mich nur gehen. Und sie ritt, und ließ den Knaben laufen, und sprach: Treibe nur, und laufe mir nicht zu sehr, um meinetwillen. Und sie ging hin, und kam zu dem Manne Gottes auf den Berg Karmel. Da ihn der Mann Gottes sah gegen sich kommen, sprach er zu Gehasi, seinem Knaben: Siehe, die Sunamitin ist da. Laufe ihr nun entgegen, und sprich zu ihr: Ist's wohl mit dir? Ist's wohl mit deinem Mann? Ist's wohl mit dem Kinde? Sie sprach: Es ist wohl. Und da sie kam zu dem Manne Gottes auf den Berg, faßte sie seine Füße. Gehasi aber trat herzu, daß er sie abwiese. Der Mann Gottes aber sprach: Laß sie, denn ihre Seele ist betrübt, und der HERR hat mir's verborgen und nicht angesagt. Sie sprach: Habe ich meinen Herrn um einen Sohn gebeten? Habe ich nicht gesagt, du sollst mich nicht betrügen? Er sprach zu Gehasi: Gürte deine Lenden, und nimm meinen Stab in deine Hand, und gehe hin. Wenn du jemand begegnest, so grüße ihn nicht; und wenn dich jemand grüßt, so antworte ihm nicht wieder; und lege meinen Stab auf des Knaben Angesicht. Die Mutter des Knaben aber sprach: So wahr der HERR lebt, und deine Seele lebt, ich will dich nicht verlassen. Da machte er sich auf, und folgte ihr nach. Gehasi aber ging vor ihnen her, und legte den Stab auf des Knaben Angesicht; aber da war weder Stimme noch Hören. Da kehrte er wieder, ihm entgegen, und sagte ihm an, und sprach: Der Knabe ist nicht aufgewacht. Da nun Elisa kam in das Haus, siehe, da lag der Knabe tot auf seinem Bette. Er ging hinein, und schloß die Tür hinter ihnen beiden zu, und betete zu dem HERRN. Und stieg hinauf, und legte sich auf den Knaben, und legte seinen Mund auf seinen Mund, und seine Augen auf seine Augen, und seine Hände auf seine Hände, und breitete sich über ihn, und des Knaben Fleisch ward warm. Und er kehrte sich wieder, und ging im Hause einmal hin und her, und stieg wieder hinauf, und breitete sich über ihn. Da niesete der Knabe siebenmal, und tat seine Augen auf. Und er rief Gehasi, und sprach: Rufe diese Sunamitin. Da er sie rief, kam sie zu ihm hinein. Er sprach: Nimm deinen Sohn. Sie ging hinein, fiel zu seinen Füßen, und betete an zur Erde, und nahm ihren Sohn, und ging hinaus.

Und Elisa kam wieder gen Gilgal, da war eine Teurung im Lande. Und die Kinder der Propheten saßen vor ihm. Und er sprach zu seinem Knaben: Setze den großen Topf, und koche Gemüse für die Kinder der Propheten. Da ging einer hinaus aufs Feld, Kräuter zu lesen, und fand eine wilde Rebe, und las davon wilde Koloquinten voll in seinen Mantel, und kam wieder, und schnitt sie in den Topf mit Gemüse, denn sie kannten sie nicht. Und schöpften ihnen zu essen. Da sie aber von dem Gemüse aßen, schrieen sie, und sprachen: O du Mann Gottes, der Tod ist im Topf! Und konnten nicht essen. Er aber sprach: So bringet Mehl her. Und tat es in den Topf, und sprach: Schöpfe den Leuten, daß sie essen. Und es war kein böses mehr im Topf. Es kam aber ein Mann von Baal-Salisa, und brachte dem Manne Gottes Brot der Erstlinge, zwanzig gerstene Brote, und Ähren in seinem Sack. Elisa aber sprach: Gib es dem Volk, daß sie essen. Sein Knecht sprach: Wie soll ich hundert Mann damit speisen? Er aber sprach: Gib es dem Volk, daß sie essen. Denn so spricht der HERR: Man wird essen, und noch übrig lassen. Da setzte er ihnen vor, und sie aßen, und ließen noch übrig, nach dem Wort des HERRN.

Naeman, der Hauptmann des Heeres des Königs in Syrien, war ein großer Mann bei seinem Herrn, und hoch gehalten; denn durch ihn hatte der HERR Heil gegeben in Syrien. Und er war ein gewaltiger Mann, aussätzig. Es waren aber Kriegsleute aus Syrien ausgezogen, und hatten ein Mägdlein gefangen weggeführt aus dem Lande Israel, das diente dem Weibe Naemans. Und sprach zu ihrer Frau: Wollte Gott, mein Herr wäre bei dem Propheten, der zu Samaria ist, der würde ihn von seinem Aussatz gesund machen. Da ging er hinein, und sagte es seinem Herrn an, und sprach: So und so hat die Dirne aus dem Lande Israel geredet. Der König in Syrien sprach: So ziehe hin, ich will dir einen Brief an den König in Israel senden. Und er zog hin, und nahm mit sich zehn Zentner Silber, und sechstausend Goldgulden, und zehn Feierkleider, und brachte den Brief dem König in Israel, der lautete also: Nun, wenn dieser Brief zu dir kommt, siehe, so wisse, daß ich meinen Knecht Naeman zu dir gesandt habe, daß du ihn von seinem Aussatz gesund machest. Da aber der König in Israel den Brief las, zerriß er seine Kleider, und sprach: Bin ich Gott, zu töten und lebendig zu machen, daß dieser zu mir sendet, ich soll einen Menschen von seinem Aussatz gesund machen? Merket doch, und sehet, wie er Ursache sucht wider mich. Da aber Elisa, der Mann Gottes, hörte, daß der König in Israel seine Kleider zerrissen hatte, sandte er zu dem König, und ließ ihm sagen: Warum hast du deine Kleider zerrissen? Laß ihn zu mir kommen, daß er inne werde, daß ein Prophet in Israel ist. Da kam Naeman mit seinen Rossen und mit seinem Wagen, und hielt vor der Tür am Hause Elisas. Und Elisa sandte einen Boten zu ihm heraus, und ließ ihm sagen: Gehe hin, und wasche dich siebenmal im Jordan, so wird dir dein Fleisch wieder gesund werden, und du wirst rein werden. Naeman aber ward zornig, und zog weg, und sprach: Ich meinte, er würde zu mir herausgehen, und würde stehen, und anrufen den Namen des HERRN seines Gottes, und würde mit seiner Hand über die Stätte fahren, und den Aussatz wegnehmen. Sind nicht Abana und Parpar, die Wasser zu Damaskus, besser denn alle Wasser in Israel? Könnte ich mich nicht darin waschen, und rein werden? Und wandte sich, und zog weg mit Grimm. Da traten seine Knechte zu ihm, und redeten mit ihm, und sprachen: Mein Vater, hätte dich der Prophet etwas schwer geheißen, du würdest es tun; wie viel mehr nun, da er zu dir sagt: Wasche dich, so wirst du rein? Da stieg er hinab, und tauchte sich siebenmal im Jordan, nach dem Wort des Mannes Gottes, und sein Fleisch ward wieder gesund wie eines jungen Knaben, und ward rein. Und kehrte wieder zu dem Manne Gottes mit seinem ganzen Heer, und kam, und trat vor ihn, und sprach: Siehe, nun weiß ich, daß kein Gott in allen Landen ist, denn nur in Israel. So nimm nun einen Segen von deinem Knecht. Er aber sprach: So wahr der HERR lebt, vor dem ich stehe, ich will nichts nehmen. Und da er ihn nötigte, daß er nähme, wollte er nicht. Naeman sprach: Nicht also, sondern lasse deinem Knecht zwei Maultierlasten Erde gegeben werden; denn dein Knecht will hinfort weder Brandopfer noch Schlachtopfer tun den andern Göttern, sondern dem HERRN. Aber in dieser Sache wolle der HERR deinem Knecht gnädig sein, wenn mein Herr in das Haus Rimmons geht, daß er daselbst anbete, und lehne sich auf meine Hand, daß ich auch im Hause Rimmons anbete; wenn ich im Hause Rimmons anbete, wolle der HERR deinem Knecht in dieser Sache gnädig sein. Er sprach zu ihm: Ziehe hin mit Frieden. Da er nun ein Stück Landes von ihm zog, rief er Gehasi, seinem Knaben, und sprach: Siehe, mein Herr hat diesen Naeman, den Syrer, verschont, daß er nicht nähme von seiner Hand, was er gebracht hat. So wahr der HERR lebt, ich will ihm nachlaufen, und etwas von ihm nehmen. Also jagte Gehasi Naeman nach. Da aber Naeman sah, daß er ihm nachlief, stieg er vom Wagen ihm entgegen, und sprach: Ist's wohl? Er aber sprach: Es ist wohl. Mein Herr hat mich gesandt, und sagen lassen: Siehe, jetzt sind zu mir gekommen zwei Knaben vom Gebirge Ephraim von den Kindern der Propheten; gib ihnen ein Talent Silber, und zwei Feierkleider. Naeman sprach: Nimm lieber zwei Talente. Und nötigte ihn, und band zwei Talente Silber in zwei Säcke, und zwei Feierkleider, und legte sie auf zwei seiner Knaben, die trugen sie vor ihm her. Da er aber kam an die Stätte, nahm er es von ihrer Hand, und verwahrte es im Hause, und ließ die Leute ziehen, daß sie hingingen. Er aber ging hinein, und trat vor seinen Herrn. Elisa sprach zu ihm: Gehasi, wo bist du gewesen? Er sprach: Dein Knecht ist nirgend gewesen. Er sprach zu ihm: Ist nicht mein Herz auch dabei gewesen, da sich der Mann von seinem Wagen wandte dir entgegen? Ist nun Zeit, Silber zu nehmen, und Kleider zu nehmen, Ölgärten, Weinberge, Schafe, Rinder, Knechte und Mägde? Darum wird dir Naemans Aussatz anhängen, und deinem Samen ewiglich. Und er ging von seinem Angesicht aussätzig, weiß wie Schnee.

Und die Kinder der Propheten sprachen zu Elisa: Siehe, der Ort, da wir vor dir wohnen, ist uns zu enge. Laß uns gehen an den Jordan, daß wir daselbst jeder einen Balken holen, und uns daselbst eine Stätte machen, da wir wohnen. Er sprach: Gehet hin. Einer sprach: Ach, gehe doch mit deinen Knechten. Er sprach: Ich will gehen. Und ging mit ihnen. Da sie kamen an den Jordan, hieben sie Holz ab. Es begab sich aber, da einer einen Balken fällte, fiel das Eisen ins Wasser, und er schrie, und sprach: Ach, mein Herr, es ist geborgt! Der Mann Gottes sprach: Wo ist es gefallen? Da zeigte er ihm die Stätte. Da schnitt er ein Holz ab, und warf es dahin, und machte das Eisen schwimmen, und sprach: Nimm es zu dir. Und er reckte seine Hand aus, und nahm es.

Der König in Syrien stritt wider Israel, und ratschlagte mit seinen Knechten, und sprach: Da und da will ich mein Lager haben. Aber der Mann Gottes sandte zu dem König in Israel, und ließ ihm sagen: Hüte dich, daß du nicht an diesen Ort ziehest, denn daselbst liegen die Syrer. Der König in Israel sandte an den Ort, den ihm der Mann Gottes sagte, und warnte ihn, daß er sich daselbst hütete, nicht einmal noch zweimal. Da ward das Herz des Königs in Syrien unwillig über diese Sache, und rief seinen Knechten, und sprach zu ihnen: Wollt ihr mir nicht anzeigen, wer unter uns dem König in Israel anhängt? Einer seiner Knechte sprach: Nicht also, mein Herr König, sondern Elisa, der Prophet in Israel, sagt dem König in Israel an die Worte, die du in deiner Kammer redest. Er sprach: So ziehet hin, und sehet, wo er ist, daß ich hinsende, und lasse ihn holen. Und es ward ihm angesagt, und gesprochen: Siehe, er ist zu Dothan. Da sandte er dahin Rosse und Wagen und ein großes Heer. Und sie kamen des Nachts, und umringten die Stadt. Des Morgens aber, da sich der Diener des Mannes Gottes machte, und früh ausging, siehe, da lag ein Heer mit Rossen und Wagen um die Stadt. Und sein Knabe sprach zu ihm: Ach, mein Herr, wie wollen wir nun tun? Er sprach: Fürchte dich nicht, denn unser ist mehr, denn derer sind. Und Elisa betete, und sprach: HERR, öffne ihm die Augen, daß er sehe. Da öffnete der HERR dem Knaben die Augen, daß er sah. Und siehe, da war der Berg voll feuriger Rosse und Wagen um Elisa her. Und da sie zu ihm hinabkamen, betete Elisa zu dem HERRN, und sprach: Schlage doch diese Leute mit Blindheit. Und er schlug sie mit Blindheit, nach dem Wort Elisas. Und Elisa sprach zu ihnen: Ihr seid nicht auf dem Wege, und dies ist nicht die Stadt, folget mir nach, ich will euch führen zu dem Manne, den ihr suchet. Und führte sie gen Samaria. Da sie aber gen Samaria kamen, sprach Elisa: HERR, tue diesen Leuten die Augen auf, daß sie sehen. Da tat der HERR ihnen die Augen auf, daß sie sahen, und siehe, sie waren mitten in Samaria. Da aber der König in Israel sie sah, sprach er zu Elisa: Mein Vater, soll ich sie schlagen? Soll ich sie schlagen? Er aber sprach: Du sollst sie nicht schlagen. Hast du auch jemals gefangen mit deinem Schwert und mit deinem Bogen, die du gefangen hast, daß du sie schlagen sollst? Gib ihnen Brot und Wasser, daß sie essen und trinken, und ziehen zu ihrem Herrn. Da bereitete er ihnen große Speise, und da sie gegessen und getrunken hatten, ließ er sie ziehen, und sie zogen zu ihrem Herrn. Und es kamen hinfort keine Kriegsleute aus Syrien ins Land Israel. Nach diesem begab es sich, daß Benhadad, der König in Syrien, sein ganzes Heer zusammenbrachte, und zog herauf, und belagerte Samaria. Und es war eine große Teurung in Samaria, und sie belagerten sie, bis daß ein Eselskopf achtzig Silberlinge, und ein Kopf Taubenmist fünf Silberlinge galt. Da aber der König in Israel auf der Mauer ging, schrie ein Weib zu ihm, und sprach: Hilf mir, mein Herr König! Er sprach: Hilft dir der HERR nicht, woher soll ich dir helfen? Von der Tenne oder von der Kelter? Und sprach weiter zu ihr: Was ist dir? Sie sprach: Dieses Weib sprach zu mir: Gib deinen Sohn her, daß wir ihn heute essen, morgen wollen wir meinen Sohn essen. Also kochten wir meinen Sohn, und aßen ihn. Und ich sprach zu ihr des andern Tages: Gib deinen Sohn her, daß wir ihn essen. Aber sie hat ihren Sohn verborgen. Da der König die Worte des Weibes hörte, zerriß er seine Kleider, und ging auf der Mauer, und das Volk sah, daß er einen Sack auf seinem bloßen Leibe anhatte. Und er sprach: Gott tue mir dies und das, wenn das Haupt Elisas, des Sohnes Saphats, heute auf ihm bleibt. Elisa aber saß in seinem Hause, und die Ältesten saßen bei ihm. Und der König sandte einen Mann vor sich her. Ehe aber der Bote zu ihm kam, sprach er zu den Ältesten: Habt ihr gesehen, wie dieser Mörderssohn hat lassen herzu kommen, mir den Kopf abzureißen? Sehet zu, wenn der Bote kommt, schließet die Tür zu, und stoßet ihn mit der Tür hinaus. Siehe, seines Herrn Tritt ist hinter ihm. Da er noch mit ihnen redete, siehe, da kam der Bote zu ihm herab, und sprach: Siehe, solch Unglück kommt vom HERRN, was soll ich noch länger auf den HERRN harren? Elisa aber sprach: Höret des HERRN Wort. So spricht der HERR: Morgen um diese Zeit wird ein Scheffel feinen Mehls einen Silberling gelten, und zwei Scheffel Gerste einen Silberling, im Tor zu Samaria. Da antwortete der Ritter, auf des Hand sich der König lehnte, dem Manne Gottes, und sprach: Siehe, wenn der HERR Fenster am Himmel machte, möchte solches geschehen? Er aber sprach: Siehe, du wirst es mit deinen Augen sehen, aber nicht davon essen.

Es waren aber vier aussätzige Männer vor der Tür des Tores, die sprachen untereinander: Was sitzen wir hier, bis daß wir sterben? Wollen wir in die Stadt gehen, so ist Teurung in der Stadt, und werden daselbst sterben müssen; bleiben wir hier sitzen, so müssen wir auch sterben. So kommt nun, und lasset uns zu dem Heer der Syrer fallen; lassen sie uns leben, so leben wir; töten sie uns, so müssen wir sterben. Und machten sich des Abends auf, daß sie kämen in das Lager der Syrer. Da sie aber kamen an die Stätte, siehe, da war niemand. Denn der Herr hatte lassen hören ein Heergetümmel, und ein Getümmel großer Rosse, ja ein Getümmel eines großen Heeres, daß sie untereinander sprachen: Siehe, der König in Israel hat wider uns gedungen die Könige der Hethiter und der Ägypter, daß sie wider uns kommen sollen. Und machten sich auf, und flohen des Abends, und ließen ihre Hütten, und ihre Rosse, und ihre Esel im Lager, wie es war, und flohen, daß sie ihr Leben retteten. Da aber diese aussätzigen Männer kamen an die Stätte, gingen sie in eine Hütte, und aßen und tranken, und trugen daraus Silber, und Gold, und Kleider, und gingen hin, und verbargen es, und kamen wieder, und gingen in eine andere Hütte, und trugen daraus, und gingen hin, und verbargen es. Da sprachen sie untereinander: Wir tun nicht recht. Dieser Tag ist ein Tag guter Botschaft, und wir schweigen, und harren bis an den Morgen, daß uns ja keine Missetat finde. Kommt nun, daß wir hingehen, und sagen es an des Königs Hause. Da kamen sie, und riefen dem Torhüter der Stadt, und sagten ihnen an, und sprachen: Wir sind gekommen zu dem Heer der Syrer, und siehe, da ist niemand, auch keine Menschenstimme, sondern Rosse gebunden, und Esel gebunden, und Hütten, wie sie waren. Da rief der Torhüter, und sagte es an des Königs Hause drinnen. Da machte sich der König des Nachts auf, und sprach zu seinen Knechten: Ich will euch sagen, was uns die Syrer getan haben. Sie wissen, daß wir Hunger leiden, und sind aus dem Lager gegangen, sich auf dem Felde zu verbergen, und gedenken: Wenn sie aus der Stadt gehen, wollen wir sie lebendig fangen, und in die Stadt kommen. Da antwortete einer seiner Knechte, und sprach: Man nehme fünf der übrigen Rosse, die noch da sind, in der Stadt, siehe, sie sind wie alle Menge Israels, die noch da ist, siehe, sie sind wie alle Menge Israels, die umkommen ist, und laß uns hinsenden, daß wir sehen. Da nahmen sie zwei Wagen mit Rossen, und sandten dem Heer der Syrer nach, und sprachen: Gehet hin, und sehet. Und sie zogen ihnen nach bis an den Jordan, und siehe, der ganze Weg war voll Kleider und Geräte, die die Syrer von sich geworfen hatten, da sie eilten. Und die Boten kehrten wieder, und sagten es an. Da ging das Volk heraus, und plünderte das Lager der Syrer. Und ward ein Scheffel feinen Mehls um einen Silberling, und zwei Scheffel Gerste um einen Silberling, nach dem Wort des HERRN. Der König aber hatte den Ritter, auf des Hand er sich lehnte, im Tor gesetzt. Und das Volk trat ihn im Tor, daß er starb, wie der Mann Gottes gesagt hatte, da der König zu ihm herabkam. Denn da der Mann Gottes dem König sagte, und sprach: Morgen um diese Zeit werden zwei Scheffel Gerste einen Silberling gelten, und ein Scheffel feinen Mehls einen Silberling im Tor zu Samaria, antwortete der Ritter dem Manne Gottes, und sprach: Siehe, wenn der HERR Fenster am Himmel machte, möchte solches geschehen? Er aber sprach: Siehe, du wirst es mit deinen Augen sehen, aber nicht davon essen. Und also ward ihm im Tor, daß ihn das Volk trat, daß er starb.

Elisa aber redete mit dem Weibe, deren Sohn er lebendig gemacht hatte, und sprach: Mache dich auf, und gehe hinaus, du und dein Haus, und ziehe, wohin du ziehen kannst; denn der HERR hat eine Teurung ins Land gerufen, die wird sieben Jahre währen. Das Weib machte sich auf, und tat nach dem Wort des Mannes Gottes, und zog mit ihrem Haus, und wohnte im Philisterland sieben Jahre. Da nun die sieben Jahre um waren, kam das Weib wieder aus dem Philisterland, und ging aus, zu rufen dem König um ihr Haus und um ihren Acker. Der König aber redete mit Gehasi, dem Knaben des Mannes Gottes, und sprach: Erzähle mir doch alle die großen Taten, die Elisa getan hat. Und da er dem König erzählte, wie er einen Toten lebendig gemacht hatte, siehe, da kam das Weib

and Ireland, Defender of the Faith, and in Earth under God of the Church and Clergy of England and Ireland the supreme Head, by Virtue of the Act of Parliament made in the Twenty-sixth Year of the Reign of our late Sovereign Lord King Henry the Eighth, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Thirty-first Year of the Reign of our said late Sovereign Lord King Henry the Eighth, and by Virtue of the Act of Parliament made in the First Year of the Reign of our Sovereign Lord King Edward the Sixth, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King Edward the Sixth, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King Edward the Sixth, and by Virtue of the Act of Parliament made in the First Year of the Reign of our Sovereign Lady Queen Elizabeth, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lady Queen Elizabeth, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Thirteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lady Queen Elizabeth, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lady Queen Elizabeth, and by Virtue of the Act of Parliament made in the First Year of the Reign of our Sovereign Lord King James, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King James, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King James, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Thirteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King James, and by Virtue of the Act of Parliament made in the First Year of the Reign of our Sovereign Lord King Charles the First, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King Charles the First, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Sixteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King Charles the First, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Twelfth Year of the Reign of our Sovereign Lord King Charles the Second, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Thirteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King Charles the Second, and by Virtue of the Act of Parliament made in the First Year of the Reign of our Sovereign Lord King William and Queen Mary, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King William and Queen Mary, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King William and Queen Mary, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King William and Queen Mary, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighth Year of the Reign of our Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eleventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Twenty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Twenty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Thirty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Thirty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Thirty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Thirty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Thirty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Forty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Forty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Forty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Forty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Forty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Forty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Forty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Forty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Fiftieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Fifty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Fifty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Fifty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Fifty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Fifty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Fifty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Fifty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Fifty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Fifty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Sixtieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Sixty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Sixty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Sixty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Sixty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Sixty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Sixty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Sixty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Sixty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Sixty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Seventieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Seventy-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Seventy-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Seventy-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Seventy-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Seventy-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Seventy-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Seventy-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Seventy-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Seventy-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eightieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Eighty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Ninetieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Ninety-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Ninety-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Ninety-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Ninety-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Ninety-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Ninety-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Ninety-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Ninety-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Ninety-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundredth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and tenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eleventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and twelfth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and thirteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fourteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fifteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and sixteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and seventeenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eighteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and nineteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and twentieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and twenty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and twenty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and twenty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and twenty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and twenty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and twenty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and twenty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and twenty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and twenty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and thirtieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and thirty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and thirty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and thirty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and thirty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and thirty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and thirty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and thirty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and thirty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and thirty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fortieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and forty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and forty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and forty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and forty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and forty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and forty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and forty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and forty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and forty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fiftieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fifty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fifty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fifty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fifty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fifty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fifty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fifty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fifty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and fifty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and sixtieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and sixty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and sixty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and sixty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and sixty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and sixty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and sixty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and sixty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and sixty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and sixty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and seventieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and seventy-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and seventy-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and seventy-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and seventy-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and seventy-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and seventy-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and seventy-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and seventy-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and seventy-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eightieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eighty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eighty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eighty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eighty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eighty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eighty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eighty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eighty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and eighty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and ninetieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and ninety-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and ninety-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and ninety-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and ninety-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and ninety-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and ninety-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and ninety-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and ninety-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the One hundred and ninety-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundredth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and tenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eleventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and twelfth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and thirteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fourteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fifteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and sixteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and seventeenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eighteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and nineteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and twentieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and twenty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and twenty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and twenty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and twenty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and twenty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and twenty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and twenty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and twenty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and twenty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and thirtieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and thirty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and thirty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and thirty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and thirty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and thirty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and thirty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and thirty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and thirty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and thirty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fortieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and forty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and forty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and forty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and forty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and forty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and forty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and forty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and forty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and forty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fiftieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fifty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fifty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fifty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fifty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fifty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fifty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fifty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fifty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and fifty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and sixtieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and sixty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and sixty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and sixty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and sixty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and sixty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and sixty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and sixty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and sixty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and sixty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and seventieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and seventy-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and seventy-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and seventy-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and seventy-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and seventy-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and seventy-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and seventy-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and seventy-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and seventy-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eightieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eighty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eighty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eighty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eighty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eighty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eighty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eighty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eighty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and eighty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and ninetieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and ninety-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and ninety-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and ninety-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and ninety-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and ninety-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and ninety-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and ninety-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and ninety-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Two hundred and ninety-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundredth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and tenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and eleventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and twelfth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and thirteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and fourteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and fifteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and sixteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and seventeenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and eighteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and nineteenth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and twentieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and twenty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and twenty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and twenty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and twenty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and twenty-fifth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and twenty-sixth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and twenty-seventh Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and twenty-eighth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and twenty-ninth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and thirtieth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and thirty-first Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and thirty-second Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and thirty-third Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and thirty-fourth Year of the Reign of our said Sovereign Lord King George, and by Virtue of the Act of Parliament made in the Three hundred and thirty-fifth Year of the

D. VIRGINII VALSECHII, MONACHI CASINENSIS, Dissertatio de Initio Imperii Severi Alexandri Aug.

Florentiæ, 1715, 4.
Alph. 1 plag. 8.

QUo tempore Severus Alexander imperium auspicatus sit, jam diu, ut vel ex Actis nostris constat, inter eruditos disputatum est. Occasionem controversiæ dedit, ut rem breviter repetamus, veterum scriptorum de duratione Imperii Elagabali, qui Alexandrum proxime antecessit, inter se pariter ac a numis quibusdam hujus Imperatoris dissensio. Nam Dio Cassius Lib. LXXIX illi tres annos, novem menses, & quatuor dies, Herodianus vero Lib. V c. 6 sex annos tribuit, cum interea Elegabalum Imp. Macrino, VII Idus Jun. A. C. 218 occiso, successisse, utrinque conveniat. Dionis, scriptoris coævi, computo favet canon paschalis Hippolyti, hujus cathedræ marmoreæ insculptus, in quo Idus Apriles anni 222 cum anno I Imperii Alexandri conjunguntur; sed obstare, & Herodiani sententiam firmare videntur numi Elagabali TRIB. POT. V inscripti, quam potestatem Elagabalus, si die 10 Martii anni 222, atque adeo quarto imperii anno, secundum Dionem, interfectus fuisset, attingere nullo modo potuisset. Hujus igitur dissensionis componendæ cum diversi diversas rationes inierint, Cl. Valsechius, in *Dissert. de M. Aur. Antonini Elagabali TRIB. POT. V*, Florentiæ 1711 edita, Dionis sententiam retinendam existimavit, & ut simul etiam numos, quos diximus, rite explicaret, fundamentum conciliationis quæsivit in annis imperii Elagabali ab alio initio numerandis. Contra Johannes Vignolius, custos Bibliothecæ Vaticanæ, in *Dissert. de anno I Imperii Severi Alexandri Aug.* quem præfert cathedra marmorea S. Hippolyti, Romæ 1712 edita, Dionis verba ita emendanda censuit, ut pro *annis tribus, mensibus novem & diebus quatuor*, quibus imperasse dicitur Elagabalus, substituantur anni IV, mensis I, dies 3, atque adeo initium imperii Alexandri a die 10 Martii, quo Elagabalus occisus est, in mensem Julium ejusdem anni 222 rejiciatur;

ſtum 27 numerati ſunt, licet cognomen Auguſti die XVII demum Januarii Imperatori Octavio a Senatu delatum fuerit, ut adeo TRIB. POT. V Elagabali cœperit Kal. Jan. anni 222. Sed Valſechius, qui expoſitionem illam numorum Elagabali C. X refutat, & annos Imperatorum Rom. nunquam aliter, quam a die natali Imperii eorum numeratos fuiſſe, contendit, Elagabalum annos Imperii ſui & TRIB. POT. numeraſſe ſtatuit a die 8 Aprilis anni 217, emortuali ſcilicet Antonini Caracallæ, cujus ille filium ſe & legitimum ſucceſſorem eſſe, contendebat. Hoc in C. XV Dionis potiſſimum teſtimonio probat, qui, milites Macrino rebelles, & Elagabali partibus addictos, hunc *revera filium Caracallæ & Imperii ſucceſſorem aſſeruiſſe*, refert. Cum enim hoc titulo Elagabalus imperium Macrino, quaſi injuſto uſurpatori, & Caracallæ parricidæ, eripuiſſet, nomen Imperii ejus e faſtis expunxit, & quantum in ſe fuit, memoriam illius prorſus abolere ſtuduit, ut proximus Macrini ſucceſſor videretur. Ex hac hypotheſi Noſter Herodianum quoque, ſexennium Elagabali imperio adſcribentem, cum Dione in concordiam redigit, quoniam a die 8 Aprilis, anni 217, quo Caracalla trucidatus eſt, usque ad menſem Martium anni 222, Elagabalo fatalem, ſex anni Juliani fluxerunt, licet utrinque incompleti. Vide Cap. XVI p. 181 & C. XVII p. 193. Denique Cap XVIII & ſeqq. Vignolii *diſſertationem II de anno primo Imperii Severi Alexandri*, Romæ 1714 excuſam, in qua ſententiam ſuam ex parte mutavit, examinandam ſumit. Cum enim Vignolius in priori Diſſert. Elagabalum die 11 Julii anni 222, & Severum Alexandrum circa diem 20 Julii anni 230 trucidatum ſtatuiſſet, nunc illum jam ante Kal. Julii anni 222, hunc non ante initium Septembris imo Octobris anni 235 extinctum ſtatuit. Sed cum hæc opinio auſpicia ſequentium Imperatorum multo longius, quam prior, differat, iisdem argumentis, quæ priori oppoſita ſunt, multo fortius oppugnatur. Præterea novam quoque canonis paſchalis, Hippolyti cathedræ inſcripti, expoſitionem affert Vignolius, & jam ipſum Hippolytum, quod in priori diſſertatione negarat, ab anno 1 Imperii Alexandri canonem ſuum cœpiſſe, agnoſcit, ita tamen ut annum illum primum a Kal.

Jun. anni 222 ductum fuisse, opinetur. Sed huic quoque opinioni Noster argumenta jam supra Cap. XII allata opponit, quibus Epochas quidem, non vero singulorum Imperatorum auspicia ab initio anni civilis computari solere demonstrat. Hæc summa postremi hujus libri, qui in hac causa, quod sciamus, prodiit: qui de ceteris hic memoratis accuratius cognoscere cupiunt, hæc Acta nostra A. 1712 p. 408, A. 1714 p. 303 it. 307, & A. 1716 p. 120 evolvant.

VIAGGI PER L' ITALIA, FRANCIA, E GERmania di Niccolo Madrisio &c.

id est,

NICOLAI MADRISII, PATRICII UTInensis, Itinera per Italiam, Galliam & Germaniam, versibus descripta, cum Annotationibus copiosis, in quibus loca maximi momenti illustrantur, urbium & palatiorum descriptiones inseruntur, mores populorum explicantur, quæstiones Philosophicæ, Geographicæ & Historicæ examinantur, atque argumenta variæ eruditionis, cum sacræ tum profanæ, pertractantur.

Tomi II.

Venetiis, apud Jo. Gabr. Hertz, 1717, 8.
Alph. 2 plag. 15.

SI ingenium politum, varia eruditio, matura ætas, usus denique ac familiaritas cum principibus civitatum personis, res sunt in peregrinationibus peroportunæ, nihil harum rerum Clarissimo Madrisio videtur defuisse: ex quo, quid de præsente libro sperandum sit, facile judicari potest. Descripsit in eo peregrinationes suas laudatus Autor, idque carmine Etrusco eleganti: magnopere enim Poeticen amat, id quod Poemata superiori anno ab eo separatim edita Patavii que impressa testantur, & totum opus principio quidem non nisi propriæ voluptatis memoriæque causa composuit. Quo factum est, ut postmodum, cum multa nimis præcise dicta intelligeret, varias adjicere

jicere notas neceſſe habuerit, in quibus tamen rigidas annotationum leges ſe non obſervaſſe fatetur. Maximam libri partem notæ iſtæ conficiunt, plurimasque res continent lectu digniſſimas. Stylus imprimis in utroque orationis genere elegans eſt & celeberrimæ Arcadum Academiæ Socio dignus. Siqua nonnunquam expreſſio in poemate paullo audacior videtur, de ea in annotatione rationem reddere non intermittit. Ceterum opus omne in duos dividere Tomos placuit, & rurſus utrumque tomum in duas partes ſeu ſectiones. Tomi prioris prior ſectio partem ſuperiorem Italiæ, Sabaudiam Galliamque usque ad Lutetias Pariſiorum complectitur: poſterior ſectio uni Pariſiorum urbi deſtinata eſt, cujus memorabilia perquam accurate & diligenter Cl. Autor perſequitur. In tomi alterius priori ſectione Flandria, Hollandia, & Germania maximam fere partem deſcribuntur: ac denique in ſectione poſtrema Italia inferior, Roma inprimis & Neapolis, ſiſtitur atque illuſtratur. Non autem alia de cauſa iter Romanum poſt cetera demum omnia ſua itinera ſe ſuſcepiſſe pronuntiat Autor, quam quod terminum illum digniſſimum ac excellentiſſimum judicaret, neque non intelligeret, Romam, *in qua nullum ſine nomine ſaxum*, non videri cum ceteris urbibus, ſed perviderи atque totam ediſci debere. De univerſo libro ejusque partitione hactenus: nunc ad ipſam tractationem deſcendendum eſt, cujus hæc ſpecimina ſunto. Verſu 170 Partis I atque in nota potiſſimum quæ huc pertinet, ſtatus ſubterraneus urbis & agri Mutinenſis deſcribitur, in quo maximæ & vix credibiles factæ commutationes eſſe docentur. Cum puteus ibi excavatur, usque ad profunditatem quatuordecim pedum non alia ſe res offert quam antiquæ urbis ruinæ, viæ lapidibus ſtratæ, muri teſſellati, opus reticulatum, tegulæ, trabes, cæmenta, domus, ſimilia: inde ad aliquot pedes terra reperitur pinguis & olim haud dubie culta: ſequitur juncorum cannarumque permollis mixtura, indicium, ut videtur, famoſæ illius paludis, viam inter Æmiliam Padumque olim ſtagnantis atque a Scauro Ædili exſiccatæ: inde per viginti & octo pedes rurſus terra optimæ conditionis porrigitur, quam aeri expoſitam priſtinis temporibus cultamque fuiſſe, cum ipſa textura, tum grandes arborum trunci, nuces,

Tom. I. p. 6 & 55.

ci, nuces, folia, herbæ, ariſtæ, ſimilesque res, quæ magna ibi copia reperiuntur, ſatis demonſtrant: ſuccedit ſtratum argilloſum & tenax, variis teſtaceorum generibus atque excrementis marinis perſperſum: hoc denuo terra nigra & levis excipit, cannis & herbis paluſtribus permixta, quam rurſus argilloſa ſequitur: redit ſeries tertia terræ paludoſæ, itemque tertia argilloſæ: tandem ad ultimum pervenitur ſtratum, quod ſatis fixum, atque illa ipſa arena permixtum eſt, quæ in littore maris & fluviorum reperitur: pertingit ad profunditatem L pedum, quo cum perventum eſt, manifeſte ſentitur murmur ſubjectæ aquæ; cujus vi ac motu fit, ut detectum terræ ſtratum magnopere intumeſcat, eoque perterebrato fons cum tanto impetu proſiliat, ut non modo puteus celeriter adimpleatur, non ſine operariorum periculo, ſed & vicina tecta interdum aquis conſpergantur. His rebus expoſitis de natura hujus aquæ Autor diſſerit, putatque, adeſſe fluvium quemdam ſubterraneum, in varios ramos diviſum, Timavoque Foro-Julienſi non abſimilem, niſi quod hic ex terra tandem prorumpat & ſub dio curſum ſuum continuet, ille contra perpetim in viſceribus terræ per cæcos ductus & canales protrudatur, ita ut incertum ſit, utrum in mare Adriaticum vel Padum fluvium deſinat, an magno quodam abyſſo abſorbeatur.

p. 132. Sed pergendum ad alia eſt. De regionibus Lugdunum inter & Lutetias interjectis ita pronuntiat Autor, agros quidem optimos & cultiſſimos, ſed urbes & paucas numero & miſeras planeque ruinoſas eſſe; idque ex eo fieri, quod nobiliores quique homines, ſimul ac divitiarum aliquid ſibi comparaverint, relictis ſedibus ſuis, vel Lugdunum vel Pariſios habitatum veniant; ita ut omnibus divitiis illuc transportatis, intermediæ regiones neceſſario exhauriri debeant: nam Galliam fere omnem delirio illo infectam eſſe, ut aurum Pariſiis non conſumtum male conſumtum putet. Lutetiam & univerſa, quæ ibi vidit Cl. Autor, naturæ & artis opera ſummis effert laudibus:

203. templa tamen maximam partem minus elegantia reperit, quorum antiquam & ſimplicem ſtructuram omnino tanta urbe indignam arbitratur. In Hollandia inprimis admiratus eſt urbium ſimilitudinem & formam plane uniformem. Qui unam

Tom. II. p. 145.

vidit,

Digitized by Google

vidit, omnes omnino vidiſſe cenſendus eſt. Omnes enim ſitæ ſunt in planitiebus peramœnis: omnes pratis cinctæ, canalibus interſectæ, arborum plantatarum ſerie exornatæ: in omnibus ædificia reperiuntur, ejusdem ſymmetriæ, ejusdem molis, ejusdem materiæ: quin ipſæ etiam plateæ adeo ſimiles ſunt, ut interdum in una eademque urbe vix alium ab alio diſtinguere locum poſſis. Haga tamen Comitum atque Amſtelodamum p. 146. excipiuntur; in quibus urbibus ædificia quædam reperiuntur a ceteris magnopere diſtincta, quæque in ipſa etiam Italia nomen palatiorum facile tueri queant. In Germania noſtra, cum Norimberga, Auguſta Vindelicorum, Praga, & aliæ urbes a Cl. Madriſio collaudantur, tum inprimis Vienna Auſtriæ extollitur, ubi non Germaniam modo, ſed totam fere Europam in compendio ſe reperiſſe pronuntiat. Ipſa magnificentia Italiæ, juxta ejus ſententiam, non alibi extra Italicos fines campum reperit, ubi ſeſe melius exp'icaret; propter viciniam enim & commercium, quæ Viennam inter & Italiæ urbes intercedat, factum eſſe, ut illa in rebus plurimis ad harum exemplum ſeſe conformaverit, nec tantum receperit, ſed interdum etiam emendaverit conſuetudines Italicas, & meliores reddiderit. Atque hæc adduxiſſe ex præſenti libro ſufficiat: qui ſi benevole accipiatur, ſe excitatum iri Cl. Autor confirmat, ut imposterum majora moliatur, &, cum hoc opus in ſui duntaxat gratiam confecerit, deinceps talia proponere ſtudeat, de quibus dicere ſine hæſitatione poſſit, ea etiam aliorum uſui in lucem edita atque elaborata eſſe. 40. v. 1185. 1189 289.

CORONA DUODECIM STELLARUM, SEU Anniverſarium Evangelico-Epiſtolare Dodecaglottum ex Bibliis Anglicanis Criticis eorundemque Interpretibus Duodecim, totidemque Linguis & totidem Antiq. Eccleſiæ Patribus collectum, opera CASPARIS CALVOERII, Magn. Brit. Reg in Ducatu Grubenhagiaco Superintend General.

Lipſiæ, ſumpt. Jo. Chriſtoph. Kœnigii, 1719, fol. Alph. 11.

Non

NOn improbandus eſt Summe Rever. Calvœrii præſens conatus, quo annuas ſacri Codicis pericopas Evangelicas & Epiſtolicas & criticis & homileticis illuſtrare ſuſcepit obſervationibus. Cum enim Vir optimus probe intelligeret, male illos verbi divini oratores rebus ſuis conſulere, qui, neque cognito neque eruto Criticæ doctrinæ ope Scripturæ ſacræ ſenſu, inconditas ſæpius & ineptas ſibi fingant interpretationes; id negotii ſibi dedit, ut ex egregiis Criticis Bibliorum explanatoribus, quibus junctim editis nos Anglia beavit, meliores & cordatiores duodecim ſeligeret, eorumque explicationes, quas e re ſua eſſe judicabat, in Evangelia & Epiſtolas, quæ in Eccleſia ritu antiquo per annuos circulos explicantur, hoc volumine exhiberet, illisque ad loca difficiliora Viri rerum horum fere ſine exemplo periti, Salomonis Glaſſii exegeſin ſacram adderet. Neque heic ſubſtitit Viri celeb. labor atque induſtria, ſed faciles etiam reddere voluit ſacris præconibus operas, dum ex fontibus, cumprimis Græco & Ebræo, nec non Verſionibus, Syriaca, Chaldaica, Germanica, Vulgata, Gallica, Italica, Anglica, Suecica, Danica, Belgica, duodecim nimirum linguarum, varias tot linguarum & gentium Interpretum expoſitiones, adduxit, lucisque haud parum hiſce Scripturæ ſacræ περιοχαῖς ita affudit. Tandem ne habeant, quod conquerantur aut carpant illi, qui hiſce ſæpiuscule incurioſius habitis neglectisque verba e ſuggeſtu ſacro facere malunt, in homiletarum, quos dicimus, potiſſimum gratiam, piis Doctorum, quos dicimus, Eccleſiaſticorum, Origenis, Athanaſii, Hilarii, Baſilii M. Ambroſii, Hieronymi, Chryſoſtomi, Auguſtini, S. Maximi, Cyrilli, Theodoreti, Leonis M. Fulgentii, Gregorii M. Alcuini, Haymonis, Ruperti Tuitienſis, & tandem Bernardi meditationibus ac ſermonibus ſacris opus hoc ſuum locupletare ſategit. Cum vero ita Cl. Editoris inſtitutum recenſuerimus, Lectorem noſtrum ducimus probe monendum, ne ad ſingula penſa ſingulos duodecim Criticos, Patres ſingulos, ſingulasque Verſiones acceſſiſſe credat, id enim, ne liber ejusque pretium nimis excreſcat, moliri non conſultum viſum eſt, ſed aliquot ſaltim ex ſacro duodenario numero, modo plures, modo pauciores, &

Inter-

Interpretum, & Patrum, & Verſionum exhibuit. Id quod ut lectoribus noſtris eo rectius pateat, totius hujus laboris veluti ſpecimen & exemplum in feſti Pentecoſtes, cujus memoriam in cœtu ſacro nuper renovavimus, Evangelio ſuppeditabitur. In Criticis igitur Eraſmi, Clarii, Zegeri, Cameronis, H. Grotii & S. Glaſſii animadverſiones criticas & philologicas hoc de argumento invenies, quas conſequuntur Homiletica, quæ hac vice quodam Gregorii M. ſermone abſolvuntur, & tandem apparet Spicilegium, ut venerabilis Autor loqui amat, quod mutuum Verſionum conſenſum aut diſſenſum continet. Quo quædam tantum commata illuſtrari intelligas, habe e. g. v. 23 : λόγον μȣ̃ τηρήσει, Germ. der wird mein Wort halten, Vulg. *Sermonem meum ſervabit*, Syr. ܢܛܘܪ ܡܠܬܝ ſermonem meum ſervat, cuſtodit, quod poſtremum inprimis non denotat ſummum & perfectum omnino præſtationis aut adimpletionis verborum domini gradum: uti & utraque gallica : *il gardera ma parole*, ambæ Italæ : *Oſſervara la mia parola*, Angl. *He wil keep my Words*, Bat. *Di ſal miin Woort bewaren*, Suecica & Dan. conſpirant cum noſtra. Verſu eodem: μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν, Germ. wir werdē Wohnung bey ihm machē. Vulg. plus dicit preſſiusq; ad textum : *& manſionem apud eum faciemus*. Sic & Syr. manſionem apud eum facturi ſumus, utraque Itala : *Faremo dimora appreſſo di lui*. (Dimora eine Verweilung, Verzögerung.) Genev. *Fermerons notre demeure chez luy*, Mont. *en lui*, Angl. *Wil make our abode with him*, Suec. Blifwa boendes nät honom, Dan. Giöre bolig hos hannem, uti & Belg. ad tenorem Germanicæ : *Ende ſullen Woonighe by hem maken.*

Tuum nunc eſto, L. B. ex hiſce ſententiam de inſtituto ferre, probandam tamen omnino eſſe de grege ſacro bene merendi Cl. Autoris voluntatem nullus inficiabitur. Ceterum introductionis cujusdam inſtar præmiſit Venerabilis Autor huic operi tum Patrum Eccleſiaſticorum, quorum ὁμιλίας adducit, tum Criticorum, quorum explicationibus utitur, vitas ſatis prolixas, eorumque in rem hanc ſacram merita & ſtudia recenſet, ita ut hæc omnia hominibus nulla vel tenui ſupellectile libraria inſtructis multæ utilitati fore ſperemus. Tan-

dem de titulo hujus libri illud adhuc adjiciendum eſt, coronam duodecim ſtellarum ideo illum appellari, quia inſtar Eccleſiæ, quæ Apocalypſeos C. XII. tanquam mulier circa caput duodecim ſtellis coruſca divino Joanni viſa fuit, duodenarii numeri fulget ſanctitate, ita ut iſte ex duodecim Criticorum, Patrum duodecim laboribus totidemque populorum linguis fuerit conſtipatus.

Hiſtoriſcher Bericht vom Anfang und erſten Fortgang der Reformation Lutheri.

i. e.

WILHELMI ERNESTI TENZELII, HISTORIOGRAPHI Saxonici, Hiſtorica Narratio de initiis & primo progreſſu Reformationis Lutheri, ad illuſtrationem Hiſtoriæ Seckendorfianæ anno Jubilæo Lutherano 1717 primum edita, & nunc tertium recuſa; Præfationem, documenta item inedita, & Indices addidit D. ERNESTUS SALOMON CYPRIANUS, Conſiſtorii & Eccleſiæ Gothanæ Conſiliarius. Ejusdem libri Pars altera, complectens præter documenta plura inedita GEORGII SPALATINI Annales Reformationis & FRIDERICI MYCONII Hiſtoriam Reform. cum Præfationibus & Indic. ejusdem D. E. S. CYPRIANI.

Lipſiæ, apud Jo. Lud. Gleditſch & M. G. Weidmann, 1718, 8. Alph. 6.

CUm poſt editam ab Ill. Seckendorffio Hiſtoriam Lutheraniſmi plures optarent, ſimilem in vernacula noſtra Hiſtoriam exſtare, quæ una ſerie, Maimburgio inſuper habito, res in Eccleſia geſtas exponeret, nemo ad eam rem aptior viſus eſt Cel. Tenzelio, qui & recepit in ſe laborem, & ea quæ ad initia Reformationis anno 1517 facta pertinent, quatuor Libris ea quidem ratione pertexuit, ut Seckendorffium in ipſa hiſtoria ſecutus, proprias obſervationes in ſubjectas notas conjecerit. Etſi vero aliis idem negotiis abſtractus mox telam

cœptam

cœptam abruperit, minime tamen, quæ in Bibliotheca Gothana affecta reliquerat Autor, interire paſſus eſt Vir de Eccleſia & Rep. literaria optime meritus E. S. Cyprianus; quippe commodam nactus occaſionem, cum Jubilæum celebrarent Evangelici A. 1717, publicanda illa duxit, & Præfatione perérudita documentisque hactenus ineditis, quæ quidem ad A. 1526 protenduntur, locupletanda. Nec hic ſubſtitit Cel. Cypriani ſtudium; nam cum plura in eadem Gothana detexiſſet monumenta, publica luce digna, novam inde operis hujus eamque duplo majorem Partem concinnavit, tum documenta alia usque ad A. 1548, tum & Spalatini Annales ad A. 1543 productos, & Myconii Hiſtoriam, quæ paulo ante A. 1715 ſeorſim prodierat, adjecit, quæ Lectorem ſcire intererat, ubique præfatus Sed ut primam Partem prætermittamus, quæ jam integro biennio in hominum manibus eſt, ſecundam hic paulo accuratius evolvemus. Primo igitur loco hic exhibentur XC documenta ab A. 1517 ad A. 1549 nondum edita, in quibus ſunt Georgii Spalatini Vitæ Pontificum, Julii II, Leonis X, Hadriani VI, Clementis VII, Pauli III, quorum facta improba dextre depinguntur: tum epiſtolæ Caroli Miltitzii, Leonis X, tam publicæ quam privatæ, Clementis VII, Frid. III Sapientis, Joannis Frid. item & Joh. Saxoniæ Ducum, Emanuelis Portugalliæ, Henrici VIII, Angl. & Chriſtierni Daniæ Regum, variæque tandem variorum de Munzero ejusque motibus hic comparent epiſtolæ, quæ fere omnes a celeberrimo Editore variis inſtructæ ſunt obſervationibus. Præcipue vero lectu digna ſunt, quæ de Jo. Friderici captivitate ex Caſp. Aquilæ ad ipſum, & hujus ad Bruckenium, Cancellarium ſuum, literis exaratis hic relatum legimus, ex quibus patet, quanta animi conſtantia Princeps optimus tot & tantas adverſitates ſuperaverit, adeo, ut merito ipſum Thuanus appellitet *virum conſtantiæ & invicti animi etiam ab ipſis hoſtibus, ad hæc liberalitatis regiæ, laudem conſecutum*, & Perizonius in Commentariis rerum ſub Carolo V geſtarum p. 366 ubi Ducem hunc fortiſſimum captum & coram Imperatore ſiſtit, ſcribat: *maxima in hoc caſu illius conſtantia etiam ab adverſariis laudatur, ut qui nihil humile, nihil ſe indignum dixe-*

[illegible] [illegible] [illegible] [

felicissimos progressus Reformationis addat, tum socios C. II–X.
hujus laboris, quos DEUS Luthero ad perficiendum hoc ne- XII.
gotium dederat, Jo. Bugenhagium, Justum Jonam, Casp. Crucigerum, Philipp. Melanchthonem, Nicol. Amsdorffium, Urbanum Regium, Jo. Æpinum pluresque alios recenseat, post turbas Ungaricas post Ludovici fata ob Ferdinandi electionem ex- XIII.
citatas, Romæ expugnationem A. 1527 a Carolo V feliciter XIV.
factam, hisce immisceat, & tandem brevem urbis Gothæ XVI.
historiam superaddat, qua tum auspicata purioris fidei primor- XVII.
dia ibi institui cœpta, tum publica urbis ædificia, tum dupli- XIX. XXIV.
cem seditionem ibi motam tum temporis, breviter enarrat.

D. LAURENTII HEISTERI, IN ACADEmia Altorfina Prof. Publ. de valvula coli Dissertatio Anatomica, opposita Clariss. BIANCHI Anatomici Taurinensis Dissertationi de suppositа hucusque intestinorum valvula.

Altorfii Noric. literis Jodoci Guil. Kohlesi, 1718, 4.
Plag. 4 & Tab. æn. 11.

CLarissimus *Bianchus*, Anatomicus Taurinensis, singulari Dissertatione, quæ in Cl. Mangeti Theatro Anatomico Tom. I p. 300 exhibetur, & cui titulus est, *de ingressu Ilei in Colon, seu de suppositа hucusque intestinorum valvula, Observatio nova*, valvulam illam celebrem, ad ingressum intestinorum tenuium in crassa, ab Anatomicis descriptam, prorsus negare, & confictam proclamare non dubitavit, adeoque *novo*, ut ait, *invento*, valvulam illam, quæ vulgo hucusque ab inventore *valvula Bauhini* dicta est, *& omne quodcunque aliud ad valvulæ ministerium accedens*, ad ingressum ilei in colon & cœcum statuerunt Anatomici, *falsum suppositumque* esse contendit, *atque nullam unquam ad ileum illius generis valvulam fuisse, quam aut depingunt, aut describunt: affirmans Anatomicos circa hanc partem devios fuisse, illorumque neminem instituisse rei veritatem attentius indagare; sed omnes ab accuratiori hujus partis examine, ob partem fœtentem & sordidam deterritos fuisse, & lubenter in sententia Bauhini semel recepta, qui impune super hoc concursu dixisset, quicquid primum in mentem obvenerit, acquievisse,* p. 3.

visse, ne hanc sordidam & fœtidam partem uberius pervestigare obligarentur; se vero compertisse, inquit Bianchus, *nullam valvulam, nil valvulosi, eo loco existere*, sed solummodo *annulum sive circulum musculosum adesse, qui fœcum a crassis intestinis ad tenuia regressum impediret*, talemque etiam figura, ac descriptione exhibet.

Autori vero hujus, quam hic recensemus, dissertationis cum *Bianchi* sententia non convenit: verum experientia anatomica, ad quam provocat, atque diversis figuris, ex cadaveribus humanis delineatis, demonstrare satagit, *Baubinum* aliosque quamplurimos egregios Anatomicos *non temere valvulam illam statuisse; sed eam revera existere*: talem vero simplicem annulum musculosum non adesse.

Antequam vero hoc præstet Autor, monet primo hanc *Bianchi* sententiam *non*, ut perhibet, *esse novam*, quia varii alii jam dudum hujus valvulæ existentiam negaverunt, inter quos a Bianchoipso allegantur *Hildanus, Pavius, Falcoburgius*, quibus vero ab *Heistero* adduntur *Gallus anonymus* atque *Schelhammerus*: monetque, omnes hos negantes paucos habuisse assecias.

Verum ut demonstret Autor, non simplicem annulum musculosum, sed revera *valvulosum corpus* ad finem ilei positum esse, in Tab. I magnitudine naturali exhibet, *quomodo hanc partem in cadaveribus recentibus invenerit*: ostendendo eam ordinario *non esse rotundam*, ut Bianchus vult, *sed longitudinalem*, fere transversam sive *horizontalem*, atque sic a parte superiore ac inferiore eminere, ut, si quid ex crassis remeare vellet ad ileum, eminentes partes, tanquam valvulas, introrsum versus ileum premi, illudque sic claudere sive occludere. Ut vero luculentius appareat, membranas illas veras valvulas esse, ope sequentis præparationis hoc optime fieri posse docet. Nimirum finis intestini ilei & principium coli ad pedis circiter longitudinem utrinque a reliquis intestinis resecentur, atque aqua a sordibus purgentur: deinde filo constringatur finis coli, & flatu per ileum injecto intestina hæc repleantur: denique & finis ilei filo claudatur, atque sic inflata in aere ficco suspendan-

Ortelius, Abraham, 1527-1598
Annales de A. Ortelius
1601

Sir Humfrey Stafford dyed without Issue Male.

THe Duke of Buckingham, Father to Humfrey Earl of Stafford, and Grandfather to Sir Humfrey Stafford, who was Slain at Northampton, dyed in the Year of our Lord 1460. and was Buried at Thornbury in Gloucestershire, in the Church of the Monastery of Black Monks, which he had Founded. He left Issue Male, Henry Duke of Buckingham, Humfrey Stafford, Knight, Edmund Stafford, Knight, Thomas Stafford, Knight, and Sir Richard Stafford, Knight, Father to Sir Henry Stafford, Knight, Father to Sir Edward Stafford, Knight, Father to Sir Henry Stafford, Knight, Father to Edward Stafford, Duke of Buckingham, Father to Henry Stafford, Duke of Buckingham

ACTA ERUDITORUM,

publicata Lipſiæ
Calendis Auguſti, Anno MDCCXIX.

LES OEUVRES DE PLAUTE, PAR H. P. DE LIMIERS.

h. e.

PLAUTI OPERA LATINO-GALLICA, EX Verſione & cum notis H. P. DE LIMIERS J. U. Doctoris.

Tomi X.

Amſtel. impenſis Societatis, 1719. 12.
Alph. 9 Fig. æn. 20.

LES COMEDIES DE PLAUTE, PAR MONS. GUEUDEVILLE.

h. e.

PLAUTI COMOEDIÆ, STYLO LIBERO & infucato traductæ notisque varii generis illuſtratæ a Dn. GUEUDEVILLE.

Tomi X.

Lugduni Bat. apud Petrum vander Aa, 1719. 12.
Alph. 6 pl. 18 Fig. æn. 20.

OFficii genus, quod a politiſſimis in Gallia Viris autorum veterum plerisque exhibitum eſt, Vati vero Sarſinati hactenus debebatur, præſtiterunt nuper admodum Limerius & Gueudevillius, Viri aliis ingenii monumentis jam celebratiſſimi. Quamvis enim ante hos extiterint, qui de Plauto Gallice reddendo conſilia ceperunt, iidem tamen aut elegantiæ eloquentiæque laudem non ſunt aſſecuti,

aut in aliquot modo fabulis suam doctis comprobarunt industriam. Nunc vero ita cumulate, quicquid ad Patrem jocorum ornandum conferri poterat, in eum congessere Interpretes laudatissimi, ut videri possit, eosdem tam diuturnum neglectum insigni plane cura & cultu veluti compensandum sibi sumsisse. Junximus merito libros, quos annus natalis, forma, voluminum numerus, argumentum, alia jungunt, quanquam eosdem in multis diversissimos esse, lubenter fatemur.

Limerius nonnulla de Plauti patria, ætate, qua vixit, gente, forma, moribus, Deorum reverentia, morte, laudibus, comœdiarum, quas scripsit, numero, stylo denique & difficultatibus, quæ interpreti negotium faceſſunt, haud ineleganter præfatus, Daceriæ dissertationem exhibet, in qua, fabulis a se editis olim præfixa, illa de triplici apud Græcos comœdia, veteri, media, & nova, fatis istius artis apud Romanos, vi Comica, qua Plautus Terentium superasse videtur, de suo denique instituto exposuit. Dedit nempe Daceria prior fabulas Plautinas, nec nisi tres, Amphitruonem, Epidicum, & Rudentem; dedit & elegantis ingenii Vir Cossius Captivos, quas interpretationes, cum Limerius probæ notæ esse animadvertisset, maluit illas suas facere suaque attexere, quam id, quod actum erat, iterum agere, maxime cum eandem, quam illi, interpretandi rationem sequi constituisset. Caput cujusvis comœdiæ Examine ornaverat Daceria, qua fabulam ipsam ad artis regulas exegerat, idem fecit in suis Limerius; apud utrumque paginarum adversarum altera Plauti verba, altera interpretationem exhibet, hæc utrinque oratione prosa est, non neglecto tamen linguæ morumque Gallicorum genio, notulæ denique haud indoctæ plerumque inferiorem partem exornant, quamvis haud dissitendum sit, & plurimas & meliores Taubmannianæ industriæ deberi. Ultimo Tomo Limerius dedit Fragmenta Plautina Pareana industria collecta, hic vero in tres veluti cohortes, primam eorum, quæ sunt comœdiarum deperditarum, sed quorum nomina extant, alteram eorum, quæ incerto comœdiæ nomine vagantur, ultimam vero eorum, quæ nomina comœdiarum superstitum præ se ferunt, nec in nostris Codicibus leguntur, distincta. Hæc excipiunt Electa Plautina sive Sententiæ

ex

ex Plauti Comœdiis ſelectæ pariter Galliæ donatæ. Tandem Indices duo opus claudunt, alter vocum Plautinarum Latinus, alter rerum Gallicus.

Gueudevillius Limerio non cedit induſtria, qui in ipſa fronte operis & Comicæ artis tot acceuſationibus oneratæ & Comicorum Latinorum Principis cauſam ampla præfatione agit ita diſerte atque facunde, ut omnino in ejus ſententiam eundum ſit. Nimius fuit Plautus in ſectandis moribus, nimius in vocum luſibus, idem dici poteſt verboſus, obſcœnus, veriſimilitudinis theatraliumque legum aliquando negligentiſſimus; iſtæ tamen maculæ non faciunt, quo minus Sol Comicus habeatur, cujus nobilitatem ipſa antiquitatis prærogativa ſatis arguit. Poſt præfationem ea Gallice leguntur quæ de Vita Plauti Latine habent Petrus Crinitus & Lil. Gregor. Gyraldus. Uniuscujusque Fabulæ frontem ornat Argumentum copioſe & pro dignitate fictionis deductum, calcem vero diſſertatio, in qua de moribus, quæ in ipſa comœdia laudati ſunt aut notati, prudenter & jucunde judicatur. Plautus ipſe hic non exſtat; interpretatio tamen pariter ſoluta oratione confecta elegans eſt & alteram illam ubertate, feſtivitate & comica vi ſuperat Neque enim Plautinos ſales Gueudevillius modo ſequitur, locupletat eosdem, auget, amplificat, quod nonnullis minus commodum videbitur, qui non niſi Plautina volent; alia tamen Plautum Latine editum decere, alia in Gallice veſtito noſtriq; ævi Theatris aptato licere, facile crediderimus. Notæ in ora paginæ inferiore adjectæ ſunt, tribus in fabulis ex Daceria, in reliquis ex communi fonte Taubmanniano puta, maximam partem hauſtæ. In fine operis Fragmenta comparent Plautina Gallice verſa & Obſcœnitatum Index, lectoribus, qui ejusmodi ſcopulis offenduntur, haud inutilis.

Data eſt Verſionum notitia, elegantium certe & nitidarum, quamvis haud eamus infitias alteram alteri ſuis in locis, utramque vero ipſi Plauto Romano concedere. Liceat in uno alterove loco iſtas contendere. Præcipuum eſt Plauti Romani, ſæpiſſime ludere in verbis, quod Interpretes vix aſſequuntur. Ita in Amphitr. A. 1 Sc. 1 v. 4 verba: inde quaſi e promtuaria

cella depromar ad flagrum, in utraque verſione, ipſis Interpretibus fatentibus, frigent. Ita eodem in loco v. 148 illa:

Formido male
Ne ego hic nomen meum commutem & Quintus fiam e Soſia.

Quatuor Viros ſopori ſe dediſſe hic autumat:

Metuo ne numerum augeam illum.

nulla hodiernarum linguarum recte & pure reddi poſſunt; ambiguitas eſt in nomine Quinti; neque vero habet Gueudevillius quod hic reprehendat, ac ſi pugni nihil contineant ſoporiferi. Sopor gravior ſomnus eſt, qui adeo de morte ipſa, vel certe de animi deliquio recte dicitur, quod hoſpitio pugni excepto facile evenire poſſe, in propatulo eſt. De illo hoſpitio eſt in v. 140, cujus leporem neglexit Daceria, ſectatus vero eſt Gueudevillius: *on va m' indiquer pour l' hotellerie au poing levé & bien frappant*. Pugni enim hoſpitio legendum eſt cum Douza, & huc revocanda, quæ Soſias v. 7 dixerat:

Ita
Quaſi incudem me miſerum homines octo validi cædant; ita Peregre adveniens hoſpitio publicitus accipiar?

Taceo in unica iſta ſcena alia ejusdem commatis, v. 188:

MERC. Verbero. SOS. mentiris nunc jam.
MERC. At jam faciam ut verum dicas dicere.

& paulo poſt v. 192.

MERC. Ego tibi iſtam hodie ſceleſtam comprimam linguam. SOS. haud potes:

Bene pudiceque aſſervatur.

Jocus obſcœnior, ſed argutus plane, nec non illud, v. 227:

MERC. Amphitruonis te eſſe ajebas *Soſiam*. SOS. peccaveram.

Nam Amphitruonis *ſocium* næ me eſſe volui dicere.

quæ ab Interpretibus plane ſunt negligenda. Sed in aliis quoque nativum decus Plautus haud raro amittit. Ita v. c. v. 163: Mirum ni hic me quaſi muræna exoſſare cogitat, Daceria vertit: *Je crois par ma foi, qu' il a envie de me deſoſſer, comme un lievre, qu'on veut mettre en pate*, mira metamorphoſi, quam etiam Gueu-

Gueudevillius ad h. l. ridet. Neſcimus, quis Daceriæ perſuaſerit, v. 166 vocem *abſuit* non præteritum eſſe, ſed ſubjunctivum antiquatum; malimus certe veterum autoritatem adductam eſſe. Neque eo facto vinceret. Ita vero illa: MERC. Atque haud longe abeſſe oportet. SOS. Verum longe hinc abfuit (*abſit*)

Illic Homo ſuperſtitioſus eſt.

Senſu plane diſtorto & incommodo. Reliqui ita legunt:

MERC. Atque haud longe abeſſe oportet, verum longe hinc abfuit.

SOS. Illic homo ſuperſtitioſus (*divinator*) eſt,

& cum illis Gueudevillius. In v. 171 uterque interpres dormitaſſe videtur:

MERC. Illic homo a me ſibi malam rem arceſſit jumento ſuo.

SOS. Non equidem ullum habeo jumentum. MERC. onerandus eſt pugnis probe.

Daceria: MERC. *Cet homme vient au galop pour charger ſa bête de malencontre.* SOS. *Moi je n'ai point bête a charger.* MERC. *Il faut que je lui donne ſa charge des coups de poing.* Gueudevillius: MERC. *Cet impertinent meſſager avec ſa bête de charge pourroit bien recevoir de moi certaines faveurs qu'il ne brigue pas.* SOS. *Sur mon ame je n'ai point d'animal de ſomme, pas meme un Ane a moins qu'on ne diſe que c'eſt moi.* MERC. *Il faut lui donner une bonne charge de coups de poing.* Plane præter mentem Plauti, qui hic iterum ludit in voce *jumentum*, quod & Interpretes & Commentatores neglexerunt. Jumentum Mercurio Plautino eſt adjumentum, quod in riſum vertens Soſias pro beſtia farcinaria accipit. Monere debuiſſent imprudentes verba illa: Onerandus eſt pugnis probe, quæ neutro genere erant efferenda, ſi Plauto fuiſſet ea mens, quam illi volunt. V. 236. SOS. Quid ſi fallar? MERC. Tum Mercurius Soſiæ iratus fiet. Hæc Gueudevillius ita: SOS. *Mais ſi vous me trompicz?* MERC. *En ce cas la je conſens, que Mercure, le Dieu des Menteurs, ſe fache contre Sofie, voi quel horrible ſerment?* Sed perperam. Soſias vapulans ſerio cupiebat fieri inducias a pugnis, qui ejusmodi juramento deriſorio fidem non habuiſſet. Senſus Plauti eſt planiſſimus. Quid ſi fallar, ſi pacto neglecto

glecto me verberabis? Respondet Mercurius: se Sosiæ tum iratum fore, quo ipso Sosias de præsentia illius Dei haud edoctus ludificabatur.

Sed nec Limerius in omnibus ad palatum est. Notabimus nonnulla ex Aululariæ A. II Sc. II v. 29. Megadorus de Euclione. Neque illo quisquam est alter hodie ex paupertate parcior. Limerius: *Je ne connois personne, qui soit si menager que cet homme la, tout pauvre qu' il est.* Non placet, nec hæc Gueudevillii: *la pauvrete le rend le plus auar de tous les hommes.* Plautus hominum genus facit duplex, aliis paupertas sordes imperat, ne ipsis nunquam non nil sit, aliis divitiæ, ut nil unquam satis sit. Inter illos parcissimus fuit Euclio in illa urbe & ea tempestate. Quod enim Camerarius ad h. l. notat, *ex paupertate* dici ex ordine sive numero pauperum, vernaculæ nostræ genium redolet, & doctissimo Viro per incuriam excidisse videtur. Versus 41: Quæ res recte vortat mihi tibique tuæque filiæ, minus recte redditur: *J' ai une chose a vous proposer, qui nous fera plaisir, a vous, a moi, & a votre fille.* Meliorem habet Gueudevillius: plaise au Ciel, que la chose tourne a *notre avantage commun.* V. 65: Quid crepuit quasi ferrum modo? Limerius: *Quel bruit viens je d' entendre comme d' un fer qui se rompt*; certe rectius Gueudevillius habet: *Quel bruit viens je d' entendre, c' est comme des instrumens de fer.* Quid ni? Megadorus statim respondet: hic apud me hortum confodere jussi. Ita minæ Euclionis in ancillam conjectæ versu 71:

Si hercle ego te non elinguandam dedero usque ab radicibus

Impero auctorque sum, ut tu me cuivis castrandum loces. apud Limerium frigent. Jocus est Plautinus paulo obscœnior, sed nostra sententia admodum argutus, qui ad talionis jura suam originem refert, cum ob sexus sequioris loquacitatem mari evirato haud dispar sit fœmina elinguata, vel, ut Pacuvius habet, lingua castrata.

Superest ut moneatur, Limerium, cum ad Fabulam XVIII perveniisset, subito a Daceria sua defectionem fecisse, & Stichum Trinummumq; carmine expressisse, daturum eodem modo ultimam fabularum Truculentum, nisi operæ Typographicæ ipsum

ipſum urſiſſent. Exiſtimabunt nonnulli, interpretem non modo induſtrium, ſed felicem quoque, cum totidem verſibus, quot habet Plautus, duas illas Comœdias reddiderit, alii tamen præoptabunt, doctiſſimum Virum libero, ut antea, campo decurriſſe. Tantum enim abeſt, ut cum Limerio ſtatuendum ſit, ligatam orationem unice & quammaxime decere Comœdias, ut potius in hoc uno ad Daceriæ ſententiam propius accedendum videatur, quæ ſolutis verſionibus ſavet. Incongruum eſt atque minus veri ſimile, mille fraudes & impoſturas, repentina conſilia, liberrimos ſales, ſerviles jocos & probra pedibus conſtricta exhiberi, niſi mos jam inveteratus aliud imperet. Argumentum haud leve ducitur a ſumma Comicorum licentia, & Plauti inprimis incredibili numerorum neglectu. Et quæ denique Interpretem urget neceſſitas eam viam ingredi, in qua Plautum ipſum ſæpiſſime perdit. Dabimus ſpecimen e Trinummo A. I Sc. I v. 6-9.

Nam hic nimium morbus mores invaſit bonos,
Ita plerique omnis jam ſunt intermortui.
Sed dum illi ægrotant, interim mores mali
Quaſi herba irrigua ſuccreverunt uberrume.

Hæc Poeta noſter ita reddit:

Que le vice eſt commun, que la licence eſt grande,
Presque tous les humains s' en trouvent infectez;
De ce mal dangereux que de cœurs ſont gatez
Par tout, ainſi que l' herbe on voit croitre le vice.

Certe licet Sofiæ Vulcanum in cornu media die geras, Plautum non agnoſces.

Dicta ſunt, quæ dicenda videbantur, non ea fini ut quicquam laudi Clariſſimorum Interpretum, quam inſigni opera Plauto navata uberrime meruerunt, detractum velimus. Utrique Verſioni ſuum conſtat, conſtabitq; pretium. Placebit multis Plautus Gallico ſed adſtrictiori toga veſtito junctus; placebit non paucioribus Plautus Gallicus fluxa magis, ſed vere comica veſte indutus; immo quibus utrumq; inter ſe comparare operæ videbitur pretium, ii ex nitidiſſimarum quoque figurarum, cuilibet fabulæ in utraque editione præfixarum, collatione haud injucundum ſpectaculum capient. *ACA-*

ACADEMIÆ CÆSAREO-LEOPOLDINÆ-Carolinæ Naturæ Curiosorum Ephemeridum Centuria VII & VIII, cum Appendice.

Norimbergæ, sumptibus Academiæ, 1719, 4.
Alph. 4 Tab. æn. 15.

NUnquam otiosi Naturæ Curiosi novum nunc elegantiorum observationum & tractatuum nobis offerunt proventum, ex quibus potiora cum L. B. communicabimus.

In Centuriæ VII obs. 10 D. Adam Friedericus Pezoldus phthisin in aliquot fœminis per succum plantaginis acutæ & elixis Proprietatis sine acido curatam allegat, effectumque hunc faustum virtuti traumaticæ utrorumque istorum medicamentorum adscribit, qua pulmonum substantiæ læsæ ab infarctu sanguinis stagnantis, qui ulceri ausam dederat, prius liberatæ succurrerunt; & in obs. 12 palingenesiæ veritatem exemplis corticis & ligni schacharillæ, coralliorum & cancrorum propria experientia tuetur. D. Johannes Adamus Gorizius in obs. 15 Thee Romanum, quod in horto suo Ratisbonæ severat, describit, ejusque vires ad calculum frangendum, catarrhalem materiam incidendam, & scabiem, luemque veneream curandam deprædicat. D. Samuel Steurlin obs. 18 fœtum putridum ex vivæ matris utero occasione ulceris sub umbilico aperti extractum salva matris vita; & obs. 19 alvum ex esu fructuum acaciæ pertinaciter clausam per nicotianæ decoctum in lacte factum & cum linteis applicatum atque mercurii dulcis cum jalappa usum internum ex voto reseratam perhibet. D. Godofredus Heldius obs. 63 veram pestis originem ex ventribus Turcarum a Maslach frequenter comesto derivat; per Maslach vero intelligit opium, vel simplex, ex capitum papaveris albi ad maturitatem vergentium scapis decussatim incisis, sub forma succi prolectum, ut & ex thyrsis & foliis expressis collectum ac inspissatum, vel compotum instar Philonii Persici sive Mesuæ, & Romani. D. Michael Friedericus Lochnerus obs. 65 scrophulariæ aquaticæ majoris virtutem traumaticam commendat, variaque de diversis scrophulariæ speciebus edisserit;

Digitized by Google

TAB. IV ad A. 1719 M. Aug. pag. 337.

Fig. 1.

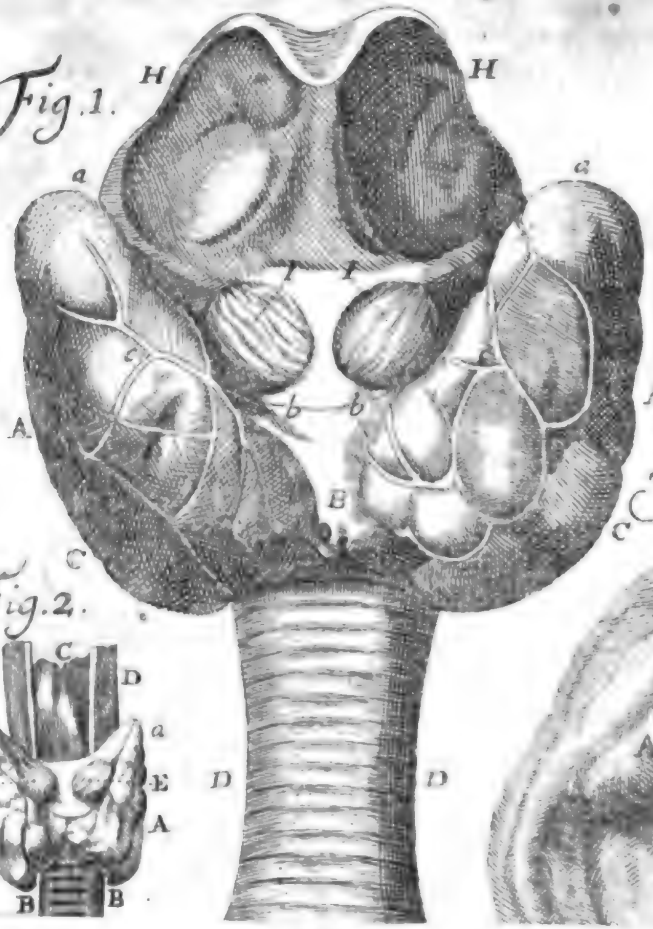

Fig. 2.

Fig. 4.

ſerit; obſ. 68 & 69 empyema ex pleuritide neglecta factum, per clyſterem fortem ſanatum, & peſtem per inciſionem bubonum ante eorum intumeſcentiam curandam tradit D. Johannes Chriſtophorus Sprögelius. D. Adamus Fridericus Pezoldus obſ. 79 veram atque genuinam ſpiritus vitrioli antepileptici Theophraſti Paracelſi, mixturæ ſimplicis, & ſulphuris vitrioli anodyni præparationem docet, eorumque vires medicas declarat, atque pernionesque cinere de muribus combuſtis optime ſanari obſ. 80 perhibet. D. Joh. Fridericus Weiſmannus ex reſolutione ligni Syringæ cæruleæ ſeu Lilac Matthioli ob particulas balſamicas, reſinoſas, in ſcorbuto, affectibus pectoris, vulneribus, &c. ubi balſamica locum habent, optimo cum ſucceſſu adhiberi poſſe illud, edoctum ſe eſſe obſ. 88 fatetur.

In Centur. VIII obſ. 1 D. Michael Fridericus Lochnerus de phthiriaſi cordis Plinii Valeriani uberius diſſerit occaſione vermium in corde puellæ repertorum. D. Elias Camerarius contagia boum ad homines etiam tranſiiſſe, iisdem hactenus innocua credita & obſervata, obſ. 44 duobus exemplis probat. Lic. Chriſtophorus Valentini peripneumoniam ſuppuratam per diarrhœam purulentam terminatam obſ. 56 recenſet. L. Johannes Jacobus Dillenius Hirudinum Anatomen obſ. 57 ſiſtit, & D. Chriſtianus Gottlieb Reuſnerus mentionem cinguli lithontriptici obſ. 58 facit, quod Lincio, metropoli Auſtriæ ſuperioris, in Sileſiam apportatum fuit, & ex linteo duplicato, cui radix quædam exotica, coloris flavi, odoris paululum virulenti, dum recens eſt, ſaporis autem nullius, inſuta eſt, fabricatur, inſimulq; quatuor perſonas, quæ illud non ſine effectu laudabili geſtarunt, allegat. D. Chriſtianus de Helwich febrem variolas confluentes excipientem per blanda evacuantia curari, expertum ſe eſſe obſ. 60 dicit. D. Laurentius Heiſter in obſ. 63 novam & accuratam glandulæ thyroideæ, glandularum bronchialium, & aſperæ arteriæ cum præcipuis ramis in magnitudine naturali delineationem dedit, nec minus in obſ. 64 ſingularem & pulcram venæ azygæ diſtributionem exhibet, & ne quis amplius de membranæ hymenis exiſtentia dubitet, eam in obſ. 69, prout in puella 13 vel 14 annos nata conſpexit, depingi curavit. Hæc autem

TAB. IV. Fig. 1. Fig. 2. Fig. 3.

autem non partem tantum orificii vaginæ, ſed totum ambiebat, & quaſi occludebat, ſatis robuſta, in medio tamen non longum & perpendicularem, ſed anguſtum & inæqualem hiatum habens. D. Michael Fridericus Lochnerus de Lapide Quadra Sinenſi, ejusque virtute fœtum, menſes, calculum, ſerum hydropicorum pellendi, hyſterica ſimul, carminativa, laxante, travmatica fuſius agit.

In Appendice poſt varias Conſtitutiones epidemicas ſequentes leguntur tractatus. Johannis Hieronymi Zanichelli de ferro ejusque nivis præparatione diſſertatio; D. Rudolphi Jacobi Camerarii Stationes Baroſcopicæ; D. Laurentii Civinini Anatomia Alexandri Marchettis; D. Godofredi Benjamini Preuſſii Biga obſervationum Medicarum, ſcilicet de partu Matri Roſæ proliferæ fatali, addita exemplorum naturæ in tribus regnis proliferæ, & variarum cauſarum collectione; & de abdominis totius hiatu, viſceribus maximam partem propendulis, liene ventriculo incarcerato in recens nata puella; Anonymi Relatio de ſerpentum antro Romano; D. Marci Gerbezii Reſponſum de Curatione febrium petechialium; D. Johannis Philippi Breynii de Alcyonio Britannici maris; D. Michaelis Friderici Lochneri Commentatio de Acriviola, ejusque novis ſpeciebus flore pleno, & de Peruviana foliis quinquefidis; D. Johannis Adami Genſelii Memoria Raygeriana; D. Michaelis Erneſti Ettmulleri diſquiſitio: an plantæ venenatæ ante lapſum protoplaſtorum extiterint? adjuncta Memoria Schmiederiana.

Explicatio Figurarum.

TAB. IV. Fig. 1. Tab. IV Fig. 1 exhibet glandulam thyroideam, quomodo in adulto ſe conſpiciendam præbet.

A. A. Glandula thyroidea lateribus paulo expanſis.

B. Medium, ubi quaſi diviſa, attamen continua eſt.

C. C. Pars, ubi craſſiſſima, pollicis craſſitiem ſuperans.

a. a. Apices partium lateralium ſurſum utrinque exportecti.

a. a. b. b. Tractus lunam creſcentem ſive cornutam exhibens.

c. c. c. c. Vaſa ſanguifera ſuperficiem perreptantia.

D. D. Aſpe-

Digitized by Google

D. D. Aſpera arteria integra.
E. E. Diviſio ejus in duos ramos, Bronchia dictos.
F. F. F. F. Bronchiorum præcipuæ ſive majores divisiones.
G. G. G. G. Glandulæ bronchiales, nigricantis coloris, in diviſionibus & ſubdiviſionibus bronchiorum ſitæ.
H. H. Cartilago thyroides laryngis.
I. I. Muſculi parvi cricothyroidei dicti.

Tab. IV Fig. 2 ſiſtit glandulam thyroideam in infante. TAB. IV. Fig. 2.
A. A Glandula thyroidea.
a. a. Ejus cornua. B. B. Aſpera Arteria.
C. Cartilago thyroidea.
D. D. Muſculi hyothyroidei. E. E. Muſculi cricothyroidei.

Tab. IV Fig. 3 repræſentat totam venam azygon ex infante maturo in partu mortuo, & quidem naturali magnitudine delineatam. Fig. 3.
A. Truncus ſimplex ſive unicus venæ azygæ a vena cava ſuperiori, in quam inſerebatur, reſectus.
B. C. Rami ejus ſuperiores in dextro vertebrarum latere ad ſecundam, in ſiniſtro ad tertiam tantum coſtam aſcendentes.
D. E. Rami inferiores, in ſiniſtro latere in venam emulgentem, in dextro ad ultimam coſtam ſe inſerentes.
F. Anaſtomoſis quatuor ramorum ſextæ thoracis vertebræ accumbens.
G. Vena emulgens ſiniſtra, qua inflata omnes rami elevabantur.
2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. numerus coſtarum, ad quas ramuli minores, ubique duplices excurrebant.

Tab. IV Fig. 4 Membranam Hymenem conſpectui offert. Fig. 4.
A. A. Labia pudendi diducta. B. Mons Veneris.
C. Perinæum. d. Clitoris.
e. e. Duæ nymphæ. f. f. f. f. orificium Vaginæ.
g. g. g. g. Membrana Hymen.

HISTORIA ACADEMIÆ REGIÆ SCIENtiarum Annii 1715 cum Commentariis Mathematicis & Phyſicis ejusdem Anni.

Amſtelodami, apud Petrum de Coup, 1719, 12 reg. Plag. 30½ Tabb. æn. 18.

IN *Phyſica generali* nova ratione in tranſitum aeris & aquæ per poros quorundam corporum inquiſivit *de Reaumur*. Scilicet alterum baroſcopii extremum materia ad examinandum propoſita aperiatur: ſi enim aer tranſit, Mercurius deprimetur. Hac ratione reperit, aerem tranſire per chartam, quantumvis ſpiſſam, lento tamen gradu, nequaquam vero patere tranſitum per chartam humidam, quantumvis ſubtilem. Eodem modo ſe res habet cum membrana pergamena vetere. Similiter aer non penetravit per veſicam porcelli, etiamſi externa ſuperficies eidem exponeretur; penetravit tamen aqua, etſi admodum lente, quæ una aeris pauculum ſecum per poros deduxit. Aqua penetravit etiam per interiorem veſicæ ſuperficiem: unde concluditur, membranas corporis penetrari poſſe a certis liquoribus, aeris extraordinaria rarefactione facta, etiamſi ordinarie tranſitus negetur. Quæ de fluxu & refluxu maris hactenus propoſuit *Caſſinus*, novis obſervationibus Breſtiæ factis confirmat, ut adeo pro certo habere poſſit, æſtum maris a tribus hiſce principiis generalibus pendere, nimirum a phaſibus Lunæ, ab ejus a Terra diſtantia, ab ejusdem declinatione. *Caſſinus* actionem declinationis ſubduplam æſtimat actionis diſtantiæ. E. gr. ſi Luna in Perigæo exiſtente affluxus incrementum fuerit 2 pedum; ob eandem in æquatore conſtitutam idem nonniſi unius pedis erit. Obſervat etiam affluxum fieri celeriorem, qui major deprehenditur. Ceterum quæ de Luna modo annotata ſunt; eadem in Sole quoque locum habent, etſi vis Solis multo minor vi Lunæ reperiatur. De *Louville* fulminis effectus in arborem quandam deſcribit: ubi notatu dignum, quod in arbore fiſſa nullum aduſtionis veſtigium fuerit deprehenſum. Rationem eandem reddit, quam de ſimilibus effectibus dudum protulit *Mariottus* in Tractatu

de

de corporum conflictu. Confugit ſcilicet ad aerem a fulmine propulſum. Quæ de *Lagny* de conchis petrefactis ſignificat, exigui ſunt momenti, in tanta iſtiusmodi obſervationum copia, quæ in publicum proſtant. Non tamen prorſus inutile eſt, plures proſtare. *De la Hire* quantitatem aquæ pluviæ A. 1713 reperit $247\frac{1}{2}$ librarum, ſeu 20 digitorum cum $7\frac{1}{2}$ lineis. Solus menſis Julius quartam fere dedit partem, & ordinarie menſibus Junio, Julio, Auguſto major aquæ pluvialis eſt quantitas quam toto reliquo anno. Maxima altitudo Mercurii in barometro fuit 28 dig. $4\frac{1}{2}$ lin. id quod contigit d. 26 Novembris. Minima 26 dig. $10\frac{1}{3}$ lin. accidit d. 29 Octobr. Declinatio acus magneticæ d. 29 Dec. obſervata fuit $11^{\circ}\,12'$ verſus occaſum. Acus longitudo fuit 8 digitorum. Tandem *Godofredus* junior hiſtoriam *Gummilacchæ*, quam vulgo vocant, & eandem cum Cancamo *Dioſcoridis* eſſe arbitrantur, contexit. Speciem ceræ eſſe oſtendit, a peculiari inſectorum genere apud Indos ad eum modum productæ, quo apes favos efformare ſolent, ut ſcilicet in ejus alveolis fœtus producantur & conſerventur. Occaſione data ſimul de aliis materiis annotat nonnulla, quibus ad colorem purpureum inducendum utuntur.

In *Anatomicis* paradoxon declarat *Mery*, quod in ſyſtemate hydropis tympanitidis ſuppoſuerat *Littre*, cur nimirum hoc affectu laborantes nec ructum, nec crepitum ventris edant, etiamſi ſtomachus & inteſtina ſint aere plena. Ratio hæc eſt, quod fibræ cum ventriculi, tum inteſtinorum paralyticæ, ſaltem ex parte, ob defectum elateris reſiſtentiam ſphincterum ſtomachi & ani vincere nequeunt. *Rouhaut* ſtudio ſingulari in placentam uterinam & chordam umbilicalem inquiſivit: quæ vero ſingularia annotavit, ad tria potiſſimum capita redeunt. 1 Si placenta per vaſa umbilicalia infletur, aerem & ſanguinem facile tranſire per ſuperficiem graviditatis tempore utero continuam, nequaquam vero per alteram fœtui oppoſitam. Hac obſervatione in rem ſuam uſurus *Mery* inde confirmavit, quod alias defenderat, ſuperficiem priorem membrana eſſe deſtitutam perinde ac uterum, eadem tamen veſtire poſteriorem, atque hinc porro concluſit, ſanguinem a matre deferri

ad fœtum, & inter fœtum ac matrem circulationem eſſe reciprocam. Equidem nonnemo hanc circulationem impugnavit, quod in canis catulos mox edituræ venis apertis, ut ſanguis omnis effluereret atque ipſa moreretur, dimidia poſt mortem hora catulos in utero vivos & ſanguine plenos repererit; ſed ſanguine deſtitutos ab aliis deprehenſos notavit *Mery*, qui uterum non ante aperuerunt, quam ipſi quoque catuli mortem ſubiiſſent. Provocavit idem ad aliud experimentum, quod non immerito ſatis deciſivum vocat *Fontenellius*. Scilicet cum fœtu in lucem edito, ſed placenta cum utero adhuc cohærente, chorda umbilicalis diſſecta non ligaretur, ea ſanguinis quantitas per venam umbilicalem propullulavit, quæ ſex librarum pondus æquabat, non ſine præſentiſſimo vitæ matris periculo. 2 Obſervavit præterea *Roubaut*, chordam umbilicalem præter venam & duas arterias, quarum iſta habet diametrum diametri arteriæ duplam, formari ex corpore ſpongioſo, cujus cellulæ ſint liquore limpido, ſed glutinoſo, gelatinæ inſtar, plenæ, ut non modo vaſorum mollities & flexilitas conſervetur, verum etiam ne fœtus motus ſanguinis in iisdem motum impediat. 3. Membranam inter chorion & amnion mediam, quam nonnulli, judice Noſtro, perperam *urinariam* vocant, ipſe a loco *mediam* dicere mavult, hunc habere uſum contendit, ne vaſa capillaria, in qua tum vena tum arteriæ chordæ umbilicalis diſperguntur, ad evitandum in partu hæmorrhagias periculi plenas, diſrumpantur motibus matris. Tumores ventoſos ab aere ſub membrana incluſo formatos deſcribit *Littre*, & in eorum cauſam inquirit. Credit aerem ſeparari a liquore propter obſtructionem in parte vicina congeſto. Obſervavit idem in cadaveribus ob ſanguinis jacturam mortuorum 1 per tunicas quarundam venarum exiguas aeris bullulas ſanguini innatantes, 2 exiguos venarum ramulos a corde remotos aere loco ſanguinis plenos. Eſt piſcium marinorum genus, cui *torpedinis* inditum nomen, propterea quod manui atque brachio a contactu torpedinem inducit. Effectum non eſſe fabuloſum, obſervatione *Redi* atque *Borelli* conſtat. *De Reaumur* data occaſione in eundem inquiſivit & circumſtantias notatu dignas recen-

cenſuit, quas hactenus non ſatis attenderunt hiſtoriæ naturalis ſcriptores. Totum myſterium in eo conſiſtit, quod piſcis ad contactum muſculos dorſi magna vi conſtringat, ut figura convexa degeneret in planam vel prorſus concavam, qui maximâ celeritate reſilientes in manum contingentis motu violento impingunt. Unde non mirum, quod enecato innoxii veſcantur. *Paulus Bernhardus Calvo*, chirurgus Taurinenſis, cum Academia Scientiarum communicavit obſervationem raram fœtus in ſacco ex membrana tubæ dextræ exteriore formato concluſi. Poſt nonum menſem cum mater tumorem prope umbilicum contraxiſſet, eundem aperuit, & fœtum jam putredine correptum extraxit, matre undecim ab operatione diebus elapſis mortua. Notatu dignum eſt, quod mater toto geſtationis tempore omni prorſus lacte in mammis deſtituta fuerit. *Anellius* caſum memorabilem recenſet, ubi fœmina ſexto graviditatis menſe enixa eſt maſſam, quæ ad pugni magnitudinem accedebat. In ea fœtus, a chorda umbilicali ſeparatus, non major comparebat, quam ſub finem primi menſis eſſe ſolet, placenta tamen cum membranis ad eam magnitudinem excreverat, qualis ſub finem ſexti menſis notatur. *Littre* denique herniam rariorem & *de Reaumur* vermem aquaticum ſingularem deſcribit.

In Chymicis *Boulduc* hiſtoriam purgantium continuans analyſin Agarici repræſentat, cui majus ſtatuere pretium veteres, quam recentiores. Ope ſpiritus vini tincturam extraxit reſinoſam, cujus una gutta ob odorem & ſaporem intolerabilem vomitum ciebat. Deprehendit autem, vim purgativam ſoli parti corticali ineſſe. Aqua pura nihil inde extrahit: obtinuit tamen extractum purgans ope aquæ ſale Tartari impregnatæ, nec non ope aceti deſtillati. Deſtillatio dedit ſalis volatilis plurimum, eſſentialis perpaucum. *Hombergius* deſcribit modum, quem invenit, volatilia reddendi ſalia fixa plantarum. Inſigni candore exponit, quid ea in re caſui, quid ingenio debeat. Quæ enim fortuna obtulerat in caſu particulari, non ſine ſucceſſu imitatus in aliis ad methodum univerſalem pervenit. Scilicet cum ſapo caſu exhibuiſſet ſalia fixa, veluti ſponte ſua volatiliſata; ſalia fixa plantarum ad volatilita-

tem

tem dispositurus primum in saponem redegit, sponte volatilia redditurum, ad majorem volatilitatis gradum per artem evehenda. *Lemery* junior confirmat & ampliat systema suum de coloribus præcipitati Mercurii, quod A. 1712 dedit. *Boulduc* examinat vim purgantem florum & foliorum persicorum. Si surculus persici fuerit insitus stemmati pruni, vis purgans major inest floribus, quam si insitus fuerit stemmati amygdalæ. Ratio manifesta: prunis enim aliqua competit vis purgandi, amygdalis nulla. Majorem tribuit efficaciam florum gemmis, quam floribus explicatis, & tincturam ope aquæ factam præfert alteri ope spiritus vini factæ. Tincturam facilius conservari observat succo expresso. Eandem efficaciam, si non majorem, foliis junioribus vindicat & præsens contra vermes infantum remedium in eorum tinctura agnoscit. *Polius* fermentationem salium alcalinorum cum alcalinis & acidorum cum acidis confirmavit. Sal Armoniacum, sal cornu cervi & alia alcalina volatilia fermentant cum sale Tartari. Idem paravit spiritum sulphuris concentratum, qui subito cum aqua effervuit. *De la Hire* junior observavit, tectorium non alia re magis aquæ impenetrabile reddi, quam si ingrediantur ejus compositionem limatura ferri, acetum vini & sal. *Polius* genesin salis petræ tradere conatur & *Lemery* junior de phosphoris commentatur. Varia describit phosphororum genera methodo *Hombergiana* paranda.

In *Botanicis* plantam describit *Reneaume*, quæ hactenus Botanicorum Gallorum industriam elusit, dubio procul quia repertu difficilis. Etenim dimidii pedis intervallo sub aquis depressam invenit, etiamsi fluvius esset admodum humilis. Nomen ipsi dedit spongiæ fluviatilis ramosæ, fragilis & piscem olentis. Similiter *Jussieu* duas describit *Gallii* species. Prima vocatur *Gallium saxatile, minimum, supinum* & *pumilum*; altera *Gallium saxatile, supinum, molliore folio*. Idem A. 1714 librum edidit, cui titulus: *Plantæ per Galliam, Hispaniam & Italiam observatæ, iconibus æneis exhibitæ a R. P. Jacobo Barreliero* &c. Autor libri fuit primum Medicus Facultatis Parisiensis, deinde Monachus Dominicanus. Ordo religiosus cum eum obligaret excurrere in Provincias Galliæ, Hispa-

Digitized by Google

Hiſpaniæ & Italiæ, occaſione uſus herbas collegit, æri incidi curavit & deſcriptiones Latinas addidit. Diem ſupremum obiit A. 1673 & paulo poſt chartæ ejus flamma ferali correptæ; tabulæ vero æneæ ætate detrimentum paſſæ. Cum *Juſſieu* obtinuiſſet quædam exemplaria, quæ Autor, cum adhuc eſſet in vivis, donaverat amicis Botanicis,& inde occaſionem nactus eſſet inquirendi in opus hoc Botanicum, eidem emendando, ordinando & ſupplendo triennium impendit.

In *Geometricis* interſectiones, curvarum expendit *Rollius*, per quas radices æquationum determinari ſolent. Exempli loco adducit æquationem ſeptimi & aliam octavi gradus. Illam conſtruit ope quadrantis circuli & curvæ ſeptimi gradus; hanc ope quadrantis circuli & curvæ octavi gradus. Quadrans illam in ſeptem, hanc in octo punctis ſecat. *Varignonius* regulam centrobarycam *Guldini* & inſignem ejus a *Leibnitio* in his Actis A. 1695 p. 493 factam promotionem demonſtrat, ubi obiter novam promittit editionem ideæ novæ mechanicæ, quam olim publici juris fecit. Proponit etiam regulas generales inveniendi centra gravitatis in omni magnitudinum genere,& multa addit, quibus methodus centrobaryca promovetur. In Hiſtoria refert *Fontenellius*, quæ circa reſiſtentiam medii tentaverit *Bomie*. Scilicet problema aliquod a *Newtono* per ſeries infinitas ſolutum calculo *Leibnitiano* ſolvere aggreſſus, quo idem facilius & exactius ſolvi poſſe arbitratus. Problema tale eſt: poſita reſiſtentia medii in ratione duplicata celeritatum invenire denſitatem medii in locis ſingulis requiſitam, ut mobile curvam datam deſcribat. *Saulmon* quadrare docet zonam circularem, quæ ad aream circuli appropinquare poteſt differentia quavis data minore, & methodum, qua utitur, generatim ad ſectores& ſegmenta quævis extendit, tum etiam ope zonæ quadratæ ſegmentorum nonnullorum ſphæricorum cubationem definit. Alias ſphæræ portiones cubat *de Lagny*, quas pyramidum & conorum ſphæricorum nominibus compellat, anſa arrepta a cubatione conorum cylindricorum, quam eodem fere tempore, ſed diverſa ratione, dederunt *Paſcalius*, *Laluberius*, *Gregorius a S. Vincentio*, *Walliſius* & alii.

Tandem *de la Hire* rationem pedis antiqui Romani ad pedem communem Pariſinum definit, variis argumentis evincens, quod 11 Pariſini digitos adæquet Romanus. Pedem vero Græcorum fuiſſe $11\frac{1}{2}$ digitorum Pariſini ſimul probat. Addit etiam nonnulla de menſuris aliis. Monet præterea, ſi Romani menſuram exactam aliquot partium in ædificiis ipſorum præcipuis literis mandaſſent, citra difficultatem in notitiam pedis ipſorum perveniri datum fuiſſe. Quamobrem præſentis pedis Pariſini magnitudinem ad poſteros propagaturus, menſuram variarum partium in magnificis ædificiis Pariſinis ſub finem tractationis conſignavit.

In *Aſtronomicis* maculam in faſcia Jovis, poſtquam annis quinque latuerat, redeuntem obſervavit *Maraldus*, & cum diſco Jovis inhæreat, inde motum vertiginis Jovis determinat 9 horarum & 56 primorum, quemadmodum ope ejusdem maculæ eundem ante definivit *Caſſinus*. Macula hæc nunquam redit ſine faſcia, etſi faſcia aliquoties redierit ſine macula. Idem d. 12 Sept. 1713 maculam obſervavit in quarto ſatellite Jovis, quam diſci dimidiam partem occupaſſe inde concludit, quod nonniſi dimidio tempore ſub radiis Jovis delituerit, quam motus ejus ferebat. *Caſſinus* methodum determinandi refractiones ſiderum declarat, duabus tantum per obſervationem datis. Fundatur in principio Dioptrico *Snellii*, quod ſinus anguli incidentiæ ad ſinum anguli refracti ſit in ratione conſtante. Ut autem eodem in præſenti negotio uti poſſit, ex duabus refractionibus obſervatis altitudinem materiæ refractivæ primum in hypotheſi propagationis luminis rectilineæ deducit 2000 hexapedarum Gallicarum. Sed cum ob diverſam aeris denſitatem radius per aerem transmiſſus ſit curvilineus, in hypotheſi denſitatis in ratione numerorum naturalium 1, 2, 3, &c. creſcentis figuram hanc eſſe arcum circuli concludit. Atque hinc ſuppoſita refractione horizontali 32′ 20″ altitudinem materiæ refractivæ fere triplam & ſeſquialteram prioris reperit. Cumque hac admiſſa altitudine gradui decimo conveniat refractio 5′ 24″ cui per obſervationem reſpondet refractio 5′ 28″; figuram radiorum circula-

rem

rem a veritate parum abeſſe infert. Non tamen diffitetur, quod ſubinde a Tabula, ex his fundamentis computata, hieme præſertim in vicinia horizontis obſervationes diſceſſerint. Operam igitur dat, ut per complures obſervationes irregularitates ex diverſo aeris ſtatu oriundas in poſterum ad regulam quandam revocet. Quæ de mutabilitate obliquitatis Eclipticæ ab *Eugenio de Louville* aſſerta in Hiſtoria refert *Fontenellius*, in his ipſis Actis ab ipſo Autore uberius deducta Menſe ſuperiori leguntur. *Delisle* junior novum, quem excogitavit, deſcribit modum ope lentis prægrandis & micrometri in foco applicati accuratius obſervandi tempus ſolſtitii, quam hactenus ab Aſtronomis fieri potuit, aut per *Hallejanam* methodum datur, tantopere a *Gregorio* commendatum. Limbus nempe ſuperior imaginis differentias altitudinum meridianarum Solis exhibet tanto magis ſenſibiles, quanto hæc imago fuerit major, ut hac ratione diſcerni poſſint, quæ Quadrantibus aut Gnomonibus ægre diſcernuntur. Theoria Satellitum Saturni ad exiguum perfectionis gradum hactenus deducta: id quod ſane mirum videri non debet, cum difficillime obſerventur, duo enim interiores non diſtinguuntur niſi per teleſcopium 114 pedum. Hactenus creditum eſt, orbitas ſatellitum eſſe in plano annuli: ſed præter omnem ſpem contrarium in Satellite quinto ſeu extimo obſervavit *Caſſinus*, qui inclinationem orbitæ ad Eclipticam multo minorem deprehendit, quam annulli, nimirum nonniſi 15 vel ad ſummum 16 graduum. Atque hinc jure ſuſpicatur, orbitas quoque reliquorum Satellitum non eſſe in plano annuli conſtitutas, ſed ſingulis potius peculiares eſſe ad Eclipticam inclinationes: id quod ſucceſſu temporis per obſervationes aſſidua induſtria continuatas erit determinandum. In macularum Solarium obſervationibus, quæ hoc anno comparuere, notatum habetur, quod, quæ a d. 21 Aug. A. 1714 usq; ad d. 29 Aug. apparuit, a *Maraldo* in hemiſphærio ſeptentrionali cum declinatione 15 circiter aut 16 gradum deprehenſa fuerit, cum fere omnes, quæ intra 40 annorum intervallum comparuere, in hemiſphærio meridionali obſervatæ ſint. Quantum momenti ſitum ſit in diviſione inſtrumentorum aſtronomico-

rum, non fugit rerum aſtronomicarum peritos. Quoniam itaque in receptis diviſionibus omnes errores evitari non poſſe rem accuratius trutinans obſervaverat *de Louville*, omnem ingenii aciem intendit, ut, quod humana induſtria obtinere poſſet, detegeret. Novam itaque Aſtronomis proponit inſtrumenta aſtronomica dividendi methodum, quam communi non modo faciliorem, ſed etiam magis exactam prædicat. Pendet potiſſimum a micrometro, ad dioptras teleſcopicas Quadrantis aſtronomici applicato. Etſi hactenus in determinanda quantitate anni tropici obſervationes æquinoctiorum prætulerint obſervationibus ſolſtitiorum Aſtronomi, de *Malezieu* tamen oſtendit, obſervationes æquinoctiorum admodum lubricas eſſe, cum a pluribus pendeant elementis, quorum unumquodque errorem notabilem invehere poteſt. Ut igitur poſteris liceret, quod præſenti ævo non conceditur, novum excogitavit modum ſolſtitia obſervandi, ab iis incommodis liberum, quæ obſervationes æquinoctiorum premunt. Adjutore uſus eſt *Maraldo*, cum quo ſpecimen exhibuit in ſolſtitio anni 1714 obſervando, ubi in Meridiano decem ſcrupulis ſecundis occidentaliori, quam meridianus obſervatorii regii, id accidiſſe notavit d. 21 Jun. h. 11 pom. 5′ 30″. Oſtendit in obſervatione ſua non potuiſſe commiti errorem 12 ſcrupulis primis horariis majorem, quam præciſionem in obſervationibus æquinoctiorum non expectat. *Maraldi* ex collatione obſervationum eclipſium circumjovialium Lugdunenſibus *Zumbachii* cum Pariſienſibus differentiam Meridianorum Lugduni Batavorum & Lutetiæ Pariſiorum temporariam eruit 8′ 56″, ita ut Lugdunum Batavorum ſit orientalior Lutetia Pariſiorum 2° 14′. Ex ejusdem obſervationibus determinat altitudinem poli Lugdunenſem 52° 8′ 8″, quam *Zumbachius* facit 52° 10′. Similiter ex obſervatione Eclipſeos lunaris Upſalienſi differentiam horariam Meridianorum Upſalienſis & Pariſienſis deducit 1 h. 10′ 14″, ut nempe ſit Upſalia 17° 33′ 30″ orientalior obſervatorio regio. *De la Hire* ex obſervatione eclipſeos lunaris, quæ menſe Decembri A. 1713 accidit, *Limæ* in Peruvia habita, differentiam Meridianorum Limenſis & Pariſini orien-

ROYAL LEGITIMATE SOCIETY, 1 Bedford-row, Holborn.—Patron, the Duke of Wellington. Vice-Patrons, the Marquis of Londonderry, the Earl of Eldon, the Earl of Winchilsea, the Earl of Roden, the Earl of Mount Edgcumbe, the Earl of Falmouth, the Earl of Aberdeen, the Earl of Haddington, the Earl of Rosslyn, the Earl of Ellenborough, the Earl of Lonsdale, the Earl of Harrowby, the Earl of Mansfield, the Earl of Wilton, the Earl of Jersey, the Earl of Clarendon, the Earl of Dartmouth, the Earl of Carnarvon, the Earl of Shaftesbury, the Earl of Lichfield, the Earl of Ashburnham, the Earl of Bradford, the Earl of Chichester, the Earl of Cawdor, the Earl of Powis, the Earl of Bathurst, the Earl of Bandon, the Earl of Lovelace, the Earl of Lindsay, the Earl of Dalhousie, the Earl of Glasgow, the Earl of Caledon, the Earl of Ilchester, the Earl of Malmesbury, the Earl of Stradbroke, the Earl of Verulam, the Earl of Donoughmore, the Earl of Leitrim, the Earl of Rosse, the Earl of Enniskillen, the Earl of Portarlington, the Earl of Longford, the Earl of Kilmorey, the Earl of Clonmell, the Earl of Limerick, the Earl of Clanwilliam, the Earl of Milltown, the Earl of Belmore, the Earl of Erne, the Earl of Lucan, the Earl of Mayo, the Earl of Leitrim, the Earl of Granard, the Earl of Roscommon, the Earl of Kingston, the Earl of Ormonde, the Earl of Inchiquin, the Earl of Dunraven, the Earl of Glengall, the Earl of Cork, the Earl of Bandon, the Earl of Donoughmore

nuat, quas in Commentariis A. 1712 publici juris facere cœpit. *De la Hire* cum filio ſuo repetiit experimenta de reſiſtentia aeris in deſcenſu corporum, quæ olim fecerat cum *Mariotto*, & hic ſub finem Tractatus de percuſſione publicaverat. Cum de theoria Manuariæ nauticæ *Bernoulliana* jam egerimus in Actis A. 1714 p. 272; *Fontenellius*, vero in ſola operis recenſione acquieſcat, nec judicium Academiæ, quod in præfatione tantopere efflagitaverat *Bernoullius*, ſuperaddat; nec hic habemus, quæ commemoremus. Quin potius colophonis loco machinam, qua ad obſervandos Satellites Saturni utitur *Caſſinus*, repræſentamus, cujus ratio ex Schemate haud difficulter innoteſcit.

TAB. IV. Fig. 5.6.7.8

Obiit A. 1714 *Martinus Polius*, Italus, ex honeſta familia d. 21 Jun. A. 1662 ortus. Invito parente, ad Chymiam animum appulit, & ideo ſumptus ſuppeditante avunculo, Romam abiit: ubi mox novis operationibus inventis famam ſibi paravit. A. 1691 obtinuit facultatem Laboratorium publicum erigendi Romæ, quod A. 1700 privilegiis Pharmacopolii augebatur. Excurrit aliquoties per Italiam Chymicorum viſendorum gratia, & A. 1702 in Galliam adveniens Regi ſecretum militare a ſe inventum obtulit: quod cum Rex noxium judicaret generi humano, etſi ſibi in bello tum flagrante proficuum, ut ſupprimeretur & una viri induſtria compenſaretur, ſtipendio ac titulo Architecti militaris & Socii ſupernumerarii Academiæ Regiæ Scientiarum (quod tunc locus non vacaret) eum auxit. A. 1704 in Italiam reverſus, & A. 1706 ingens opus ſub titulo *Il Trionfo de gli Acidi* edidit, Regi Benefactori inſcriptum. Contendit in eo, acida perperam accuſari a Medicis, cum non morborum cauſa ſint, ſed in remediis principem quendam locum ſibi vindicent. Neceſſaria ſunt acida ad digeſtionem in ventriculo, judice *Polio*, nequaquam tamen in maſſam ſanguinis tranſeunt, ſed cum fæcibus alvi deponuntur, cum in nulla ſanguinis analyſi vel guttam acidi deprehendere potuerit. Monet tamen *Fontenellius*, acidi quandam partem in ſanguine deprehendiſſe *Hombergium*, cum ejus analyſi vacaret. Omnium Sectatorum Philoſophiæ corpuſcularis

Ἐπειδὴ τὸ ἀγαθὸν ἐν τῷ τέλει, καὶ τὸ τέλος ἐν τῷ ἀγαθῷ, ἐν τῷ ἀγαθῷ ἄρα καὶ ἡ εὐδαιμονία. Ἀγαθὸν δὲ ἡ ἀρετή· ἐν ἀρετῇ ἄρα καὶ ἡ εὐδαιμονία. Ἀρετὴ δὲ ἐν τῷ κρατεῖν τῶν ἡδονῶν· ἐν τῷ κρατεῖν ἄρα τῶν ἡδονῶν καὶ ἡ εὐδαιμονία. Ἡδονὴ δὲ ἐν τῷ ἀπολαύειν· ἐν τῷ ἀπολαύειν ἄρα καὶ ἡ εὐδαιμονία. Ἀπόλαυσις δὲ ἐν τῷ ἀπέχεσθαι· ἐν τῷ ἀπέχεσθαι ἄρα καὶ ἡ εὐδαιμονία. Ἀπέχεσθαι δὲ ἐν τῷ μὴ ἐπιθυμεῖν· ἐν τῷ μὴ ἐπιθυμεῖν ἄρα καὶ ἡ εὐδαιμονία. Ἐπιθυμεῖν

„libet hujus progressionis 2, 4, 8, 16, 32, 64, &c. Dn. Tay„lor addit, hoc ipsis (Geometris) problema propono, *to do wit„hout any limitation by impossible roots*; hoc plus quam uno „modo præstari potest, tametsi Dn. Leibnitius in Actis Erudit. „1702 pag. 218 & 19 contrarium demonstrare susceperit circa casum $\frac{dx}{x4+a4}$ qui est simplicissimus post hunc $\frac{dx}{xx+aa}$ qui „est fluxio arcus circularis. Idem effici potest cum hac quan-

titate differentiali $z^{\frac{\delta}{\lambda}\eta-1}\,dz : e+fz^{\eta}+gz^{2\eta}+hz^{3\eta}$, cujus de„nominator est quadrinomium, sed peto duntaxat solutionem alterius. „

II. Hucusque Dn. Montmortius ad mentem Dn. Taylor. Etsi vero problema istud intactum præterire potuissem, quod non mihi sed iis tantum qui jam prius aliquod problema solvendum proposuissent, *vicissim* offerri videatur, in honorem tamen Dn. Proponentis & quia problema ipsum in calculo integrali alicujus momenti est, post acceptas Montmortianas literas, quibus problema continebatur, illico promisi, quam primum alia mea negotia id permissura essent, in solutionem ejus me serio inquisiturum esse. Paulo post pauxillum otii nactus fidem liberavi, literisque meis d. 20 Martii datis meam solutionem Dn. *Montmortio* misi. Hanc nunc publici juris facere volui, ex quo certior sum factus quod Cel. Joh. *Bernoulli* suam ejus problematis solutionem nuperrime ad Acta Eruditorum miserit.

III. In numeratore fractionis propositæ id primum efficiendum, ut exponens fractus primum dispareat, quod fiet si faciamus $z^{\eta}=x^{\lambda}$, vel $z=x^{\lambda:\eta}$, hoc enim valore ipsius z, ejusque elementi in formula integranda substituto prodit $\frac{z^{\frac{\delta}{\lambda}\eta-1}\,dz}{e+fz^{\eta}+gz^{2\eta}} = \frac{\frac{\lambda}{\eta}x^{\delta-1}\,dx}{e+fz^{\lambda}+gx^{2\lambda}}$, vocemus hanc *dy*.

Ut

Ut vero formula dy ad elementa circularia vel hyperbolica reduci poſſit, ejus denominator $e+fx^{\lambda}+gx^{2\lambda}$ in ſuos diviſores primitivos reales reſolvi debet. Per hos diviſores *primitivos* intelligo eos, qui in alios & ſimpliciores reſolvi non poſſunt, quin in quantitates imaginarias & impoſſibiles incidamus. In præſenti problemate diviſores primitivi denominatoris formulæ datæ ſunt trinomiales hujus formæ $xx\pm mx+n$, ubi m & n ſunt quantitates conſtantes, nam diviſores binomiales $x\pm m$ inveniri non poſſunt, quin plerumque quantitas in iis data m fiat imaginaria. Itaque ante omnia indicandus eſt modus, quo diviſores illi primitivi inveniri poſſint.

IV. Pro facilitandis expreſſionibus loco denominatoris $e+fx^{\lambda}+gx^{2\lambda}$ ſumam iſtud trinomium $aa+2nax^{\lambda}+x^{2\lambda}$, quod facile ad eundem reduci poteſt. In hoc vero trinomio n ſimplicem numerum deſignat integrum aut fractum, vel pro re nata etiam numerum ſurdum. Hic numerus n unitatem ſuperat, aut ab eadem deficit, atque hinc oriuntur duo diverſi caſus; nam I°. Si n unitatem excedit, diſpeſcitur trinomium $x^{2\lambda}+2nax^{\lambda}+aa$, in hæc duo binomia $x^{\lambda}+na+a\sqrt{(nn-1)}$ & $x^{\lambda}+na-a\sqrt{(nn-1)}$; nam ſi numerus $n+\sqrt{(nn-1)}$ vocetur p, & numerus $n-\sqrt{(nn-1)}$, q; duo binomia $x^{\lambda}+pa$, & $x^{\lambda}+qa$, in ſe mutuo ducta producunt trinomium propoſitum $x^{2\lambda}+2nax^{\lambda}+aa$.

Quare opus eſt, ut utrumque ex hiſce diviſoribus $x^{\lambda}+pa$, & $x^{\lambda}+qa$ (quippe qui nondum ſunt primitivi, niſi in caſu quo $\lambda=2$) in alios, hi alii in novos, novos iſtos in ſimpliciores atq; ita deinceps, reſolvamus, usq; dum ad ſimpliciſſimos ſeu primitivos pervenerimus, in quibus x ubi plurimas dimenſiones habet, ad plures quam duas non aſcendit. Hoc autem ita fit: ponendum nempe eſt $x^{\frac{1}{2}\lambda}+ba^{\frac{1}{4}}x^{\frac{1}{4}\lambda}+a^{\frac{1}{2}}p^{\frac{1}{2}}$ & $x^{\frac{1}{2}\lambda}-ba^{\frac{1}{4}}x^{\frac{1}{4}\lambda}+a^{\frac{1}{2}}p^{\frac{1}{2}}$, & hæc duo trinomia inter ſe multiplicata producunt $x^{\lambda}+$

$(2-bb)a^{\frac{1}{2}}p^{\frac{1}{2}}x^{\frac{1}{2}\lambda}+ap$ quare si medii termini coefficientem evanescere faciam ponendo $b=\sqrt{2}$, oritur $x^{\lambda}+ap$, ergo hujus binomii divisores sunt $x^{\frac{1}{2}\lambda}+a^{\frac{1}{4}}p^{\frac{1}{4}}x^{\frac{1}{4}\lambda}\sqrt{2}+a^{\frac{1}{2}}p^{\frac{1}{2}}$ & $x^{\frac{1}{2}\lambda}-a^{\frac{1}{4}}p^{\frac{1}{4}}x^{\frac{1}{4}\lambda}\sqrt{2}+a^{\frac{1}{2}}p^{\frac{1}{2}}$. Et si $\frac{1}{2}\lambda$ non sit 2, hi duo divisores nondum sunt primitivi atque adeo in simpliciores resolvendi, ponendo pro duobus prioris divisoribus $x^{\frac{1}{4}\lambda}+ba^{\frac{1}{8}}p^{\frac{1}{8}}x^{\frac{1}{8}\lambda}+a^{\frac{1}{4}}p^{\frac{1}{4}}$, & $x^{\frac{1}{4}\lambda}-ba^{\frac{1}{8}}p^{\frac{1}{8}}x^{\frac{1}{8}\lambda}+a^{\frac{1}{4}}p^{\frac{1}{4}}$, ex horum enim ductu nascitur $a^{\frac{1}{2}\lambda}+(2-bb)a^{\frac{1}{2}}p^{\frac{1}{2}}x^{\frac{1}{2}\lambda}+a^{\frac{1}{2}}p^{\frac{1}{2}}$, adeoque si coefficiens medii termini $2-bb$ fiat $=\sqrt{2}$, seu $b=\sqrt{(2-\sqrt{2})}$: erunt $x^{\frac{1}{4}\lambda}+a^{\frac{1}{8}}p^{\frac{1}{8}}x^{\frac{1}{8}\lambda}\sqrt{(2-\sqrt{2})}+a^{\frac{1}{4}}p^{\frac{1}{4}}$, & $x^{\frac{1}{4}\lambda}-a^{\frac{1}{8}}p^{\frac{1}{8}}x^{\frac{1}{8}\lambda}\sqrt{(2-\sqrt{2})}+a^{\frac{1}{4}}p^{\frac{1}{4}}$. Sin vero coefficientem $2-bb$ faciamus $-\sqrt{2}$, quia in altero divisore $x^{\frac{1}{2}\lambda}-a^{\frac{1}{4}}p^{\frac{1}{4}}x^{\frac{1}{4}\lambda}\sqrt{2}+a^{\frac{1}{4}}p^{\frac{1}{4}}$ medius terminus habet signum $-$, inveniemus $b=\sqrt{(2+\sqrt{2})}$ atque adeo ejus divisores $x^{\frac{1}{4}\lambda}+a^{\frac{1}{8}}p^{\frac{1}{8}}x^{\frac{1}{8}\lambda}\sqrt{(2+\sqrt{2})}+a^{\frac{1}{4}}p^{\frac{1}{4}}$, & $x^{\frac{1}{4}\lambda}-a^{\frac{1}{8}}p^{\frac{1}{8}}x^{\frac{1}{8}\lambda}\sqrt{(2+\sqrt{2})}+a^{\frac{1}{4}}p^{\frac{1}{4}}$. Ex hisce jam sufficienter constat, quemadmodum ulterius sit progrediendum si ultimo inventa trinomia nondum sint divisores primitivi quantitatis propositæ, & quod idem sit processus cum altero binomio $x^{\lambda}+qa$.

II°. Si in trinomio $x^{2\lambda}+2nax^{\lambda}+aa$ numerus n est infra unitatem, trinomium non potest primum in duo binomia, ut ante, resolvi, sed primum divisorum par statim dat duo trinomia $x^{\lambda}+ba^{\frac{1}{2}}x^{\frac{1}{2}\lambda}+a$, $x^{\lambda}-ba^{\frac{1}{2}}x^{\frac{1}{2}\lambda}+a$, hæc enim in se mutuo ducta iterum præbent $x^{2\lambda}+(2-bb)ax^{\lambda}+aa$, quare si faciamus $2-bb=2n$, atq; adeo $b=\sqrt{(2-2n)}$ duo primi divisores emergent $x^{\lambda}+a^{\frac{1}{2}}x^{\frac{1}{2}\lambda}\sqrt{(2-2n)}+a$, & $x^{\lambda}-a^{\frac{1}{2}}x^{\frac{1}{2}\lambda}\sqrt{(2-2n)}+a$, ex hisce duobus eodem, quo ante, artificio reliqui divisores atque ex iis primitivi elicientur. Pro utroque casu quo n major & minor est unitate,

Digitized by Google

tate, amplam diviſorum tabulam Dn. *Montmortio* transmiſi, quam tamen, quia artificium eam conſtruendi hoc loco ſufficienter deſcripſi, huc tranſcribere nil attinet. Hoc itaq; unum nunc annotaſſe contentus ero, quod numerus diviſorum primitivorum trinomii $x^{2\lambda}+2nax^{\lambda}+2aa$, ſemper futurus ſit tantus, quot unitates numerus λ continet.

V. Quod ſi diviſores primitivi ex hoc quadrinomio $x^{3\lambda}+max^{2\lambda}+naax^{\lambda}+a^3$ inveniendi ſint, diſcerpi primum poteſt in factores $x^{\lambda}+ba$; $x^{\lambda}+ca$, & $x^{\lambda}+ea$ in quibus quantitates conſtantes b, c, e, dantur per hanc æquationem cubicam $p^3-mpp+np-1=0$, aut ſi ea nil niſi radices imaginarias continet, aut ſaltem valores impoſſibiles alicui ex tribus b, c, e aſſignat, etiamſi tertiæ valor realis ſit, idem quadrinomium diſpeſci poterit in trinomium $x^{2\lambda}+pax^{\lambda}+qaa$, & binomium $x^{\lambda}+ra$, quæ in ſe mutuo ducta producent quadrinomium, quod cum dato comparatum dabit coefficientes p, q, r; ex hoc trinomio & binomio deinceps reliqui diviſores, & ex iis denique primitivi inveniri poterunt ſequendo præcedentium veſtigia. Nihil ergo amplius reſtat, quam ut ſolutionem ipſam tradamus.

VI. Trinomii $x^{2\lambda}+2nax^{\lambda}+aa$, diviſores primitivi per §§. IV & V inventi dicantur breviter A, B, C, &c. eritque adeo $x^{2\lambda}+2nax^{\lambda}+aa=$ A. B. C. &c. & dividendo utramque partem per $(x^{\lambda}+na)^2$, fiet $\frac{x^{2\lambda}+2nax^{\lambda}+aa}{(x^{\lambda}+na)^2}=\frac{\text{A. B. C. \&c.}}{(x^{\lambda}+na)^2}$ Hujus æquationis elementa logarithmica dabunt $\frac{2\lambda x^{2\lambda-1}dx+2\lambda nax^{\lambda-1}dx}{x^{2\lambda}+2nax^{\lambda}+aa}-\frac{2\lambda x^{\lambda-1}dx}{x^{\lambda}+na}$ (ſeu reducendo has duas fractiones ſub idem nomen, & vocando poſt hanc reductionem binomium $x^{\lambda}+na$ in denominatore $=$ R ad abbreviandum) $=$

$\frac{2\lambda.(nn-1)aax^{\lambda-1}dx}{R.(x^{2\lambda}+2nax^{\lambda}aa} = \frac{dA}{A} + \frac{dB}{B} + \frac{dC}{C} - \frac{2\lambda x^{\lambda-1}dx}{R}$. Multiplicetur utraque pars æquationis per $Rx^{\delta-\lambda}$, invenieturque

$\frac{2\lambda.(nn-1).aax^{\delta-1}dx}{x^{2\lambda}+2nax^{\lambda}+aa} = \frac{Rx^{\delta-\lambda}dA}{A} + \frac{Rx^{\delta-\lambda}dB}{B} + \frac{Rx^{\delta-\lambda}dC}{C} - 2\lambda x^{\delta-1}dx$.

Jam quia δ & λ sunt numeri integri, & A, B, C, &c. trinomia primitiva, manifestum est singula membra æquationis ad dextram posita excepto ultimo $-2\lambda x^{\delta-1}dx$ reducibilia esse sub hanc formam $dM + \frac{\alpha dN}{N} + \frac{\beta dx}{N}$, ubi dM est quantitas data per x & dx absolute integrabilis, N quodlibet ex trinomiis A, B, C, &c. α & β sunt quantitates constantes ex resolutione membrorum $\frac{Rx^{\delta-\lambda}dA}{A}$, $\frac{Rx^{\delta-\lambda}dB}{B}$, $\frac{Rx^{\delta-\lambda}dC}{C}$, &c. ortæ; sed ut ea quæ ex singulis hisce membris nascuntur a se invicem melius distinguantur, dM_1, α_1, β_1, designabunt eas, quæ ex primo membro derivantur, dM_2, α_2, β_2, eas quæ ex secundo, & sic dM_3, α_3, β_3, eas quæ ex tertio, atque ita deinceps. Quare si arcus circulares, quorum tangentes sint γA, γB, γC, &c. dicantur K, P, Q, &c. eorum radii k, p, q, &c. dico quod

$$2\lambda.(nn-1)\,aa\int\frac{x^{\delta-1}dx}{x^{2\lambda}+2nax^{\lambda}+aa} = \left\{\begin{array}{l} M_1+M_2+M_3+\&c.-\frac{2\lambda}{\delta}x^{\delta} \\ \alpha_1 Log.A+\alpha_2 Log.B+\alpha_3 Log.C,\&c. \\ \frac{\beta_1 K}{kk}+\frac{\beta_2 P}{pp}+\frac{\beta_3 Q}{qq}+\&c. \end{array}\right\},$$

Jam si fiant $a = e : \gamma(eg)$, & $n = f : 2\gamma(eg)$; fractio $x^{\delta-1}dx : x^{2\lambda}+2nax^{\lambda}+aa$, mutabitur in formulam $gx^{\delta-1}dx : gx^{2\lambda}+fx^{\lambda}+e$; quare ex invento integrali facile deducetur fluens formulæ Taylorianæ.

VII Quod

VII. Quod ſi nunc integrale ſeu fluens hujus æquationis $dy = x^{\delta-1}dx : a^3 + naax^{\lambda} + max^{2\lambda} + x^{3\lambda}$ invenienda ſit, ea per quadraturam Circuli & Hyperbolæ etiam dari poteſt, nam ſi diviſores primitivi denominatoris ſint iterum A, B, C, &c. æquatio iſta ſimiliter deducetur ad ſequentem $\varphi\lambda x^{\sigma}dy = \frac{Rx^{\delta-\lambda}dA}{A} + \frac{Rx^{\delta-\lambda}dB}{B} + \frac{Rx^{\delta-\lambda}dC}{C} + \&c + \theta ax^{\delta-1}dx - \psi x^{\delta-1+\lambda}dx$, exiſtente $R = x^{2\lambda} + \beta ax^{\lambda} + \gamma aa$, ubi $\varphi, \theta, \psi, \beta, \gamma$, &c. ſunt quantitates conſtantes. Quod autem ſingula membra æquationis ad dextram, exceptis duobus ultimis, ad elementa circularia & Logarithmica reduci poſſint, conſtat ex præcedenti paragrapho, quod autem fractio ipſa propoſita facile ad alteram Dn. *Taylorii* reduci poſſit $z^{\eta-1}dz : e + fz^{\eta} + gz^{2\eta} + hz^{3\eta}$, oſtenſu facillimum; fiant enim $z = x^{\lambda:\eta}$, item $a = e : \sqrt[3]{eeh}$; $n = f : \sqrt[3]{eeh}$, & $m = g : \sqrt[3]{eehh}$, & altera in alteram transformabitur.

VIII. Sed illuſtranda eſt uno alterove exemplo generalis noſtra ſolutio. Sit æquatio $gydy = zbdx : x^4 + znaxx + aa$. Quæritur ejus conſtructio per quadraturam Circuli & Hyperbolæ.

Conſtruct. Fig. I Radio $CA = r(\frac{1}{2}a + \frac{1}{2}na)$ deſcripto Circulo CBD quem indefinita ER tangat in quolibet puncto R, in hac tangente ſumatur portio $AO = r(\frac{1}{2}a - \frac{1}{2}na)$ ac per punctum O agatur parallela rectæ CA in qua abſcindendum $OL = \frac{a + na\sqrt{(a+na)}}{(2a-2na)\sqrt{8}}$, quo facto inter aſymptotas EA, AI ducatur per punctum L Hyperbola LMN. In tangente vero Circuli ſumantur ſurſum & deorſum ſegmenta æqualia $OE = OF = x$, jungunturque CE, CF, hiſce deinceps in Aſymptota AQ fiant æquales AG & AI reſpective, erigantur in G & I normales GH & IK ad AQ hyperbolæ occurrentes in punctis H & K, hiſce factis dico fore $y = \left(\frac{\text{Sectori BCDA, + KIGA}}{\overline{CA}^3}\right).\frac{K}{\eta a}$ TAB. IV. Fig. 1.

Eadem conſtructione poſita, erit $y = \left(\frac{\text{Sect.BCDA},-\text{KIGA}}{\overline{CA}^{3}}\right)^{\frac{k}{\eta}}$, æquatione differentiali exiſtente $g\eta dy = 2kxxdx : x^4 + 2naxx + aa$. Si jam in utraque formula fiant $x = z^{\frac{1}{2\eta}}$, $a = e : \sqrt{eg}$, & $n = f : 2\sqrt{eg}$. prior mutabitur in $dy = kz^{\frac{1}{2\eta}-1} dz : e + fz^{\eta} + gz^{2\eta}$, altera vero in $dy = kz^{\frac{1}{2\eta}-1} dz : e + fz^{\eta} + gz^{2\eta}$ quæ duæ nonniſi in coefficiente k differunt a duabus formulis, quas habet Cel. Newtonus in Tractatu ſuo de Quadraturis Curvarum pag. 34 ſub forma ſexta, in quibus coefficiens ipſi eſt d. Utriusque formulæ integrale ſeu fluentem exhibuit per quadraturam Circuli, ſed in caſu tantum faciliore, quo f ſuperat $2\sqrt{eg}$. Sed de altero eoque difficiliore, quo $2\sqrt{eg}$ ſuperat f, ſeu n nobis eſt infra unitatem, nihil habet: hunc propterea caſum in utraque formula ſolutum dare volui.

Quod ſi f vel $n = 0$, & in noſtris formulis pro a, ſcribatur aa, ad complenda homogenea, factisque $\eta - g = b = 1$, erit $dy = dx : x^4 + a^4$, cujus integrale ergo per præcedentem conſtructionem jam conſtat pendere non quidem a ſola Circuli, nec a ſola Hyperbolæ quadratura, ſed ab utraque ſimul, & hoc id ipſum eſt in quod Cel. *Leibnitius* inquiri optaverat in loco ex Actis Erud. 1702 ſupra citato. Adhuc multa dici poſſent ſuper hoc ipſum Problema, ſed tempus vetat, quo minus plura addam, quare tranſeo ad ſequens Problema.

IX. *Conſtruere curvam, conceſſis figurarum curvilinearum quadraturis, quam grave quoddam ſecundum quamlibet directionem projectum deſcribet in medio reſiſtenti ſecundum quamlibet multiplicatam rationem celeritatum actualium mobilis, in ſuppoſitione quod gravitas uniformis ſit, & directionibus inter ſe parallelis ad horizontem tendat.*

Quia Cl. Keilius hoc problema, ſed in ſola reſiſtentiarum medii quadratis celeritatum proportionalium hypotheſi, ſoli Cel. Joh. Bernoulli propoſuit; ab eodem itidem abſtinere potuiſſem. Cum tamen in Phoronomia hoc ipſum Problema in hypo-

hypotheſi Dn. Keilii pro jactu horizontali jam ſolutum dederim, neque adeo multum operæ requiſiverit id cum Cel. Bernoulli (qui ſuam ſolutionem jam Lipſiam miſit, etſi nondum mihi conſtet an jam impreſſa ſit) generaliter ſolvere, non absre fore duxi, ſi ſolutioni præcedentis Problematis Tayloriani meam ſolutionem vel conſtructionem præſentis Problematis ut illud acutiſſ. Bernoullius ſibi ſolvendum propoſuit, & ſolviſſe dicitur, adderem. Supponam ergo quod reſiſtentiæ ſint ut u^{2n}, ſi u velocitates actuales mobilis, & n quemlibet numerum deſignent.

In Fig. 10. ſit AC linea horizontalis, Aa directio jactus, ſeu recta ſecundum quam miſſile projicitur ea velocitate, quam corpus grave motu naturaliter accelerato acquirere poteſt in vacuo cadendo ex altitudine verticali MA. Super linea indefinita IL erigatur normalis FGX, & circa axem GF ac centro G deſcripta ſit Hyperbola æquilatera ihgkl, per cujus verticem g ducatur gI, quæ cum gG angulum faciat GgI = angulo aAC, & per punctum I, indefinita OIU parallela ad Gg, Hyperbolæ occurrens in i. Circa hanc OI deſcripta ſit Parabola $I\beta\alpha$, cujus parameter = Ii, abſciſſæ vero $I\delta$, I(I) ſint ut poteſtates $(\beta\delta)^{2n-1}$, $(\alpha i)^{2n-1}$ reſpectivarum applicatarum $\beta\delta$, αi. Productis deinde ſingulis hyperbolæ ordinatis il, hk, &c. usque ad occurſum cum parabola in α & β, & ductis per ea hyperbolæ puncta per quæ hæ ordinatæ ad axem GF tranſeunt, rectis indefinitis iU, hw, gx, ky, lz, &c. fiant in Ii & IL, ſegmenta æqualia Iii, & $Ll_2 = \alpha I$, in æqualibus hH & kK ſegmenta Hh_2, & Kk_2 = reſpectivæ ordinatæ $\delta\beta$ in Parabola, & naſcetur inde curva $i_2g_2l_2$ quam Hyperbolæ *vicariam* nominare liceat, factaque in Ii parte IO = 2MA vel duplo illius lineæ per quam cadens grave celeritatem in vacuo acquirit æqualem illi cum qua in medio reſiſtenti ſecundum directionem Aa projicitur mobile. Sit porro GF media proportionalis inter OI & gG, & per quodlibet punctum U in linea OI deorſum producta ducatur UZ parallela ad IL fiantque $Ww = \frac{Ii_2h_2H}{Gg}$, $Xx = \frac{Ii_2h_2g_2G}{Gg}$, ſic $Yy = \frac{Ii_2h_2g_2kK}{Gg}$, atq; ita deinceps; in IU vero ſumatur IP, quæ ſit ad Gg in duplicata ratio-

TAB. IV. Fig. 10.

ratione GF ad Ii. Fiat deinde HQ : IP :: (IU)$^{1:n}$: (Hw)$^{1:n}$, & GR : IP :: (IU)$^{1:n}$: (G*x*)$^{1:n}$, & ſic reliquæ ordinatæ KS, L*l* ſint in reciproca ratione radicis *n* ex reſpectivis ordinatis K*y*, L*z* curvæ U*xz*, orietur inde nova curva P Q R S, a cujus quadratura pendet conſtructio lineæ ABC, quam projectile in medio reſiſtenti deſcribet. Fiant enim $Ad = \frac{IPQH}{Gg}$, $Ab = \frac{IPRG}{Gg}$; $Ae = \frac{IPRSK}{Gg}$, & in *d*, *b* erigantur normales *dm*, *ba* ad AC, quæ rectæ A*a*, occurrant in *m* & *a*; ac ſi puncta *r*, *s*, & *t*, ſint ea, in quæ perpendiculares ex centris gravitatis arearum IPQH, IPQRG, & GRSK in IL demiſſæ incidunt, faciendum eſt in linea *md* ſegmentum D*d* quod ſit ad totam *md* :: *r*G : IG & in linea *ab* ſegmentum *b*B quod ſit ad totam *ab* :: *s*G : IG, eruntque puncta D, B in parte curvæ ADB aſcenſu deſcriptæ. Per ſupremum ejus punctum B agantur Bβ parallela Aa, & Bω æquidiſtans AC, & linea eE perpendicularis ad AC linea Bβ occurrat in φ, ipſi Bω vero in ε, fiatque $\varepsilon E : \varphi\varepsilon$ :: G*t* : IG eritque punctum E in parte BEC curvæ quæſitæ deſcenſu deſcriptæ. Q.E.F. Multa ex allata conſtructione deduci poſſunt, ſed brevitatis gratia pauca tantum annotabo.

1. Quod ductis gH, gK anguli GgH & GgK ſint æquales illis, quos tangentes curvæ ABC in punctis D, E cum horizontali AC formant.

2. Radius oſculi in puncto curvæ D erit ad ordinatam reſpectivam HQ in triplicata ratione ipſius hH ad gG in Hyperbola *igl*. Adeoque radius concavitatis curvæ projectilis in ſupremo puncto B erit = GR.

3. Si IU fiat infinita, reſiſtentia medii fiet infinite parva ſeu nulla, quare mutabitur tunc curva PQR in lineam rectam ipſi IL parallelam, & conſtructio præcedens producet tunc pro curva ABC eam ipſam *Parabolam*, quam miſſile ſecundum Aa & cum ſupra aſſignata velocitate projectum in vacuo deſcribere *Galilæus* aliique demonſtrarunt.

4. Si $n = 1$, curva *i2g2l2* congruet cum hyperbola *igl*, quare ſi

re ſi dicantur inſuper $Gg = \iota$, $GR = \iota : m$, erit $Kk = r(\iota + mm) : m$ & elementum $GK = -dm : mm$, quare duplum elementi areæ $GgkK = -2dmr(\iota + mm) : m^3$, quare ſi dupla area data quantitate aucta dicatur Q, erit $Q = \int -2dmr(\iota + mm) : m = Ky$; hinc ſi rectangulum $xGR = \iota$, erit $KS = \iota : Q$, ergo elementum areæ $GRSK = -dm : mmQ$ adeoque area ipſa GRSK, cui (propter $Gg = \iota$) abſciſſa Ad æqualis $= \int -dm : mmQ$. Ipſa vero $Bb - Ee = GRSK.Gt = \int -dm : m^3Q$, nam ſolidi GRSK. Gt elementum eſt $-dm : m^3Q$, ergo $Ee = Bb + \int dm : m^3Q$, quæ omnia conſona ſunt cum determinationibus in Phoronomia pag. 354 §. 617 datis, niſi quod ibi lapſu vel Typothetæ aut calami poſitum ſit $x = \int dm : mmQ$. pro $x = \int -dm : mmQ$.

X. Poſtremo cum ab Eximiis Geometris conſuetudinem problemata curioſa & nonniſi difficultates involventia ad incrementum ſcientiæ proponendi, quæ tempore *Paſcalii*, *Fermatii* aliorumque Celeberrimorum Geometrarum non ſine fructu viguit, nunc denuo renovari videam; liceat mihi Eruditorum Geometrarum curioſitati commendare ſequens Problematum par.

I. Si more conſueto x & y deſignent cordinatas curvarum, A vero aream his ordinatis & arcu cujusdam curvæ concluſam, ſitque $A = axy + bx^e y^f$, quæritur curvæ æquatio, quam dico ſemper fore algebraicam ſi a, e, f fuerint numeri rationales; præſertim vero quæritur methodus directa procedens a priori ſine præcognita forma æquationis curvæ quæſitæ.

II. *Invenire Curvas Algebraicas indefinite non rectificabiles, quæ tamen unum, duos vel quot volueris arcus habeant abſolute rectificabiles.*

M. Johann George Leutmanns neue Anmerckungen vom Glas-Schleiffen ꝛc.

hoc eſt:

M. JOHANNIS GEORGII LEUTMANNI

Annotationes novæ de poliendis Vitris &c.

Wittenbergæ, apud Samuelem Hannauerum, 1719, 8.

Plag. 7 Tabb. æn. 21.

[illegible] [illegible] [illegible] [

PROPOSITIO XXXIII. THEOREMA XXIII.

Si fuerint quotcunque quantitates, & earum differentiæ primæ, secundæ, tertiæ, &c. quarum ultima semper est æqualis: Dico quod quantitates illæ sunt in progressione arithmetica.

Sint quantitates illæ A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, X, Y, Z, $\&$, $\&c$. Et sint differentiæ primæ a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, v, x, y, z, $\&$, $\&c$. Et differentiæ secundæ α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, o, π, ρ, σ, τ, υ, ϕ, χ, ψ, ω, $\&$, $\&c$. Et differentiæ tertiæ $\alpha\alpha$, $\beta\beta$, $\gamma\gamma$, $\delta\delta$, $\varepsilon\varepsilon$, $\zeta\zeta$, $\eta\eta$, $\theta\theta$, $\iota\iota$, $\kappa\kappa$, $\lambda\lambda$, $\mu\mu$, $\nu\nu$, $\xi\xi$, oo, $\pi\pi$, $\rho\rho$, $\sigma\sigma$, $\tau\tau$, $\upsilon\upsilon$, $\phi\phi$, $\chi\chi$, $\psi\psi$, $\omega\omega$, $\&$, $\&c$. Et sit $\alpha\alpha$ æqualis nihilo. Ex hypothesi erit $\beta\beta$ æqualis α, & $\gamma\gamma$ æqualis β, & $\delta\delta$ æqualis γ, & $\varepsilon\varepsilon$ æqualis δ, & $\zeta\zeta$ æqualis ε, & $\eta\eta$ æqualis ζ, & $\theta\theta$ æqualis η, & $\iota\iota$ æqualis θ, & $\kappa\kappa$ æqualis ι, & $\lambda\lambda$ æqualis κ, & $\mu\mu$ æqualis λ, & $\nu\nu$ æqualis μ, & $\xi\xi$ æqualis ν, & oo æqualis ξ, & $\pi\pi$ æqualis o, & $\rho\rho$ æqualis π, & $\sigma\sigma$ æqualis ρ, & $\tau\tau$ æqualis σ, & $\upsilon\upsilon$ æqualis τ, & $\phi\phi$ æqualis υ, & $\chi\chi$ æqualis ϕ, & $\psi\psi$ æqualis χ, & $\omega\omega$ æqualis ψ, & $\&$, $\&c$. Ergo α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, o, π, ρ, σ, τ, υ, ϕ, χ, ψ, ω, $\&$, $\&c$. sunt quantitates æquales. Et propterea a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, v, x, y, z, $\&$, $\&c$. sunt quantitates æquales. Et propterea A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, X, Y, Z, $\&$, $\&c$. sunt in progressione arithmetica. Quod erat demonstrandum.

PROPOSITIO XXXIV. THEOREMA XXIV.

Si fuerint quotcunque quantitates, & earum differentiæ primæ, secundæ, tertiæ, &c. quarum ultima semper est æqualis: Dico quod quantitates illæ sunt in progressione arithmetica.

Sint quantitates illæ A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, X, Y, Z, $\&$, $\&c$. Et sint differentiæ primæ a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, v, x, y, z, $\&$, $\&c$. Et differentiæ secundæ α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, o, π, ρ, σ, τ, υ, ϕ, χ, ψ, ω, $\&$, $\&c$. Et differentiæ tertiæ $\alpha\alpha$, $\beta\beta$, $\gamma\gamma$, $\delta\delta$, $\varepsilon\varepsilon$, $\zeta\zeta$, $\eta\eta$, $\theta\theta$, $\iota\iota$, $\kappa\kappa$, $\lambda\lambda$, $\mu\mu$, $\nu\nu$, $\xi\xi$, oo, $\pi\pi$, $\rho\rho$, $\sigma\sigma$, $\tau\tau$, $\upsilon\upsilon$, $\phi\phi$, $\chi\chi$, $\psi\psi$, $\omega\omega$, $\&$, $\&c$. Et sit $\alpha\alpha$ æqualis nihilo. Ex hypothesi erit $\beta\beta$ æqualis α, & $\gamma\gamma$ æqualis β, & $\delta\delta$ æqualis γ, & $\varepsilon\varepsilon$ æqualis δ, & $\zeta\zeta$ æqualis ε, & $\eta\eta$ æqualis ζ, & $\theta\theta$ æqualis η, & $\iota\iota$ æqualis θ, & $\kappa\kappa$ æqualis ι, & $\lambda\lambda$ æqualis κ, & $\mu\mu$ æqualis λ, & $\nu\nu$ æqualis μ, & $\xi\xi$ æqualis ν, & oo æqualis ξ, & $\pi\pi$ æqualis o, & $\rho\rho$ æqualis π, & $\sigma\sigma$ æqualis ρ, & $\tau\tau$ æqualis σ, & $\upsilon\upsilon$ æqualis τ, & $\phi\phi$ æqualis υ, & $\chi\chi$ æqualis ϕ, & $\psi\psi$ æqualis χ, & $\omega\omega$ æqualis ψ, & $\&$, $\&c$. Ergo α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, o, π, ρ, σ, τ, υ, ϕ, χ, ψ, ω, $\&$, $\&c$. sunt quantitates æquales. Et propterea a, b, c, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, v, x, y, z, $\&$, $\&c$. sunt quantitates æquales. Et propterea A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, X, Y, Z, $\&$, $\&c$. sunt in progressione arithmetica. Quod erat demonstrandum.

ſtituendis praxis ipſum docuit. Tandem C. 11 de micrometro ad tubos applicando & C. 13 de modo obſervandi luminis refractionem differit: quibus colophonis loco C. 14 ſuperaddit ſtructuram machinæ opticæ curioſæ. Conſtat ex cylindro cavo vitreo, charta ſuperinducta, in qua varii generis figuræ inciſæ, circa axem verſatili. Collocatur in medio candela cerea accenſa, ut lumen per crenas chartæ transpareat, quæ figura-
TAB. IV. rum ductus repræſentant. Ipſe autem cylindrus in media ciſta
Fig. 12. quadrata conſtituitur, cujus unus paries ex charta oleo inuncta conſtat, ut figuræ in eum projectæ transpareant.

M. FABII QUINTILIANI DIALOGUS DE cauſis corruptæ eloquentiæ, recognitus, emendatus & illuſtratus a CHRISTOPH. AUG. HEUMANNO.

Gottingæ, ſumtu C. H. Meieri, 1719, 8.
Plag. 15.

Dialogus hic elegantiſſimus, Tacito vulgo tributus, bis duntaxat ſeparatim editus fuit. Utraque tamen editio cum non ſit in tabernis librariis obvia, Cl. Editor ſtudioſæ juventutis bono illum recudendum duxit, eumque quam fieri poſſet emendatiſſimum ornatiſſimumque. Quo fine in conſilium adhibuit plures Criticos in hoc dialogo emendando verſatos, Schurzfleiſchium, Muretum, Acidalium, Lipſium, Freinshemium, Rutgerſium, Modium, Rhenanum, Barthium, Pithœum, Schelium, Gronovium, Schultingium, Geſnerum ac Richterum: de quorum ſingulorum emendationibus ſuum exponit judicium. Nec vero omnes omnium emendationes adduxit, ſed elegit atque exhibuit eas, quas poſt legitimum examen probandas cenſuit: niſi quod eas quoque protulit, quæ falſæ quidem erant, ſed magna tamen veri ſpecie gaudebant, adeoque accuratius refellendæ videbantur. Ipſe quoque ſuopte ingenio non pauca loca priſtinæ reſtituit integritati, religioſe, ut ait, ſecutus leges illas & cautiones, quas in diſſertatione ſua *de Arte Critica* præſcripſit, quam in his *Actis* A. 1712 p. 280 ſqq. recenſuimus.

Scilicet

Scilicet triginta circiter loca hujus Dialogi ab injuſtis Criticorum invaſionibus defendit, octoginta ipſe vetuſtis liberavit maculis. Ceterum cum de autore hujus dialogi diſſideant Critici, Noſter cum Quintiliano vindicat tribus uſus argumentis. Nam primum, inquit, Quintilianum de hoc argumento librum edidiſſe, in confeſſo eſt. Deinde ſtylus hujus libelli plane geminus eſt ſtylo Quintiliani. Denique opiniones in hoc dialogo diſſeminatæ amiciſſime conſpirant cum iis, quas in Inſtitutionibus ſuis fovet Quintilianus. Refellit etiam argumenta, quibus uſi ſunt Dodwellus, Voſſius, Barthius & Schurzfleiſchius ad hunc dialogum Quintiliano abjudicandum. Hæc e Præfatione adducenda nobis videbantur. Præfationem ſequitur *Argumentum hujus Dialogi*, itemque *Judicium de eo*. Hic ſtylus dialogi cum Bœclero vehementiſſime probatur & in exemplum commendatur. Ad ipſam diſputationem quod attinet, cum tres hic inducantur perſonæ, Maternus, Aper & Meſſalla, Editor noſter docet, Maternum ſe ſtrenuum præbuiſſe patronum pedantiſini; Aprum pro galantiſimo, quem vocant, literario diſerte verba feciſſe; Meſſallam denique (qua ſub perſona ipſe Quintilianus latere videatur,) ſatis bene de literarum ſtudiis philoſophari, proniorem tamen in pedantiſmum eſſe, quam galantiſimum.

Ut ex Editoris annotationibus nonnihil repetamus, p. 5 ſq. oſtendit, *vulgaria* ipſi Ciceroni vocata fuiſſe *communia*. P. 15 ſq. docet, præſtantiſſimos ſcriptores Romanos *officium* dixiſſe pro *munere publico*. Brutum, Cæſaris interfectorem, etiam poetam fuiſſe, p. 71 manifeſtum facit. Cumque Quintilianus Ciceronem notet ob ſæpius uſurpatam formulam *eſſe videatur*, Noſter p. 78 obſervat, Ciceronem in ſola oratione *pro lege Manilia* omnino decem periodos concluſiſſe per *eſſe videatur*, præterea unam per *eſſe videamus*, & unam per *poſſe videamur*. Ceterum *Quintilianus*, inquit, *id non debebat exprobrare Ciceroni, cum ipſe uno capite τὸ VIDETUR eodem plane modo ſexies uſurpaverit*. P. 80 annotat, vocabulum *fortis* pro *robuſto* uſurpari cœpiſſe ævo Latinitatis argenteo demum. Eadem ætate vocabulum *vexare* molliorem induiſſe notionem, docet p. 82

[illegible] Chapter of the Cathedral of Dublin, and Archdeacon of Glendalough, and Rector of the Parish of Rathcoole, in the County of Dublin, and Vicar of the Parish of Tallaght, in the County of Dublin, and Rector of the Parish of Clonmethan, in the County of Dublin, and Rector of the Parish of Kilmoon, in the County of Meath, and Rector of the Parish of Kilmore, in the County of Meath

Amictus, Amictus, Amictus,

CHRISTIANI FALSTERI QUÆSTIONES Romanæ, sive idea Historiæ Literariæ Romanorum ipsis horum Græcorumque veterum testimoniis &c. comitata.

Lipsiæ & Flensburgi, apud Balhas. Otton. Bossseckium, 1718,8. Alph. 1 plag. 4.

UT moribus seculi nostri, quod historiæ literariæ studio mirifice flagrat, se Cl. Autor accommodaret, ideam historiæ literariæ Romanorum, ipsis horum, ut ait, Græcorumque veterum testimoniis comitatam nobis exhibuit, & tribus libris, quicquid ad rem Romanorum literariam ipsi pertinere visum est, comprehendit. Quilibet liber suis absolvitur capitibus, in quibus omnia excutiuntur quæstionibus, quod Plutarchi, Ciceronis, Senecæ aliorumque exemplo Autor excusat, & methodum ζητητικὴν ad proponendum historias valde idoneam esse arbitratur. *Libri primi* c. 1 de lingua Latina ejusque divisione agit, ubi relicta Clerici & Scioppii sententia, Isidoro Autor subscribit, qui linguam Latinam in priscam, Latinam, Romanam, & mixtam dispescere aggressus est. C. II de origine & incrementis linguæ Latinæ differit, quo origo linguæ Latinæ ex Græcorum lingua, & Æolica inprimis dialecto deducitur, & usum linguæ Græcæ ita in Romanorum scholis invaluisse commonstratur, ut fœminæ etiam Romanæ Græco sermoni operam dedisse perhibeantur. C. III de literis Romanorum inscribitur, ubi de Autore & numero literarum apud Romanos agitur, & eorum refellitur opinio, qui Romanos in scribendo uncialibus, ut vocantur, literis usos fuisse contendunt, qua occasione de scriptura Longobardica ex Scioppio de art. Crit. p. 1 & Clerico art. Crit. p. 3 Sect. I c. 1 quædam annectuntur. C. IV de scholis Romanorum tractat, & exposita vocis scholæ origine varia de scholis apud Romanos publicis affert, conspectumque clarissimorum ludi magistrorum, inter quos L. Plotius Gallus, Quintiliano teste, eminuit, exhibet. *Libri secundi* C. I Bibliothecas Romanorum investigat, quarum primus apud Romanos autor, ut Plinius perhibet, Asinius Pollio fuit; atque heic de Bibliothecis

Digitized by Google

thecis publicis & privatis earum ornamentis, & locis, in quibus collocatæ fuerunt, breviter differitur. C. II ad Bibliothecarios progreditur, quibus, rejecta voce bibliothecarii, tanquam minus latina, titulus a bibliotheca, bibliothecæ cuſtos, qui bibliothecæ præeſt, veterum monimentis adſcribitur, & de munere ac dignitate eorum commemoratur. C. III bibliopolas & librarios veterum Romanorum producit, quorum olim officium fuit, ut ſcripta doctorum virorum cumularent, deſcribenda curarent, & in tabernis librariis, quarum celebriores enumerantur, venum exponerent. C. IV de profeſſoribus Romanorum, quo nomine Grammaticos inprimis & Rhetores appellare ſolebant, de titulo Profeſſoris, Magiſtri, & Doctoris diſputat. C. V de Stipendiis & Salariis, ut dicuntur, literatorum apud Romanos quædam tradit, quo etiam incitamenta honorum, cupido ſcilicet libertatis, jus civitatis, libido famæ, exempla Græcorum, præmia Principum referuntur. C. VI de Gymnaſiis veterum Romanorum, eorum ornamentis, & diſputandi exercitiis agit. C. VII de peregrinationibus literariis principum, nobilium, & literatorum apud Romanos exponit. *Liber tertius* ſtudia Romanorum ſublimiora complectitur, & ſeptem capitibus de Theologia, Philoſophia, Poeſi, Hiſtoria, Oratoria, Jurisprudentia, & diſciplinis mathematicis ordine differit. Quod autem Medicis in hoc libro nullum aſſignatum videas locum, Autor in præfatione hanc rationem adducit, quod Plinius L. XXIX H. N. c. I ſervilem & exoſam veteribus Romanis artem medicam prolixe oſtendit, & Iſidorus L. IV Orig. c. ult. numero artium liberalium medicinam excludit, quod illæ ſingulares continent cauſas, hæc vero omnium. Atque iſthæc, quæ jam recenſuimus, etiamſi forte ſtrictius, quam res poſtulabat, tractata videantur, nihil tamen laudi & induſtriæ Cl. Autoris derogare poterunt, quandoquidem non hiſtoriam literariam, ſed hiſtoriæ literariæ ſe tantum exhibuiſſe ideam profeſſus eſt, & omnia ex antiquis & fide dignis ſcriptorum monimentis deſumſit. Quæ in fine libri reperiuntur *memoriæ obſcuræ clariſſimorum quorundam ingeniorum & monimentorum apud veteres Romanos*, ad ſuppleudam hiſtoriam literariam permultum faciunt,

atque eo cariores debent esse literarum studiosis, quo diutius in suis latebris reconditæ fuerunt.

CHRISTIANI FALSTERI COGITATIONES variæ Philologicæ.

Lipsiæ, & Flensburgi, apud B. O. Bossieckium, 1719, 8. Plag. 13.

OPusculum hoc Philologicum tribus absolvitur partibus, quarum *prima* Cl. Autor ostendit utilitatem Philologiæ in studio Theologico; *altera* differit de laboribus eruditorum, qui in re Philologica vel desiderantur vel redundant; *tertia* controversias aliquot philologicas componere annititur. *Primæ* igitur Partis Capite I refellit eos, qui literarum humaniorum studium a Theologiæ cultore abesse jubent. Cap. II docet, prius Philologiæ vacare studiosum oportere, quam totum sese tradat Theologiæ studio. Cap. III damna exponit, quæ ignorantia Philologiæ superioribus seculis Theologiæ attulit. Cap. IV Historiæ ecclesiasticæ cultores non esse debere expertes historiæ profanæ, docet. Cap. V negat, Philologiam sacram carere posse auxiliatricibus profanæ Philologiæ manibus. Cap. VI Theologiæ naturalis cultores excutere jubet libros Ethnicorum. Adducit hac occasione scriptores, qui concinnarunt Theologiam Platonis, Aristotelis, Hippocratis, Homeri, Ciceronis, Lu- p. 37. 37-43. ciani. Ipse hic exhibet *Theologiam* Apuleji. Cap. VII Theologiæ moralis studium conjungi debere contendit cum Philosophia gentilium morali. Qua occasione duo Capita Matthæi Evangelistæ, quintum & sextum, illustrat dictis παραλήλοις M. Antonini Philosophi.

Secunda Partis Cap. I desiderat *Lexicon criticum purioris Latinitatis*, ejusque ideam exhibet. Profert quoque Specimen ex ἀνεκδότῳ *Pharo Latinitatis* Christiani Ostenfeldii, Professoris quondam Academiæ Hafniensis. Capite II justam *Græcorum Historiam literariam* desiderat, pariterque ejus ideam describit. Cap. III ad Cl. Fabricii *Bibliothecam Latinam* Supplementa exhibet. Cap. IV notat imperfectionem Indicum Latinitatis, autoribus classicis adjectorum. Cap. V ostendit,

dit, diſplicere ſibi illas veterum Autorum editiones, quæ plauſtra exhibent variarum lectionum.

Tertiæ Partis Cap. I memorat diſſenſum philologorum de ætatibus & autoritate ſcriptorum veterum Latinorum. Ipſe quidem exiſtimat, autoritatem ſingulorum non tam ætate, quam eloquentiæ & dictionis præſtantia eſſe metiendam. Cap. II exemplum Theologorum imitatus ſcripta Latinorum dividit in libros canonicos & apocryphos. Cap. III judicia veterum de priſcis autoribus præferenda cenſet judiciis recentiorum. Cap. IV de orthographia Latina diſſerit, eamque non tam e monumentis antiquis, quam ex analogia, etymologia, & conſuetudine eruditorum petendam eſſe cenſet. Cap. V de etymologiis vocum modeſte diſputandum eſſe, docet, finemque huic libello imponit.

ZOSIMUS IN CLEMENTE XI REDIVIVUS, ſive diſſertationes duæ Eccleſiaſticæ CHRISTOPHORO LEOPOLDO oppoſitæ, juxta cum diſſertatione Jubilæa de Schiſmate Proteſtantibus immerito imputato; itemque Inſtrumentum Appellationis IV Epiſcoporum Galliæ Autore & Editore JO. FRICKIO, S. T. P.

Ulmæ, apud Danielem Bartholomæi, 1719, 4.
Alph. 1 plag. 6.

EXaminaverat Cl. Frickius, Ulmenſium Theologus eruditiſſimus, ſexennio abhinc *Inclementiam Clementis XI* Bul a ſua adverſus P. Quesnelli Meditationes in Teſtamentum novum proditam, duabus Diſſertationibus junctim editis, & in his Actis menſe Julio A. 1715 p. 292 ſqq. recenſitis. Impugnavit vero hoc Examen Frickii *Chriſtophorus Leopoldus*, Jeſuita Auguſtanus, *Diſſertationibus VIII Hiſtorico-Polemicis*, Auguſtæ Vindelicorum A. 1718 junctim editis, & non absque fuco multo & aculeis, ſed ſuppreſſo autoris nomine, ſcriptis, quibus vero duas diſſertationes perdoctas ſub Zoſimi in Clemente XI redivivi titulo *Frickius* oppoſuit, ſimulque tertiam quandam diſ-

sertationem Ecclesiasticam de schismate Protestantibus immerito imputato adjecit. Quid ad scommata & aculeos illos Leopoldo Frickius responderit, quantaque dicendi vi spumantem illius magniloquentiam repressérit, & fucum detersérit in præfatione præmissa, de eo nihil nunc attinet dicere. Potius argumenta, quæ in ipsis dissertationibus pertractata sunt, paucis enarrabimus. Nempe cum *de finibus potestatis Papalis, ultra id, quod decet, in causa Pelagiana protensis* agere, eademque opera *Zosimum in Clemente XI P. R. redivivum* sistere in dissertatione *prima* sibi *Frickius* proposuerit, inde capite I hujus dissertationis totam causam Pelagianorum sub Innocentio I ac Zosimo, Pontificibus Rom. agitatam ab umbilico velut enarrat, ut fucum illum fallacem, quem Leopoldus historiæ Pelagianæ non sine multo artificio in scripto suo illiniverat, eo felicius ab ea abstergeret; simulque varios detegit Leopoldi, Jesuitæ, in eadem causa lapsus & errores. Excanduerat Leopoldus, quod Frickius sententiam Zosimi in causa Celestii & Pelagii latam velut falsam & præcipitem traduxerat, tum quod Zosimo animum despotici regiminis, ultra quam dici poterat, avidum tribuerat. Quem contra Apostolico fervore & animi magnitudine Innocentio, antecessori suo, haut quaquam dissimilem & æquissimum in causa Pelagiana judicem Leopoldus prædicat. At contrarium ejus rei Frickius inter cetera ex eo probat, quod non tantum Casaubonus & Vossius Zosimum præcocem Hildebrandulum nominaverint, sed quod Marcus Antonius Capellus quoque, homo magnæ, ut Garnerius, Jesuita, de eo scribit, eruditionis & ingentis zeli pro honore Pontificio tuendo, epistolas Zosimi Papæ falsi redarguerit, velut indignas sancto Pontifice, & a Pelagianis nefarie suppositas, ad odium Zosimo conciliandum. Qua in re quamvis falsus mirifice conjectura sua Capellus fuerit; nihilominus id tamen ex historica hac commemoratione liquere putat Frickius, quantam Zosimi æquitatem in causa Pelagiana fuisse vel ipsi Romani scriptores credant. Hoc vero ut eo clarius appareat, præfervidum inde Zosimi, qui ultra annum & menses novem sedi

Roma-

Romanæ non præfuit, ingenium & faſtum pluribus Frickius delineat, quem ſe vel exinde ſatis probatum dediſſe putat, quod Zoſimus Afris non ſatis æquus, & Eroti ac Lazaro, qui Celeſtio & Pelagio palam adverſabantur, palam inimicus, judicia Epiſcorum Africanorum plane pro nihilo duxerit, & integræ cauſæ Pelagianæ deciſionem a ſua unius autoritate pendere voluerit. Quam igitur poteſtatem judiciariam licet Leopoldus Papæ Romano ex eo Chriſti dicto: *paſce agnos meos, paſce oves meas*, declamatorio ſatis modo vindicet; tamen hanc Chriſti vocem non *imperii*, ſed *amoris* injuncti argumentum & indicium eſſe, Frickius ex luculento quodam Auguſtini loco comprobat, ſimulque Pontificum in primatu Petri, ad quem Chriſtus verba illa dixerat, ſucceſſionem apud ipſos Pontificios, ut dicunt, orthodoxos etiamnum controverſam eſſe, ex propria Leopoldum confeſſione ſua convincit. Quando deinceps vero Leopoldus doctrinam Celeſtii ab hujus libello diſtinguit, atque non illam, ſed hunc ſolummodo, i. e. libellum Celeſtii Catholicum a Zoſimo dictum comminiſcitur, Frickius ad hanc diſtinctionem reſpondet, quod hac admiſſa diſtinctione verſuta Hieronymus diſtinguere etiam debuiſſet inter libellum & doctrinam Arianam, quorum ille forte Catholicus fuiſſet, propter ſubſcriptionem ejus a Patribus in ſynodo Ariminenſi factam, non autem hæc; item quod eadem diſtinguendi facilitate, quando Papa in poſterum Auguſtanam Confeſſionem damnaverit, credi poſſit & debeat, quod non doctrina ſed libellus ſolummodo Auguſtanæ Confeſſionis fuerit damnatus. Deteguntur hic & alii Leopoldi lapſus ac hallucinationes plures, quibus commemorandis non immoramur, id ſaltim addentes, quod ſicuti Frickius in capite ſecundo res geſtas in cauſa Pelagiana ſub Innocentio I Papa ejusque decreta recenſet, & in capite tertio de actis ſcriptisque Zoſimi Papæ in cauſa eadem ſpeciatim tractat, hicque ſimul Vicariatum Pontificis in Eccleſiam Gallicanam a Zoſimo primum per Patrocli fraudes introductum, oſtendit, ita capite quarto Concilium Patrum Africanorum plenarium exhibet,

Episcopos interpositæ, cui & sacra Facultas Parisiensis ac Rhemensis adhæsit.

ALBERTI zum Felde, *PROFESSORIS THEOlogi, Analecta Disquisitionum de rebus sacris, ecclesiasticis & literariis, in Academia Kilonensi publice habitarum.*

Lubecæ, apud Petr. Böckmannum, 1719, 4.
Alph. 1 pl. 11½.

COmplectitur hoc volumen allocutiones publicas, in Academia Kilonensi superioribus annis a Max. reverendo Autore habitas, easque bonæ frugis pleniſſimas. *Prima* enim Oratione differit de methodo tradendi Theologiam. Optimam in eo putat consistere, ut doctrinæ Theologicæ tradantur e purissimo fonte sacri Codicis, adeoque repudietur autoritas Scholasticorum, Aristotelis, Canonum Papalium atque Conciliorum, deinde ut abstineatur a quæstionibus non necessariis nec in S. Codice definitis, fugianturque inanes Scholasticorum concertationes. Peccasse proinde putat Zuinglium, alios, Philosophicis rationibus usos in definiendis quæstionibus theologicis, & Scholasticas disputationes in Ecclesiam reducentes. Porro vult Cl. Autor, ut Theologi utantur stylo puro ac dilucido; ut auditoribus suis potissimum sacram Scripturam interpretentur. Unde notat eos Theologos, qui satis habent, collegio recentissimarum controversiarum & homiletico habito studiosos in patriam remittere. Præterea statuit, Theologum non segnem esse debere in oppugnandis erroribus, eaque occasione Jo. Frid. Mayeri dissertationem *de Phil. Melanchthonis nimia lenitate* refellit, Philippique patrocinium suscipit. Denique contendit, Theologiam ita esse tradendam, omnia ut referantur ad usum fidei ac pietatis. *Secunda* Oratione studiosis commendat diligentiorem Augustanæ Confessionis ejusque Apologiæ perlustrationem. Triplicem potissimum utilitatem istorum librorum laudat, quod contra

varios

varios errores animum satis præmuniant, quod pacem in Ecclesia procurent, denique quod in vita Christiana haud levem usum præstent. Hac occasione notat Fabricium, Helmstadiensis Academiæ Theologum, errores Pontificios excusantem, producitque gravissima Melanchthonis judicia, quibus errores Pontificios pronunciat pestilentissimos & antichristianos. *Tertia* Oratione disquirit de causis, cur pauci sint hodie Theologi. Cur igitur rarissimi sint hodie, qui munere Professoris Theologiæ fungi possint, hasce profert causas. Primo ait, ut quis evadat excellens Theologus, requiri summum & omnibus dotibus instructum ingenium; vulgo vero Theologiæ studio dicari ingenia obtusiora & stupida. Deinde in plurimis disciplinis versatum esse oportet Theologum, ita ut & linguas calleat, Græcam potissimum atque Hebraicam, & Philosophiæ sit peritus, maxime Logices ac doctrinæ moralis, & artis exegeticæ. Denique causas externas commemorat, minus rectam constitutionem scholarum, paupertatem studiosorum Theologiæ, Theologorum contemtum & exiguos reditus honoresque. *Quarta* Oratione historiam emendationis sacrorum in Ducatibus Bremensi & Verdensi exponit. Huic annexuit aliquot diplomata Paparum, aliaque monumenta rariora. *Quinta* eademque ultima Oratio recenset merita Theologorum Academiæ Kilonienſis, ac magna tribuit præconia *Petro Musæo*, (ad cujus dedecus si quis referre velit, quod non in omnibus cum Calovio senserit, eum videre jubet, ne quis alius ad Calovii dedecus referat, quod is a duobus Musæis in nonnullis dissenserit) *Christiano Kortholto*, *Christophoro Franckio*, (qui cum Limborchium singulari libro refutarit, miratur Nosler, ejus libri nullam mentionem feciſſe Jo. Clericum in Vita Limborchii,) *Matthia Wasmutho* & *Henrico Opitio*.

ERRATUM.

Pag. 357 lin. 19 & ib. in margine pro Fig. 1 *lege* Fig. 2.

Digitized by Google

ACTA ERUDITORUM,

publicata Lipſiæ
Calendis Septembris, Anno M DCC XIX.

BURCARDI GOTTHELFFII STRUVII Hiſtoria Juris Romani, Juſtinianei, Græci, Germanici, Canonici, Feudalis, Criminalis & Publici, e genuinis Monumentis illuſtrata; acceſſerunt Prolegomena de Scriptoribus Hiſtoriæ Juris atque Indices neceſſarii.

Jenæ, apud viduam Mayeri, 1718, 4.
Alph. 5 pl. 20.

INter auguria haud vana, quæ Jurisprudentiæ noſtræ faciem in Germania olim meliorem fore atque plane excellentem prædicunt, haud immerito collocamus inſigne illud Hiſtoriæ Juris excolendæ poliendæque ſtudium, de cujus utilitate atque præſtantia noſtra ætas ita quidem eſt perſuaſa, ut hoc argumentum trium Clar. Virorum induſtriam uno fere eodemque tempore exercuerit. Unus certe annus, isque proxime elapſus tres nobis dedit Juris Hiſtorias, quod olim vix ab integro Seculo expectare licebat. Primum locum merito ſibi vindicat liber celeberrimi Struvii, cujus modo titulum retulimus, cum ob maturatam editionem, tum ob argumenti amplitudinem atque ubertatem, accuratamque tractationem; qua Hiſtoriam Juris Romani ſub Regibus & libera Republica, ejusdem ſub Cæſaribus, Juſtinianei, Græci, Gothici & Longobardici, Juſtinianeique reſtaurati, Germanici, Canonici, Feudalis, Criminalis, Publici, decem. capitibus complexus eſt, Prolegomenis etiam de Hiſtoriæ Juris Scriptoribus univerſo operi præfixis.

Apparent ibi ordine Juris, Fori, Formularum Romanorum Scriptores, Pomponius cum commentatoribus Legum Regiarum, XII Tabb. singularium Interpretes, quotquot Indices, Fragmenta, Vitas, Sectas Veterum JCtorum collegerunt, Justinianei Seculi Autores, qui denique Jura Græca, Germanica, Hispanica, Gallica, Anglica, Suecica, Danica, recentiorum JCtorum Vitas, Canones, Feudales, Criminales, publicas Leges illustrarunt. His ita traditis, ad ipsam Juris Romani Historiam sub Regibus & libera Republica, uti jam diximus, primum conversus Excell. Autor, Romuli Leges, Numæ Jus Pontificium, reliquorum etiam Regum Constitutiones, Servii Tullii inprimis, qua occasione de Legibus curiatis & centuriatis simul dicitur, tum Jus Civile Papinianum, Leges Sacratas, XII Tabb. alias, disputationem Fori, Legis Actiones, Plebiscita, SCta, quæ ita ad liberæ Reipublicæ leges referuntur, Prætorumque Edicta explicat, insertaque Magistratuum Romanorum & Legis Annalis, Consulum imprimis, Censorum, Prætorum, Dictatorum, Quæstorum, Tribunorum, Ædilium, reliquorumque minorum notitia, Civium Romanorum, Municipiorum, Coloniarum, Præfecturarum, Latii, Italiæ, Provinciarum Jura Comitia P. R. varii generis, Judiciorumque cum capitalium tum civilium ordinem declarat. Lex Regia, Orationes, & reliquæ Principum constitutiones, Prudentes & eorum responsa, Præfectus prætorio cum reliquis Magistratibus ad Imperium pertinentibus, Ciceronis, Pompeji, Cæsaris conatus de Jure civili in ordinem redigendo, Hadriani Imp. Edictum perpetuum, Institutiones, receptæ sententiæ, Regulæ, Quæstiones, Responsa, Pandectæ veterum JCtorum, & denique collectiones, Constitutionum Principalium Gregoriana, Hermogeniana, Theodosiana II Capite, Jurisprudentiam sub Cæsaribus exhibente, explicantur. In capite III, Justinianeo Juri destinato, Justiniani Imp. Theodoræ & Triboniani vita, aut, si mavis, vitia recensentur, subjuncta Codicis, Pandectarum, Institutionum, L. Decisionum, Codicis repetitæ prælectionis, Novellarum, earundemque maximam partem Græcarum, a Juliano vero Epitomatore, Barbaro Glossatore, & Gregor. Haloandro diversa ratione in Latinum

sermo-

Artikel 1. Einführung des Gesetzes betreffend die Abänderung des Gesetzes über die Kriegsleistungen.

Ostrogorsky, G., Geschichte des byzantinischen Staates, München 1940.

Pertusi, A., Quelques problèmes concernant la guerre navale byzantine, Byzantion 17 (1944–45), 132–158.

Pertusi, A., Sulla composizione della flotta bizantina nell'età dei Comneni, Studi Bizantini e Neoellenici 7 (1951), 3–26.

Pertusi, A., Sulla composizione della flotta bizantina nell'età dei Comneni, Studi Bizantini e Neoellenici 8 (1957), 3–26.

Pertusi, A., Sulla composizione della flotta bizantina nell'età dei Comneni, Studi Bizantini e Neoellenici 9 (1960), 3–26.

Pertusi, A., Sulla composizione della flotta bizantina nell'età dei Comneni, Studi Bizantini e Neoellenici 10 (1963), 3–26.

Pertusi, A., Sulla composizione della flotta bizantina nell'età dei Comneni, Studi Bizantini e Neoellenici 11 (1965), 3–26.

Pertusi, A., Sulla composizione della flotta bizantina nell'età dei Comneni, Studi Bizantini e Neoellenici 12 (1969), 3–26.

Pertusi, A., Sulla composizione della flotta bizantina nell'età dei Comneni, Studi Bizantini e Neoellenici 13 (1972), 3–26.

Pertusi, A., Sulla composizione della flotta bizantina nell'età dei Comneni, Studi Bizantini e Neoellenici 14 (1975), 3–26.

Pertusi, A., Sulla composizione della flotta bizantina nell'età dei Comneni, Studi Bizantini e Neoellenici

miliano I, ſextam ſub Carolo V, ſeptimam conſtituta Pace Weſtphalica, cujus & reliquarum Imperii Legum Hiſtoriam & ſcriptores hic ordine reperies. Indices II a Chriſtiano Gottlieb Budero Budiſſino confecti, Autorum alter, alter verborum & rerum, claudunt opus univerſum, quo ipſo de Jurisprudentia bene eſſe meritum Celeber. Virum nemo negabit, quamvis moles illius admodum minui potuiſſet, ſi Autori in deſcribendis Autorum locis parciori eſſe libuiſſet.

CHRIST. GODOFR. HOFFMANNI, J. U. D. Hiſtoria Juris Romano-Juſtinianei, præmittitur Viri Ill. CHRISTIANI THOMASII Delineatio Hiſtoriæ Juris Civilis; acceſſerunt FR. HOTOMANNI Anti-Tribonianus & Præfatio de utilitate & neceſſitate Hiſtoriæ Juris Romani, nec non Indices neceſſarii.

Lipſiæ, impenſis hæredum Jo. Groſſii, 1718, 4. Alph. 2 pl. 13.

SUnt, qui jejuna Inſtitutionum, Pandectarum, Codicum, Novellarum, Juſtinianearum notitia tradita, & celebri illa ſententia: *contrarium aliquid in his poſitum nullum ſibi locum vindicare, ſi quis ſubtili animo diverſitatis rationes excutiet*, ſuis probe inculcata, Juris Hiſtoriæ abunde ſatisfactum putant; nec deſunt alii, qui ad rem tenuem ſummum niſum atque conatum afferunt, & difficulter inventis, quæ ſalva legitima ſcientia reliqui ignorant, ambitioſe ſibi plaudunt, nec quod pueri in faba ſe reperiſſe clamitant. Utramque ſententiam merito in præfatione improbat Conſultiſſimus Autor, qui ſimul duo alia JCtorum genera notat, alterum eorum, qui in ſuis Juris Compendiis ſpreta veteri Jurisprudentia uſum modernum, & praxin noſtri fori ubique crepantes, ſplendidis illis titulis turpem ignorantiam velare, eademque opera, & hamatis illis artibus imprudentium Juris Tyronum applauſum colligere annituntur; alterum eorum, qui, dum multa immo plurima Juris Civilis Romani capita cum noſtræ Reipublicæ ſtatu pugnare animadvertunt, nihil amplius Juſtinianeis Legibus tribuunt, ſuum Juris naturæ ſen-

ſum ſecuti, novam ſibi Jurisprudentiæ Civilis faciem ex proprio ingenio effingunt. Sunt leges Romanæ haud paucæ, quas tacitus utentium conſenſus approbavit, & quas Principum noſtrorum voluntas pro certo jure cuſtodiri patitur; eas refingere, & ubi libitum eſt, e noſtra Republica ejicere, in privati manu poſitum haud eſt; JCti potius officio continetur, illas omnes atque ſingulas noſſe, tenere non verba, ſed vim atque poteſtatem, genuinasque rationes, & ex his denique admota Juris, Hiſtoriæ & antiquitatum face probe cognitis, quo apud nos loco haberi debeant, inferre.

Satis adeo præſidii eſt Conſultiſſimo Autori in his rationibus, cui talium rerum minus intelligentes facile objicere poterant, huic argumento poſt tot aliorum labores, ſuam etiam ſed incaſſum navaſſe operam. Dedit ille nobis delineationem Hiſtoriæ Juris Romani Thomaſianam obſervationibus notisque perpetuis iisque locupletiſſimis illuſtratam, ita ut a Romuli regno, primisque populi Romani initiis ordiatur, Juſtinianeo vero ſeculo expoſito deficiat. Habet autem hoc præ reliquis præcipuum, quod Leges Romanas earumque naturam, ortum pariter atque mutationes, ex ipſo Reipublicæ ſtatu derivet, nævos ob defectus ex Jurisprudentia legislatoria & ſcriptorum veterum monumentis explicet, artes Patriciorum magiſtratuumque Romanorum detegat, & in Flavianis maxime moribus operibusque veritati potius, quam communi opinioni libet, qua in re quanquam diffitendum non eſt Illuſtris Thomaſii veſtigia eum legere, multa tamen e proprio quoque penu, certe optimis ſubſidiis inſtructo, deprompſiſſe non imus infitias. Habet & alia, quæ in Struviano opere fruſtra quæras, v. c. ſeriem Legum Romanarum tyronibus non inutilem, Legis Regiæ fragmentum in æneis Tabulis Romæ nobis ſervatum, Salinianorum & Caſſianorum Indicem, SCtorum illuſtrium, quæ, quatenus legum numero cenſentur, merito ad Imperii tempora refert, notitiam non ſpernendam, quæ ideo hic a nobis monentur, nequis exiſtimet, ita idem argumentum ab utroque Clariſſimo Viro eſſe pertractatum, ut harum rerum ſtudioſus uno libro evoluto, alterius lectione facile ſupersedere poſſit. Delineatio Thomaſi-

p. 49. 131. 147. 178.

Digitized by Google

maſiana ad noſtra usque tempora decurrit, & integra hic legitur, una cum Fr. Hotomanni celeberrimi JCti Anti-Triboniano; utrumque ſcriptum, cum dudum manibus doctorum teratur, hic recenſere noſtri non eſt inſtituti.

SAM. REYHERI JC. DUCIS SAXO-GOTHANI Conſiliarii, Regiæ Societatis Boruſſo-Brandenburgicæ Socii, in illuſtri Holſatorum Univerſitate Anteceſſoris, ſuperiorum atque inferiorum Mathematum Profeſſoris Publ. celeberrimi, Hiſtoria Juris univerſalis, in qua præmiſſis generalibus iisque ſolidis & genuinis principiis, divina & humana ut & præcipuorum Regnorum, Principatuum atque Rerumpublicarum Jura & Juris Conſulti recenſentur, additis Perſonarum & Juris Textuum Indicibus.

Lubecæ, apud Petrum Bœckmannum, 1718, 4. Alph. 3.

INtegrum Libri titulum damus, ut ſtatim cuilibet pateat in opere molis non adeo magnæ non modo Juris Hiſtoriam, rem ſcilicet nimis ſterilem, atque infœcundam, ſed ipſa etiam Juris omnis principia ſolida, ſi diis placet, atque genuina tradi. Libertas eſt ſtatus hominis ſine omni lege, quem ſi per impoſſibile finxeris, tum demum intelliges variis gradibus eam reſtringi, ex quibus Jus Naturæ, Jus Gentium generale, Jus Civile generale, Jus Gentium ſpeciale ſeu fœciale, qua occaſione de jure militari noſtri etiam temporis differitur, Jus Civile ſpeciale ſeu Municipale, Jus ſtatutarium, quo nomine Jura Collegiorum veniunt, Jus Familiæ, Votum, Pollicitatio, Conſtitutum, Pactum, ipſa etiam æquitas profluit. Hæc ſunt Juris omnis principia, prioribus novem capitibus explicata, in quibus Paulum Apoſtolum, Ciceronem, Ovidium, Tribonianum, Grotium & Confutium, pari autoritate allegatos videas. Jura ipſa ſunt vel protoplaſtis ante lapſum data, vel poſt lapſum, eademque vel antediluviana vel poſtdiluviana, hæc vel Gentium ſeu ſeptem præcepta Noachica, vel Civilia Patriarcharum, Judicum, Regum

gum temporibus lata. Divina Jura in his defcripta effe ex ea parte XVI decimus colligere eft, ubi poftliminium humana tractantur, Ægyptiaca primum, Chaldaica & Aſſyriaca, Hiſtorica, Perſica & Medica, Indica, Græca, paucis verbis & ſuperficarie, tum Germanorum c. XVII, quod Indicem Judicorum antiquiorum ex Schotteliо habet, Romanum tandem Regium, Reipublicæ, Imperii. JCtorum, qui ante Juſtinianum usque ad Eſcholam perierunt floruerunt, unda nomina cæput XXI exhibet, reliqui usque ad Juſtiniani tempora cap. ſequenti obſervatu paulo exponuntur. C. XXIII nomenclaturam Autor exhibet JCtorum, qui in Indice non comprehenſi, in Pandectis tamen honorifice allegantur. Codicum, Gregoriani, Hermogeniani, Theodoſiani, corporis Juſtinianei, & Baſilicorum notitia, vix quatuor folia in forma, quam quartam appellant, occupat. Pari ratione de Pandectarum Codicibus, editionibus, verſantia, Juris Juſtinianei in Imperio Romano-Germanico receptione & æquitate c. XXV & XVI breviſſimis dictum. Jcti poſt Juſtinianum floruere, quorum primus hic habetur Irnerius, cap. XXVII, XXX, XXXI gregarius adhuc autor, cæteris tamen non ſatis de negle&o, quo pertinet, quod c. XXVIII de fatis Juris Juſtinianei noſcio quid dicatur, c. XXIX Index Scriptorum in Tractatu Tractatuum occurrentium exhibetur. Nec minora de Juris Feudali & Doctoribus Feudiſticis, de Jure Imperatorum Romano-Germanicorum, Canonico, Eccleſiaſtico offeruntur, quo facto Jura reliqua cum Provincialia & Municipalia, Saxonicum, Schleſvigo-Holſaticum, Lubecenſe, tum externa, Juticum, Danicum, Suecicum, Norvagicum, Boruſſicum, Hanſeaticum, Dimarſicum, excurſione nempe in Jura Germaniæ facta, Livonicum, Polonicum, Lithuanicum, Ruſſicum, Hiſpanicum, Luſitanicum, Gallicum, Anglicum, Scoticum, Hybernicum, Belgicum, Friſicum, Venetum, Helveticum & ne Aſia & Africa Europæ ſuccenſeri, Turcicum, Perſicum, Sinenſe, Japonicum, Indicum, Abeſſinum, & Regni Guineæ totidem capitibus ſed levi admodum tractatione explicantur. Si minutiſſime de hac incundita ſatragine judicandum eſt, fuit ſchedæ definitæ opera

Digitized by Google

opera & eadem cauſa collecta, ut R. Reyherus, huic quondam Hiſtoriam ſuam in Academia Kilonienſi Antiquitatibus, debito ordine & ſelectu accedente, tradituro, eſſent ad manus. Scias autem R. L. memoriæ Clariſſimi cum viveret Viri non non inſulare, ſed inſignem injuriam eidem poſt ſatis ſuperque dolere, qui aliis in rem literariam meritis conſpicuus fuit, & ingenio, qui in præfatione allegantur, teſtimoniorum rectitus de ſuis ſcriptis ipſe judicavit, neque unquam ſe adduci paſſus eſt, ut monſtrorum fortunæ ſui publice consuitteret. Si qua durioria illic videbuntur, ea his tantum, qui lucrum inde intempeſtive ſperarunt, dicta ſunto.

D. HECT. GOTTFR. MASII, IN UNIVERS. Hafn. & Theol. Prof. S. R. M. Concionatoris aulici, & Conſiſt. Aſſeſſoris, Diſſertationes Academicæ cum ſparſæ, tum Orationem. Omnes recenſuit, ſummariis, aliisque etiam ſupplementis, auxit, ac Præfationem adjecit SEVERINUS LINTRUVIUS, Theol. & Eloqu. Prof. Hafn. & Conſiſtorii Aſſeſſor.

Tomi II.

Hamburgi, ſumtibus Sam. Heylii, 1719. 4.
Alph. 8. pl. 1.

MAſius, cujus Opera hic exhibentur, ut è præmiſſo diſcimus Programmate, in pago quodam dirceſeos Razeburgenſis A. 1653 d. 13 Aprilis natus eſt. Vix duodecennis a patre, illius pagi ſacerdote, in Lubecenſe miſſus Gymnaſium, egregios ibi fecit progreſſus in literis. Delatus hinc in Academiam Giſſenſem, ſedulam & Philoſophiæ & Theologiæ navavit operam. Poſtea Argentoratum ſe contulit, magiſtri ibi ſui Seb. Schmidio & Sebelio. Literaria deinceps defunctus peregrinatione per Helvetiam & Belgium, Gallium quoque viſendi natus eſt præclaram occaſionem, Legato Danico A. 1682 adjunctus ſacerdos, quatuor annis poſt revocatus Hafniam, & a Rege tum Conionator aulicus, tum Theologiæ Profeſſor conſtitutus. Bis viduus factus eſt, ac laudabiliter rebus geſtis A.

Digitized by Google

Lactantius dicit: Deus Deus Saturnus. Saturni filius Iupiter
Iupiter Iuppiter Iuppiter Iuppiter Iuppiter Iuppiter Iuppiter
Iupp

conciliare Romano Pontifici, respondet. *Decima octava* edi-
fecit contentum Concilii Tridentini in Gallia. *Decima nona*,
qua de contentu Concilii Dordracensi in Anglia agitur, & An-
glicana Ecclesia veritatis Evangelico-Lutheranæ fessa clauit.
Cl. Interpretem, Resp. denuo monere fuerit, habet autor-
rem, ab eoque mne recognita & magnopere aucta ell. *Vice-
sima Motivs* exponit *Interesse*, quod vocant, Principum circa
religionem Evangelicam. His Cap. I. Atheos dicere capitali
supplicio esse afficiendos. Cap. II contra veterum Ethnicorum
calumnias religionem Christianam tueter, easquam autricem
ac tutricem tranquillitatis civilis. Cap. III fectas Christiano-
rum notat, quæ forsan dedi suæ reipublicæ noxias, Anabap-
tistas, Weigelianos, Socinianos, Pontificios, Reformatos. Capite
IV contendit, nullam religionem tam honorifice fautricem ma-
gistratui politico, quam Lutheranam. Id quod ex probat,
quod Ecclesia Lutherana docuerit, magistratum esse ordinatio-
nem divinam, imo esse a DEO immediate; Regis potestatem
non esse in populo radicalitur; Regem esse summum DEI in
his terris vicarium, nec Pontifici nec alli hominum subjectum;
illi competere eas ant externam sacrorum fere pu cipeque;
& clericos & laicos subesse magistratui civili; fubditos nun-
quam adeo posse a juramento fidelitatis; magistratui refi-
ti non posse, imo ne tyrannum quidem licere e medio tollere.
Cap. V docet, *obedire* Regum *dominis* nullum prorsus religio-
nem contum fovere, quamvis Romanum, ac Lutheranos pa-
ffimi regnare, i Samuelis VIII monstretur, non de facto vel
consuetudine iniqua interpretari, fed de jure Regis æquissimo &
justissimo. *Vicesima prima* dissertatione offenditur, immor-
talitatem animæ ex lumine naturæ non posse demonstrari apo-
dictice. *Vicesima secunda* judicium fuum exponit de con-
troversia: an fidelis in hac vita ach habeat vitam æternam?
Vicesima tertia exhibet compendium Theologiæ polemicæ;
Vicesima quarta Synopsin Theologiæ anti Socinianæ. *Prop-
me quinta* & sequenti Autor fidei Damiani orthodoxiam, fide-
lem & pacificam, adversus Sam. Andreæ, Theologum Refor-
matum, defendens suam dissertationem de laterali Principum

Digitized by Google

circa religionem Lutheranam, ſimulque ex hiſtoria docens, quam religioſe adhæſerint Dani libris ſymbolicis, & ab omni hæreſium contagio immunes fuerint. *Viceſima Septima* eſt diſſertatio vel potius liber de Diis Obotritis ſeu idolis Meclenburgenſium, præcipue Radegaſto, cui notas adjecit Andreas Borrichius.

Accedimus ad *Tomum ſecundum*, cujus *prima* diſputatione Autor vulgarem tuetur ſententiam de uxore Lothi in ſtatuam ſalis converſa. *Secunda* de capillo Abſolonis agitur, contenditurque, Scripturam S. hic proprio ſenſu capiendam eſſe, adeoque omnino Abſolonis capillum quotannis reſectum pondere ſuo æquaſſe ducentos ſiclos. *Tertia* locus Hoſeæ II, 19, 20 de deſponſatione fidelium cum Chriſto explicatur. *Quarta* illuſtratur *ſal theologicum* Matth. V, 13. *Quinta* exhibetur Orthodoxia Lutherana de origine imperii divina & immediata. *Sexta* realis præſentia corporis & ſanguinis Chriſti in S. Cœna defenditur. *Septima* docetur, doctrinam dæmoniorum, ab Apoſtolo 1 Timoth. IV notatam, deprehendi in Eccleſia Romana. *Octava* e 2 Tim. IV, 13 differitur de pallio Pauli. Hic rejecta eorum ſententia, qui locum iſtum capiunt de veſtimento, contendit, intelligi codicem veteris Teſtamenti. *Nona* agitur ex Coloſſ. III, 5 de mortificatione membrorum terreſtrium. Adjunguntur tres Autoris Orationes, quarum *prima* eſt Jubilæa in annuam memoriam Reformationis Lutheri. *Altera* docet, olim in urbe *Kiriath-Sepher* Iſraelitas habuiſſe Academiam ſive Gymnaſium literarium, itemque in urbe Abela, cujus mentio fit 2 Sam. XX. *Tertia* excutitur illa quæſtio: ubi ante Lutherum fuerit Lutherana religio? & ad teſtes veritatis, in medio Papatu ſubinde ortos, provocatur.

BIBLIOTHEQVE DES AUTEURS SEPAREZ &c.

i. e.

BIBLIOTHECA SCRIPTORUM A COETU ECCLEſiæ Romanæ ſeparatorum ſeculi XVI & XVII, Autore LUDOV. EL. DUPIN, Doctore Theol. Pariſienſi.

Tomus I.

Pariſiis

Parisiis, apud Andream Pralard, 1718, 8 maj. Alph. 2 pl. 9.

QUod summopere cavent Doctores Ecclesiæ Romanæ, ne in notitiam suorum perveniant scripta eorum, qui separatos ab ipsis cœtus diversa doctrina imbuunt & communiter Hæretici habentur, id insuper habuit Cl. *Dupinius* Doctor Parisiensis, qui ut nihil, quod ad perficiendam suam Scriptorum Ecclesiasticorum Bibliothecam pertinet, intermitteret, qui per duo proxima secula extra cœtum Romanum vixerunt, scriptores eorumque ingenii monumenta singulari opere exponere aggressus est. Dedit hujus laboris *Tomum I* anno superiore & in præfamine, in quo instituti sui rationem reddit, nota vult esse suis illa celebrium extra suum cœtum doctorum scripta, quæ nihil quicquam a communi doctrina alienum continent, & explicationem Scripturæ sacræ literalem, quæstiones criticas, momenta disciplinæ Ecclesiasticæ historiæque & eruditionis tractant, negatque in eo argumento, quod Grotius & Labadie in suis libris de veritate religionis Christianæ, idem Grotius de jure belli & pacis, Bullus de Trinitate, Vossius de baptismo & in historia Pelagiana, Usserius in annalibus, Bochartus in operibus, Capellus in Critica sacra, Waltonus in prolegomenis Scripturæ sacræ, & Blondellus in Pseudo-Isidoro exposuerunt, ullum recte versari posse, qui eos consulere neglexerit. Complectitur autem hic Tomus eos Scriptores, qui seculo decimo sexto vixerunt, sequentisque initium attigerunt, & cum in tres partes divisus sit, in *prima* comparent ii, qui Autores novorum dogmatum audiunt. Auspicium faciens Autor a cœtu *Evangelico*, primo omnium sistit C. I *Martinum Lutherum*, cujus vitam cum alibi expresserit, hic ejus scriptorum, ut in septem tomis Latinis Wittebergæ impressis conjunctim leguntur, dat summam, ubi quædam, quæ is contra Pontificis Romani dignitatem disputat, tolerat, quæ autem communi Romanæ Ecclesiæ doctrinæ adversantur, improbat & detestatur, ea vero, quæ de moribus inprimis in expositione decalogi protulit, maximopere laudat, optatque, ut quibus instruendi sunt Ecclesiæ Ro-

mus etiam alia subsidiaria cudenda, atque prodeant ut
Thesaurus Ecclesiasticus, Thesaurus Sacrarum Antiquitatum, Thesaurus Sacrarum Historiarum, Thesaurus Sacrarum Rituum, Thesaurus Sacrarum Formularum, Thesaurus Sacrarum Hymnologiarum, Thesaurus Sacrarum Poesium, Thesaurus Sacrarum Orationum, Thesaurus Sacrarum Epistolarum, Thesaurus Sacrarum Vitarum, Thesaurus Sacrarum Bibliothecarum, quorum omnium titulos hos proponit, deinde ordinem, quem in singulis tractandis servandum putat. Primo, Ecclesiasticorum Scriptorum Catalogos, quotquot adhuc extant, diligenter recognoscendos, eosque emendatiores, auctiores, et ad nostra tempora productos, in unum corpus redigendos. Secundo, Ecclesiasticorum Scriptorum Vitas, quotquot adhuc extant, diligenter recognoscendas, eosque emendatiores, auctiores, et ad nostra tempora productos, in unum corpus redigendas. Tertio, Ecclesiasticorum Scriptorum Bibliothecas, quotquot adhuc extant, diligenter recognoscendas, eosque emendatiores, auctiores, et ad nostra tempora productos, in unum corpus redigendas. Quarto, Ecclesiasticorum Scriptorum Epistolas, quotquot adhuc extant, diligenter recognoscendas, eosque emendatiores, auctiores, et ad nostra tempora productos, in unum corpus redigendas. Quinto, Ecclesiasticorum Scriptorum Orationes, quotquot adhuc extant, diligenter recognoscendas, eosque emendatiores, auctiores, et ad nostra tempora productos, in unum corpus redigendas. Sexto, Ecclesiasticorum Scriptorum Poesis, quotquot adhuc extant, diligenter recognoscendas, eosque emendatiores, auctiores, et ad nostra tempora productos, in unum corpus redigendas. Septimo, Ecclesiasticorum Scriptorum Hymnologias, quotquot adhuc extant, diligenter recognoscendas, eosque emendatiores, auctiores, et ad nostra tempora productos, in unum corpus redigendas. Octavo, Ecclesiasticorum Scriptorum Historias, quotquot adhuc extant, diligenter recognoscendas, eosque emendatiores, auctiores, et ad nostra tempora productos, in unum corpus redigendas. Nono, Ecclesiasticorum Scriptorum Formulas, quotquot adhuc extant, diligenter recognoscendas, eosque emendatiores, auctiores, et ad nostra tempora productos, in unum corpus redigendas. Decimo, Ecclesiasticorum Scriptorum Ritus, quotquot adhuc extant, diligenter recognoscendos, eosque emendatiores, auctiores, et ad nostra tempora productos, in unum corpus redigendos. Undecimo, Ecclesiasticorum Scriptorum Antiquitates, quotquot adhuc extant, diligenter recognoscendas, eosque emendatiores, auctiores, et ad nostra tempora productos, in unum corpus redigendas. Duodecimo, Ecclesiasticorum Scriptorum Historias, quotquot adhuc extant, diligenter recognoscendas, eosque emendatiores, auctiores, et ad nostra tempora productos, in unum corpus redigendas. Quæ omnia, quæ ipse in animo habet, quæque ad hæc omnia pertinent, ea ipsa, si Deus vitam ipsi concesserit, ad finem perducturum se esse confidit. Quæ cum ita sint, ut ipse videt, et ut nos quoque videmus, ut ea omnia, quæ ipse in animo habet, quæque ad hæc omnia pertinent, ea ipsa, si Deus vitam ipsi concesserit, ad finem perducturum se esse confidit. Quæ cum ita sint, ut ipse videt, et ut nos quoque videmus, ut ea omnia, quæ ipse in animo habet, quæque ad hæc omnia pertinent, ea ipsa, si Deus vitam ipsi concesserit, ad finem perducturum se esse confidit. Quæ cum ita sint, ut ipse videt, et ut nos quoque videmus, ut ea omnia, quæ ipse in animo habet, quæque ad hæc omnia pertinent, ea ipsa, si Deus vitam ipsi concesserit, ad finem perducturum se esse confidit. Quæ cum ita sint, ut ipse videt, et ut nos quoque videmus,

Addition à la page 10. Le nom de Mexique est dérivé de celui de Mexitli, qui est donné par les Aztèques à leur dieu de la guerre. Ce dieu est aussi appelé Huitzilopochtli, ou Huitzilopochtli, ou Huitzilopochtli, ou

Anno MDCCXXXIII.

Ioannes Ernestus Immanuel Walther, Ioannes Christophorus Wagenseilius, Ioannes Christophorus Wolfius, Ioannes Georgius Wachterus, Ioannes Georgius Walchius, Ioannes Gualterus Thomasius, Ioannes Henricus Winckelmannus, Ioannes Iacobus Wolfius, Ioannes Iacobus Wetstenius, Ioannes Iacobus Wepferus, Ioannes Iacobus Reinhardus Wolfius, Ioannes Iacobus Wagnerus, Ioannes Iacobus Scheuchzer

nâtus, *Jo. Sleidanus*, *Jo. Bugenhagius*, *Alexander Alesius*, *Jo. Matthesius*, *Jo. Agricola*, *Jo. Draconites*, *Victorinus Strigelius*, *Paulus Eberus*, *Jo. Lonicerus*, *Jo. Brentius*, *Joachimus Mærlinus*, *Joach. Westphalus*, *Ludovicus Rabus*, *Jo. Pfeffingerus*, *Abdias Godeschalcus Prætorius*, *Joachimus Curæus*, & *Benedictus Arctius*. Quem ab hoc proximum esse voluit *Joachimum Camerarium*, æternum Academiæ nostræ decus, mirifice laudibus evehit, & non tantum Scaligeri, Turnebii, Gruteri, Lipsii, Vossii, Naudæi, Casauboni, & Huetii, Virorum celeberrimorum, elogia illi data approbat, sed etiam addit, se satis mirari non posse, quod unus homo tanta scientia totque disciplinis fuerit eruditus, peritusque & linguarum & communium literarum & politioris humanitatis & philosophiæ & historiæ & antiquitatum. Inde pergit ad *Georgium Majorem*, *Hieronymum Wellerum*, de cujus vita se quicquam scire negat, *Matthiam Flacium Illyricum*, contra quem Catholicorum causam agit, & quicquid contra eorum rationem interpretandi Scripturam affert, propellit, *Martinum Chemnitium*, cujus Concilii Tridentini Examini aliquantisper inhæret, eumque in antiquitate sacra quidem probe versatum esse, sed Ecclesiæ Romanæ multas opiniones affinxisse judicat; *Jac. Scheghium*, Medicum, *Matthæum Hostum*, *Jo. Wigandum*, *Tilemannum Heshusium*, *Henricum Mollerum*, *Jac. Andreæ*, *Matthæum Vogelium*, *Nicol. Selneccerum*, *Christopharum Cornerum*, *Fridericum Sylburgium*, *Petrum Paulum Vergerium*, *Jacobum Heerbrandum*, *Davidem Chytræum*, & *Jo. Æpinum*. Ne quos omisisse videatur, pauca addit de *Sebaldo Heidenio*, *Timotheo Kirchnero*, *Theob. Thamero*, *Jo. Matthæi*, *Luca Lossio*, *Balth. Bidembachio*, *Christophoro Duce Wurtembergensi*, cujus jussu Confessio fidei edita & impressa, *Georg. Cælestino*, *Valent. Erythræo*, *Jo. Thoma Freigio*, *Abrah. Bucholzero*, *Laurentio Codomanno*, *Nicodemo Frischlino*, *Hermanno Hamelmanno*, *Paulo Constantino Phrygione*, *Petro Palladio*, *Christophoro Hoffmanno*, *Leonhardo Culmanno*, *Paulo Egardo*, *Job. & Erasino Marbachiis* & *Nic. Hemmingio*. Pari modo se gerit C. II in commemoratione sacramentariorum seu Calvinianorum, qui posterioribus ejus seculi quinquaginta

Nr. 1. Schwabacher Fraktur. Nr. 2. Gotische Fraktur. Nr. 3. Gotische Fraktur. Nr. 4. Gotische Fraktur. Nr. 5. Gotische Fraktur. Nr. 6. Gotische Fraktur. Nr. 7. Gotische Fraktur. Nr. 8. Gotische Fraktur. Nr. 9. Gotische Fraktur. Nr. 10. Gotische Fraktur. Nr. 11. Gotische Fraktur. Nr.

illorum de Juſtificatione & libero arbitrio & C. VIII ſpeciatim ad diſceptationes eorum de ſacra cœna in Anglia, florentes facit C. IX. diſputationibus Socinianorum cum Lutheranis & Calvinianis in Polonia, Lithuania, Walachia & Pruſſia.

Subjungimur huic Bibliothecæ Tomo primo tabulæ chronologicæ, in quibus illorum autorum res ab anno decimo ſeptimo ſeculi decimi ſexti usque ad annum decimum octavum decimi ſequentis ordine breviter ſunt deſcriptæ, deinde alia tabulæ chronologicæ ſeu potius catalogus ſcriptorum eorum autorum, qui in opere ipſo ſunt recenſiti, qui ſatis amplus eſt, & aliquid eorum vitæ ſimul ac argumentum librorum cum anno locoque quo impreſſi ſint, exhibet, non ſolos autorum, in quo indicatur, a quibus ſingula ſidei Chriſtianæ capita, aut libri Codicis ſacri fuerint explicati, extremoque Indices autorum & materiarum ſecundum ordinem alphabeticum.

Egregius hic eſt labor, nec ſine detrectandus laude: aſt habet etiam menda ſua indigeque correctione, imprimis ubi per errorem Autor laplus eſt. Ut ab extremo fiat initium, certamina Evangelicorum & Sacramentariorum nimis concife deſcribuntur, ut qui ea ex utraque parte geſtaſint, intelligi nequeat. Eadem ratione legitur Autor in vitis autorum: ut plurimum ea ſunt nimis breves, & tamenſi quædam ſint longiores, non tamen tam accurate ſunt deſcriptæ, ut quo tempore ad urbem aliquam quis pervenerit, quidque ibi egerit, recte diſcerni poſſit, unde & locorum & autorum aliaque ſphalmata ibi ſe offerunt, quorum quædam in Catalogo ſeu tabula Chronologicis autorum & ſcriptorum ſunt emendata, quædam vero eodem modo repetita, imo auctа, ne de librorum titulis, locis & annis, quibus impreſſi ſint quidquam addamus. Cum in opere Paulus Egardus dicitur fuiſſe Northorpi in Alſatia (en Alſace) p. 451, & Wernerus mortuus eſſe A. 1577 p. 191, illeſp. 784 per Hollſtatium (en Holſace) hoc per 1577 p. 706 corrigitur. In ipſo opere Autor ignorat Scaed. Acetii ſcripta vidiſſe locum, ſed in catalogo eadem recenſet. In utroque porro, cum in opere tum in catalogo chronologico, ſibi perſuadet, Philipp. Melanchthonem mortuum eſſe X Apr. qui XIX fuit, & Ddd 2 Joachi-

Joannem Wallisium edita a Societate Regia, quæ Londini floret, Tomo I. cujus Appendicem Tomus II. complectitur. Oxoniæ, Typis Lichfield, 1695. 1699. in fol. Tom. I. pag. 1-264. Tom. II. pag. 265-390. Tomus hic tractatus complectit de quo in hoc loco nobis agendum est, quos ipse Wallisius, ut ipse testatur, Deo favente, absolvit, & ad Regiam Societatem misit. Primus est de Cycloide, & Curvis ei affinibus. Wallisius, ubi notasset, quæ Torricellius, Roberualius, Pascalius, Fermatius, Hugenius, Wrennius, Heuratius, Neilius, Sluzius, Gregorius, Barrovius, Newtonus, & alii de Cycloide & Curvis ei affinibus scripsissent, ipse quoque ad eam materiam accessit, & quæ ipse invenerat, ordine exposuit. Primo ostendit, quomodo Cycloidis Arcus, Area, Solidum, & Superficies Rotundum, quæ Cycloidem circa Basin vel Axem gignit, quadrari possint, quæ Torricellius, Roberualius, Pascalius, Fermatius, Hugenius, Wrennius, Heuratius, Neilius, Sluzius, Gregorius, Barrovius, Newtonus, & alii invenerant. Deinde Curvas quasdam ei affines, quas ipse invenerat, quadravit. Quæ Curvæ sunt Cycloidis Trochoidis, Cycloidis Ellipticæ, Cycloidis Hyperbolicæ, Cycloidis Logarithmicæ, Cycloidis Parabolicæ, Cycloidis Cissoidalis, Cycloidis Conchoidalis, Cycloidis Spiralis, Cycloidis Quadratricis, Cycloidis Cycloidalis

VOYAGES LITURGIQUES DE FRANCE.

h. e.

ITINERA LITURGICA GALLIÆ SEU Perveſtigationes in diverſis hujus regni locis facta a DN. DE MOLEON, in quibus varii ſingulares ritus & inſtituta Eccleſiæ exhibentur, ſimulque antiquitates Eccleſiaſticæ & gentiles deteguntur.

Pariſiis, apud Florentinum Delaulne, 1718, 8.
Alph. 1 pl. 14.

DEſiderium paulo accuratius cognoſcendi ritus ſacros in Gallia receptos impulit Dn. De Moleon, ut illud regnum obiret, adiretque varias urbes & monaſteria, quorum templa ſacraque ſummo cum ſtudio conſideravit, & in hoc libro delineavit. Loca, quæ in itinere luſtravit, ſunt Vienna Allobrogum, Lugdunum ſeu Auguſta Sequanorum, Clarus mons ſeu Auguſtonemetum Arvernorum, Burdegala, Pictavium, Nannetæ, Andegavum ad Meduanum, Theoduadum, Fons Ebraldi, Majus monaſterium, Turones, S. Sigirannus in Brena, Bituricæ, Nivernum, Lemovicum ad Viennam, Matiſco ad Ararim, Cluniacum ad Grauiam, Cabilonium ad Ararim, Veſuntio, Divio, Antiſſiodorum ad Icauiam, Senonæ, Remi ad Vidulam, Meldi ad Matronam, Aurelianum ad Ligerim, Jargogilum, Cleriacum, Bleſæ, Cenomanni ad Sartam, Carnotum ad Auduram, Valles Cernaji, Portus regius, Lutetia Pariſiorum, Rotomagus & Landunum. In his obſervavit primum *loca ſacra* in iisque altaria, eorum vela & paramenta, lampades cereos, candelabra, pulpita &c. deinde perſonas ſacras, ſeu clericos, canonicos, ſacerdotes, archidiaconos, ſacriſtanos, cuſtodes primicerios & pueros clericos cum eorum amictu vario ſplendidoque, tandemque *ritus ſacros*, quorum ingens eſt numerus. Annotavit enim, quæ eidem in cultu publico ſeu ſolenni miſſa ſe obtulerint, quæ die illa celebrentur, quid quælibet perſona, quam vi legum canonicarum aliquid in ea præſtare oportet, agat, qui hymni canantur, & quæ ejus diverſitatis ratio in die-

ita comparatum esse, ut non nisi numeros quosdam
numerare, & ad eos quidem, qui ipsi sunt primi
numeri, & qui ipsis in Progressione Geometrica
proximi sunt. Ita ex. gr. Numerus 7 non nisi
binarium, ternarium, quinarium & septenarium
numerare potest, quia ipsi in Progressione Geometrica
proximi sunt 2, 3, 5 & 7. Numerus 11 non nisi
binarium, ternarium, quinarium, septenarium &
undenarium numerare potest, quia ipsi in Progressione
Geometrica proximi sunt 2, 3, 5, 7 & 11.
Numerus 13 non nisi binarium, ternarium, quinarium,
septenarium, undenarium & tredenarium
numerare potest, quia ipsi in Progressione Geometrica
proximi sunt 2, 3, 5, 7, 11 & 13. Numerus
17 non nisi binarium, ternarium, quinarium,
septenarium, undenarium, tredenarium & septendenarium
numerare potest, quia ipsi in Progressione
Geometrica proximi sunt 2, 3, 5, 7, 11, 13 & 17.
Numerus 19 non nisi binarium, ternarium, quinarium,
septenarium, undenarium, tredenarium,
septendenarium & novenarium numerare potest,
quia ipsi in Progressione Geometrica proximi sunt
2, 3, 5, 7, 11, 13, 17 & 19. Numerus 23 non nisi
binarium, ternarium, quinarium, septenarium,
undenarium, tredenarium, septendenarium, novenarium
& vicenarium tertium numerare potest,
quia ipsi in Progressione Geometrica proximi sunt
2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19 & 23. Numerus 29 non
nisi binarium, ternarium, quinarium, septenarium,
undenarium, tredenarium, septendenarium,
novenarium, vicenarium tertium & vicenarium
nonum numerare potest, quia ipsi in Progressione
Geometrica proximi sunt 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17,
19, 23 & 29. Numerus 31 non nisi binarium,
ternarium, quinarium, septenarium, undenarium,
tredenarium, septendenarium, novenarium, vicenarium
tertium, vicenarium nonum & tricenarium
numerare potest, quia ipsi in Progressione Geometrica
proximi sunt 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23,
29 & 31. Numerus 37 non nisi binarium, ternarium,
quinarium, septenarium, undenarium,
tredenarium, septendenarium, novenarium, vicenarium
tertium, vicenarium nonum, tricenarium
& tricenarium primum numerare potest, quia ipsi
in Progressione Geometrica proximi sunt 2, 3, 5,
7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31 & 37. Numerus 41
non nisi binarium, ternarium, quinarium, septenarium,
undenarium, tredenarium, septendenarium,
novenarium, vicenarium tertium, vicenarium
nonum, tricenarium, tricenarium primum &
tricenarium tertium numerare potest, quia ipsi in
Progressione Geometrica proximi sunt 2, 3, 5, 7,
11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37 & 41. Numerus 43
non nisi binarium, ternarium, quinarium, septenarium,
undenarium, tredenarium, septendenarium,
novenarium, vicenarium tertium, vicenarium
nonum, tricenarium, tricenarium primum,
tricenarium tertium & tricenarium quartum numerare
potest, quia ipsi in Progressione Geometrica
proximi sunt 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29,
31, 37, 41 & 43. Numerus 47 non nisi binarium,
ternarium, quinarium, septenarium, undenarium,
tredenarium, septendenarium, novenarium, vicenarium
tertium, vicenarium nonum, tricenarium,
tricenarium primum, tricenarium tertium, tricenarium
quartum & tricenarium quintum numerare
potest, quia ipsi in Progressione Geometrica proximi
sunt 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37,
41, 43 & 47. Numerus 53 non nisi binarium, ternarium,
quinarium, septenarium, undenarium,
tredenarium, septendenarium, novenarium, vicenarium
tertium, vicenarium nonum, tricenarium,
tricenarium primum, tricenarium tertium, tricenarium
quartum, tricenarium quintum & tricenarium
sextum numerare potest, quia ipsi in Progressione
Geometrica proximi sunt 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17,
19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47 & 53. Numerus 59
non nisi binarium, ternarium, quinarium, septenarium,
undenarium, tredenarium, septendenarium,
novenarium, vicenarium tertium, vicenarium
nonum, tricenarium, tricenarium primum,
tricenarium tertium, tricenarium quartum, tricenarium
quintum, tricenarium sextum & tricenarium
septimum numerare potest, quia ipsi in Progressione
Geometrica proximi sunt 2, 3, 5, 7, 11, 13,
17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47, 53 & 59.
Numerus 61 non nisi binarium, ternarium, quinarium,
septenarium, undenarium, tredenarium,
septendenarium, novenarium, vicenarium tertium,
vicenarium nonum, tricenarium, tricenarium primum,
tricenarium tertium, tricenarium quartum,
tricenarium quintum, tricenarium sextum, tricenarium
septimum & tricenarium octavum numerare
potest, quia ipsi in Progressione Geometrica proximi
sunt 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31,
37, 41, 43, 47, 53, 59 & 61. Numerus 67 non nisi
binarium, ternarium, quinarium, septenarium,
undenarium, tredenarium, septendenarium,
novenarium, vicenarium tertium, vicenarium
nonum, tricenarium, tricenarium primum,
tricenarium tertium, tricenarium quartum, tricenarium
quintum, tricenarium sextum, tricenarium
septimum, tricenarium octavum & tricenarium
nonum numerare potest, quia ipsi in Progressione
Geometrica proximi sunt 2, 3, 5, 7, 11, 13,
17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47, 53, 59, 61
& 67. Numerus 71 non nisi binarium, ternarium,
quinarium, septenarium, undenarium, tredenarium,
septendenarium, novenarium, vicenarium
tertium, vicenarium nonum, tricenarium, tricenarium
primum, tricenarium tertium, tricenarium
quartum, tricenarium quintum, tricenarium sextum,
tricenarium septimum, tricenarium octavum,
tricenarium nonum & quadragenarium numerare
potest, quia ipsi in Progressione Geometrica proximi
sunt 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31,
37, 41, 43, 47, 53, 59, 61, 67 & 71. Numerus 73
non nisi binarium, ternarium, quinarium, septenarium,
undenarium, tredenarium, septendenarium,
novenarium, vicenarium tertium, vicenarium
nonum, tricenarium, tricenarium primum,
tricenarium tertium, tricenarium quartum, tricenarium
quintum, tricenarium sextum, tricenarium
septimum, tricenarium octavum, tricenarium
nonum, quadragenarium & quadragenarium primum
numerare potest, quia ipsi in Progressione
Geometrica proximi sunt 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17,
19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47, 53, 59, 61, 67,
71 & 73. Numerus 79 non nisi binarium, ternarium,
quinarium, septenarium, undenarium,
tredenarium, septendenarium, novenarium, vicenarium
tertium, vicenarium nonum, tricenarium,
tricenarium primum, tricenarium tertium, tricenarium
quartum, tricenarium quintum, tricenarium
sextum, tricenarium septimum, tricenarium
octavum, tricenarium nonum, quadragenarium,
quadragenarium primum & quadragenarium tertium
numerare potest, quia ipsi in Progressione
Geometrica proximi sunt 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17,
19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47, 53, 59, 61, 67,
71, 73 & 79. Numerus 83 non nisi binarium, ternarium,
quinarium, septenarium, undenarium,
tredenarium, septendenarium, novenarium, vicenarium
tertium, vicenarium nonum, tricenarium,
tricenarium primum, tricenarium tertium, tricenarium
quartum, tricenarium quintum, tricenarium
sextum, tricenarium septimum, tricenarium
octavum, tricenarium nonum, quadragenarium,
quadragenarium primum, quadragenarium tertium
& quadragenarium quartum numerare potest,
quia ipsi in Progressione Geometrica proximi sunt
2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41,
43, 47, 53, 59, 61, 67, 71, 73, 79 & 83. Numerus
89 non nisi binarium, ternarium, quinarium,
septenarium, undenarium, tredenarium, septendenarium,
novenarium, vicenarium tertium, vicenarium
nonum, tricenarium, tricenarium primum,
tricenarium tertium, tricenarium quartum, tricenarium
quintum, tricenarium sextum, tricenarium
septimum, tricenarium octavum, tricenarium
nonum, quadragenarium, quadragenarium primum,
quadragenarium tertium, quadragenarium quartum
& quadragenarium quintum numerare potest,
quia ipsi in Progressione Geometrica proximi sunt
2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41,
43, 47, 53, 59, 61, 67, 71, 73, 79, 83 & 89.
Numerus 97 non nisi binarium, ternarium, quinarium,
septenarium, undenarium, tredenarium,
septendenarium, novenarium, vicenarium tertium,
vicenarium nonum, tricenarium, tricenarium
primum, tricenarium tertium, tricenarium quartum,
tricenarium quintum, tricenarium sextum,
tricenarium septimum, tricenarium octavum,
tricenarium nonum, quadragenarium, quadragenarium
primum, quadragenarium tertium, quadragenarium
quartum, quadragenarium quintum &
quadragenarium sextum numerare potest, quia ipsi
in Progressione Geometrica proximi sunt 2, 3, 5,
7, 11, 13, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47, 53,
59, 61, 67, 71, 73, 79, 83, 89 & 97.

magistri Ecclesiæ Tornacensis, et de successione in illa Ecclesia, ad Ecclesiam Romanam pertinente, Epistola. Ejusdem Epistola ad Ecclesiam Tornacensem, de Ecclesiæ Romanæ primatu, et de Ecclesiæ Tornacensis subjectione ad illum

Nihil autem in Ecclesia Dei fieri debet, quod non ordinatum sit, & ideo de ordinatione Ecclesiæ, & de his quæ ad eam pertinent, & de ordine quem in ea quemque habere oportet, & de his quæ ad ordinem pertinent, & de officio ordinatorum, & de his quæ ad officium pertinent, & de Ecclesiæ Hierarchia, & de his quæ ad Hierarchiam pertinent, & de Ecclesiæ Sacramentis, & de his quæ ad Sacramenta pertinent, & de Ecclesiæ Sacrificio, & de his quæ ad Sacrificium pertinent, & de Ecclesiæ Consecrationibus, & de his quæ ad Consecrationes pertinent, & de Ecclesiæ Officiis, & de his quæ ad Officia pertinent, & de Ecclesiæ Ministris, & de his quæ ad Ministros pertinent, & de Ecclesiæ Locis, & de his quæ ad Loca pertinent, & de Ecclesiæ Temporibus, & de his quæ ad Tempora pertinent, & de Ecclesiæ Festivitatibus, & de his quæ ad Festivitates pertinent, & de Ecclesiæ Cantibus, & de his quæ ad Cantus pertinent, & de Ecclesiæ Libris, & de his quæ ad Libros pertinent, & de Ecclesiæ Ritibus, & de his quæ ad Ritus pertinent, & de Ecclesiæ Observationibus, & de his quæ ad Observationes pertinent, & de Ecclesiæ Disciplinis, & de his quæ ad Disciplinas pertinent, & de Ecclesiæ Regulis, & de his quæ ad Regulas pertinent, & de Ecclesiæ Constitutionibus, & de his quæ ad Constitutiones pertinent, & de Ecclesiæ Traditionibus, & de his quæ ad Traditiones pertinent, & de Ecclesiæ Consuetudinibus, & de his quæ ad Consuetudines pertinent, & de Ecclesiæ Institutionibus, & de his quæ ad Institutiones pertinent, & de Ecclesiæ Decretis, & de his quæ ad Decreta pertinent, & de Ecclesiæ Canonibus, & de his quæ ad Canones pertinent, & de Ecclesiæ Decretalibus, & de his quæ ad Decretales pertinent, & de Ecclesiæ Sanctionibus, & de his quæ ad Sanctiones pertinent, & de Ecclesiæ Statutis, & de his quæ ad Statuta pertinent, & de Ecclesiæ Ordinationibus, & de his quæ ad Ordinationes

maxorum differentiis, in alia quantum circuli, habitudo in
numeris rationalibus exhiberi possit, quod ipsum Geometris
non parum profuturum arbitror. Ego quidem, ut ad
Circuli quadraturam accedam, ostendi, si Circulus sit
1, & Circuli tetrans $\frac{\pi}{4}$, fore $\frac{\pi}{4} = 1 - \frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} + \frac{1}{9} - \frac{1}{11} + \frac{1}{13} - \frac{1}{15} + \frac{1}{17} - \frac{1}{19} + \frac{1}{21} - \frac{1}{23} + \frac{1}{25} - \frac{1}{27} + \frac{1}{29} - \frac{1}{31} + \frac{1}{33} - \frac{1}{35} + \frac{1}{37} - \frac{1}{39} + \frac{1}{41} - \frac{1}{43} + \frac{1}{45} - \frac{1}{47} + \frac{1}{49} - \frac{1}{51} + \frac{1}{53} - \frac{1}{55} + \frac{1}{57} - \frac{1}{59} + \frac{1}{61} - \frac{1}{63} + \frac{1}{65} - \frac{1}{67} + \frac{1}{69} - \frac{1}{71} + \frac{1}{73} - \frac{1}{75} + \frac{1}{77} - \frac{1}{79} + \frac{1}{81} - \frac{1}{83} + \frac{1}{85} - \frac{1}{87} + \frac{1}{89} - \frac{1}{91} + \frac{1}{93} - \frac{1}{95} + \frac{1}{97} - \frac{1}{99} + \frac{1}{101} - \frac{1}{103} + \frac{1}{105} - \frac{1}{107} + \frac{1}{109} - \frac{1}{111} + \frac{1}{113} - \frac{1}{115} + \frac{1}{117} - \frac{1}{119} + \frac{1}{121} - \frac{1}{123} + \frac{1}{125} - \frac{1}{127} + \frac{1}{129} - \frac{1}{131} + \frac{1}{133} - \frac{1}{135} + \frac{1}{137} - \frac{1}{139} + \frac{1}{141} - \frac{1}{143} + \frac{1}{145} - \frac{1}{147} + \frac{1}{149} - \frac{1}{151} + \frac{1}{153} - \frac{1}{155} + \frac{1}{157} - \frac{1}{159} + \frac{1}{161} - \frac{1}{163} + \frac{1}{165} - \frac{1}{167} + \frac{1}{169} - \frac{1}{171} + \frac{1}{173} - \frac{1}{175} + \frac{1}{177} - \frac{1}{179} + \frac{1}{181} - \frac{1}{183} + \frac{1}{185} - \frac{1}{187} + \frac{1}{189} - \frac{1}{191} + \frac{1}{193} - \frac{1}{195} + \frac{1}{197} - \frac{1}{199} + \frac{1}{201} - \frac{1}{203} + \frac{1}{205} - \frac{1}{207} + \frac{1}{209} - \frac{1}{211} + \frac{1}{213} - \frac{1}{215} + \frac{1}{217} - \frac{1}{219} + \frac{1}{221} - \frac{1}{223} + \frac{1}{225} - \frac{1}{227} + \frac{1}{229} - \frac{1}{231} + \frac{1}{233} - \frac{1}{235} + \frac{1}{237} - \frac{1}{239} + \frac{1}{241} - \frac{1}{243} + \frac{1}{245} - \frac{1}{247} + \frac{1}{249} - \frac{1}{251} + \frac{1}{253} - \frac{1}{255} + \frac{1}{257} - \frac{1}{259} + \frac{1}{261} - \frac{1}{263} + \frac{1}{265} - \frac{1}{267} + \frac{1}{269} - \frac{1}{271} + \frac{1}{273} - \frac{1}{275} + \frac{1}{277} - \frac{1}{279} + \frac{1}{281} - \frac{1}{283} + \frac{1}{285} - \frac{1}{287} + \frac{1}{289} - \frac{1}{291} + \frac{1}{293} - \frac{1}{295} + \frac{1}{297} - \frac{1}{299} + \frac{1}{301} - \frac{1}{303} + \frac{1}{305} - \frac{1}{307} + \frac{1}{309} - \frac{1}{311} + \frac{1}{313} - \frac{1}{315} + \frac{1}{317} - \frac{1}{319} + \frac{1}{321} - \frac{1}{323} + \frac{1}{325} - \frac{1}{327} + \frac{1}{329} - \frac{1}{331} + \frac{1}{333} - \frac{1}{335} + \frac{1}{337} - \frac{1}{339} + \frac{1}{341} - \frac{1}{343} + \frac{1}{345} - \frac{1}{347} + \frac{1}{349} - \frac{1}{351} + \frac{1}{353} - \frac{1}{355} + \frac{1}{357} - \frac{1}{359} + \frac{1}{361} - \frac{1}{363} + \frac{1}{365} - \frac{1}{367} + \frac{1}{369} - \frac{1}{371} + \frac{1}{373} - \frac{1}{375} + \frac{1}{377} - \frac{1}{379} + \frac{1}{381} - \frac{1}{383} + \frac{1}{385} - \frac{1}{387} + \frac{1}{389} - \frac{1}{391} + \frac{1}{393} - \frac{1}{395} + \frac{1}{397} - \frac{1}{399} + \frac{1}{401} - \frac{1}{403} + \frac{1}{405} - \frac{1}{407} + \frac{1}{409} - \frac{1}{411} + \frac{1}{413} - \frac{1}{415} + \frac{1}{417} - \frac{1}{419} + \frac{1}{421} - \frac{1}{423} + \frac{1}{425} - \frac{1}{427} + \frac{1}{429} - \frac{1}{431} + \frac{1}{433} - \frac{1}{435} + \frac{1}{437} - \frac{1}{439} + \frac{1}{441} - \frac{1}{443} + \frac{1}{445} - \frac{1}{447} + \frac{1}{449} - \frac{1}{451} + \frac{1}{453} - \frac{1}{455} + \frac{1}{457} - \frac{1}{459} + \frac{1}{461} - \frac{1}{463} + \frac{1}{465} - \frac{1}{467} + \frac{1}{469} - \frac{1}{471} + \frac{1}{473} - \frac{1}{475} + \frac{1}{477} - \frac{1}{479} + \frac{1}{481} - \frac{1}{483} + \frac{1}{485} - \frac{1}{487} + \frac{1}{489} - \frac{1}{491} + \frac{1}{493} - \frac{1}{495} + \frac{1}{497} - \frac{1}{499} + \frac{1}{501} - \frac{1}{503} + \frac{1}{505} - \frac{1}{507} + \frac{1}{509} - \frac{1}{511} + \frac{1}{513} - \frac{1}{515} + \frac{1}{517} - \frac{1}{519} + \frac{1}{521} - \frac{1}{523} + \frac{1}{525} - \frac{1}{527} + \frac{1}{529} - \frac{1}{531} + \frac{1}{533} - \frac{1}{535} + \frac{1}{537} - \frac{1}{539} + \frac{1}{541} - \frac{1}{543} + \frac{1}{545} - \frac{1}{547} + \frac{1}{549} - \frac{1}{551} + \frac{1}{553} - \frac{1}{555} + \frac{1}{557} - \frac{1}{559} + \frac{1}{561} - \frac{1}{563} + \frac{1}{565} - \frac{1}{567} + \frac{1}{569} - \frac{1}{571} + \frac{1}{573} - \frac{1}{575} + \frac{1}{577} - \frac{1}{579} + \frac{1}{581} - \frac{1}{583} + \frac{1}{585} - \frac{1}{587} + \frac{1}{589} - \frac{1}{591} + \frac{1}{593} - \frac{1}{595} + \frac{1}{597} - \frac{1}{599} + \frac{1}{601} - \frac{1}{603} + \frac{1}{605} - \frac{1}{607} + \frac{1}{609} - \frac{1}{611} + \frac{1}{613} - \frac{1}{615} + \frac{1}{617} - \frac{1}{619} + \frac{1}{621} - \frac{1}{623} + \frac{1}{625} - \frac{1}{627} + \frac{1}{629} - \frac{1}{631} + \frac{1}{633} - \frac{1}{635} + \frac{1}{637} - \frac{1}{639} + \frac{1}{641} - \frac{1}{643} + \frac{1}{645} - \frac{1}{647} + \frac{1}{649} - \frac{1}{651} + \frac{1}{653} - \frac{1}{655} + \frac{1}{657} - \frac{1}{659} + \frac{1}{661} - \frac{1}{663} + \frac{1}{665} - \frac{1}{667} + \frac{1}{669} - \frac{1}{671} + \frac{1}{673} - \frac{1}{675} + \frac{1}{677} - \frac{1}{679} + \frac{1}{681} - \frac{1}{683} + \frac{1}{685} - \frac{1}{687} + \frac{1}{689} - \frac{1}{691} + \frac{1}{693} - \frac{1}{695} + \frac{1}{697} - \frac{1}{699} + \frac{1}{701} - \frac{1}{703} + \frac{1}{705} - \frac{1}{707} + \frac{1}{709} - \frac{1}{711} + \frac{1}{713} - \frac{1}{715} + \frac{1}{717} - \frac{1}{719} + \frac{1}{721} - \frac{1}{723} + \frac{1}{725} - \frac{1}{727} + \frac{1}{729} - \frac{1}{731} + \frac{1}{733} - \frac{1}{735} + \frac{1}{737} - \frac{1}{739} + \frac{1}{741} - \frac{1}{743} + \frac{1}{745} - \frac{1}{747} + \frac{1}{749} - \frac{1}{751} + \frac{1}{753} - \frac{1}{755} + \frac{1}{757} - \frac{1}{759} + \frac{1}{761} - \frac{1}{763} + \frac{1}{765} - \frac{1}{767} + \frac{1}{769} - \frac{1}{771} + \frac{1}{773} - \frac{1}{775} + \frac{1}{777} - \frac{1}{779} + \frac{1}{781} - \frac{1}{783} + \frac{1}{785} - \frac{1}{787} + \frac{1}{789} - \frac{1}{791} + \frac{1}{793} - \frac{1}{795} + \frac{1}{797} - \frac{1}{799} + \frac{1}{801} - \frac{1}{803} + \frac{1}{805} - \frac{1}{807} + \frac{1}{809} - \frac{1}{811} + \frac{1}{813} - \frac{1}{815} + \frac{1}{817} - \frac{1}{819} + \frac{1}{821} - \frac{1}{823} + \frac{1}{825} - \frac{1}{827} + \frac{1}{829} - \frac{1}{831} + \frac{1}{833} - \frac{1}{835} + \frac{1}{837} - \frac{1}{839} + \frac{1}{841} - \frac{1}{843} + \frac{1}{845} - \frac{1}{847} + \frac{1}{849} - \frac{1}{851} + \frac{1}{853} - \frac{1}{855} + \frac{1}{857} - \frac{1}{859} + \frac{1}{861} - \frac{1}{863} + \frac{1}{865} - \frac{1}{867} + \frac{1}{869} - \frac{1}{871} + \frac{1}{873} - \frac{1}{875} + \frac{1}{877} - \frac{1}{879} + \frac{1}{881} - \frac{1}{883} + \frac{1}{885} - \frac{1}{887} + \frac{1}{889} - \frac{1}{891} + \frac{1}{893} - \frac{1}{895} + \frac{1}{897} - \frac{1}{899} + \frac{1}{901} - \frac{1}{903} + \frac{1}{905} - \frac{1}{907} + \frac{1}{909} - \frac{1}{911} + \frac{1}{913} - \frac{1}{915} + \frac{1}{917} - \frac{1}{919} + \frac{1}{921} - \frac{1}{923} + \frac{1}{925} - \frac{1}{927} + \frac{1}{929} - \frac{1}{931} + \frac{1}{933} - \frac{1}{935} + \frac{1}{937} - \frac{1}{939} + \frac{1}{941} - \frac{1}{943} + \frac{1}{945} - \frac{1}{947} + \frac{1}{949} - \frac{1}{951} + \frac{1}{953} - \frac{1}{955} + \frac{1}{957} - \frac{1}{959} + \frac{1}{961} - \frac{1}{963} + \frac{1}{965} - \frac{1}{967} + \frac{1}{969} - \frac{1}{971} + \frac{1}{973} - \frac{1}{975} + \frac{1}{977} - \frac{1}{979} + \frac{1}{981} - \frac{1}{983} + \frac{1}{985} - \frac{1}{987} + \frac{1}{989} - \frac{1}{991} + \frac{1}{993} - \frac{1}{995} + \frac{1}{997} - \frac{1}{999}$ &c. Quae

ILLUSTRIS LEIBNITII REGULARUM
circuitus a Circulo inscripti.

Memoria Leibnitiana est, quae Regulam huius-
modi, quae circuitus, vel saltem arcus dat, ex Circulo
inscripti, ostendit, & ad Geometriam Circuli pertinere
fert. Haec si cum nostra Regula, quae ex Circulo circum-
scripto, arcum tertia, vel fortasse, vel alterutra quarta
parte Circuli, dat, conferatur, ea, quae ad Circuli Geo-
metriam pertinent, non parum illustrabit, & ad Circuli
ope Cubi Duplicatio. Si igitur recipiat vitam Theorema
Leibnitianum, quod ego quidem, ut ad Circuli quadra-
turam accedam, ostendi, si Circulus sit 1, & Circuli tetrans
$\frac{\pi}{4}$, fore $\frac{\pi}{4} = 1 - \frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} + \frac{1}{9} - \frac{1}{11} + \frac{1}{13} - \frac{1}{15} + \frac{1}{17} - \frac{1}{19} + \frac{1}{21} - \frac{1}{23} + \frac{1}{25} - \frac{1}{27} + \frac{1}{29} - \frac{1}{31} + \frac{1}{33} - \frac{1}{35} + \frac{1}{37} - \frac{1}{39} + \frac{1}{41} - \frac{1}{43} + \frac{1}{45} - \frac{1}{47} + \frac{1}{49} - \frac{1}{51} + \frac{1}{53} - \frac{1}{55} + \frac{1}{57} - \frac{1}{59} + \frac{1}{61} - \frac{1}{63} + \frac{1}{65} - \frac{1}{67} + \frac{1}{69} - \frac{1}{71} + \frac{1}{73} - \frac{1}{75} + \frac{1}{77} - \frac{1}{79} + \frac{1}{81} - \frac{1}{83} + \frac{1}{85} - \frac{1}{87} + \frac{1}{89} - \frac{1}{91} + \frac{1}{93} - \frac{1}{95} + \frac{1}{97} - \frac{1}{99} + \frac{1}{101} - \frac{1}{103} + \frac{1}{105} - \frac{1}{107} + \frac{1}{109} - \frac{1}{111} + \frac{1}{113} - \frac{1}{115} + \frac{1}{117} - \frac{1}{119} + \frac{1}{121} - \frac{1}{123} + \frac{1}{125} - \frac{1}{127} + \frac{1}{129} - \frac{1}{131} + \frac{1}{133} - \frac{1}{135} + \frac{1}{137} - \frac{1}{139} + \frac{1}{141} - \frac{1}{143} + \frac{1}{145} - \frac{1}{147} + \frac{1}{149} - \frac{1}{151} + \frac{1}{153} - \frac{1}{155} + \frac{1}{157} - \frac{1}{159} + \frac{1}{161} - \frac{1}{163} + \frac{1}{165} - \frac{1}{167} + \frac{1}{169} - \frac{1}{171} + \frac{1}{173} - \frac{1}{175} + \frac{1}{177} - \frac{1}{179} + \frac{1}{181} - \frac{1}{183} + \frac{1}{185} - \frac{1}{187} + \frac{1}{189} - \frac{1}{191} + \frac{1}{193} - \frac{1}{195} + \frac{1}{197} - \frac{1}{199} + \frac{1}{201} - \frac{1}{203} + \frac{1}{205} - \frac{1}{207} + \frac{1}{209} - \frac{1}{211} + \frac{1}{213} - \frac{1}{215} + \frac{1}{217} - \frac{1}{219} + \frac{1}{221} - \frac{1}{223} + \frac{1}{225} - \frac{1}{227} + \frac{1}{229} - \frac{1}{231} + \frac{1}{233} - \frac{1}{235} + \frac{1}{237} - \frac{1}{239} + \frac{1}{241} - \frac{1}{243} + \frac{1}{245} - \frac{1}{247} + \frac{1}{249} - \frac{1}{251} + \frac{1}{253} - \frac{1}{255} + \frac{1}{257} - \frac{1}{259} + \frac{1}{261} - \frac{1}{263} + \frac{1}{265} - \frac{1}{267} + \frac{1}{269} - \frac{1}{271} + \frac{1}{273} - \frac{1}{275} + \frac{1}{277} - \frac{1}{279} + \frac{1}{281} - \frac{1}{283} + \frac{1}{285} - \frac{1}{287} + \frac{1}{289} - \frac{1}{291} + \frac{1}{293} - \frac{1}{295} + \frac{1}{297} - \frac{1}{299} + \frac{1}{301} - \frac{1}{303} + \frac{1}{305} - \frac{1}{307} + \frac{1}{309} - \frac{1}{311} + \frac{1}{313} - \frac{1}{315} + \frac{1}{317} - \frac{1}{319} + \frac{1}{321} - \frac{1}{323} + \frac{1}{325} - \frac{1}{327} + \frac{1}{329} - \frac{1}{331} + \frac{1}{333} - \frac{1}{335} + \frac{1}{337} - \frac{1}{339} + \frac{1}{341} - \frac{1}{343} + \frac{1}{345} - \frac{1}{347} + \frac{1}{349} - \frac{1}{351} + \frac{1}{353} - \frac{1}{355} + \frac{1}{357} - \frac{1}{359} + \frac{1}{361} - \frac{1}{363} + \frac{1}{365} - \frac{1}{367} + \frac{1}{369} - \frac{1}{371} + \frac{1}{373} - \frac{1}{375} + \frac{1}{377} - \frac{1}{379} + \frac{1}{381} - \frac{1}{383} + \frac{1}{385} - \frac{1}{387} + \frac{1}{389} - \frac{1}{391} + \frac{1}{393} - \frac{1}{395} + \frac{1}{397} - \frac{1}{399} + \frac{1}{401} - \frac{1}{403} + \frac{1}{405} - \frac{1}{407} + \frac{1}{409} - \frac{1}{411} + \frac{1}{413} - \frac{1}{415} + \frac{1}{417} - \frac{1}{419} + \frac{1}{421} - \frac{1}{423} + \frac{1}{425} - \frac{1}{427} + \frac{1}{429} - \frac{1}{431} + \frac{1}{433} - \frac{1}{435} + \frac{1}{437} - \frac{1}{439} + \frac{1}{441} - \frac{1}{443} + \frac{1}{445} - \frac{1}{447} + \frac{1}{449} - \frac{1}{451} + \frac{1}{453} - \frac{1}{455} + \frac{1}{457} - \frac{1}{459} + \frac{1}{461} - \frac{1}{463} + \frac{1}{465} - \frac{1}{467} + \frac{1}{469} - \frac{1}{471} + \frac{1}{473} - \frac{1}{475} + \frac{1}{477} - \frac{1}{479} + \frac{1}{481} - \frac{1}{483} + \frac{1}{485} - \frac{1}{487} + \frac{1}{489} - \frac{1}{491} + \frac{1}{493} - \frac{1}{495} + \frac{1}{497} - \frac{1}{499} + \frac{1}{501} - \frac{1}{503} + \frac{1}{505} - \frac{1}{507} + \frac{1}{509} - \frac{1}{511} + \frac{1}{513} - \frac{1}{515} + \frac{1}{517} - \frac{1}{519} + \frac{1}{521} - \frac{1}{523} + \frac{1}{525} - \frac{1}{527} + \frac{1}{529} - \frac{1}{531} + \frac{1}{533} - \frac{1}{535} + \frac{1}{537} - \frac{1}{539} + \frac{1}{541} - \frac{1}{543} + \frac{1}{545} - \frac{1}{547} + \frac{1}{549} - \frac{1}{551} + \frac{1}{553} - \frac{1}{555} + \frac{1}{557} - \frac{1}{559} + \frac{1}{561} - \frac{1}{563} + \frac{1}{565} - \frac{1}{567} + \frac{1}{569} - \frac{1}{571} + \frac{1}{573} - \frac{1}{575} + \frac{1}{577} - \frac{1}{579} + \frac{1}{581} - \frac{1}{583} + \frac{1}{585} - \frac{1}{587} + \frac{1}{589} - \frac{1}{591} + \frac{1}{593} - \frac{1}{595} + \frac{1}{597} - \frac{1}{599} + \frac{1}{601} - \frac{1}{603} + \frac{1}{605} - \frac{1}{607} + \frac{1}{609} - \frac{1}{611} + \frac{1}{613} - \frac{1}{615} + \frac{1}{617} - \frac{1}{619} + \frac{1}{621} - \frac{1}{623} + \frac{1}{625} - \frac{1}{627} + \frac{1}{629} - \frac{1}{631} + \frac{1}{633} - \frac{1}{635} + \frac{1}{637} - \frac{1}{639} + \frac{1}{641} - \frac{1}{643} + \frac{1}{645} - \frac{1}{647} + \frac{1}{649} - \frac{1}{651} + \frac{1}{653} - \frac{1}{655} + \frac{1}{657} - \frac{1}{659} + \frac{1}{661} - \frac{1}{663} + \frac{1}{665} - \frac{1}{667} + \frac{1}{669} - \frac{1}{671} + \frac{1}{673} - \frac{1}{675} + \frac{1}{677} - \frac{1}{679} + \frac{1}{681} - \frac{1}{683} + \frac{1}{685} - \frac{1}{687} + \frac{1}{689} - \frac{1}{691} + \frac{1}{693} - \frac{1}{695} + \frac{1}{697} - \frac{1}{699} + \frac{1}{701} - \frac{1}{703} + \frac{1}{705} - \frac{1}{707} + \frac{1}{709} - \frac{1}{711} + \frac{1}{713} - \frac{1}{715} + \frac{1}{717} - \frac{1}{719} + \frac{1}{721} - \frac{1}{723} + \frac{1}{725} - \frac{1}{727} + \frac{1}{729} - \frac{1}{731} + \frac{1}{733} - \frac{1}{735} + \frac{1}{737} - \frac{1}{739} + \frac{1}{741} - \frac{1}{743} + \frac{1}{745} - \frac{1}{747} + \frac{1}{749} - \frac{1}{751} + \frac{1}{753} - \frac{1}{755} + \frac{1}{757} - \frac{1}{759} + \frac{1}{761} - \frac{1}{763} + \frac{1}{765} - \frac{1}{767} + \frac{1}{769} - \frac{1}{771} + \frac{1}{773} - \frac{1}{775} + \frac{1}{777} - \frac{1}{779} + \frac{1}{781} - \frac{1}{783} + \frac{1}{785} - \frac{1}{787} + \frac{1}{789} - \frac{1}{791} + \frac{1}{793} - \frac{1}{795} + \frac{1}{797} - \frac{1}{799} + \frac{1}{801} - \frac{1}{803} + \frac{1}{805} - \frac{1}{807} + \frac{1}{809} - \frac{1}{811} + \frac{1}{813} - \frac{1}{815} + \frac{1}{817} - \frac{1}{819} + \frac{1}{821} - \frac{1}{823} + \frac{1}{825} - \frac{1}{827} + \frac{1}{829} - \frac{1}{831} + \frac{1}{833} - \frac{1}{835} + \frac{1}{837} - \frac{1}{839} + \frac{1}{841} - \frac{1}{843} + \frac{1}{845} - \frac{1}{847} + \frac{1}{849} - \frac{1}{851} + \frac{1}{853} - \frac{1}{855} + \frac{1}{857} - \frac{1}{859} + \frac{1}{861} - \frac{1}{863} + \frac{1}{865} - \frac{1}{867} + \frac{1}{869} - \frac{1}{871} + \frac{1}{873} - \frac{1}{875} + \frac{1}{877} - \frac{1}{879} + \frac{1}{881} - \frac{1}{883} + \frac{1}{885} - \frac{1}{887} + \frac{1}{889} - \frac{1}{891} + \frac{1}{893} - \frac{1}{895} + \frac{1}{897} - \frac{1}{899} + \frac{1}{901} - \frac{1}{903} + \frac{1}{905} - \frac{1}{907} + \frac{1}{909} - \frac{1}{911} + \frac{1}{913} - \frac{1}{915} + \frac{1}{917} - \frac{1}{919} + \frac{1}{921} - \frac{1}{923} + \frac{1}{925} - \frac{1}{927} + \frac{1}{929} - \frac{1}{931} + \frac{1}{933} - \frac{1}{935} + \frac{1}{937} - \frac{1}{939} + \frac{1}{941} - \frac{1}{943} + \frac{1}{945} - \frac{1}{947} + \frac{1}{949} - \frac{1}{951} + \frac{1}{953} - \frac{1}{955} + \frac{1}{957} - \frac{1}{959} + \frac{1}{961} - \frac{1}{963} + \frac{1}{965} - \frac{1}{967} + \frac{1}{969} - \frac{1}{971} + \frac{1}{973} - \frac{1}{975} + \frac{1}{977} - \frac{1}{979} + \frac{1}{981} - \frac{1}{983} + \frac{1}{985} - \frac{1}{987} + \frac{1}{989} - \frac{1}{991} + \frac{1}{993} - \frac{1}{995} + \frac{1}{997} - \frac{1}{999}$ &c. Quae

tempus incidisset in nefas quod MSC. deprehendit atque no-vum illi lacinium, a verbis, *εἰς τὸ πλοῖον τὸν ἀγγέλου*, usque ad finem, *τῶν ἁγίων τόπων ἀποστόλων ἐπιφοίτου*, iterum non delinivit, quemadmodum ex his omnibus ad argumentum textus, quæ ad Constitutionem Cyrum pertinent. Vulit MSC. finem elle *ἀνεβλύσθη*, & Jacobum eodem modo, ficut fumma Harmenopuli, *ἐν διπτύχοις βάπτεται, τοῦ προξενήτου γάμου μελλοντα μὴ γενέσθαι ἀναγκασθέντος*. Vulit etiam, fubjecte fatis elle, quicquid reperatur, neque adeo publice edi, vollent integrum, ftaque paulo timidior his fuit utique, debuitque faltem feparatis quæ tantum ad argumentum ex Conftitutione Graca, eluxit eflet imperfecta. Nam hoc certum eft, totum hunc & latis amplum contextum, qualem exhibet Cujacius, nullibi potuiffe reprærentare unicum vel folum exemplum cujuscunque demum conftitutionis, & verum eft, nullum unquam vel in Oriente, vel Occidente latam. Monftrofa autem eflet epitome, quæ *κατὰ πόδα* recitaret nime verba Principis, nunc mentem illius tertium contrahteret. Neque videmus, occurrere exemplum fimile alibi. Non credam ergo, quod ipfe ait, *verba*, quæ c. 18 recitantur, *relata fingula ipfo in Bafilicis hoc modo*, &c. effe *verba Conftitutionis*. Ipfe enim fatetur ftatim, quem illorum peiorem extare apud Harmenopulum, & manifeftis conftare nudum argumentum. Indicandum igitur erat eadem opera, fequentia eo, quæ non habent Harmenopius fed in Ecloga extant, e nuda Conftitutionis hacfi ea, imperfecte tamen, & quæ neque caput haberet in MSC. neque finem. Neque poterat Cujacium deincepe defiftere profunda illa scrutandi judicii in accidendo, rurfum credendi, publicam lucem afpexiffe hanc qualicunque Imperatoris formam, quibusque temporibus ac loci id factum fit, & fato nonnem fummum Autoris interciditfe. Nobis tutus autem fingula hæc videntur in fpeculum incubuiffe. Nam in Bafilica, in quantum illa debentur Fabrotto atque thefauris Bibliothecæ Regiæ Parifienfis, poft obitum Cujacii usque ad annum 1647 ac ne nunc quidem inventa eft illa Conftitutio Graca, etiam nobis propinquit Cujacius; fed totidem verba Eclogæ adfcri-buntur

Anno 1518. Ad Ill. Dn. Comitem Palatinum, confilium pro Reverendo Patre Martino Luther.

Ad Illuſtrem Principem Dominum Georgium Comitem Palatinum, Ducem Bavariæ, Dominum ſuum clementiſſimum.

Ad Illuſtrem Principem Dominum Georgium Comitem Palatinum, Ducem Bavariæ, Dominum ſuum clementiſſimum.

quod Mathematicum in primis hoc fecit, quando Problemata ad Curvas Geometricas, quas vocant, reducit, quarum Constructio ex Postulatis Geometricis, seu Principiis Geometriae communibus, peragi potest. Quae autem Curvae Geometricae, quae Mechanicae, quae denique Transcendentes, ex Principiis Geometriae communibus, seu Postulatis Geometricis, ut vocant, construi possint, Veterum Scriptis Mathematicis, ut & Recentiorum, abunde constat. Quae autem Curvae Mechanicae, quae Transcendentes, ex Principiis Geometriae communibus, seu Postulatis Geometricis, ut vocant, construi non possint, Mathematicis, quibus Geometria communis sufficit, ignotum esse debet. Quae

bus Ecclesiæ non pendere à capitulo, & ideo non esse necessarium, quod ipsi consentiant, ut ipse Episcopus possit ea alienare, quæ non sibi, sed Ecclesiæ acquisita sunt. Quod ita esse, ex eo manifestum est, quia Episcopus, quæ sua sunt, non dispersit, sed suos fratres, & filios suos Ecclesiæ dedit, & ideo ea, quæ Ecclesiæ dedit, non sua, sed Ecclesiæ dedisse videtur. Ita Innocentius III. in cap. Quia nonnulli, de Constitut. Decretal. lib. 1. Et ita etiam Clarissimus Vasquius, qui in hac Quæstione Tract. 1. Illustrat. Controvers. cap. 8. num. 1. & 2. ait, Episcopum non posse alienare bona Ecclesiæ, quæ ipsi Ecclesiæ acquisita sunt, sine consensu capituli, & ratione hujus bonorum. Et Dominicus Soto Deliberatione 3. quæ est, an Episcopus possit

dicemus de Libris suis, cum quota minutulæ dotis & dotalitii propetur magnitudo, in contemnendum deducta? Nam homines illi ministerium fuum quale quale, si hic modus placuerit Legislatori, nunquam accomodabunt, nisi super lupis hoc onus, ni quatro aut omnia convenirent fit. Plane aliter Valentinianus, Valens & Gratianus, ubi de nuptiis fermo eft. *Nuptiæ nobiles nemo redimat, nemo follicitet, fed publice confultatur affultat, adhibeatur frequentia procerum. Sequeftres vero atque interpretes, iuxta nuncii, renuntiatores eruntur,* (eece proxenetæ fordidi characteres,) *plane egregii. L. 1. C. Theod. de nupt.* Anni fane decimæ libre nomine dotis, non eadem facile in plebeia comedia. An femper exiterunt tales, qui tum lubilanum miniftri, quicx illo quafi quotidiana fibi tempe praffidia comparant, judicio Jac. Gothofredi, *ad d. L. 1.* Videantque lectores 1666 decimas illuftiffr. Codex ipfius Theodofianus, jam prideni, quid contra omnem analogiam L. Cincia & doctrinam Celli, *L. 97. §. 2. D. de V. O.* moliremur Cajacius, Charondas, Pacius, atque ipfe inter Dionyfios, diffimulanter tamen totius iftius conatum. Sed & plenius, folius meminiffe Harmenopuli, ad fummæ illius *§. 15.* Nam hujus verba tantiper tolerandia omnino eft judicabat, donec Conftantio Graco adfpiceret libros integros. Nunc quium fibi plane decollet, quam per tot fecula fruftra alnerunt doctiores, fitfecerit nobis Juftinianum nunquam vidiffe vel Harmenopulum antecum *προχείρου*, vel paffiores fuiffe omnes illius Successores, ut intercederet hæc conftitutio, fi argumentum illius neque ad Harmenopuli ætatem durafiet. Conferiptum fuit προχείρου hoc anno 1143. Atqui tot prochironum exemplaria variæ in orientis partibus fuiffe interpolata & concifa probibus, obfervavit Suarefius dubius, in notitia Balfamon. Malunt itaque Jacobus remittere lectorem ad Conftantini M. *L. 16. Theod. de raptu virg.* de libra liquentis plumbi in fauces ingerenda, quam Libras suri fordidis proxenetis dandas vi conventionis, malui etiam pungentia loca Chryfoftomi, Hieronymi & Ammiani Marcellini afferre, quam confentire in Dionyfii Patris aliorumque fcientias. Scio, Petrum Gregorium

Spatzer.

Syntagm. 8, 8, 1. provocare ad Platonis librum VI de LL. Sed nulla ibi fit mentio hujus inſtituti. Melior eſt allegatio Alciati, *Lib. I Diſpunct. c. 22.* Nam apud Ariſtophanem, *Nubibus v. 41, 42*, Strepſiades diris potius devovet mulierem, quæ illum impulerit ad iſtas nuptias. Similemque locum Euripidis *Hippolyt. v. 589* addidit Spanhemius. Chryſoſtomus certe, Serm. *quales ducendæ ſint uxores*, videtur mores ſeculi pingere. *Uxorem ducturus non ſolum civile jus, ſed etiam eccleſiaſticum legito. Tu vero externi juris peritos diligenter conſulis, & ſollicite diſquiris, quid futurum ſit, ſi ea decedat nullis relictis liberis, quid item ſi duo tresve fuerint ſuperſtites? circumſpiciens ne quid ex Uxoris bonis ad agnatos ipſius redeat. Tom. VI Ed. Front. Ducæi f. 15.* Mox ad exemplum Abrahami reſpiciens, *non advocavit amicos aut cognatos, non alium quenquam, ſed Deum adjunxit famulo ſequeſtrum ac comitem. Obligavit ſe nobis*, inquit, *ipſe pollicitus eſt terram hanc mihi ſe daturum.* Et nunc Dionyſius Areopagita, *de cæleſti Hier. C. XIII f. 53* τῶν προξενῆντων ἀγγέλων meminit in quæſtione de ſtudiis ſacris. Tantoque fauſtius erit omne connubium, quod his proxenetis coaluit. Satis de hiſtoria paleæ.

HISTORIA VITÆ CLARISSIMI VIRI ADAMI SIBERI expoſita, addita juſta ſerie omnium Præceptorum & Oeconomorum illuſtris Scholæ Grimenſis; ſtudio & labore M. HENRICI AUGUSTI SCHUMACHERI, Provincialis Scholæ, quæ Grimæ eſt, Conrectoris.

Grimæ, impenſis Autoris, 1719, 8.
Alph 1 pl. 2.

DIgna omnino eſt Adami Siberi memoria, ut ab oblivione vindicetur, aliisque pietatis, virtutis, doctrinæque ſtatuatur exemplo. Quod cum probe cognoſceret Cl. hujus ſcripti Autor, quæcunque de Sibero ad memoriam pervenere noſtram, hoc commentario exponere laboravit. Sub feliciora fidei per p. 1.
Lutherum renovatæ auſpicia Sibero naſcendi obtigit felicitas,

anno 1516 d. 8 Septembris, Patris ipsi fuit Schœnavia, patria quidam inter Cygneum & Schaubergum, qui parentes ejus, Stephanum, paullo post doctrinam deinde reflauratam auspicatos, Palatina officio fuit fructus, ferquam ideo a scriptoribus hic fusi reformatæ religionis homo dicitur, quia fallicet primus fuit, qui doctrinam veram per D. Martinum Lutherum revocatam Schœnavienſibus expoſuit. Omnes enim, qui ante annum hujus ſeculi trigeſimum emendatæ fidei nomen dederant, reformatæ religionis ſocii dicebantur. Neque id quibuſdam mirum eſſe debet, quod Stephanus Sherus, qui ex fiorentiori Pontificiorum legibus coelibem vitam degere debebat, filium anno 1516 genuerit, cum Lutherus anno 1517 ſolennißime doctrinæ coelestis emendationi manum admouerit. Id enim dubium facile ex eo diluitur, quia fub illius tempeſtatis initia ejusmodi ſæpe viri in ſumma ifta doctorum hominum penuria numeribus fuerit admouebantur, qui vel prima doctrinæ Chriſtianæ elementa certui publico explicare valerent, tres vero juniores, five ſcribæ, five alius conditionis fuerint homines, ex quorum forte ordine etiam noſter Adamus Siberi fuit parens. Cæterum hæc Sherorum gens ea nulla, quæcunq; conſtat, fanguinis conjunctione attingit vel Juſti Sheri ſtirpem vel amplißimum Siberorum, qui Lipſiæ hactenus in curia claruere, familium. Vnicum noſter habuit fratrem, Theodorum, qui totum vitam inſtitutione nobilium & dein Principum Germaniæ tranſegit, duasque uxores, Apolloniam & Matthan, quarum posteriorem hoc loci gaudere ſorte ſolemne eſt. Cum vero in Adamo Sibero Patrem ejus præclariſſimas ingenii dotes natasque munere concuſſus obſervaret, ipſe primum omnium in eo inſtituendo collocavit operam, dein Jo. Rivii, primi & præcipui elegantioris doctrinæ in patria noſtra reſtauratoris, fidei & protectionis eum tradidit in ſtarum, quæ ab humanitate nomen habent, literarum cultura imprimis formandum, quocum etiam Cygneo, Annaberga & Friberga noſter fuit diu hoſpes, donec Vitebergam ad ſtudia Theologiæ & Philoſophiæ ſtudia diligenter pertractanda mitteretur, ubi Stephani Roſtii, Cygnei, liberalißimi & beneficiis fuſtentatus Matthæi Lutheri-

num,

rum, Philippum Melanchthonem, Iustum Jonam, Jo. Bugenhagium, & Caſparum Cruciginerum adſcivit. Poſtha Lipſiam conceſſit, Camerarii operis in Graecia uſurus. Verum mature admodum ab pauperiem, ipſi Academiis erat valedicendum & vitae communis honeſtis ingeniorum mentium inſtitutionis conquirenda, quod Annaberge primum, inde Calae in Thuringia, & Schuebergae, privatos ubique ſuſtinuit intra parietes, ſi dicere ſenectus, dolore paſſus Friberganum in locum G. Fabricii ad partum Pro-Rectoris ſui Supremi, uti tunc vocabatur, Collegae ſubſpindam anno 1539 evocaretur, ubi conjunctiſſimo laborum Scholaſticorum ſocio Jo. Rivium, ſuum olim doctorem, nunc Friberganſium Rectorem, Iulium Magdeburgium, qui tertii Collegae officio fungebatur, & Jo. Hermannum, Muſicae peritiſſimum, nancticebatur. Poſſquam vero Jo. Rivius ſcholaſticam cum multis vitae mutaret, ad conſilia eccleſiaſtica & principum juvenum Saxonicorum inſtituendum evocatus, Rectoris dignitatem, in paullo ante Magiſtri Vitebergenſis titulum & honores, eſt conſecutus. Verum opinione citius hanc ſpartam reliquere coactus eſt Siberti, Scholae quippe Friberganſis ſtatu a radi Senatorum & turbatorum Eccleſiae & Scholarum plebe admodum turbato, quam quidem illi novum & perverſum doctrinam ſectati omnes bonos & fideles doctores vel eicere vel tyrannidem in eos exercere ſtudebant, inter quos praecipue conſtabat novus quidam, uti Sibertus in epiſtolis vocat, Evangeliſta. Mutata igitur fede & numere depoſito, Halam Saxonum A. 1544 abiit & Rectoris provinciam ibidem orauit, donec anno 1548 Chemnitium vocatus, eodem munere ibi functurus. Et hinc tandem A. 1550 Grimam ad illuſtrem hujus, modo ibi inſtitutum, ornandum regendumque a D. Maurizio vocatus, primus ejusdem Rector exſtitit. Digna ſunt notatu, noſtro quidem judicio, quae hic veluti in tranſitu enarrat Cl. Editor. Cum ſcilicet in Schola hujus recens exſtructae totum Cenobii Nymtſchenſis, quod olim Thronus Mariae fuit R. Virginis dictum & ordini Monialium Ciſtercienſium ſuit ſacrum, reditus deſtinaretur, ſacellum emigranti & Pontificiorum regulas & Canones repudianti

P. 38.

490.

48.

51.

52.

62.

Digitized by Google

dixit Apostolus, quem profectum, aut non obtinuit, 1 Cor. 9. 24.
aut obtinuit. Quod si non obtinuit, ergo ejus cursus
non fuit bonus. Si autem bonus fuit cursus ejus, quo-
modo non obtinuit? Ad hæc dicimus, quod Apostolus
duos fines proponit, qui ad eundem Tropologicum
sensum pertinent. Primus finis est, ut Christum lucre-
tur, quod ei non contigit, quia Christum non prædi-
cavit, ut ex 1 Cor. 9. 20. patet. Secundus finis est, ut
Christum lucretur, quod ei contigit, quia Christum
prædicavit, ut ex 1 Cor. 9. 22. patet. Unde Apostolus
non dixit, se non cucurrisse, sed non obtinuisse. Unde
non dixit, se non cucurrisse, sed non obtinuisse. Unde
non dixit, se non cucurrisse, sed non obtinuisse. Unde

qua muneri suo arduo satisfacere allaboravit, cui a prima fere juventate præfuit. Quodsi autem a laboribus his ipsi vacare integrum erat, haud parum voluptatis in describendis perscrutandisque herbis quærebat. Ceterum bono scholarum natus & factus videbatur, quippe noverat accuratissime discipulorum animos, & ex eorum moribus callidissime conjiciebat, qualis quisque futurus esset, quod patuit, ubi de Nicolao Crellio, Saxoniæ postea Cancellario, eum pestem Patriæ futurum pronunciavit. Reliquas Siberi virtutes & corporis dotes paucis hisce depinxit olim ipse Filius: quod fuerit ingenio acer, ore liber, candoris amans, fraudis & mendacii nescius, moribus antiquis, fide plane germanus, industria incomparabilis, laboribus invictus, eruditione non vulgaris, autoritate venerabilis, & corpore quidem mediocris, sed decorus & valetudine inoffensus. Neque vero ipsi virtutem exercendi defuit occasio, dum perpetua inopia in muneribus Scholasticis pressus fuit, calamitatibus publicis, pesse, bellis admodum funestis, vehementer turbatus, præterea in luctu & squallore ob funera fere domestica liberorum, quorum quinque intra decem mensium spatium gravi lue correpti diem obierunt, & soceri, Schellenbergii præmaturo fato defuncti, fuit versatus, ut non attingamus ingratitudinem discipulorum & fœdas malevolorum criminationes, quibus erecta ejus mens admodum frangebatur. Prolixum foret vel libros ejus recensere, vel claros, qui ex ejus schola prodiere, discipulos enarrare; illud tantum observamus, vix quenquam illo tempore repertum inter eruditos paulo celebriorem, cui cum Sibero literarum commercium non intercesserit. Inter Theologos fuere: Philippus Melanchthon, Paullus Eberus, Justus Jonas, Nicol. Selneccerus, aliique; inter JCtos: Paullus Vogelius, Andr. Mylius, Laurent. Finckelthusius, Nicolaus Reusnerus; Medici porro: Georg. Agricola, Caspar & Jo. Nævii, & Wolffgang Meurerus, atque ex Academicorum Scholasticorumque doctorum ordine: Joach. Camerarius, Jo. Sturmius, David Chytræus, Jo. Stigelius, Gregor. Bersmannus, Petr. Lotichius, Georg. Sabinus, Poetæ fere omnes clarissimi, p. 126. 148.

Jo. Rivius, Jobus Magdeburgus, Georg. Fabricius, ut alios quam plurimos taceamus. Tandem poſtquam quinquaginta annorum ſtadium in pulvere ſcholaſtico decurriſſet Siberus, optima adhuc uſus valetudine, hydrope correptus d. 24 Septembr. A. 1584 placide obiit, cum 34 annos in hoc illuſtri ludo & vivendo 68 compleviſſet.

REFUTATION DU COMMENTAIRE PHILOSOPHIQUE &c.

i. e.

REFUTATIO COMMENTARII PHILOSOPHICI &c. Autore PHILIPPO NAUDÆO, Profeſſore Mathematum & Societatis Regiæ Berolinenſis Socio.

Tomi II.

Berolini, ſumtibus amatorum veritatis, ap. Steph. & Naudæum, 1718, 8. Alph. 2 plag. 18.

RES eſt maximi momenti, ſed miris difficultatibus impedita in tuenda amplificandaque religione rationem illam ſequi, quæ & indoli religionis & fini quem Deus intendit, ſatisfaciat. Si enim carcere & tormentis aſſenſus hominum animis extorqueatur, ea quæ naturæ religionis & voluntati hominis liberæ repugnant, committuntur: ſi vero libertati ſentiendi frena prorſus laxentur, periculum eſt, ne errores peſtilentiſſimi ipſam denique veritatem oppreſſuri animisque hominum evulſuri late ſerpant. Illud alienum ab ipſa re, hoc intentioni numinis adverſum, utrinque ergo modum tenere multum difficile. Exercuit hoc argumentum præſtantiſſima ingenia, illo imprimis tempore, quo triſtiſſima eidem excutiendo occaſio in Galliis nata erat. At inter illos, qui ſuam hac de re ſententiam ſcriptis expoſuerunt, multum caput extulit Autor Commentarii Philoſophici celeberrimus *Bælius*. Qui verò dum charybdin evitare ſtuduit, libertatem religioni & voluntati hominis ſtrenue vindicans, in ſcyllam incidiſſe aliis viſus

viſus eſt. Quorum interpretem acerrimo conatu egit *Petrus Jurieus* eo quidem ſucceſſu, ut *Bælium* in extremum fortunarum periculum apud Belgas adduceret. Veruntamen poſt illa inter Bælium & Juriæum ſcriptis diſputata, ſupereſſe nihilominus, quæ ſub examen revocaret, clariſſimus *Naudæus* exiſtimavit. In ipſa Præfatione occaſionem operis ſui conficiendi datam ſibi narrat a Jureconſulto acutiſſimi ingenii, qui cum Commentarium Philoſophicum magni faceret, *Naudæum* ſuum in Matheſi magiſtrum dubiis ſuis multum exercuit, quo cum effeciſſet, ut Commentario Philoſophico perlecto, *Naudæus* confutationem ſophiſmatum conſignaret, eo tandem adduxit Jureconſultum, ut errores Commentarii per omnem vitam ſerio deteſtaretur. Paratam vero ſic habuit ante annos viginti tres, atque adeo vivo adhuc Bælio, refutationem Commentarii, quæ cum editorem non inveniret, latuit, donec nova editione Commentarii Philoſophici Autor denuo incenderetur, ut opitulantibus amicis confutationem Commentarii a ſe conſcriptam tandem publici juris faceret. In hoc vero opere doctrinam Commentarii de tolerantia immoderata, qua idem jus errori ad hominum mentes corrumpendas permittitur, quod ſoli veritati ad corrigendos confirmandosque hominum animos relinquendum erat, Deiſmi, Socinianiſmi & Atheiſmi ſemina ſpargere judicat. Quare Autor ſuum eſſe duxit, quo felicius cuniculos, quos ad ſubruendam veritatem Bælius egiſſe videtur, detegeret, non errores ſparſim decerpere, ſed κατὰ πόδας autorem inſectando ſententias ejus convellere. Ipſum opus duobus tomis abſolvitur: primus duabus partibus. Cap. I Bælium ſtatim accuſat Naudæus, quod, cum part. 1 Commentarii ſui argumenta tolerantiam religionum, quam commendat, ſtabilientia, promiſerit, nihilominus ea tantum quæ intolerantiæ etiam ſatis moderatæ opponi poſſint, adduxerit, & rationem infirmam contra Scripturam in ſubſidium vocaverit. Aggreditur hac occaſione ipſum axioma Bælii, negatq; , lumen naturæ vel principia generalia cognoſcendi regulam fundamentalem & primam eſſe omnis interpretationis Scripturæ imprimis in doctrina morum. P. 24, 25 redarguit Bælium, quod Philoſo-

losophiam reginam, Theologiam vero ancillam contra Scripturam 1 Cor. II, 14 dicere ausus fuerit, cum tamen ipsi vox Theologiæ non modo doctrinam ab his vel illis doctoribus ex Scripturis expolitam, sed ipsam divinam revelationem notet. Ipse vero rationem, quæ jam nonnisi in individuis labe peccati infectis existat, si extra Spiritus S. correctionem consideretur, non posse esse idoneum revelationis divinæ interpretem judicat, ostenditque, eandem, cum sit facultas limitibus suis circumscripta, comprehendere non posse ea, quæ ab ipso DEO supra rationem posita revelentur. Ad hæc vero concedit Bælio sensum verborum : *coge illos intrare*, quo violenta ad religionem amplectendam impulsio, quam Pontificii defendunt, stabilitur, rejiciendum esse, sed non tam ex eo capite, quod lumini rationis contrarius sit, sed quod analogiæ universæ evangelii adversetur. Dixerat Cap. IV Commentarii sui Bælius, sensum literalem verborum : *coge illos intrare*, etiamsi satis clare in Scripturis exhibitus sit, admitti non posse, quoniam hac ratione limites, quibus justum & injustum distinguuntur, evertantur, & vitium cum virtute prorsus ad interitum societatum humanarum confundatur. Negat ergo Cap. II Naudæus fieri hoc posse, ut id quod ab ente sapientissimo & justissimo præcipitur, quod in Scripturis Deus facit, etsi rationi multum adversum videatur, injustum dici possit. Quodsi ergo vi ad religionem cogi incredulos DEUS voluerit, quod quidem non fecit, id non magis injustum dici posse autumat, quam Israelitarum cædem, qua Cananæos omnes ad internecionem trucidaverunt, factumque heroicum Abrahami, quo filium suum sacrificio parabat. Concedit quidem, quæ prioris tabulæ preceptis præscribuntur, immutabilia esse : at vero, quæ secundæ tabulæ præcepta imperant, cum ab institutione divina dependeant, in casibus extra ordinem utique ab ipso DEO posse immutari. Incipit deinde Cap. III de natura & juribus conscientiæ differere, & Cocceji sententiam secutus divisionem conscientiæ, qua in rectam & erroneam distinguitur, prorsus rejicit, quippe cui etiam errores suos Bælium maxime superstruxisse existimat. Ipse vero conscientiam vi vocis denotare credit scien-

ſcientiam, qua aliquid una cum aliis ſcimus, eo quidem modo, quo coexiſtentia ſignificat exiſtentiam, qua res aliqua una cum aliis exiſtit. Ex quo, cum hæc conſcientia ſemper ſit ſcientia, ſcientia vero erronea idem ſit ac veritas falſa, colligit *Naudæus*, id quod conſcientia dicitur, nunquam poſſe eſſe erroneum. Definit ergo conſcientiam in genere, quod ſit facultas cognoſcendi vel ipſa cognitio, qua veritates ita quidem cognoſcimus, ut verum & falſum, bonum & malum, juſtum & injuſtum diſtinguere poſſimus. Hanc luminis naturalis inſtar inniti exiſtimat notionibus de vero & falſo, bono & malo morali, qua parte Deum & ejus cultum reſpicit, omnibus hominibus, qui recto veri ſenſu ſunt præditi, communibus, atque adeo conſcientiam proprie dictam ne quidem conſiſtere dicit in perſuaſionibus de doctrinis particularibus, licet illæ innitantur veritatibus generalibus, quæ omnibus bonis ſunt communes. Etiamſi vero in ſequentibus conſcientiam cujusque dici poſſe concedat perſuaſiones vividas, veras & certas, quas quis in mente ſua congruas veritatibus generalibus de religione elicit, neutiquam tamen Bælio aliisque dat, perſuaſionem, licet vividam de religione, quam quis profitetur, ſed vero lumini naturali oppoſita & erronea, conſcientiam dici poſſe. Notionem, quam illi vocabulum conſcientiæ ſiſtit, deinde quoque Scripturæ locis probat, & argumentis variis evincit, conſcientiam nec falli nec fallere poſſe. Cap. IV pergit Autor naturam & jura conſcientiæ exponere. Ipſe quidem primo diſtinguit inter res ſua natura bonas & malas & inter illas, quæ propter mandatum Dei revelatione expreſſa & externa exhibitum tales ſunt. Ad actiones poſterioris generis eos, qui bona fide mandatum DEI ignorant, non obligari concedit: prioris autem generis officia, quæ amore DEI & naturæ ſociorum abſolvuntur, omnium hominum conſcientiæ proprie dictæ ita inſcripta eſſe judicat, ut ſine peccato nec ignorare nec contraria his ſtatuere poſſint. Tum vero diſtinguit etiam inter eos, qui verum Dei cultum ſequuntur, & inter illos, qui ex ignorantia affectata cultum falſi Dei adoptant, quorum non poſſet eſſe idem honor & decus, quæ veri Dei cultoribus debeantur. Regem fingit Davidem Alexandri legitimum dominum, & cui ſe ſatis declaravit, ita, ut non niſi ſupina negligentia Alexandri ſiat, ſi non ſatis cognoſcat Davidem

legitimum dominum ſuum : fingit deinde Judam, Regem improbum, hoſtem Davidis, ſimulare perſonam Davidis, & negligentia Alexandri hunc in partes ſuas pertrahere, quas dum ſequatur Alexander, commoda regis Davidis omni modo intervertat. Quærit tum, an Alexander, qui ſervit Judæ mentienti perſonam Davidis ipſi vero Davidi damna infert, ſerviat vero Davidi ? & num is qui Alexandro miniſtro Judæ ſe opponit, dici quidem poſſit adverſatus miniſtro Davidis. Illud quidem abſonum eſſe judicat *Naudæus*, pari vero ratione hoc quoque abſonum, ſi idem jus idemque nomen falſæ de rebus ad religionem pertinentibus perſuaſioni, quas male conſcientiam errantem dicunt, tribuatur. His ita poſitis Autor exiſtimat, ſibimet ipſis contradicere, qui aſſerant, DEUM offendi vel ab hæretico vel infideli, qui contra perſuaſionem falſam de doctrina quadam fundamentali, quam conſcientiam erroneam dicunt, agat, omittatque, quod falſa illa perſuaſio ipſi dictitat. Cap. V argumentum *Bælii*, quo intolerantiam Pontificiorum ex eo fundamento confutat, quod animos *infidelium ab eccleſia* plane avertat, diſputatione *κατ' ἄνθρωπον* inſtituta contra tolerantiam ejus illimitatam adhibet. Nimirum offendit *Naudæus*, ſi hæc tolerantia adſtruatur, quæ bona fide errantes prorſus excuſat, illosque qui ductum rationis & ideas eorum judicio ſatis inter ſe cohærentes ſequuntur, ſalutem animæ invenire perhibet, Sinos aliasque a religione noſtra alienas gentes non poſſe cum ſucceſſu invitari a patronis tolerantiæ illimitatæ, ut patrios ritus cum periculo turbandæ reipublicæ deſerant. Ipſe vero ad ſacra Chriſtianorum multo felicius allici poſſe populos illos credit, ſi quis intolerantiam moderatam probans neceſſitatem religionis Chriſtianæ ad ſalutem ſollicite inculcet, & propterea permitti eandem bono animo amplectentibus poſtulet, nec ſollicitandos cives eſſe polliceatur, ſed argumentis & vitæ emendatæ exemplis ſtimulandos. Nec impedietur iſtud quidem ex ſententia Autoris noſtri conſilium, etſi non niſi privatum cultum domi inſtituendum permittendum dicant præcones evangelii decem vel centum illis incredulis, qui tota regione Chriſti doctrina initiata meliora animo præfracto faſtidiant. Hac occaſione quæſtio etiam evolvitur : an, qui ſecundum conſcientiam erroneam agunt, minus peccent quam ii, qui con-

ADVENTUS. Hæc vox ex duobus, ad, & ventum, compositum est, quod ad nos venire significat. Et quidem ad nos venit, qui nobis præsentia sua, & beneficia, quæ ad salutem pertinent, confert. Ad nos autem venit Christus, qui quod non fuit, suscepit, ut homo, qui fuimus, esse desineremus. Ad nos venit, qui nobis ad cognitionem veritatis, & ad beatitudinem æternam, viam aperuit. Ad nos venit, qui nos ab æterna morte liberavit. Ad nos venit, qui nos ab ira futura, quæ filios diffidentiæ manet, eripuit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii iræ, filios gratiæ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii mortis, filios vitæ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii tenebrarum, filios lucis fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii diaboli, filios Dei fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii hujus sæculi, filios cœlestis regni fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Adæ, filios Christi fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Babylonis, filios Jerusalem fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Egypti, filios Israel fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Sodomæ, filios Sion fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Gomorrhæ, filios montis sanctificationis fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Pharaonis, filios Moysi fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Chanaan, filios Jesu fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Jebusæi, filios Salomonis fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Amorrhæi, filios Ezechiæ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Cethæi, filios Josiæ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Phereæi, filios Zorobabel fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Hethæi, filios Esdræ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Hevæi, filios Machabæi fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Jebuzæi, filios Judæ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Gergesæi, filios Jonathæ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Hierichuntis, filios Simonis fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Gazæi, filios Hyrcani fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Ascalonitæ, filios Aristobuli fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Azotæi, filios Alexandri fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Accaronitæ, filios Hyrcani fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Idumæi, filios Antipatri fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Ammonitæ, filios Herodis fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Moabitæ, filios Archelai fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Madianitæ, filios Philippi fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Ismaelitæ, filios Lysaniæ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Agarenæi, filios Herodis fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Cedarenæi, filios Agrippæ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Nabathæi, filios Drusi fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Gebalitæ, filios Germanici fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Ammanitæ, filios Claudii fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Amalechitæ, filios Britannici fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Philistæi, filios Neronis fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Tyrii, filios Galbæ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Sidonii, filios Othonis fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Hagarenæi, filios Vitellii fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Gebalitæ, filios Vespasiani fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Ammanitæ, filios Titi fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Amalechitæ, filios Domitiani fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Philistæi, filios Nervæ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Tyrii, filios Trajani fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Sidonii, filios Hadriani fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Hagarenæi, filios Antonini fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Gebalitæ, filios Commodi fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Ammanitæ, filios Severi fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Amalechitæ, filios Caracallæ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Philistæi, filios Geti fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Tyrii, filios Macrini fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Sidonii, filios Heliogabali fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Hagarenæi, filios Alexandri fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Gebalitæ, filios Maximini fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Ammanitæ, filios Gordiani fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Amalechitæ, filios Philippi fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Philistæi, filios Decii fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Tyrii, filios Gallieni fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Sidonii, filios Claudii fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Hagarenæi, filios Aureliani fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Gebalitæ, filios Tacitæ fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Ammanitæ, filios Probi fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Amalechitæ, filios Cari fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Philistæi, filios Numeriani fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Tyrii, filios Diocletiani fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Sidonii, filios Maximiani fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Hagarenæi, filios Constantii fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Gebalitæ, filios Galerii fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Ammanitæ, filios Maximini fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Amalechitæ, filios Severi fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Philistæi, filios Maxentii fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Tyrii, filios Licinii fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Sidonii, filios Constantini fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Hagarenæi, filios Constantini fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Gebalitæ, filios Constantini fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Ammanitæ, filios Constantini fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Amalechitæ, filios Constantini fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Philistæi, filios Constantini fecit. Ad nos venit, qui nos, qui eramus filii Tyrii, filios Constantini

ge, quæstibus, victoria, mors, gloriosè, victor, pro-
pter, ecclesiæ, ecclesiasticus, ecclesiastes, ecclesiasticus, ecclesiastes, ecclesiasticus, ecclesiastes

rigore animadverteretur in hujus farinæ doctores. Reſpondet *Naudæus*, legem Moſaicam non ad ſolos hos caſus reſtringi, ſed univerſalem eſſe. Ad eundem modum aliis *Bælii* ſolutionibus, quibus quæ tolerantiæ ſuæ opponi poſſent, diluit, Cl. Autor occurrit.

Tomus II operis P. III Commentarii & ſupplementum *Bælii* ſub examen revocat. Ipſa præfatio P. III Autoris *Bælii* præfationem excutit, & quod fruſtra de Autore Tract. cui titulus : *des droits des deux ſouverains* &c. ac ſi ſtatum controverſiæ male formet, conqueratur, docet, quippe cui egregie reſpondere exiſtimat ab Autore illo, Juriæo nempe, diſputata. Ipſa vero P. III, qua *Bælius* Auguſtini ſententiam de cogendis ad fidem hæreticis confutat, Cl. Autor, qui alias cum *Bælio* Auguſtini judicium hac in parte rejicit, Auguſtinum in iis defendit, in quibus ſine cauſa male habitum a *Bælio* credit. Imprimis reprehendit *Bælium*, quod doctrinæ ſuæ oblitus Auguſtinum damnare non erubeſcat, quem tamen, cum intolerantiæ patronum bona fide & zelo pro gloria Dei amplificanda abreptum extitiſſe credat, ex dictamine conſcientiæ egiſſe, fateri cogatur. Pergit in ſequentibus & ne quid intactum relinquat, ſupplementum quoque Commmentarii Philoſophici confutare ſuſtinet. Primum quidem examen præfationis a *Bælio* ſupplementis ſuis præmiſſæ inſtituit, in qua cum *Bælius* cauſam dicat contra Juriæum, autorem libri *des droits des deux ſouverains*, a quo ſe falſo hujus vel illius erroris inſimulari queritur, Autor quidem annititur, ut recte illum accuſari Juriæo oſtendat, etſi nonnunquam ſubobſcure innectat ea, quæ refugium eſſe poſſint, ſi ad incitas redigeretur. Denique ipſum ſupplementum *Bælii*, quo partem reſponſionum ſuarum opponendarum Juriæi libello publicæ luci expoſuit, adgreditur. Cap. II ſupplementi oſtendit male concludi a *Bælio*, quod, ſi orthodoxis permiſſum ſit, vi quadam adhibita hæreticos ad religionem veram invitare, quod hæreticis contra orthodoxos non liceat, ex eo ſequatur, ſolam veram eccleſiam habere jus impune recedendi a naturali æquitatis regula. Non enim hac ratione regulam æquitatis naturalis a vera eccleſia deſeri, ſed potius quod regulæ æquitatis poſtulant, fieri, Autor noſter judicat. Multum eo annixus fuerat *Bælius* Cap. IV ſupplementi, ut evinceret, mandatum Dei de

hæreticis medii regii doctribus ad veritatis profectionem obtigerunt, & ad literam intelligatur, deprehendimus fore ab omnibus, qui fios vel illos bona fide pro hæreticis habeant, eo quidem modo, quo inundatum de innocente absolvendo & convicto criminis capitis damnando accipiendum sit, non aliter illis, qui vel innocentes vel ut sceleratus a judice deprehensus foret. Et hoc vero idem prorsus hæreticis, & dominentur, in orthodoxos permittendum esse Bellarmino confidebat. Huic ergo dubio ut satisfaceret, maximam partem supplementorum huius rei impendit Iis porro Cap. IV, V & VI interferit propter affinitatem argumenti examen I. p. 9 T. III critice generalis Calvinistæ a Maimburgio editi. Stilli fiet fanorsum Reflexio, hominem omni idiosyncrasie & bono fide Scripturas inveffigantes nihilominus in errores lapsos adduci, illumque quod Scripturas obscuritatis detestandæ arguat & hominibus hæreticis meantis fenestris non Scripturarum facrarum fludium tribuat, firmare reprehendit. Quæ tamen cum decrpere linguis nimis longum foret, ea quæ fufpra addotimus, ad rationem argumentandi, quam fequitur Cl. Autor, declarandam sufficiant.

METHODE POUR LA GEOGRAPHIE,

Ave

MANUDUCTIO METHODICA AD STUDIUM Geographicum, Tomis IV. Libris VIII expofita ab Autore Anonymo.

Amstelod. Sumtibus Societatis, 1718. 12 maj.
Alph. 2 pl. 9 & Tabb. Geogr. 16.

Iberorum qui de Geographia in universum tractant, infignem esse numerum, nemini fere ignotum est; sed qui paulum ultra elementa in hac disciplina lapsi, eidem confulsi, ne tantum quidem esse, qui in omnibus, etiam hiftorica, fere maris politicis, ejus parte, non dico fatisfacere ex alle lectoribus & discendi cupidis poffit, fed etiam ab erroribus immunis reperiatur: & iis quidem extantioribus, ab ignorantione rerum vel linguæ alicujus regionum, vel a defectu fcientiarum Mathematicarum ad explicandam aliquam ejus partem neceffariarum, vel denique ab incuria in fupplendo ea, quæ poftrisei ævo detecta & correcta funt, profectis. Ex eo adeo fit, ut unico ejusmodi libro contenti effe non poffimus, fed plurium opus fit collatione, fi ridendus fa-

Digitized by Google

pe errores ipſimet effugere velimus. Operamq; adeo publico utilem navant, qui quantum in ipſis eſt ad emendandam hanc ſcientiam conferunt, & vel in patriæ ſuæ rebus ſaltem accuratius exponendis debitam diligentiam adhibent. Eo enim pacto diverſis diverſarum nationum doctis hominibus ſymbolas conferentibus, quin aliquando perfectiorem ejus diſciplinæ formam viſuri ſimus, dubium non eſt. Agit hoc præſens liber, cujus Autores perhibentur D. Martinau de Pleſſis, cui maxima & principalis pars ejus debetur, & D. Langlet de Freſnoy, qui diſſertationem præliminarem, Catalogum operum Geographicorum ac veteris Geographiæ compendium eidem pluribus locis emendato mutato auctoque adjecit. Ut adeo ille non tantum pleraque ad Geographiam ſpectantia parabili compendio complectatur, ſed & imprimis patriæ autorum & quarundam aliarum regionum ex emendatioribus monumentis cognitarum conſtitutio in eo exponatur. Editio illa auctior, cum ante paucos admodum annos prodiiſſet, publico tam accepta fuit, ut iterato eandem excudere e re duxerint Bibliopolæ Batavi. Diſtinguitur vero tractatio in plures partes, quibus, uti dictum, præmittitur diſcurſus de ſtudio Geographico recte inſtituendo, agens imprimis de ordine, quem obſervare decet, de ſelectu autorum, deque mappis & deſcriptionibus regionum univerſi ſpecialibus, de dictionariis Geographicis atque itinerariis. In ipſa tractatione, ſecundum regnorum & materiarum numerum in capita diſtincta, primo conſtitutio globi terreſtris Mathematica explicatur, problematumque ſphæricorum ope globi artificialis ſolutio oſtenditur: poſtea de unaquaque regione ſeparatim agitur, præterque limites & nomen hisque affinia conſtitutio ejus phyſica, merciumq; exportandarum, ſoliq; qualitas, tum regimen atque conſtitutio politica, moresque incolarum, nec non quæ de eorum religione notanda veniunt, ſatis curioſe exponuntur, ſubjuncta ſpeciali enumeratione provinciarum & urbium. Accuratiſſimam atque optimam in ea haberi deſcriptionem rerum patriarum ſive Galliæ non eſt dubium, in qua notanda præcipue diviſio ejus in 37 provincias militares, quam ſolam in uſu eſſe, nec illam alteram diviſionem in libellis plerisq; Geographicis obviam a Regni ſtatibus A. 1614 delineatam, ultra aliquot menſium ſpatium valuiſſe, aut in uſum receptam fuiſſe,

oſten-

ACTA ERUDITORUM,

publicata Lipſiæ

Calendis Octobris, Anno M DCC XIX.

ANASTASII BIBLIOTHECARII DE VITIS Romanorum Pontificum a B. Petro Apoſtolo ad Nicolaum I, adjectis Vitis Hadriani II & Stephani VI Autore GUILLELMO Bibliothecario, ſub auſpiciis Sanctiſſ. Domini noſtri CLEMENTIS XI. Pont. Max.

Tomus I.

Romæ, ap. Jo. Mariam Salvioni, Typogr. Vatican. 1718, fol. Alph. 5 plag. 18. ch. aug.

CUm non ſemel antea, & ſuperiori imprimis anno, cum de *Mercati* Metallotheca diximus, inſignem moderni Pontificis Max. in literas affectum deprædicandi occaſio nobis nata fuerit, novum nunc argumentum nobis præbet elucubratiſſima Anaſtaſiani Operis editio. Nam & ex ipſo ſummi Pontificis Privilegio & e Typographi Dedicatione diſcimus, illum hunc ſolennibus literis d. 28 Aug. 1717 datis Typographiæ in Archi-Gymnaſio Sapientiæ erectæ, Typographi Vaticani titulo, conſtituto etiam ſtipendio, præpoſuiſſe, ſimulque typis Vaticanis, quorum ingens ſub Sixto V celebritas, novum poſt tantum intervallum decus addidiſſe. Et quemadmodum Sixtus procudendis libris ſacris imprimis operam dedit, in quibus fuere Codex ſacer utriusque Teſtamenti, Concilia Generalia, S. Patres, Annales Baroniani &c. ita nunc quoque non defuturam ſperat Typographus prelis materiam, poſtquam nuper ducenti Codices, in quibus Acta Martyrum ab Euſebio collecta nominat, ex Orien-

Ingenium illi concedit Apollonius Pergæus, Vir Geometra
magnus, ut ipse ait, & Archimedes ipse fatetur. Quæ
Conica Apollonii, quæ Archimedis, quæ Euclidis, quæ
Autolici, atque aut Veterum, aut Recentiorum Geometrarum
Scripta, quæ ad Conicas Sectiones pertinent, ad
Geometriam Solidam, & Analyticam, Problemata &
Theoremata, quæ ad Conicas Sectiones pertinent, ad
Mechanicam, Opticam, Astronomiam, Geographiam,
Navigationem, Architecturam, Horologiorum Solariorum
Fabricam, Gnomonicam, Sphæricam, Perspectivam, quæ
ad Conicas Sectiones pertinent, ad Veterum Scripta, quæ
ad Conicas Sectiones pertinent, ad Recentiorum Scripta,
quæ ad Conicas Sectiones pertinent, ad Conicas Sectiones
ipsas, quibus tandem omnibus perfectio continua, ad Conicas
Sectiones ipsas, quibus tandem omnibus perfectio continua,
ad Conicas Sectiones ipsas, quibus tandem omnibus perfectio
continua, ad Conicas Sectiones ipsas, quibus tandem omnibus
perfectio continua, ad Conicas Sectiones ipsas, quibus tandem
omnibus perfectio continua, ad Conicas Sectiones ipsas, quibus
tandem omnibus perfectio continua, ad Conicas Sectiones ipsas,
quibus tandem omnibus perfectio continua, ad Conicas Sectiones
ipsas, quibus tandem omnibus perfectio continua, ad Conicas
Sectiones ipsas, quibus tandem omnibus perfectio continua, ad

fide se documentis diffore agit. Observat vero, librum hunc eduisse Catalogi Pontificii concinnatum esse, quorum ordine sub Liberio circa A. 354, alter (qui bodie in membrana Caroli M. erate scripta superest) sub Felice IV circa A. 530 confectus fuerit. Cumque in primo tantum nomen Pontificis, anni, regnique de pacta Constitum, quibus fuerit & quibus defunctus, altero etiam reliqua annotentur, ostendit, quemadmodum primi temporibus Ecclesiarum in illis annotandis mores fuerint sui Christiani, annucubitus impiimis diligenter conditis. In his enim accurate notari docet coopitationes Ethnici Sacerdotii, Fratrum Arvalium, & cultorum Isidis, Attidis, Matris Magnæ, Mithræ & Solis, quibus Christianæ religionis institutis veri Sacerdotii Acta opponenda confuerunt: quo spectat, quod Beatus Damasus Papa tabulis marmoreis conscripsit carmina aris Ecclesiarum, ultimo corruentiorum, Apolitis Martyrum, quæ, *Platonia* passa dicit, plurima facræ historiæ documenta continent; ut tacemus, in marmoreo fole S. Hippolyti etiam temporeo perfectionum decreta fuisse inscripta, ad Acta Concilium referenda. Ingentem vero fub Gregorio III, quo tempore *Liber Pontificalis* prodiit, harum tabularum copiam, unde ille compoti poslet, superfuisse, vel ex eo fit veri fimile, quod poli tantam retum ab illo tempore perturbationem hodieque tot ejus generis monumenta superfint. Quare in eo eli Noller, ut confenfum marmorum cum Libro Pontificali, adhuc in plurimis exemplis probet, illud etiam observare, barbaram dictionem inde ab Hippolyto ad Gregorium III, tum in Italiæ, ob Longobardorum infeitiam, tum in Galliæ, Saxonumque irruptione deformatæ, marmoribus ac diplomatibus fæpe occurrere, cum nec ipfi Notarii fine vitio fcripferint, ut non minus adeo fit, fimiles flolculos eruere in Librum Pontificalem irrepfiffe. Certum non his probitum reconcilia fuperfcribunt, cum ipfe Autor fpecimina hæ tantum deflitæ contentus, plerasque delineque in notis ad fingulas Vitas expreffo pertractare confirmerit: pauca tantum de ratione Criticæ monuimus, quod inter III. Borgliefie familiæ clientiæ Romæ affervatur, & alio ab hac Inscriptionis accurate recenfe-

tur, addenda. Nimirum ab uno latere exprimebatur effigies Cristi, cum inscriptione CHRISTVS NOB. CRIS; ab altero figura nimbo ornata, sedens inter duos Cæsares, dextra benedicens, sinistra crucem tenens, qua cum alii Christi statuam argenteam Constantino in Basilica Laterani erectam indicari velint, Noster e barba, quæ non in acutum desinit, qualis Christi pingitur, sed riget & tonsos ad aures crines monstrat, S. Petri potius hic imaginem filii filii perfuadet. Quare literæ infra scriptæ S. P. sentiunt, ut nonnullis visum, SIGNVM PERCVSSA, sed SANCTVS PETRVS vel SIGNVM PETRI denotari credit, ut litera X superne inclusa in epigraphe SALVS ET SPES X REIPVBLICÆ nomen Christi.

DELLE ANTICHITA ESTENSE ED ITALIANE TRATTATO.

I. e.

ANTIQUITATUM ESTENSIUM ACITALICARUM Pars prima; in qua origo ac antiquitas Estensis familiæ exponitur, simulque diviso & propagato Regiæ ac Electoralis Domus vniuersalisque GERMANI I Britannicarum Regis, nec non & Ducum Brunsuicensium ac Luneburgensium, scuti & familiæ Marchionum Estensium. Ducum Ferrariæ, Mutinæ &c. vetustissimorum Inscriptionum Adornuque opo detegunur. Opera & studio LUDOVICI ANTONII MURATORII, a Bibliotheca Ser. RAYNALDI I. Ducis Mutinæ, Regii, Mirandulæ &c.

Mutinæ, typis Estensibus, 1717, fol. Alph. 5 pl. 6 Tabb. Genealo. 12.

INter nobilissimas æque ac antiquissimas Principum per Europam dominantium familias Serenissima Estensis Domus ob propriam antiquitatis ac nobilitatis decus a superioris ævi Scriptoribus hucusque præcipuo lumine fulgere confluetur agnita & recognita fuit. Id vero extra quamcunque dubitationis aleam

aleam a doctiſſimo Viro *Ludovico Antonio Muratorio* noſtris temporibus poſitum agnoſcimus, & perſpicue aſſertam fatemur Electoralis Brunſuicenſis familiæ, quæ nunc Magnæ Britanniæ ſceptra tenet, ex laudata Eſtenſi domo propagationem, proximamque ſanguinis affinitatem. Ut propoſitæ ſibi provinciæ plenius, tutius veriusque ſatisfaceret *Muratorius* noſter, utque pro more ſuo ſoli veritati litaret, Italicas urbes peragrando vetuſtiſſima illarum Archiva prius adiit, eorumq; legitima ac germana documenta, chartas actaque ad rem ſuam utilia diligentiſſime exſcripſit Horum omnium ope præſidioque ſatis bene fultus Eſtenſium Antiquitatum ac Originum volumen edidit, quod certe cuilibet ejuſcemodi rerum ſcriptori optimi exempli tutiſſimæque methodi loco in poſterum fore ſperamus.

Lectu digniſſima eſt in primis Muratoriana Præfatio, qua V. Cl. oſtendit, quantum fidei habendum ſit veteribus pleriſque genealogiarum ſcriptoribus, quibus juſtæ critices peritia uſusque defuit, ac aſſentationis amor nimium in modum affuit. Hinc ſicuti ab eorum ratione, guſtu & figmentis ſummopere abhorret Muratorius, ita nonnullas veluti leges & canones proponit, quorum ductu Genealogiarum tractatores duraturam gloriam aliis, propriam laudem ſibi digne comparare poterunt. In hac autem ſententia eſt, ut ſatis ſibi factum cenſeant ii, qui avitæ nobilitatis antiquitatem legitimis documentis per non interruptam quinque aut ſex ſeculorum ſeriem adſtruere poſſe noverint; multoque magis ſibi gratulentur illi, qui ſeptem vel octo ſeculorum tractu familiæ nobilitatem certis actorum monumentis incunctanter evincere valeant. Nulli propterea, qui veritatem præ omnibus habeat, nulli inquam dari, ut remotioribus ſeculis vetuſtiores familiæ avos ac parentes eruat, atque ex obſcuriſſimis illorum temporum latebris excitet. Et licet id præſtitum fuiſſe videatur a quibusdam Genealogiarum ſcriptoribus, neutiquam tamen veritati conſonum eſſe ex eo conſtare docet Muratorius, quod ab ipſis Autoribus aſſerta inſtrumentis fide dignis aliisque exceptione majoribus tabulis certo certius deſtituantur. Haud difficulter proinde intelli-

gi, eumdemq; confcientiarum credulitatis, malæque fidei, ni-
mium injuriosæ familiis, quas amdarunt, fundamentum meris
pratiquæ fabulis inuiti, adeoque veris etiam, quæ intermixta
sunt, ut fides detrahatur, efficere. Properata laudis dignissi-
mus autumat Princeps, qui posterenis labor temporibus Ge-
nealogias suas à fabulosis figmentis purgatas amarunt.
Schönlebenium, qui de origine Augustissimæ Austriacæ Domus
scripsit, & Guichenonium æque laudat, qui regiam Sabaudiæ
Ducum familiam illustravit, quidemque documenta a Berol-
do Comite Mauriennæ anno 1074 folummodo prostat, ut-
pote rationem fuarum exordia, etli hallucinetur Guichenio-
nius, quum eandem familiam a veteribus Saxonum Regibus or-
tam traxisse existimat. Gallicos item scriptores Originum
Regiæ familiæ laudat, eosque præcipue, qui ingenuo fonteq;
quæ animi candore profeßi sint sibi aquam hæsitè, quam pa-
tiens Roberti Comitis Andegavensis, cognomine Fortis, de-
mortui anno 867, recitationibus illius fensi monumentis evare
tentarunt. Quum ob rem D. Muratorius in detegenda origine
ac antiquitate Estensis familiæ id tantummodo in animo habet,
ut veritas ipsa in tuto collocetur, nugæ etiam a probabilibus,
aut a verisimilibus fecernantur, dijudicis undeque affectatitio-
nis figmentorum quæ perniciolis coloribus Ordine, quo par eß,
integra documenta & Acta per extensum, ut ajunt, proponit, tum
ut alienis dictisque auctorum adeò videatur, tum ut sibi, &
aliis non fucum, sed veritatem exhibere liquido constet. Bona
fide interim eos egille obßervat, qui Estenßem Genealogiam
textuum majorum principiis fensis quinto Æræ Christianæ
affigurant, seu quod magis ridiculum, Romanæ Reipublicæ tem-
poribus adscripßere. Bello Attilæ inuisi, decertipsæ excelsionem
mentitur: quod quidem carmine Gallico exaratum a Jo-
hanne a Colofia Bononiensi anno 1318, in Estenßi Bibliothe-
ca manuscripsum affervatur.

Ad præquirendos itaque Estenßis familiæ progenitores
ßylum animumque convertit V. Cl. Capite primo. Ut le-
curius progrediatur, ab imo ex majoribus Estenßibus, de quo
fatis apud omnes convenit, initium prudenter & consulto du-

Digitized by Google

ad. Præterea non obscurum fit vestigium, cum Deiotaro Regi Galatiæ, Ariobarzani Cappadociæ, Ariarathi Regi Armeniæ, Tarcondimoto Regi Cilicum, Sophenæ Regi, Commageni Regi, Thraciæ Regi, Pontico Regi, Bosporano Regi, Colchorum Regi, Iberiæ Regi, Albaniæ Regi, Osroëni Regi, Arabiæ Regi, Mesopotamiæ Regi, Adiabenorum Regi, Medorum Regi, Gordyenorum Regi, Parthorum Regi, Persidis Regi, Hyrcaniæ Regi, Bactrianorum Regi, Indiæ Regi, Scythiæ Regi, Sacarum Regi, Serarum Regi, Taprobanes Regi, Bellum gerendi, & Pacem faciendi, Fœdera ferendi, Legationes mittendi, & recipiendi, Amicos, Socios, Hostes, Rebelles, Tributarios, Clientes, Vectigales, Stipendiarios, Colonos, Municipes, Confœderatos, Libertos, Peregrinos, Exules, Prædones, Piratas, Latrones, Proditores, Transfugas, Fugitivos, Reos, Damnatos, Servos, Mancipia, Agros, Urbes, Regna habendi, Regnum Regi Regum Christo Jesu Domino Nostro, Deo Patri Omnipotenti, Spiritui Sancto, Sanctæ Trinitati, Sanctæ Ecclesiæ Catholicæ, Sanctæ Ecclesiæ Romanæ, Sanctæ Ecclesiæ Constantinopolitanæ, Sanctæ Ecclesiæ Alexandrinæ, Sanctæ Ecclesiæ Antiochenæ, Sanctæ Ecclesiæ Hierosolymitanæ, Sanctæ Ecclesiæ Moscoviticæ, Sanctæ Ecclesiæ Kiovensi, Sanctæ Ecclesiæ Novogardensi, Sanctæ Ecclesiæ Vladimiriensi, Sanctæ Ecclesiæ Rostoviensi, Sanctæ Ecclesiæ Tverensi, Sanctæ Ecclesiæ Jaroslaviensi, Sanctæ Ecclesiæ Belozerensi, Sanctæ Ecclesiæ Udoriensi, Sanctæ Ecclesiæ Obdoriensi, Sanctæ Ecclesiæ Condiniensi, Sanctæ Ecclesiæ Viatcensi, Sanctæ Ecclesiæ Permensi, Sanctæ Ecclesiæ Vologdensi, Sanctæ Ecclesiæ Dwinensi, Sanctæ Ecclesiæ Perejaslaviensi, Sanctæ Ecclesiæ Resanensi, Sanctæ Ecclesiæ Susdaliensi, Sanctæ Ecclesiæ Nisnovogardensi, Sanctæ Ecclesiæ Sarensi, Sanctæ Ecclesiæ Polonensi, Sanctæ Ecclesiæ Twerensi, Sanctæ Ecclesiæ Juganensi, Sanctæ Ecclesiæ Permensi, Sanctæ Ecclesiæ Viatcensi, Sanctæ Ecclesiæ Novogardensi Siverskiæ, Sanctæ Ecclesiæ Rezanensi, Sanctæ Ecclesiæ Smolensi, Sanctæ Ecclesiæ Tmutarakanensi, Sanctæ Ecclesiæ Rogovensi, Sanctæ Ecclesiæ Polotzkensi, Sanctæ Ecclesiæ Ghalicensi, Sanctæ Ecclesiæ Turovensi, Sanctæ Ecclesiæ Pinskensi, Sanctæ Ecclesiæ Kiernovensi, Sanctæ Ecclesiæ Lutzkensi, Sanctæ Ecclesiæ Vladimiriensi Volhinensi, Sanctæ Ecclesiæ Berestensi, Sanctæ Ecclesiæ Polotzkensi Nigræ, Sanctæ Ecclesiæ Minskensi, Sanctæ Ecclesiæ Novogardensi Severskiæ, Sanctæ Ecclesiæ Czernigoviensi, Sanctæ Ecclesiæ Rezanensi Nigræ, Sanctæ Ecclesiæ Pereiaslaviensi Transalpinæ, Sanctæ Ecclesiæ Kiovensi Minori, Sanctæ Ecclesiæ Halicensi Minori, Sanctæ Ecclesiæ Sarensi & Podoriensi, Sanctæ Ecclesiæ Polonensi Minori, Sanctæ Ecclesiæ Juganensi Veteri, Sanctæ Ecclesiæ Bulgarensi Veteri, Sanctæ Ecclesiæ Bulgarensi Nigræ, Sanctæ Ecclesiæ Cazanensi, Sanctæ Ecclesiæ Astrachanensi, Sanctæ Ecclesiæ Sibiriensi, Sanctæ Ecclesiæ Crimensi, Sanctæ Ecclesiæ Nogaiensi, Sanctæ Ecclesiæ Circassensi, Sanctæ Ecclesiæ Georgianensi, Sanctæ Ecclesiæ Mingrelianensi, Sanctæ Ecclesiæ Gruzinensi, Sanctæ Ecclesiæ Cachetensi, Sanctæ Ecclesiæ Carthalinensi, Sanctæ Ecclesiæ Derbentensi, Sanctæ Ecclesiæ Schamachiensi, Sanctæ Ecclesiæ Armenensi, Sanctæ Ecclesiæ Nachuanensi, Sanctæ Ecclesiæ Ararathensi, Sanctæ Ecclesiæ Gandzacensi, Sanctæ Ecclesiæ Tiflisensi, Sanctæ Ecclesiæ Erivanensi, Sanctæ Ecclesiæ Carinensi, Sanctæ Ecclesiæ Tauricensi, Sanctæ Ecclesiæ Dagestanensi, Sanctæ Ecclesiæ Lesginensi, Sanctæ Ecclesiæ Kubanensi, Sanctæ Ecclesiæ Kabardinensi, Sanctæ Ecclesiæ Tumenensi, Sanctæ Ecclesiæ Kasimovensi, Sanctæ Ecclesiæ Kargopolensi, Sanctæ Ecclesiæ Ustiugensi, Sanctæ Ecclesiæ Kolmogorensi, Sanctæ Ecclesiæ Pustozerensi, Sanctæ Ecclesiæ Mezenensi, Sanctæ Ecclesiæ Pelymensi, Sanctæ Ecclesiæ Tobolensi, Sanctæ Ecclesiæ Jeniseensi, Sanctæ Ecclesiæ Jakutensi, Sanctæ Ecclesiæ Irkutensi, Sanctæ Ecclesiæ Kamczatkensi, Sanctæ Ecclesiæ Kurilensi, Sanctæ Ecclesiæ Japonensi, Sanctæ Ecclesiæ Sinensi, Sanctæ Ecclesiæ Mongalensi, Sanctæ Ecclesiæ Tangutensi, Sanctæ Ecclesiæ Tibetensi, Sanctæ Ecclesiæ Bucharensi, Sanctæ Ecclesiæ Samarcandensi, Sanctæ Ecclesiæ Chivensi, Sanctæ Ecclesiæ Persicæ, Sanctæ Ecclesiæ Indicæ, Sanctæ Ecclesiæ Æthiopicæ, Sanctæ Ecclesiæ Nubianæ, Sanctæ Ecclesiæ Abyssinensi, Sanctæ Ecclesiæ Alexandrinæ Ægyptiacæ, Sanctæ Ecclesiæ Cyrenensi, Sanctæ Ecclesiæ Libycæ, Sanctæ Ecclesiæ Numidicæ, Sanctæ Ecclesiæ Mauritanicæ, Sanctæ Ecclesiæ Tingitanæ, Sanctæ Ecclesiæ Fessanæ, Sanctæ Ecclesiæ Marocanæ, Sanctæ Ecclesiæ Guinensi, Sanctæ Ecclesiæ Nigritanæ, Sanctæ Ecclesiæ Melindanæ, Sanctæ Ecclesiæ Zanguebaricæ, Sanctæ Ecclesiæ Monomotapensi, Sanctæ Ecclesiæ Sofalensi, Sanctæ Ecclesiæ Madagascarensi, Sanctæ Ecclesiæ Cafrariæ, Sanctæ Ecclesiæ Congensi, Sanctæ Ecclesiæ Angolensi, Sanctæ Ecclesiæ Loangensi, Sanctæ Ecclesiæ Manicongensi, Sanctæ Ecclesiæ Benguelensi, Sanctæ Ecclesiæ Mataman-

de Comitissa, ut innuere videntur Gregorii VII Epistolæ. Re perpetua Vir doctissimus offendit, Pontificem illum haud locutum esse de illustri celebratissimaque Comitissa Mathildæ, sed de altera eiusdem nominis nobili certe femina, quæ tertio loco inter fuit *Marchionis Alberti*.

Ex eo tot clarissimis fanguinis affinitatibus tantoque fortunæ splendore, quibus ornatum conspicimus *Marchionem Azzonem*, ejus filios, ac nepotem, multi dubitandum, quidi ipse inter illius avi Principes fuerit, & præ aliis fane diffingueretur. Tres ibi sibi nobis promittit Muratorius Lambertum Schafnaburgensem, & Gregorium Pontificem fupra relatum; quibus accedit *Marchionis* dignissimum vocabulum, quod Principibus tunc temporis tribuebatur. Opportune igitur V. Cl. de dignitate, & amplitudine *Marchionum*, *Comitum*, *Militum Ducumque* regii diffeque eruditissime. Subinde explicatur, cujusnam *Marchia* gubernator, aut falem cujusnam *Marchiæ* titulum præferret *Marchio Azzo*. In insolium adducit fuvestitura documentum *Marchio Mediolani*, & *Marchio Tusciæ*, quam Imperator Fridericus I contulit *Opizoni* nepoti ipsius Marchionis. Alia rationibus infuper utitur, quibus facile Lectori perfuadere potest, Marchias eadem fub imperio, nunc ac regnante veterum Efteníium fuiffe. Plurimum luminis fane potenitur *Marchionis Azzonis* additur ope Diplomatis, qui Henricus inter Germaniæ Reges quartus anno 1077 confirmat Efteníium dominia in plurimis ditionibus, ex quibus præfertim Etas, varia Italiæ Comitatibus partibus, ficuti & alia plurima, quæ ab Ecclesia Efteníes recognoverant.

His præmiffis, quum jam fatis conflet de amplitudine, ac fplendidiffimo ftatu Efteníis familiæ, cunque agnitionibus, cognationibus, affinitatibus & confanguinitatibus variis cum illuftrioribus per Europam Principibus fenelis XI unitis, in Efteníium ipforum origines inquirit Doctiffimus Muratorius. Miffis præcedentium feculorum opinionibus, quibus plerique fcriptores jam imbuti fuerunt, id certo ftatuit, Eftenfes utique ex Germanico folo in Italicum migraffe, ideoque e natione *Longobardica*, feu *Bavarica* fuiffe. Subinde graphice

Kyrie eleison. Longa hic in fine, ut et in sequentibus. Christe eleison. Longa hic in fine, ut et in sequentibus. Kyrie eleison. Longa hic in fine, ut et in sequentibus. Et quia hæc tria Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison, ter repetuntur, ideo nonnulli hæc novem pro longa una cantilena habent, quæ tamen non est.

Gloria in excelsis Deo. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine Deus rex cœlestis, Deus pater omnipotens. Domine Fili unigenite, Jesu Christe. Domine Deus, Agnus Dei, filius patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus altissimus, Jesu Christe. Cum sancto spiritu in gloria Dei patris. Amen. Hæc omnia, quæ in ultimo præcedenti versu sunt, ter repetuntur. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Laudamus te. Benedicimus te. Adoramus te. Glorificamus te. Gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. Domine Deus rex cœlestis, Deus pater omnipotens. Domine Fili unigenite, Jesu Christe. Domine Deus, Agnus Dei, filius patris. Qui tollis peccata mundi, miserere nobis. Qui tollis peccata mundi, suscipe deprecationem nostram. Qui sedes ad dexteram patris, miserere nobis. Quoniam tu solus sanctus. Tu solus Dominus. Tu solus altissimus, Jesu Christe. Cum sancto spiritu in gloria Dei patris. Amen. Hæc omnia, quæ in ultimo præcedenti versu sunt, bis repetuntur. Amen. Amen. Amen.

Per dies festos duplicia, ut in Gradali, Alleluia, et sequentia habentur puncta et virgæ. Longa post Alleluia. Sequentia. Longa post Sequentia. Et quia hæc tria Alleluia, Sequentia, Sequentia, ter repetuntur, ideo nonnulli hæc novem pro longa una cantilena habent, quæ tamen non est. Tractus ut in Gradali. Longa ante tractus. Longa post tractus. Et quia hæc tria tractus, ter repetuntur, ideo nonnulli hæc novem pro longa una cantilena habent, quæ tamen non est.

Et alias quidem, ait Hor. Epp. Horat. I. 2. 27. Et alias non erit difficile probare, non esse veram Historiam, quæ ad delectationem lectoris parum facit, & quæ ab omni specie veritatis abhorret. Ubi de Historia ad oratoris vitæ finem scribenda agit, quæ ad delectationem lectoris parum facit, & quæ ab omni specie veritatis abhorret, non esse veram Historiam, non difficile probari posse, ait. Quæ quidem ratio ac Historiæ ac oratoris ac Horatii est indigna. Quæ enim ad delectationem lectoris parum facit, & quæ ab omni specie veritatis abhorret, Historia non est, Oratio, ad veram Historiæ speciem accommodata, non est, Horatius, qui hæc dicit, non est. Ita Rau. Observationes Miscellaneæ Tom. I. Edit. Amstelod. pag. 60. & 61.

Ex Ioh. Georgii Graevii Orat. Manuductor. Amstelodami apud Janssonios 1691. 8. Alph. quaternio. Manuductor Graevianus. Eruditis non ingratum futurum esse, quod Orationes Ioh. Georgii Graevii, quæ ante aliquot annos Amstelodami separatim prodierunt, in unum corpus redactas, & ab ipso auctore recognitas, ac nonnullis locis auctas, hic inveniant. Duodecim sunt Orationes, quibus addita est Epistola Dedicatoria ad Ioh. Wilhelmum Friso Principem Auriacum. Oratio I. de Studio Antiquitatis, habita Anno 1661. Oratio II. de Fructu, qui ex Historia Romana percipitur, habita Anno 1662. Oratio III. de Fructu, qui ex Historia Græca percipitur, habita Anno 1663. Oratio IV. de Fructu, qui ex Historia Sacra percipitur, habita Anno 1664. Oratio V. de Fructu, qui ex Historia Philosophiæ percipitur, habita Anno 1665. Oratio VI. de Fructu, qui ex Historia Medica percipitur, habita Anno 1666. Oratio VII. de Fructu, qui ex Historia Mathematica percipitur, habita Anno 1667. Oratio VIII. de Fructu, qui ex Historia Poetica percipitur, habita Anno 1668. Oratio IX. de Fructu, qui ex Historia Oratoria percipitur, habita Anno 1669. Oratio X. de Fructu, qui ex Historia Philologica percipitur, habita Anno 1670. Oratio XI. de Fructu, qui ex Historia Civili percipitur, habita Anno 1671. Oratio XII. de Fructu, qui ex Historia Naturali percipitur, habita Anno 1672. Quæ omnes Orationes, ut ab ipso auctore recognitæ, ac nonnullis locis auctæ, hic inveniantur, ut ad alibras, impressas quidem, ita non

Adalbertum, ſicuti & Guidonem qui iterum in Etheſis familiæ poſteris illos avi emerſere; proſeſſione honorum & dignitatum in Thuſcia, ac Lunenſi agro; piis parentatus dominio Abbatiæ Aulle jam fundatæ a *Marchione Adalberto I.* aliisque non contemnendis fane rationibus. Quoniam autem *Guidonis, & Lamberti Marchionum*, cauſa & occaſione dominii Thuſciæ, injurias perfectionisque intulerit Hugo Italix Rex, illorum ex matre frater, quemadmodum nos edocet Luitprandus hiſtoriarum ejus avi ſcriptor, haud mirum eſt, *Guidoni* filium Thuſciæ imperium ſimiliſſe, & horum loco Boſonem fratrem ipſius Hugonis ſubſtituiſſem ſuæ laudato Rege, indeque Ubertum Boſonis filium patruelem patri ſuffecſſum. Ubertum inquam haud effe debet, *Guidonis* liberos tunc ſolum puſillino ſplendori, dominio potentiæque reſtitutos ſuiſſe, quam felices Reſuggidios & Adalbertos in Italia Reges, & Orta Magnus Romanorum Imperator regiminis & imperio præfuere. Matratoriane tentetur, qua Eſtenſes ab antiquiſſimis Thuſciæ Adalbertis propagati ſatique credantur, nihilominus hoc unum opponi poſſet: *Adalbertos* nimirum olim profeſſos eſſe ſe natione *Bavaricæ* vivere, Eſtenſes vero poſtmodum proteri ſe natione ac lege *Longobardica* teneri. Difficultati huic, quæ ab eruditis profeſſionis diverſitate emergere videtur, ſatisfacit Muratorius, primo loco obſervans, Eſtenſes ob diuturnitatem incolatus ſui dominii *Longobardos* ſe eſſe, eorumque natione & lege vivere diciſſe: deinde aliam exemplis profert, qui vel ex adoptione, vel ex alia cauſa nationem omnino diverſam ſine a progenitoribus propria unquam acceptam, ampleſi ſuerunt. Hinc legentium oculis ſubjicit alios *Marchiones Adalbertos, Guidones, Obertos* &c. qui anno milleſimo in Lunenſi ditione floruere, veriſimiliter ſatis procreatæ ac defendentes ab *Oberto I. Marchione*. Varia & vetera ſimul documenta ab eo exhibet, ex quibus occaſionem arripit differendi de antiquioribus viris familiarum *Maleſpinæ, & Palavicinæ*, quæ etiamnum noſtris temporibus in Italia ſplendeſcunt. Ita fabulas refecando, quas in texendis earum Genealogiis nonnulli venditarunt, ipſarum origines enucleat, aliisque veteres

Digitized by Google

Italiæ Marchiones, quibusnam e familiis promanarint, attente utiliterque perquirit.

Regreditur exinde eruditissimus Autor ad *Alberti Azzonis II Marchionis* tempora, ac personam. Hunc patrem *Welphonis IV Ducis Bavariæ, & Marchionum Hugonis, & Fulconis* fuisse repetit. Autorum contemporaneorum testimoniis ostendit, *Alberto Azzoni II* ejusque filio *Hugoni* in hereditatem obvenisse Principatum Cenomanensium in Gallia circa annum 1067, quo Principatus dominio post varios rerum casus excidit demum laudatus Hugo. *Fulconi Marchioni* remanserant ditiones ac dominia Estensium per Italiam; at quum ex Gallia in Italiam rediisset *Marchio Hugo* ejus frater, litemque movisset, anno demum 1095 in concordiam cum *Hugone* rediit ipse *Fulco*. Vita postmodum functus est *Marchio Azzo* anno 1097, centum & ultra annorum ætatem agens. Ex *Azzonis* morte enatum, teste Bertoldo Constantiensi, asperrimum bellum, quod *Marchionibus Fulconi*, & *Hugoni* movit *Welpho IV Dux Bavariæ*, illorum frater, ob patris hereditatem, bona ac dominia. Tunc autem propagari cœpit in Germania stirps Estensi-Guelpha; nam *Welphoni IV* in Ducatu Bavariæ jure sanguinis successores dati sunt *Welphonis* duo filii, *Welpho V* nimirum, conjux Comitissæ Mathildis, & post hunc *Henricus*, qui *Niger* dicebatur, Princeps patri pietate omnimode similis, qui & exemplo ac jure paterno dominium aliquod habuit, exercuitque in Este. Liberos reliquit *Henricus Juditham*, Friderici I Imperatoris Matrem, *Henricum IV*, cui cognomen Superbi ab aliquibus inditum, & *Welphonem VI*, utrosque clarissimos Duces. *Henricus IV* matrimonium contraxit anno 1127 cum *Gertrude* Lotharii Imperatoris filia, ex quo *Henrici* familia plurimum exaltata fuit. Sane *Bavariæ* Ducatui accesserunt nobilissimus & amplissimus *Saxoniæ*, nec non *Brunsuicensis*, ac *Luneburgensis Ducatus*, qui etiamnum ab eadem familia nostro ævo possidentur. *Guastallense* item dominium una cum aliis ditionibus in Italia, sicuti etiam *Ducatus*, seu *Marchia Thusciæ* laudatis *Henrici* Ducatibus conjuncta obvenere. Verum quum tanti Principis potentia Principes

alios

alios ad invidiam traxiſſet, ipſumque *Henricum* moviſſet, ut ad coronam Imperialem, poſt Lotharii ſoceri mortem, adſpiraret, odium Conradi Imperatoris, Lotharii ſucceſſoris, ſenſit utique, & hoſtilem ejus animum *Henricus*, qui ab Imperialibus terris exilio pulſus, Bavaricum Ducatum amiſit, & Saxoniam petens, ibique diu perſtans, vitam cum morte commutavit anno 1139.

Potentiſſimi Principis frater *Welpho IV*, ab Hiſtoriarum ſcriptoribus ſatis laudatus, a Friderico I Imperatore inauguratus fuit, creatusque *Dux Spoleti*, *Marchio Thuſciæ*, ac *Princeps Sardiniæ*. Quum autem eidem *Welphoni* conceſſerit Fridericus dominia & ditiones, quæ olim a celebri Mathilde Comitiſſa per Italiam poſſeſſa fuerant, eruditus Muratorius exponit, quidnam ſibi ipſis in ejusmodi dominio competere crediderint tum Pontifices, tum etiam Imperatores. Ipſius Ducis *Welphonis* plura ac diverſa documenta ob id adducuntur, ex quibus glorioſa ejus geſta indicat Muratorius, nec non & immaturam mortem *Welphonis VII* ejus filii.

At *Dux Henricus IV*, de quo ſuperius meminimus, reliquerat filium *Henricum V*, qui dicebatur cognomine *Leo*. Is tenuit *Ducatum Saxoniæ*, recuperavit inſuper anno 1154 *Ducatum Bavariæ*, quo patrem jam exutum vidimus, protenditque armis ac victoriis dominium usque ad mare Balticum: populos ſubegit, Epiſcopatus fundavit, Monaſteria ædificavit, aliaque potentiæ & magnanimitatis opera adeo protulit, ut inter glorioſiores illius ævi Principes merito haberetur. Verum haud diu ſors tam bene cœptis arriſit; nam Fridericus I Imperator ejus conſanguineus ira adverſus illum percitus, fœdere cum plerisque Germaniæ Principibus inito, tot tantaque dominia *Henrico* ademit, ſi excipias *Brunſuicenſem*, & *Luneburgenſem Ducatus*, inter bellorum funera conſtanter ab ipſomet *Henrico* defenſos. Hic autem Muratorius rem in hiſtoria ejus temporis cognitu ſcituque neceſſariam eruditione doctrinaque, qua pollet, oppoſite illuſtrat, docetque, a duabus familiis, Guelphonum nimirum Altorfii (quorum heres extitit Eſtenſis Brunſuicenſis linea) & Henricorum Guibelinghæ

(quorum hereditas Fridericis Suevis obtigit) antiqua familia transfiliae funestissimam, ac memorabilem Factionem *Guelforum*, & *Gibellinorum*, ex quibus innumerabilia Schismata, ſtragES, diſſidia, ac bella exitumque Italiam miſere toties vaſtantia.

Propoſuit deſpicilioque veluti geſta Ducum *Welphonis VI* & *Henrici Leonis*, ad illuſtrandam Eſtenſem lineam ſe conveniſſe Muratorium. *Palavonus I Marchionem*, ex quo deſcendit Ser. Dux Mutinæ Raynaldus modo vivens, *dominantum* fuiſſe *Montagnanæ, Montiſ ſilicis, Eſtæ*, aliorumque locorum ac terrarum tractibus, ſuſe offendit documentorum multorum præſidio, quibus & *Palavini* ipſius regamonalitia Italiæ natæ, & liberalitas circa annum 1100 perfpicue deguntium cenſu apparet. Prolem habuit *Fulco* præludadum quatuor filios, ii ſuere *Bonifacius, Fulco II, Albertus, & Opizo*, omnes *Marchionem*, quin attamen, ſi probabilitati locus, *Azzo* quintus inter *Fulconi* liberos. Hi hereditatem paternam, dominia, ditiones, & bona inter ſe diviſerunt, ex quorum Actis documentisque plurium donationum plurima teſtimonia habemus. Quum vero *Marchio Fulco I* iterer fuerit non modo *Welphonis IV Ducis Bavariæ*. ſed etiam *Marchionis Hugonis del Manſe*, hinc agitur de ipſius *Hugonis* ſtirpe, ac propagatione. Vnorum datur *Hugo* filium Roberti Guiſcardi Ducis Apuliæ & Siciliæ, ex qua ſuccepit *Azzonem III & Tancredum*, ambos *Marchiones*. *Tancredo* ſuperſtes fuit filius *Manfredus Marchio*, qui cum absque prole deceſſiſſet anno 1154, finem impoſuit linee & ſtirpi *Hugonis del Manſe*.

Palavini I Marchionis unus ex filiis legitur fuiſſe *Marchio Opizo*, ut paulo ſupra monuimus. *Opizonis* illius varia & diverſa documenta referuntur, tum ad ipſum, tum ad ejus fratres pertinentia; ex quibus prudenter admonet Muratorius de tempore, quo tunc appellari cœperint *Marchiones de Eſte*, quum antea ſimplici purogue vocabulo *Marchiones* nuncuparentur. Tunc temporis adhuc durabant jura, quæ filii competitor ereabat Eſtenſium in Germania familia in Eſte, dictis tenſi ſeu dictionibus Italiæ. Ut controverſiarum terminus haberetur, Marchiones ipſi concorditer inter ſe convenere anno

1154

1154 primum cum *Henrico Leone*, *Saxoniæ* & *Bavariæ Duce*, inde anno 1160 cum *Duce Welphone VI*, ipsisque Marchionibus confirmata fuere dominia terrarum illarum, totiusque *Policini Rhodigii*. Alia *Marchionis Opizonis* Acta leguntur, quibus is visitur anno 1177 Venetorum paci interfuisse, nonnullas discordias litium habuisse cum *Marchione Bonifacio* ejus nepote, & cum Communi Estensi, & demum anno 1134 investituram a Friderico I Imperatore *Marchiæ Mediolani*, & *Marchiæ Januæ* obtinuisse. Opibus, bonis ditionibusque potentissimus *Opizo Marchio* omnia dominia Estensis domus sibi soli collata habuit, adjectis insuper hereditario jure bonis quamplurimis familiæ Adelardorum, sive Marchexellæ Ferrariæ. Ad plures abiit *Opizo* anno 1194, cui successerunt *Azzo VI* nepos ejus ex *Azzone V* ejus filio præmortuo, & *Bonifacius* ejusdem Opizonis filius, & Azzonis V frater.

Azzonis VI Marchionis virtute & opera Estensis familiæ splendor ac amplitudo tunc vires suas mirifice exeruit. Plura ad hunc Principem spectantia documenta leguntur ad annum 1198, quibus ejusdem magnanima indoles ac generositas agnoscitur, & præsertim dominii perduratio, quod in Germaniæ partibus exercebant Brunsuicensis familiæ Estenses. Magis propterea magisque statuitur Estensium Italicorum cum Estensibus Germanicis sanguinis conjunctissimus nodus. Hinc Muratorius ostendit, *Ducem Henricum Leonem* multorum filiorum fuisse parentem, ex quibus *Henricus*, qui anno 1195 successit socero suo in Palatinatu Rheni, *Otto IV* electus in Imperatorem anno 1198, & *Wilelmus*, Brunsuicensis Electoralis Regiæque Domus fator.

Ceterum *Azzo VI Marchio* matrimonio junctus anno 1204 Alixiæ Antiochenæ Principi, cognotionem contraxit cum Græcorum Imperatore, & cum Hungariæ Rege. Jam Imperatores concesserant *Marchioni Opizoni*, ejus Avo paterno, jura *Appellationum* totius *Marchiæ Tarvisinæ*, seu *Veronensis*. Id iterum *Azzoni* confirmatum fuit. Circa annum vero 1207 emersere discordiæ inter *Marchionem Azzonem*, Guelphorum tunc antesignanum, & Ezzelinum Onarensem patrem crudelis

crudelis Ezzelini, & Salinguerram Ferrariensem, utroque de-
cem Globellinorum. Quos Marchio variis fraudibus & con-
junxit una cum urbibus Ferrariæ, Mantuæ, Cremonæ, Brixiæ,
Papiæ, & cum Comite Sancti Bonifacii Veronæ. Anno 1208
electus confluentesque fuit ideus Azzo *perpetuus Dominus Fer-
rariæ* confensu illius populi, itemque dominationem exercuit
in *Mantuæ ac Veronæ* urbibus. Creatus insuper *Marchio An-
conæ* ab Innocentio Papa Imperatore nominis III. Verum quum *Otto
IV* Elfendi-Guelphus Imperator autumaret Ancoritanum Pro-
vinciam de jure suum fuperiri esse, coactus fuit *Marchio Azzo* ab
ipsomet *Ottone IV* investiturum *Marchionatus Anconitani* fuscipere,
uti revera accidit anno 1210. Exoperatus, ut hanc investituram
firma diffidia inter ipsum *Ottonem* & Innocentium Papam, quo-
rum occasione partes Pontificis elegit Azzo, & Friderici II. Ele-
cti in Romanorum Regem. Ob id quum Otto in *Italiam* ir-
excandescerer, duos sententias adversus illum protulit, favore
Marchionis Bonifacii illius patrui. At mortis præventus Azzo
anno 1212 reliquit *Marchionez Aldrovandinum*, & *Azzonem
VII*, & *Beatam Beatricem I*, cujus corpus Patavii colitur. Hofce
liberos fusceperat partim ab Alixia Antiochena, prima conjuge,
partim a filia Thomæ Comitis Sabaudiæ, fecunda ejus uxore.

Marchioni Aldrovandino confirmavit Innocentius Papa
III investiturum *Marchiæ Anconæ*, dumque se parabat Aldro-
vandinus ad illius inferenda arma, fili bellum indixit a Patavi-
nis fenfit anno 1213, quare ob obfidionem Efendi-Guelfi
coactus fuit cedere, atque ut inter Cives Patavinos adscribe-
retur, pati. Dudfillimus Muratorius explicat, quinam fuerint
ejusmodi ritus adscipiendis Civicæ, & dilucide oftendit ope
decreti ejusdem Imperatoris Friderici II. Efenfes antea non pe-
pendisse e nuto Communis Civisunque Patavii. Anno 1214
Aldrovandinus creatus fuit *Vicarius, & Legatus Imperialis Regni
Neapoli*, potiusque ei Marchia Anconitana. At quum tur-
pissime venena fubitans fuerit jussu & arte Comitum Celani,
juventutis fue nobilissimi tempore, gestisunque gloriis, ita obiit
anno 1215, relicta unica filia *Beatrice*, quæ anno 1234 coqux
data fuit Andreæ II Hungariæ Regi.

Post

Poſt obitum *Aldrovandini* fratris *Marchio Azzo VII* imperii habenas ſuſcepit, & inveſtituram anno 1217 *Marchiæ Anconæ* ab Honorio III Pontifice obtinuit, ſicuti anno 1221 ceterarum ſuarum ditionum a Friderico II Imperatore renovationem impetravit. Ejusmodi notitiis, præmiſſisque in anteceſſum operi quibusdam tabulis Genealogicis, quæ ab origine usque ad noſtra tempora deducunt principia & propagationem duarum Linearum Eſtenſium Ducum Brunſuicenſium, & Mutinenſium, finem imponit Clariſſimus Muratorius huic priori Parti *Antiquitatum Eſtenſium, ac Italicarum.* Opus quidem omnigena eruditione refertum, ſummo ſapore juſtæ critices conſperſum, & utiliſſimum profecto non tantum Eſtenſis familiæ antiquitatibus illuſtrandis, verum etiam hiſtoriæ moribusque mediæ ætatis ab obſcuritate, in qua involvuntur, liberandis. Summopere interim deſideramus, ut proſpera ſanitate, temporumque favore perfruatur doctiſſimus Autor, ut poſteriorem Partem in publicum edere poſſit. Etenim ſperandum, ut ex multitudine monumentorum documentorumque, deſcriptorum ex variis Italiæ Archivis, mores, leges, politia ſeculorum mediorum ac obſcuriorum, uno verbo *Antiquitates Italiæ* plurimum lucis mutuentur.

MELCHIORIS GOLDASTI HEIMINSFELDII Commentarii de Regni Bohemiæ incorporatarumque Provinciarum Juribus ac Privilegiis, nec non de hereditaria ſucceſſione Regiæ Bohemorum familiæ, Libri VI, cum Annotationibus Stranskii, Balbini aliorumque; cura atque ſtudio JOHANNIS HERMANNI SCHMINCKII, qui Notas & locupletiſſimum Indicem adjecit.

Tomi II.

Francof. ad Mœnum, impenſis Dominici a Sande, 1719, fol. Alph. 10.

MUltum Clar. Schminckio, Profeſſori Marburgenſi, Reſpublica Literaria debet, quod non modo Goldaſtianum hoc

opus, antehac rariſſimum, prelo iterum ſubjecit, ſed & notis ſubinde, & quorundam Diſſertationibus auxit. Quod enim ad ipſum Goldaſti Commentarium attinet, nihil quidem in ordine mutavit, niſi quod notas ſingulis paragraphis adjectas, *his*, ut in una ſerie commodius legantur, paulum contractis, ad infimam cujusque paginæ oram rejecit, tum vero adductis ſubinde e Stranskio & potiſſimum Balbino locis integris, quæ adverſari Goldaſto videntur, novas addidit notas, in quibus nunc Goldaſto, nunc adverſariis ejus, prout res poſtulat, accedit. Exhibetur vero primo Tomo Goldaſti Comm. de Regno Bohemiæ, tum & ejusdem Conſultatio de officio Electoris Bohemiæ in Imperio Rom. Germ. cum Appendice documentorum, cui Noſter ſupplementum Actorum e Balbino addidit. Tomo II primum locum occupat ejusdem Collectio Germanica variorum autorum de jure & ſucceſſione hereditaria Auſtriacorum in Bohemia & Hungaria cum variis decretis Impp. &c. ſequuntur inde P. Stranskius de Republ. Bojema, Jo. Petri Ludewig Diſſ. de jure ſuffragii Regis Boh. in Comitiis S. R. Imp. recuperati, & Jo. Nic. Hertii Diſſ. de renovato Rom. Germanici Imperii & Regni Bohemiæ nexu. Ceterum cum nova non ſit, quamvis optabilis, hæc collectio, facile ea uberius recenſenda ſuperſedebimus, nec notis inhærendum putamus, quarum pleræque circa diſſenſum Balbini & Goldaſti occupantur, in quibus obſervat Cl. Editor, Balbinum non raro affingere Goldaſto quæ minime ſtatuat, ſaltim ut eum pungendi cauſam inveniſſe videatur.

JO. BAPTISTÆ MORGAGNI, IN PATAvino Gymnaſio primarii Anatomes Profeſſoris, Adverſaria Anatomica tertia.

Patavii, apud Joſephum Cominum, 1717, 4. maj. Plag. 15.

EXperientiſſimi *Autoris* Adverſaria Anatomica altera, in *Supplement, Tom. VII Sect. V* p. 217 nuper exhibita, inſequuntur nunc Adverſaria ejus tertia, L *Animadverſiones* itidem in Partem I Libri II Theatri Anatomici Mangeti comprehenden-

dentia, quarum nonnullas simili ratione excerpendo in *Bianchum* quoque, de Coli valvula, de structura & usibus Hepatis atque de novo Vesicæ urinariæ Mechanismo, Censuram adjiciemus de Polypo Cordis indeque nato Aneurysmate ultimum studio neglectam. In *Animadversione* nempe I non solummodo ea, quæ de Processibus Peritonæi ex Glissonio, Nuckio atque Verheyenio adducuntur, partim contradictoria, partim falsa, innuuntur, sed &, quæ *Noster* de Poupartii suspensoriis ligamentis abdominis observaverit, proponuntur. Annotari videlicet eadem in veterum jamjam Anatomicorum libris, in multis tamen cadaveribus resecto illo ipsorum extremo, per quod pubis ossi affiguntur, eoque una cum continuato musculi obliqui externi tendine ad latus sensim inverso, evidentissime ipsa non peculiaria ligamenta, sed imam saltem tendinis ejusmodi musculi oram existere. In *Animadversione IV* postquam mentio injecta fuit glandularum lenticularium, quibus interiorem superficiem virilis ventriculi prope antrum pylori ad plures digitos transversos confertissimis cum manifestis in centro excretoriis osculis *Noster* aliquando vidit obsitam, Pylori conformatio a Willisio descripta, sed non depicta, ita corrigitur, ut in homine ordinario intra Pylori foramen non nisi annulus ex fibris carneis & assurgente in duplicaturam circumcirca tunica nervea constructus asseratur. Num vero in illo Diverticula, peculiares hernias subinde constituentia, ut plurimum, si non semper occurrant, quemadmodum in *Animadversione V* non immerito dubitatur, ita herniam pariter aliquando produci ab intercepto non Diverticulo quidem, sed inferiore tantum pariete ilei in semiovalem cavitatem laxato, notabili exemplo æque comprobatur, ac in Recto etiam intestino ejusmodi Diverticula interdum cerni. Tametsi Glissonius valvulas quasdum semilunares Ano assignaverit, quia nihilominus ab eo tempore vix unus aut alter Anatomicus illarum meminit, in *Animadversione VI*, quid *Noster* de iisdem atque columnis observaverit, prolixius indigitatur. In recto quandoquidem intestino unum vel alterum digitum transversum supra extremam ani oram bis valvulam admodum extantem apparuisse, frequentius autem

infimum inteſtini recti tubum a columnis quibusdam longitudinalibus, paulatim anguſtiore ad ſummum faſtigio extenuatis, undiquaque intus cingit, quæ ex contracta nervea inteſtini tunica reſultarent ac fibris carneis deſuper gauderent, inter baſin vero unius atque alterius columnæ membranas ſingulas non abſimili forma vulvularum cordis ſemilunarium diſponi. Circa *Bianchi* de valvula Coli Scriptum, in *Animadverſione IX* ſeptemque inſequentibus non modo impugnatur titulus, quod de ingreſſu ilei in Colon, ſeu de ſuppoſita huc usque inteſtinorum valvula, Obſervatio nova, falſo inſcribatur, ſed & rationes atque obſervationes anatomicæ excutiuntur atque multi erroris arguuntur. Sepoſitis tamen erratis iis, quæ Clariſſ. *Heiſterus* quoque in ſua de valvula Coli Diſſertatione, Altorfii anno elapſo edita & in *Actis noſtris hoc anno, Menſe Julio* p. 325 recenſita, notavit, ſequentia juvabit transſcribere: Ileon eo denſioribus fibris muſcularibus inveſtiri, quo propius ad Colon accedit; Colon immobiliter ſedibus quaquaverſum ſuis detineri; Colon trajici & aſſidere perenniter ante annulos muſculorum abdominis, unde ad ſcrotum peritonæi elongationes procedunt; e converſo Ileon ab hiſce locis longe diſſitum eſſe; appendicem vermiformem a fundo cœci ordinario eſſe pendulum; oſſium pelvis diductionem in partu omni quidem jure ab antiquis declaratam fuiſſe, perperam vero a modernis negatam; Ileon horizontaliter ad Colon excurrere &c. Qui veri interim Cœci fundum globoſum, quoties hic extrinſecus inæqualis ac diviſus apparet, interne contemplatur, haud dubie mirabitur, quod trium valvularum conniventium in eodem occurrentium, nec *Noſter*, nec nobiliſſ. *Heiſterus*, mentionem fecerit, etiamſi poſtremus in Tab. II Fig. 1 duas earum inter B & D videatur adumbraſſe. In meſenterio ſi vaſa lactea a lymphaticis ex ſententia Mangeti vere differrent, miratur *Autor* in *Animadverſione XVII*, cur utraque vaſa in una eademq; meſenterii parte a nemine adhuc Anatomicorum ſimul ac eodem tempore obſervata fuiſſent, in diverſis omnino meſenterii partibus a ſe clariſſime deprehenſa. *Bianchi* porro Hiſtoria hepatica, a nobis A. 1712 *Menſe Majo* p. 212 excerpta, quo accuratior a Mangeto perhibe-

hibetur, ut nihil amplius circa plenam Hepatis deſcriptionem poſſet deſiderari, eo magis manca, obſcura, contradictoria, falſa, in celeberrimi Malpighii manes injuria & cum Tab. LXII & LXIII Figuris, ab aliis petitis & ex parte negligentius repræſentatis atque deſcriptis, etiam pugnans, in *Animadverſione XX* ac decem ſequentibus a *Noſtro* ample oſtenditur, propria & curioſa experimenta de Calculorum veſiculæ felleæ ad aquam & ignem habitudine in *Animadverſione XXIIX* interponente. Tales ſiquidem omnes aquæ innatare, lucernæ autem admotos, vel primum ebullire abſque ullo fœtore, tum flammam concipere atque ſervare, in guttas colliquatos decidere & ſubinde inter ardendum cum levi crepitu ſcintillare, denique ad extremum usque flammam alere, vel leves quidem ſtrepitus edere, aſſi in flamma nec liquefieri nec hanc ſervare, inſtar capillorum vero combuſtorum fœtere ac præterea intus & foris ita nigricare, ut carbones potius, quam calculi, videantur. Singularis veſicæ in Caſaubono quondam reperta conformatio non tam naturalis, quam morboſa, in medio *Animadverſionis XXXVI* reputatur a *Noſtro*, quod ipſe in ſtrenuo quodum Potatore cum ad ſummam veſicæ partem duas a dextris ſobrotundas cellulas, ceraſi majoris capaces & orificiis lupini diametro in veſicam hiantes, tum aliarum ejusmodi cellularum initia in reliquo etiam fundo viderit ac inſuper ejusmodi quoque dilatationem ſive herniam in fellea mulieris cujusdam veſicula obſervaverit. Verum etiamſi cella iſta Caſauboni veſicæ adnata præextitiſſet a primordiis, exprobratur nihilominus Mangeto, quod totam hiſtoriam non paucis verbis ad Thom. Bartholini exemplum, ſed prolixius una cum duabus epiſtolis de calculi & caruncularum veſicæ extractione, Bibliothecæ jamdum Anatomicæ inſertam, ut moles ſaltem libri ſine labore creſceret, hic denuo adjecerit cum *Bianchi* Mechaniſmi in veſicæ Collo fabuloſa non minus, quam prolixa explicatione. Cui refellendæ ſicuti reliquæ *Animadverſiones* tantum non omnes impenduntur, ita ex XLIII & XLV ea ſolummodo referre ſufficiet, quæ novos veſicæ muſculos, elevatores ac depreſſores, tanquam baſin, convellere prorſus videntur ac diruere. Priores ſcilicet, a quibus veſicam

attolli & urinam contineri *Bianchus* tradit, a *Noſtro* aliisque in tribus cadaveribus ſummo quidem ſtudio fuiſſe quæſitos, nullos tamen inventos, qui in pelvi ad tergum cavitatis acetabuli, ac aliquantum altius & poſterius originem ſumerent, indeque notabiliter lati, validi ac teretes oblique ad proſtatarum extuberantias deſcendendo in his finirent. Poſteriores autem muſculos, qui veſicam deprimere ac urinam excernere dicuntur & depinguntur, ita deſcribi, ut a tuberculo poſterioris altiorisque proceſſus oſſis iſchii horizontaliter ad quintam vertebram oſſis ſacri & principium oſſis coccygis excurrentes veſicæ nequaquam deprimendæ, ſed juxta alios, qui eosdem ante *Bianchum* jamdum cognoverunt, iſchio cum oſſe ſacro ſimpliciter alligando rectoque inteſtino ejusque muſculis melius ſuſtinendis, poſſent inſervire. Et quomodo tales muſculi veſicam etiam deprimerent, quorum terminum in veſicæ collo nunquam videre potuit *Noſter*, Levatorum potius oſſis coccygis titulo eos inſigniens ac *Rerum* pariter *Indicem* ſub finem addens.

ADAGIORUM MEDICINALIUM CENTUria, quam recenſuit variisque animadverſionibus illuſtravit JOHANNES JACOBUS BAIERUS, Phil. & Med. D. hujusque Primarius in Acad. Altorf. Profeſſor.

Francofurti & Lipſiæ, ap. Jod. Guil. Kohleſium, 1718, 4. Alph. 1 plag. 4.

QUanquam non deſint, qui poſt Eraſmum adagiorum explicationem abunde ſuppeditarunt, eorum tamen numerus atque ſtudium non deterruit clariſſimum Baierum a propoſito, medicinales parœmias colligendi, Zehneri, Schotti, & Martini, qui ſacras, Hertii aliorumque, qui Juridicas tantum recenſuerunt, exempla ſecutum. Quanquam enim multa alleget, quæ ante eum Scriptores hoc in argumento literis conſignarunt, cum nihil facile ſcribi poſſit, quod non ſcriptum ſit prius; non deſtitit tamen ſuo haud raro uti ingenio, interdum etiam proprio ſtare judicio in opinionum & conjecturarum delectu.

lectu. Ex quo enim poſt beatam D. Brunnonis analyſin Medicinam Theoreticam publice profiteri fuerat juſſus, inter alias ad docendum idoneas materias Proverbiorum quoque expoſitionem inſtituit, eo quidem conſilio, ut animos Auditorum jucunda rerum varietate excitaret, & hac occaſione ipſos de compluribus medicæ artis & hiſtoriæ momentis commonefaceret. Ut unum alterumque addamus ſpecimen: No. XXXI de adagio: *Putre ſalſamentum amat origanum*, agens, ſalubre addit conſilium, rectius agi cum ſalute noſtratium, ſi in locum aromatum exoticorum, non modo pretioſorum, ſed & nimis calidorum, in culinis frequentius ſubſtituerentur herbæ nobis indigenæ aut ſaltem facili cultura propagandæ, minusque hinc pretioſæ, magis autem temperatæ; cujusmodi ſunt roſmarinus, majorana, thymus, ſatureja, folia lauri, &c. quemadmodum id nuper in aulam magni alicujus & ſapientiſſimi Principis introductum ſe comperiſſe aſſeverat. No. XLII paræmiam: *Felis cerebrum edit*; explicans, non equidem inficiatur, cati cerebrum comeſtum rationem & memoriam turbare, de ſelina vero carne tantum abeſſe putat, ut noceat, ut Gallis potius communiter inter delicatiſſimas epulas venire ſoleat, idque exemplo linguæ Gallicæ Magiſtri, natione Galli, probat, qui, propter felium capturam & eſum frequentem cum increparetur, ferculi iſtius bonitatem & innocentiam hac inductione lepida probare ſategit: Was frißt Katz? Katz frißt Mauß, Mauß frißt Korn. No. LXXXV *Laureolam in muſtaceo quærere*, proverbium apprime quadrare putat in Medicos nimium ambitioſos, qui ad conſilium juxta eum aliis vocati, non tam quod approbandum & confirmandum, quam quod reprehendendum ſit in curatione morborum, ſectantur; quæ tamen contentiones invidioſæ ſuis autoribus in ignominiam ſæpe cedunt. Allegat hinc Medicum, qui, cum alter ad conſultandum poſtulatus aliquid refrigerationis cauſa adhibendum, eine Kühlung, ſuaſiſſet, ipſe autem in reliquis parum aut nihil mutandum vel carpendum deprehendiſſet, ne omnino nihil de ſuo attuliſſe videretur, adſcripſit ſaltem in margine: oder auch eine Kälber-Lunge; quaſi vero Autor conſilii commendaſſet pulmonem vaccinum, cujus loco alter ille ſalubriorem, cenſuit vitulinum.

GEOR.

GEORGII WOLFGANGI WEDELII EXPERIMENTUM Curioſum de Colchico veneno, & alexipharmaco ſimplici & compoſito.

Jenæ, apud Johannem Felicem Bielke, 1717, 4.
Plag. 2 ½.

UNanimi ore colchici radix tam a Veteribus quam Recentioribus Medicis venenata proclamatur ob cauſticam, qua pollet, acrimoniam. Quod autem Veteres hunc bulbum non parum, ſed maximi æſtimaverint, vel ex hoc colligitur, quod eum, elogio & teſtimonio Apuleji, HIEROBULBUM vocarint. Quanquam autem fuerint, qui colchicum interne, in morbis quoque a faſcino, ad vomitum concitandum propinaverint, atq; alii externe ad articulorum dolorem & lentigines commendarint, agit tamen in præſenti ſchediaſmate Clariſſimus Wedelius tantum de virtute ejus alexipharmaca. Ex quo enim hic in urbem Gothanam auſpiciis Divi Erneſti Pii anno ſuperioris ſeculi M DC LXVII vocatus eſſet & ſequenti anno dyſenteria ſæviret, ubi ad minimum quadringenti homines malignitate inſigniſſima cum petechiis, deliriis, faucium inflammationibus curandi erant, caſu fortuito, vel nutu potius divino, ex Bibliotheca Ducali liber oblatus fuit, Germanico idiomate exaratus, cujus titulus: *Exercitatio Antiloimica, per Caſparum Amthor, Med. Lic.* in quo Autor radicem colchici, amuleti inſtar appenſam, a peſte præſervare, comperiſſe ſe, non ſolum narrat, ſed & contra dyſenteriam malignam feliciter adhibuiſſe tam externe quam interne, aſſeverat. Ab illo ipſo tempore in hunc usque diem radicem hanc appendere & optimo quidem cum ſucceſſu cœpit Wedelius, internum autem ejus uſum ſuſpectum merito habuit; hinc operæ pretium eſſe, & Reipublicæ omnino intereſſe exiſtimat, ut recipiatur Senatus Conſulto & Decreto publico radix colchici hæc laudatiſſima inter officinales radices hactenus contempta, neglecta, ignorata, imo damnata. Quoniam autem Medico tam ad ſimplicia quam compoſita reſpicere incumbit, combinare placuit Noſtro radicem colchici & plantaginis majoris, arnogloſſam vocamus, famigerati aliás bezoardici medi-

medicamenti, nomenque remedio indidit: Arcanum duplicatum catholicum, ſeu alexipharmacum peſtis, febrium ardentium, malignarum, variolarum, morbillorum, purpuræ, dyſenteriæ, & ſimilium: ita ut vel non corripiant ægros, vel minori copia, minori moleſtia, & periculo, etiamſi renuant ipſamet medicamenta alia ordinata. Hocque experimentum publicitus univerſo cum orbe iam communicare pro cujusvis hominis uſu univerſali & individuali citra ullum lucrum privatum non dubitavit noſter Gratioſus Medicus.

DISSERTATIO DE RECTA MEDICORUM STUdiorum Ratione inſtituenda, recitata a JOHANNE MARIA LANCISIO, Pontificis Maximi Clementis XI Archiatro & Intimo Cubiculario.

Romæ, typis Johannis Mariæ Salvioni, 1715, 8. plag. 3½.

CUm felicibus auſpiciis Sinibaldi de Auſtria, Archiepiſcopi Patracenſis, & Bibliothecam publicam & Academiam novam conſtituerit Lanciſius, hunc ſibi Præſulem elegit, cui Diſſertationem hanc, quam ad novæ Academiæ alumnos & Medicinæ tyrones in Archinoſocomio S. Spiritus in Saxia recitavit, dedicaret. Summa vero cum aviditate exemplaria hujusce Diſſertationis undique fuerunt expetita, utpote quæ non ſolum ſtyli nitore, argumenti utilitate, judicii gravitate, & ſumma Autoris fama, ſed & ipſa conventus celebritate, tredecim ſcilicet eminentiſſimorum Cardinalium, quinquaginta Præſulum, & innumerabilium doctorum Virorum plauſu & admiratione, mirum in modum ſe commendavit. Ut igitur omnium votis ſatisfaceret Typographus, de altera editione vix paucis elapſis diebus cogitare fuit coactus. Quæ ut eruditis viris gratior eſſet, non ſolum operam dedit, ut a mendis, quæ in priorem irrepſerant, vindicaretur, verum etiam ab Autore impetravit, ut multis in locis augeretur. Quam ſalubria conſilia in hac Diſſertatione communicentur, judicare arduum non erit illis, quibus Clariſſimi Lanciſii, a nobis in his Actis plus ſimplici vice collaudati, Scripta Medica non ſunt ignota, ita ut illis re-

DE MATTEIS GALLO, DE PRIS. LITT. & Inscriptt. Orient. Professore in Ac. Patav.

Lipsiæ, apud Andr. Schmidium, 1702. 4. Alphab. unius fere.

Hoc opus, de cujus dignitate & præstantia hic pauca dicere, nec necessarium, nec opportunum videtur, ab Auctore ipso, qui Orientalium Linguarum Professor in Academia Patavina est, & Bibliothecæ ejusdem Custos, confectum fuit, ut ex Præfatione ejus, quæ Latine & Italice scripta est, intelligitur. Ea autem ratione, quam ipse Auctor in Præfatione sua exponit, ad Lectorem Latinum, qui Italicum non intelligit, ad Italicum, qui Latinum non intelligit, & ad Gallicum, qui neutrum intelligit, scribere voluit. Quæ ratio, quamvis non omnibus placeat, tamen ab Auctore, qui Linguarum Orientalium Professor est, non improbanda videtur. Nam quo plures Lectores habet, eo plures Emptores habebit, & eo plures Exemplaria vendet. Quod ad Librum ipsum attinet, is in duas Partes dividitur, quarum prior Grammaticam Linguæ Turcicæ, posterior Dictionarium Turcico-Italicum continet. Grammatica Turcica, quæ hic proponitur, ex Grammatica Turcica Meninskiana, quæ Viennæ Austriæ anno 1680. in Folio prodiit, & ex Grammatica Turcica Clerici, quæ Amstelodami anno 1688. in 8. vulgata est, desumta est, & ad Methodum Grammaticæ Latinæ accommodata. Dictionarium Turcico-Italicum, quod hic proponitur, ex Dictionario Turcico-Latino Meninskiano, quod Viennæ Austriæ anno 1680. in Folio prodiit, & ex Dictionario Turcico-Latino Clerici, quod Amstelodami anno 1688. in 8. vulgatum est, desumtum est, & ad Methodum Dictionarii Latini accommodatum. Quæ Methodus

quæ ad hanc materiam pertinere videbantur, in unum collecta publici juris faceret, tractatione integra in tres partes divisa.

Quarum quidem prima breviter historiam & usum horum instrumentorum exponit. Secunda vero pars theorematica dicta, scilicet theoremata, quibus tota hæc praxis inædificatur, complectens, in duas iterum sectiones subdividitur. Earum priori præliminaria quasi universæ doctrinæ ad eam pertinentis afferuntur, deque propagatione soni in genere agitur. Ex mente adeo Autoris & reliquorum Physicorum fere omnium vehiculum soni sunt aereæ particulæ, quod ipsum experientiis & rationibus illustratur. Quoniam vero nuperus quidam scriptor ex iis, qui nova plane & sibi propria Principia sub specioso titulo divinorum in Physicam inferre conatus est, hanc provinciam æthereis particulis delegavit, sententia ejusdem breviter excutitur. Cumque is insuper in notissimo illo experimento soni sub antlia pneumatica exstincti alias quasdam particulas a sola imaginatione ipsi suggestas in subsidium adducat, quarum nisu actionem particularum ætherearum in deferendo sono sub campana impediri credit, & in specie Atmosphæram aliquam vitri seu corpusculorum ex substantia vitri emanantium, quibus Mercurialium nomen sensu sibi uni proprio indidit, in scenam producat, non solum in specie de existentia ejusmodi Atmosphæræ hoc sensu acceptæ disquiritur, sed & in genere de existentia & natura particularum istiusmodi elementarium in ejus systemate ad explicanda omnia naturæ phænomena adhibitarum differitur, ostenditurque, nec sufficere duplex earum genus ætherearum nempe & aerearum ad omnium effectuum naturalium rationes reddendas, nec formam aut figuram ipsis tribui convenientem ad præstandos illos effectus fere infiniti numeri, nec adeo existentiæ aut reliquarum qualitatum ipsis assignatarum fundamentum ullum præterquam in inventoris ingenio inveniri. Ortum vero eas debere male intellecto illi principio methodi, quo principia Physica jubentur esse simpliciſſima, injuriaque adeo Cartesium taxari, saltem ab inventore ejus systematis, qui ejus axiomatis vim assecutus longe aliter in assignandis particularum primarum & elementarium naturis atque figuris fuerit

verſatus; nec minori injuria Mathematicos ad tractandam Phyſicam in univerſum impune pronunciat, niſi forte hic artifex quodam fiat, quo graviſſimi errores & ἀγνοήματα delitiarum hypotheſium pallentur. In altera hujus partis ſectione ad rem propoſitam accedit Autor de propagatione ſoni ad loca diſtantia agit, in conditiones quibus ejusmodi inſtrumentum influxibus eſſe debeat inquirens; quasque facit trias, *ductus angulitari, materiæ, ex qua tubus fabricetur, conditionem, & radiorum ſoni directionem.* Eas ad hunc modum ſeſſim ſeſe tangere eruunt, illum, & quidem poſteriori hoc caſu fortuito concurrere, rationibus ab experientia poſtſimum ex Lanzeo recenſitis comprobat. Sed cum dato Lanzeo in illo ſeo Theatro naturæ & artis tractatum conditionem removendam urgeat, negans ſonum in radiorum modum diffundi, accuratius in naturam propagationis ſoni inquirit, effectusque ſuos plene exhibet, illum adminiculis probabilibus argumentiſ eum ſoni affectionem, ex qua deinde reflexio ac directio ipſorum radiorum ultro conſequitur, eſſe comprobatum; quoque experimento circa ſonum infinita eandem aperte loquuntur, tum illum in effectu hoc Phyſico explicando admittit & ſuppoſit poſſe; & ad omnes objectiones Lanzii reſpondet, obſervans inter alia, plura phænomena ſoni a Lanzeo impoſſibilia pronunciari, quorum veritatem in foreſtis parabolicis experium ſe eſſe Gartnerus quidam Dresdenſium Mechanicus glorietur. Poſtremo Montanarii hypotheſin de natura Echus & propagatione ſoni examinat.

Sectione vero priori partis tertiæ, quam problematicam indigitat, quod problema illud de aſſignanda conſtitutione & figura hujus tubæ tractat, modum omnes a variis autoribus traditos conſtructionum ejusmodi tubarum exhibet, ultimoque de ſuis aliquis ſubjungit, hanc methodum ſecutus, ut primo problematis ſolutio ab autore aliquo tradita dilucide exponatur, deinde demonſtratio ejus a poſteriori ſive experientia exhibeatur, ætiologia vero ſive demonſtratio ejus a priori ſimul ad examen revocetur. A Mortimbo adeo initium faciens demonſtrat ratiocinium, quam ipſe reddit, effectui bonum tribuendum, de quo quidem a poſteriori ſatis conſtet, contra principia & veritates Ma-

thema-

thematicas variis modis pugnare; deinde monſtrat, Lanæum male agere, quod in ratione effectus tuborum ab aliis factorum reddenda reflexionem radiorum non allegandam eſſe contendat, etſi concedatur ad tuborum ab ipſo elaboratorum effectum illam nihil conducere poſſe: Caſſegrainii ſolutionem figuræque deſcriptionem, quamvis ingenii aliquid habeat, fundamento tamen ſufficienti deſtitui, & effectum adeo tubarum ejus magis a poſteriori quam rationibus ab eo adductis probari poſſe. Cum vero ejus methodus hoc habeat, ut curvæ figuræ, quam ſuarum tubarum ſectionibus ſecundum axem tribuit, abſciſſæ & ſemiordinatæ Muſica progreſſione creſcant decreſcantque, occaſione data oſtendit, quomodo non ſolum curva ejusmodi proprietates habens deſcribi, & ex data hac ejus natura definitio Algebraica ipſi competens erui debeat, ſed & in genere quomodo curvæ inveniendæ ſint, quæ ope ſuarum ſemiordinatarum, & quaſi unico actu aut momento quamvis ſucceſſionem quantitatum quacunque lege progredientium exhibeant. Quam quidem ſpeculationem non tantum ad variarum progreſſionum naturam illuſtrandam inſigne momentum habere, ſed & imprimis ad facillimas maximeque perſpicuas (nec ſolum a ſubtangentis proprietate in Logiſtica vulgari deductas) definitiones Logarithmicarum varii generis eruendas conducere, ex exemplis ab Autore allatis eſt quam manifeſtiſſimum. Kircheri dein, Sturmii, Noribergenſis cujusdam opificis & Converii tentata recenſet, judicium ſuum de iis interponens, tandemque ſuam affert ſolutionem hujus problematis: in qua primario reſpexiſſe ſe innuit ad duas conditiones primam & tertiam (non tamen penitus excluſa conſideratione ſecundæ in genere ſpectatæ) inque ea adeo in figuram huic tubo aptam methodo analytica inquirit, tertiæque conditioni convenientiſſimam figuram eſſe parabolam, & quidem in duplici ſitu reſpectu axis & verticis, adhibito calculo integrali probat, poſito ſcilicet, quod radii ſoni parallele cum axe tubi procedere, nec in unum aliquod punctum tanquam focum colligi debeant, quod propter rationes allatas non intendendum monet. Quoniam vero figura Conoidis parabolici admodum ce-

leria capit in amplitudine augmenta, docet quomodo adjungi tubo parabolico poſſit alius, quo per longius ſpatium concluſa vox tranſeat, antequam e tubo erumpat, primæq; adeo conditioni eo magis ſatis fiat; denique quibus cautionibus idem jungendus ſit, ne in incommoda incidamus, quæ aliarum tubarum tortuoſarum & obliquarum figuram premunt, oſtendit. Nec contemplationem impedimentorum aut medii, in quo uſus huius tubi exiſtit & peculiarem attentionem requirit circa orificium tubi, ob aerem copioſe ibidem irruentem vocique adverſantem, omittendam cenſuit. Praxinque adeo tandem conficiendorum & deſcribendorum hujusmodi tuborum adjunctis ſectione hujus partis ſecunda tabulis faciliorem opificibus vulgaribus reddere laborat.

In addendis vero demonſtrare connititur, ſi in reſolutione ejusmodi problematis ad ſecundam ſimul conditionem, in ſpecie vero tremores materiæ ex qua tubi fiunt, quique ad ſoni augmentum aliquid conferre judicantur, attendi debeat, figuram & definitionem curvæ (quam in differentialibus exhibet) inde orituram, quæ primæ conditioni nullatenus ſatisfacere poſſit: ut adeo problema hoc ex illis ſit habendum, in quibus omnibus conditionibus in ſummo perfectionis gradu ſatisfieri non poſſit, qualia in Architectura & Mechanica plurima occurrant. Ceterum cum ſibi propoſuiſſet in toto ſcripto Mathematica methodo uti, quo conſtaret etiam hujus generis materiarum tractationem ejus methodi leges non reſpuere, quibusdam vero eidem minus aſſuetis ſcriptorum hujusmodi lectio tædioſa evadat, eorum genio & palato ita ſe attemperare ſtuduit, ut textum ipſum continuo filo, in paragraphos tamen pro diverſitate materiarum diviſum, deduceret, in margine vero nomina propoſitionum in illa methodo uſitata aſcriberet.

ARISTIPPVS, PHILOSOPHVS Socraticus.

Halæ Magdeburgicæ, impenſ. bibliopolii novi, 1719, 4. Plag. 15.

Quæ

QVemadmodum quod mortem facit de ægro Physicus, ita quod ægrum seruat, de Medico Deus. Quæ sententia, ab Ambrosio quidem, ut ego arbitror, ex Hippocrate, qui Medicum Dei ministrum appellat, petita, Ecclesiæ Patribus frequens usu euasit: ut ostenderet, Medicum, quamuis ars ipsa diuina sit, non tam artis, quam Dei beneficio, quibus ille ægros seruat, esse habendum. Quod quidem ita esse, ut Ambrosius ait, ego quoque libenter fatebor, si Medicus ipse, qui ægrum curat, Deum ipsum, qui ægrum seruat, esse cognouerit. Quod si ille, qui ægrum curat, Deum, qui ægrum seruat, non cognouerit, ego quidem non video, quo pacto Medicus ipse Dei minister esse possit. Quamobrem, si quidem Deus ipse, qui ægrum seruat, Medicum ipsum, qui ægrum cur

ſed etiam propter inſigne virtutis ſtudium, in odium æqualium incurreret. Poſteaquam Athenis aliquandiu fuerat, peregrinationes, ut ex Xenophonte, qui Socratem cum Ariſtippo de voluptate in Aegina diſputantem inducit, colligitur, in Inſulam Aeginam, & poſt in Africam ſuſcepit, in quo itinere ad Rhodum naufragium fecit, & ab Artapherne Satrapa captus fuit. Sunt, qui eum Laidis meretricis cauſa in Aegina aliquandiu hæſiſſe arbitrantur, quæ tamen ſententia minus probabilis Cl. Autori videtur, quum Laidem per annorum modo intervalla in Aeginam veniſſe, & Ludis Neptuno ſacris interfuiſſe exiſtimet. In aulam Dionyſii junioris, Siciliæ tyranni, quoque profectus eſt, non quidem luxu, & voluptatibus incitatus, ut vulgo putant, ſed a Dionyſio ipſo arceſſitus, qui hac ratione infamiam, ac ſi Philoſophos odio proſequeretur, a ſe propulſare voluit. In qua Dionyſii aula ita ſe geſſit, ut, quanquam feros Principis mores ſubinde corrigeret, ejus tamen ſibi gratiam conſervaret, & non ſibi tantum, ſed etiam amicis ſuis prodeſſet. Quo tempore Syracuſis abierit, incertum eſt, ut Cl. Autoris fert ſententia, Dionyſii pertæſus aulam reliquit, poſtquam conciliandi Dionis eruditorum patroni nullam amplius ſpem ſupereſſe, & Platone expulſo imperium Dionyſii collapſurum intellexerat. Igitur in Græciam rediit, ubi philoſophiam docuit, & familiam duobus liberis auxit, filio ſcilicet degenere, & propterea a patre neglecto, & filia Arete, quæ a patre philoſophiam didicit, & eam poſtmodo alios docuit. De moribus Ariſtippi Cl. Autor prolixe agit, & ex ejus virtutibus animique dotibus ſciendi cupiditatem, obſequium, & gratum erga præceptorem animum, patientiam, qua aliorum ſibi temere inſultantium proterviam tulit, ſingularem in rebus ſecundis & adverſis conſtantiam, magnam erga omnes humanitatem, & alia plura commendat. Frequens autem cum meretricibus commercium, quod Ariſtippo paſſim exprobratur, non quidem prorſus excuſat Cl. Autor, Ariſtippum tamen ea in re alios Philoſophos temperantia & prudentia ſuperaſſe arbitratur. Namque ejus in ejusmodi voluptatibus continentiam exinde perſpicuam eſſe docet, quod objicientibus, ac ſi paullo familiarius uteretur Laide, reſpondit: ἔχω Λαΐδα,

Λαΐδα, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι, ἐπεὶ τὸ κρατεῖν, καὶ μὴ ἡττᾶσθαι ἡδονῶν ἄριστον, τὸ μὴ χρῆσθαι, habeo Laidem, non habeor, nam continere se a voluptatibus, & non ab iis vinci præclarum est, non earum sibi usum prorsus interdicere. Atque hanc sententiam non modo Aristippum, sed etiam Platonem, & Zenonem fovisse, quinimo eam cum reliquis gentium institutis apprime convenisse, pluribus docetur. Quamobrem etiam in omnibus, quoad ejus fieri potuit, corporis cultum servavit, & in Dionysii aula pretiosis vestibus se indui passus est, quia vivendi rationem in aulis Principum a Philosophorum vita diversam esse jam dudum didicerat. Hinc etiam factum, vt Aristippus opibus, quibus multum pollebat, recte, & ut decebat, uteretur, neque eas more aliorum Philosophorum turpiter abjiceret, neque avide cumularet, & suos tantum in usus converteret, sed aliis quoque elargiretur, quorum inopiam cognitam habebat. Ad placita Aristippi quod attinet, ea Cl. Autor sollicite distinguit ab aliis, quæ Cyrenaici Aristippi discipuli professi sunt, & ea tantum in construendo doctrinæ ejus systemate admittit, quæ a scriptoribus fide dignis afferuntur, quandoquidem haud pauca conficta existimat ab iis, qui Aristippi famæ & existimationi detrahere cupierunt. Et sic initio Aristippum multa & varia doctrina instructum fuisse, neque a grammatices, poetices, rhetorices, & dialectices studiis abhorruisse probat. Inprimis autem præceptoris Socratis exemplo hominum mores formare aggressus est, & inanes eorum neglexit speculationes, qui in arcanis naturæ pervestigandis omne tempus consumunt. Uti vero Socrates non uni se mancipaverat methodo, sed quovis tempore, & quovis loco de hominum moribus, quos emendare cupiebat, olim disseruerat; sic & Aristippus eandem methodum retinuit, & ut res postulare videbatur, vel chriis, vt vocantur a veteribus, vel brevioribus sententiis doctrinam suam palam proposuit. Cumque hominum naturam valde infirmam, compluribus morbis, quorum radices evellere difficile est, laborare animadverteret, prudentia in iis depellendis usus est, & aliquid naturæ dandum existimavit, quæ etiamsi prorsus expelli & mutari nequit, aliquo tamen modo emendari, & melioribus rebus

imbui poteſt. Inprimis Sapientem ſuum in utraque fortuna unum ac eundem vultum ſervare Ariſtippus docuit, neque virtuti vim inferri credidit, quando ad aliorum mores Philoſophus ſe interdum accommodat, & exemplo non minus, quam præceptis prodeſſe aliis cupit. Quæ omnia in ipſo libro partim ex Ariſtippi dictis, partim ex aliis ſcriptoribus a Cl. Autore luculentius exponuntur, qui quod in hiſtoria veterum Philoſophorum egregie verſatus ſit, & præterea ingenio & doctrina multum polleat, hoc labore eruditis admodum utili, ſatis & abunde declaravit. Quod ſi igitur alii ejus exemplum, ut ſimili modo vitam, mores & placita antiqui cujusdam Philoſophi deſcribant, ſequantur, ſine dubio multum lucis ad Philoſophorum veterum hiſtoriam redundabit, inprimis, quando ſepoſito partium ſtudio, ſolam ubique veritatem ſibi ſequendam exiſtimabunt.

LETTRES ANECDOTES ET MEMOIRES HIſtoriques &c.

hoc eſt,

EPISTOLÆ INEDITÆ ET COMMENTARII HIſtorici VISCONTII, Legati Papæ Pii IV in Concilio Tridentino; Italico & Gallico ſermone nunc editi ab AYMONIO, Prælato quodam, Theologo & ICto in Aula Romana. Partes duæ.

Amſtelodami, apud Wetſtenios fratres, 1719, 12 maj. Alph. 1 plag. 8½.

NOn mediocriter vulgo dolemus, tot hiſtorica monumenta Polybii, Livii, Taciti, Curtii, aliorumque periiſſe, ut ea recuperandi nulla ſpes ſuperſit. At æquo animo, ſi ſapimus, feremus eorum, quæ diximus, monumentorum jacturam, poſtquam e latebris ſuis protracta vidimus tot eximia longeque prioribus utiliora ſcripta recentiorum hiſtoricorum, partim civilem, partim eccleſiaſticam hiſtoriam perſecutorum. Solius Hiſtoriæ Concilii Tridentini Sarpianæ editio non ſolum minuere, ſed prorſus excutere noſtris ex animis poſſit Romanorum

rum Græcorumque, quæ perierunt, librorum hiſtoricorum deſiderium, quod viros doctos tantopere excruciat, niſi vetuſtatis amor noſtra corrumperet judicia, &, quo minus bona noſtra agnoſcamus, impediret. Sarpiani nominis gloriam feliciter æmulatur *Aymonius*, vir pluribus jam monumentis auro contra caris in publicam lucem emiſſis clariſſimus. Ipſe in dedicatione fatetur, decimum quartum hoc opus eſſe, quod, ex quo in Hollandia vixit, ediderit. Ac meminimus, nos in his Actis recenſuiſſe A. 1709 p. 497 edita ab ipſo *Monumenta religionis Græcorum authentica*; & Suppl. T. V p. 375 editum ab eodem *Corpus omnium ſynodorum nationalium a Reformatis in Gallia habitarum.* Quod ad præſens Opus attinet, exhibentur hic Commentarii hiſtorici, ad Cardinalem Borromæum, (qui ob officia Sedi Papali præſtita 1610 Sanctorum in ordinem adſcriptus fuit) Pii IV Papæ Nepotem, inde a die primo Februarii uſque ad ſextum Novembris anni 1563 Tridento miſſi a *Carolo Viſcontio*, Epiſcopo Vintimilienſi, ſecretiſſimo tum aulæ Romanæ in Concilio Tridentino miniſtro, adeoque omnium illius Concilii arcanorum conſcio. Jungi igitur hoc Viſcontianum Opus meretur tum *Literariis monumentis Aulæ Gallicæ, Concilium Tridentinum ſpectantibus*, quorum tertia editio A. 1654 Lutetiæ in lucem prodiit, tum *Epiſtolis Franciſci de Vargas aliorumque* de hoc Concilio ſcriptis, & a Vaſſorio A. 1699 editis, eodemque anno in his Actis p. 261 recenſitis. Ceterum *Viſcontianarum Epiſtolarum*, quæ manu deſcriptæ etiam in Regis Galliæ Bibliotheca exſtant, iam fecit mentionem *Amelotus de la Houſſaye* in præfatione ſuæ verſionis Gallicæ *Hiſtoriæ Pauli Sarpii*, teſtatus, ex his *Viſcontii* Epiſtolis liquere, Sarpium non modo veriſſima memoriæ prodidiſſe, verum etiam nonnulla, quæ aulæ Romanæ minus honorifica ſunt, omiſiſſe. Ex quo *Aymonius* concludit, aliisque inſuper argumentis probat, Sarpium in manibus quidem has habuiſſe epiſtolas, at non integras. Certe conſpirant omnia, quæ hic leguntur, tam amice cum Sarpii narrationibus, ut ſæpe vix ovum ovo tam ſimile ſit. Hujus rei ut unum proferamus exemplum, en Italicam relationem *Viſcontii* P. II p. 130: *Non reſtaro di dirle pero, ch' alcuni*

Prelati Franceſi han detto c' hanno dell' altre Proteſte contra la Perſona di Sua Santita, con accennare particolarmente, che, in una ſi fà menzione di quella Poliza, la quale già ſi diſſe ch' il Cardinale Caraffa hebbe del Signora Duca di Fiorenza, con promiſſione di certa ſomma di denari, e ch' egli mandò poi al Rè Catolico, pretendendo eſſi che foſſe fatta del conſenſo di ſua Beatitudine, avanti la ſua aſſumzione, volendo pero inferire, che non ſia ſtata eletta legitimamente, con notarla di Simonia. Jam audiamus eadem iisdem prope verbis narrantem Sarpium *lib. IIX* p. 816 edit. Francof. A. 1621: *Prælati*, inquit, *& alii Galli dicebant, ſeorſim apud omnes, Oratores* (Gallos) *proteſtationes habere contra perſonam Pontificis, qui ſe pro Papa gerebat, cum legitimus non eſſet, electione ſcilicet invalida & nulla propter vitium Simoniæ: innuentes eam ſyngraphan, quæ Cardinali Caraſæ data a Duce Florentiæ cum promiſſione certæ pecuniæ, quam Cardinalis ille poſtea ad Regem Catholicum miſit, aſſerens, confici non potuiſſe, niſi de conſenſu Pontificis, antequam ad Papatum aſſumeretur.* Ne vero dubitationi locus relinquatur de harum epiſtolarum αὐθεντία, refert Cl. Editor, avtographum adhuc exſtare in bibliotheca Vaticana, indeque eas A. 1693 deſcribi curaſſe Cardinalem Mediceum, ſibique deſcriptum illud exemplar dono dediſſe. Ceterum diſcent ex hoc Opere Proteſtantes, omnia in hoc Concilio pependiſſe a nutu & arbitrio aulæ Romanæ, eamque ſpecie Concilii toti orbi Catholico callidiſſime illuſiſſe: diſcent, non fuiſſe Papæ propoſitum, ut examinaretur doctrina Proteſtantium, invectique in Eccleſiam errores & abuſus tollerentur, ſed ut ſtabilita theologia Pontificia monarchiaque Papæ, Proteſtantes opprimerentur: diſcent, Principum ac theologorum Catholicorum de ſuſcipienda Eccleſiæ reformatione & minuenda Pontificis poteſtate conſilia & labores factos fuiſſe irritos per artes Papæ & aſſeclarum ejus: diſcent denique, *Viſcontium* fuiſſe hominem callidiſſimum, qui multis uſus ſit proditoribus, arcana dominorum ſuorum conſilia ipſum edocentibus. Poſſent hæc ſufficere *Actorum* horum lectoribus: nec tamen iis moleſtum videtur futurum, ſpecialiora nonnulla inde excerpta fugitivo luſtrare oculo. Sic P. I

p. 15

p.15 legimus, Imperatorem Rom. & Regem Galliæ ſummopere inſtitiſſe, ut Concilium concederet communionem euchariſticam ſub utraque ſpecie. Rurſus p. 137 memoriæ proditur, legatos Cæſareos, Prælatosque Hiſpaniæ complures, inter quos Archiepiſcopus Eliberitanus, deliberaſſe de uſu calicis in Eccleſiam revocando. P. 207 refertur, Ducem Bavariæ reductum voluiſſe uſum calicis in S. Cœna, idque ut fieret, ſerio inſtitiſſe. P. II p. 299 relatum legimus, tres Electores Germaniæ Eccleſiaſticos, item Archiepiſcopum Salisburgenſem & Ducem Bavariæ, una cum Imperatore conſtituiſſe Papam flagitare, ut *communionem ſub utraque*, pariterque *conjugium ſacerdotum* ſanciret. Conf. P.I p.163. P. I p.63 Viſcontius ſuppeditat Pontifici conſilium, quod ſequens & Principes abſterrere feliciter poſſit ab urgenda Reformatione Eccleſiæ, & ipſum Imperatorem coercere, quo minus aliquid poteſtatis ſibi arroget in hocce Concilium. Ibid. p.233 narrat, Epiſcopum Patavinum ſatyrica eademque ænigmatica vaticinia, ad imminuendam Concilii autoritatem, edere in publicum, e. g. *Ethnici non refrenabuntur, nec laudabuntur, qui audaćter ſuſcipiunt bonos conatus, ſed, qui timidi ſunt, appellabuntur ſapientes ab imitatoribus vulpium.* P. II p. 53 legimus, Cardinalem Lotharingum Tridenti præſentibus multis Epiſcopis dixiſſe: *Quod ita verum eſt, Concilium eſſe ſupra Papam, ſicuti eſt verum, quod verbum caro factum eſt. Quæ comparatio* (ita addit Viſcontius) *ſapit impietatem.* Idem narrat Sarpius lib. 8 p. 804. Viſcontius noſter porro p. 79 ſq. narrat, Romæ nuper edita fuiſſe Opera Cypriani curante Paulo Manutio, in eaque editione verba nonnulla fuiſſe immutata ad ſtabiliendum Primatum Pontificis Romani. De eadem re rurſus mentio fit p. 169, 189, 205 & 207.

RELATION DE DIVERS VOYAGES FAITS dans l' Afrique, Amerique &c. par le Sieur DRALSE DE GRAND PIERRE &c.

i. e.

Relatio variorum itinerum in Africa, America & India Occidentali confectorum, autore Domino DRALSEO.

Parisiis, apud Claud. Jombert, 1718, 12.

Plag. 15.

NOn adeo multa ad Physicam Politicamque constitutionem regionum, in quas itinera sua Autor instituit, spectantia in hac historia occurrunt, sed maximam partem facta singularium hominum & variæ in amore vices ab eodem afferuntur, ipsique illi eventus cum variis itineribus autoris ita colligantur, ut nisi in amplo satis catalogo viros omnis generis & dignitatum inter classiarios gestarum, quibuscum notitiam & familiaritatem in horum itinerum cursu sibi comparavit, tanquam testes aut vades sermonum suorum attulisset, credi posset, eum Romanenses amores alicujus ex amicis suis nova hac forma nobis dare voluisse. Primum vero iter *Rupefortio* in meridionalis Americæ urbem *Buenos Ayres* suscepit, de qua satis nota narrat. In altero itinere ex urbe *Brestia*, ab Anglis captus inque *Guineam* urbemque *Sestram*, & *promontorium Corsum* deductus, deinde *Martinicum* demissus est. Tertio itinere in Africam quoque suscepto *Palmæ* insulæ unius ex Canariis, & monstri alicujus humanæ figuræ fere omnia, magnitudinem canis cujusdam majoris habentis, cute vero pilosa nigraque, setis quasi equinis vestiti, gestibus etiam humanis utentis, voce vero articulata destituti descriptio habetur. Navis ipsa litora *Guineæ* legens, urbemque *Issiny* prætervecta in regnum *Benin* vel *Juda*, utrumque enim nomen gerit, cursum direxerat: adeoque Regni ejus solum fertile saxisq; omnibus carens, populus satis humanus mercaturæque cum vicinis nationibus exercendæ admodum deditus memoratur. Incolis cultus serpentis prægrandis, cui victoriam in prelio arduo debere se credunt, in religione polygamia in licitis existit. Angli illud & Galli, etsi aurum non habet, frequentant. Inde Autor ad insulam *Anni boni*, porro *S. Dominici* sive *Hispaniolæ* in America, indeque *Havanam Cubæ* venit; hancque adeo insulam tum universam, tum præcipue regionem ejus, quæ *Promontorio Gallico* adjacet, mire laudat. Inde solvit *Veram Crucem*, a qua urbe ob controversias inter Gallos advenas Hispanosque vectigalium præfectos, quorum injustitiam & odium in Gallos perstringit, ortas, *Mexicum* missus est. *Veram Crucem*, *Havanæ* elegantia ædificiorum cedere, nullisque

muris ſed ſola arce inſtructam narrat: *Mexicanæ* regionis ſummam amœnitatem, omnium rerum in ea ubertatem, aeris ſuaviſſimam temperiem, ingenium incolarum ad omnes artes aptum prædicat; Hiſpanorum vero ibidem degentium mores perditos, religionemque in ſuperſtitionem ambitioſam degenerantem taxat. Ipſam urbem *Mexicum* magnifice exſtructam, Cathedrali Eccleſia magnificentiſſima ornatam, pluribus canalibus ex adjacente lacu deductis ſecari memorat, aulam Proregis ſplendidam, ita ut Dramata etiam Muſica, quæ *Operas* vocant, exhibere ſoleat, in quibus actores Itali, cantatrices vero ex fœminis Indicis exiſtant. Juncta eſt in fine relatio alicujus Miſſionarii, cui ſi credimus, inter infinitum fere numerum inſularum, quæ exiſtunt in freto inter *Nicobarem* & *Malaccam*, eſt aliqua, in quam nuper admodum homines naufragio ejecti conceſſerunt, inque iis Gentiles & Chriſtiani, hi tamen publico cultu & ſacerdotibus deſtituti. Qui tamen omnes pacifice inter ſe colant, omnia communia habeant, vitamque adeo Paradiſiacam agant, contra peregrinos tamen & hoſtili animo acceſſuros telis & vallo circa univerſam inſulam ducto muniti.

NOVA METHODUS UNIVERSALIS CURVAS omnes cujuscunque Ordinis mechanice deſcribendi ſola datorum Angulorum & Rectarum ope. Per COLINUM MACLAURIN in Coll. novo Abredonenſi Matheſeos Profeſſorem. Excerpta e Transact. Angl. A. 1718 N. 359 p. 339 ſeq.

INter innumera ſublimiaque Magni *Newtoni* inventa, quibus Geometria ampliſſime ditata in immenſam excrevit luculentiſſimæ cognitionis molem, Conſtructionem exhibuit Curvarum Mechanicam, poſt Enumerationem Linearum Tertii Ordinis, ad finem *Opticæ* editam, arduo ſummi Viri ingenio dignam; qua ſimpliciorem & ſimul adeo magis univerſalem aliam exhibuit nemo. Methodum vero ſuam ad Curvas Tertii Ordinis puncto duplice carentes, aut eas altioris Ordinis puncto multiplici deſtitutas, non extendit; earumque deſcriptionem Problematibus Geometriæ difficilioribus annumerandam pronuntiat. Atque hinc in ſpem venio, Methodum ſequentem, qua Curvæ Geometricæ cujuscunque Ordinis, licet puncto duplice

plici aut multiplici quovis destitutæ, construuntur, non fore Geometris ingratam.

TAB. V Fig. 1. I. Lineæ primi Ordinis ipsæ sunt Rectæ ; quæ in uno solo puncto sibi mutuo occurrere possunt. Lineæ secundi Ordinis sunt Sectiones Conicæ, quæ in pluribus punctis quam duobus a recta quavis secari non possunt. Eæ vero omnes secundum Lemma 21 Lib. I *Princip.* D. *Newtoni* sic construi possunt. Circa data duo puncta C & S moveantur Anguli dati M C R, L S N; ita ut Crurum C M, S L concursus semper ducatur per rectam indefinitam positione datam A E ; tunc crurum aliorum C R & S N concursus in P describet Lineam secundi Ordinis seu Sectionem Conicam.

Fig. 2. II. Moveatur ut prius Angulus M C R (*vid. Fig. 2.*) circa datum punctum C; Angulus vero datus L N Q semper percurrat Angulari suo puncto N rectam datam A E, ita ut crus N Q semper transeat per datum punctum S. (1.) Si concursus crurum C R & S N, punctum Q ducatur per rectam infinitam A B, concursus crurum C M & N L describet Curvam *lineam* Tertii Ordinis punctum duplex habentem in C. (2.) Reliquis manentibus, si crurum C M & N L concursus (*vid. Fig. 3.*) ducatur per rectam indefinitam A B; concursus crurum C R & S N in P describet Curvam Tertii Ordinis punctum duplex habentem in S.

Fig. 3.

Exemplum Casus 1. Sint anguli M C R. L N S recti, (*vid. Fig. 4.*) & A E, D B, C S parallelæ; sint quoque S A & S D normales respective in rectas A E & D B ; sitque S D = 2 S A. Hisce positis, si S D sit minor recta C S, Curva secundum regulam Casus primi descripta, erit Parabola Nodata cum Ovali, Speciei 68*va* Curvarum D. *Newtoni* : Quod si S D = C S, Ovalis evanescit & nodus evadit Cuspis, atque Curva descripta erit Parabola *Neiliana* seu semicubica ; Si vero sit S D major quam C S, erit Curva Parabola punctata Campaniformis Speciei 69*na*.

Fig. 4.

Fig. 5. III. Moveantur Anguli dati R M T, K N L, ita ut puncta M & N percurrant rectas indefinitas B M, D N respective ; & crura R M, K N semper transeant per data puncta C & S. Si

primo

TAB. V. ad A. 1719. M. Oct. p. 464.

Fig. I.

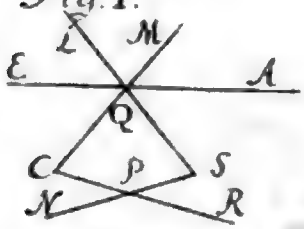

Fig. II.

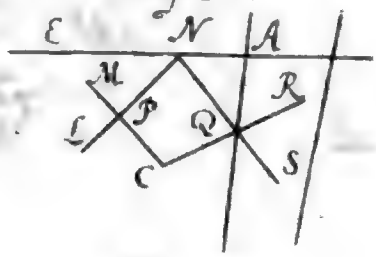

Fig. III.

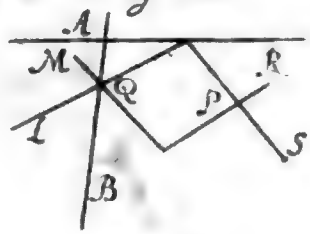

Fig. IV.

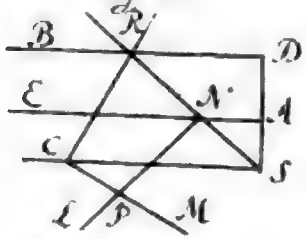

Fig. V.

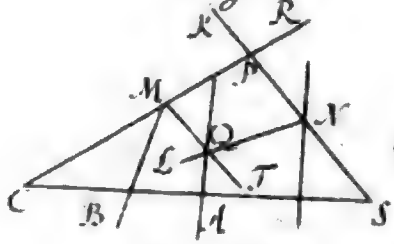

Fig. VI.

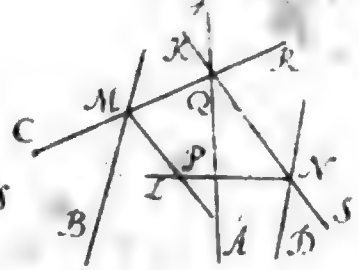

Fig. VII

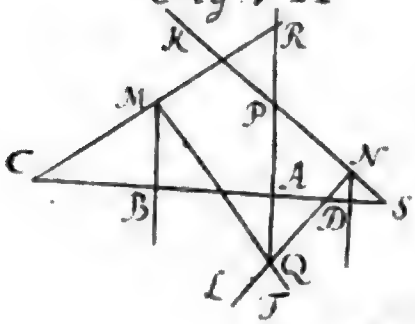

Fig. VIII.

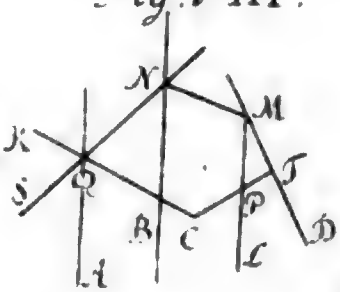

Fig. IX

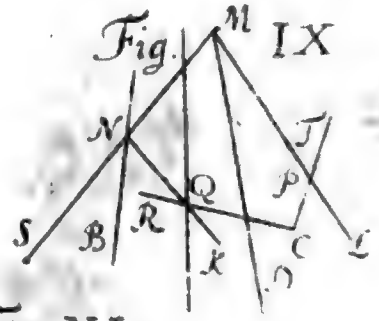

Fig. X.

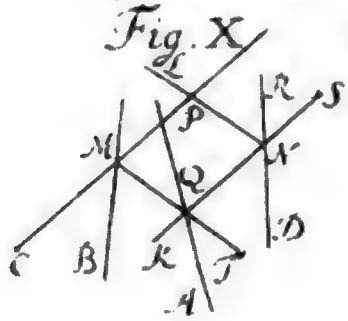

Fig. XI.

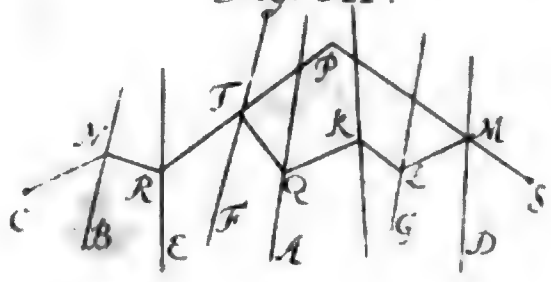

primo Crurum M T & N L concurſus Q ducatur per rectam indefinitam A Q; tunc concurſus crurum M R & N R in P deſcribet lineam Quarti Ordinis puncta duo duplicia habentem, alterum in C alterum vero in S. Sed *ſecundo* ſi crurum M R & N K (*vide Fig. 6.*) concurſus ducatur per rectam indefinitam A Q; tunc concurſus crurum M T & N L deſcribet Lineam Quarti Ordinis puncto duplici carentem. TAB. V. Fig. 6.

IV. Quod ſi in primo caſu hujus Conſtructionis (*vide Fig. 5.*) rectæ C M R, S N K, una coincidant cum C S; tunc puncta C & S evadunt ſimplicia & Curva erit Tertii Ordinis abſque puncto duplice. Exemplum. Sint rectæ B M, A Q, D N, ſibi mutuo parallelæ atque omnes perpendiculares in C S. Sint quoque Anguli R M T, K N L recti, & ſi ſecundum regulam primi Caſus deſcribatur Curva, crura C M R, S N K una coincident cum C S; & hac conſtructione deſcribi poſſunt Curvæ D. *Newtoni* 10, 11, 20, 21, 40, ſecundum varias poſitiones punctorum C & S reſpectu trium rectarum B M, A Q, D N; Omnes vero hæ Species puncto duplici carent. Fig. 5. Fig. 7.

V. Lineæ vero Quarti Ordinis quæ punctum triplex habent ſic conſtrui poſſunt. Sint tres rectæ A Q, B N, D M poſitione datæ; ſint etiam Anguli Q C T, S N M & N M L dati & invariabiles: percurrant puncta N & M rectas B N & D M, ita ut crus N Q ſemper tranſeat per datum punctum S: Revolvatur Q C T circa C, ita ut concurſus crurum C K, S N percurrat tertiam rectam A Q; tunc concurſus crurum C T, M L deſcribet Lineam Quarti Ordinis punctum triplex habentem in C. Fig. 8.

VI. Oſtendi quo pacto Lineæ Quarti Ordinis deſcribi poſſint, quæ punctum triplex habent aut duo duplicia; aliæ, quæ unicum habent punctum duplex, ſic commode deſcribuntur. Sint tres rectæ ut prius poſitione datæ, A Q, B N, D M, dentur etiam Anguli S N K, S M L, R C T; ſint puncta N, M & S ſemper in eadem recta linea; moveantur puncta N & M ut prius per rectas B N, D M; Si concurſus crurum C R, N K ducatur per rectam indefinitam A Q, tunc concurſus crurum C T, M L deſcribet Lineam Quarti Ordinis habentem punctum duplex unicum in C. Hæ vero duæ ultimæ Propoſitiones novas Fig. 9.

Tab. V. fig. 1.

Fig. 2.

Fig. 3.

Fig. 4.

Fig. 5.

Fig. 6.

Fig. 7.

Fig. 8.

Fig. 9.

Fig. 10.

Fig. 11.

Fig. 12.

Fig. 13.

Fig. 14.

Fig. 15.

Fig. 16.

Fig. 17.

Fig. 18.

Fig. 19.

Fig. 20.

Fig.

minus universales huc pertinentes investigavi : eas vero cum harum demonstrationibus, utpote prolixis, imprætentiarum omitto ; easdem postea publici juris factum us, si luce non videantur hæc Geometris indigna.

JO. JACOBI MOSERI VITÆ PROFESSORUM TUbingensium, Ordinis Theologici, Decas prima, cum Præfatione CHRISTOPHORI MATTHÆI PFAFFII, Theol. D. & Prof. P.

Tubingæ, literis Hiobi Franckii, 1718, 4.

Plag. 9.

CUm apud animum constituerit Clar. Autor, septendecim tantum annorum juvenis, quorundam Virorum, qui Academiam Tubingensem meritis, doctrina famaque illustrarunt, vitas & fata literis tradere, specimen hoc præmittendum duxit, quo decem Theologorum, qui auspicatissima renovatæ per Lutherum fidei initia vivendo præcesserunt, breviter complexus est. Primus eorum est *Jo. a Lapide*, natione Germanus, qui literas sacras Parisiis edoctus easdem ibi primum tradidit, p. 191
ubi Jo. Reuchlinum habuit auditorem, postea Tubingam A. 20.
1488 evocatus ad supremum Theologi munus, Academiæ ab Eberhardo Barbato Comite tunc, paullo post Duce primo Würtembergiæ, ibi conditæ sui nominis celebritate famam conciliavit. Successu temporis Basileam abiit ad Canonicatum & spartam Prædicatoris insignis Ecclesiæ Basileensis obeundam, sed neque heic diu multum commoratus, publicis sese abdicavit muneribus & Carthusianorum socius factus, vitam reliquam in otio & a seculi turbis remotus transegit. Scripta reliquit varia, quæ vero omnia, ad seculi istius indolem confecta, scholasticæ Theologiæ & Philosophiæ ubique produnt ruditatem. Majorem isto nominis dignitatem consecutus est *Gabriel Biel*, cujus patria, parentes, annus diesque natalis & reliqua, admodum sunt obscura, id tamen memoriæ proditum est, Academiæ Tubingensis Conditorem in negotio hoc istius consiliis frequenter fuisse usum, eumque A. 1478 secum Romam duxisse, quo itinere confecto Theologiam & 21.

Philoſophiam Tubingæ docuit, donec ſub ultimum vitæ ſuæ
f. 27. ſpatium ſeſe conferens in Caputiatorum ordinem A. 1485 de-
ceſſit. Laudantur inprimis in hoc præcipuo ſui ſeculi ſchola-
ſtico doctore purioris doctrinæ veſtigia, ex quibus cognoſcere
29. licet, ipſum ultra ſortis ſuæ homines in literis ſacris verſatum
fuiſſe. Quæ quidem in nupero ſcripto *de Gabriele Biel celeber-
rimo Papiſta Anti-Papiſta* luculentius ſunt excuſſa. Neque ali-
ter ea multis ſenſit, qui tertio heic loco ſiſtitur, *Conradus Su-
35. mmenhardt*, vir morum integritate vitæque ſanctimonia, in pri-
mis vero modeſtia conſpicuus, qui tanti fuit habitus, ut ple-
rumque Monarcha & Phœnix Theologorum fuerit vocatus.
Admodum enim exoſus eſt vitam & doctrinam iſtius barbaræ
38. tempeſtatis & incultæ, uti teſtis eſt Jo. Staupitius ipſius olim
Tubingæ auditor, qui ſæpe in memoriam revocare ſolitus eſt
verba, quæ ille non ſine affectu protulit: *Quis me miſerum tan-
39. dem liberabit ab iſta rixoſa theologia?* Ebreæ linguæ non fuit
ignarus, eamque præcipue ob cauſam Eberhardum Ducem
laudavit, quod diligenter volutaverit Scripturas ſacras atque
univerſalem Eccleſiæ Reformationem toto optaverit animo,
qua de re hic plura afferuntur. Succedunt quarto loco *Petrus
Jacobi* Arelunenſis, quinto *Wendelinus Steinbach*, ſexto *Jacobus
Lamppius*, parum quidem celebres, niſi quod hic in lite quæ
Reuchlino cum Moguntinis interceſſit, ſententiam illius maſcu-
47. le tuendam ſuſcepit. Celebrior *Martinus Plantſch*, qui exor-
tam Ducem Wurtenbergicum inter civesque diſcordiam feli-
citer conſopivit, poſtea in Conſtantienſi Synodo cum Zwin-
glio diſputavit, Pontificiorum doctrinas defenſurus, & tandem
una cum *Georgio Hartſeſſero* JCto largiorem quandam ad alen-
dos 18 ſtudiorum cultores deſtinavit ſtipem, quam liberalita-
57. tem imitati ſunt poſtea alii, ita ut numeroſior poſtea ſtudioſo-
rum copia ibi potuerit ſuſtentari. Habet iſtud Stipendium, ut
vocant, Bibliothecam numero quidem librorum exiguam, ſed
quæ inter alios libros ſervat exemplum Latinum Aureæ Bullæ
Norimbergæ apud Antonium Koburgerum A. 1477 impreſ-
ſum, ob varias, quibus a reliquis in multis haud levis momenti
rebus diſcrepat, lectiones notabile, jus editionis inter Juris

publici

publici Doctores rara aut nulla unquam facta fuit mentio. Delitescunt ibidem Augustinus in Symbolum Apostolicum, idem de contemtu mundi ad clerum; Pauli Germani de Middelburgo Correctio Calendarii pro Festo & Termino Paschali; de Potestate Dæmonum, arte magica, superstitionibus, & illusionibus eorundem, de cognitione & expulsione Dæmonum; de apparitionibus animarum separatarum a corporibus A. 1454 auctoritate S. Dn. Nicolao Papa V; Guidonis de Calpurnia historia Trojana abbreviata; Basileensis Concilii Decretum contra Minoritas & alios mendicantes, quæ omnia typis nondum sunt excusa. Octavo loco *Paulus Scriptoris* producitur, Mathematicus & Philosophus excellentissimus, qui Scotum summa cum laude aggressus fuit, nec non in doctrinis de Sacramentis, indulgentiis, votis aliisque dissensit a reliquis ætatis suæ Theologis, qua ipsa dissensione factum est, ut Academiæ Tubingensis Theologi de inquisitore hæreticæ pravitatis contra ipsum arcessendo deliberarint, effecerintque tandem, ut accusatus apud Provincialem ab officio moveretur. Ceterum Græcam calluit linguam, quam e Reuchlini libris addidicerat, ut epistolas Græco sermone, licet mediocri, scribere potuerit. Tandem in itinere quodam monachorum fraudibus, uti ajunt, obiit. *Petrus Brunus*, quo adhuc vivente, tenebris Scholasticæ Theologiæ & Philosophiæ fugatis, purior doctrinæ Christi lux Academiæ Tubingensi affulgere A. 1536 cœpit, doctrinam illam ore professus est licet animo inveteratis adhæserit superstitionibus. Vivendo annos fere 90, firma semper valetudine usus, transegit. Postremo sistitur *Balthasar Reyfelin*, homo maleferiatus pessimæque fidei, qui ne officio cedere juberetur, assentiri se repurgatæ per Lutherum doctrinæ simulavit, at qua mente animoque, paullo post demonstravit. Emisso enim in lucem Interimistica Religionis Systemate, inque Ducatum Wurtembergicum Hispanorum armis introducto, ceteris veritatis Evangelicæ Confessoribus loco cedentibus, ipse non modo, ut largiori Cæsaris frueretur gratia, Missam admisit denuo audivitque frequenter, & Religionem Pontificiorum abjecta abnegataque doctrina Evangelii aperte docuit, sed & purioris fidei tena-

p. 59.

61.

65.

ces, quibuscunque modis potuit, præcipue Jacobum Andreæ, cordatum Theologum, acerrime est persecutus.

NUMUS BRACTEATUS HENRICO II SECULI XIII Comiti Blanckenburgico ante Hartonem vindicatus a JO. ANDR. SCHMIDIO, D. P. P. Ord. Theol. in Acad. Julia Seniore & Abbate Mariævallensi.

Helmstadii, typis Herm. Dan. Hammii, 1718, 4. Plag. 4.

EDidit S. Rev. Autor A. 1695 Jenæ *Numos bracteatos Numburgo-Cizenses Pegavienses que.* Similem nunc suscepit laborem circa numum *Henrici*, Comitis Blanckenburgensis, bracteatum, rarissimum illum profecto & ne instructissimorum quidem numophylaciorum custodibus cognitum. Repræsentat is Comitem equo insidentem, habitu equestri pio more illius ævi ornatum, manu dextra gerentem vexillum, sinistra scutum triangulare, in capite galeam acuminatam. A tergo apparet arx cum turri, & ante ipsum Comitem tres stellæ, addita inscriptione: COMES HENRICUS DE BLANCENBE. Jampridem S. Rev. Autor numum hunc exposuit judicio *Jo. Christoph. Olearii* & *Christiani Schlegelii*, virorum clarissimorum, quorum uterque heri sui in gratiam eum asseruit Comiti cuipiam Schwarzburgico, castrum idemque oppidum *Blankenburg* in Thuringia possidenti. Ac *Schlegelius* quidem singulari Epistola A. 1701 edita contendit, cusum fuisse istum numum ab Henrico X Comite Schwarzburgico & Blanckenburgensis lineæ Autori, qui circa A. 1287 vixit. Verum summe Rev. Abbas noster hic pugnat, sisti in hoc numo Comitem Blanckenburgi, oppidi Saxoniæ inferioris, ante Hercyniam sylvam siti, quod exstincta seculo XVI Comitum familia nunc paret Augustissimi Imperatoris socero, LUDOVICO RUDOLPHO, Duci Brunsuicensium & Luneburgensium. Primo igitur probat, olim Blanckenburgi fuisse monetandi jus a Comitibus exercitum. Deinde rationes affert, demonstraturas, Henricum II Comitem, qui intra annos 1257 & 1295 vixit,

xit, hujus numi autorem esse: & hac occasione historiam ac genealogiam Comitum Blanckenburgicorum (quam & Cl. Lenkfeldium persecutum esse meminimus singulari libro, in his Actis A. 1709 p. 137 recensito,) eruditissime illustrat.

Des Catholischen Passagiers ꝛc.

i. e.

POLITICO - CATHOLICI PEREGRINATORIS Tomus II & III, Autore JOH. JOSEPHO POKH, Aurato Sacr. milit. Equite, Com. Pal. Pontif. & Cæsar. J. U. & Phil. D. & Supremæ Curiæ Bavar. Advocato.

Augustæ Vindel. apud Casp. Brechenmacherum, T. II 1718, T. III 1719 in 8. Alph. 6.

INstitutam telam pertexere suscipit solertissimus Autor operis, anni superioris Mense Augusto a nobis memorati, Peregrinatoremque suum Catholicum per reliqua Europæ regna circumducit, politicam imprimis eorum constitutionem & historiam ejusdem oculis mentique exponens, modeste tamen de iis, qui aliena sacra sequuntur, loquens & sentiens. Methodum quidem observat eandem, quam dicto loco exposuimus, fusiori vero hisce tomis tractatione utitur quam primo, quod ex numero provinciarum & magnitudine voluminum comparatis cum priore tomo eluceseit, & inde provenit, quod urbium præcipuarum regiarumque, gazarum item principalium curiosa & memorabilia prolixius recenset, de cultu religioso populorum exterorum, v. g. Russorum, distinctius agit, imprimis vero historiam illorum regnorum ab initiis plane ad nostra tempora persequitur, de rebus etiam quæ proximis bellis acta sunt accurate tractans, ita ut v. g. belli inter Russos & Suecos gesti non solum vices & actiones, sed & fundationem urbis Petroburgi in Ingermanlandia ejusque descriptionem exactam exhibeat. Agit autem speciatim Tomo II de regno Hispaniæ, Lusitaniæ, Galliæ, Magnæ Britanniæ, Daniæ, Sueciæ, Hungariæ. Tomo III de Poloniæ, Neapoleos, Siciliæ, Sardiniæ, Prussiæ, Moscoviæ sive Russiæ regnis,

gnis, de magno Ducatu Florentino, de Ducatu Lotharingiæ, Parmæ & Placentiæ, Mutinæ, Mantuæ, Mediolani, Mirandulæ, Monœci, Curlandiæ, Wallachiæ & Moldaviæ, de ordine equitum S. Johannis seu Melitensium eorumque ditionibus & legibus; & reliquos tomos usque ad finem operis proxime sperare nos jubet.

LIBRI NOVI.

Memorie Istoriche di quanto è accaduto in Sicilia dal tempo de suoi primieri Abitatori sino alla Coronazione del Rè Vittorio Amadeo, raccolte da Gio. Battista Caruso *de Baroni di Xiureni. In Palermo 1716, fol.*

Delle antiche Siracuse Volume I, che contiene i due Libri della Siracusa illustrata da D. Giacomo Bonanni, *e Colonna, Duca di Montalbano. In Palermo 1717, fol.*

Delle antiche Siracuse Volume II, che contiene gli Scrittori anteriori al Bonanni, cioè le Dichiarazioni della Pianta dell antiche Siracuse e d' alcune scelte Medaglie di esse descritte da D. Vincenzo Mirabella: *il Capitolo XII del primo Libro della Sicilia di* Fil. Cluverio; *quel che ne scrisse* C. Mario Arezzo *Patrizio della città di Siracusa, il Capitolo I del IV Libro della I Deca di* F. Tomaso Fazello; *le Tavole di* Giorgio Gualtero, *con l' aggiunta di altre Medaglie ritrovate. In Palermo 1717, fol.*

Istoria Fiorentina di Ricordano Malespini, *coll' aggiunta di* Giachetto Malespini, *e la Chronica di* Giovanni Morelli. *In Firenze 1718, 4.*

Annali overo Notizie Istoriche della città di Arezzo in Toscana dal suo Principio sino al presente Anno 1717, dall' Abate Pietro Farulli, *In Foligno 4.*

La Nobilta Borromea esposta &c. In Milano 1718, 4.

Franc. Antonii de Simeonibus *de Romani Pontificis judiciaria Potestate Tomus primus. Romæ 1717, 4.*

Petri Antonii Corsignani *de Aniene ac Viæ Valeriæ Pontibus Synoptica Enarratio, cui Sambuci Opp. monumenta, nec non proximorum locorum Inscriptiones quædam accessere. Rom. 1718, 4.*

):(o):(

ACTA ERUDITORUM,

publicata Lipſiæ

Calendis Novembris, Anno M DCC XIX.

HISTOIRE DU CONSEIL DU RÔY PAR rapport a ſa Jurisdiction.

h. e.

RENATI GUILLARDI, IN REGIO CONSILIO Advocati, Hiſtoria Conſilii Regii intuitu ſuæ Jurisdictionis, accedit Collectio rerum in illo Tribunali judicatarum.

Pariſiis, apud Ant. Urban. Couſtelier, 1718, 4. Alph. 4 pl. 16.

SUnt in ipſis Galliis, qui ſibi perperam perſuaſerunt, non aliam competere Conſilio Regio, ſummo Regni Tribunali, cognitionem, quam de litibus, quæ inter ipſa judicia majora ob cauſas, de quibus diſceptatio quo pertineat, dubium eſt, oriuntur, & de illis actionibus, quæ a reliquis Curiis ſummis ex capite conſanguinitatis & affinitatis inter partem & ipſos Judices intercedente ad illud ſuperius evocantur; quod cum animadverteret Renatus Guillardus, conſultiſſimus illius Advocatus, nec ſcriptorem alium offenderet, qui de ſupremi illius Tribunalis jurisdictione quicquam notatu dignum memoriæ prodidiſſet, conſilium ſcribendæ Hiſtoriæ cepit, eandemque, quam XIII Franciæ Parliamentis, quæ rectius ſupremas Curias appellares, Roche-Flavinius, Curiæ Monetali Conſtantius, Cancellariis Teſſeravius, Judicio Mercatorio (*Hiſtoire des Juges-Conſuls*) Tubauius, Jurisdictioni, qua elegantia & tranquillitas urbis aſſeritur, (*de la Police*) de la Marrius, Conſilio Regio ipſe operam navavit. Ea fini, puta, ut unicuique de ſupremi

[illegible] Tiberii Cæsaris Augusti regni decimi octavi anno, [illegible]
[illegible] Pontio Pilato Judæam regente, [illegible] Herode Galilæam
[illegible] Philippo Ituræam, [illegible] Lysania Abilenen, [illegible] Annæ
[illegible] Caiphæ pontificatibus, [illegible] Joannes Zachariæ filius in
deserto [illegible] Baptista, & circa omnem regionem Jordanis
[illegible] baptismum pœnitentiæ ad remissionem peccatorum.

Ver. 4. Sicut scriptum est in libro sermonum Isaiæ prophetæ, dicentis: Vox clamantis in deserto: Parate viam Domini, rectas facite semitas ejus.

Ver. 5. Omnis vallis implebitur, & omnis mons & collis humiliabitur, & erunt prava in directa, & aspera in vias planas.

Ver. 6. Et videbit omnis caro salutare Dei.

Ver. 7. Dicebat ergo turbis, quæ egrediebatur ut baptizaretur ab eo: Genimina viperarum, quis ostendit vobis fugere a ventura ira?

Ver. 8. Facite ergo fructus dignos pœnitentiæ, & ne velitis dicere intra vos: Patrem habemus Abraham. Dico enim vobis, quoniam potens est Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ.

Ver. 9. Jam enim securis ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor, quæ non facit fructum bonum, excidetur, & in ignem mittetur.

Ver. 10. Et interrogabant eum turbæ, dicentes: Quid ergo faciemus?

Ver. 11. Respondens autem dicebat illis: Qui habet duas tunicas, det non habenti: & qui habet escas, similiter faciat.

Ver. 12. Venerunt autem & publicani ut baptizarentur, & dixerunt ad illum: Magister, quid faciemus?

Ver. 13. At ille dixit ad eos: Nihil amplius quam quod constitutum est vobis, faciatis.

Ver. 14. Interrogabant autem eum & milites, dicentes: Quid faciemus & nos? Et ait illis: Neminem concutiatis, neque calumniam faciatis, & contenti estote stipendiis vestris.

evaneſcere, aut a Regia Majeſtate divelli non poterat, dignitati atque autoritati nihil eſt derogatum Succeſſere in partem oneris ferendi nova illa Tribunalia : parti Regiorum Conſiliariorum junctis aliis perſonis ampliſſimis ea autoritas a Conſilio Regio data eſt, ut de cauſis arduis judicarent, quæ quo minus ab ipſo Conſilio Regio veteri more judicarentur, alterius generis negotiorum graviſſimorum moles vetabat : atque inde facile patet, omni tempore Conſilio Regio ſuo jure & merito licere, cauſarum quarumcunque arbitrium ad ſe revocare, ubi, curis de regni totius ſalute non prægravantibus, ejus naturæ occupationibus vacare datur : niſi quis forte aſſerere non dubitet, Conſilium Regium Parliamentis, quorum omnis autoritas e Conſilii Regii poteſtate velut e fonte emanavit, ſubſidii & levamenti cauſa conſtitutis, eo ipſo autoritatem ſuam, ſibi propriam & eſſentialiter junctam perdidiſſe.

Jurisdictio adeo Regii Conſilii iisdem finibus regitur, quibus Regis ipſius imperium & autoritas; eſt autem hæc ab antiquiſſimis temporibus longe maxima ; neque ullus in univerſo regno reperitur magiſtratus, cujus poteſtas non hanc habeat legem adjectam : *donec Regi placuerit*. Regi pariter atque Regio Conſilio, perpetuo Regiæ autoritatis depoſitario, non alia ratio eſt, ob quam Magiſtratus ſuo munere fungi permittit, quam quod ita deceat, atque reipublicæ commodum ſit : ſi aliter Regi videtur, nihil vetat, cauſam quamcunque, neglectis Curiarum juribus, & judiciario ordine, ab eo in Conſilium ſuum revocari. Principia autem, ſecundum quæ in ſummo illo judicio jus dicitur, merito ſunt æquiſſima; ipſa nempe naturalis æquitas, anima legum, & quæ inde profluxerunt; ordinationes Regiæ & populorum conſuetudines. Neque tamen promiſcue omnes cauſæ in ſupremum iſtud Tribunal admittuntur : tributum hoc eſt partim curiarum ſupremarum autoritati, partim totius regni diſciplinæ judiciariæ : neque facile cauſam ibi agi videas, quam quæ eo ſpectat, ut ordo in juſtitiæ adminiſtratione ſemel ſtabilitus ſartus tectus conſervetur. Cognoſcit itaque Conſilium Regium de ſupremarum Curiarum concertationibus, quoties plures certan

p. 64.

72.

79.

Ecclesiæ Christianæ quotidianus. Aliquot annis ante Christum natum Ecclesiæ Christianæ Pastores, Presbyteri, Diaconi, Episcopi, Apostoli, Prophetæ, Evangelistæ, Doctores, Catechistæ, Exorcistæ, Lectores, Ostiarii, Cantores, Acolythi, Subdiaconi, Archidiaconi, Archipresbyteri, Archiepiscopi, Patriarchæ, Cardinales, Papa, Monachi, Abbates, Priores, Sacerdotes, Clerici, Canonici, Ordines, Sacramenta, Sacrificia, Missæ, Ritus, Cæremoniæ, Vestes, Templa, Altaria, Cruces, Imagines, Reliquiæ, Aquæ Lustrales, Candelabra, Thuribula, Lampades, Cereales, Organa, Campanæ, Cymbala, Sacra Vasa, Calices, Patenæ, Corporalia, Pallæ, Mappæ, Palmæ, Olivæ, Cineres, Cruces Stationales, Processiones, Litaniæ, Rogationes, Ecclesiæ Consecrationes, Dedicationes, Aquæ Benedictæ, Ignis Consecrationes, Baptismus, Chrisma, Confirmatio, Pœnitentia, Confessiones, Absolutiones, Pœnitentiæ, Pœnæ, Excommunicationes, Anathemata, Indulgentiæ, Jubilæi, Peregrinationes, Sanctorum Invocationes, Sanctorum Reliquiæ, Sanctorum Imagines, Sanctorum Festa, Sanctorum Dies, Sanctorum Nomina, Sanctorum Cognomina, Sanctorum Patrocinia, Sanctorum Miracula, Sanctorum Legendæ, Sanctorum Martyria, Sanctorum Sepulchra, Sanctorum Ossa, Sanctorum Cineres, Sanctorum Corpora, Sanctorum Capita, Sanctorum Manus, Sanctorum Pedes, Sanctorum Crura, Sanctorum Femora, Sanctorum Brachia, Sanctorum Scapulæ, Sanctorum Pectora, Sanctorum Ventres, Sanctorum Dorsa, Sanctorum Latera, Sanctorum Costæ, Sanctorum Viscera, Sanctorum Cor, Sanctorum Pulmones, Sanctorum Renes, Sanctorum Hepata, Sanctorum Lienes, Sanctorum Stomachi, Sanctorum Intestina, Sanctorum Vesicæ, Sanctorum Genitalia, Sanctorum Testiculi, Sanctorum Penes, Sanctorum Nates, Sanctorum Anus, Sanctorum Humeri, Sanctorum Cubiti, Sanctorum Manus, Sanctorum Digiti, Sanctorum Ungues, Sanctorum Cervices, Sanctorum Gutturis, Sanctorum Mentum, Sanctorum Maxillæ, Sanctorum Dentes, Sanctorum Labia, Sanctorum Nares, Sanctorum Oculi, Sanctorum Aures, Sanctorum Cerebra, Sanctorum Cranea, Sanctorum Capilli, Sanctorum Barbæ, Sanctorum Cutis, Sanctorum Sanguis

tis Conſiliariis ſuis & majoribus Redituum Regiorum officialibus (*Directeurs Controlleurs & Intendans des Finances*) de rebus eo pertinentibus conſilia capit oportuna, resque minoris momenti ſimul decidit, quod *parvam directionem* vocant, majoris momenti negotiis ſervatis alii conſilio ſingulis Martis diebus habendo, *magnæ*, ut ajunt, *directioni*, in qua etiam Libellorum ſupplicum Magiſtri (*Maitre des requeſtes*) admittuntur, denique eſt conſilium ad dirimenda privatorum diſſidia conſtitutum, (*Conſeil des Parties*) quod Regni Cancellarius, XXI Conſiliarii Status ordinarii, quos inter tres Eccleſiaſtici totidemque militaris ordinis, Generalis adverſis Ærarii rationibus Præfectus, Reditibus Regiis Præfecti (*Intendans des Finances*) qui nunc ſeptem numero ſunt, & XII Status Conſiliarii, qui per ſemeſtria ſpatia officium ſuum facere tenentur, conſtituunt. Hujus Conſilii eſt de illis omnibus cognoſcere, & ſententiis ſuis res dubias componere, quæ ſuperius a nobis ſunt adductæ, ubi de Conſilii Regii ampliſſima Jurisdictione diximus. Quanta ſit tantorum Virorum dignitas atque autoritas, nihil attinet, ut dicam: legat, qui penitius hæc noſſe cupit, quæ Conſultiſſimus Autor de Cancellario Regni, p. 95. primo Coronæ, Conſiliorum Regiorum & omnis jurisdictionis Gallicanæ Officiali, Curiarum omnium Præſide nato, & niſi ob graviſſimas cauſas Regi aliter placuerit, Magni ſigilli Cuſtode, de Conſiliariis ſtatus cum ordinariis tum ſemeſtribus, 107. de Libellorum ſupplicum Magiſtris, quorum Decanus honoribus & prærogativis Conſiliariorum Status ordinariorum gaudet, 115. de Status Secretariis ex ordinatione Regia anni 1688. quæ integra inſerta legitur, certe notatu digniſſima, de Ærarii Regii 125. denique Adminiſtris ordine tradit. Supereſt Conſilium Commerciorum cauſa Anno demum 1700 a Rege inſtitutum, in quo præter nonnullos Status Conſiliarios, ſupremum Politiæ Urbicæ Præfectum (*Lieutenant General de Police*) VI Libellorum ſupplicum Magiſtros eosdemque Commerciorum Præfectos (*Intendans du Commerce*) Syndicus Occitaniæ & XII Mercatores, duo Pariſienſes, Rothomagenſis, Burdegalenſis, Lugdunenſis, Maſſilienſis, Rupellenſis, Nannetenſis, San-Maclovienſis, 134. 137.

Insulensis, Bajonensis, Dunquercensis, decommerciorum incrementis hactenus consultarunt.

In tanto Tribunali mature desideratus est Advocatorum ordo honestissimus, qui gloriosæ vocis munimine confisi in arduis illis causis lapsa erigerent, & fatigata reparārent. Sed uti fieri assolet, cum arbitrio & optioni partium ista res relinqueretur, non potuit non insignis oriri rerum confusio, incredibili Patronorum regni Cancellario & reliquis judicibus ignotorum multitudine causas peragente, cui rei cum variæ medelæ, sed incassum, essent adhibitæ, tandem A. 1644 Ludovicus XIV prudentissimus Regum ducentos Consilii Regii Advocatos creari jussit, quos uti Regni officiales, Commensalesque Regis, & juris, quod *Committimus* appellatur, & quo coram Magistris libellorum supplicum cum aliis Regiæ domus officialibus forum singulare sortiuntur, aliarumque prærogativarum participes esse voluit, ita non alios, quam veteranos supremæ cujusdam Curiæ Advocatos, & ab Advocatorum Consilii Regii ordine examinatos probatosque Viros recipi in numerum præcepit. Hoc autem ipsum adeo displicuit reliquis Parliamenti Parisiensis Advocatis, ut varia inde dissidia orirentur, Consilii Advocati ab iis deterioris conditionis haberentur, & de ordine & prærogativa lis iisdem moveretur, donec Rex sponte sua ediceret, utrosque sive Advocati sui Consilii fuerint, sive Parliamenti, ex die, qua matriculæ suæ quisque insertus est, ordinem & locum habituros. Morem gessere voluntati Regis Consilii Advocati, quos tamen pulcra fovet spes, fore ut Rex aliquando de juribus eorum edoctus honorem dignitatemque ipsis tanquam summi, & cui aliud par non est, Tribunalis officialibus debitam restituat.

ANNALES TYPOGRAPHICI AB ARTIS inventæ origine ad annum MD, opera MICH. MAITTAIRE, A. M.

Hagæ Comitum, apud Isaacum Vaillant, 1719, 4. Alph. 2 pl. 4.

DOcti hujus & laborioſi operis Autor, cujus jam exstat *Historia*

ria typographorum Pariſienſium, itemque *Hiſtoria Stephanorum*, quæ in *Supplem. T. V. p. 504 ſeqq.* a nobis fuit recenſita, jam univerſam artis typographicæ hiſtoriam perſequi conſtituit. Prima hæc ejus pars eſt, in qua de primis illius artis inventoribus curate diſputat, ſimulque typographos ſeculi decimi quinti, nec non libros eodem ſeculo typis exſcriptos, exhibet. Statuit, rudi hujus divinæ artis inventione A. 1440 facta, eam A. 1457 ad maturitatem quandam perveniſſe, ex eoque tempore libros magno numero in orbem prodiiſſe. Gloriam inventionis Moguntiæ vindicat, &, quæ de Guttenbergio, Fauſto & Opilione, primis typographis, in vetuſtis monumentis reperit, uberius exponit. Hinc, quis omnium primus liber typis fuerit excuſus, anquirit, & quatuor librorum, qui in bibliotheca Comitis Pembrociæ aſſervantur, atque omnium antiquiſſimi videntur, accuratam exhibet deſcriptionem, de aliis quoque libris diſſerens, qui primis temporibus typis exſcripti creduntur. P. 35 tres memorat libros notatu digniores, *Pſalmorum codicem* per Joannem Fuſt & Petrum Schœffer Moguntiæ A. 1457; *Rationalis divinorum officiorum codicem*, Guilielmo Durando Autore, ibidem A. 1459; & *Catholicon*, ibidem A. 1460 excuſum. P. 37 laudat librum a Nicolao Ienſon, Gallo, A. 1461 Venetiis excuſum, idque elegantiſſime. A. 1466 Auguſtæ Vindelicorum Joannem Bemler exeudiſſe, Biblia Latina, p. 42 docet. A. 1468 Oxonii in Anglia prodiiſſe Hieronymi Expoſitionem in Symbolum Apoſtolicum, p. 51 docemur. Hinc ſecundum annos, quibus in publicum prodierunt, enumerat libros ſeculo XV editos, interjecta mentione typographorum. Primum librum, Græce totum exſcriptum, ſibi occurriſſe *Laſcaris Grammaticam*, A. 1476 excuſam, p. 146 ſcribit: ac p. 149 tradit, Lipſiæ A. 1484 primum libros excudi cœpiſſe. P. 152 refert, A. 1491 primum prodiiſſe librum Hebraicum, nempe Pentateuchum. Florentiæ A. 1488, ut e p. 183 diſcimus, duobus tomis excuſus eſt Homerus Græcus, *qua editione* (en verba Autoris noſtri) *ſi chartæ ſolidæ colorem & pompam, ſi nitidam characterum figuram, æquata marginum intervalla, juſtam linearum diſtantiam*

ctam, rarum denique impressionis ordinem & dispositionem fac-tæ, nil certe aut unico aut pulcro elegantiæ comparatur. Hæc de cauta uberiore hic exhibetur hujus Honorati editionis notitia. Inter typographos longe eminet *Aldus Manutius*, de quo Nafter p. 229—236 copiose disserit. Natus is Romæ anno circiter 1445 puer præceptore olim eft in Latinis literis Gaspare Veronenfi, in Græcis pariter & Latinis Baptifta Guarino. His ducibus adeo proficit in literis, ut Alberto Pio, Principe Carpenfium, ipfo teneretur magiftro. Ab 1490 fufcepit typographiæ inftitutum, primumque fpecimen edidit Mufari poema de Hero & Leandro Græce ac Latine. Ad Græcos quod attinet libros, Aldus editionum tuorum omnes pilores typographos vicit. Certe nihil librorum Philofophicorum Græcorum antea editum fuerat. Aldus vero ab A. 1495 usque ad A. 1498 quinque voluminibus produxit fcripta Ariftotelis atque Theophraſti. Præterea omnes Græcos autores ex Aldi officina editos, quorum editiones Autor noſter luculenter defcribit. Illud omittendum non putamus, p. 259 feq. exhiberi nominia doctiſſimorum virorum, qui correctoris munere Aldi fuit in officinis typographicis. Videre hic licet Jo. Anton. Campanum, Platinum, Demetrium Chalcondylam, Petrum Caſtellanum, Sigifmundum Gelenium, Erafmum, Oecolampadium, Alexandrum. Digna quoque lectu funt, quæ differuntur p. 367—371 de *Nicolai Perotti Cornucopiæ* editionibus, & p. 383 feq. de rariſſimo libro, icribo XV edito, quo Claudius Mydorgius, Parifinus, Sapphus Phaëtontis Leucatenſis, poetæ tres *de raptu Proſerpinæ* libri in duas tragœdias ſcilicet quas diſſertitus eſt, ipſa poetæ verba ordinemque inviolatum ſervans. Juvabit etiam lectores noſtros ſcire, Autorem accuratiſſime in hoc opere perſeverum eſſe omnes veterum literarum circumlatarum, ratione diverſitatis characterum, ratione coloris, & quæ ſunt ejus generis plura. Cæterum eſt ſummus ubique adhibitus indultrius, fuerur tamen ingenue, opus hoc non eſſe omnibus numeris perfectum. Ac facile credimus, ſpatio quadraginta annorum & amplius, quod hoc libro enenſus eſt Autor, in tot officinis Italiæ, Galliæ, Germaniæ, cæterisque regionum multo plures exculos fuiſſe libros, quam hic

Digitized by Google

hic exhibentur. Merito quoque deſideramus Indicem alphabeticum, exhibentem autores impreſſos, lectoresque remittentem ad ſingulas cujusque editiones. Sed conſulto eum hic Autor omiſit, reſervandum ad calcem operis univerſi, quod ut quam primum perficiatur, juxta nobiſcum optabunt omnes literariæ hiſtoriæ ſtudioſi.

VOYAGES AVX INDES ORIENTALES, &c.

hoc eſt,

NICOLAI DE GRAAF ITINERA IN INDIAM Orientalem & alias Aſiæ regiones.

Amſtelodami, apud Joh. Frid. Bernardum, 1719, 8.
Alph. 1 cum duabus figurarum æn. plagulis.

AUtor, arte Chirurgus, primum A. 1639 in ſervitium Societati Indicæ ſe dans, Indiæ viſendæ nactus eſt occaſionem. Ex eo tempore ſæpius cum illius Societatis navibus Orientem petiit, atque in itinere accurate mandavit literis, quicquid ſua in navi accidit, & quæcunque in exteris illis regionibus obſervavit. Sunt igitur hæ Ephemerides, in quibus multa occurrunt, lectoribus jam aliunde cognita, nec pauca, quæ noſſe vix cujusque intereſt, e. g. quod (uti p. 45 narrat,) Petrus Hofmeeſterus, d. 18 Junii nuptias celebrarit cum Anna Hinlopia, tredecim annorum puella, quæ elapſo anno filium pepererit; attamen ſubinde ſe quædam offerunt lectu haud indigna. Pag. 14 Hottentotos deſcribit, eosque, licet maxime feros, Deum tamen agnoſcere ac venerari teſtatur. P. 89 & 91 Baſſoram, Arabiæ urbem, deſcribit, ejusque figuram æneam exhibet. P. 135 *montem Tabulæ* in promontorio Bonæ Spei, cujus verticem ipſe conſcendit, curioſisque luſtravit oculis; p. 155 ſqq. Nanquinum, Pekinum & Cantonum, Chinæ urbes, itemque mirabilem illum murum, qui Chinam a Tartaria dirimit, deſcribit, ſimulque p. 167 ſqq. Chinæ regimen civile, mores ac ritus, commercia & ſacra Sinenſium, addita p. 181 ſqq. deſcriptione ultimi belli, quo Chinenſes a Tartaris fuere devicti & ſubjugati.

P. 102—124 inſerta eſt Annotati Deſcriptio inſulæ Ceilan, e qua cum civilis, tum naturalis hiſtoria inſulæ ſatis perbene cognoſci poteſt. Pars modo p. 246 ſqq. exhibetur Annotati accurata deſcriptio populi *Cafres*, qui Arabica vce eſt, *homines exſules* ſignificantis. Ipſe Auctor p. 269 ſqq. ſubeuntem *Batavium* accuratiſſime deſcribit, ſimulque mores Hollandorum in India viventium. His inter cetera notat eximium muſicorum Hollandicorum luxum & magnificentiam, maxime diebus feſtis, teſtatoque humillimum earum ita fe gerere, ut potius magni cujusque Principis, quam civis gregarii, uxor aut filia eſſe videatur. Addit, ſæcerdotum quoque Hollandicorum in India uxores ceteris luxu pares eſſe. Ceterum in hoc Itinerario minime quoque circumſtantiæ Societatis Indicæ, eorumque, qui ipſorum ſtipendiis aluntur, deſcriptæ cernuntur, ut inde peti poſſit perfecta earum notitia, ſequa talis cognoſcendi cupidus ſit.

JOHANNIS GUILIELMI BERGERI DE NATURALI PULCHRITUDINE Orationis ad exceſſum Longini diſcipulinam ſtuffei commentarius C. Julii Celſarii exemplo exactâ liber commentarius.

Lipſiæ, ap. Hær. Groſſianos, Vitemb. ap. C. T. Ludov. 1719. 4. Alph. 5 pl. 3.

CUm de NATVRALI PVLCHRITVDINE ORATIONIS diſſerit doctiſſimus Auctor, Eloquentiæ in Academia Vitembergenſi Profeſſor celeberrimus, illud ſibi perſtruendum ſummit, quod verum ſincerumque ac ſanum continet eloquentia, ſine quo fucus eſt ac pigmentum, virili gravitate indigenum, quicquid exprimit oranti facultas, quo demto, uni cum integritate, dignitas vitioſæ ſermoni derahitur, & aſciti ſporia oſtentatione ceruntur fatiſdium, quo fublato, rerum tamen ſententiarumque ſtrepitus manet vaniſſimus, neque grandis oratio, eruevata indoleis ac deſcendens, pendus habet magnitudinis ſue, quod optimus quisque probavit ſemper & conſeſtatus eſt, paci vero, ex omni ætatum memoria, tanta ingeniorum æmulatio-

ne,

Digitized by Google

ne, exprimere potuerunt. Intellexit enim, quanto diligentius veteres illud nativi in dicendo pulchri genus commendare conſueverint, adeo ut orationis excellentiam in nulla re conſtituerint alia, tanto peius idem negligi vulgo, eaque ſeculi licentia fieri, ut pro vera germanaque eloquentia longe alia, multis gravibusque depravata corruptelis, invehatur. Solerti vero rei commentatione comperit, ea, quam Longinus tradat, quam modo ὕψος, modo κάλλος nominet idem, orationis ALTITVDINE non ſublimem tantummodo magnificamque dicendi formam, ut perſuaſum fuit compluribus, deſignari, ſed orationis præſtantiam omnino omnem, quæ, ſuis abſoluta numeris, illa, quam laudaverit antiquitas, Pulchritudine Naturali exurgat. Vidit ſimul, hanc ipſam ſine calamiſtris excellenterque ſcribendi rationem in nullo, ex omni veteris florentisque Latii memoria, præclarius expreſſam reperiri, quam in C. IVLII CÆSARIS Commentariis, in quibus nugas agant, qui, non perſpecto veræ altitudinis ingenio, humilitatem dicendi, neſcio quam, obſervare ſibi videantur, contra docet, quam recte ſentiant, qui nihil in Julianis iisdem monimentis abjecti vel ſordidi, nihil inepti, ſed indoli excelſæ æqualia utique cuncta & ſplendida, ſana omnino incorruptaque cuncta, quærant. Proinde viſus eſt ſibi operæ pretium facturus, ſi Græcam, reconditamque, necdum ſatis a quoquam enucleatam, Longini diſciplinam Latinis, dilucidisque ac perpetuis Julii exemplis illuſtraret, eaque facillima ratione & optima omnem doctrinæ Longinianæ uſum, ſummum certe & paucis adhuc cognitum, demonſtraret. Quas quidem partes dum ſuſcipit, animum advertit, cum plura, a Longino exquiſitiſſime diſputata, iniquitas temporum obliteraverit, plura ab eodem, pro inſtituti brevitate, ad præſentes operis uſus ſint accommodata magis, quam ex ipſis ſpectata cauſis & eruta, dandam ſibi eſſe operam, ut ſuppleantur alia & redintegrentur, alia, diligentius excuſſa, adjiciantur, ſi Naturalis illius Pulchritudinis figuram, animo informatam, eloqui velit. Hac mente cum alia, in Longino deſiderata, pluribus interſerit locis, tum bipartitam Pul-

chritudinis hujus diviſionem ex rerum hominumque natura depromit, ac ſententias, capitulatim ab eodem traditas, ipſis interioribus æſtimat cauſis, in ſuaque diſtributas genera, clarius, adhibito ſemper Julii Cæſaris lumine, explanat, quippe cum in recta illarum conformatione ipſum excellenter dicendi fundamentum ponat. Hactenus de univerſa operis propoſiti forma.

Veniamus ad ejus partes. Poſteaquam de naturali appetitione Pulchri, varioque ejus judicio, generatim, ſpeciatim vero de Pulchritudine oratoria dicere inſtituit Autor, ita quidem de poſteriore hoc pulchro diſſerit, ut antiquis pariter ac novis Hermogenem anteponat. Hic autem Rhetor Tarſenſis cum duo Pulchritudinis in dicendo genera proferat, relicto altero, alterum retinetur, quod ſitum eſt in concinna quadam decoraque omnium, e quibus contexitur oratio, partium compoſitione. Quod quidem ipſum docetur PVLCHRITVDINIS NATVRALIS nomine deſignari a Petronio, cujus etſi in ſcribendo immodeſtia notatur, ejusdem tamen ſcientia de optimo genere dicendi laudatur. Adhibetur Longinus, cujus ΤΨΟC, literis proditum, probatur congruere cum GRANDI ORATIONE, de qua loquatur Arbiter, adeo quidem, ut a Longino latius, deditaque opera, tradatur illa ipſa Pulchritudo Naturalis, quam Petronius breviter commendarit. Longino igitur, cujus veſtigiis inſiſtitur, duce oſtenditur primo, quid hic ſit vitandum, tum, quid obſervandum. Quod ut planius cognoſcatur, ipſa deſcribitur Naturalis, de qua agitur, Pulchritudo. Dicitur autem *Convenientia partium, quibus conſtat oratio, ad naturalem ſui perfectionem, cum magnitudine, ordine, colore, congruenti, conformatarum.* Cui deſcriptioni ſuæ ubi fidem fecit Cl. Autor, converſus ad partes, e quarum recta conformatione, & apta inter ſeſe compoſitione, exiſtat illud pulchrum orationis corpus, aſciſcit quinque fontes, a quibus orationis præſtantiam derivat Longinus. Hoc enim Autore, omne quod in dicendo eximium eſt, aut in felici ſententiarum altitudine, aut in acriore animi commotione, aut in ornata figurarum concinnitate, aut in aliqua eloquendi præſtantia,

aut

Digitized by Google

aut in præclara quadam compoſitione, verſatur. Qua quidem Longini partitione a reprehenſione Tollii defenſa, oſtenditur, partibus illis, quas expoſuerit Longinus, conformatis naviter & inter ſe devinctis, effici Pulchritudinem, quæ ad orationem hoc loco requiratur.

Etſi vero judicat Celeb. Autor, quicquid eſt doctrinæ hujus tam præſtantis, id nullo quam C. IVLII CÆSARIS exemplo declarari luculentius poſſe, ſentit tamen, priusquam progrediatur eo, non nulla, quæ ſibi poſſint officere, eſſe de medio tollenda. Itaque, convulſo multorum errore, negat, ὕψος Longini eſſe illud, quod vocetur ab Hermogene μέγεθος, ab aliis *Stylus ſublimis*, & docet inter alia, cum granditatem verborum ſemper poſtulet ſtylus ſublimis, poſſe contra Sublime vel in una cogitatione, in una figura, in una ratione dicendi, in ipſo quoque ſilentio, ineſſe. Porro, a ſcriptis Cæſaris recenſitis transgreſſus ad Commentarios, qui de Gallico Civilique Bellis extant, de horum dignitate cum uberius exponit, id agit, ut iisdem aſſerat dignitatem orationis quam laudibus extulit Arbiter, Longinus autem præceptis mandavit. Hic, caſtigata vulgi perſuaſione, narratam humilitatis Juliæ fabulam explodit.

Summotis, quæ obſiſtere poterant, impedimentis, propius ex primo ſublimitatis fonte Longinus, propius Cæſar ex Longini doctrina ſpectatur, &, vel animi magnitudine vel ingenii, ſic probatur, ut nihil de excelſis, congruentibus, aliisque ſententiis præcipiat Longinus, quin idem præclaris utique exemplis e Cæſare declaretur. Sequitur alter fons Altitudinis, ductus a perturbationibus animi, quas Affectus dicunt. Qui quidem locus, tam inſignis, ipſique Longino quantivis pretii viſus, cum totus ex hujus libro exciderit, Autor eum non levi certe ſtudio reſtituit, quoad res ſinit, ex aliis Longini locis inter ſe collatis. Hic de diſcrimine Affectuum, contentiorum ac remiſſiorum, de priorum uſu, de oratione ad mentis incitationem componenda, de Viſionibus, quas φαντασίας appellant, harum in Poeticas & Oratorias diſtinctione, ſigillatim oratoriarum vi, accommodatione, cautione, de ſingulari per-

dicitur, nihil fit fimile rectangulo, & cum eo
comparari nequit. Quare ut ad rectangulum
ducatur hæc, debet ipsa quoque ad rectangulum
reduci. Id autem fit, ut ex ipsa tollatur
quadratum, cujus latus sit ad latus rectanguli
ut unitas ad numerum ipsi æqualem, qui
exponit potestatem, ad quam elevatur quantitas
data, in hoc casu ad quartam. Ejusmodi
quadratum est $\frac{xx}{4}$, cujus latus $\frac{x}{2}$ est ad latus
rectanguli x ut 1 ad 2, qui numerus exponit
quartam potestatem, ad quam elevatur x. Ergo
$xx - \frac{xx}{4}$ seu $\frac{3xx}{4}$ est æquale rectangulo. Ejusmodi
autem quadratum, quod ex $\frac{3xx}{4}$ tollatur, ut
reliquum sit rectangulum, est $\frac{3xx}{16}$, cujus latus
$\frac{x}{4}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 4, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{3xx}{4} - \frac{3xx}{16}$ seu $\frac{9xx}{16}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{9xx}{16}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{9xx}{64}$, cujus latus
$\frac{x}{8}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 8, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{9xx}{16} - \frac{9xx}{64}$ seu $\frac{27xx}{64}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{27xx}{64}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{27xx}{256}$, cujus latus
$\frac{x}{16}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 16, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{27xx}{64} - \frac{27xx}{256}$ seu $\frac{81xx}{256}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{81xx}{256}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{81xx}{1024}$, cujus latus
$\frac{x}{32}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 32, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{81xx}{256} - \frac{81xx}{1024}$ seu $\frac{243xx}{1024}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{243xx}{1024}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{243xx}{4096}$, cujus latus
$\frac{x}{64}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 64, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{243xx}{1024} - \frac{243xx}{4096}$ seu $\frac{729xx}{4096}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{729xx}{4096}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{729xx}{16384}$, cujus latus
$\frac{x}{128}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 128, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{729xx}{4096} - \frac{729xx}{16384}$ seu $\frac{2187xx}{16384}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{2187xx}{16384}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{2187xx}{65536}$, cujus latus
$\frac{x}{256}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 256, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{2187xx}{16384} - \frac{2187xx}{65536}$ seu $\frac{6561xx}{65536}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{6561xx}{65536}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{6561xx}{262144}$, cujus latus
$\frac{x}{512}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 512, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{6561xx}{65536} - \frac{6561xx}{262144}$ seu $\frac{19683xx}{262144}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{19683xx}{262144}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{19683xx}{1048576}$, cujus latus
$\frac{x}{1024}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 1024, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{19683xx}{262144} - \frac{19683xx}{1048576}$ seu $\frac{59049xx}{1048576}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{59049xx}{1048576}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{59049xx}{4194304}$, cujus latus
$\frac{x}{2048}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 2048, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{59049xx}{1048576} - \frac{59049xx}{4194304}$ seu $\frac{177147xx}{4194304}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{177147xx}{4194304}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{177147xx}{16777216}$, cujus latus
$\frac{x}{4096}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 4096, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{177147xx}{4194304} - \frac{177147xx}{16777216}$ seu $\frac{531441xx}{16777216}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{531441xx}{16777216}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{531441xx}{67108864}$, cujus latus
$\frac{x}{8192}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 8192, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{531441xx}{16777216} - \frac{531441xx}{67108864}$ seu $\frac{1594323xx}{67108864}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{1594323xx}{67108864}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{1594323xx}{268435456}$, cujus latus
$\frac{x}{16384}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 16384, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{1594323xx}{67108864} - \frac{1594323xx}{268435456}$ seu $\frac{4782969xx}{268435456}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{4782969xx}{268435456}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{4782969xx}{1073741824}$, cujus latus
$\frac{x}{32768}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 32768, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{4782969xx}{268435456} - \frac{4782969xx}{1073741824}$ seu $\frac{14348907xx}{1073741824}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{14348907xx}{1073741824}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{14348907xx}{4294967296}$, cujus latus
$\frac{x}{65536}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 65536, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{14348907xx}{1073741824} - \frac{14348907xx}{4294967296}$ seu $\frac{43046721xx}{4294967296}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{43046721xx}{4294967296}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{43046721xx}{17179869184}$, cujus latus
$\frac{x}{131072}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 131072, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{43046721xx}{4294967296} - \frac{43046721xx}{17179869184}$ seu $\frac{129140163xx}{17179869184}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{129140163xx}{17179869184}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{129140163xx}{68719476736}$, cujus latus
$\frac{x}{262144}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 262144, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{129140163xx}{17179869184} - \frac{129140163xx}{68719476736}$ seu $\frac{387420489xx}{68719476736}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{387420489xx}{68719476736}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{387420489xx}{274877906944}$, cujus latus
$\frac{x}{524288}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 524288, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{387420489xx}{68719476736} - \frac{387420489xx}{274877906944}$ seu $\frac{1162261467xx}{274877906944}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{1162261467xx}{274877906944}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{1162261467xx}{1099511627776}$, cujus latus
$\frac{x}{1048576}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 1048576, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{1162261467xx}{274877906944} - \frac{1162261467xx}{1099511627776}$ seu $\frac{3486784401xx}{1099511627776}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{3486784401xx}{1099511627776}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{3486784401xx}{4398046511104}$, cujus latus
$\frac{x}{2097152}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 2097152, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{3486784401xx}{1099511627776} - \frac{3486784401xx}{4398046511104}$ seu $\frac{10460353203xx}{4398046511104}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{10460353203xx}{4398046511104}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{10460353203xx}{17592186044416}$, cujus latus
$\frac{x}{4194304}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 4194304, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{10460353203xx}{4398046511104} - \frac{10460353203xx}{17592186044416}$ seu $\frac{31381059609xx}{17592186044416}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{31381059609xx}{17592186044416}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{31381059609xx}{70368744177664}$, cujus latus
$\frac{x}{8388608}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 8388608, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{31381059609xx}{17592186044416} - \frac{31381059609xx}{70368744177664}$ seu $\frac{94143178827xx}{70368744177664}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{94143178827xx}{70368744177664}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{94143178827xx}{281474976710656}$, cujus latus
$\frac{x}{16777216}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 16777216, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{94143178827xx}{70368744177664} - \frac{94143178827xx}{281474976710656}$ seu $\frac{282429536481xx}{281474976710656}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{282429536481xx}{281474976710656}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{282429536481xx}{1125899906842624}$, cujus latus
$\frac{x}{33554432}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 33554432, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{282429536481xx}{281474976710656} - \frac{282429536481xx}{1125899906842624}$ seu $\frac{847288609443xx}{1125899906842624}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{847288609443xx}{1125899906842624}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{847288609443xx}{4503599627370496}$, cujus latus
$\frac{x}{67108864}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 67108864, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{847288609443xx}{1125899906842624} - \frac{847288609443xx}{4503599627370496}$ seu $\frac{2541865828329xx}{4503599627370496}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{2541865828329xx}{4503599627370496}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{2541865828329xx}{18014398509481984}$, cujus latus
$\frac{x}{134217728}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 134217728, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{2541865828329xx}{4503599627370496} - \frac{2541865828329xx}{18014398509481984}$ seu $\frac{7625597484987xx}{18014398509481984}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{7625597484987xx}{18014398509481984}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{7625597484987xx}{72057594037927936}$, cujus latus
$\frac{x}{268435456}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 268435456, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{7625597484987xx}{18014398509481984} - \frac{7625597484987xx}{72057594037927936}$ seu $\frac{22876792454961xx}{72057594037927936}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{22876792454961xx}{72057594037927936}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{22876792454961xx}{288230376151711744}$, cujus latus
$\frac{x}{536870912}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 536870912, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{22876792454961xx}{72057594037927936} - \frac{22876792454961xx}{288230376151711744}$ seu $\frac{68630377364883xx}{288230376151711744}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{68630377364883xx}{288230376151711744}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{68630377364883xx}{1152921504606846976}$, cujus latus
$\frac{x}{1073741824}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 1073741824, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{68630377364883xx}{288230376151711744} - \frac{68630377364883xx}{1152921504606846976}$ seu $\frac{205891132094649xx}{1152921504606846976}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{205891132094649xx}{1152921504606846976}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{205891132094649xx}{4611686018427387904}$, cujus latus
$\frac{x}{2147483648}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 2147483648, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{205891132094649xx}{1152921504606846976} - \frac{205891132094649xx}{4611686018427387904}$ seu $\frac{617673396283947xx}{4611686018427387904}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{617673396283947xx}{4611686018427387904}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{617673396283947xx}{18446744073709551616}$, cujus latus
$\frac{x}{4294967296}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 4294967296, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{617673396283947xx}{4611686018427387904} - \frac{617673396283947xx}{18446744073709551616}$ seu $\frac{1853020188851841xx}{18446744073709551616}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{1853020188851841xx}{18446744073709551616}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{1853020188851841xx}{73786976294838206464}$, cujus latus
$\frac{x}{8589934592}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 8589934592, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{1853020188851841xx}{18446744073709551616} - \frac{1853020188851841xx}{73786976294838206464}$ seu $\frac{5559060566555523xx}{73786976294838206464}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{5559060566555523xx}{73786976294838206464}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{5559060566555523xx}{295147905179352825856}$, cujus latus
$\frac{x}{17179869184}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 17179869184, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{5559060566555523xx}{73786976294838206464} - \frac{5559060566555523xx}{295147905179352825856}$ seu $\frac{16677181699666569xx}{295147905179352825856}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{16677181699666569xx}{295147905179352825856}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{16677181699666569xx}{1180591620717411303424}$, cujus latus
$\frac{x}{34359738368}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 34359738368, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{16677181699666569xx}{295147905179352825856} - \frac{16677181699666569xx}{1180591620717411303424}$ seu $\frac{50031545098999707xx}{1180591620717411303424}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{50031545098999707xx}{1180591620717411303424}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{50031545098999707xx}{4722366482869645213696}$, cujus latus
$\frac{x}{68719476736}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 68719476736, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{50031545098999707xx}{1180591620717411303424} - \frac{50031545098999707xx}{4722366482869645213696}$ seu $\frac{150094635296999121xx}{4722366482869645213696}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{150094635296999121xx}{4722366482869645213696}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{150094635296999121xx}{18889465931478580854784}$, cujus latus
$\frac{x}{137438953472}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 137438953472, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{150094635296999121xx}{4722366482869645213696} - \frac{150094635296999121xx}{18889465931478580854784}$ seu $\frac{450283905890997363xx}{18889465931478580854784}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{450283905890997363xx}{18889465931478580854784}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{450283905890997363xx}{75557863725914323419136}$, cujus latus
$\frac{x}{274877906944}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 274877906944, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{450283905890997363xx}{18889465931478580854784} - \frac{450283905890997363xx}{75557863725914323419136}$ seu $\frac{1350851717672992089xx}{75557863725914323419136}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{1350851717672992089xx}{75557863725914323419136}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{1350851717672992089xx}{302231454903657293676544}$, cujus latus
$\frac{x}{549755813888}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 549755813888, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{1350851717672992089xx}{75557863725914323419136} - \frac{1350851717672992089xx}{302231454903657293676544}$ seu $\frac{4052555153018976267xx}{302231454903657293676544}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{4052555153018976267xx}{302231454903657293676544}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{4052555153018976267xx}{1208925819614629174706176}$, cujus latus
$\frac{x}{1099511627776}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 1099511627776, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{4052555153018976267xx}{302231454903657293676544} - \frac{4052555153018976267xx}{1208925819614629174706176}$ seu $\frac{12157665459056928801xx}{1208925819614629174706176}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{12157665459056928801xx}{1208925819614629174706176}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{12157665459056928801xx}{4835703278458516698824704}$, cujus latus
$\frac{x}{2199023255552}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 2199023255552, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{12157665459056928801xx}{1208925819614629174706176} - \frac{12157665459056928801xx}{4835703278458516698824704}$ seu $\frac{36472996377170786403xx}{4835703278458516698824704}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{36472996377170786403xx}{4835703278458516698824704}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{36472996377170786403xx}{19342813113834066795298816}$, cujus latus
$\frac{x}{4398046511104}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 4398046511104, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{36472996377170786403xx}{4835703278458516698824704} - \frac{36472996377170786403xx}{19342813113834066795298816}$ seu $\frac{109418989131512359209xx}{19342813113834066795298816}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{109418989131512359209xx}{19342813113834066795298816}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{109418989131512359209xx}{77371252455336267181195264}$, cujus latus
$\frac{x}{8796093022208}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 8796093022208, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{109418989131512359209xx}{19342813113834066795298816} - \frac{109418989131512359209xx}{77371252455336267181195264}$ seu $\frac{328256967394537077627xx}{77371252455336267181195264}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{328256967394537077627xx}{77371252455336267181195264}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{328256967394537077627xx}{309485009821345068724781056}$, cujus latus
$\frac{x}{17592186044416}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 17592186044416, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{328256967394537077627xx}{77371252455336267181195264} - \frac{328256967394537077627xx}{309485009821345068724781056}$ seu $\frac{984770902183611232881xx}{309485009821345068724781056}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{984770902183611232881xx}{309485009821345068724781056}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{984770902183611232881xx}{1237940039285380274899124224}$, cujus latus
$\frac{x}{35184372088832}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 35184372088832, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{984770902183611232881xx}{309485009821345068724781056} - \frac{984770902183611232881xx}{1237940039285380274899124224}$ seu $\frac{2954312706550833698643xx}{1237940039285380274899124224}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{2954312706550833698643xx}{1237940039285380274899124224}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{2954312706550833698643xx}{4951760157141521099596496896}$, cujus latus
$\frac{x}{70368744177664}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 70368744177664, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{2954312706550833698643xx}{1237940039285380274899124224} - \frac{2954312706550833698643xx}{4951760157141521099596496896}$ seu $\frac{8862938119652501095929xx}{4951760157141521099596496896}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{8862938119652501095929xx}{4951760157141521099596496896}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{8862938119652501095929xx}{19807040628566084398385987584}$, cujus latus
$\frac{x}{140737488355328}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 140737488355328, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{8862938119652501095929xx}{4951760157141521099596496896} - \frac{8862938119652501095929xx}{19807040628566084398385987584}$ seu $\frac{26588814358957503287787xx}{19807040628566084398385987584}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{26588814358957503287787xx}{19807040628566084398385987584}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{26588814358957503287787xx}{79228162514264337593543950336}$, cujus latus
$\frac{x}{281474976710656}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 281474976710656, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{26588814358957503287787xx}{19807040628566084398385987584} - \frac{26588814358957503287787xx}{79228162514264337593543950336}$ seu $\frac{79766443076872509863361xx}{79228162514264337593543950336}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{79766443076872509863361xx}{79228162514264337593543950336}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{79766443076872509863361xx}{316912650057057350374175801344}$, cujus latus
$\frac{x}{562949953421312}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 562949953421312, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{79766443076872509863361xx}{79228162514264337593543950336} - \frac{79766443076872509863361xx}{316912650057057350374175801344}$ seu $\frac{239299329230617529590083xx}{316912650057057350374175801344}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{239299329230617529590083xx}{316912650057057350374175801344}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{239299329230617529590083xx}{1267650600228229401496703205376}$, cujus latus
$\frac{x}{1125899906842624}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 1125899906842624, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{239299329230617529590083xx}{316912650057057350374175801344} - \frac{239299329230617529590083xx}{1267650600228229401496703205376}$ seu $\frac{717897987691852588770249xx}{1267650600228229401496703205376}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{717897987691852588770249xx}{1267650600228229401496703205376}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{717897987691852588770249xx}{5070602400912917605986812821504}$, cujus latus
$\frac{x}{2251799813685248}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 2251799813685248, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{717897987691852588770249xx}{1267650600228229401496703205376} - \frac{717897987691852588770249xx}{5070602400912917605986812821504}$ seu $\frac{2153693963075557766310747xx}{5070602400912917605986812821504}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{2153693963075557766310747xx}{5070602400912917605986812821504}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{2153693963075557766310747xx}{20282409603651670423947251286016}$, cujus latus
$\frac{x}{4503599627370496}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 4503599627370496, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{2153693963075557766310747xx}{5070602400912917605986812821504} - \frac{2153693963075557766310747xx}{20282409603651670423947251286016}$ seu $\frac{6461081889226673298932241xx}{20282409603651670423947251286016}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{6461081889226673298932241xx}{20282409603651670423947251286016}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{6461081889226673298932241xx}{81129638414606681695789005144064}$, cujus latus
$\frac{x}{9007199254740992}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 9007199254740992, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{6461081889226673298932241xx}{20282409603651670423947251286016} - \frac{6461081889226673298932241xx}{81129638414606681695789005144064}$ seu $\frac{19383245667680019896796723xx}{81129638414606681695789005144064}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{19383245667680019896796723xx}{81129638414606681695789005144064}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{19383245667680019896796723xx}{324518553658426726783156020576256}$, cujus latus
$\frac{x}{18014398509481984}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 18014398509481984, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{19383245667680019896796723xx}{81129638414606681695789005144064} - \frac{19383245667680019896796723xx}{324518553658426726783156020576256}$ seu $\frac{58149737003040059690390169xx}{324518553658426726783156020576256}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{58149737003040059690390169xx}{324518553658426726783156020576256}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{58149737003040059690390169xx}{1298074214633706907132624082305024}$, cujus latus
$\frac{x}{36028797018963968}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 36028797018963968, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{58149737003040059690390169xx}{324518553658426726783156020576256} - \frac{58149737003040059690390169xx}{1298074214633706907132624082305024}$ seu $\frac{174449211009120179071170507xx}{1298074214633706907132624082305024}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{174449211009120179071170507xx}{1298074214633706907132624082305024}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{174449211009120179071170507xx}{5192296858534827628530496329220096}$, cujus latus
$\frac{x}{72057594037927936}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 72057594037927936, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{174449211009120179071170507xx}{1298074214633706907132624082305024} - \frac{174449211009120179071170507xx}{5192296858534827628530496329220096}$ seu $\frac{523347633027360537213511521xx}{5192296858534827628530496329220096}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{523347633027360537213511521xx}{5192296858534827628530496329220096}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{523347633027360537213511521xx}{20769187434139310514121985316880384}$, cujus latus
$\frac{x}{144115188075855872}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 144115188075855872, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{523347633027360537213511521xx}{5192296858534827628530496329220096} - \frac{523347633027360537213511521xx}{20769187434139310514121985316880384}$ seu $\frac{1570042899082081611640534563xx}{20769187434139310514121985316880384}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{1570042899082081611640534563xx}{20769187434139310514121985316880384}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{1570042899082081611640534563xx}{83076749736557242056487941267521536}$, cujus latus
$\frac{x}{288230376151711744}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 288230376151711744, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{1570042899082081611640534563xx}{83076749736557242056487941267521536} - \frac{1570042899082081611640534563xx}{83076749736557242056487941267521536}$ seu $\frac{4710128697246244834921603689xx}{83076749736557242056487941267521536}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{4710128697246244834921603689xx}{83076749736557242056487941267521536}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{4710128697246244834921603689xx}{332306998946228968225951765070086144}$, cujus latus
$\frac{x}{576460752303423488}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 576460752303423488, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{4710128697246244834921603689xx}{83076749736557242056487941267521536} - \frac{4710128697246244834921603689xx}{332306998946228968225951765070086144}$ seu $\frac{14130386091738734504764811067xx}{332306998946228968225951765070086144}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{14130386091738734504764811067xx}{332306998946228968225951765070086144}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{14130386091738734504764811067xx}{1329227995784915872903807060280344576}$, cujus latus
$\frac{x}{1152921504606846976}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 1152921504606846976, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{14130386091738734504764811067xx}{332306998946228968225951765070086144} - \frac{14130386091738734504764811067xx}{1329227995784915872903807060280344576}$ seu $\frac{42391158275216203514294433201xx}{1329227995784915872903807060280344576}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{42391158275216203514294433201xx}{1329227995784915872903807060280344576}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{42391158275216203514294433201xx}{5316911983139663491615228241121378304}$, cujus latus
$\frac{x}{2305843009213693952}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 2305843009213693952, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{42391158275216203514294433201xx}{1329227995784915872903807060280344576} - \frac{42391158275216203514294433201xx}{5316911983139663491615228241121378304}$ seu $\frac{127173474825648610542883299603xx}{5316911983139663491615228241121378304}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{127173474825648610542883299603xx}{5316911983139663491615228241121378304}$ tollatur,
ut reliquum sit rectangulum, est $\frac{127173474825648610542883299603xx}{21267647932558653966460912964485513216}$, cujus latus
$\frac{x}{4611686018427387904}$ est ad latus rectanguli x ut 1 ad 4611686018427387904, qui numerus
exponit quartam potestatem, ad quam elevatur
x. Ergo $\frac{127173474825648610542883299603xx}{5316911983139663491615228241121378304} - \frac{127173474825648610542883299603xx}{21267647932558653966460912964485513216}$ seu $\frac{381520424476945831628649898809xx}{21267647932558653966460912964485513216}$ est æquale rectangulo.
Ejusmodi autem quadratum, quod ex $\frac{381520424476945831628649898809xx}{21267647932558653966460912964485513216}

neque numeros, neque ullum factæ ac politæ orationis artificium deesse, deinde speciatim evincit, non mediocre Compositionis specimen in Cæsare reperiri. Subjecit quædam de literis, in oratione numerosa congruenter deligendis, ac miratus, numeri vim in historicis a paucis animadverti, nullum compositionis oratoriæ genus in historicis non extare, denuo probat. Pergitur in Longino, qui a virtutibus orationis, supra probatis, jam summovet Numerum orationis fractum, mollem, concisum, cujusmodi sunt Pyrrichii, Trochæi, Dichorei, abruptam brevitatem, orationem ultra modum effusam, commendata e contrario brevitate inter utramque illam interjecta, tum exilitatem verborum, denique alia, quæ Pulchritudinem contaminent, ex iis, quæ superioribus laudavit locis, dijudicanda relinquit. Hæc autem rursus exemplo Cæsaris optime declinari, demonstratur.

Exposita accommodataque Longini disciplina, Cl. Autor Naturalem Pulchritudinem orationis in duo tribuit genera, quorum alterum naturæ rerum, quæ pronunciantur, consentaneum, alterum naturæ humanæ, quæ illam rerum percipit explicationem, conjunctum vocat. Utrumque genus latius exponit. Cum vero in oratione spectari soleant Sonus, Verba, Sententia, hæc quidem, docet idem, ad naturæ, de qua dixit, utriusque judicium esse exigenda. Ac Sono quidem ipsum complectitur Numerum, idque denotat omne, quod apte sonantem, suavem, numerosam efficit orationem. Cujus generis oratio, sicut pergit idem, vel ipsa rerum fit adumbratione, vel alio genere suavitatis, aures oportune delinientis. Rerum imitatio, sono expressa, earum conditionem effingit, ita ut læta hilari, mœsta flebili, cita imitato, tarda remisso, dura aspero, alia alio, quem res postulaverit, enunciandi modo adumbrentur. Quod etsi præcipue fit a Poetis, fit tamen præterea non ab Oratoribus tantum, sed ab ipsis etiam Historicis, singulari quidem ratione. Res exemplo Cæsaris non uno confirmatur. Occurritur tamen iis, qui versus negent in orationem esse immittendos. Nam Autor, ubi, collatis veterum novorumque sententiis, de numerorum poeticorum oratoriorumque

ancient Athens, in memoriam ad se explicandi
Academiae Everton, Liverpool, Anno Domini MDCCCXXXIII.
Exeat, si videatur, in usum privatum philosophi et
magistrum scholarum, studia, officia, exitus, finem.

Ego, Gulielmus Rex, Dei gratia Britanniarum Rex, fidei defensor, &c. &c. &c. Omnibus ad quos praesentes literae pervenerint, salutem. Sciatis quod nos, de gratia nostra speciali, ac ex certa scientia et mero motu nostris, dedimus et concessimus, ac per praesentes damus et concedimus pro nobis, haeredibus et successoribus nostris, quibuscunque, tenore praesentium, licentiam et facultatem, ut ipsi, ad usum privatum philosophi et magistri scholarum, studia, officia, exitus, finem, &c. Nolumus autem et concedimus nobis, haeredibus et successoribus nostris, quibuscunque, tenore praesentium, quod praedictus philosophus et magister scholarum, studia, officia, exitus, finem, &c. Et ulterius, de uberiori gratia nostra, concessimus et per praesentes damus et concedimus pro

ſed etiam ex mente legentis, ad hujusque intelligentiam naviter conformandus. Quæ res quanto ſit uſui, ubi expoſitum eſt, prudentia Cæſaris, qua hic lectori, perinde ac Nepos & Livius, ſerviat, demonſtratur. Audientium vero legentiumque ſtudiis conſentient verba, ſi repudientur ea, quibus communis offendatur hominum natura, ea autem ſumantur, quibus duci illa delectarique poſſit. Quæ cum ſagacius e naturalibus hominum ſtudiis enucleantur, de omni ſimul verborum delectu, de virtutibus horum ac vitiis, de corruptelis vulgi emendandis, & aliis multa ediſſeruntur. Eadem vero cuncta luculenter & uberrime judicio Cæſaris exemploque declarantur, cujus elocutio, prorſus eximia, cum e ſuis inveſtigatur cauſis, multa, vulgo non obſervata, alia a cenſuris doctorum vindicata, alia rectius explicata, alia, ut de Archaiſmis verecundis, aliorum veterum conſuetudine cruta, proponuntur.

Pergitur ad ſententiam, quæ ſupra ex autoritate tantummodo ſpectata, hic ipſis pulchri cauſis & indolis humanæ judicio æſtimatur. Cum autem eo, ſicut oſtenditur, ſententiæ requirantur optimæ, eæ quidem, tales ut ſint, ad utramque naturam, & rerum, & hominum, ſunt conformandæ. Ac rerum quidem natura poſtulat ſententias tum veras, tum interius ſibi conjunctas. Naturæ indolisque hominum, cui ſententiæ ſunt conciliandæ, conſideratio expoſcit, ut ipſa naturæ humanæ vis excutiatur, &, tacitis abditisque ejusdem ſtudiis mente perluſtratis, obſervetur, quo illius feratur motus ac propendeat, unde refugiat eadem atque abalienetur. Quæ pluribus explanata, cum rurſus a Cæſare lumen mutuantur, ſimul de illius Theologia ac Philoſophia, fide Hiſtorica, Militari ſcientia, Civili prudentia, intelligentia Juris, maxime ad Hiſtoriam transducta, Geographia, aliis, fuſe tractatur. Agnoſcitur etiam in eo admirabilis tam ſagacitas, qua receſſus animorum & opinionum ſtudiorumque varietates perſpiciantur, quam oportunitas habilitasque, qua ſingulorum ſtudiis ex communium ſenſu notionum ſubſerviatur. Hinc Cl. Autor ad ſingularia indolis humanæ ſpecimina, e quibus facile de ceteris judicari poſſit, progreſſus, oſtendit, plura, quæ lectoris attentioni relinquimus, ex indolis

humanæ ſtudiis exquirit, transducibaque ad ſententias pulchre conſtituendas, tam rationum momenta, quam Cæſarianæ eruditionis exempla, & alia his ex elegantiore doctrina paſſim interponit. Hinc omni ſententiarum, quæ ſtudiis humanis congruunt indoli, ambitu ex facultatibus humanæ mentis perpetuo, ea partitur in ſpecies, quibus aliqua boni nomis ſignificatio datur, *naturalis*, quæ affectionis expreſſum, naturæ inſitæ, vim conjunctionemque comprehendunt, & *honeſtas*, quæ ex ingenii opera & perfectiore intelligentiæ habitu ſpectantur.

Jam, tradita Naturalis in oratione Pulchritudinis doctrina, Franciſcus Vavaſſor, rem ex veteri disciplina non ſatis edoctus, refellitur, ac plura de ratione Pulchri, de ſtudiis humanæ mentis, de vulgaris Rhetoricæ curriculis, & alia, ex antiquis literis edifferuntur. Porro, ne quid deſit, Cl. Autor argumenti dignitate motus & elegantia, explanatis jam hactenus, tum *Ethicæ*, tum *Pathologiæ*, exequitur *Dianoeticæ*, quæ viribus ingenii efficiuntur. Quorum zelvocat Dominici Bohourſii libellum, eruditorum ex illuſtri ordine decertatione ſumpſum celeberrimum, qui Gallice inſcribitur *la Maniere de bien penſer dans les ouvrages d'eſprit*. Ex hoc eum medullam extrahuit, ſententias recint primum Veras, tum Novas. A Veris quæ fictio non abhorret, ubi dixit, ad Novas refert Sublimes, Jocunda, Acutas, quæ ſingulæ deſcribuntur. His ex naturæ ſuæ cauſarum, unde oriuntur quæque, & rerum, quas complectuntur, ratione ſpectatis, ſubjicitur alia, his, in medio poſitis, ex utraque vitii, a mediocritate aberrantis, parte, contrariæ oppoſuntur ſententiæ, atque is denique modus ſtatuitur, ut ea ſint in primis nativæ, non tumidæ, non affectatæ, non fabulitate nimia detritæ, ut illuſtres etiam ſint ac dilucidæ, ut quam minime ullo plane modo obſcuræ. Laudat hic Autor Flaccum, Nolanum, Thomam Hibernicum, excellentium ſententiarum elegiorum, deſiderat autem non nihil in Brietio, & iſto, qui ediditi *& Sublime des Auteurs*. Reverſus ad Cæſarem, ex quæ de Nitiis expoſitis ſunt Sententiis, ex illo, qua ſolet cauſarum inveſtigatione, declarat. Jam propius ad ipſum accedit Bohourſium, per-

Digitized by Google

perſtichique actiones illius cenſura, laudatiſſimi quidem, qui in ſua veterum etiam Hermogene ſit tiſus, ſed ab eodem infi-exæ doctrinam Sententiarum nihilo ſecius ex Hermogene, quam ab Em. Thelauro Argutarum ex ſit ex Ariſtotele delimta, effingendam fuiſſe. Nempe ex commentis Sententiarum genera, quæ tradat Bohuriſius, nihil inde eſſe, quam ſingulares quaſdam dicendi formas, quas Hermogenes *Ideas* vocet. Ab Hermogene deinde orationis formas fubalbere, ut ſingulæ melius dignoſcerentur, fuiſſe diſtinctas, a Bohuriſio autem plures, ut brevior videatur ille, commiſceri, quæ ſtudioſe ſint ab Hermogene diſcretæ. Sic diſtinguendas eſſe meræ Sententiæ, haud confundendas, cum a Bohuriſio, præter Cogitationes illas, de quibus dictum eſt, exponuntur amplius accurate, omni ex parte aptæ & congruentes, ingenuæ, nativæ, nobiles, acres, viridæ, ſolidæ, callidæ, & plures alias, quibus præterea minus conſentaneæ, affectatæ, ſipræ modum elatæ, friſolæ, minimi lumæ, & aliæ, eppenuntur. Tandem ad alium Bohuriſii librum, cujus inſcriptio eſt *Penſées Ingenieuſes des Anciens & des Modernes*, quo Cogitationes ingeniosæ antiquorum recentiorumque ſcriptorum percenſentur, & item ad alium ejusdem ſcriptoris, cujus elogium eſt *Penſées Ingenieuſes des Pères de l'Egliſe*, quo Patrum ſapientiæ dicta recenſentur. In utroque vero libro Sententiæ, in medium prolatæ, ad legem unicamque, in primo, de Sententiis excellentibus, libro tradetam, exiguntur, & præcepta primi voluminis omni exemplorum genere illuſtrantur. Tribus his Bohuriſii libris adjicitur quartus, qui inſcribitur *Recueil de Vers Choiſis*, quo verſus, ad doctrinam ſuperioris illuſtrationem ſelecti, ſiſtemque Gallici, maximum quidem partem modum eſtis, continentur. Probat Autor inſtitutum ipſas meritis humanæ vitæ æſtimque perſpiciendi, & illa laudat, indicandi tamen notat ſedulam, & præcipuas ſubmouet Bohuriſii doctrinæ in Hermogene cauſſas facile reperiri, ab hoc etiam eundem ire ſimilitudinis tradi, ſic ut ex eodem non expreſſa modo cognoſci, verum etiam temperata inter ſele inſtrui varie conſtituatque poſſint omnia cogitationum genera, quæ a Bohuriſio ſæpius nomine tantum cognitionum

Digitized by Google

Hactenus de Opere ipso, in quo pertractando Autor, argumenti sui memor dum Cæsarem habet in oculis, nativæ studet elegantiæ, nec jejune differit & exiliter, sed ornatum variaque & politiore doctrina respersum docendi genus amplectitur, & novos cum veteribus diligenter componit, ad hos tamen rei arbitrium revocat, nec autoritatem doctissimi cujusque defugit, ipsas tamen rerum causas simul indagat. INDICI, diligentius, quam fieri solet, confecto, subjungitur CHRESTOMATHIA LONGINI, quæ libri præstantissimi, atque in hoc genere unici, Epitomen præstat, & huic est usui, ut ipsa, nec inconcinne digesta, & collatis interdum aliis Longini locis, expressa, nullo perlegatur negotio, ac vel cum hoc ipso opere, ubi mens Longini sit exquirenda, componatur, vel ad alios expeditosque meditandi usus haud incommode transferatur.

Toti autem Operi præmissa est PRÆFATIO DE REPETENDIS ELOQUENTIÆ FONTIBUS, Lectoris non oscitantis studio non indigna, & hodiernis necessaria temporibus, quibus est a moribus antiquis haud leviter desitum. Hic, iis laudatis, qui, restituto literarum nitore, Græcos Latinosque omnis doctrinæ fontes aperuerunt, observatur, mox rursus, & omni deinceps tempore, relictis iisdem fontibus, ad rivulos esse lacunasque transcursum. Querimoniæ Chalcocondylæ, Victorii, Aldi Manutii, Perpiniani, Mureti, Gravinæ, referuntur. Hodiernæ tamen Italiæ decus haud præteritur. Properatur ad Hispanos, quorum laus non reticetur. Ex instauratoribus literarum memorantur Antonius Nebrissensis, Barbosa, Vives, summa nisi ope, ut homines ad pristinæ studium doctrinæ revocarent. Attinguntur Covarruviarum & Antonii Augustini desideria, labores item Sepulvedæ, Francisci Sanctii, pro redintegranda veteri elegantia suscepti. Etsi non acceditur Joanni Barclajo, de Hispanorum studiis existimanti, tamen Hispanos majorum vestigiis minus insistisse constanter, e doctorum querimoniis annotatur. Pergitur ad Gallos, quorum & merita exponuntur & ornamenta, in iisdem tamen ab eruditis priscæ studium doctrinæ desidera-

tur. Provocatur ad teſtimonia Paſſeratii, Scævolæ Sammarthani, Mareſii, Fabri, cujus ſimul filia, Anna, & gener, Dacerius, laudantur, Vavaſſoris, Coſſartii, aliorum. Venitur ad Belgas, quorum laus non una commemoratur, eadem tamen querimonia ex iisdem auditur. Præter ceteros, ad teſtimonium citantur, Daniel Heinſius, Joſephus Scaliger, Perizonius, Burmannus, quorum indiciis inveteratum ſeculi malum demonſtratur. Trajicitur in Britannias, quarum vetus in media ſeculorum barbarie elegantia, & alia, laudantur. Hic tamen nihilo minus, quam alibi, veterum faſtidio peccari, Merici potiſſimum Caſauboni teſtimonio probatur. Proceditur ad Germanos, de quorum in literas emendatas meritis & priſcæ ſtudio doctrinæ commemoratur. Quid tamen Philippus, Camerarius, Sturmius, Caſelius, alii, in depravata ſtudiorum ratione deſideraverint, mox declaratur.

Inquiritur porro in cauſas faſtiditæ veterum doctrinæ. His breviter perſtrictis, gravius incuſatur multorum temeritas, qui, vulgatis recentibusque ſcriptorum Interpretationibus contenti, ipſos negligunt ſcriptores antiquos. Hinc, abjecto linguarum eruditarum ſtudio, ad barbariem reditur. Profunt tamen interpretes docti, ſi cum ſcriptoribus ipſis conferantur. Sed, ob difficultatem interpretandi, non interpretibus, ſed fontibus eſt fidendum. Mureti & Heinſii judicia excitantur. Deſcenditur ad Ephemerides eruditas, quarum laudatur inſtitutum, ſed inconſultum ſtudium in iis, qui, his in libris tota mente defixi, fontes ipſos non quærunt, vituperatur. Oſtenditur circumſpecte judicandum eſſe de veterum ſapientia, cujus laus diſcernitur, & modeſtia commendatur. In primis Eloquentiæ Veteris excellentia demonſtratur.

Deſcripta Eloquentiæ veteris amplitudine, illa non ſolis Oratoribus, ſed Poetis etiam, Philoſophis, Hiſtoricis, vindicatur. Dividitur eadem in duo genera, quorum alterum eſt Θεωρητικὸν, alterum Πρακτικὸν. Miſſo poſteriore, latius exponitur prius. Facto a Græcis initio, apud hos alta dicitur eloquentia & perfecta, ſic ut, quæ doceant Latini, ſine Græcis, quantum ſatis eſt, ne intelligi quidem poſſint. Primus lauda-

tur

tur Homerus, e quo non ſolum Ariſtoteles profecit, ſed etiam Plato. Propius conſideratur Plato, cujus Rhetoricæ præceptiones quam ſint eximiæ, monetur. Hinc Ariſtoteles vel acumine dicendi vel concinnitate princeps ponitur, pro ingenioſæ dictionis fonte, & amplius, laudatur. Proceditur ad Demetrium Pſeudophalereum, Dionyſium Halicarnaſſium, Hermogenem, Alexandrum, Tiberium, Phœbammonem, Menandrum, Aphthonium, Theonem, qui ſcholis præter ceteros commendatur, alios, de quibus ſingulis diſtincte judicatur. Tranſitur ad Latinos, Græcorum diſcipulos, quorum in deligendo judicium, in utendo prudentia, & alia, laudantur. Primæ dantur Ciceroni, cujus inprimis laudantur tres libri de Oratore, in quos Tullius, quicquid judicii de dicendo habuit, potiſſimum contulit, e quibus ſtudia literarum elegantiora reviviſcere quondam cœperunt, quibus excellentius artis oratoriæ ſpecimen dari non poteſt. Quid etiam Græcis debeat Cicero, ſimul monetur. Subjicitur Fabius, cui ſtudium non magis diſertos, quam bonos efficiendi in laude ponitur, qui Tullio in Latio uni ponitur ſecundus. Adducuntur præterea, ſcriptor Rhetoricorum ad Herennium, Rutilius Lupus, Aquila Romanus, Julius Rufinianus, aliique plures, quorum docetur uſus. Monetur, haud eſſe negligenda, quæ ab utroque Seneca, Plinio, aliis, de virtutibus ac vitiis dicendi, pro re nata, ſæpius interponantur, *Auguſtæ* ſimul *Rhetoricæ Specimen*, ex ſolis Auguſti Cæſaris veſtigiis, ſicut optaverat quondam P. Lambecius, ab Autore ipſo concinnatum, memoratur. Oſtenditur, illos, qui ſint expoſiti, utriusque generis ſcriptores inter ſe comparandos eſſe, nec adhibendos novos, niſi cum veteres ſequantur. Cui rei Muretus, Perpinianus, Sepulveda, judices dantur.

Hinc Autor, ad Novam, quam vocavit, Eloquentiam delatus, omnes hujus artes a veteribus diſci rectius docet. Novitatis, falſo creditæ, cauſam repetit ab antiquitatis ignoratione, & communi ceterarum fato artium illuſtrat. Iſtos autem, qui rationem dicendi cum forma reip. cum temporibus ipſis commutatam objectant, illuſtribus refellit exemplis. Probatur ſimul, Veteri Eloquentia contineri prudentiam quandam

dam orationis omnibus rebus congruenter accommodandæ. Oſtenditur, corruptos Eloquentiæ Novæ oſtentatores vitia, ab antiquis caſtigata, pro virtutibus amplecti. Perverſa Gallicæ eloquentiæ æmulatio caſtigatur, ipſorum judicio Gallorum cordatiorum.

Principatu veteribus vindicato, Autor docet, cum oratoribus antiquis antiquos eſſe Rhetores conferendos, nec tamen ſine delectus cura. Veteres ſive Oratores ſive Rhetores, non ætate tantum, ſed meritis etiam differre oſtendit, eamque rem multum valere vel ad judicandum de utroque genere, vel ad imitandum. Hinc Eloquentiæ, in Græcia Latioque florentis, tempora definiuntur. Diſcernitur legendi & imitandi, obſervandi & uſurpandi, ratio, Characteres, Oratorius, Hiſtoricus, Philoſophicus, Poeticus, diſtinguuntur, vitanda ſcriptorum vitia indicantur, notantur æque ac meliore judicio corriguntur delectus inconſulti lectionis pravæ atque imitationis, exempla tam vetera, quam recentiora. Commendatur mos ipſorum ex ævo jam inclinante veterum, M. Annæi Senecæ, in quo veteris eloquentiæ, argutæ potiſſimum, theſaurus reponitur, aliorum, qui minus contenti ſuorum eloquentia temporum, ad ævi prioris imitationem ſe contulerunt. Fabius optimi in evolvendis imitandisque veteribus delectus, circumſpecti in dijudicandis cujusque meritis uſus, magiſter datur. Hujus judicio, diſtinctis priſcæ eloquentiæ ætatibus, Veteres a Vetuſtiſſimis partim, partim a Novis internoſcuntur, quorum tempora, diſpunctis ſeculorum ſpatiis, notantur. Poſtremo elegantiæ Græcæ Latinæque, a novis adhibitæ, exempla e profanis Chriſtianisque ſcriptoribus afferuntur. Tranſcenditur ad Rhetores antiquos, de quorum diſpari laude ex ipſis quidem cauſis exiſtimatur. Horum vel autoritas, vel uſus in eloquentia ſingularis, his item inter ſe comparatis, quid ipſis in antiquis ſit optimum, quæ circumſpecta ſit & convenientiſſima illos tractandi ratio, docetur. Autor, a Græcis exorſus, oſtendit, quantum vel Atticæ ſiccitatis, vel Aſiaticæ loquacitatis ſtudio, ipſæ differant Rhetorum doctrinæ. Percenſitis diverſis Rhetorum familiis, Iſocratea, Ariſtotelea, Hermagorea, diverſis

ſis earum inſtitutis ipſum, qui ex quaque capi poſſit, uſum diſtinguit. Hic perpenditur præſtantia diſciplinæ Ariſtoteleæ, & ultima ejusdem inveſtigatio docetur. Hermagoreæ diſciplinæ palma datur Hermogeni, de cujus autoritate inſignique uſu, tum in explanandis ſcriptoribus ac dijudicandis, tum in omni ratione diſcernendi formas dicendi, uberius diſputatur. Jam in ipſa Veteris Eloquentiæ doctrina non ſolum Rivuli diſcernuntur a Fontibus, ſed etiam ipſi Rivi in primarios & ſecundarios diſtinguuntur. Hoc ipſum exemplis veterum illuſtratur. Qui tamen Rivi Fontibus ipſis comparari poſſint, Ciceronis, Fabii, Boetii, exemplis declaratur. Cel. Autor, a Græcis progreſſus ad Latinos, docendi facultate Tullium, cujus imitationem ex oratoriis ejus ipſius libris optime contendit perſpici, Latinis anteponit omnibus, Fabium ipſi proximum conſtituit, de cujus utriusque præſtantia & uſu præcipuo pronunciat diſtincte. Ab iis, qui Eloquentiam tradunt Univerſam, provectus ad illos, qui ſelectas quasdam Eloquentiæ Partes expoſuerunt, quanto hi tales in pretio ſint habendi, erutis ſimul cauſis, monet. Negat igitur, ex antiquis ætatem potius cujusque, quam opus ipſum meritumque ſpectari ſemper oportere, contendit e contrario, qui ex iisdem rem quamque confecerit optime, eum haud alio, quam Fontis loco ducendum. Hinc, quemadmodum Priſcianus cum Aphthonio ac Theone ſit committendus, quid Aurelius Auguſtinus, Beda, Rabanus Maurus, præſtiterint, enarrat. Antiquos tamen Rhetoras, quamlibet præſtantes, non omnis abſolvit erroris, quos ratione interdum, vel ipſorum exemplo veterum caſtigandos eſſe, cum docet, hic quid fieri oporteat, oſtendit.

Sed Autor, cum laudat veteres, nihilo ſecius brevitatis cauſa commendat illos Recentiorum libros, qui e veteribus apte concinnentur. Hic, nominatis potiorum non nullis ac laudatis, repudiantur e contrario, *l' Eloquence du Temps*, & *la Rhetorique de l' Honnête Homme*, aliaque, vel Gallica, vel Germanica, quibus myſteria, recens evulgata, inepte ſpondentur. Longe aliter ſentitur de Balſaciis, Lamiis, Clericis, Bellogardiis, Fenelonis, aliis, qui cum ratione explorant autoritatem,

rationem, in veteribus inventam, haud contemnunt. Nihilo magis illustria fastidiuntur exempla, vel Academiæ Gallicæ, vel aliarum gentium politiorum, vel ex iis, quæ collegit præclara Vir industria, Joannnes Christianus Lunigius, Germanica, modo lectoris prudentis cura, quam describit Autor, adhibeatur.

A claris inde Rhetoribus venitur ad Dionysium Longinum, cui ex omni veterum memoria nemo, vel argumenti, quod exponat ipse, nobilitate, vel ejus explicandi solertia, vel judicandi de altissimis quibusque ingeniis scientia, comparetur, in eodemque simul lima judicii, ac verissimus excolendæ rationis usus, demonstratur. Rejectis Scioppii minis, laudatur opera, quam Longino navarunt Viri eruditi, sed in ea desideratur lumen exemplorum, quo rei mensuram neque Jacobus Tollius impleat, nec alius quisquam. De Notarum vel commodis, vel incommodis ubi disseruit Autor, ubi, Scaligero assensus, harum coacervatione rerum ostendit ipsos e manibus scriptores excuti, Exemplis potius ad pernoscendos scriptorum usus opus esse, monet. Itaque causis, quas expromit, haud levibus ductus, Longini doctrinam perpetuis C. Julii Cæsaris exemplis exponit, eaque re & Cæsaris, perinde ac Longini, usum, vulgo satis haud cognitum, & utilitatem Latinos cum Græcis componendi, planissime demonstrat. His ita strictim a nobis expositis, facile patet, Celeb. Autorem pulchre in commentario suo utile dulci miscuisse.

S. B. *RELIQUA DICENDORUM DE EDITIONE Scholiorum Moschopuli in Homerum.*

Conf. supra M. Jul. p. 305 seqv.

EDiturum Græca ex MStis non tantum bene intelligere linguam, sed & legere MSta posse oportet; ne aut mendosa propagentur parum sentiendo, aut bene scripta depraventur male legendo, aut utrumque fiat. Nec mirum videri debet, si hodie etiam eruditus Græce, in MStis sit ἀναλφάβητος: cum jam dudum non aut vix nisi impressis adsueti simus libris, & quidem illis fere literarum figuris, quæ multum discrepant a MStis. Atque callens quidem Græce, citius & faciliore negotio familiarem

rem ſibi reddet lectionem, edetque incorruptiora & emendatiora. Quanto autem quis minori ſermonis Græci peritia inſtructus tale quid conabitur, tanto ærumnoſius luctabitur, parum interim proficiens, nec multum rem literariam publicandis MStis juvans. Hinc fere fit, ut jam dudum, ſi quæ, quamvis raro & minuta, e MStis eruantur, plerumque corrupta & paſſim hiantia repræſententur: ut illa etiam dici poſſint καὶ ἐκδεδεμένα καὶ μὴ ἐκδεδομένα, ut Ariſtoteles Alexandro M. de editis acroamaticis querenti reſpondebat. Poſtremo *culpantur calami*. At optimus ille Aldus ſub initium typographiæ Græcæ multa & magna volumina typis exſcribebat emendatiſſime, (de veris Aldinis Edd. hoc intelligendum plerisque, non quas fecere Aſulani, pater & juvenes patre digni) nec erant tantæ quiritationes de mendoſis MStis. Nimirum tunc adhuc habebant uſum MStorum. Et Aldus ipſe cum eſſet ſoleriſſimus typographus, utebatur etiam opera doctiſſimorum Græcorum, συμπρατλόντων αὐτῷ, inquit Muſurus in dedicatione Pauſaniæ, καὶ συνεργούντων τῶν Ἑνετίησι φιλοσοφούντων τῆς Ἑλλαδικῆς Μούσης τροφίμων, *cum adjutores ei eſſent & cooperatores qui Venetiis ſtudebant Græcanicæ Muſæ alumni*: quos inter ipſe Muſurus vel præcipuus fuit, quo nihil opportunius, nihil ſalutarius potuit evenire illi negotio. Quem morem hic Vir tenuerit, operæ pretium erit cognoſcere, ut imitentur noſtri Editores & Critici. Cum præfuiſſet accuratiſſimæ illi editioni Epiſtolarum Græcanicarum ab Aldo collectarum, in fine Voluminis epilogi loco, operæ ſuæ rationem reddens, inquit: ἔτι κἀκεῖνο πάντας εἰδέναι βουλοίμην, μάλιστα μὲν ἡμῖν τοῦ ἄριστα διορθώσεως τὴν πραγματείαν ἔξειν μεληθεῖσαν· εἰ δέ τι που παρέδραμεν, ἢ διεσφαλμένον εἶναι γράμμα, ἤ τι τοιοῦτον οἷον δὲ τοῖς ἄκρως φασὶ δακτύλῳ τῆς Ἑλληνικῆς γευσαμένοις φωνῆς, ἐμποδὼν ἂν πρὸς τὴν ἔννοιαν τοῦ κειμένου γενέσθαι. ἐν μέν τοι τοῖς Ἀλκίφρονος ἔστιν ἃ τὰ τῆς ἐννοίας διημαρτῆσθαι. μηδὲν ἡμῶν παρὰ τὰ ἐν ἀντιγράφοις ἀνηκέστως ἅπαξ διεφθαρμένοις ῥιψοκινδύνως καινοτομεῖν τολμησάντων. i. e. *Etiam illud omnes ſcire cupiam, ſummæ quidem nobis curæ fuiſſe, ut hoc opus correctiſſimum eſſet. Si vero quid alicubi effugit, id aut perverſam eſſe literam, aut tale quip-*

piam quod nec iis, qui ſummo quod ajunt digito Græcum guſtarunt ſermonem, impedimento eſſe poſſit ad intelligendum textum; in Alciphroneis tamen alicubi ſententiam eſſe depravatam, nihil nobis, extra exemplaria, quæ inſanabiliter erant corrupta, novare auſis. In tam multis & variis quam pauca ſunt, quæ corrupta queritur, eaque quam caute & religioſe tractavit! *Dii boni, næ illius modi jam nobis magna civium penuria eſt*, inquit Demea civis Atticus apud Terentium. καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταύτη.

Quod ad præſentem libellum attinet, in eo molimina Editoris fuere etiam magno & arduo operi paria. Exhibetur hic textus Homericus usque ad Catalogum, id eſt, dimidium ſecundi libri. In quo conſtituendo uſum ſe dicit *Editione Euſtathii, Stephani, Porti, Caſtalionis, Turnebi, Pariſienſi anni 1624, Criſpini & recentiorum.* Nihil hic videtur ipſe novaſſe, quod optime factum; nam ea res nec perſpicaciori Barneſio nuper bene ubique ceſſit: & in iis ubi variatio eſt exemplarium, apparet plerumque meliora ſecutum. Sic initio ſtatim v. 9 recte, ὃ γὰρ βασιλῆι χολωθείς, & mox ὃ γὰρ ἦλθε, ut H. Stephanus & alii quidam, pro ὁ γάρ, quod alii perperam & ipſe Barneſius, eſt enim articulus loco pronominis ὅστος, & debet acui. Bene etiam v. 84 & alibi, τὸν δ' ἀπαμειβόμενος, Barneſius perpetuo mendoſe τόνδε, cum ſit pro τοῦτον δέ. Nec tamen magis quam ceteri aſſecutus eſt veram articulorum rationem in Homero, ut paſſim alibi apparet. Alia bene aut ſecus facta tanti non eſt ut hic recenſeantur. Verſionem adhuc majore ſpiritu aggreſſus eſt, de qua ſic prædicat: *Verſionem infinitis locis emendavi, mutavi, interpolavi, ut plane nova videri poſſit.* Hoc quidem non eſt abſimile ei, quod facit Euripides apud Ariſtophanem in Ranis certans cum Æſchylo ſub judice Baccho. Nam cum Æſchylus tres jambos recitaſſet, quærit ex Euripide Bacchus: τούτων ἔχεις ψέγειν τι; *In his habeſne quod reprehendas?* Cui Euripides: πλεῖν ἢ δώδεκα. *Ultra duodecim.* Tum Bacchus: ἀλλ' οὐδὲ πάντα ταῦτά γ' ἐς' ἀλλ' ἢ τρία, *Atqui bi omnes non ſunt niſi tres* jambi. Ad hæc Euripides: ἔχει δ' ἕκαστον εἴκοσί γ' ἁμαρτίας, *Sed habet quisque viginti errata.* Ceterum

torum ex interpolationibus illis hæc una eſt. Cum *Φίλος* alicubi commode exponatur per *ἴδιος, ἐμεῖος, proprius, meus, tuus, ſuus*, id quaſi jam perpetuo migraſſet propriam notionem, ubique inculcat etiam in locis alieniſſimis. Ut in *Æ.* v. 587, ubi Vulcanus rixas inter Jovem & Junonem componere feſtinans, patientiam ſuadet Junoni matri ſuæ, ne forte pulſetur a Jove: ſo enim id ut *Φιλομήτορα* dolenter viſurum. Verba hæc ſunt: Τέτλαθι μῆτερ ἐμὴ καὶ ἀνάσχεο κηδομένη περ,

Μή σε Φίλην περ ἐοῦσαν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι

Θεινομένην. — quæ ſic vertenda:

Fer patienter, mater mea, & ſuſtine, dolens licet: ne te, tam caram mihi, his *oculis videam vapulantem.* Hic in priore verſu πὲρ eſt *καί περ, etſi, quamvis, licet*, in poſteriore valet *tam, præſertim, præcipue*, ut alias ſine καὶ non uno loco. Quod poſterius non animadvertentes omnes quidem hallucinantur in illo μή σε Φίλην πὲρ ἐοῦσαν (excepto Camerario, qui neglexit πὲρ ſicut poteſt omitti) dum vertunt aut, *Ne te, dilectam quamvis exiſtentem, oculis videam verberatam*, aut, *Ne te, dilecta ſis licet, his oculis videam vapulantem.* Quaſi dicat, *quamvis te amem, nollem tamen te verberari*, quod abſurdum. Naturale eſſet, *quamvis amem te, tamen caſtigatam velim*: aut *quamvis oderim te, tamen nolim verberibus te cædi.* Sed iſtorum unus eſt error; Noſter autem in eodem illo geminavit, totum autem locum ſic vertit: *Tolera, mater mea, & ſuſtine, mœſta quamvis ſis, ne te, mea* mater *quamvis ſis, oculis videam verberari.* Ubi itidem contraria demum eſſent vera. Sed inſuper debuit augeri malum acerbe intruſo poſteriore illo, *mea* mater. Tam autem fixum immotumque ei hoc ſedet, ut etiam cenſorie pronunciet aliosque damnet: nam p. 137 *Φίλα τέκνα*, inquit, *barbare ut alibi vertitur, cari filii*, ipſe vertens, *mei filii.* Sic tantum, *mi pater*, in Andria Terentii erit Latinum; *Ergo age, care pater*, apud Virgilium 2 Æn. barbarum. Sed de verſione hactenus, & nimium fortaſſe. Textui & verſioni in ſingulis paginis ſubjecta Scholia illa, de quibus diximus ſupra. Menſe Julio, præmiſſo ubique titulo ΣΧΟΛΙΑ ΠΑΛΑΙΑ, ad ſpeciem ſcilicet tantum, nam recentiora nulla habentur. In quæ Notæ

paſſim ſubjiciuntur, in quibus indicantur corruptelæ MSti & loca quædam citata. Sub quibus aliæ in Homerum. Quæ quidem etiam Variorum diei potuiſſent in titulo, Giſanii ſcil. Spondani, Duporti, Scherpezelii & aliorum. Sed ipſis nomina ſubjecit. Adjecti etiam indices duo, prior Homericorum omnium vocabulorum in primo libro & ſecundi parte, poſterior in Scholia & Notas.

Sequitur Camerarii Commentarius: de quo Cl. Editor ſic præfatur: *Joachimi Camerarii, Viri doctiſſimi, Commentarium in hoſce duos priores Homericæ Iliadis libros, qui fuit ultimus ejus in terris conatus, huic Editioni noſtræ juſſi ſubnecti, quod liber pauciſſimorum manibus verſaretur, & plurima contineret, quæ ad pleniorem Homeri intellectum omnino facerent.* Bene factum & recte dictum. Niſi quod illud falſum de *ultimo conatu.* Nam contra, primorum hujus Viri annorum hoc opus eſt, adhuc Tubingæ agentis, poſteaque plurima ſcripſit, præſertim hic Lipſiæ longo tempore. Non autem debita fuit adhibita diligentia in recudendis hiſce Camerarianis. Nam nec veteres errores typographici omnes ſublati, & novi plures invecti. Sic (tantum duo aut tria afferentur) relicta diſtinctio pervertens ſententiam p. 52: *Conſilium autoris atque voluntas fuit — Græcos ornare atque inſectari, planeque infamare barbaros*; pro, *Græcos ornare, atque inſectari planeque infamare barbaros.* P. 50: Amazoma pro Amazonia, quamvis hoc eſſet in Ed. Baſ. recenſitum in err. typ. Cui ſimile in fine catal. Navium in verſione, *Auro qui Conitus*, pro, *Auro qui comtus.* Recens invectum, *Ptolomæus* p. 57 bis pro *Ptolemæus.* Sed videtur quædam de induſtria mutaſſe, corrupta putans, ut p. 44 pro ἑπτὰ ἐριδμαίνουσι πόλεις, quod ſic in Ed. Baſ. recte, ipſe edidit ἑπτὰ ἔριδι μαίνουσι πόλεις. quo uno facto ſimul verſus & ſermo Græcus violatur. Verſum digitis licet explorare. Helleniſinus poſcit ἔριδι μαίνονται. Nam μαίνουσι Græcos perinde offendit, ut Latinos *loquunt* aut *rixant.* Noſter talia non ſentit in Græcis: hinc ſimilia commiſit in Moſchopulianis, ut μένονται p. 6 in his ita ab ipſo editis: τὸ γὰρ ἰ καὶ ῡ τὰ αὐτὰ μένονται ἐν τοῖς παρωχημένοις, διὰ τοῦτο ἀμετά-

βολα

βολα λέγεται, ὅμως μεταβάλλεις τὸν χρόνον, εἰ βραχέα εἰσὶν ἐν τῷ ἐνεστῶτι. Hic μένονται non magis Græce dici poteſt quam Latine *manentur* pro *manent*, μένουσιν autem rectum eſſet. Aliter tamen formaverat orationem Moſchopulus, nam in MS. noſtro ſic legitur hic locus totus ſine vitio : τὸ γὰρ ῑ καὶ τὸ ῡ τὰ αὐτὰ μένοντα ἐν τοῖς παρωχημένοις· διὰ τοῦτο γὰρ ἀμεταβόλα λέγεται, ὅμως μεταβάλλει τὸν χρόνον &c. i. e. *Nam ῑ & ῡ eadem manentia in præteritis, (propterea enim immutabilia dicuntur) mutant tamen quantitatem, ſi brevia ſint, in præſenti.* Sic λέγονται pro λέγουσι p. 139. Alia etiam, quæ ſpecie bonitatis fallere poterant, ſecure recepit, ut p. 50 εἰδόντα, in his : καὶ θαμβῆσαι κυρίως μὲν φοβηθῆναι καὶ φεύγειν θεὸν εἰδόντα. Ubi annotat : *MS. εἰδόντο. Hanc emendationem debeo V. Cl. legebam ante* φεύγειν θεῖον εἶδος. Scilicet in tenebris tantis duce opus fuit, quem quidem nactus eſt, nihilo acutius cernentem. Lege ut in MS. noſtro ἰδόντα. (ibid. pro καθηεῖσθαι leg. ex MS. καὶ θηεῖσθαι.) Tale eſt προείπες p. 20 non magis Græcum quam φάγες. Sed hæc pauca de multis propterea præcipue adducuntur, ut offendatur, talia admittentem & committentem ſatius fuiſſe intra typographica ſe continere, nec diffidere, Græcis vix tinctum, alteri penitus imbuto. Nam idem Scherpezelius adhuc turpius ſe dedit, cum alicubi etiam erroris aperte convincere conatus eſt Camerarium, lectoremque monere, ne decipiatur ſcilicet. Nimirum ad Il. β. 8, ubi Jupiter Somnium mittit ad Agamemnonem, ut eum hortetur aggredi Trojanos ; nam nunc fore, ut Trojanos vincat urbemque capiat, quod tamen non fit poſtea, ad hæc erudite Camerarius annotavit : " Hoc loco quæritur, cur non fiat, quod Somnus divinitus immiſſus nunciaverit. Ac alii aliter" Jovem a mendacio liberant, quod ut opinor non admodum" neceſſe fuerit, cum & hoc ſit referendum ad illas multiplices" ſpecies σοφισμάτων, quibus mortales, θεοὶ σφάλλουσι κρείττο-" νες πεφυκότες, ut Euripides ſcripſit. " Deinde refert, quomodo alii ſolvant, poſtremo commemorans ſolutionem quorundam, ab Ariſtotele annotatam in ἁ περὶ σοφιστικῶν ἐλέγχων cap. 3 circa finem, quæ fit transpoſito accentu. Jovem enim

in

in promittenda victoria non dixisse δίδομεν δέ οἱ εὖχος ἀρέσθαι (sive ut Cam ἑλέσθαι) i. e. *Damus enim ei* (Agamemnoni) *ut gloriam* victoriæ *capiat*, quasi ipse cum ceteris Diis id concedat: sed dixisse ad Somnium, δίδομεν δέ οἱ εὖχος ἀρέσθαι, *Da ei, ut reportet gloriam* victoriæ. Hæc enim verba Aristoteles in Homeri loco isto legerat, quamvis hodie non extent. Proinde Camerarius scribit: „ Sed hoc hemistichium nus„quam in Homeri legitur libris, iis quidem quos habemus, ut „alio exemplo Aristotelem usum esse appareat, nisi memoria „lapsus fuit, ut quibusdam videtur in mentione Calypsus libro „secundo, ἠθικῶν Νικομαχείων, & tertio τῶν μετὰ τὰ Φυσικά, „ubi fecerit apud Homerum Hectorem κεῖθ' ἁλοφρονέοντα, „cum non legatur ἁλοφρενέων sed ὀλιγηπελέων, il. ὁ. 245. Hæc ille docte & caute. At Scherpezelius quam intempestive & improvide in his curiosus est. Nam cum Camerarius forte ex suo exemplari Aristotelis pro ἀρέσθαι scripsisset ἑλέσθαι quod idem est, præposterе iste notat: *Male hic scribitur* ἑλέσθαι, *apud Aristotelem reperies* ἀρέσθαι, *neque is memoria lapsus est. Locus enim legitur Iliados* Φ. 297. Atqui in isto loco est δίδομεν δέ τοι εὖχος ἀρέσθαι, *damus autem Tibi gloriam referendam*, τοὶ inquam, *tibi*, non οἱ *ei*, & sunt verba non Jovis ad Somnium de Agamemnone, ut debebant, sed Neptuni ad Achillem, huic assistentis cum Pallade, in fluvio luctanti, & animos addentis ad præliandum victoriamque promittentis, ne γοὺ quidem ad Aristotelis institutum pertinentia, qui expresse dicit: καὶ τὸ περὶ τὸ ἐνύπνιον Ἀγαμέμνονος, ὅτι οὐκ αὐτὸς ὁ Ζεὺς εἶπεν, δίδομεν δέ οἱ εὖχος ἀρέσθαι, ἀλλὰ τῷ ἐνυπνίῳ ἐνετέλλετο δι-δόναι, i. e. *Et illud circa Somnium Agamemnonis, ut non ipse Jupiter dixerit, Damus ei gloriam reportandam, sed Somnium jusserit dare.* i. e. non δίδομεν *damus* dixerit, sed δίδομεν *dato tu.* quæ diversitas παρὰ τὴν προσῳδίαν sive *ab accentu* nec ipsa cadit in illud Il. Φ. 297. Ita nec Homerum nec Aristotelem introspexit Corrector. Pergit tamen sibi sapiendo, & adhuc unam Notam facit ad illa, ubi Camerarius dicit, quibusdam videri memoria lapsum Aristotelem etiam in tertio τῶν μετὰ τὰ Φυσικά, ubi fecerit apud Homerum Hectorem κεῖθ' ἁλο-

ἀλλοφρονέοντα, cum non legatur ἀλλοφρονέων ſed ὀλιγηπελέων. Hic notat Noſter : *Fruſtra quæres hoc hemeſtichium apud Ariſtotelem iis libris qui citantur ; ſed forte is ſcripſerit, vel in animo habuerit locum ex Il. ψ. v. 698, ubi eſt,* καδ δ' ἀλλοφρονέοντα. Nempe quia ipſe in margine ſui exemplaris Ariſtotelis non potuit invenire annotatum locum, putavit Camerarium mentiri, voluitque alios deterrere a quærendo, ne forte ipſe mendacii arguatur. Extat autem ita, ut citatur a Camerario, Lib. III τῶν μετὰ τὰ Φυσικὰ cap. nempe quinto. Ubi de incertitudine rerum agitur, quia nihil ſit ſtabile, nihil immutabile, & quia mens humana perinde ſit varia & mutabilis. Quam in rem eximia vetuſtiſſimorum fragmenta adducuntur, ut non latere debuerint tantum Philologum, qui ſe idoneum putaret examinandis Camerarianis, talia ſunt :

πρὸς παρεὸν γὰρ μῆτις ἐναύξεται ἀνθρώποισι.
Ad præſens enim mens vegetatur in hominibus.

quod eſt Empedoclis ; & hoc Parmenidis :

ὡς γὰρ ἕκαστος ἔχει κρᾶσιν μελέων πολυκάμπτων,
τὼς νόος ἀνθρώποισι παρίσταται—
Prout enim cuique comparatum eſt temperamentum membrorum flexilium, ita mens advenit hominibus.

De Homero autem, quaſi idem ſentiente, ſic ibi ſcribit Ariſtoteles : Φασὶ δὲ καὶ τὸν Ὅμηρον τοιαύτην ἔχοντα φαίνεσθαι τὴν δόξαν, ὅτι ἐποίησε τὸν Ἕκτορα ὡς ἐξέστη ὑπὸ τῆς πληγῆς, κεῖσθαι ἀλλοφρονέοντα. i. e. *Ajunt autem & Homerum videri talem fovere ſententiam, quia feciſſet Hectorem, cum dementaret ex ictu,* ἀλλοφρονέοντα, *mente alteratum.* Hoc ergo noſter hic reprehenſor invenire non potuit. At cito illud ex Il. ψ. 698 ἀλλοφρονέοντα, in Seberi nempe Indice Homerico, cujus beneficio ubique in Homero verſatiſſimum ſe videri facit, cum nec hic Poetam introſpexerit. Nam & iſte locus nihil ad Ariſtotelem facit, cum non de Hectore agat, verum de Euryalo in cæſtuum pugna graviter afflicto.

Jam pro duabus falſis Notis accipiat totidem veras notator. 1. Ad Il. α. 551, ubi βοῶπις, annotat, *omnia magna Græcos* βόεια *vocare. Sic*, interjectis aliis, βόπαις *quod legitur a-*

pud Alciphronem Ep. 62. est μέγας παῖς, puer adultior. Hæc ibi. Frustra autem quæres hoc apud Alciphronem iis epistolis quæ habentur. Sed forte is in animo habuerit locum ex Theophylacto Simocata Epist. 62, ubi : *ἄλλοι τῆς ἀνομῆς ἐπιβαίνουσι, καὶ τὸ βδέ παιδες εἶναι κεκλήρωνται.* Certum est, convenit numerus. 2. Ad β. 287, ubi *ἱπποβότους*, scribit præmissis aliis : *Praterea ἱππόβοτον exponit Hesychius μεγαλόβοτον καὶ εὔγεων, magna & læta prædia habens. Additque, τὸ γὰρ ἵππος ὄνομα ἀντὶ τοῦ μεγάλε τίθεται. Hinc ἱππόπορνος de sæde & magno scorto dixit Alciphron Epist. CLXXXIII.* Plures videtur legisse Alciphronis Epistolas, quam habuit. Nam ne nunc quidem tot sunt, postquam apud nos ad 44 illas, quæ tunc extabant, accessere 72. Neque is tamen memoria lapsus est. Quæ si cui mira videntur, inspiciat fontes Scherpezelianos. Henrici Steph. Thesaurus : *ἱππόπορνος — immane scortum. Alciphr. ep. 183 de prostitutissima meretrice,* Μεγάρα ἡ ἱππόπορνος. Ergo & hic totidem aut plures habuit. Non; sed is forte scripserit, epi. 38. Pone punctum non ante sed post 1, transpone 83 & vide Alciphr. Lib. I, epi. 38 circa finem.

MARCI TULLII CICERONIS DE NATURA Deorum Libri III, cum notis integris P. Manutii, Petri Victorii, Joachimi Camerarii, Dionysii Lambini, Fulvii Ursini. Recensuit & notis illustravit JOH. DAVISIUS L. L. D. Canonic. Elienf. Accedunt Emendationes JOH. WALKERI A. M.

Cantabrigiæ, impensis Corn. Crownfield, 1718, 8. Alph. 1 pl. 1.

QUo vehementius omnes boni doluerunt, felicissimam Cl. *Grævii* operam, quam Ciceronis operibus expoliendis pristinæque integritati restituendis impendebat, præmaturo ejus fato interceptam fuisse interpellatamque : eo majores a justis literarum æstimatoribus gratiæ debentur Reverendo *Joh. Davisio*, quod factam tanti viri obitu jacturam suo studio pensare, inchoatamque ab illo Ciceronis exornandi telam egregie per-

pertexere non dedignetur. Indigebant ſcilicet libri intacti a Græv*io* relicti ſucceſſoris digni cultura eo magis, quo & argumenti nobilitate ceteris omnibus ſunt præſtantiores Philoſophici, & rerum obſcuritate difficiliores, quoque pluribus ob librariorum ignorantiam mendis inquinati nativam fere elegantiam amiſerunt. Eadem fata experti ſunt exhibiti hic de Natura Deorum Libri, quibus quantam lucem, quaque ratione fœneratus ſit Cl. Editor, paucis explicabimus. Ut ſcilicet, quæ temporis longinquitas, calamique oſcitantia corruperant, ſanaret, aptiſſima curandis libris remedia adhibuit, probatos codices & ingenium. *Stephanicæ* editionis uſum cum duobus optimis Codicibus MSStis, quos *Elienſes* vocat, Joh. Morum Epiſc. Elienſem ſibi conceſſiſſe teſtatur. Codicis quoque membranacei *Londini* ſervati copiam ſibi a Richardo Bentlejo factam eſſe memorat. Nec parum ſe debere profitetur Richardo Laughtono & Joſepho Waſſio, quos *Cantabrigienſem* & *Bononienſem* anni 1494 ſecum communicaſſe affirmat. Tandem *Gruteri* editionem ſe ſecutum monet, exceptis iis locis, quorum aliam lectionem in notis ſuis ſuppeditaverit. His inſtructus codicibus librorum horum emendationem molitus eſt. Neque vero tam ſerva ſuperſtitione a MSStorum autoritate pependit, ut ſua literam ſede movere ſacrilegium putarit. Suadente enim vel rerum natura, vel ſtyli Ciceroniani indole, vel textus συναφείᾳ, vel dogmatum propoſitorum ratione, voces immutare, augere, alias ſubſtituere non ſibi duxit religioni. Præter textus emendationes, quicquid erat difficile, vel autoris parallelis locis, vel ex aliis veterum monumentis, Plutarcho, Xenophonte, Sexto Empirico, Diog. Laertio abunde explicuit, ita, ut nihil, quod lucem his libris commodare queat, prætermiſſum videatur. Integras quoque ſummorum virorum, quorum in limine meminimus, notas adjecit, quas ſingulas expendit, & ſi quas inter easdem falſas comperit, modeſte refutat. Accedunt in calce libri emendationes Cl. *Joh. Walkeri*, quæ quominus MSStorum ſubſidio adjutæ ſunt, cum ejus ingenio ſaltem debeantur, eo majori plauſu dignæ ſunt. Sed videamus ſpecimina quædam, e Daviſii primum, deinde &

Walkeri notis. L. I c. 1 p. 1 ea vulgaris lectio eſt : de natura Deorum tam variæ ſunt doctiſſimorum hominum tamque diſcrepantes ſententiæ, ut magno argumento eſſe debeat, cauſam, id eſt, principium Philoſophiæ eſſe *ſcientiam.* Ibi ex MS. Elienſi egregie Daviſius reſtituit *inſcientiam*, genuinamque eſſe hanc lectionem rationibus declarat : *ignorationem* rerum ſcilicet fuiſſe in cauſa, cur homines Philoſophiæ ſeſe dederint, quod ex diſcrepantibus illorum ſententiis colligi poſſit ; quoniam, ſi res liquido *ſciviſſent*, una fuiſſet omnium conſentiens vox, & in ejusdem ſententiæ finem cunctorum perrexiſſet & conveniſſet aſſenſio. C. 8 p. 17: Tum Vellejus fidenter, tanquam modo ex Deorum concilio, & ex Epicuri *interiunciis* deſcendiſſet : reponit *intermundiis*, licet MSS. non addicant, exponitque intermundia fuiſſe interjecta quædam ſpatia inania inter mundos innumerabiles, ab Epicuro conſictos, in quibus ille Deorum ſedes conſtituit. C. 9 p. 17: Fuit quædam ab infinito tempore æternitas, quam nulla temporum circumſcriptio metiebatur ; ſpatio *tamen*, qualis ea fuerit, intelligi *non* poteſt. Ibi expungit τὸ *non*, quoniam inſerta particula *non* ſenſum conſequentis cum antecedente eundem fundit, quod particula *tamen* diverſum quid denotans admittere non videtur ; itaque explicat, idea ſpatii ſive temporis abſtracta concipi poſſe æternitatem. C. 14 p. 36 : Ita fit, ut DEUS ille, quem mente noſcimus, atque in animi notione, tanquam in *veſtigio* volumus reponere, nusquam prorſus appareat. In *veſtigio* explicat Manutius, in ambiente circulo. Sed hanc explicationem abſurditatis arguit Noſter, cum mentem eſſe circulum nunquam Epicurus ſtatuerit, potiusque alludatur ad *impreſſionem*, qua Deorum cognitio in animis noſtris inſculpitur. C. 15 p. 37 DEUM dicit eſſe fatalem *umbram* : ex MS. Elienſi reſtituit fatalem *vim*, cui omnia obnoxia ſint. L. 2 c. 15 p. 134 : *Solis calor* candorque *illuſtrior* eſt, quam ullius ignis. Hoc loco expunxit *calor*, cum hic non ſenſu viſus, ad quem *illuſtrior* reſpicit, ſed tactu percipiatur, perſtringitque Gronovium, vocem *calor* Ciceroni vindicantem, neminemque ita locuturum putat, niſi qui more Gronoviano loquatur. C. 16 p. 137 : Ordo

ſide-

ſiderum, & in omni æternitate *conſtantia*, neque *naturam* ſignificat, eſt enim *plena rationis*, neque fortunam, quæ amica varietati conſtantiam reſpuit. Lambinus reponit, eſt enim *expers rationis*, cum *natura* ſit ἄλογον. At in eo carpit Lambinum Daviſius, oſtendens, verba ultima non ad *naturam*, ſed ad *conſtantiam* eſſe referenda: neque vero naturam ut ἄλογον conſiderandam, cum ex Stoicorum, quorum hic perſona agitur, ſententia, illa ſit *vis particeps rationis*, & ſi conſtantia motus ſiderum naturam excludere dicatur, ſaltem diſcrimen ex gradu dependeat, cum natura ex parte ſit rationis capax, hæc vero plena rationis. Hæc de Daviſio ſufficiant. Aliquot jam Walkeri emendationes exempli loco ſuccedant. L. 2 c. 3 p. 344: Prædictiones & præſenſiones rerum futurarum quid aliud declarant, niſi hominibus ea, *quæ ſint*, portendi, prædici. Ea conſtans eſt omnium lectio. Noſter, cum præſentia non portendantur, ex rei natura reponit, quæ *futura* ſint. C. 5 p. 345: In tantis ſiderum motionibus, tantisque viciſſitudinibus, tam multarum rerum ordinibus, in quibus nihil unquam immenſa vetuſtas *mentita ſit*, quilibet ſtatuat neceſſe eſt, ab aliqua mente tantos motus gubernari. Hic Noſter ex conjectura ſubſtituit, vetuſtas *mutaverit*; cum ſcilicet ex horum omnium ordine conſtanti immutabilique ſupremæ mentis exiſtentiam colligat. Autor locum quoque adjicit ſimilia continentem ex Acad. L. 4 c. 38, ubi Cicero: Mundum ita eſſe undique aptum, ut nulla unquam vis queat *mutationem* moliri, nulla *ſenectus* diuturnitate temporum *efficere*, ut hic ornatus dilapſus occidat. C. 32 p. 348: Cum dicimus natura conſtare mundum, non ita dicimus, ut glebam aut fragmentum lapidis, aut aliquid ejusmodi; *nulla cohærendi natura*, ſed ut arborem, ut animal, in quibus ordo apparet. Hoc loco ſubſtituit *ſola cohærendi natura*, explicans mundi partes non tantum, ὡς ἔτυχεν, temere & fortuito cohærere inter ſe, ſed ut ſummus ordo in illis appareat; illuſtrat quoque ex Origenis loco περὶ ἐυχῆς: τῶν κινουμένων τὰ μέν τινα τὸ κινεῖν ἐξωθεν ἔχει ὥσπερ τὰ ἄψυχα. καὶ ὑπὸ ἕξεως μένης συνεχόμενα. L. 3 c. 20 p. 357: Ille *Academicorum* more contra *communem opinionem* non dubitat pugnare ratione. Subſtituit:

Stoicorum more, cum illis licuerit in utramque partem disputare; *Stoicis* vero, uti Cicero in Parad. testatur, solenne fuerit ea sentire, quæ non sane probabantur in vulgus, & quæ, quia sunt admirabilia, & contra *communem opinionem*, ab ipsis παραδόξα appellabantur. Hæc argumento esse possunt, non communis esse saporis editionem nostram. Ceterum non magis omnes, qui literarum amore tanguntur, sibi devinciet Cl. Editor, quam si & reliquis, qui supersunt, libris Philosophicis suum ingenium commodet, deque erudito orbe tam bene & imposterum mereri pergat.

E LITERIS CHRISTFRIDI WÆCHTLERI, JCTI.

UT satisfacerem, quodammodo desiderio illorum, qui cuperent videre specimen legum in Pandectis per simplicem analysin expositorum, ac Titulum de Transactionibus mihi proponebant, nervum cujusque textus recitare volui, procul a reliquis ornamentis omnibus & fastu.

L. 1.

Ut ab etymo vocabuli inciperet Ulpianus, opponit eum qui transigit non gratis, illi, qui donandi causa & gratis paciscitur. Quod valde evidens est, & statim intelligitur. Non opponit transigentem illi, qui paciscitur; sed qui donationis causa paciscitur. Nam alias idem bis diceret: *liberalitate remisit*, &, *donationis causa remittit*. Et quod mirum, laudat hanc distinctionem lectionis etiam doctissimus Noodt, *de Pact. & Transf. c. 3.*

L. 2.

Ulpianus duo ostendit schemata transactionis: alterum, si Aquiliana stipulatio illi accesserit, alterum, si citra illam pactum conventum fuerit factum. Sæpius occurrit in hoc titulo Aquiliana stipulatio. Præmittere ergo notitiam & hujus Vocabuli voluit; §. 2 *I. quib. mod. toll. oblig. L. 18* §. 1 *de acceptil.*

L. 3. pr.

Incipiunt hic difficiliores Scævolæ quæstiones. Canon est: privatis pactionibus & transactionibus non læditur jus ceterorum, ad quos ea res etiam pertinet, qui tamen cum reliquis

non

non transegerunt. Si ergo transactio facta sit super hereditate inter heredem in testamento scriptum, & matrem defuncti ibi præteritam, servis in illo testamento manumissis & legatariis manet jus suum integrum; quia pactio inter heredem scriptum & matrem, ad hos non extenditur. Adhuc ergo petunt legata sua & manumissionem ex testamento, quod per transactionem istam non est rescissum. Porro si cavit sibi in ea scriptus heres pro certa parte onerum a matre simul ferendorum, indemnis erit: si non cavit, negligentiæ suæ imputet. Neque ideo injuriam patientur legatarii & manumittendi.

§. 1.

Mater defuncti transegit cum herede scripto, & ex fidei commisso accepit quinquaginta: postea codicilli reperti, in quibus illi ex causa fideicommissi relicti sunt ducenti. Hic mater non ita transegit, ut renunciaret juri ex quacunque alia scriptura adhuc incognita competituro. Accipiet ergo, quantum ipsi pro parte sua adhuc deest, nec improbe dicet, se de codicillis non cogitasse. *L. 6 L. 12 b.* maxime vero in causa ultimæ voluntatis favor hic noviter repertorum admittitur.

§. 2.

Titius debitor, cujus pignus creditor non jure distraxit, cum Mævio, qui se legitimum creditoris heredem esse jactabat, accepto minimo transegit, ut pignus reluceret: postea prælato testamento Creditoris apparuit, Septicium heredem esse, Mævium autem non fuisse: transactio illa non egreditur personam Titii & Mævii. Ergo si Titius agit pignoratitia adversus Septicium, elidi ista actio exceptione transactionis, quam diximus, nequit. Rursus Septicius, condemnatus Titio, pecuniam Mævio, ut falso heredi a Titio numeratam condictione repetere contendit, sub prætextu hereditatis acceptam. Atqui transactio ista non egreditur iterum personam Titii & Mævii, neque Septicius ipse transegit cum Mævio. Neque Mævius tunc gessit negotium Septicii, sed proprium, & accepit, quasi heres legitimus creditoris. Ergo Septicius pecuniam illam non repetet a Mævio. Non dicit Scævola, Titium idem bis accipere debuisse, per remissionem a Mævio impetratam, & deinde per satis-

ſatisfactionem Septicius: ſed quia minimo tranſegit, præterit prius illud.

L. 4.

Certum eſt, ſtipulationem a Gallo Aquilio JC. inventam omnes præcedentes obligationes omni modo novare, easque in verborum obligationem transfundere, atque hanc ipſam deinde per acceptilationem iterum ſtatim perimi. *L. 8 §. 3 de acceptilat.* Acceptilatio autem, quæ eſt Juris Gentium, *L. 18 §. fin. d. t.* fieri non poteſt ſub conditione. *L. 4 d. t.* Atqui legata etiam & fideicommiſſa, ſub conditione relicta, in ſtipulationem illam ſimiliter deducuntur ante exiſtentem conditionem. Nec tamen ideo conditionaliter fit acceptilatio. Pure acceptum ſemper facio: id vero factum eſſe tum demum apparet tantum, ſi conditio extiterit. *L. 12 L. 21 d. t. L. 8 §. 1 de novat.* Ergo ſtipulatio Aquiliana etiam legata conditionalia, & fideicommiſſa ſub conditione relicta, novat, & transformat in verborum obligationem, eamque per acceptilationem iterum perimit.

L. 5.

Dictum fuit, Aquilianam ſtipulationem perimere omnes obligationes præcedentes. *L. 4 b.* Operatur autem ex conſenſu contrahentium. Atqui in lites, de quibus non eſt cogitatum, non fuit conſenſum: & captioſam ac nimis liberalem verborum, quantumvis generalium, interpretationem averſamur. Ergo lites iſtæ per Aquilianam ſtipulationem non perimuntur, ſed in ſuo ſtatu retinentur. Nec moramur hic varias variorum lectiones: quando nulla nos urget neceſſitas.

L. 6.

Ex teſtamento nullæ poſſunt controverſiæ proficiſci, niſi verbis illius inſpectis & cognitis. Ergo nec tranſigi de iisdem controverſiis poteſt inter partes, ſive ſuppreſſis dolo verbis teſtamenti, ſive tabulis ipſis authentice non extantibus, neque veritas a judicio erui atque exquiri, iisdem non inſpectis ac cognitis. *L. 3 §. 1 b.* Qui neglexerunt autem ea inſpicere, cum poſſent, vel cognita habuerunt jam ante, iis nihil utique nec retentum nec ſuppreſſum fuit. Ergo mens Gaji perinde ad partes contrahentes,

Digitized by Google

hentes, ſicut ad judicem, recte extenditur. *L. 1 pr. teſtam. quemadm. aper.* Neque contrarium dicerent verba illius, ſi extarent libri integri, etſi illa his duabus legibus anſam dederint. Contra Jac. Labittum, & Gerh. Noodt. *Paulo, c 7 & de Pact. & Tranſact. c. 18.* Adde etiam Valeron. de Tranſact. Tit. 3 Q. 4.

L. 7. pr.

Tranſactio, accepto vocabulo proprie & in ſenſu tituli præſentis, fit de re dubia & lite incerta, neque per ſententiam finita: ne lis autoritate judicis deciſa diſceptetur in contemptum illius de novo. *L. 1 h.* Nondum autem res eſt finita, ſi vel appellatio interceſſit, vel potuit ſaltem appellari. Appellatio fit a re per ſententiam judicis inferioris hactenus deciſa. Ergo tranſactio valet etiam poſt rem judicatam, præſertim in caſibus. *L. 11. h.* Conveniri tamen poteſt, ut ſolvatur iterum vinculum ſententiæ & rei judicatæ, quoties donationis cauſa & liberaliter aliquid remittimus. Ergo adhuc verum eſt, non tranſigi de re finita & certa, ſed quaſi de re dubia *d. L. 1 h.*

§. 1.

Etiam poſt rem judicatam valet tranſactio Rei Principalis ſeu debitoris cum creditore, cui fidejuſſor erat condemnatus: quia res judicata obſtat tantum fidejuſſori, non debitori. Sicut ergo hæc tranſactio valet etiam poſt rem judicatam, ita diſſoluta cauſa tota liberatur etiam fidejuſſor. *L. 31 §. fin. de pact.* Et viciſſim, ſi fidejuſſor ipſe tranſigit cum creditore, cui erat condemnatus, res judicata hactenus non dicitur perimi, eo ſenſu, quo hic vocabulo utimur: ſed relevatur tamen ſententia per id, quod a fidejuſſore datum eſt. Permittitur enim utique condemnato, relevare rem judicatam. Add. Eman. Rom. Valeron. *de Tranſact. Tit. 2. Q. 8.*

§. 2.

Nam & quod circa alimenta tranſactum, & citra Prætoris autoritatem datum eſt, etſi ad convalidandam tranſactionem, & ad perimendam plane rem judicatam non proficit, extenuat tamen hanc, & imputatur, ac ſi quid amplius debetur, itidem præſtandum eſt. Ergo de alimentis relictis regulariter citra Prætoris autoritatem tranſigendum non eſt. *L. 8 h.*

L. 8 pr. & §§. omnes.

Pulcherrima eſt illa L. 8, ac lætamur, maximam iſtius partem ſervatam eſſe etiam in Baſilicis. D. Marcus enim, ne quis contentus modico præſenti, facile tranſigeret de alimentis in futurum relictis, ſed interceptis, & repræſentatam pecuniam anticipando conſumeret, vel aliter circumveniretur, neque ita voluntas ultima haberet exitum, noluit tranſactionem ratam eſſe alimentariam, quæ autore Prætore facta non eſſet. Planiſſima autem ſunt pleraque prolixiſſimi hujus textus. In §. 2 tamen mendum eſt notabile, atque ita ſupplendum, ut ſenſus ſibi conſtet, qui plane eſt turbatus: *Idem erit dicendum, ſi & mortis cauſa donatione relicta ſint, vel ab eo, cui mortis cauſa donata, relicta ſunt*; per fidei commiſſum ſcilicet §. 5. Debemus hoc Ant. Fabro, & Gerhardo Noodt, *de pact. & Tranſ. c. 17.* In eodem §. 5 permittitur tranſactio legatario, (cui aliquid erat relictum, ad alimenta Sejo præſtanda,) cum herede. Heredi autem cum alimentario non item permittitur. Conjungendus autem perſpicuitatis cauſa eſt §. 1 cum §. 12, 13, 14, atque iterum §. 7 cum §. 23, porro §. 6 cum §. 24, 25 & tunc prompte intelliguntur. Subtilem imprimis dolum per ſub & obreptionem forenſem coercet Ulpianus §. 20. Sed & tota hæc lex octava ſpeculi vicem habeat, in quo cernas inimitabile ſtudium & circumſpectionem Boni Principis, cui quotidie exhibentur tranſactiones ſive de feudis ſive de allodiis per ultimas voluntates aut aliter relictis, ad impetrandam autoritatem publicam. Tametſi enim D. Marcus loquatur tantum de alimentis ad ultimas voluntates ſpectantibus; poſſis tamen exemplum inde capere, quod ad utilitatem Reipublicæ Jurium-que Principis, etiam alibi cum laude incomparabili applicetur. In §. 25 & ultimo dicitur: *licet ruinæ vel incendio ſubjecta tranſactio eſt*: ubi Feltmann ſupplet, *ſubjecta domus, de qua tranſactio eſt.* Integrum hunc textum ſuccincte & methodice tractatum a ſe gloriatur Bachovius, *Hp. c. 2 n. 6.* Adde etiam Valeron. *de Tranſact. Tit. 3. Q. 3.*

L. 9 pr.

Diximus ad L. 3 h. privatis pactionibus & tranſactionibus non lædi jus ceterorum. Ergo qui de ſola portione ſua egerat

&

& tranſegerat cum tutoribus, recte agit deinceps adverſus eosdem, etiam ex perſona fratris ſui, cui poſtea demum heres extiterat. Nam in prima actione non tranſigebat generaliter, & cum extenſione ad jus poſtea ex ſucceſſione quæſitum, ſed de ſua tantum portione. Si igitur privatis pactionibus non læditur jus ceterorum nondum tranſigentium, exceptione tranſactionis non ſubmovebitur, qui nunc agit ex perſ[illegible] fratris ſui, qua heres. Diſpar eſt textus in *L. 122 §. fin. de V.O.* Nam adverſus fratrem ſuperſtitem ibi ideo pronunciabatur, quia in diviſione hereditatis paternæ caverant ſibi duo fratres, *nihil ſe contra illum facturos* : videbaturque adeo ſuper fideicommiſſo paterno ſimul tranſactum, eique renunciatum; quod tamen debebat ſervari integrum, & diſerte excipi. Quale nihil eſt in *L. 9. h.*

§. 1. & 3.

Canon : tranſactio, quæcunque ſit, de iis tantum eſt interpoſita, de quibus inter convenientes placuit, quia conſenſum alium paciſcendi non habuerunt. Neque aliud dicitur in §. 3. Sed in eodem tamen non vidit ταυτὸ neque Dion. Gothofredus, neque G. Noodt, quod ita emendavit Cujacius, ac deinde probavit Ulricus Huberus : *pacto tranſegit : quæ tranſactio in iis tantum (quamvis major XXV annis eam interpoſuit) obeſt, de quibus actum probatur ; non autem, quorum actiones competere ei poſtea compertum eſt : iniquum enim eſt, perimi pacto id, de quo cogitatum non docetur.* Eunom. *h.*

§ 2.

Ergo tranſactio ab eo non eſt interpoſita, qui per fallaciam & aperto dolo coheredis, ignorans univerſa, quæ in vero erant, tranſegit, & plane non paciſcitur ſed ſimpliciter decipitur. Ergo is nec Aquiliana ſtipulatione opus habuit : & ipſo jure tutus eſt, citra actionem de dolo : qui neminem relevat. *L. 63 §. 7 pro Soc.* Accipiunt quidam inepte hunc textum de eo caſu, ubi *de univerſitate* agitur, ob verbum, ignorans *univerſa.*

L. 10.

Si pater cum aliquo tranſigat de re filiorum, quos in poteſtate habet, non amplius poteſt quam tutor, & iisdem regulis adſtrictus eſt ; etiamſi habeat adminiſtrationem privilegiatam

giatam. Ergo de re filiorum, quos in potestate non habet, frustra transigit. Quod si transigendo plane etiam obfuerit illis ac damnum dederit, multo tenebitur magis. Debetur enim parentibus reverentia ; dum tamen nihil ab ipsis in detrimentum filiorum fiat *Nov. 155.* Illustr. Lyncker. *de Transact. aph. 9 & in Comment. h. n. 5.*

L. 11.

Quod dixerat Ulpianus *L. 7 pr. h.* hic nunc ampliat: transigi posse, etiamsi post rem judicatam appellatio non interceserit, dummodo lis subesse adhuc possit : puta, si hoc ipsum incertum sit, aut ignoretur, an judicatum sit, vel, an sententia valeat. Tunc enim Rescripto Antonini locus est, cum de sententia indubitata transigitur : cujus rescripti mentio fit in *L. 23 §. 1 de condict. indeb.*

L. 12.

Limitat hic Celsus ea, quæ dicta erant *L. 6 L. 9 §. ult. h.* de inspiciendis ante omnia verbis testamenti, id enim secus est, si quis per imprudentiam cauſetur, de sola prima parte testamenti, non & de posteriori se cogitasse; quum tamen totum illud esset exhibitum. Quod si post transactionem demum proferantur codicilli, quorum idem est favor, eademque autoritas, utique ferendus est, qui ait, de iis se non cogitasse. Non enim nudum prætextum allegat, sed veritatem rei *L. 3 §. 1 h. L. 19 L. 29 C. eod.* neque adeo certitudo vel incertitudo antecedere potest inspectionem codicillorum. Schilter *Exerc. 9 n. 9 lit. c.* Hic enim nova documenta novam etiam causam debendi aperiunt.

L. 13.

Si inter privatos transactio, decidendi negotii causa interposita, mandato generali in universum non continetur, *L. 60 de procurat.* Principis certe procuratori non licebit transigere Principe inconsulto. Itaque nec dominium transfert procurator, si vendat vel donet, nisi consensu ipsius Principis tradat. *L. 1 §. 1 de offic. proc. Cæs.* De libro Macri vicesimæ, add. Gronov. *de pecun. vet. L. 3 c. 13.*

L. 14.

Status causæ post ea, quæ inter Gerh. Noodt passim, & Ulricum

Digitized by Google

ricum Huberum in Eunomia disputata sunt, in aprico est. Orta erat controversia inter legitimum & scriptum heredem, uter vocatus esset vere ad hereditatem? & uter alterum excluderet? cum neuter adhuc adiisset. Incertum hoc successionis quum tandem transactione finitum esset ita, ut quilibet hereditatem pro parte, quam uterque in transactione expresserat, haberet, respondit Scævola, vi transactionis utrumque etiam pro illa parte utilibus actionibus simul conveniendum esse a creditoribus. Et quia controversia ista non esset per sententiam judicis, sed transactione, (quæ rem hactenus relinquebat in dubio, uter alterum excluderet) finita, de directis actionibus non poterat Scævola respondere: quum illæ dentur tantum contra eum, qui certo jure heres est. Reliqua verba textus, *si iidem creditores essent, si alii creditores essent*, vel, *transactioni interessent*, in litura sunt, eruntque, donec lectionem Florentinam V. Cl. Henrici Brenkmanni videbimus. Haloander enim edidit, sicut in Græco repperit. Græcus autem scholiastes discessit a textu Græco, & eo ipso has nobis turbas fecit. Terque adeo excussit hæc Ger. Noodt: primum *1679*, deinde *1691*, ac tandem *1713*, tactus eo nomine etiam illustri Lynckero, *Comment. h. n. 18.* His adde Valeron. *de Transact. Tit. 5 Q. 8.*

L. 15. L. 16.

Ad L. 4 h. respiciunt duo illa Eurematica sive consilia, Pauli & Hermogeniani: alterum de adjectione patriæ, alterum de pœna & nova clausula simul, *rato manente pacto*, vel *manente transactionis placito. L. 17 L. 40 L. 41 C. h.* Alias si debitor rumpat transactionem, exceptione quidem repellitur, & pœna committitur, sed debitum principale perire, æquo animo ut creditor ferat necesse est. Utroque igitur commodo utetur, si utramque clausulam adhibuerit. Cujac. *h.*

L. 17.

Debitor hereditatis transegit cum creditore suo, ignorans, illum jamjam vendidisse hereditatem, atque emtori omnes actiones hereditarias mandasse vel cessisse. Emtor igitur si postea idem debitum a debitore denuo exigat, utilem contra ipsum habet exceptionem negotii cum venditore transacti, quo tempore is rem totam hanc ignorabat. Quodsi sol-

visset etiam debitor pecuniam transactam venditori, ipso jure liberaretur. Si transegit tantum, exceptio ei competit etiam contra tertium. *Utilis* scilicet: dicitur enim ei *accommodari*. Directa autem daretur tantum contra eum, cum quo transegit. Eodem modo accommodantur, per inflexionem quandam, exceptiones, sicut actiones & interdicta. Barn. Brisson. *de V.S.h.* Ant. Faber *Conject. Lib. 12 c. 2 sqq.* In toto titulo hoc tamen nullibi fit mentio actionis ex Transactione: in *C. eodem*, bis actionis præscriptis verbis. *L. 6 L. 33.* Hier. de Oroz *de Apic. Jur. Civ. L. 3 c. 12 n. 6.* Ergo si sciebat, hereditatem jam venditam esse, aliter dicendum. Idem est, si fidei commissarius, qui hereditatem fidei commissam restitutam accepit ab herede, exigat a debitore hereditatis, de quo ille cum herede, per similem ignorantiam, post restitutam hereditatem jam transegerat. Quæ similitudo argumentandi ad fideicommissum Papiniano, cujus est hic textus, frequens etiam alibi.

Habes analysin singulorum hujus tituli textuum, ex verbis ipsorum, ut plurimum unice desumptam, & perraro ex aliis quibusdam capitibus illustratam. Sic enim scribunt veteres JCti, ut plerique articuli suppeditent ipsi nervum legis, in verbis latentem. Quandoque etiam in iis luxuriant: aliquando tamen occurrunt textus paulo steriliores, quibus aliunde subsidia sua petenda sunt. Dedi ergo operam, ut in omnibus essem satis perspicuus ac brevis. Ineptum enim est, excurrere in hoc studio ad fines juris universi, & colores quærere ad exornandum textum, qui sua luce plerumque radiat. Neque deterreat nos hoc genus scribendi parum suetum, & quodamodo implicatum. Si enim vel unicum titulum absolveris, futurum spondeo, ut titulus sequens longe fluat facilius. Recurrunt enim toties eadem principia juris, & ipsum idioma JCtorum nobis fit familiare, etiam non cogitantibus. Fructus autem hujus instituti erunt oppido suaves ac dulces. Postea enim promptum erit, consonantiam omnium doctrinarum Juris combinare iterum inter se; quod impossibile est illis, qui per Systemata incedunt primis statim annis, ubi mens nostra nondum imbuta est introductione & præparatione ad interiores rationes ejus, quod justum est. Systemata autem inventa sunt ad repetanda

tenda iterum ſumma illa capita, quæ nobis jam pridem debebant eſſe expoſita, ac nunc inſtar ſubſidii mneumonici crebro in memoriam tantum revocanda. Aut cogitandum vero foret de alio plane ſchemate ſyſtematico, in quo ſingula præcepta demonſtrantur ſtatim per evidentem analyſin aliquot textuum. Quale quid aggreſſus eſt JCtus noſtra laude major, Gerhardus Noodt, ad corpus Pandectarum: cui operi ut ſupereſſe finemque imponere queat fauſtum, ſerio exoptandum. Nam alioqui nimis frequens eſt, ut Noſtri Commentatores deſinant ibi ubi omnium maxime ſucceſſus proſperitatem ab iis expectaſſemus.

HISTORIÆ MEDICINÆ UNIVERSALIS Periodus Quinta; Autore ANDREA OTTOMARO GOELICKE, Medico & Profeſſore Regio.

Francofurti ad Viadrum, ap. Jo. Godofredum Conradi, 1719, 8. Alphab. 1 plag. 2½.

ABſolutis quatuor prioribus in deſcribenda Hiſtoria Medicinæ Unverſali Periodis, prout in Actis noſtris hoc ipſo anno p. 228 monuimus, quintam nunc aggreditur clariſſimus Gœlicke, qua Univerſa Hippocratis Coi Medicina ſiſtitur. Hic ſcilicet in Inſula Cos circa finem ſeculi trigeſimi quinti natus genus ſuum ad Æſculapium & Herculem, adeoque ad ſtirpem Regiam, retulit. A Patre Heraclida & Prodico Gorgiaque in Arte ſalutari inſtructus, ſectæ Dogmaticæ primus ſtator atque conditor fuit, rationem cum experientia tam feliciter conjungens, ut æqualem ea in re neminem ante ſe habuerit; cujus hinc fama tam late diffuſa fuit, ut Reges conſilium & auxilium ejus expeterent. Religionem ejus quidam tantopere evexerunt, ut etiam Theologiam Hippocraticam ex ſcriptis ejus eruere non dubitaverint, alii vero ſuſpectam habere, imo Atheiſmi notam Coo noſtro inurere auſi ſunt; quam ultimam tamen opinionem Autor ante hos ſex annos in Oratione Inaugurali jam refutavit. Quoad placita Hippocratis, omnium quidem errorum non immunis hic pronuntiandus, nec tamen debitis ac meritis ſuis laudibus interea defraudandus eſt. Quemadmodum autem Medicina omnium artium nobiliſſima exiſtit, verum propter eorum, qui eam exercent, ignorantiam, & qui temere de his judicant, imperitiam

p. 428.
443.
451.

Digitized by Google

tanus omnibus artibus inferior habetur; ita tamen haud Medici Hippocrates hinc inde in scriptis fuit graphice delineat. Quelnam autem in Physica, Physiologia, Pathologia, Anatomia, Chirurgia & Materia Medica se gesserit, quisque reliquerit fertia, se ostim exponit Gallichius, qua singula recensere, imperviosanem esse discimus, atque nulli incognita qui summa nocturnaque illa versant manu. De naturae vi medicatrice eadem sine sum nonnulla. Negat fellitei hic partium odium ullum intra Hippocrates. P. 487. 497. ris placitum sua natura vitalem a nisi effe gravia nullarum, vafa lymphatica & lactea ad mammam tendentia, Coo cognita fuiffe, naturam infimul cerebrum explicare; & doctrinam de fignis tam diagnofticis quam prognofticis tam dextre callusse Hippocratem dicit, ut nobilegno omnibus medentibus admirationi fit, ipsique vel ex eo patet ere, quod non pauci Medicinae illius auctores hypotheses in Medicinam introduxerint, in doctrina tamen de fignis nihil mutarint. Affectus poftquam communes vocat Noster, quorum mentio apud Hippocratem fatis frequens, nullo modo eos excludendos effe putat; qui omnia promittit, quae bodie inventa sint, nobis Medicorum Principi vindicare non dubitaverit, & loca quaedam ex ejus scriptis inventa & recognita ipsi morborum laudes allegare notisque morbis applicare illaborant. Et hisce veteribus nimis cognitis affectibus annumerat Varicas, Malleiles, Lienis Venenum, Febres Hungaricam, Purpuram purpuream, fudorem Anglicum, Rachitidem, alinque. Porro Chymiae peritum fuisse Hippocratem, confirmare negat, fidem vero eundem deprecari in Hiftoria morborum confignanda, utpote quam tanta cum folertia tradiderit, ut hodieque rubores & pudorem incutiat Medicis peculiaribus, a prifca illa obfervandi ingeniatae turpiter deficientibus, fidemque hiftoricam minifice remerantibus. Denique monet Gallichius, editionem Vanderlindianam aperam Hippocratem omnibus deteriorie effe conditionis, quam Foefianam, utpote ad Manuscriptorum fidem caftigatam & egregia annotationibus illuftratam. Sed nec retiendum eft, pramium effe 742. huic Periodo Profeffionem Artoris appofitam, Vindicis Reconfinium atque Cenfurarum Hallerianarum oppofitum.

Digitized by Google

ACTA ERUDITORUM,

publicata Lipſiæ

Calendis Decembris, Anno M DCC XIX.

HISTOIRE DE L' ACADEMIE ROYALE DES Sciences Annee MDCCXV.

h. e.

HISTORIA ACADEMIÆ REGIÆ SCIENtiarum A. M DCCXV cum Commentariis Mathematicis, & Phyſicis.

Amſtelodami, apud Petrum de Coup, 1719, 12 reg. Plag. 26 Tabb. æn. 10.

IN *Phyſica generali* gemmam deſcribit de *Reaumur*, quam noſtrates Türckis, Galli *Turquoiſe*, nonnulli ex *Plinio Callaidem* vocare ſolent. Reperit, has gemmas eſſe animantium oſſa, cum earum mineras in Gallia obvias perſcrutaretur, quæ ſucco quodam petrifico in formam lapidum vertuntur & in igne colore cœruleo tinguntur. Evidentiſſima ratio hæc eſt, quod mineræ dentium & oſſium figuras referant &, ubi imperfectæ fuerant, ſtructuram quoque oſſium internam habeant. Ex literis *Leibnitii* narratur, quod prope Cizam in noſtra vicinia canis quidam plurima verba Germanica & nonnulla Gallica, veluti *Thee*, *Caffé*, *Chocolat*, *Aſſemblée*, repetere potuerit, cum a magiſtro, qui ipſum erudiverat, pronunciarentur: cujus rei teſtes oculati complures apud nos degunt. *De la Hire* quantitatem aquæ pluvialis A. 1714 reperit 14 dig. $9\frac{3}{8}$ lin. Maximam barometri altitudinem obſervavit 28 dig. 5 lin. d. 7 Decembr. minimam vero 27 dig. $1\frac{1}{2}$ lin. inter 9 & 10 Maji: declinationem acus magneticæ circa finem Decembris 11° 30′ verſus occidentem.

In *Anatomicis* deſcribit *Littre* maſſam ſingularem 9 li-

brarum, quam die 15 menſis decimi loco infantis enixa eſt fœmina 29 annos nata, a lapſu graviori, qui circa finem menſis ſecundi geſtationis contigerat. *Winslow* refert, ſitum cordis non eſſe verticalem, quemadmodum vulgo putatur, ſed fere horizontalem, & orificium ventriculi alterum eſſe ſuperius, alterum inferius, quemadmodum annotarunt veteres. Memoratur etiam exemplum fœminæ urinam per vomitum reddentis, & exemplum purpuræ contagioſæ, ita ut hoc malo corriperentur, qui cadavera humo demandaverant. Commendantur Tractatus, quos *Vieuſſens* de liquoribus corporis humani, de ſtructura & cauſis motus naturalis cordis & de ſtructura auris A. 1715 edidit. *Roubaut* de placenta uterina & membranis fœtus; *Petitus* de quibusdam functionibus oris diſſerit.

In *Chymicis* recenſet *Boulduc*, quæ circa petroleum obſervavit, ſcilicet quod accendatur, etiamſi flamma candelæ ſuperficiem ejus non attingat, quod in vaſe calefactum flammam attrahat, quod in aqua ardeat, quod ipſi ſpiritui vini rectificato ſupernatet, quod unica gutta in ſuperficie aquæ per intervallum hexapedæ expandatur, filamentis colores priſmaticas reflectentibus, quod gelu nullam inducat mutationem, quod deſtillatum nihil phlegmatis, nihil ſpiritus ſalini, ſed ſolum oleum reddat, exigua quadam materiæ craſſæ quantitate relicta. *Lemery* junior Phoſphorum parare docet ex omnibus fere materiis vegetalibus & animalibus, *Hombergii* exemplo alumine admixto. Inflammatur Phoſphorus ſolo aere. *Godofredus* junior docet, quomodo experiri poſſimus, utrum oleum Lavandulæ oleum terebinthinæ, an ſpiritum vini admixtum habeat, quibus in eo adulterando uti ſolent.

In *Botanicis* refert *Jeaugeon*, tres milites Germanos A. 1714 animam ſubito efflaſſe, quod cicutariam aquariam ſive paluſtrem comediſſent. Ventriculus in duobus fuit corroſus, in uno hinc inde perforatus. *Fontenellius* recenſet epitomen Hiſtoriæ plantarum uſualium, quam A. 1715 ſecunda vice edidit *Chomel*.

In *Geometricis* methodum tradit *Nicolius* determinandi naturam curvarum, quæ infinitas alias poſitione datas ſub angulo

Ioseph. Scaliger Iulius Caesar Scaligeri filius, Ioannis Matthaei Bergomatis Medici, & Philosophi, & Andreae Naugerii Veronensis, Patricii Veneti, & Poetae, & Oratoris, & Historici, & Philosophi, & Ioannis Baptistae Pii Bononiensis, & Hieronymi Cardani Mediolanensis, & Philosophi, & Medici, & Mathematici, & Theologi, & Ioannis Cottae Veronensis, & Poetae, & Oratoris, & Philosophi, & Medici, & Ioannis Antonii Flaminii Forocorneliensis, & Poetae, & Oratoris, & Philosophi, & Theologi, & Ioannis Matthaei Giberti Veronensis, & Theologi, & Oratoris, & Poetae, & Philosophi, & Ioannis Petri Caraffae Neapolitani, & Theologi, & Philosophi, & Oratoris, & Poetae, & Ioannis Mariae Vicecomitis Nolani, & Poetae, & Oratoris, & Philosophi, & Theologi, & Ioannis Mariae Contrarii Mediolanensis, & Poetae, & Oratoris, & Philosophi, & Theologi, & Ioannis Mariae Verdae Mediolanensis, & Poetae, & Oratoris, & Philosophi, & Theologi, & Ioannis Mariae Bonardi Mediolanensis, & Poetae, & Oratoris, & Philosophi, & Theologi, & Ioannis Mariae Tolpini Mediolanensis, & Poetae, & Oratoris, & Philosophi, & Theologi, & Ioannis Mariae Cornei Mediolanensis, & Poetae, & Oratoris, & Philosophi, & Theologi, & Ioannis Mariae Ferrarii

orientali absente: a die autem 14 Octobr. usque ad 3 Febr. totundus apparuit. Multa ex observationibus suis dedicit ad phænomena annuli præcipienda utilia. Plures commentantur observationes eclipsin magnæ Solis, quæ d. 3 Maji A. 1715 contigit. Tempore obscuritatis maximæ *Cassinus* atque *Maraldus* viderunt Mercurium atque Venerem. Fuit autem illa obscuritas digitorum 11$\frac{1}{2}$. Tempore eclipsin observatis fuit in Sole macula, a Luna tecta, & deinde cursus retecta, quæ quidem observatio ludentis fuit exemplo. *Cassinus* circa Solem in maxima obscuratione deprehendit Crescam lucidam latitudinis plurium graduum. *Delisle* inior advertit, spatium in thermometro ab obscuratione seni digiti usque ad finum elapsum defendisse, postea vero multo ascendisse. *De Louville* cum instrumentis necessariis in Anglium profectus, ut eclipsin Londini observaret, cum hiden noxia esset. Socius operis præfuit *Halleyus*. Apparuit quæ Londini in obscuratione totali corona coloris argentei circa Lunam ea fere forma, qua olim fulet corona a pictoribus Sanctorum capitibus adjungi foliti. Eam pro atmosphæra lunari habet cum aliis *de Louville*, cujus exilleatium varia argumentis confirmat. Primus quoque observavit tempus obscurationis totalis certas quantas fluctuationes ita vicissitudines inflantaneas radiorum luminoforum in superficie Lunæ; observavit tamen cum ipso idem phænomenon ali telescopio ipfi. Porro fulgura fuiffe in atmosphæra lunari. In maxima obscuratione literas a fe exaratas legere non potuit. Vidit Jovem, Mercurium, Venerem, oculum Tauri, & quadam fixas fecundi honoris. Circa finem eclipsis etiam per medium lenuis obscuritas conspectus limbus Lunæ rubuit. Immo per eclipsin integram lumen Solis, antequam interciperetur, a limbo Lunæ orientali appropinquante pallidi; quod minus phænomenon non comparuit in limbo occidentali, cum Solem linqueret. Videruni denique *de Louville* atque *Halleyus*, cum eclipsin vix femidigitum superaffet, partem cornu obscuratis reliquo quali avullam, quale phænomenon per telescopia spectatur in Sole oriente lucido, ubi atmosphæra multis fuerit vapo-

ribus oppleta. His argumentis, ut diximus, utitur *de Louville* ad atmoſphæram lunarem ſtabiliendam. Sed cum ſint in Academia Scientiarum, quibus atmoſphæra lunaris minus probatur, propterea quod fixæ a Luna occultandæ vel ex occultatione emergentes nullam patiantur figuræ motusque mutationem; coronæ lunaris in eclipſibus ſolaribus apparentis rationem aliam quam refractionem in atmoſphæra factam, reddere conantur. Petunt eam *Delisle* junior & *de la Hire* a radiorum inflexione, quam *Grimaldus* detegit & *Newtonus* in Optica confirmavit, hincque circa corpus opacum rotundum Soli objectum coronam lucidam apparere experimentis confirmant. Hæc tamen experimenta parti adverſæ non viſa fuere deciſiva, unde in occultationibus Veneris atque Jovis a Luna tum factis cum cura attenderunt, num quædam apparitura ſint phænomena, per quæ dubia circa exiſtentiam atmoſphæræ lunaris orta tolli poſſint. Quamvis autem *de la Hire*, *Caſſinus*, *Maraldus*, *Delisle*, *de Louville* omnem in obſervando ſolertiam adhiberent, neque tamen in obſervatione, neque in obſervatorum explicatione conſenſere. Mittimus ea, quæ de his eclipſibus & maculis ſolaribus commemorantur. *De Malezieu* ope Gnomonis A. 1714 erecti (de quo diximus in Actis hujus anni p. 348) cum æquinoctia hujus anni obſervaſſet, quantitatem anni Gregoriani 365 d. 5 h. 49′ confirmavit. Quomodo vitra objectiva a tubi optici molimine liberanda ſint, *de la Hire* docet.

In *Mechanicis* ſuas de vorticibus in fluidis excitatis meditationes proſequitur *Saulmon*, & *de la Hire* circa longitudinem penduli in horologiis oſcillatoriis nonnulla annotat.

Obierunt A. 1715 *Morinus*, *Lemery*, *Hombergius* atque *Malebranchius*, quorum elogia ſub finem Hiſtoriæ, ut ſolet, ſubjungit *Fontenellius*.

Ludovicus Morinus natus eſt d. 11 Julii 1635 Cenomani ex parentibus honeſtis, ſed tenuioris ſortis, inprimis cum liberi ex ipſis procreati eſſent ſedecim. Ab ineunte ætate cum ſtudio Botanico delectaretur, tyrocinia poſuit apud pharmacopolam oppidi, & herbas in pratis vicinis collegit. Pedibus inſtar

Botanici Parisios ivit, Philosophiæ operam daturus : quo studio absoluto ad Medicinam se convertit. Modico pane & aqua contentus praxi Medicæ operam dedit. A. 1662 Doctor Medicinæ creatus socias operas contulit ad Catalogum plantarum horti regii, in quo condendo *Fagon*, *Longuet* & *Galois* desudabant, quique A. 1665 sub *Valloti* Medici primarii nomine prodiit. Medicus ptochotrophii factus (quam spartam expectando ornaverat) quæ meruit stipendia, in ægrotos contulit, paucis quippe ipsemet contentus. Cum, urgente *Dodarto*, amico intimo, locum Archiatri, quem Guisia offerebat, accepisset, plus incommoditatis quam commoditatis sensit, quod rheda vehi opus haberet: unde, mortua Principe, pedes rursus incedere maluit, licet post mortem ipsius adhuc stipendio annuo 2000 librarum frueretur. Victum tamen reddebat lautiorem, addita pani oriza in aqua cocta. A. 1699 in Academia Scientiarum *Dodarto* adjunctus fuit Botanicus, in cujus deinceps A. 1707 locum successit. *Tournefortio* A. 1700 iter in orientem faciente, plantas demonstravit in horto regio : quamobrem redux novam, quam apportabat, plantam in ipsius honorem *Morinam orientalem* vocavit. Ætate profectus famulum adscivit & victum diurnum uncia vini una auxit. Ab anno ætatis 78 lecto constanter adhæsit, donec anno 80 ob solum virium defectum extingueretur, relictis indice amplo Græco atque Latino in *Hippocratem*, bibliotheca 20000 circiter imperialium, numismatibus & Herbario, una cum Diario observationum meteorologicarum continuis 40 annis factarum. Hora septima cubitum ivit & secunda matutina iterum surrexit. A conversatione fuit alienus.

Nicolaus Lemery natus est Rothomagi d. 17 Novembr. A. 1645. Pater erat Procurator in suprema curia Normanndiæ, religioni reformatæ addictus. Apud pharmacopolam Rothomagensem pharmaceuticæ operam dedit atque A. 1666 Chymiæ gratia Parisios venit : sed cum *Glaserus*, demonstrator chymiæ in horto Regio, non satis faceret desiderio ipsius, iter per Galliam fecit atque Montepessulano apud pharmacopolam chymiam exercuit & juvenibus studiosis eam explicuit, praxi

& Aduentum eius, & Regnum. Ita enim ex Hebræo Chaldæus Paraphrastes, & Rabbi Salomon, & Rabbi Dauid, & Rabbi Moyses Hadarsan, & Rabbi Abraham Auenezra, & Rabbi Moyses Hadarsi, & Rabbi Ioseph Chimhi, & Rabbi Ioseph Albo, & Rabbi Leui Ben Gerson, & Rabbi Moyses Cotzensis, & Rabbi Isaac Abarbanel, & Rabbi Mardochæus, & Rabbi Ioseph Hacohen, & Rabbi Ioseph Ben Schem Tob, & Rabbi Ioseph Ben Iechiel, & Rabbi Ioseph Ben Nathan Official, & Rabbi Ioseph Ben Caspi, & Rabbi Ioseph Ben Ioseph Ibn Ezra, & Rabbi Ioseph Ben Ioseph Ibn Ezra, & Rabbi Ioseph Ben Ioseph Ibn Ezra

anno nono prolem in lucem edidit. Rediit pater ex India Amſtelodamum, ubi per plures annos commoratus cum familia ſua. Filius in Academia Jenenſi & Lipſienſi ſtudio Juris vocavit & A. 1674 in numerum Advocatorum Magdeburgenſium adſcitus: proprio tamen Marte Botanicam & Aſtronomiam didicit, & experimentis *Ottonis de Guericke*, Conſulis Magdeburgenſis, antliæ pneumaticæ inventoris, ad ſtudium Phyſicæ allectus. Pragam deinde abiit, ubi Medicinæ, atque inprimis Anatomiæ ac Botanicæ operam dedit; Bononiæ autem phoſphoro Bononienſi, & Romæ vitris poliendis. Ex Italia in Galliam venit, inde in Angliam profectus laboratorium *Boylii* inviſit. Ex Anglia in Hollandiam trajecit, ubi ſub *Graſſio* Anatomiam excoluit. Rediit ex itinere ſatis diuturno Quedlinburgum, & mox in Academia Wittebergenſi titulum Doctoris Medicinæ adſcivit. Berolini *Kunckelium* convenit, & ab eo phoſphori inventum didicit, communicato eidem invento virunculi meteorologici Guerickiano. Metallorum cognoſcendorum gratia metalli fodinas Saxoniæ, Bohemiæ ac Hungariæ inviſit, & in ipſam Sueciam penetravit, ubi in Laboratorio chymico regio cum *Hierna* Chymiam excoluit. In itineribus hiſtoriæ naturali & ſingularibus artis attendit. Ex Suecia tertia vice in Hollandiam, & ſecunda vice in Galliam rediit; ſed cum Patre urgente abitum pararet, *Colbertus* juſſu Regis eum in Gallia retinuit. A. 1682 religionem Pontificiam amplexus, a patre exheredatus fuit. Mortuo A. 1683 *Colberto*, A. 1685 Romam abiit & praxi Medicæ vacavit non ſine applauſu. Aliquot annis elapſis denuo Pariſios rediit &, cum A. 1691 directio Academiæ Scientiarum *Bignonio* committeretur, ab eodem *Hombergius* in eandem receptus, ipſique laboratorium Academiæ commiſſum. A. 1702 Sereniſſimus Princeps, Dux Aurelianenſis, cum Chymiæ & Philoſophiæ experimentalis cognoſcendæ deſiderio flagraret, ſtipendium annuum ipſi decrevit & laboratorium Chymicum ſine exemplo inſtruxit. A. 1705 ad dignitatem Archiatri eundem evexit, ſpreta eadem dignitate ab Electore Palatino cum inſignibus emolumentis oblata. A. 1708 *Hombergius* uxorem duxit *Margarethan Angelicam*, filiam *Dodarti*, & A. 1715 d. 24 Sept. mor-

mortuus. Inter ſchedas ejus reperta ſunt Elementorum Chymiæ, quorum partem in Commentariis Academiæ Regiæ edidit, complementa.

Nicolaus Malebranchius natus eſt Pariſiis d. 6 Aug. A. 1638. Parens ejusdem nominis a dignitate Secretarii Regii poſt alia munera, quibus cum laude functus fuerat, tandem ad dignitatem Conſiliarii ſtatus adſcendit. Erat autem Noſter complexionis admodum infirmæ & continuis morbis vexabatur. Statui Eccleſiaſtico deſtinatus, A. 1660 Congregationem Oratoriam intravit: ubi cum Hiſtoriam Eccleſiaſticam non magna cum voluptate tractaſſet, ſuadente *Simonio* ad Criticam ſacram divertit, ſed exiguo cum ſucceſſu. Anno ætatis 26 forte fortuna bibliopola ipſi offerebat *Carteſii* (qui *Malebranchio* nondum innotuerat) Tractatum de homine, quem ſtatim redemit & cum inſigni fervore legit, ſicque miſſis ſtudiis ceteris ad ſolam Philoſophiam *Carteſianam* animum applicavit. Annis abhinc decem elapſis librum de inquirenda veritate edidit, multorum applauſu, aliquorum etiam objectionibus exceptum, ad quas ſingulas reſpondit. A. 1677 edidit Converſationes Chriſtianas, in quibus conſenſum ſuæ Philoſophiæ cum religione docere intendit. Carteſianam Philoſophiam cum religione conciliare conatus. Syſtema cauſarum occaſionalium maxime excoluit. A. 1680 Tractatum de natura & gratia in Batavia publicari curavit, cujus publicationem *Arnaldus* fruſtra impedire tentabat. A. 1683 Meditationes Chriſtianas & metaphyſicas edidit, & eodem *Arnaldus* non tractatum de natura & gratia oppugnavit, ſed viſionem in Deo, quam in altero de inquirendo veritate defenderat. Titulus ſcripti eriſtici eſt de veris & falſis ideis. A. 1684 comparuit Tractatus moralis. A. 1685 *Arnaldus* in lucem emiſit Reflexiones philoſophicas & theologicas in Tractatum de Natura & Gratia. Reſpondit *Malebranchius* & finitis controverſis A. 1688 ſyſtema ſuum in Dialogis de Metaphyſica & Religione in ordinem redactum propoſuit. Contentionis ferram deinde reciprocavit cum *Regio* de magnitudine apparente Lunæ in horizonte. A. 1697 Tractatum de Amore Dei publicavit. A. 1694 mor-

tuus *Arnaldus*, acerrimus ipsius antagonista. A. 1715 scriptum ultimum sub nomine Reflexionum de præmotione physica prodiit. Ob Metaphysicam nullum in Academia Scientiarum locum meruit, quod, judice *Fontenellio*, admodum incerta & contentiosa, ac obscuræ utilitatis existat. In eandem admissus ob profectus eximios in Geometria & Physica A. 1712, editioni ultimæ Tractatus de inquirenda veritate inseruit leges motus. Obiit A. 1715 die 13 Oct. ætatis 77, morbo per quatuor menses afflictus.

PHYSICO-MECHANICAL EXPERIMENTS ON various subjects &c.

i. e.

EXPERIMENTA PHYSICO-MECHANICA de variis subjectis, quæ continent recensionem variorum phænomenorum stupendorum de lumine ac electricitate per attritionem corporum producendis una cum aliis phænomenis antea non observatis &c. Accessit Supplementum continens diversa experimenta nova, quæ in priori editione non comparent. Editio altera, Autore FRANCISCO HAUKSBEE, S. R. S.

Londini, ap. Joannem Senex & Guilielmum Taylor, 1719, 8. Alph. 1 Tabb. æn. 8.

CUm de iis, quæ in priori editione habentur, abunde dictum sit in his Actis Supplem. Tom V Sect. 9 p. 403 & *seqq.* nunc quidem nobis incumbit, ut de supplemento verba faciamus. Continet supplementum experimenta 24, quæ a p. 253 usque ad p. 336 seu finem operis describuntur. Communicavit hæc experimenta Autor industrius atque ingeniosus cum Societate Regia, postquam prior editio in lucem publicam prodierat. Quamobrem cum ante obitum suum in nullas sectiones sicuti priora eadem digesserit, eo ordine hic exhibentur, quo ea Societati Regiæ exhibuit.

Primo itaque *experimento* determinatur variatio densitatis

tis in aqua communi, quæ a maximo æſtu in Anglia usque ad illud tempus contingit, quo primum in glacies abeant aquæ. Reperit Autor condenſibilitatem $\frac{1}{20}$, nempe ut ſit tempore maximi æſtus denſitatem ad denſitatem tempore primæ congelationis ut 28 ad 29. *Expor.* 2 eandem denſitatem deprehendit in aqua communi & in aqua, quam poſt ebullitionem in vacuo frigefactam ab ære purgarunt. *Expor.* 3 docet, glaciem, quæ ex aqua ab aere purgata concreſcit, non minus expandi quam communem. Notandum vero eſt, quod vi congelationis artificialis ope ſalis & nivis congelationem inſigem curaverit a fundo vaſis unde ſurſum tot aeris ex communi in congelationem expulſum, quot ex altera ope ebullitionis & auræ penumaticæ tubchum. Conſtat enim (id quod etiam a noſtro Experimentatore obſervatum eſt) in congelatione aquæ communis, quæ a fundo incipit, multum aeris expelli, non item in fimili congelatione aquæ ab aere purgatæ. *Experimentum quartum* ſpecialem quendam congelationis eaſum concernit, ubi fluidum quoddam congelari inficitur, cum aqua communitum, in hoc congelationis eaſu eodem ſeparatum, medium inter glaciem ſalinum occupavit. Erat fluidum colorato rubri extractum e lacca vulgo Shell-lac. Quæ *Expor.* 5 de ſono per vacuum ab aere ſpiritum non transmiſſo obſervat, eſſunde dubium innotuerunt. *Exp.* Fanſt. ſonum in aere producibum intra vitrum vacuo inclaſum non percipi potuiſſe, niſi per fibulam annexam in vitrum aere plenum patentem. *Expor.* 7 ſpatium, quod in anteriori ab aere vacuum erat, aqua replevit ſonorum per aquam propagatum intenſionē ac obtuſiorem fieri dicit. *Expor.* 8 probat, corpora opaca eſſe tantum ad ſenſum talia, habere ſuas aliquem pellucidiratis gradum. *Experimentum* ſimili in pice, qua illinivit interiorem ſuperficiem dimidii viri, cujus rotatione celeri lumen prodixit, quemadmodum legitur in Actis A. 1709 p. 337. In *Experimento* 10mo pici ſubſtituit flores ſulphuris, mox etiam ſulphur commune. *Expor.* 11 determinat tempus deſcenſus gravium diverſæ molis in aere: de quo jam dictum in Actis A. 1716 p. 111. 113. *Expor.* 12 inquilivit in effectus aeris, qui per candens metallum tranſiit. Obſervavit inter alia, ſolem in eodem

ſtatim convulſionibus corripi & tantum non prorſus extingui. *Exper. 12* examinat refractionem Fluidorum ope peculiaris inſtrumenti, quod rerum naturalium curioſis exemplo Experimentatoris noſtri paravit *Leupoldus* noſter atq; apud eum haberi poteſt. E. g. poſita refractione in aqua communi ut 10000, erit eadem in oleo terebinthinæ ut 67418, in ſpiritu vini ut 72879, in oleo vitrioli ut 70115, in aqua regia ut 71955, in aqua forti ut 71205, in urina humana ut 74519, in humore aqueo oculi & in ſaliva humana ut in aqua. *Exper. 13*, poſt *Hookium*, quem laudat, obſervavit, aquæ volumen, admixto oleo vitrioli, decreſcere, utut incaleſcat nec ponderis aliquam partem, niſi ſub initium, amittat. *Experimentum 14* ſimile eſt octavo, niſi quod pici ſubſtituatur lamina metallica, ſed ſine ſucceſſu. *Exper. 15* motum guttæ olei citrini inter duo vitra plana angulum valde acutum conſtituentia iſtamque contingentia conſideravit, inde exſculpturus cauſam aſcenſus aquæ in tubulis capillaribus eſſe attractionem. *Exper. 16* varias recenſet circumſtantias de piſcibus ſub aqua demerſis. *Exper. 17* quasdam circumſtantias præcedentis 15 determinat. *Exper. 18* gravitatem ſpecificam metallorum examinat. *Exper. 19* commemorat aſcenſum aquæ intra duo vitra plana in figura hyperbolica. *Exper. 20* gravitatem ſpecificam diverſorum ſtratorum terræ ſibi mutuo ſuperincumbentium ad calculos revocat: unde apparet, gravitatem ſpecificam non conſentire cum profunditate ſtratorum, quæ fuerunt numero triginta. E. gr. ſi primum ſtratum ſumatur ut 200, tertium fuit ut 256, ſed nonum ut 140, vigeſimum quintum ut 128, trigeſimum ut 183. *Experimentum 21* verſatur circa ſphæram activitatis magnetis, quæ cum in omnibus hiſce lapidibus non ſit eadem, ſpecialiora addere ſuperſedemus. *Exper. 22* aſcenſum ſpiritus vini inter duo vitra plana ad ſe invicem ſub angulo valde acuto inclinata conſiderat. *Exper. 23* repetit decimum octavum de aquæ inter duo vitra plana ſub figura hyperpolica aſcenſu; *ultimo* autem decimum quintum, niſi quod guttæ olei citrini ſubſtituatur gutta ſpiritus vini.

D. LAU-

Digitized by Google

Ecclesiæ Sancti Benedicti de Maiore, quæ est in Episcopatu Aquinatensi, cum omnibus pertinentiis suis, quæ ipsa Ecclesia habet, vel habere debet, in Castro Sancti Petri, in Castro Sancti Angeli, in Castro Sancti Andreæ, in Castro Sancti Nicolai, in Castro Sancti Petri de Curtis, in Castro Sancti Angeli de Curtis, in Castro Sancti Andreæ de Curtis, in Castro Sancti Nicolai de Curtis, in Castro Sancti Petri de Monte, in Castro Sancti Angeli de Monte, in Castro Sancti Andreæ de Monte, in Castro Sancti Nicolai de Monte, in Castro Sancti Petri de Valle, in Castro Sancti Angeli de Valle, in Castro Sancti Andreæ de Valle, in Castro Sancti Nicolai de Valle, in Castro Sancti Petri de Rocca, in Castro Sancti Angeli de Rocca, in Castro Sancti Andreæ de Rocca, in Castro Sancti Nicolai de Rocca, in Castro Sancti Petri de Ripa, in Castro Sancti Angeli de Ripa, in Castro Sancti Andreæ de Ripa, in Castro Sancti Nicolai de Ripa, in Castro Sancti Petri de Fonte, in Castro Sancti Angeli de Fonte, in Castro Sancti Andreæ de Fonte, in Castro Sancti Nicolai de Fonte, in Castro Sancti Petri de Ecclesia, in Castro Sancti Angeli de Ecclesia, in Castro Sancti Andreæ de Ecclesia, in Castro Sancti Nicolai de Ecclesia, in Castro Sancti Petri de Casa, in Castro Sancti Angeli de Casa, in Castro Sancti Andreæ de Casa, in Castro Sancti Nicolai de Casa, in Castro Sancti Petri de Pede, in Castro Sancti Angeli de Pede, in Castro Sancti Andreæ de Pede, in Castro Sancti Nicolai de Pede, in Castro Sancti Petri de Capite, in Castro Sancti Angeli de Capite, in Castro Sancti Andreæ de Capite, in Castro Sancti Nicolai de Capite, in Castro Sancti Petri de Cornu, in Castro Sancti Angeli de Cornu, in Castro Sancti Andreæ de Cornu, in Castro Sancti Nicolai de Cornu, in Castro Sancti Petri de Arbore, in Castro Sancti Angeli de Arbore, in Castro Sancti Andreæ de Arbore, in Castro Sancti Nicolai de Arbore, in Castro Sancti Petri de Mari, in Castro Sancti Angeli de Mari, in Castro Sancti Andreæ de Mari, in Castro Sancti Nicolai de Mari, in Castro Sancti Petri de Lacu, in Castro Sancti Angeli de Lacu, in Castro Sancti Andreæ de Lacu, in Castro Sancti Nicolai de Lacu, in Castro Sancti Petri de Fluvio, in Castro Sancti Angeli de Fluvio, in Castro Sancti Andreæ de Fluvio, in Castro Sancti Nicolai de Fluvio, in Castro Sancti Petri de Cruce, in Castro Sancti Angeli de Cruce, in Castro Sancti Andreæ de Cruce, in Castro Sancti Nicolai de Cruce, in Castro Sancti Petri de Porta, in Castro Sancti Angeli de Porta, in Castro Sancti Andreæ de Porta, in Castro Sancti Nicolai de Porta, in Castro Sancti Petri de Via, in Castro Sancti Angeli de Via, in Castro Sancti Andreæ de Via, in Castro Sancti Nicolai de Via, in Castro Sancti Petri de Pisce, in Castro Sancti Angeli de Pisce, in Castro Sancti Andreæ de Pisce, in Castro Sancti Nicolai de Pisce, in Castro Sancti Petri de Ponte, in Castro Sancti Angeli de Ponte, in Castro Sancti Andreæ de Ponte, in Castro Sancti Nicolai de Ponte, in Castro Sancti Petri de Molendino, in Castro Sancti Angeli de Molendino, in Castro Sancti Andreæ de Molendino, in Castro Sancti Nicolai de Molendino, in Castro Sancti Petri de Vinea, in Castro Sancti Angeli de Vinea, in Castro Sancti Andreæ de Vinea, in Castro Sancti Nicolai de Vinea, in Castro Sancti Petri de Cisterna, in Castro Sancti Angeli de Cisterna, in Castro Sancti Andreæ de Cisterna, in Castro Sancti Nicolai de Cisterna, in Castro Sancti Petri de Fabrica, in Castro Sancti Angeli de Fabrica, in Castro Sancti Andreæ de Fabrica, in Castro Sancti Nicolai de Fabrica, in Castro Sancti Petri de Ferro, in Castro Sancti Angeli de Ferro, in Castro Sancti Andreæ de Ferro, in Castro Sancti Nicolai de Ferro, in Castro Sancti Petri de Lapide, in Castro Sancti Angeli de Lapide, in Castro Sancti Andreæ de Lapide, in Castro Sancti Nicolai de Lapide, in Castro Sancti Petri de Ligno, in Castro Sancti Angeli de Ligno, in Castro Sancti Andreæ de Ligno, in Castro Sancti Nicolai de Ligno, in Castro Sancti Petri de Fenestra, in Castro Sancti Angeli de Fenestra, in Castro Sancti Andreæ de Fenestra, in Castro Sancti Nicolai de Fenestra, in Castro Sancti Petri de Porcu, in Castro Sancti Angeli de Porcu, in Castro Sancti Andreæ de Porcu, in Castro Sancti Nicolai de Porcu, in Castro Sancti Petri de Bove, in Castro Sancti Angeli de Bove, in Castro Sancti Andreæ de Bove, in Castro Sancti Nicolai de Bove, in Castro Sancti Petri de Equo, in Castro Sancti Angeli de Equo, in Castro Sancti Andreæ de Equo, in Castro Sancti Nicolai de Equo, in Castro Sancti Petri de Asino, in Castro Sancti Angeli de Asino, in Castro Sancti Andreæ de Asino, in Castro Sancti Nicolai de Asino, in Castro Sancti Petri de Ove, in Castro Sancti Angeli de Ove, in Castro Sancti Andreæ de Ove, in Castro Sancti Nicolai de Ove, in Castro Sancti Petri de Capra, in Castro Sancti Angeli de Capra, in Castro Sancti Andreæ de Capra, in Castro Sancti Nicolai de Capra, in Castro Sancti Petri de Vitulo, in Castro Sancti Angeli de Vitulo, in Castro Sancti Andreæ de Vitulo, in Castro Sancti Nicolai de Vitulo, in Castro Sancti Petri de Agno, in Castro Sancti Angeli de Agno, in Castro Sancti Andreæ de Agno, in Castro Sancti Nicolai de Agno, in Castro Sancti Petri de Hoste, in Castro Sancti Angeli de Hoste, in Castro Sancti Andreæ de Hoste, in Castro Sancti Nicolai de Hoste, in Castro Sancti Petri de Ecclesia, in Castro Sancti Angeli de Ecclesia, in Castro Sancti Andreæ de Ecclesia, in Castro Sancti Nicolai de Ecclesia, in Castro Sancti Petri de Casa, in Castro Sancti Angeli de Casa, in Castro Sancti Andreæ de Casa, in Castro Sancti Nicolai de Casa, in Castro Sancti Petri de Pede, in Castro Sancti Angeli de Pede, in Castro Sancti Andreæ de Pede, in Castro Sancti Nicolai de Pede, in Castro Sancti Petri de Capite, in Castro Sancti Angeli de Capite, in Castro Sancti Andreæ de Capite, in Castro Sancti Nicolai de Capite, in Castro Sancti Petri de Cornu, in Castro Sancti Angeli de Cornu, in Castro Sancti Andreæ de Cornu, in Castro Sancti Nicolai de Cornu, in Castro Sancti Petri de Arbore, in Castro Sancti Angeli de Arbore, in Castro Sancti Andreæ de Arbore, in Castro Sancti Nicolai de Arbore, in Castro Sancti Petri de Mari, in Castro Sancti Angeli de Mari, in Castro Sancti Andreæ de Mari, in Castro Sancti Nicolai de Mari, in Castro Sancti Petri de Lacu, in Castro Sancti Angeli de Lacu, in Castro Sancti Andreæ de Lacu, in Castro Sancti Nicolai de Lacu, in Castro Sancti Petri de Fluvio, in Castro Sancti Angeli de Fluvio, in Castro Sancti Andreæ de Fluvio, in Castro Sancti Nicolai de Fluvio, in Castro Sancti Petri de Cruce, in Castro Sancti Angeli de Cruce, in Castro Sancti Andreæ de Cruce, in Castro Sancti Nicolai de Cruce, in Castro Sancti Petri de Porta, in Castro Sancti Angeli de Porta, in Castro Sancti Andreæ de Porta, in Castro Sancti Nicolai de Porta, in Castro Sancti Petri de Via, in Castro Sancti Angeli de Via, in Castro Sancti Andreæ de Via, in Castro Sancti Nicolai de Via, in Castro Sancti Petri de Pisce, in Castro Sancti Angeli de Pisce, in Castro Sancti Andreæ de Pisce, in Castro Sancti Nicolai de Pisce, in Castro Sancti Petri de Ponte, in Castro Sancti Angeli de Ponte, in Castro Sancti Andreæ de Ponte, in Castro Sancti Nicolai de Ponte, in Castro Sancti Petri de Molendino, in Castro Sancti Angeli de Molendino, in Castro Sancti Andreæ de Molendino, in Castro Sancti Nicolai de Molendino, in Castro Sancti Petri de Vinea, in Castro Sancti Angeli de Vinea, in Castro Sancti Andreæ de Vinea, in Castro Sancti Nicolai de Vinea, in Castro Sancti Petri de Cisterna, in Castro Sancti Angeli de Cisterna, in Castro Sancti Andreæ de Cisterna, in Castro Sancti Nicolai de Cisterna, in Castro Sancti Petri de Fabrica, in Castro Sancti Angeli de Fabrica, in Castro Sancti Andreæ de Fabrica, in Castro Sancti Nicolai de Fabrica, in Castro Sancti Petri de Ferro, in Castro Sancti Angeli de Ferro, in Castro Sancti Andreæ de Ferro, in Castro Sancti Nicolai de Ferro, in Castro Sancti Petri de Lapide, in Castro Sancti Angeli de Lapide, in Castro Sancti Andreæ de Lapide, in Castro Sancti Nicolai de Lapide, in Castro Sancti Petri de Ligno, in Castro Sancti Angeli de Ligno, in Castro Sancti Andreæ de Ligno, in Castro Sancti Nicolai de Ligno, in Castro Sancti Petri de Fenestra, in Castro Sancti Angeli de Fenestra, in Castro Sancti Andreæ de Fenestra, in Castro Sancti Nicolai de Fenestra, in Castro Sancti Petri de Porcu, in Castro Sancti Angeli de Porcu, in Castro Sancti Andreæ de Porcu, in Castro Sancti Nicolai de Porcu, in Castro Sancti Petri de Bove, in Castro Sancti Angeli de Bove, in Castro Sancti Andreæ de Bove, in Castro Sancti Nicolai de Bove, in Castro Sancti Petri de Equo, in Castro Sancti Angeli de Equo, in Castro Sancti Andreæ de Equo, in Castro Sancti Nicolai de Equo, in Castro Sancti Petri de Asino, in Castro Sancti Angeli de Asino, in Castro Sancti Andreæ de Asino, in Castro Sancti Nicolai de Asino, in Castro Sancti Petri de Ove, in Castro Sancti Angeli de Ove, in Castro Sancti Andreæ de Ove, in Castro Sancti Nicolai de Ove, in Castro Sancti Petri de Capra, in Castro Sancti Angeli de Capra, in Castro Sancti Andreæ de Capra, in Castro Sancti Nicolai de Capra, in Castro Sancti Petri de Vitulo, in Castro Sancti Angeli de Vitulo, in Castro Sancti Andreæ de Vitulo, in Castro Sancti Nicolai de Vitulo, in Castro Sancti Petri de Agno, in Castro Sancti Angeli de Agno, in Castro Sancti Andreæ de Agno, in Castro Sancti Nicolai de Agno, in Castro Sancti Petri de Hoste, in Castro Sancti Angeli de Hoste, in Castro Sancti Andreæ de Hoste, in Castro Sancti Nicolai de Hoste,

Rubrica. Quo tempore electiones fieri debeant & de forma earundem.

Bonifacius episcopus seruus seruorum dei. Ad futuram rei memoriam. Inter cetera quæ ad cultum diuinum & ecclesiarum vtilitatem pertinere dinoscuntur, electiones ad ecclesiastica beneficia celebrandas, & personas eligendas, quæ ecclesiis præficiantur, diligenter & rationabiliter fieri, non immerito debemus intendere. Ne si forte id negligatur, quod absit, ecclesiæ, quæ sponsæ christi esse noscuntur, & quæ ipsius gratia dotatæ existunt, ex hoc detrimentum patiantur, & ad ruinam deducantur. Quia igitur ad nostrum apostolatus officium pertinere dinoscitur, ecclesiarum vtilitatibus prouidere, & ne in eis aliquod detrimentum oriatur, prouida sollicitudine cauere, ne electiones ad ecclesiastica beneficia celebrandæ, & personæ eligendæ, quæ ecclesiis præficiantur, indiscrete fiant, & ne ecclesiæ ipsæ ex hoc detrimentum patiantur, & ad ruinam deducantur, quod absit, ne id fiat, prouida sollicitudine cauere debemus. Nos igitur, qui licet indigni, ecclesiæ tamen dei, quæ sponsa christi esse dinoscitur, & quæ ipsius gratia dotata existit, ex diuina dispositione præsidemus, ne ipsa ecclesia ex hoc detrimentum patiatur, & ad ruinam deducat

tes talem obtinerent habitum, quas veteres & vulgus glandulas appellarunt, has partes & non alias glandulas vocandas esse multis probatum ivit, atque hinc corticalem cerebri substantiam, hepar, lienem, renes, testes &c. minime glandulosa, sed vasculosa corpora vocanda esse, ex fundamentis his deducit. Postea in *speciali glandularum pertractatione* curate per totum corpus examinat, quænam partes in numero glandularum merito retineri queant, & quænam inde rejici debeant, quo in examine inter alia etiam *Clar. Vercelloni* tangit sententiam (qui thyroideam *nidum ovulorum verminosorum* esse statuit) & quid circa hanc rem observaverit, recenset. Plura præterea dubia de glandulis urethræ *Terranei*, mucilaginosis *Haveri*, glandulis cutaneis, aliaque excutit, suisque observationibus illustrat. Postremo *Notas* sive *Illustrationes* quorundam locorum hujus compendii argumentorumq; anatomicorum controversorum discussionem annectit; in quibus primo observationes sistit de *officulis sesamoideis quibusdam*, in ossibus femoris, & digito auriculari collocatis, a plerisque Anatomicis non descriptis, & a quibusdam prorsus negatis. Deinde sententiam suam exponit de *cuticulæ generatione*, *glandulis recentiorum sebaceis*, *ligamentis Poupartii*, *glandulis spuriis peritonæi*, *pleuræ*, *pericardii*, & *ductibus* Malpighii *adiposis*. Postea describit, quomodo in cadaveribus humanis *vasa lactea* copiosissima & pulcherrima observaverit. In nota 8 monet, *vasa lymphatica* pauca haberi ex homine delineata; sed pleraque partibus humanis ob analogiam cum brutis a scriptoribus esse addita. In nota 9 *mirabiles valvulas in ductu bilario cystico* a se observatas describit: nota 10 ad 12 substantiam hepatis, lienis, & renum, non glandulosam esse, uberius probare contendit. In 13 *Tunicam cellulosam vesicæ* urinariæ describit. In 14 duos *ductus excretorios vesicularum seminalium* ordinario adesse sustinet, contra nonnullos unicum tantum admittentes. In 15 ostendit, *glandulas Cowperi* a recenti Anatomico Anglo in dubium vocari, Autorque noster ipse suspicatur eas in multis subjectis deficere. In 16

p. 178. 180. 185. 190. 193. 196. 198. 201. 202. 205. 207.

Mem-

Membranam Hymenis non figmentum esse, ut nonnulli perhibeant, sed se eam in quam plurimis puellis semper reperisse. In 17 pulchram vasorum sanguiferorum *per tubas fallopianas mulierum* distributionem describit. In 18 *venæ bronchialis* existentiam confirmat. Nota 19 de *ductibus novis Vercellonii* agitur. Nota 20 observationes continentur, quibus *nutritio fœtus in utero* per os confirmari videtur. Nota 21 Clar. MORGAGNI suaque experientia probat, *plus humoris aquei ante uveam, quam post uveam in oculo existere*, contra assertum adversariorum suorum in controversia de cataracta. Nota 22 & 23 alias quasdam hallucinationes Autorum *circa oculum* indicat. Nota 24, 25 & 26 de dubiis & controversis quibusdam rebus circa *auditus organum* agit, & quidem speciatim *de hiatu*, qui post Clar. RIVINUM a nonnullis in membrana tympani statuitur: deinde de numero *ossiculorum auditus*, ut & de *nervi auditorii distributione* per organum auditus. Nota 27 de numero & constitutione *ramorum aortæ ascendentium* differitur. Nota 29 epicrisin suam exhibet de *renibus vesiculosis* in fœtu quodam repertis, cum ureteribus clausis, sive coalitis; unde Autor noster deducit, urinæ excretionem in fœtu humano utero incluso non esse necessariam, adeoque nec *tunicam allantoidem*. Denique in tabulis æneis adjectis Fig. 1 novam *Ravii apophysin* notabilem mallei, quam solertissimi alias auris scrutatores prætermiserunt, delineat. Fig. 2, 3, 4, & 5, ossicula quædam *sesamoidea* ab aliis non delineata exhibet. Fig. 6 *Pylori constitutio* sistitur, quomodo nova observatione Autoris se habeat. Fig. 7 *Valvulæ coli*, & Fig. 8 *Vasorum lacteorum* ex homine novæ figuræ ostenduntur. Fig. 9 *varietates Valvularum ductus cystici* repræsentantur. Fig. 10 & 11 *Tubæ Fallopianæ vasa copiosissima*, mercurio repleta, oculis subjiciuntur, atque ex horum copia illarum in orgasmo Venereo erectio deducitur. Fig. 12 Veram *venæ umbilicalis in sinum venæ portæ* insertionem, ductusque venosi in fœtu constitutionem docet. Fig. 13 *diaphragmatis* novam delineationem offert. Fig. 14 & 15 *varietates glandulæ thymi* exhibet. Fig. 16 & 17 *lobulosa cerebelli humani & vitulini* constitutio

p. 208. 210. 215. 218. 220.

ſtitutio delineatur. Fig. 18 & 19 demonſtratur *verus ſitus humorum in oculo* & ſpeciatim quod longe plus humoris aquei ſit ante uveam quam poſt illam. Fig. 20 *tunicæ diverſæ linguæ*, exterior, reticularis, & corpus papillare nervoſum, delineatæ occurrunt. Fig. 21 *Nervi auditorii* ſecundum Simoncellium diſtributio per aurem ſiſtitur. Ex quibus ſpeciminibus præſtantiam utilitatemque hujus opuſculi ſatis patere arbitramur; illudque, cum prima ejus editio ab eruditis jam bene fuerit ſuſcepta, nunc longe majori cum applauſu ſuſceptum iri, non eſt quod dubitemus.

Neue Beſchreibung der Pyrmontiſchen Stahlbrunnen.

i. e.

D. JOHANNIS PHILIPPI SEIPPII, PRINcipis Waldeccenſis Archiatri, & Medici Provincialis, Nova Deſcriptio Fontium Martialium Pyrmontanorum.

Hanoveræ, apud Nicolaum Fœrſterum, 1717, 8. Plag. 19½.

MEntionem fecimus hujus libri in Actis noſtris Anno 1719 Menſe Martio, pag. 133, ubi Friderici Slare Relationem de Natura, Proprietatibus & Virtutibus Aquarum Pyrmontanarum commendabamus; eundem nunc pariter recenſere, operæ pretium duximus. Poſtquam igitur Autor Clar. de Comitatu Pyrmontano fontiumque martialium in eo ſcaturientium ſitu quædam adduxerat, ex hiſtoria naturali annotat, ex fodinis lapidariis non minus quam fontibus ipſis exhalationes ſpirituoſas ſulphureas nunquam non aſcendere; ſaporem aquarum acidulo-vitriolicum eſſe; ferrum ſub ſpecie ochræ in ſcaturigine pariter ac in ejus confiniis reperiri; lapidesque dari in vicinis collibus Martis feraces; nec procul a fonte lapidem ſeleniten diaphanum concreſcere. Hinc de ingredientibus ſalutarium harum aquarum dum diſſerit, pro-

Cap. 1. 2.

3.

4.

Digitized by Google

nuntiat, affatim quodam tutum miscrarum praecipitatum errorum qualitates conservari, qui in fabella & scholiis Salmuthianis, a vulgari in eo diverſus, quod fubtilitatem pinguedinem mineralem ferum gerat, nec exhalet, fed magis magisque in agri concretionem, & cum fale alcalico (e nonnullis aquis mineralibus repertiudo) unitus fal neutrum conflituat, perque hanc unionem particulas martiales ex hoc fimi diuritiae, & aquas has ab omnibus viticiolis qualitatibus liberare praeter. Cumque fic particulae alcalinae acidas nullum quantitate fuperent, alcalicos potius quam acidos effectus ab his aquarum expectandos fore, dicit. De utero fubfulfurian quandam puram, pellucidam, cryſtallinam aquae infpiſſatam inſtar lapidis felenitis vel cryſtalli montanae folutae in aquis reperiri, ut Quibus profectis indicari fontium indoles judicat, ubi obſervationes referantur, humores prave corrigendi, & edulcorandi, ac tomat partium fibroſarum reſtituendis vetat. Mittimus, quae Cl. Autor de vis aquarum tum interno quam externo, earumque abuſu tradit. De eo ſaltem L. B adhuc monendum eſt, quod in ſecunda libri hujus editione, Anno 1719 divulgata, nobisque jam haec ſcribimus, obſtata, clariſſimus Scriptor praeter indicem rerum adjectum paucis hinc inde ad objectiones a Fridericio Slare factas reponat, ad Notas Tractatui ejus ex Anglico in Germanicum linguam translato additas, quas eo ipſo libello ſubjecit, a nobis loco ſupra allegato clariſſimo Fabricii falſo adſcriptas, provocando.

7. 8.

JOH. ANDR. WESTPHALI JC. GOTH. *Queſtiones feudales.*

Lipſiae, apud Nicolaum Forſterum, 1719. 4.
Alph. 2 plag. 9.

IN praefatione Conſ. Autor, partem diſpoſitae hactenus a non nullis feudales labores concriptam luget, & inde ſe ſubſtitiam collocalle, ut in editis queſtionibus jubi & novo propemodum uſui in feudale digeretur, iterum intromp. monet. Methodum obſervat arbitrariam Sachſenhon VI & capitibus XXIII

Digitized by Google

XXIII abſolutam. Plurima tamen, quæ commentatur, licet noviori tecta efferantur involucro, ex vetuſtiorum decerpta theſauris videntur. Sic in Sect. I feudorum originem, ſi generatim conſiderentur, ad mundi primordia, vel ad minimum poſt diluvii tempora refert, præceptis Niellii, ex ſacra Scriptura, quæ ad feudorum ortum ſpectant, deducentis, inhærens, ac ex juramento ſubjectionis, quod Chodorlaomari quinque Reges ſervitiis quinquennalibus præſtiterunt, Vaſallagium derivat. Ipſa feudorum ſpecifica natalitia Romanis adſcribit, Vulteji & Hattyſeri accedens opinioni. p. 1. 4. Conſuetudines Longobardicas, civilis juris corpori adjectas, nec Obertum nec Gerhardum agnoſcere autores aſſerit, quod ante eum Suendendörferus in notis ad Ritteri lucubrationes non levibus demonſtravit argumentis. Quo ordine in decidendis controverſiis procedendum & an argumentari liceat, quoties expreſſa conſtitutio non extet, dum qu. V ad XI diſcutit, diſtincta oratione ab emphytevticario, liberto, cuſtode ad Vaſallum fieri poſſe conſequentiam, Curtii, Ravennatis, Bronchorſti, Roſenthalii & Melandri ſynopſibus adhærens, docet. 9. In Sect. II ipſum feudum quoad definitionem & etymologiam perpendit. Illam ex Jaſonis feudorum præludiis petit, neceſſarium tamen & ſubſtantiale requiſitum, quod in benevolentia Domini olim conſtituebatur, non tangit; hanc communi ſuperſtruit opinioni feudi vocem a fide derivando. 14. Sect. III actiones ex contractu feudali orundas definit, proceſſumque ſiſtit feudalem, noſtri quidem ſeculi genio minime acommodatum, concinne tamen ex Intrigliolo, Cravetta, Bartolo aliisque priſci ævi ſcriptoribus collectum. 157. Sect. IV actiones Vaſallo tam adverſus ſeniorem quam quoscunque ad vindicandam & aſſerendam feudi qualitatem, exceptionesque non rite factæ inveſtituræ, nec præſtiti fidelitatis juramenti competentes, ac inde recenti ordine reſultantia quærendæ ſucceſſionis remedia tractat. 198. Domino quoque & ejus hæredibus ad feudum repetendum (quod commodius revocatorii beneficii nomine moderni ſolent inſignire) actiones præſcriptas eſſe, Sect. V monſtrat, amiſſionis feudi & hanc cauſantis feloniæ rationes XXIII 207. 254. 321.

annotans. Tandem Sect. VI mulierum, creditorumque circa beneficiaria prædia jure examinato, vela contrahit, totique ſyſtemati veterum Feudiſtarum ſupellectilis ardentem evolutionem principium dediſſe ipſe teſtatur. p. 389. 401.

Die ſiegende Evangeliſche Warheit.

i. e.

M. CAROLI GODOFREDI ENGELSCHALL, Regii & El. Sax. Concionatoris Aulici, Veritas Evangelica contra falſa decreta Concilii Tridentini triumphans.

Dreſdæ, apud Jo. Jac. Winckleri Vid. 1720, 8. Alph. 1 pl. 10.

QUi olim jam in Germanicam linguam converſi prodierant Canones Tridentini Concilii, aliquo abhinc tempore repetita impreſſione iterum fuerunt publicati, atque variis locis, quibus Evangelica floret Religio, aſſute diſperſi. Veritus itaque Rev. Autor, ne incautum imprudensque vulgus, quod facile in ſcripta infidioſa alienandisque a veritate animis parata ſolet incidere, Canonum iſtorum editione abripiatur in errorem, confutationem illorum concinnam, perſpicuam, & captui illiteratorum imprimis accommodatam, adornandam in ſe ſuſcepit, quam hoc libro exhibet, ita quidem, ut ſingulos Patrum Tridentinorum canones ſine bile & acrimonia modeſte examinet, atque, quemadmodum tum a divini Spiritus regula, tum a purioris antiquitatis teſtimonio recedant, luculenter commonſtret. Eruditioribus tamen varios inſimul indicaturus fontes, unde uberiorem veritatis cognitionem, errorisque confutationem haurire queant, opuſculum ſuum multorum Autorum citatione locupletavit. In fronte ejusdem Hiſtoria Tridentini Concilii, ex Sarpio, Pallavicino, Jurieo, aliisque Scriptoribus in epitomen redacta, comparet, qua præcipua illius capita ſummatim ob oculos ponuntur.

IN-

INDEX AUTORUM,
Quorum Libri aut Inventa hoc Volumine recenſentur.

I. *Libri Theologici & ad Hiſtoriam Eccleſiaſticam ſpectantes.*

A Naſtaſii Bibliothecarii *Vitæ Romanorum Pontificum a B. Petro ad Nicolaum I.* 425

Van Bashuyſen (*Henr. Jac.*) *Exercitationes ad Compendium Oeconomiarum Dei Wilh.* Monumæ. 111

Bonucci (*Ant. Mariæ*) *Hiſtoria vitæ, martyrii & miraculorum S. Gregorii.* 237

Bnddei (*Jo. Franc.*) *Hiſtoriæ Eccl. Vet. Teſt. Tomus II.* 163

Calvœrii (*Caſp.*) *Corona duodecim ſtellarum, ſeu Anniverſarium Evangelico-Epiſtolare Dodecaglottum &c.* 319

S. Clementis *Romani ad Corinthios Epiſtolæ duæ cum Præf. & Diſſertatt. Henr.* Wotton. 104

Dupin (*Lud. El.*) *Bibliothecæ Scriptorum a cœtu Eccleſiæ Romanæ ſeparatorum Seculi XVI & XVII Tomus I.* 388

Engelſchall (*Car. Godofr.*) *ſeculi moderni præjudicia fidem concernentia.* 29

Veritas Evangelica contra falſa decreta Concilii Tridentini triumphans. 540

Epſtein (*R. Jechiel Michel fil. Abrahami*) *Liber viæ rectæ ad Seculum venturum.* 310

Fechtii (*Johannis*) *Inſtructio paſtoralis.* 29

Elogium. 47

Zum Felde (*Alberti*) *Diſquiſitiones de rebus ſacris, eccleſiaſticis & literariis.* 375

Francofurter (*Simeon*) *liber vitarum.* 226

Frickii (*Joh.*) *Zoſimus in Clemente XI redivivus.* 371

Grapii (*Zachariæ*) *ſyſtema noviſſimarum controverſiarum ſeu Theologia recens controverſa.* 87

Guillelmi Bibliothecarii *Vita Hadriani II & Stephani VI.* 425
Laurence (*Jo.*) *Moralia Christianæ religionis & prudentiæ ejusdem.* 82
Masii (*Hect. Gottfr.*) *amica velitatio Epistolaris cum* Paulo Infantio *de gratia universali &c. cum præf. Severini* Lintrupii. 153
Dissertationes Academicæ. 385
De Moleon *Itinera Liturgica Galliæ, seu perveſtigationes rituum Ecclesiæ &c.* 397
Myconii (*Frid.*) *Historia Reformationis.* 40
Siberi (*Urbani Godofr.*) *Vita S. Spyridionis.* 159
Schudt (*Jo. Jac.*) *Comment. Philol. Theologicus in Psalmum CX.* 241
Spalatini (*Georgii*) *Annales Reformationis.* 40
Tenzelii (*Wilh. Ern.*) *Historiæ Reformationis Lutheri initia & progressus cum præf. D. Ern. Sal.* Cypriani. 37
Trommii (*Abrah.*) *Concordantiæ Græcæ versionis LXX Interpretum.* 49
Ughelli (*Ferdinandi*) *Italiæ sacræ a Nic.* Coleto *auctæ & emendatæ, Tomus I, II & III.* 137
Wokenii (*Franc.*) *Meditationes privatæ Theologico-Philosophico-Criticæ.* 27

II. Libri Juridici.

BErpini (*Dominici*) *Tribunal S. Rotæ Romanæ descriptum.* 97
Bœhmeri (*Justi Henningii*) *Expositio doctrinæ de Actionibus.* 114
Granzii (*Tobiæ*) *Defensio Inquisitorum ex genuinis Jurisprudentiæ principiis.* 40
Guillardi (*Renati*) *Historia Consilii Regii intuitu suæ Jurisdictionis, & Collectio rerum in eo judicatarum.* 473
Hoffmanni (*Christ. Godofr.*) *Historia Juris Romano-Justinianei.* 381

Hoto-

Hotomanni (*Fr.*) *Anti-Tribonianus.* 381
Londorpii (*Mich. Casp.*) *Actor. publ. continuatorum Tomus XVI.* 34
Mulleri (*Jo. Joach*) *Theatrum Comitiorum Imp. sub Maximiliano I. Tomus I.* 32
Ottonis (*Everardi*) *Papinianus.* 243
A Puteo (*Stephani*) *de jure asyli, qua sacri, qua profani, Opus.* 88
Reyheri (*Sam.*) *Historia Juris universalis.* 383
Struvii (*Burcardi*) *Historia Juris.* 377
Thomasii (*Christiani*) *Delineatio Juris Civilis.* 381
E Wæchtleri (*Christfr.*) *Literis occasione L. fin. C. de Sponsal.* 402
Specimen resolutionis legum tituli de Transactionibus. 510
Westphali (*Jo. Andr.*) *Quæstiones feudales.* 538

III. *Libri Medici & Physici.*

Academiæ Cæsareo-Leopoldinæ-Carolinæ Naturæ Curiosorum Ephemeridum Centuria VII & VIII. 336
Regiæ Scientiarum Anni 1714 Historiæ. 340
Anni 1715 Historia. 521
Acta Medicorum Berolinensium. Vol. III. 179
Baieri (*Jo. Jac.*) *Adagiorum Medicinalium Centuria.* 446
Balthasaris (*Theodori*) *Thermometrum aereum novum.* 128
de dosibus medicamentorum diatriba. 254
Francofurter (*Simeon*) *Liber vitarum.* 226
Gœlicke (*Andr. Ottomari*) *Historiæ Medicinæ Universalis Periodus III & IV.* 228
Periodus V. 529
Hasii (*Jo. Matthiæ*) *Diss. de Tubis sternoreis.* 450
Hauksbee (*Franc.*) *Experimenta Physico-Mechanica.* 530
Heisleri (*Laurentii*) *Epistola ad Coll. Act. Er. de cataracta.* 20
Chirurgia. 249
Diss. anat. de valvula coli. 325
Compendium Anatomicum. 533

Lancisii (*Jo. Mar.*) *Diss. de recta Medicorum studiorum ratione instituenda.* 449

A Leeuwenhoek (*Ant.*) *Epistolæ ad Societ. Reg. Angl. seu Continuatio mirandorum Arcanorum Naturæ detectorum.* 11

Morgagni (*Jo. Bapt.*) *Adversaria Anatomica tertia.* 442

Platinæ (*Jos. Mariæ*) *Ars Rhetorica.* 203

Poleni (*Jo.*) *de motu aquæ mixto Libri II.* 210

Pontederæ (*Julii*) *Compendium Tabularum Botanicarum.* 25

Raji (*Jo.*) & *Franc.* Willoughby *Epistolæ.* 16

Seippii (*Jo. Phil.*) *nova descriptio fontium martialium Pyrmontanorum.* 537

Slare (*Frid.*) *Relatio de natura, proprietatibus & virtutibus aquarum Pyrmontanarum.* 133

Vaillant (*Sebast.*) *sermo de structura & differentia florum &c. it. Constitutio trium generum novorum plantarum.* 130

Wedelii (*Georgii Wolffg.*) *Experimentum curiosum de Colchico veneno & alexipharmaco simplici & composito.* 448

IV. Libri Mathematici.

ACademiæ Regiæ Scientiarum *A. 1714 Historia.* 340

A. 1715 Historia. 521

Bayeri (*Theoph. Sigefridi*) *de Eclipsi Sinica* Liber. 206

Bernoulli (*Jo.*) *Responsio ad non neminis provocationem & solutio quæstionis propositæ de invenienda linea curva, quam describit projectile in medio resistente.* 216

Problema analyticum, a Cl. Tayloro propositum, solutum. 256

Tentamen solutionis generalis Problematis de construenda curva, quæ alias ordinatim positione datas ad angulos rectos secat. 295

Craig (*Jo.*) *de calculo fluentium Libri II, it. de Optica analytica Libri II.* 171

Gruber (*Bernardi*) *Horographia Trigonometrica.* 126

Her-

Hermanni (*Jac.*) *Additamentum ad ſchedas ſuper Problema Trajectoriarum.* 68
Solutio duorum problematum, & Ej. duo nova problemata. 351
Leutmanni (*Jo. Georgii*) *Annotationes novæ de poliendis vitris.* 361
De Louville (*Eugenii*) *de mutabilitate Ecliptica Diſſertatio.* 281
Maclaurin (*Colini*) *nova Methodus univerſalis curvas cujuscunque ordinis mechanice deſcribendi ſola datorum angulorum & rectarum ope.* 463
Poleni (*Jo.*) *de motu Aquæ mixto Libri II.* 210
Wilſon (*Jo.*) *Principia Trigonometriæ ſuccinctè demonſtrata.* 46
Wolfii (*Chr.*) *Ratio Prælectionum Mathematicarum.* 118

V. Libri Hiſtorici & Geographici.

A *Nonymi Hiſtoria arcana rerum a Richelio geſtarum.* 139
Orbis Imperans. 232
Bernini (*Dominici*) *Tribunal S. Rotæ Romanæ deſcriptum.* 97
Le Brun (*Cornelii*) *Iter per Moſcoviam in Perſiam & ad Indos Orientales.* 233
Carpzovii (*Jo. Bened.*) *Templum honoris memorandarum Antiquitatum Marchionatus Luſatiæ Superioris.* 187
Chancel (*Doriak*) *novum Iter per Europam.* 46
Dillherri (*Jo. Mich.*) *Comm. de hiſtoria priſcæ Germaniæ.* 90
Dralſé de Grand Pierre *Relatio variorum Itinerum in Africa, America & India Occid. confectorum.* 461
Felleri (*Joach. Frid.*) *Hiſtoria Genealogica domus Brunſuicenſis & Lunæb. a Welfone I ad Albertum & Johannem.* 57
Fontanini (*Juſt.*) *Diſſ. de corona ferrea Longobardorum.* 191
Goldaſti (*Melch.*) *Commentarii de Bohemia ejuſque juribus.* 441

De Graaf (*Nic.*) *Itinera in Indiam Orient. & alias Asiæ regiones.* 481
Graunii (*Casp. Henr.*) *Comm. de antiquitate oppidi, ditionis & Comitatus Rochlitiensis.* 152
Guillardi (*Renati*) *Historia Consilii Regii intuitu suæ Jurisdictionis.* 473
Hagelganſii (*Jo. Henr.*) *de prisca Germanorum ætate Dissertatio.* 90
Heine (*Sam. Gottlieb*) *Descriptio urbis & Comitatus Rochlitiensis.* 151
Hertii (*Jo. Nic.*) *de renovato Rom. Germ. Imperii & Regni Bohemiæ nexu.* 442
Hoffmanni (*Chr. Godofr.*) *novum Volumen Scriptorum rerum Germ. imprimis ad Lusatiam & vicinas regiones spectantium.* 185
Huetii (*Petri Dan.*) *de rebus ad eum pertinentibus Commentarius* 53
Hutteni (*Ulrici*) *Arminius.* 90
Joly *Commentarii Historici. Tomi II.* 149
Langleti du Fresnoy *Methodus tractandi historias, & Catalogus Historicorum, cum Supplementis Jo. Burch. Menckenii.* 184
Manuductio methodica ad studium Geographicum. 422
De Larrey *Historia rerum in Gallia gestarum regnante Ludovico XIV. T. I & II.* 61
Ludewig (*Jo. Petr.*) *de jure suffragii Regis Bohemiæ in Comitiis S. R. I. recuperati.* 442
Madrisii (*Nic.*) *Itinera per Germaniam, Galliam & Italiam versibus descripta.* 316
Maittaire (*Mich.*) *Annales Typographici.* 478
Martineau de Plessis *Manuductio methodica ad studium Geographicum.* 422
Menz (*Friderici*) *Aristippus Philosophus Socraticus.* 454
Moseri (*Job. Jac.*) *Vitæ Professorum Tubingensium. Decas I.* 467

Muratorii

Muratorii (*Lud. Ant.*) *Antiquitatum Eſtenſium ac Italicarum Pars I.* 428
Pockh (*Jo. Joſ.*) *Politico-Catholici Peregrinatoris Tomus II & III.* 471
Sallengre (*Alb. Henr.*) *Novi Theſauri Antiqu. Roman. Tomus II.* 107
Schumacheri (*Henr. Auguſt.*) *Hiſtoria vitæ Adami Siberi.* 409
Stranskii (*P.*) *de Republ. Bojema.* 442
De Tournefort (*Pitton*) *Relatio de Itinere in Orientem ſuſcepto.* 195
Valſechi (*Virginii*) *Diſſ. de initio Imperii Severi Alexandri.* 313
De Vayrac *Hiſpaniæ ſtatus modernus.* 276
Viſcontii, *Legati Pii V Pont. Commentarii hiſtorici, ſeu Epiſtolæ ineditæ.* 458

VI. Libri Miſcellanei.

ÆSopicarum *fabularum Collectio ex ed. Jo. Hudſoni.* 366
Bergeri (*Jo. Guil.*) *Comm. de naturali pulchritudine orationis &c.* 482
Camerarii (*Joach.*) *Commentarius in Homer.* 305
M. T. Ciceronis *de Natura Deorum Libri III, cum not. Jo. Daviſii & Jo. Walkeri.* 506
Crouſaz *nova Methodus educandi liberos.* 77
Exercitationum *ſubſecivarum Francofurtenſium Tom. II Sect. I.* 169
Fabricii (*Jo.*) *Hiſtoriæ Bibliothecæ Fabricianæ Pars II.* 135
Falſleri (*Chriſtiani*) *Quæſtiones Romanæ, ſeu idea Hiſtoriæ literariæ Romanorum.* 368
Cogitationes variæ Philologicæ. 370
Keppleri (*Jo.*) *& aliorum ad eum Epiſtolæ.* 1
Moſchopuli (*Manuelis*) *ſcholia ad Homeri Il. L. I & II, cum notis Jo. Scherpezelii.* 305. 498
Naudæi (*Philippi*) *Refutatio Commentarii Philoſophici &c.* 414

Palearii (*Aonii*) *Dialogus, Grammaticus inſcriptus.* 279
Plauti *Opera, Gallice, ex Ed. H. P. de* Limiers. 329
ex Ed. Dn. Gueudeville. 329
Quintiliani (*M. Fabii*) *Dialogus de cauſis corruptæ eloquentiæ ex ed. C. A. Heumanni.* 364
Raji (*Jo.*) *Epiſtolæ.* 16
Schmidii (*Jo. Andr.*) *Numus Bracteatus Henrico II Com. Blanckenburg. vindicatus.* 470
Selecta hiſtorica & literaria continuata. 270
Tribbechovii (*Adami*) *de doctoribus Scholaſticis cum Præf. C. A.* Heumanni. 182
Turſellini (*Horatii*) *de particulis Latinæ orat. libellus perpolitus a Jo. Conr. Schwarzio.* 93
Typotii (*Jac.*) *ſymbola Principum cum fig. Jac. Wilh. Heckenaueri.* 201
Willughby (*Franc.*) *Epiſtolæ.* 16
Wolfii (*Chr.*) *Ratio Prælectionum in univerſam Philoſophiam.* 118

INDEX RERUM.

Abdominis *hiatus in puella recens nata.* 338
Abortus *ſex menſium parvus cum placenta magna.* 343
Ex Acaciæ *eſu alvi adſtrictio ut curata?* 336
Academia *Scientiarum Pariſ. judicium ſuſpendit de manuaria nautica Bernoullii.* 350
nova Secerræ inſtituta. 278
Academiæ *Bononienſis ſtatus.* 9
Acceptilatio *ut fiat?* 512
Aceſias, *Medicus.* 231
Aceſo, *Medicinæ perita.* 230
Achillea *ab Achille Medico dicta.* 229
Acidum *eſt in ſanguine.* 350
Acida *defenſa.* 350
Acidorum *cum acidis fermentatio.* 344
Acies *Germanorum ut olim inſtructa?* 93
Acriviola *ejusque ſpecies.* 338
Acron *Agrigentinus, ſectæ Empiricæ fundator.* 231
Actio *in Jure Rom. quid?* 115

Actionis *definitio.* 123
Aculeus *Scorpii.* 14
Aculei *arancarum descriptio.* 15
Acus *magnetica declinatio.* 341
Acyle *Medicinæ perita.* 230
Adagia *Medicinalia.* 446
Additio *numerorum ut reperta?* 218
Advocati *Consilii Regii Gallici quotnam?* 478
Ægimius, *Medicus.* 231
Æquinoctia *in determinanda anni quantitate postponuntur Solstitiis.* 348
Aeris *resistentia in descensu corporum.* 350
transitus per poros corporum. 340
pressio. 14
Æsculapius, *Medicus.* 229
Æsopus *num exstiterit?* 367
Æsopi *nova editio promissa.* 367
Æstuaria *quæ damna patiantur, & contra ea remedia.* 214 ff.
Æstus *marini phænomenon.* 340
Agarici *analysis Chymica.* 343
Agnodice, *Medicinæ perita.* 230
Albertus M. *ineptit.* 17
Alcali *restituit colorem succis vegetabilium ab acidis mutatum.* 19
Alcalinorum *cum alcalinis fermentatio.* 344
Alcmanis *Poetæ monumentum.* 108
Alcyonium *Britannici maris.* 338
Aldrovandi *studium in historia naturali.* 17
Alexandri VI. *Pont. Character.* 38
Severi *Imperii initium.* 313 ff.
Ἀλεξίκακος *dictus Hercules.* 229
Alexipharmaca *virtus plantaginis aquaticæ.* 448 sq.
Algebræ *utilitas ignorata Keplero.* 11
Altitudo *maxima & minima in Barometro.* 341
Alvi *adstrictio ex esu fructuum Acaciæ curata.* 336
Aluminis, alun de plume *dicti, historia.* 197
Ambitio *pro adulatione dicta.* 366
Anacharsis, *Medicus.* 231
Anastomosis *vasorum sanguiferorum delineata.* 12
Anatomicum *Compendium.* 533 ff.
Ancyra *urbs.* 200
Andreade (*Barthol.*) *Cenotaphium Salvatoris Gorlic.* 186
Andros *insula.* 198
Pro Anevrismate *instrumenta nova.* 253
Angerona, *Medicinæ perita.* 230

Angitia, Medicina spirit. 230
Angues urbi. 200
Animalcula & volumina. 44 316
Animæ definitio. 343
— initio mundi creatæ. 109
— defunctorum ubi degant? 100
— migratio Judaica. 310
De Animæ doctrina Judæorum. 310 &c.
Animalcula in cavaliis plumbeis reperta. 16
— in aqua. 23
— in vitium bullibus exulceratissimum cretantia. 13, 14
— in materia ex dentitie cavitate exenta. 13
— in semine arantium. 15
— ejus ova. 15
— ejus ova fœti. 15
— animali quis primus observavit? 13
— a Wolfio observata. 134
— in semine mascule gallorum gallinaceorum. 25
Anne Austriæ a Reg. Gall. charissimæ. 63
— regis El. Sax. uxoris, symbolum. 292
Anni Attici forma. 8
— quantitas ex solstitiis non æquinoctiis determinanda. 348
Antiparos insula. 188
Antipathia inter lacertam & serpentem. 14
Antillon, Medicus. 231
Antimonium (M. dur.) in scorpios. 200
Apes an plus ingenii habeant cæteris animantibus? 14
— ut favos conformant? 14
Apium Rex femella. 14
Apodemica prudentia. 82
Apollonius, Medicus Cons. 231
Aqua dulcis, cum salsa arundine percolata. 216
— per fibrosas exigua in ovum fluit. 349
Aqua pluvialis d. 1714 quantitas. 344
— ejus quantitas, 333
— transiens per varia corpora. 340
— ut libellatio instituenda? 15
— gravis descriptio. 150
Aquinatis (Th.) Operum editio optima. 136
Arcana Dei quætenus? 167
Arcadius nota characteristica & spuria. 231

Digitized by Google

Araneæ *per aerem volitantes.* 17
Aranearum *aculei & dentes.* 15
Ararat, *montis, facies triſtis & fœda.* 199
Arbitrariæ *veritates a Leibnitio non admiſſæ.* 122
Archidamus, *Medicus.* 231
Argentaria *inſula.* 197
Ariſtippi *vita & apologia.* 455 ſſ.
Ariſton, *Medicus.* 231
Ariſtotelis *ſtudium in hiſtoria naturali.* 17
Armeniæ *Apoſtolus S. Bartholomæus.* 238
Armenii *num ſint Eutychiani?* 199
Armeniorum *mores, religio & commercia.* 199
Patriarcha & regimen eccleſiaſticum. 200
Arnaldus *acer Malebranchii adverſarius.* 529
Aromatum *exoticorum loco indigena ſunt ſubſtituenda.* 447
Arragonenſium *privilegia a Petro I deleta.* 277 ſq.
Ars *characteriſtica ut inveniendæ & perficienda?* 120
inveniendi per præcepta exercenda. 121
ut inveniatur? 121
Ex Arſenico *febrifugum infidum.* 180
Arteriæ *aſperæ delineatio.* 337
Arundinetorum *productio.* 216
Aſchenas *Germanorum primus conditor.* 91
Aſpaſia, *Medicinæ perita.* 230
Aſthmatis *curatio.* 16
Aſtorii (*Jo. An.*) *Diſſ. duæ.* 108
Aſtrologia *Kepleri.* 7. 8.
Aſtronomia *circularis explicata.* 5
Danico-Longomontana notata. 9
De Aſyli *jure Tractatus.* 88 ſſ.
Ateſtinorum *genealogia.* 428 ſſ.
Avaritia *juventuti per jocum commendata.* 79
Auditores *S. Rotæ Rom. qui & unde dicti?* 98
e diverſis nationibus electi. 100
Auditorum *S. Rotæ Rom. veſtitus.* 99. 101
numerus. 100
privilegia. 101
dignitas. 101 ſq.
requiſita. 102
officium. 103
claſſes. 103
Auguſti Wilhelmi *D. Brunſu. ſymbolum.* 202
Auguſtanæ *Confeſſionis uſus.* 375 ſq.
Auroræ *borealis A. 1607 & 1608 deſcriptio.* 7. 8.
Avtodidacti *exemplum.* 53

Antomatan plantarium a Kempfero inventum. 1
Azzo (Alb.) grandaevus. 431
— quem patrem habuerit? 432

Baelius (Petrus) refutatus. 414-422
Barcelonetæ vox unde? 92
Barium calida Medea primum commendavit. 230
Baptismus per immersionem. 302
Barba ne Mosis abrasa? 224
— Christi ut a barba S. Petri differat? 228
Barbaries media aut notata. 427
Barometri variatio maxima & minima. 342
Barofcopice ftatione. 338
Bayeti (P. S.) elogium ma. 1
— suum traditarum Dif. 277
Bestiuholi defensio. 126
Becmanni (Jo. Barth.) Dissertatio de Lusitaniæ revulsa. 180
Bernoulli (Jo.) Neutonum in vium reducti. 217
Bertii (Petri) de aggeribus & pontibus &c. liber recusus. 108
— 184
Blanchini refutatus. 371-444
Bibliotheca Helmestadiensis incremento unde? 14
— Thuanea fatum ejus infaustum. 16
— Scorialensis appa. ratus & Mita. 278
— Romanorum 368
Bibliopolæ apud Romanos officium. 369
Bibliotheca vox minus Latina. 369
Bidi (Gabr.) vita. 467
Blanchinus (Fr.) laudatus. 260
Blancourt (Haudicour) plagis accusatus. 181
Blanchetti (Dan.) encomia & memoria fuspenda. 55
Borbonum plantæ nova characteres Herbarii & floralis. 33
Bobartius commendatus. 3005
Bofilii (Hier.) annotatiunculæ de prima labor recusus. 111
Bombycum Historia naturalis. 16
— filamenta? 15
Bofphori Thracici defcriptio. 198
Bofilii (Hier.) Comm. de Tuga Rom. recusus. 110
— Oforii, de Senatorum Lati Claves recusæ. 110
— Sacræ recusus. 110
Bonus contagia ad homines transmittit. 227
De Bonhomio (M. Z.) Inquisitoria. 64
Brahe (Tychonis) charatter. 14

Breti

Digitized by Google

Breti (*Car.*) *Comm. de ordine antiquo judiciorum civil. apud Romanos recuſus.* 109
Bruni (*Petri*) *vita.* 469
Brunſuicenſis *familiæ genealogia.* 57 ſſ. 428 ſſ.
Brutus *Poeta.* 365
Buckinghami *erga Reginam Galliæ amor.* 142
Budiſſæ *nomen unde?* 190
Buoncampagni *Card. ſymbolum.* 202 ſq.
Burgheſiana *villa carmine decantata.* 181
Burgundia *in provinciam Imp. Germ. redacta.* 58
Buſſii (*Rog. Rabutini*) *facta & ambitio.* 55. 56

CAdmus, *Medicus.* 229
Cæmentum *ex arena fluviatili & aqua ſalſa.* 215
Caffé, *optima medicina.* 13
Caffres *vox quid notet?* 482
Calculus *differentialis vindicatus.* 173
Calculi *ſummatorii formula.* 178
Calculum *veſicæ ſecandi methodus Rauiana.* 253
Monachi Exere Jacques. 253
frangit Thés Romanum. 336
pellit lapis Quadra. 338
Calculorum *veſicæ felleæ ad aquam & ignem habitudo.* 445
Calicis *reſtitutionem in Conc. Trid. quinam urſerint?* 461
Calliachii (*Nic.*) *de ludis ſcenicis &c. ſyntagma recuſum.* 108
Calliditas *juventuti per jocum commendata.* 80
Calogeri *monachi S. Baſilii.* 197
Camentiæ *nomen unde?* 190
Camerarii (*Joach.*) *elogium.* 393
Candela *lucens per folium non videtur.* 8
Canis *verba pronuntians.* 521
Canones *Apoſtolici ſuppoſititii.* 105
Capellani *vox unde?* 98
qui olim Romæ? 98
Capillamenta *Veneris quid ſint?* 17
Cappa *quid?* 100
Cardanus *ineptit.* 17
Carminativa *virtus lapidis Quadræ.* 338
Carnificis *munus ubi honeſtiſſimum?* 199
Carolus VI *Imp. editionem operum Keplerî promovet.* 1
De Caroli V coronatione Bononienſi ſingulare. 194
In Carolum I & II R. A. Gallorum frigiditas. 6

Caſſegrainius *notatus.* 453
Caſſinus *notatus.* 284. 285
Caſtratio *Corcyrenſium.* 160
Catalogus *fixarum Tychonis notatus.* 10
Cataractæ *cauſa.* 20. 21
natura. 253
Catechiſmus *Lutheri a Pontificio commendatus.* 389
Celeſtinus *num Catholicus dicendus?* 373
Centaurium minus *unde dictum?* 229
Centri *gravitatis inveniendi methodus.* 345
oſcillationis nova theoria. 349
Cera *ab inſectis producta.* 341
Cerebri *vaſa ſanguifera in cuticæ.* 12
Ceremoniale *Theatrum novum.* 328
De Chemnitio (*Mart.*) *judicum.* 393
Characteres *rerum optimi.* 120
Cheſne *v.* Du-Cheſne.
Chiliaſticum *Regnum Armenis defenſum.* 199 ſq.
Chiron Centaurus, *Medicus.* 229
Chirurgia *explicata.* 249
Chirurgicæ *operationes.* 250
Chius *inſula.* 198
Chordæ *umbilicalis ſtructura.* 341. 342
Chriſti *in S. Cœna præſentia qualis?* 6
Chronicon *Montis Sereni recuſum.* 187
Foſſæ novæ editum. 139
Atinenſe editum. 139
Chronica *quando ſcribi cæpta?* 473
Chronologia *nova Heerwarti?* 5
Cicero *notatus.* 365
Circæa *unde dicta?* 230
Circe, *Medicinæ perita.* 230
Circulatio *ſanguinis in pedibus arancarum.* 15
Circulationis *ſanguinis accurata deſcriptio.* 12
Cirino (*Andr.*) *antiquæ Lect. de urbe Roma recuſæ.* 106
Clameur de Haro *quid?* 400 ſq.
Clavorum *Chriſti numerus.* 191
ſanctitas defenſa. 191 ſq.
multitudo defenſa. 195
Clementis XI *P. M. in literas merita.* 425
Clinicen *quis primus exercuerit.* 230
Cnidia *ſchola.* 231
Coa *ſchola.* 231
Cochlea *ſingularis ſtructuræ.* 17
Cochlearum *ova.* 12
S. Cœna *infantibus conceſſa ab Armenis.* 200

Cogni-

Cognitio *ſymbolica ut ad intuitivam puram reducatur?* 120
Coitus *muſcarum.* 14
Colchicum *venenum alexipharmacum.* 448
Coli *valvula num detur?* 326. 444
Colorum *fixorum productio.* 124
Comitum *dignitas.* 432
Communio *infantum quousque duraverit?* 398
Comœdiæ *num ligata oratio tantum conveniat?* 335
Conchæ *petrefactæ.* 341
Concilium *ſupra Papam.* 461
Conciones *hiſtoricæ.* 456
Concordantiæ *Græcæ Verſionis LXX.* 49
Concupiſcentia *cur homini a Deo indita?* 310 ſq.
Condæi *junioris character.* 63
geſta. 64
carcer. 65
Conjecturæ *in Phyſica quando admittendæ?* 124
Conſanguinei *qui inter Principes ſalutati?* 33
Conſanguinitatis *ratio.* 117
Conſcientia *quid?* 417
erronea num detur? 417
Conſilii *Regii Pariſ. Hiſtoria.* 473 ſſ.
Conſtantinopoleos *deſcriptio.* 198
Conſtitutiones *Apoſtolicæ ſuppoſititiæ.* 105
Conſulem *Hardenbergæ creandi ritus ridiculus.* 53.54
Contractus *ſtricti juris num hodie dentur?* 116
Conventionum *naturalium & civil. diſcrimen.* 115
Copernici *obliquitas eclipticæ vindicata.* 289.290
Copulationis *ritus ſingularis.* 400. 401
Corcyræ *nomen unde?* 160
Cordis *phthiriaſis.* 337
vermes. 337
ſitus num verticalis? 522
De Corona *ferrea Longobardorum Diſſ.* 191 ſſ.
Corporum *ad finem mundi conſervatio.* 19
Correctorum *catalogus.* 480
Craigii (*Jo.*) *in arte tetragoniſtica ſtudium.* 172
ad caſtra Newtoni tranſitus. 173
De Crellio (*Nic.*) *præfagium.* 413
Crepitus *ventris cur non edatur in hydrope tympanitide?* 341
Creta *inſula deſcripta.* 196
Crimina *quot modis luere ſueverint Germani?* 380
Criſium *natura.* 520
Criſpi *Cæſ. Numiſma explicatum.* 427 ſq.

Crotoniana *schola.* 231
Crucis *Christi adoratio singularis.* 401
Crusii (*Andr.*) *de nocte & nocturnis officiis liber recusus.* 108
Cubicularii *olim Romæ qui?* 97
Curva *projectilis in medio resistente.* 222, 359
descensus gravium in medio resistente. 222. 359
doses medicamentorum ratione ætatis varians. 255 256
radios parallelos in dato puncto per reflexionem colligens. 179
Curvarum *geometrice irrationalium quadrandarum methodus.* 176
omnium descriptio mechanica. 463 ff.
intersectiones. 345
descriptio mechanica. 463 ff.
Cybele, *Medicinæ perita.* 230
Cyrenaica *schola.* 231
Czari Magni *titulo Imp. Germ. non compellatur.* 424

DAceria (*Annæ*) *notata.* 333
Darius *Medus apud Danielem quis?* 168
Declinatio *acus magneticæ.* 341
Dei *definitio.* 123
existentia probata. 27
unitas JCtis Rom. olim credita. 248
signum quid sit? 248
essentia. 123
cultus apud Hottentotos. 481
Delitiarum Hispaniæ *Autor refutatus.* 277
Delon *insula.* 198
Democedes, *Medicus.* 231
Demonstrationum *analysis.* 119
arithmeticarum rigor ut cum brevitate conjungendus? 119
comprehensio ut facilitetur? 119
redactio ad intuitum. 119. 120
Dentis *molaris animalcula.* 12
Pro Dentium *extractione instrumenta.* 253
Desagulier (*Theoph.*) *refutatus.* 275 sq.
Dicasteria *& consilia Regia Gallica.* 476 ff.
Dillherri (*Jo. Mich.*) *vita.* 91
Diminutio *obliquitatis ecliptica unde?* 292
Dio Cassius *notatus.* 109
defensus. 313
Distantiæ *itinerariæ veterum Romanorum cum observationibus astronomicis conspirant.* 449

Docendi *methodus particularis.* 121
Doſis *medicamentorum definita.* 254
Doſium *medicamentorum ratione ætatis variatio.* 255
Dubitatio *pia & docta vindicata.* 170
Ducheſnianæ *Hiſtoriæ Burgundicæ editio poſterior commendata.* 58
Ducum *dignitas.* 432
Dupinius (*Lud. El.*) *emendatus.* 395 ſſ.

EBreæ *literæ hodiernæ cum antiquis eædem.* 168
Eccleſiæ *unitas qua in re conſiſtat?* 106
Eccleſiaſticorum *amicitia cur ambienda?* 81
Eclipſis *Xerxis fuit meteorum.* 5
Solis in morte Chriſti num Sinenſibus obſervata? 206 ſſ.
num univerſalis? 208
unde orta? 208
Ecliptica *olim ad Æquatorem perpendicularis.* 292
Eclipſium *ſingularia.* 9
Educandi *liberos methodus ſatyrica.* 77
Efficacia *medicamenti definita.* 254
Ehren-Taffel, *jus Equeſtre Luſatiæ.* 189
Elementa *immutabilia.* 19
in phyſicis cur non curet Wolfius? 124
Elenchus *moralis ut inſtituendus?* 30
Elevatio *poli Maſſilienſis.* 282. 283. 284
Eloquentiæ *fontes commendati.* 493
Hiſtoria. 494 ſſ.
Empiricæ *ſectæ fundator quis?* 231
Empyema *ex vomica pulmonis rupta.* 180
ex pleuritide neglecta per clyſterem ſanatum. 337
Enone, *Medicinæ perita.* 230
Enthymemata *in oratione quæ optima?* 205
Epanorthoſis *ut inſtituenda?* 30
Ephemeridum *eruditarum lectores notati.* 494
Epheſus *vicus hodie exiguus.* 201
Epiphiles *quid?* 534
Epiſcoporum *autoritas eſt juxta divini.* 105 ſſ.
Epiſtolæ *Kepleri commendatæ.* 1
mortuis olim a Germanis creditæ. 93
Erectio *in orgaſmo Venereo unde?* 536

Eribotes, *Medicus.* 229
Erixymachus, *Medicus.* 231
Errores *Copernici in theoria Solis.* 8
Eſſentiarum *origo.* 122
Evangeliorum *codex 1200 annorum.* 400
Eulgerii *Ep. Andeg. Epitaphium.* 399
Exhalationes *per microſcopia non dignoſcenda.* 15
Exorciſmi *abuſus.* 197
In Exordio *orationis quid obſervandum?* 205
Experimentum *motus mixti aquarum.* 211
Experimenta *magnetica.* 11
phyſico-mechanica. 530
Experimentorum *diverſus uſus.* 124
finis. 123
tradendorum ordo. 123

FAbricius (*Jo.*) *notatus.* 376
Ad Fabricii (*J. A.*) *Bibl. Lat. Supplementa.* 370
Facciolatus (*Jac.*) *notatus.* 96
Faſciarum *chirurgicarum præparatio & applicatio.* 252
Fechtii (*Jo.*) *Vita & elogium.* 47
Felis *caro innoxia.* 447
Ferdinandi *Archi-D. Auſtr. ſymbolum.* 203
Ferrarii *Card. ſymbolum.* 203
(*Octavii*) *de Mimis & Pantomimis Diſſ.* 107
Ferri, *ejuſque nivis præparatio.* 338
Feudi *definitio.* 539
Feudorum *origo.* 539
Figura *terræ ovalis.* 6
Figurarum *tranſmutatio.* 178
Fila *bombycum deſcripta.* 16
Fiſtulas *lacrymales ſanandi methodus Anelliana.* 253
Fixarum *Catalogus Tychonianus cur ſuvinde erroneus?* 10
Flos *conſervat organa ſexus, non præparat ſuccos.* 132
Florum *ſtructura & differentia.* 130
Fluidorum *refractio quotuplex?* 532
Fluxus *& refluxus maris phænomena.* 340
Foci *phyſici aberratio analytice determinata.* 179
Fœdus *vetus & novum quid?* 113
ut a Teſtamento differat? 113
Fœtus *extra uterum genitus.* 343
putridus ex abdomine matris ulceroſo extractus. 336

Fœtus *sanguis cum matris sanguine communicat.* 342
Fœtum *pellit lapis Quadra.* 338
In Fœtu *membrana urinaria quem usum habeat?* 342
Pro Fœtu *mortuo extrahendo uncus peculiaris.* 253
Formicæ *aculeis instructæ.* 17
aculeis pungunt. 12
Formulæ *quædam calculi summatorii.* 178
Frencelii (*Abr.*) *Lusatiæ utriusque Nomenclator & de Diis Slavorum.* 186
Fulcrum *simplex ad tubos majores sustentandos.* 363
Fulminis *effectus in arborem.* 340
Funccii (*Christ.*) *de cœnobii Gymnasiique Gorlic. ortu & progressu.* 186
Funditorum *factio.* 64

GAlerus *quid?* 100
Galli *gallinacei semiadulti cur libidinosi?* 15
Galliæ *divisio Geographica.* 423 sq.
Gallii *plantæ species.* 344
Gallorum *imitatores explosi.* 492
Garzonis (*Jo*) *de bellis Friderici Admorsi Libri II.* 185
Gassii (*Abr.*) *Annales Zittav.* 186
Gebrorum *religio, mores, lingua.* 236
Genealogici *officium.* 429
Generatio *ex animalculis defensa.* 13
Gentilitii *libri quinam dicti Germanis?* 271
Geographica *methodus nova.* 422 sq.
Geographorum *negligentia & ruditas.* 199
Geometria *Rami notata.* 8
Georgiani *rerum divinarum ignari.* 199
Gerlach (*Melch.*) *Or. & Elegia de incendio Zittaviensi.* 186
Germanus *vox unde?* 91
Germani *Veneri cur minus addicti?* 18
Germanorum *primus conditor quis?* 91
uxorum durities. 91
fides. 91
habitus. 91 sq.
luctus ratio. 93
acies ut olim instructa? 93
Gibellinorum *origo.* 438
De Glacie *& conglaciatione experimenta.* 531
Glandulæ *definitio non datur.* 534
Glandularum *Thyroidearum delineatio.* 337

Glan-

Glandularum *bronchialium delineatio.* 337
De Glandulis *dissertatio nova.* 534
Gnomonicæ *methodus Geometrica lubrica.* 127
arithmetica præferenda. 127
præcognita. 127
Goldastus *refutatus.* 98
Gorlitii *nomen unde?* 190
Gortyna, *urbs in insula Creta.* 196
Grabius (*J. E.*) *laudatus & contra Oudinum defensus.* 274 sq.
Grabii (*J. E.*) *vita promissa.* 275
Græcæ *linguæ & Ecclesiæ status miserandus.* 197
Græcorum *templa.* 197
ritus ecclesiastici. 197
nuptiales. 197
dogmata. 197
superstitiones. 197
Grandævi. 201. 431
Grandes *Hispaniæ quando Paribus Galliæ æquiparati?* 279
ut orti? 279
ut a Ricos differant? 279
De Gratia *universali & particulari disceptatio.* 156 sq.
Gravitas *specifica diversorum stratorum terræ examinata.* 532
Graunii (*E. H.*) *Dalemincia Slavorum.* 187
S. Gregorii *Archi Ep. Armeniæ vita & martyrium.* 237 ff.
Gribneri (*M. H.*) *jus civitatis Germ. Lusatiæ competens.* 186
de Gerone March. Diff. 186
Grimæ *vocis origo.* 412
Grosseti (*Sam.*) *de bullis aureis Impp.* 186
Guelforum *origo.* 438
Guichenonius *laudatus.* 430
Gummilacchæ *historia.* 341
Gundelia, *planta nova.* 199
Gyarus *Insula.* 198
Gymnasticam *medicinam commendavit Æsculapius.* 230
in artis formam redegit Herodicus. 231
In Gyrum *circumductionis apud. vet. Germanos ritus.* 93

H

Adriani *Imp. numus.* 196
Hæmorrhagiis *mortuorum phænomena.* 342
Pro Hæmorrhagiis *torcular.* 253
instrumentum novum. 253

Har-

Hartknochii *Prussiæ editio nova promissa.* 273
Ab Haugwiz (*Aug. Ad.*) *Prodromus Lusaticus.* 186
Helena, *Medicinæ perita.* 230
Helenium *ab Helena dictum.* 230
Hollespontus *urbs.* 198
Henrici Leonis *D. Br. fata.* 437
Hercules, *Medicus.* 229
Hermanni (*Jac.*) *lapsus circa trajectoriarum constructionem.* 69
modestia. 295
Hermetis *ac Mosis consensus.* 10
Hermogenes *laudatus.* 484 491
Hermogenis *nova editio promissa.* 492
Hernia *rarior.* 343
Herniæ *causa.* 413
Herodicus, *Hippocratis præceptor.* 231
Hippocratis *medicina.* 519
operum editio optima. 520
vita. 519 sq.
S. Hippolyti *sedi marmoreæ quænam inscripta?* 427
Hirudinum *anatome.* 337
Hirundinum *per hiemem commoratio.* 56
Hispalis *antiqua quæ?* 278
Hispaniæ *descriptio nova.* 277 ff.
Hispanicæ *Societates eruditæ novæ.* 278
Historia *literaria Romanorum.* 368 sq.
Historiæ *naturalis singularia.* 7
Hodieque, *vox minus Latina.* 366
Holmiensis *Bibliothecæ incrementa unde?* 54
Hombergii (*Guil.*) *vita & elogium.* 527 sq.
Homeri *editio elegans.* 479 ff.
De Homeri *Scholiaste inedito narratio.* 307. 309
In Homerum *præfatio Tzetzæ.* 308
Honorare *quid sit?* 125
Horologium *universale.* 128
Horologiorum *describendorum methodus arithmetica.* 127
Hospitalius (*Mich.*) *plagii accusatus.* 179
Hottentoti *Deum colunt.* 481
Hudsoni (*Jo.*) *de Æsopo merita.* 367
Huetii (*P. D.*) *vita.* 53 ff.
Hydrometria *promota.* 211
Hydropicorum *serum educit lapis Quadræ.* 338
Hygieia, *Medicinæ perita.* 230
Hymenis *membrana delineata.* 337
observata. 536

Hypotheſes *ex Aſtronomia non eliminandæ.* 6
fictitiæ ex Phyſica eliminandæ. 124
Hyſteriea *virtus lapidis Quadræ.* 338

JÆnichii (*Petri*) *Conſpectus Luſatiæ literatæ.* 186
Jaſon, *Medicinæ peritus.* 230
Jccus *Tarentinus*, *Medicus.* 231
Jejunii *operatio.* 311
Jeremiæ *caput ultimum a Threnis perperam avulſum.* 273
Ignatii *Epiſtolæ quænam genuinæ?* 105
Ignitegium *quid?* 401
Imiza & *Irmengardis eadem.* 59
Imperatoris & *Statuum Imperii conditio.* 45
Indulgentiarum *olim abuſus.* 38
Infantum *communio quousque duraverit?* 398
Infernus *num detur?* 199
Inferni *conclavia ſeptem.* 311
Inſcriptio *vetus.* 18
Inſcriptiones *Ancyræ copioſæ.* 200
Inſtituendi *methodus ſingularis.* 121
Inſtitutionum *Mathematicarum Daſipodii ſchema.* 6
Inſtrumenta *Aſtronomica dividendi methodus.* 348
Integralia *a quadratura circuli & hyperbolæ pendentia.* 351 ff.
Integralium *ad quadraturas circuli & hyperbolæ reductio.* 261 ff.
Intellectus *definitio.* 123
Inteſtini *Coli vulnus curatum.* 180
Inventum *humano generi noxium redimit Rex Galliæ, ut ſupprimatur.* 350
Invidia *juventuti per jocum commendata.* 78
S. Johannis *Epiſtola eſt dedicatio Evangeliorum.* 273
Johannis Friderici *El. Sax. conſtantia.* 323
Iridis *explicandæ fundamenta genuina Keplero debentur.* 7.8.9
Irmengardis & *Imiza eadem.* 59
Italorum *odium novitatis notatum.* 351
In Julianum *Apoſtatam inſcriptio.* 200
Julii II *Pont. character.* 38
C. Julii *Cæſ. Commentarii laudati.* 483
Julii *D. Br. ſymbolum.* 203
Jureconſulti *ſoli Latinitatis conſervatores.* 244
quidam notati. 381

Juris *naturæ & morum principium.* 126
Historiæ novæ. 377 ff.

Καθάρτης *vocatus Melampus.* 229
Keilius (*Jo.*) *ægre fert lapsus Newtoni in Germania detectos.* 217. 218
extenuaturus Bernoulliana contemnit Newtoniana. 219
convitiorum viam init de causa desperans. 218
contradicendi pruritum prodit. 219
vires in Geometria exiguas fateri cogitur. 220
partium studio deditus. 217
Germanos odit. 217
terga dat provocatis. 221
Keplerus (*Jo.*) *Algebræ parum favet.* 10
utilitatem ignorat. 11
a Theologis excommunicatus. 4
harmoniam Evangel. scripsit. 10
offendit Tychonem. 23
Kepleri (*Jo.*) *Epistolicum commercium.* 1
opinio de sacra cœna. 6
Vita & mors. 2 ff.
automaton planetarium. 5
astrologia singularis. 8
Kircheri *Concordantia Græca notata.* 50 ff.
Kunschki (*Jo. Ge.*) *Tr. de Lusatia.* 186

Labiis *leporinis instrumenta.* 253
Labyrinthus *Gortynensis.* 197
Laccæ *ex resina cupressi præparatio ad conservanda corpora.* 19
Lacertam *inter & scorpium antipathia.* 14
Lactea *vasa Hippocrati minus cognita.* 520
Lactis *coagulandi Inventor.* 229
Ladanum *quid?* 197
Lanæus *notatus.* 452. 455
Laodiceæ *nullum supereſt vestigium.* 201
A Lapide (*Jo.*) *vita.* 467
Lapidis *Quadræ virtutes.* 338
Lapidum *vegetatio.* 198
Latina *vocabula nova num condere liceat?* 366
Latinæ *linguæ discendæ methodus commendata.* 280
historia. 368
Latus Clavus *quid?* 110
Lavatorium *quid?* 398
Laubani *nomen unde?* 190

ÍNDICE ANALÍTICO.

Lancetas, 1.ª serie, 1.ª parte, 1.ª sección, 1.ª subsección, 1.ª división, 1.ª subdivisión

Lunaris *theoria Tychonis oppugnata.* 8
Lunigius (*Jo. Christ.*) *laudatus.* 498
Lusus *juvenibus commendatus.* 81
Lutherus *idem ac Lotharius, Leudo, Liutgerus.* 60
Lutheri (*Mart.*) *elogium.* 135 390
Lusatiæ *Scriptorum Collectio.* 185
prodromus. 186
Conspectus literarius. 186
utriusque Nomenclator. 186
superioris Historia. 187
incolæ veteres. 188
domini. 188
insignia. 188
diætæ. 189
jura. 189
familiæ nobiles. 191
Lymphatica *vasa Hippocrati incognita.* 520

MAceris *folia a vermiculis alba redduntur.* 13
Machaon, *Medicus.* 230
Machina *arithmetica a Schickardo inventa.* 10
ad Satellites Saturni observandos. 350
Machina *optica curtosa.* 364
Machinarum *ab animantibus motarum maxima perfectio.* 349
Macula *in fascia Jovis rediens.* 346
in quarto Satellite Jovis. 346
Solis & Lunæ tecta & retecta. 524
Macularum *Solarium in camera obscura observandarum modus Keplero debetur.* 9
locus notabilis. 347
natura. 10
Magii (*Hier.*) *de tintinnabulis liber recusus.* 110
memoria stupenda. 110
Magistri *Ecclesiæ Rom. qui?* 98
Magnetica *experimenta.* 11
Malebranchii (*Nic.*) *vita.* 529
Malitia *juventuti per jocum commendata.* 78
Malpighii (*Marcelli*) *ades ac MSpta combusta.* 19
Mandarinicæ *linguæ Grammatica.* 209
Mangetus *notatus.* 444. 445
Manlii (*Christoph.*) *Prodromus Comm. rerum Lusat.* 186
Commentarii rerum Lusat. 186
Manna *frondis quid sit?* 17
Manuscripta *astronomica.* 8

Manutii (*Aldi*) *vita.* 480
in edendis MSptis solli-citudo. 499
Mappæ *Geographicæ optimæ.* 424
Marchionum *dignitas.* 432
Margæ *Rochlicienſis in Medi-cina uſus.* 152
Maris *æſtus cauſa.* 340
Marmorum *apud Gentiles & Chriſtianos uſus.* 427
Marſilii (*Lud. Ferd.*) *Epiſtola de ponte a Trajano ſupra Da-nubium exſtructo.* 109
S. Martini *tunica in expeditio-nibus Gallorum exercitui prælata.* 400
Maſii (*Hect. Gothofr.*) *vita.* 385
Maslach *quid?* 336
Maſſa *ſingularis loco fœtus ex-cluſa.* 343
Mathematici *libri in Boruſſia olim parum quæſiti.* 9
Matheſis *quomodo tractanda, ut ingenium acuat?* 118. 119
Matheſeos *utilitas.* 7. 118
Matrimoniales *leges Lev. XVIII & XX num obligent?* 117
Mazarini *Card. character.* 63
conſilia. 64 ſſ.
exilium. 67
Medea, *Medicinæ perita.* 230
Medicinæ *univerſalis hiſtoria.* 228. 519
rationalis inventor. 330
Medicinalia *adagia.* 446
Medicamenta *corpori noxia.* 13
Medicamentorum *doſes ma-thematice determinatæ.* 254
variant ratione ætatis. 255
Medicorum *ambitio notata.* 447
ſtudia ut inſtitu-enda? 449.
obſervandi ſtudi-um neceſſarium. 450
apud veteres con-temptus. 369
Medii *reſiſtentia examinata.* 345
Melampus, *Medicus feliciſſi-mus.* 229
Melampodii *vires ad inſani-am.* 229
Mellis *colligendi inventor.* 229
Melos, *inſula.* 197
Memoriæ *defectus notabilis.* 9
ſtupendæ exemplum. 110
Menckenius (*Jo. Burch.*) *falſo Jo. Bapt. dictus.* 184
Menckenii (*J. B.*) *ad Collectio-nem Script. rerum Luſat. communicata.* 186. 187
Menſuræ *Geographicæ, vete-rum.* 349
Mentis *mutationes in corpore mechanice exhibentur.* 124
natura. 10
cum corpore commer-cium. 122

Mercu-

Mercurius *in Sole A. 1607 visus.* 7
Vict. Siri commendatus. 140
Mercurii *præcipitati colores.* 344
apud Germanos statua Irmensula. 92
Meretricum *usus modicus a Philosophis olim non fastiditus.* 457
Merseburgum *unde dictum?* 92
Metaphysicæ *definitio.* 122
utilitas in dubium vocata. 530
Metempsychosis *Judæorum.* 310 sq.
Methodus *mathematica cur ad alias disciplinas infeliciter applicata?* 119
Metscheri (*Jo. Balth.*) *in delineanda Terra sancta fraus.* 237
Mexicanæ *regionis descriptio.* 463
Micrometrorum *ad tubos applicatio.* 14
Microscopiorum *usus.* 15
Millepedæ *Indicæ descriptio.* 14
Milliaris *Romani quantitas.* 349
Minerva, *Medicinæ perita.* 230
Mirus (*Ad. Erdm.*) *de rebus Lusatiorum.* 186
Missi *Dominici quinam?* 474
Mithræ *sacra descripta.* 181
Mixturæ *simplicis vera præparatio.* 337
Mœsllinus (*Mich.*) *curat editionem Mysterii Cosmographici Kepleri.* 5
Monachi *Turcarum.* 198
Monstrum *ex sue prognatum.* 10
Montfauconius *erroris insimulatus.* 273
Morbus *insolitus sp smodicus convulsivus.* 169
Morbi *novi Hippocrati incogniti.* 520
In Morborum *historia consignanda solertia Hippocratis.* 520
Mores *aliorum conjectandi methodus.* 125
Morini (*Lud.*) *vita.* 525
Morlandus *notatus.* 452
Mortuis *Epistola ad Petrum Apostolum imponitur in Georgia.* 199
Moscorum *festum Paschale ut celebretur?* 234
Motavillæ Bertandæ *Commentarii inediti.* 55
Motus *aquarum mixtus.* 211. 213. 214
Muftius *Turcarum Pontifex Maximus.* 198
Muhammedismus *ad Socinianismum accedit.* 198

Mulie-

Mulierum *apud Judæos officia.* 312
Mundi *infiniti.* 6
Muratorius (*Ant. Lud.*) *refutatus.* 192 sq.
Muri *cur dicti res sanctæ?* 116
Musæus, *Medicus.* 229
Muscarum *coitus.* 14
genus folia arborum infestans. 14
nervus opticus. 12
Mutabilitas *obliquitatis ecliptica asserta.* 281, 347
Mutinensis *agri natura.* 317
Mylii (*Mart.*) *Annales Gorlicenses.* 186

NAbal *num Cynicus?* 165
Naxos, *insula.* 198
Nemorosiæ *Commentarii recusi.* 149 ff.
Neo-Cæsarea *non est Tocatus.* 200
Nepenthe *Helenæ debetur.* 230
Nervus *opticus muscarum.* 12
Newtonus (*Jf.*) *in viam reducitur a Bernoullio.* 217
problema de via projectilis in medio resistente resolvere nequit. 220
vindicem amat, a quo laudari turpe. 217
Nobiles *Lusatiæ superioris familiæ.* 191
Noluntatis *definitio.* 123
Nothus *ad hæreditatem patris admissus.* 43
Novæ *stellæ A. 1604 descriptio.* 5
Numerus *orationis qualis esse debeat?* 487
Numi *urbis Gortynensis.* 196
bractsati explicatio. 470
Nunnesius (*Petr. Jo.*) *laudatus.* 492

OBjectorum *microscopicorum illustrandorum ratio.* 363
Obliquitatis *ecliptica diminutio demonstrata.* 281 ff.
mutabilitas asserta. 281. 347
Oculus *scarabæi.* 12
Oeconomiæ *Dei compendium.* 112 ff.
Officiorum *erga Deum definitio & media.* 125
se ipsum & alios sont. 125 sq.
Oleorum *parandorum inventor.* 229
Opii *frequentior usus noxius.* 17
Optica *analytica promota.* 179
De Orationis *pulcritudine naturali opus.* 482 ff.
Orationis ♃☿◎ *quid?* 483
numerus qualis esse debeat? 487

Orate-

Oratoris *requisita.* 204 ſſ.
Oratores & *Rhetores ut differant?* 496
Origanum, *rara planta.* 198
Oriza *in aqua cocta pani superaddita.* 526
De Oroſii (*Pauli*) *patria concertatio.* 278
Orpheus, *Medicus.* 229
Oſſa *animantium gemmam, Turcis, generant.* 521
Oſſium *numerus in juniore & adulto.* 534
Oſtenfeldii (*Mich.*) *Pharus Latinitatis inedita.* 370
Ova *cochlearum.* 12
Ovaria *mulierum Hippocrati ignota.* 520
Ovium *hepar exulceratum unde?* 13.14
pulmones infecti. 16

PActa *nuda jure Romano cur actionem nullam produxerint?* 116
Palamedes, *Medicus.* 229
Palearius (*Aonius*) *cur combuſtus?* 279
Palingeneſiæ *exempla.* 336
Pallas, *Medicinæ perita.* 230
Palmerii (*Jac.*) *duellum.* 53
Panacæa, *filia Æſculapii, Medicinæ perita.* 230
Pantomimi *quinam?* 107 ſq.
Papiniani *JCti vita.* 243 ſſ.
Paradiſus *olim in Georgia.* 199
ut a Judæis deſcribatur? 311
Paradoxa *Aſtronomica.* 9
Stoicis amata. 510
Parallaxis *fixarum a Keplero admiſſa.* 9
a Tychone nulla obſervata. 6
Paros, *inſula.* 198
Parthenius (*Bernardinus*) *laudatus.* 492
Partus *octimeſtris non eſt vitalis.* 520
Paſchalis *tabula ubi erigatur?* 401
Paſſionis *definitio.* 123
Paſtorale *novum editum.* 30
Patmus, *inſula.* 198
Patrum *eccleſiæ autoritas aſſerta.* 104 ſq.
Pauperum *ſepultura ſolennis ubi?* 398
Ad Pectoris *affectus medicamentum.* 337
Pedis *Græcorum quantitas.* 346
Romani quantitas. 346
Peireſcii *Epiſtolæ promiſſæ.* 196
MSpta ab hæredibus combuſta. 196
Pentateuchi *codex 1000 annorum.* 400
Perceptionum *ſucceſſionis regula.* 122
Peripneumonia *ſuppurata per diarrhœam purulentam terminata.* 337
Pergamus, *exiguus hodie vicus.* 201
Pernionum *cura.* 337

Perſarum *Regum educatio peſſima.* 235
Perſicorum *florum & foliorum vis purgans.* 344
Peruviana *foliis quinquefidis.* 338
Peſtis *origo.* 336
ut curanda? 337
Peſtem *Palamedes a caſtris avertit.* 229
Petavii (*Pauli*) *antiquariæ ſupellectilis portiuncula recuſa.* 109
ſymbolum. 109
Petechialium *febrium cura* 338
Petrolei *natura.* 522
Petrus I *R. Arrag. cur* de pugione *dictus?* 278
S. Petri *barba ut a barba Chriſti differat?* 428
Peuceri (*Caſp.*) *Idyllium patriæ.* 186
Phacon, *Medicus.* 231
Phaon, *Medicus.* 231
Philadelphiæ *nullum veſtigium.* 201
Philiſtion *Locrenſis, Medicus.* 231
Philoſophi *Medicinam exercentes.* 231
Philoſophia *practica univerſalis a Wolfio reperta.* 124. 125
Wolfiana cum Sinenſi conſentit. 125
Philoſophiæ *compendium a Wolfio promiſſum.* 126
definitio & utilitas. 121
Philoſophiæ *neglectæ damna.* 121
tradendæ methodus. 121
practicæ problemata generalia. 125
Philotas, *Medicus.* 231
De Philothecarum *uſu & abuſu Tract.* 270
Phocænæ *anatomia.* 19
Phoſphorus *ſolo aere inflammabilis.* 522
Phoſphori *varia genera.* 344
Phthiriaſis *cordis.* 337
Phthiſis *cura.* 336
Phyſicæ *docendæ methodus.* 124
Phyſicarum *lectionum finis.* 124
Pigna (*Jo. Bapt.*) *notatus.* 59
Pindarus *cur aquam, ignem & aurum res optimas dixerit?* 79
Piſcium *ſemen.* 13
Pitſchmanni (*Chr. Gottlob*) *Memoriæ Gersdorffiorum.* 186
Placentæ *uterinæ ſtructura.* 341
Planetarum *circa Solem motus.* 6
Planta *aquatica hactenus incognita.* 344
Plantæ *novæ an hodie generentur?* 19
Plantarum *virtus medica per ſignaturas detegenda.* 19
numerus determinatu moraliter impoſſibilis. 19
ordo. 26
Plantaginis *aquaticæ virtus alexipharmaca.* 448 ſq.

Plant-

Plantſch (*Mart.*) *vita.* 468
Plotoniæ *quænam dictæ?* 427
Plurium *univerſorum poſſibilitas a Wolfio demonſtrata.* 123
Pluviæ *quantitas A.* 1713. 341
A. 1714. 521
Podalyrius, *Medicus.* 230
Poeſis *Hebræorum quænam?* 166
Polii (*Mart.*) *vita & elogium.* 350
Pontificis *poteſtas judiciaria defenſa & impugnata.* 373
Pontificum *Rom. Catalogi veteres in librum Pontificalem relati.* 427
Porcellanica *vaſa parandi ars.* 180
Pori *aquæ ac aeri pervii.* 340
Præjudicia *fidem concernentia exploſa.* 29
Prærogativa *Statuum Imperii.* 32 ſq.
Presbyteri *Cardinales qui & cur ita dicti?* 400
Primatus *Pont. Rom. unde ortus?* 374
Principium *reductionis ignoti ad notum.* 118
Principii *rationis ſufficientis multus uſus in Metaphyſica.* 123
Principia *demonſtrationum Geometricarum.* 119
Principium *quid intereſſet circa religionem?* 387
Priſciani (*Peregrini*) *Hiſtoria Ferrarienſis incdita.* 59
Problematis *Taylociani ſolutio.* 351
Problematum *propoſitio quando utilitatem habeat?* 216 ſq.
Profeſſores *ut dicti Romæ?* 369
Propoſitionum *Geometricarum examen.* 119
Proteſtantibus *num ſchiſmatis crimen imputandum?* 274
Proxenetis *nuptiarum num portio dotis concedenda?* 407
Pruritus *poſt morbum cauſa.* 13
De Pruſſicarum *rerum Scriptoribus Diſſ.* 272
Ptarmica, *rara planta.* 198
Pubis *oſſa in partu divelluntur.* 444
Puerperæ *novem annorum exemplum.* 527 ſq.
Pulcrum *in oratione quid?* 484
Pulmones *ovium infecti?* 16
De Pulſibus *quis primus ſcripſerit?* 231
Pulvis *ſympatheticus.* 11
Purgationes *ſub Melampo inſtitutæ.* 229
Puritatis *Evangelicæ gradus.* 84
Purpureus *color ut inducatur?* 341
Pylori *ventriculi ſtructura.* 443
Pyrmontanarum *aquarum deſcriptio & uſus.* 133. 537 ſſ.

QUadræ *lapidis Sinenſis virtutes.* 338
Quadraturarum *methodus nova.* 172 ff.

Quercus *Germanis ſacra.* 931
Quintilianus *notatus.* 365

RAdiorum *efficacia in foco.* 179
Ranæ *Seriphiæ nummutæ?* 197
Rapinus *notatus.* 486
Raſtii (*G. H.*) *Explicatio Leibnitiana mutationis barometri in tempeſtatibus pluviis contra Theoph. Deſagulier.* 275
Ratione *num Reformati nimium utantur in Theologicis?* 154 ſſ.
Raygeriana *memoria.* 338
Rayus *a Tournefortio monitus errorem agnoſcit.* 19
Rayi *moribundi confeſſio fidei.* 20
Reductionis *integralium theoremata nova.* 269. 270
De Reffuge (*March.*) *ad Hozierium literæ de Azzone &c.* 59
Reformatorum *cum Lutheranis reconciliatio cur vix ſperanda?* 154
Refractio *luminis in variis mediis ab Haniotto obſervata.* 8
ut obſervanda? 364
fluidorum quotuplex. 522
Refractiones *ſiderum determinandi methodus.* 346
turbantur a diverſo aeris ſtatu. 347
Regiomantanorum *eruditorum vitæ promiſſæ.* 273
Regis *Romanorum num quæ poteſtas?* 33
Regulæ *centrobaryeæ Guldini demonſtratio.* 345
Religionis *Chriſtianæ uſus demonſtratus.* 83 ſſ.
Religioni *num omni libertas indulgenda?* 415 ſſ.
Reſiſtentia *medii.* 345
Rex *apumeſt fœmella.* 14
Reyſelin (*Balth.*) *vita.* 469
Rhetorica *nova.* 203
Rhetoricæ *Auguſtæ ſpecimen promiſſum.* 495
Rhetores & *Oratores ut differant?* 496
Rhodia *ſchola.* 231
Rhodii *Vindiciæ C. T. de Wallenrad.* 275
Richelii *Card. vita & artes.* 140
elogia. 145
in Thuanum odium. 146 ſq.
character. 148
Ricos *in Hiſpania ut a Grandibus differant?* 279
Rigor *demonſtrationum arithmeticarum ut cum brevitate conjungendus?* 19
S. Ripſimes *virginis martyrium durum.* 239
Rochia (*Angeli*) *Comm. de Campanis recuſus.* 110
Rochlitii *urbis Hiſtoria.* 152
Rodi (*Phil.*) *Hiſtoria Princ. Eſtenſium inedita.* 59

Roma,

Roma, *filia Æſculapii, Medicinæ perita.* 230
Roſæ *proliferæ partus fatalis.* 338
Rota, *Tribunal, unde dicta?* 99
Rotæ *Romanæ tribunal deſcriptum.* 97 ſſ.
De Rota *Ariſtotelis difficultates ſolutæ.* 523
Rotarii *olim quinam?* 98
Rotweilenſis *urbs unde dicta?* 98
Ructus *cur non edantur in hydrope & tympanitide?* 341
Rudigerus (*Andr.*) *refutatus.* 451

SAbinus (*Flor.*) *notatus.* 486
Sacerdotes *Græci hodie ignariſſimi.* 197
Sacramenta *ſeptem agnoſcunt Armenii.* 200
Sacrificia *a Deo inſtituta.* 112
Sagittarii (*Caſp.*) *Hiſtoria Luſatiæ.* 186
Salis *petræ geneſis.* 344
Salium *fixarum plantarum volatiliſatio.* 343
alcalicorum cum alcalicis & acidorum cum acidis effervescentia. 344
Salmanticæ *Profeſſores quot?* 278
Salmaſius (*Claud.*) *uxori imperioſæ obnoxius.* 54 ſſ.
militari habitu Holmiam invectus. 55
Salmaſii (*Claud.*) *vita inedita.* 55
Salmaſii *Diſſ. de Secretariis edita.* 107
Salutis *Reip. definitio.* 126
Samojedarum *religio.* 234
Samuelis *anima num vere apparuerit Saulo?* 166
Samus, *inſula.* 198
Sancti *cur dicti muri?* 116
Sanguinis *circulatio accurate deſcripta.* 12
in pede ſcorpii 13
in pedibus ranæ. 14
in aranéis. 15
in exiguo piſce. 14. 15
inter matrem & fœtum num detur? 342
transfuſio. 17
In Sanguine *colores varii unde?* 15
acidum ineſt. 350
Sardes *exiguus nunc vicus.* 201
Satellitum *Saturni theoria.* 347
Saturni *facies qualis?* 523
faſciæ ejus diſco non adhærent. 523
annulus in quo conſiſtat? 523
De Saxonici *Archi-officii origine conjectura.* 60
Scabiem *curat Thée Romanum.* 336
Scarabæi *non ſunt cæci.* 12
Pro Scarificatione *inſtrumentum ſingulare.* 253
Scheineri *Apelles examinatus.* 10
Scherpezelius *notatus.* 503 ſſ.

Schiſmatis *crimen num imputandum Proteſtantibus?* 274
Schmiederiana *memoria.* 338
Schœnlebenius *laudatus.* 430
Scholaſtici *quinam dicti?* 183
Scholaſticorum *errores.* 183
De Scholiaſte *Homeri inedito in Bibl. Paulina Lipſ. narratio.* 307. 309
Schurtzfleiſchii (*Conr. Sam.*) *Diſſ. de Luſatia.* 186
Scientiæ *num pueris neceſſariæ?* 80
Ad Scorbutum *lignum Syringæ cæruleum.* 337
Scorialenſis *Bibliothecæ apparatus & MSpta.* 278
Scorpius *non eſt animal exſangue.* 13
Scorpii *Montepeſſulani effluvia necant animalia.* 19
aculeus. 14
caudæ anatome. 14
Scorpium *inter & Lacertam antipathia.* 14
Scriptoris (*Pauli*) *vita.* 469
Scriptorum *in uſum Delphini editorum inſtitutum.* 55
Scripturæ S. *loca explicata:*
Gen. *IV*, 4. 112
VI, 3. 112
XI, 4. 113
XLIX, 10. 28
Levit. *XVIII & XX.* 117
Devt. *XIII.* 420
1 *Sam.* *VIII*, 11. 165
2 *Sam.* *XX.* 388
2 *Sam.* *XXIII*, 3. 28
Pſ. *XXII*, 17. 28
CX. 241 ſſ.
CXVIII, 24. 113
Prov. *XXX.* 166
Ezech. *IX*, 4. 28
Hoſ. *II*, 19. 388
Matth. *V*, 13. 388
Marc. *II*, 4. 162
Joh. *VII*, 38. 28
Act. *XV.* 97
XVII, 23. 167
Col. *III*, 5. 388
1 *Tim.* *IV*, 13. 388
Tit. *III*, 4. 158
1 *Petr.* *III*, 18, 19, 20. 112
IV, 6. 112
Apoc. *XII.* 322
Scrophulariæ *ſpecies.* 336
aquaticæ majoris virtus vulneraria. 336
Secerræ *Academia nova inſtituta.* 278
Secretaria *quænam dicta?* 107
Sectionum *conicarum deſcriptio.* 464
Sedere *ad dextram Dei quid?* 242
Seminis *virilis animacula num dentur?* 13
aqua primum viſa? 12
arietis & aſelli, arancarum & gallorum gallinaceorum animalcula. 15
Sententiæ *oratoriæ ut inſtruendæ?* 205

Sen-

Sententiæ *quæ deceant orationem?* 489 ff.
Circa Sepulcra *Romanorum cura.* 116
Seriphus, *insula,* 197
Serpentum *antrum Romanum.* 338
cultus. 462
Serveti (*Mich.*) *doctrina.* 391
Sherardiæ *plantæ notæ characteristicæ & species.* 133
Siberi (*Adami*) *vita.* 409 ff.
Signum *Dei quid?* 248
In Signorum *doctrina Hippocrates excelluit.* 520
Similitudinis *principium in Geometriam introduxit Wolfius.* 119
Sinensium *eclipsis Solis extraordinaria.* 209
scribendi ratio. 210
Lexica. 210
Sinope *urbis verus situs.* 199
Siphnus, *insula.* 197
Siphonis *exiguæ diametri phænomena.* 349
E Siri (*Vict.*) *operibus excerpta.* 140
Sirmondus (*Jac.*) *in vita sedentaria valet.* 56
Sistrum *quid?* 110
Smyrna, *urbs.* 201
Societates *eruditæ Hispanicæ novæ.* 278
Societatum *lex suprema.* 126
Socinianismo *proximus Muhammedanismus.* 198
De Socinianorum *vita & scriptis narratio.* 136
Solidorum *motus in vortice fluido.* 349
Solis *ac Telluris anima.* 19
Theoria Copernicana notata. 8
motus vertiginis a Brutio assertus. 6
macula a Luna tecta & retecta. 524
Solstitia *observandi methodi novæ.* 347 sq.
præferuntur æquinoctiis in quantitate anni determinanda. 348
Soni *vehiculum.* 451
propagatio qualis? 452
Σωτὴρ dictus Hercules. 229
Spalatini (*Georgii*) *vita.* 324
Speculum *concavum Laternæ Magicæ applicandum.* 363
Sphæræ *portionum cubatura.* 345
Sphærarum *mundi dimens.* 5
Spiritus *acidi mutant colorem succorum vegetabilium.* 19
sulphuris concentratus cum aqua effervescit. 344
Spongia *fluviatilis ramosa, fragilis & piscem olens, planta.* 344
S. Spyridionis *vita.* 159
Squillæ *anatome.* 14
Staticum *problema.* 349
Staudii (*Christoph.*) *Parnassus Gorliciorum.* 186
Stellarum *incolas probavit Tycho.* 7
Stoicæ *philosophiæ incrementa unde?* 246
Stoicorum *dogmata.* 246 ff.
Strenæ *autor apud Romanos quis?* 111

Strime-

Strimesius *refutatus.* 155
Studii *philosophici neglecti damna.* 121
Studiorum *finis.* 6
Stupri *violenti ratio quæ?* 44 sq.
Sublime *in quo consistat?* 485
Sulphuris *spiritus concentratus cum aqua effervescens.* 344
Sumenhardt (*Conr.*) *vita.* 468
Symbola *Principum descripta.* 201
Sympathetici *pulveris effectus vani.* 11
Ad Synoviam *aqua gryfea.* 180
Syria *olim bipertita.* 245
Syringæ *cæruleæ vis medica.* 337
Systema *Copernicanum cur a Mario rejectum?* 9
Mosaicum an Copernicano contrarium? 9
terræ notæ tanquam hypothesis excolendum. 5
Systemata *planetaria sunt infinita.* 6
Systemata *juris cultoribus primis annis haud conducunt.* 518

TAbulæ *Solares Tychonis commendatæ.* 6
Tafalla *cur* flos Navarræ *dicta?* 277
Tartarorum *in Siberia religio.* 235
Tavernerius (*Jo. Bapt.*) *morositatis & plagii accusatus.* 55
Taylorus *in certamen provocat Geometras non Britannos.* 256
Leibnitio mortuo insultat. 256 sq.
lumine Bernoullii adjutus ejus inventis aliquid addit. 258
provocator sponsionem oblatam acceptare non audet. 259 sq.
Analysta suo & Anglorum judicio excellens. 260
Tectorium *aquæ impenetrabile.* 344
Telescopiorum *usus in libellandis aquis.* 15
Templa *Germanis olim ignota.* 92 sq.
Tenedos, *insula.* 198
Termini *Geometrici ut facile retineantur?* 120
Terræ *figura ovalis.* 6
filii qui Judæis dicti? 310
Testamentum *quid?* 113
Vetus & N. quid? 113
Græcum primum ex Italia in Germaniam allatum. 394
Teucrium, *a Teucro Medico dictum.* 229
Teutsche *vox unde?* 91
Thee *Romani virtutes.* 336
Theologi *cur hodie pauci?* 376
Theologia *ingeniosi periculosa.* 5
num sit ancilla Philosophiæ? 416
Theologiæ *tradendæ methodus optima.* 375
Theologicarum *controversiarum systema.* 87
Theridatis *Regis metamorphosis & conversio.* 240
Thermometrum *aereum novum.* 129
Thuanæ *bibliothecæ fatum sinistrum.* 56
Thyatiræ *nullum vestigium.* 201
E Ticini (*Jac.*) *Historia Rosenthaleusi excerpta.* 186
Tocatus, *urbs.* 200
non est Neo-Cæsarea. 200

Tole-

Tolerantia *nimia in religione periculo plena.* 415. 418
Torpedinis *piscis effectus singularis ad rationem revocatus.* 342. 343
Tournefortius *laudatus.* 26
Traditio *duplex.* 112
Trajectoriarum *problema solutum.* 169 ff. 295
usus in separandis indeterminatis æquationum differentialium. 304
Transactio *ut fiat?* 513
De Transactionibus *titulus Pandectarum resolutus.* 510 sq.
Trianguli *in aqua fluente motus.* 18
sphærici ex tribus lateribus solutio. 9
Tribbechovii (*Ad.*) *vita.* 182 ff.
Tridentini *Concilii autoritas omnis a Papa.* 460
historia cum Visconti Comm. collata. 458 ff.
canones refutati. 540
Trigonometriæ *in describendis horologiis usus.* 127
utriusq; compendium. 46
Tritici *radices.* 12
Tubus *meniſco inſtructus.* 363
ſingularis bombardis applicandus. 363
Tubi *vitrei aqua repleti in libellatione rejecti.* 15
De Tubis *ſtentoreis Diſſertatio.* 450 ff.
Tubingenſium *Profeſſorum vitæ.* 467 ff.
Tumorum *ventoſorum cauſa.* 342
Tunica *S. Martini in expeditionibus Gallicis exercitui prælata.* 400
Turcarum *ſtatus militaris & civilis.* 198
religio, mores, conſuetudines. 198
victus & amictus. 198
Monachi. 198
Pontifex Maximus. 198
Turcis, *gemma, quid?* 521
Tychonis *in theoria Lunæ condenda adjutor.* 8
Tympanitici *cur nec ructum nec crepitum edant?* 341
Typographi *boni officium.* 426
Typographiæ *inventio.* 479
Typographici *annales.* 478 ff.
Tzezæ *præfatio in Homerum.* 308

VAriolas *inſecuta febris per laxantia curanda.* 337
num Veteres cognoverint? 56
Vaſa *ſanguifera in cerebro pulicum.* 12
lactea an a lymphaticis differant? 444
Vavaſſor (*Fran.*) *refutatus.* 490
Venæ ἄζυγος *delineatio ſingularis.* 337
Venenatæ *plantæ num ante lapſum protoplaſtorum exſtiterint?* 338
Venti *aquarum motum retardant.* 215
Vermiculi *in pupulas mutati.* 14
in nodoſis partibus ſalicis. 15
vivi in excrementis ranarum. 14
Vermiculorum *examen per microſcopium.* 14
Vermis *aquaticus ſingularis.* 343
Vermes *cordis.* 337
Ad Vermes *infantum tinctura foliorum perſicorum.* 344

INDEX RERUM.

Verfus nimium ut diminuti immit-
tendi? 477 ſ.
Veſtium conformatio morbis, 441
amplioris circatores & de-
preſſoris non dantur. 444
In Vestigio quid? 108
Vgbelli, Ford. vita. 137 ſ.
charakter. 138
Vienna excomium. 319
Violarum colorisdum dignitas 90
Vipertt Cam. Germicorum vita 187
Virtutes quid? 120
Virtium abſolutarum amicitiis
Latinorum diſcipl. 170. 171
vivarum menſura dof-
trina. 171
Vis purgativa generici. 343
forum & fabri-
rum perfectum. 344
Vitra cauſtica foci multiplicia. 344
Vitrorum pulcherorum machi-
nae & regulae. 362
paraboliorum, hyper-
bolicorum & ellipticorum po-
lienderum methodus. 362
Vitrioli ſpiritus anteriplicati
Parabolicus praparatus. 327
ſulphuris anodyni pra-
paratio. 327
Vlcera Chronica quae? 255
Grca Vmbilicalcus famo-
hum experimenta. 241
Umbra ſolitudine longitudo
Muſſis obſervata. 231. 283
Umbratica veſtes. 293
Umbrarum natura. 97

Univerſorum plurium poſſibi-
tas demonſtratur. 123
Voces mixtae Latinae non con-
dere licent 365
Volumina & ſcholia. 152
Vortius, patris ſcudalis ſpecies in
Ludum. 182
Vrſula Virginis. 318
Vrsus pectinatum reddita. 322
Vſus lentium. 14
Vsus fimilarius. 299
Vtilia & honeſta. 202
Ad Vtinenſes ligatum Syſtema
cervicis. 337
Vulcanus ex lapidi Quadra-
to. 338
Vulcanus aqua efficatia. 182
Vulturini (Fancrazii) Stylus
Brevis. 187
Pro Vulte exſtirpatione inſtru-
menta. 253
Vxorem duxiſſe dura ſuo fa-
re debeat? 279

W

De Wallancal (CC.) vita & ſcri-
ptores. 271
Wallisii vita & Scripta. 17
Wolfii vita & ſcripta. 98
Wquid apud Chriſtianos vere-
rus dicatur? 228
Abyſtu (abula autor quis? 135
Zanichii fabricius characte-
res. 236
Zittavia autorum vita? 180
Zonaras vita, & ſcriptor. Hiſtoriae. 418
Zoſimus vita. 271
defenſus & emaculatus. 372
Zuingliana notatae. 371

ERRATA.

Pag. 29 lina 1 ſupr. commentoſis r. in, 100 lege Allouſiois r. 39 lin. 8 r. 1400
r. 1700 1736 lege 1744. p. 136 l. 14. & 17 r. 1700 Nonnullorum lege Nonnul-
torum. p. 337 l. 20. ubi Mulis Diſſertationes reſidentur lege Mulis. p. 362. no-
tandum enim hic loco, ipſi modis Mulierum libri ſunt, quos ſub Mulis diſſer-
tum dicimus poſſe. p. 82. diſſolvum ſuiſſe, plerumque adeo paucas ſal tradun-
quidem numero libro ſpiritum acuſſe. p. 407. l. 18 lege Galen.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google